

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

INTRODUKTION TIL HISTORIE

INTRODUKTION TIL HISTORIE

Bibliografi over fagets hjælpemidler
med
en vejledning i litteratursøgning

Redigeret
af

Bent Jørgensen · Karl Evald Kristensen
Erland Kolding Nielsen · Michael Wolfe

AKADEMISK FORLAG KØBENHAVN
STUDENTLITTERATUR LUND
UNIVERSITETSFORLAGET OSLO

1970

© Akademisk Forlag 1970

ISBN 87 500 1006 9

Sats: IBM MT Composersats Baskerville,
Skrivergården, Tendrup Mark.

Tryk: Zano Print.

Layout: Preben Brandt og Morten Hahn.

Udgivet med støtte fra
Universitetets Fritrykskonto

*Stor er den som véd,
men større
den som véd
hvor han skal spørre.*
Piet Hein.

*Til
Alice, Anne Birthe,
Bente og Lause*

FORORD

I 1968 gennemførtes en ny studieordning for faget Historie ved de danske universiteter. Ved denne indførtes i 1.delsundervisningen et *introduktionskursus i benyttelse af fagets hjælpemidler*. Til brug for undervisningen ved Københavns Universitets Historiske Institut udarbejdedes der i efteråret 1968 en del duplikeret materiale, bestemt af undervisningens praktiske tilrettelæggelse. Nærværende bog er bygget op over dette materiale, som redaktionen har bearbejdet, udvidet og ajourført.

Det er vort håb, at bogen ikke blot opfylder et konkret behov for et overskueligt og let anvendeligt grundlag for undervisningen på universiteterne, men også kan anvendes ved Danmarks Lærerhøjskole, Danmarks Biblioteksskole og seminarierne. Der er desuden taget hensyn til, at den skulle kunne være til nytte for både faghistorikere og den betydelige kreds af historisk interesserede i øvrigt.

Bogen består af en *Introduktion*, der efter en oversigt over fagets udvikling giver en vejledning i biblioteksbenyttelse og litteratursøgning, og en selektiv *Bibliografi* over håndbøger, opslags- og oversigtsværker samt indføringer til de enkelte større områder, emner og sider af Historien, men ikke historieforskningens hovedværker eller speciallitteratur. I et *Tillæg* findes systematiske oversigter over fagets placering i Den danske Decimalklassedeling og i de vigtigste forskningsbiblioteker samt biblioteksadresser. Ved udvælgelsen til bibliografien er hovedvægten lagt på de nyeste og mest kurante hjælpemidler. Udover litteratur på de nordiske og de tre vesteuropæiske hovedsprog er der kun medtaget enkelte titler på de øvrige vesteuropæiske sprog; slavisk-sproget litteratur er ikke medtaget. Litteraturen til dansk historie er som følge af grundmaterialets art og den omstændighed, at der i Politikens *Danmarks Historie* gives en fyldig oversigt herover, kun behandlet samlet og detaljeret for tiden efter ca. 1800.

Introduktionens kapitel 1-2 er forfattet af Torben Damsholt, kapitlerne 3-7 af Bent Jørgensen. De bibliografiske afsnit er udarbejdet således: afsnit A af Karl Evald Kristensen og Erland Kolding Nielsen med bidrag fra Torben Damsholt og Bent Jørgensen; afsnit B af Torben

Forord

Damsholt; afsnit C af Esben Albrechtsen; afsnit D af Karl-Erik Frandsen; afsnit E af Karl Evald Kristensen og Erland Kolding Nielsen med bidrag fra Bent Jørgensen og Johny Leisner; afsnit F af Michael Wolfe med bidrag fra Ole Halding. Biblioteksoversigterne i tillæg I-V er udarbejdet af Poul Enemark (Statsbiblioteket), Bent Jørgensen (Det kongelige Bibliotek og Det danske Decimalklassesystem), Morten Laursen Vig (Odense Universitetsbibliotek) og Else Varnild (Universitetsbibliotekets 1.Afdeling). Svend Ellehøj har venligst gennemset afsnit A, kapitlerne III og VI, dog undtaget "kunsthistorie", samt dele af afsnit F.

Der er ydet redaktionen værdifuld bistand fra kontorpersonalet ved *Historisk Institut* ved Københavns Universitet, men først og sidst har *Det kongelige Bibliotek* været til uvurderlig hjælp. I øvrigt takker redaktionen alle andre, der har vist arbejdet interesse. Denne tak omfatter ikke mindst universitetskasserer H. Olafsen, *Københavns Universitets Fond til tilvejebringelse af læremidler*, faktor E. Larsen, *Statens Trykningskontor* og *Akademisk Forlag*.

For redaktionen har det været afgørende at få udgivet stoffet så hurtigt som muligt til brug for den omtalte undervisning. De eksisterende mangler vedrørende udvælgelse, annotering og opstilling må tilskrives dette forhold. Redaktionen er afsluttet den 1. august 1969.

Redaktionen vil være taknemmelig for alle kommentarer fra bogens brugere og eventuelle forslag til rettelser og forbedringer af såvel form som indhold.

København, i september 1969.

Bent Jørgensen   Karl Evald Kristensen

Erland Kolding Nielsen   Michael Wolfe

Indholdsfortegnelse

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	VII
INDHOLDSFORTEGNELSE	IX
FORKORTELSESLISTE	XXIII

INTRODUKTION

1. HISTORIE SOM FAG	3
2. HISTORIE SOM STUDIUM	7
Den historiske udvikling af studiet	7
Undervisningsformer	9
Studieteknik	10
3. LITTERATURSØGNING	15
Baggrund og problematik	15
Litteratursøgning påbegyndes	17
Hvilket bibliotek?	19
Søgningen på biblioteket: Opstillingsorden	23
Kataloger	24
Den alfabetiske navnekatalog	26
Emnekatalogen	28
Udlån	33
4. HÅNDBØGER OG OPSLAGSVÆRKER	37
Håndbogssamlingen – et bibliotek i biblioteket	37
Håndbøger – karakteristik og bedømmelse	38
De historiske håndbøger	41
5. BIBLIOGRAFIER	44
Hvad kræver en historiker af en bibliografi?	44
Hvad er en bibliografi?	45
Fagbibliografi kontra almenbibliografi	47

Indholdsfortegnelse

6.	TIDSSKRIFTER	50
7.	LITTERATURSØGNINGEN: EN MODEL	53

BIBLIOGRAFI

INDLEDNING	59
------------	----

A

ALMINDELIG HISTORIE

I	INTRODUKTIONER	65
II	FREMSTILLINGER	65
	Verdens og Europas historie. A 9-60	65
	Europæiske landes historie. A 61-101	70
	<i>Belgien A 61, England og Skotland A 62-67, Frankrig A 68-71, Grækenland A 72, Italien A 73-75, Jugoslavien A 76, Nederlandene A 77, Polen A 78-79, Portugal A 80, Rusland A 81-85, Spanien A 86-87, Sydøsteuropa og Balkan A 88-89, Tyrkiet A 90, Tyskland A 91-96, Østeuropa A 97-98, Østrig A 99-101</i>	
	Ikke-europæiske verdensdeles og landes historie. A 102-148	73
	<i>Afrika A 103-107, Asien A 108-114, Australien A 115-116, Det Britiske Rige A 117, Indien A 118-121, Iran A 122, Japan A 123-126, Kina A 127-130, Mellemøsten A 131-134, Syd- og Mellemamerika A 135-139, Sydøstasien A 140, U.S.A. og Canada A 141-146, Østasien A 147-148</i>	
	Nordens historie A 149-159	77
	<i>Danmark (se s. 77), Finland A 149-150, Norge A 151-155, Sverige A 156-159</i>	
III	ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN	78
	Demografi A 160-164	78
	Filosofi- og idéhistorie. A 165-175	79
	Forfatningshistorie. A 176-178	79

Indholdsfortegnelse

Forhistorie.	80
Geografi (historisk). A 179-182	80
Historieskrivning og historieforskning. A 183-201	80
Historieteorier og historisk metode. A 202-235	81
Historiske problemer og diskussioner. A 236-279	83
Internationale relationers historie. A 280-285	85
Kirke- og religionshistorie. A 286-296	86
Kulturhistorie. A 297-300	86
Kunsthistorie. A 301-312g	87
Militær- og krigshistorie. A 313-319	88
Politiske ideers historie. A 320-322	89
Retshistorie. A 323-326	89
Social historie. A 327-329	89
Teknikkens historie. A 330-334	90
Videnskabs- og dannelseshistorie. A 335-340	90
Økonomisk historie. A 341-352	90
IV BIBLIOGRAFI	91
Almen Bibliografi. A 353-450	91
<i>Bogfortegnelser</i> A 353-366: England og U.S.A. A 353-355, Frankrig A 356-357, Norge A 358- 359, Sverige A 360-361, Tyskland A 362-366. <i>Tidsskrifts- og avisfortegnelser</i> A 367-372, <i>Bibliotekskataloger</i> A 373-384, <i>Fortegnelser</i> <i>over officielle publikationer</i> A 385-397: Inter- nationale organisationer A 389-394, Enkelte lande A 395-397. <i>Almen selektiv bibliografi</i> A 398-415, <i>Tidsskrift- og avisbibliografi</i> A 416- 420, <i>Enkelte verdensdeles og landes alme-</i> <i>ne bibliografi</i> A 421-450: Afrika A 421-425, Asien A 426-431, Danmark (se s. 100), Euro- pa A 432, Mellemøsten A 433-435, Rusland- Sovjetunionen A 436-443, Syd- og Mellem- amerika A 444-445, U.S.A. A 446-447, Øst- europa A 448-450	
Historisk bibliografi. A 451-524	101
<i>Generelt</i> A 451-475, <i>Afrika</i> A 476, <i>Asien</i> A 477-483, <i>Belgien</i> (se s. 106), <i>Det Britiske</i> <i>Rige</i> A 484-485, <i>Danmark</i> (se s. 107), <i>England</i> A 486-494, <i>Frankrig</i> A 495-501, <i>Italien</i> (se	

Indholdsfortegnelse

---

s. 108), <i>Mellemøsten</i> A 502, <i>Nederlandene</i> A 503, <i>Norden</i> A 504, <i>Norge</i> A 505, <i>Rusland-Sovjetunionen</i> A 506-508, <i>Spanien og Portugal</i> (se s. 109), <i>Sverige</i> A 509-514, <i>Syd- og Mellemamerika</i> A 515-517, <i>Tyskland</i> A 518-521, <i>U.S.A.</i> A 522-523, <i>Østeuropa</i> A 524	
Biografisk bibliografi. A 525-530	111
Samfundsvidenskabelig bibliografi. A 531-566	112
<i>Almen samfundsvidenskabelig bibliografi</i> A 531-542, <i>Enkelte samfundsvidenskaber</i> A 543-566: Politik (international politik og organisation, statskundskab) A 543-555, Sociologi og antropologi A 556-558, Statistik A 559-562, Økonomi A 563-566	
 V	
LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER	115
Almene leksika. A 567-580	115
Historiske leksika. A 581-602	116
<i>Generelt</i> A 581-585, <i>Asien</i> A 586, <i>Danmark</i> (se s. 117), <i>England</i> A 587-588, <i>Mellemøsten</i> A 589-593, <i>Nordamerika</i> A 594-597, <i>Syd- og Mellemamerika</i> A 598, <i>Tyskland</i> A 599, <i>Østeuropa</i> A 600-602	
Kronologiske oversigter og tabelværker. A 603-623	118
<i>Generelt</i> A 603-618, <i>Evighedskalendere</i> A 619-621, <i>Genealogiske tabeller</i> A 622-623	
Historiske atlas. A 624-633	120
Biografiske leksika. A 634-699	120
<i>Generelt</i> A 634-648, <i>Asien</i> A 649-653, <i>Danmark</i> (se s. 122), <i>England</i> A 654-660, <i>Europa</i> A 661-669, <i>Finland</i> A 670-672, <i>Frankrig</i> A 673-675, <i>Internationale organisationer</i> A 676-677, <i>Mellemøsten</i> A 678, <i>Norge</i> A 679-680, <i>Sovjetunionen</i> A 681-682, <i>Sverige</i> A 683-687, <i>Syd- og Mellemamerika</i> A 688, <i>Tyskland</i> A 689-694, <i>U.S.A.</i> A 695-699	
Kirke- og religionshistoriske leksika. A 700-706	125
Samfundsvidenskabelige leksika. A 707-727	126
<i>Generelle samfundsvidenskabelige leksika</i> A	

Indholdsfortegnelse

707-712, <i>Enkelte samfundsvidenskaber</i> A 713-727: Politik (international politik og organisation, statskundskab) A 713-720, Sociologi A 721-724, Økonomi A 725-727	
Årbøger og andre løbende oversigter. A 728-757	127
<i>Almene</i> A 728-739, <i>Enkelte områder</i> A 740-748, <i>Internationale organisationer</i> A 749-752, <i>Statistiske årbøger</i> A 753-754, <i>Specielle årbøger</i> A 755-757	
VI HISTORISKE HJÆLPEDISCIPLINER OG BESLÆGTEDE VIDENSKABER	129
Antropologi. A 758-764	129
Arkivteori og arkivforhold. A 765-775	130
Arkæologi og forhistorie. A 777-798	131
Demografi (teoretisk). A 799-803	132
Diplomatik. A 804-810	132
Etnografi og etnologi. A 811-823	133
Genealogi. A 824-831	133
Heraldik. A 832-840	134
Ikonografi. A 841	135
International organisation. A 842-846	135
International politik. A 847-859	135
Kartografi. A 860-864	136
Kronologi. A 865-868	136
Metrologi. A 869-870	136
Numismatik. A 871-880	137
Palæografi og epigrafik. A 881-884	137
Politik.	137
Sagn- og folkemindeforskning. A 885-888	137
Samfundsvidenskab. A 889-895	138
Sociologi. A 896-909	138
Sprogvidenskab. A 910-915	139
Statistik. A 916-917	139
Statskundskab (politik). A 918-940	139
Stednavneforskning. A 941-945	141
Økonomi. A 946-949	141
VII TIDSSKRIFTER	142
Historie og kulturhistorie. A 950-982	142

Indholdsfortegnelse

Økonomisk og social historie. A 983-993	144
Politik (international politik og organisation, statskundskab). A 994-1037	145
Sociologi. A 1038-1047	148
Økonomi og statistik. A 1048-1062	149
Specielle tidsskrifter. A 1063-1075	150
VIII KONGRESBERETNINGER	151
Internationale. A 1076-1079	151
Nordiske. A 1080-1085	152

B

OLDTIDENS HISTORIE

I INTRODUKTIONER	155
II FREMSTILLINGER	155
Hele periodens historie eller større dele deraf. B 6-19	155
Enkelte perioders og områders historie. B 20-44	157
<i>Forhistorie i almindelighed B 20-21, Orienten B 22-26, Grækenland B 27-33, Rom og Italien B 34-39, Senantik B 40-42, Nordeuropa B 43-44</i>	
III ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN	159
Forfatnings- og administrationshistorie. B 45-58	159
<i>Grækenland og hellenismen B 45-51, Rom B 52-58</i>	
Historieskrivning og historieforskning, B 59-61	160
Historiske problemer og diskussioner. B 62-66	160
Kirkehistorie. B 67-70	160
Kunsthistorie. B 71-78	161
Litteraturhistorie. B 79-83	161
Militærhistorie. B 84-86	161
Religionshistorie. B 87-91	161
Retshistorie. B 92-98	162
Videnskabs- og dannelsehistorie. B 99-105	162
Økonomisk og social historie. B 106-118	162

Indholdsfortegnelse

IV	BIBLIOGRAFI	163
V	LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER	164
	Realleksika. B 123-128	164
	Prosopografiske leksika. B 129-131	164
	Kronologiske oversigter og tabelværker. B 132	164
VII	TIDSSKRIFTER	165
VIII	KILDER	166
	Kildeudgaver og kildeudvalg i almindelighed. B 153-166	166
	<i>Standardudgaver</i> B 153-157, <i>Dobbeltsprogede udgaver</i> B 158-159, <i>Oversættelsesserier</i> B 160-161, <i>Studieudgaver</i> B 162-163, <i>Fragmentsamlinger</i> B 164-166	
	Offentlige aktstykker m.v. B 167-175	166
	Taler, breve og lignende. B 176-178	167
	Indskrifter. B 179-185	167
	Papyri. B 186-188	167
	Mønter. B 189-193	168

C

MIDDELALDERENS HISTORIE

I	INTRODUKTIONER	171
II	FREMSTILLINGER	171
	Verdens og Europas historie. C 5-26	171
	Europæiske landes historie. C 27-38	174
	<i>England</i> C 27-29, <i>Frankrig</i> C 30-31, <i>Nederlandene</i> C 32-33, <i>Spanien</i> C 34, <i>Tyskland</i> C 35-36, <i>Østeuropa</i> C 38	
	Ikke-europæiske verdensdeles og landes historie. C 39-43	175
	<i>Byzans</i> C 39-41, <i>Islam</i> C 42, <i>Osmannerriget</i> C 43	
	Nordens historie. C 44-49a	176
	<i>Danmark</i> C 44-49, <i>Norge</i> C 49a, <i>Sverige</i>	
III	ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN	177
	Filosofi- og idéhistorie. C 50-53	177

Indholdsfortegnelse

Historieskrivning og historieforskning. C 54	177
Historiske problemer og diskussioner. C 55-65	177
Internationale relationers historie. C 66	178
Kirke- og religionshistorie. C 67-71	178
Kunsthistorie. C 72-80	179
Litteraturhistorie. C 81-84	179
Militærhistorie. C 85	179
Retshistorie. C 86-87	180
Økonomisk og social historie. C 88-92	180
IV BIBLIOGRAFI	180
Almen bibliografi. C 93-94	180
Historisk bibliografi. C 95-96	180
V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER	181
Historiske leksika. C 97-98	181
Kronologiske oversigter og tabelværker.	181
Historiske atlas.	181
Biografiske leksika og stamtavler.	181
Topografi. C 100	181
Ordbøger. C 101-111	181
Specielle leksika. C 112	182
VI HISTORISKE HJÆLPEDISCIPLINER OG BESLÆGTEDE VIDENSKABER	182
Arkæologi. C 113-114	182
Diplomatik.	183
Genealogi. C 115-116	183
Kronologi	183
Metrologi. C 117	183
Numismatik. C 118	183
Palæografi og epigrafik. C 119-122	183
Sigillografi og heraldik. C 123-125	183
Sprogvidenskab. C 126-129	183
VII TIDSSKRIFTER	184
VIII KILDER	184
Generelt. C 134-139	184
<i>Almene fortegnelser og indføringer C 134-137, Kildeudvalg i almindelighed C 138-139</i>	

Indholdsfortegnelse

Kirken. C 140-146	185
<i>Fortegnelser C 140-141, Store kildesamlinger</i>	
C 142-146	
Danmark. C 148-170	186
<i>Fortegnelser C 148-150, Store kildesamlinger</i>	
C 151-170	
England. C 171-176	188
<i>Fortegnelser C 171-173, Store kildesamlinger</i>	
C 174-176	
Frankrig. C 177-183	189
<i>Fortegnelser C 177, Store kildesamlinger C</i>	
178-183	
Norge. C 184-186	190
<i>Fortegnelser C 184, Store kildesamlinger C</i>	
185-186	
Sverige. C 187-190	190
<i>Fortegnelser, Store kildesamlinger C 187-190</i>	
Tyskland. C 191-200	191
<i>Fortegnelser C 191-195, Store kildesamlinger</i>	
C 196-200	

D

DET 16.-18. ÅRHUNDREDES HISTORIE

I	INTRODUKTIONER	195
II	FREMSTILLINGER	195
	Verdens og Europas historie. D 2-46	195
	Europæiske landes historie. D 47-69	198
	<i>England D 47-54, Frankrig D 55, Nederlan-</i>	
	<i>dene D 56-59, Rusland D 60, Spanien og Syd-</i>	
	<i>europa D 61-65, Tyskland D 66-69</i>	
	Den europæiske ekspansions historie, D 70-76	200
	Nordens historie. D 77-83	201
	<i>Danmark D 77-80, Norge, Sverige D 81-83</i>	
III	ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN	202
	Forfatningshistorie.	202
	Historieskrivning og historieforskning. D 87	202
	Historiske problemer og diskussioner. D 88-117	202

Indholdsfortegnelse

Internationale relationers historie. D 118-119	203
Kirkehistorie. D 120-123	203
Kulturhistorie. D 124-125	204
Militærhistorie. D 126	204
Politiske ideers historie. D 127-128	204
Retshistorie.	204
Økonomisk og social historie. D 129-130	204
IV BIBLIOGRAFI	205
V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER	206
VII TIDSSKRIFTER	206
VIII KILDER	206
Danmark. D 141-157	207

E

DET 19.-20. ARHUNDREDES HISTORIE

I INTRODUKTIONER	211
II FREMSTILLINGER	211
Verdens og Europas historie. E 7-76	211
<i>Hele perioden E 7-48, Det 19. århundrede E 49-50, Det 20. århundrede E 51-76: Hele perioden eller større dele deraf E 51-69, Den første verdenskrig E 70, Den anden verdenskrig og tiden derefter E 71-76</i>	
Europæiske landes historie. E 77-124	217
<i>Balkan E 77-78, Belgien E 79-80, Czecho-slovakiet (se s. 217), England E 81-87, Frankrig E 88-95, Grækenland E 96, Italien E 97-99, Nederlandene E 100, Polen E 101-102, Rumænien E 103, Rusland-Sovjetunionen E 104-109, Spanien E 110-111, Tyskland E 112-119, Ungarn E 120, Østeuropa E 121, Østrig E 122-124</i>	

Indholdsfortegnelse

Ikke-europæiske verdensdele og landes historie. E 125-188 .	221
<i>Generelt</i> E 125-127, <i>Afrika</i> E 128-134, <i>Asien</i> E 135-139, <i>Australien</i> E 140-141, <i>(Det) Britiske Rige</i> E 142, <i>Indien</i> E 143-146, <i>Japan</i> E 147-150, <i>Kina</i> E 151-155, <i>Mellemøsten</i> E 156- 160, <i>Syd- og Mellemamerika</i> E 161-171, <i>Syd-</i> <i>østasien</i> E 172-176, <i>U.S.A.</i> E 177-184, <i>Øst-</i> <i>asien</i> E 185-188	
Nordens historie. E 189	225
III ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN	225
Demografi (historisk). E 190	225
Filosofihistorie. E 191-194	225
Forfatningshistorie. E 195-196	226
Historieskrivning og historieforskning. E 197	226
Historieteori og historisk metode. E 198-199	226
Historiske problemer og diskussioner. E 200-308	226
Internationale relationers historie. E 309-315	230
Kirkehistorie. E 316-317	231
Militærhistorie. E 318-319	231
Politiske ideers historie.	231
Social historie. E 320-321	231
Økonomisk historie. E 322-330	231
IV BIBLIOGRAFI	232
Generel historisk bibliografi. E 331-343	232
Enkelte områder og lande. E 344-348	234
Speciel historisk bibliografi. E 349-363	234
<i>Imperialismen</i> E 349, <i>Nationalismen</i> E 350- 351, <i>Socialisme og kommunisme</i> E 352-356, <i>Verdenskrigene</i> E 357-363	
V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER	235
Historiske leksika. E 364-371	235
Samfundsvidenskabelige leksika. E 372-375	236
<i>Internationale organisationer</i> E 372-375	
Kronologiske oversigter. E 376-385	236
Genealogiske tabeller. E 386-387	236
Historiske atlas. E 388-393	237

Indholdsfortegnelse

VI	HISTORISKE HJÆLPEDISCIPLINER OG BESLÆGTEDE VIDENSKABER	237
	Billed-, film- og lyd dokumenter. E 394-399	237
VII	TIDSSKRIFTER	238
VIII	KILDER	240
	Kildeindføringer. E 425-429	240
	Kildeudvalg i almindelighed. E 430-432	241
	Enkelte emner. E 433-443	241
	Forfatninger. E 444-447	242
	Parlamentsakter. E 448-467	242
	<i>Danmark</i> (se side 242), <i>England</i> E 448-451, <i>Frankrig</i> E 452-455, <i>Tyskland</i> E 456-461, <i>U.S.A.</i> E 462-463, <i>Internationale organisationer</i> E 464-467	
	Traktatsamlinger. E 468-478	244
	Diplomatiske aktsamlinger og -fortegnelser. E 479-511 ...	246
	<i>Det 19. århundrede</i> E 479-487, <i>Perioden ca. 1870-1918/19</i> E 488-498, <i>Perioden efter 1918/19</i> E 499-511	
	Memoirer, private papirer, breve m.v.	249

F

DANMARK I DET 19. OG 20. ÅRHUNDREDE

I	INTRODUKTIONER	253
II	FREMSTILLINGER	253
	Hele periodens historie eller større dele deraf. F 1-7	253
	Kortere afsnit af perioden. F 8-11	254
	Historisk-statistiske beskrivelser. F 12-17	254
III	ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN	255
	Centraladministration. F 18-22	255
	Fagbevægelsen. E 23-26	255
	Hertugdømmerne. F 27-34	256
	Historieskrivning og historieforskning. F 35-37	257
	Kirkehistorie. F 38	257

Indholdsfortegnelse

Landbefolkning. F 39-40	257
Pengehistorie, Nationalbanken, Mønt. F 41-44	257
Presse. F 45-46	257
Rigsdagen. F 47	257
Stænderforsamlinger. F 48	258
Udenrigs- og sikkerhedspolitik. F 49-57	258
Økonomisk historie. F 58	259
IV BIBLIOGRAFI	259
Almen bibliografi. F 59-74	259
Historisk bibliografi. F 75-78	260
V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER	261
Almene leksika.	261
Historiske leksika. F 79	261
Kronologiske oversigter, tabelværker og årbøger m.v. F 80-86	262
Regeringer, Rigsdag/Folketing. F 87-93	263
Historiske atlas.	263
Topografi. F 94-95	263
Biografi og stamtavler. F 96-99	264
Speciel biografi. F 100-106	264
Diverse opslagsværker. F 107-109	265
VI HISTORISKE HJÆLPEDISCIPLINER OG BESLÆGTEDE VIDENSKABER	265
Samfundsbeskrivelse. F 110-115	265
Statsforfatnings- og statsforvaltningsret. F 116-119	266
Statskundskab. F 120	266
Økonomi og statistik. F 121-125	266
VII TIDSSKRIFTER	266
VIII KILDER	267
Kildefortegnelser og -indføringer samt arkivregistraturer. F 136-157	267
Kildeudvalg i almindelighed. F 158	268
Traktater. F 159-164	268
Aktsamlinger. F 165-190	269
<i>Lovgivende/rådgivende forsamlinger</i> F 165-	

Indholdsfortegnelse

173, <i>Regering og administration samt rets-</i> <i>kilder F 174-180, Lousamlinger F 181-190</i>	
Statistisk materiale. F 191-195	271

TILLÆG

I	DET KONGELIGE BIBLIOTEK	275
	Udenlandske Afdeling	276
	Danske Afdeling	284
II	DEN DANSKE DECIMALKLASSEDELING	288
III	UNIVERSITETSBIBLIOTEKETS 1. AFDELING	290
IV	ODENSE UNIVERSITETSBIBLIOTEK	293
V	STATSBIBLIOTEKET	298
VI	ADRESSELISTE OVER BIBLIOTEKER OG ARKIVER .	306
	Biblioteker og institutter	306
	<i>København</i>	306
	<i>Odense</i>	310
	<i>Århus</i>	311
	Arkiver	312
	REGISTER	315

Forkortelsesliste

FORKORTELSESLISTE

NEDENFOR GIVES dels en række vigtigere *danske* forkortelser, der ofte anvendes i den videnskabelige litteratur, dels de tilsvarende *latinske*. Forkortelsernes opløsninger er anført i parentes.*)

Danske:

a. a./anf. arb.	(anført arbejde)
anf. st.	(anført sted)
bd.	(bind)
d.v.s./dvs.	(det vil sige)
evt.	(eventuelt)
f. eks.	(for eksempel)
f.	(følgende (side))
ff.	(følgende sider)
jvf./jf.	(jævnfør)
ndf.	(nedenfor)
	(nemlig)
n.	(note)
nn.	(noter)
o. a.	(og andre)
o.s.v./osv.	(og så videre)
ovf.	(ovenfor)
rk.	(række)
sst.	(sammesteds)
s.	(side)
ss.	(sider)
sp.	(spalte)
	(spredt, overalt)

Latinske:

op. cit.	(opere citato)
loc. cit.	(loco citato)
vol.	(volumen, volumina)
i.e.	(id est)
e.g.	(exempli gratia)
s.	(sequens)
ss.	(sequentes)
cfr./cf.	(confer)
	(infra, post)
viz./sc.	(videlicet/scilicet)
et al.	(et alii)
etc.	(et cetera)
	(supra, ante)
ibid.	(ibidem)
p.	(pagina)
pp.	(paginae)
col.	(columna)
	(passim)

*) Jvf. HURT, P., *Bibliography and Footnotes*. 3. udg. Berkeley, 1968. I *Fortid og Nutid*. Tidsskrift for kulturhistorie og lokalhistorie. Bd. 21. Kbh., 1960-62, s. 47ff., findes et forslag til standardisering af en række forkortelser for forskellige tidsskrifter og hyppigt benyttede værker. Forslaget er ikke slået an.

INTRODUKTION

1. HISTORIE SOM FAG

ETHVERT FORSØG på definition af faget Historie, dets indhold og forhold til andre fag, dets værdi og mening for dets udøvere eller for menneskeheden, fører uvægerligt ind i en større teoretisk diskussion, som det givetvis kan anbefales enhver historiker at lytte til eller endog deltage i, men som næppe kan formodes at stemme nogen begynder i faget mere oplagt for tilegnelse af dets traditioner og metoder. Almindelig dansk sprogbrug skelner dog imellem historie og historier, hvoraf de sidste kan bestemmes som mundtlige eller litterære fortællinger om virkelige eller opdigtede begivenheder med en bibetydning af anekdoter, sladder og opspind. Den første hovedbetydning af ordet historie dækker derimod uden nogen klar skelnen: refererende fremstilling, især videnskabelig, af kundskaber om et forholds udvikling eller tilstand, begivenheder, der vedrører dette forhold, selve forholdet og kundskaberne eller videnskaben herom. – Og endelig har ordet historie en karakteristisk afledt betydning af noget ubehageligt: ”en dyr historie, en mavehistorie”¹⁾). Det der vanskeliggør teoretiseringen er naturligvis, at ordet histories to betydninger af fremstilling og af fremstillingens indhold flyder over i hinanden.

Historie er et gammelt fag med stærke rødder både i den antikke og i de orientalske kulturer, men først i nyere tid og især fra det 19. århundrede har Historien gjort krav på at blive regnet blandt videnskaberne. Fagets traditioner er i virkeligheden den vigtigste baggrund for dets afgrænsning; det er nemlig ikke uden videre defineret ved genstanden for sin erkendelse – alle menneskelige forhold, hvorom der haves vidnesbyrd – eller ved denne erkendelses form – den tilbagekuende, forstående. Kundskaber om menneskelige forhold har altid hørt med til den såkaldte ”almindelige dannelse” og er derfor siden antikken med større eller mindre vægt indgået i skoleundervisningen. Som fag var Historie en tid lang identisk med historieskrivning, altså en litterær genre.

¹⁾ Ord bog over det danske Sprog, opslag ”Historie”.

1. Historie som fag

Oprindeligt holdt historikerne sig til de politisk relevante forhold, men nogle af de gamle videnskaber som teologi og jura udviklede allerede i det 16. århundrede særlige discipliner (kirkehistorie og retshistorie), der opdyrkede enkelte *sider af Historien*. I det 18. århundrede udvidedes imidlertid historiebegrebet til at omfatte *alle* samfunds- og kulturforhold samtidig med, at der opstod nye fag (kunst-, litteratur- og musikhistorie), som overtog og tillempede Historiens synsmåder på æstetikens område. Fra alle disse fag afgrænses Historien således nærmest ved, at deres udøvere studerer særlige institutioner eller kulturforhold mere intenst end faghistorikere, der lægger vægt på at forstå alle menneskelige forhold i deres indbyrdes sammenhæng, eller som – mere i pagt med ældre tiders holdning – ofrer de politiske forhold en særlig interesse.

En anden afgrænsning af Historien udspringer af, at en række gamle og nye videnskaber anskuer menneskelige forhold under former, der afviger mere eller mindre fra den historiske; det gælder f. eks. de egentlige adfærds- og samfundsvidenskaber, men også fag som geografi, antropologi og etnografi. De nævnte fag har alle hver for sig berøring med Historien og kan i den forbindelse betegnes som *hjælpevidenskaber*, idet deres resultater og teorier supplerer og kompletterer historikerens og yder ham en væsentlig hjælp til at konkretisere sine emner og trænge dybere ind i sine problemer. På samme måde fremtræder Historien naturligvis på sin side som hjælpevidenskab for samfundsvidenskaberne, idet disses materiale i alt væsentligt tilvejebringes ved historisk forskning.

Efter fremkomsten af en egentlig historisk metodelære er det endvidere blevet berettiget at skelne mellem videnskabelig Historie og almindelig amatøræssig beskæftigelse med historiske emner. Det må dog i den forbindelse tilføjes, at en videnskabeligt skolet historiker ikke uden videre er ensbetydende med en god historiker. Da metodelæren, især i sin klassiske udformning, navnlig tager sigte på bedømmelsen af skriftlige kilder, inddrager den en række discipliner som kronologi, diplomatik, palæografi, sfragistik m. fl., der i modsætning til de ovenfor nævnte først og fremmest dyrkes for historieforskningens skyld og i stor udstrækning af faghistorikere og derfor kan betegnes som *egentlige hjælpevidenskaber*. En mere selvstændig stilling indtager arkæologien. De fleste af disse fag er opstået i det 17. århundrede og havde oprindeligt direkte praktiske formål; de har hver for sig udviklet

²) CLAUSEN, H. P., *Hvad er historie?* (A 2).

forfinede metoder, der har været og stadig er nødvendige forudsætninger for den videnskabelige historieforskning.²⁾

Som videnskabeligt fag omfatter Historie idag både metodisk-teoretiske discipliner, grundtrækkene af de vigtigste hjælpevidenskaber og selve studiet af stats-, samfunds- og kulturforhold i fortid og nutid. Dette studium bygger naturligvis igen direkte på hjælpevidenskaberne og på metodelæren, som især gælder det primære forskningsarbejde med Historiens kilder, men det forudsætter også en god portion viden om almindelig og speciel *studieteknik* og om fagets *hjælpemidler*, d.v.s. først og fremmest biblioteker, håndbøger, opslagsværker o.l., samt øvelse i brugen af disse. For at imødekomme behovet herfor er der ved studieordningen af 1968 indført et særligt kursus i denne del af faget Historie ved de danske universiteter, som især varetager den videnskabelige historikeruddannelse her i landet.

De fleste historikere specialiserer sig traditionelt først og fremmest inden for historiens større tidsafsnit og først i anden række inden for enkelte landes eller områders historie eller inden for fagets enkelte sider og discipliner. Også selve *periodiseringen* er stærkt traditionsbestemt. Medens den antikke historieskrivning arbejdede ud fra en teori om altings cykliske forløb og tilbagevenden, har kristendommen indført og udbredt forestillingen om én sammenhængende Verdenshistorie, hvis enkelte epoker der tillægges universel betydning. Middelalderens historieskrivere inddelte historien efter de seks skabelsesdage eller efter de fire verdensriger (fra Babylon til Rom), og især det sidste periodiseringsskema har været utrolig sejglivet. Med renæssancen sækulariseredes imidlertid såvel historie- som udviklingsbegrebet, og det var en klassicistisk kulturvurdering, der lå bag den inddeling af historien i oldtid, middelalder og nyere tid, som siden Christoph Cellarius (1634-1707) har været altdominerende, idet dog de konkrete grænser til stadighed har været genstand for diskussion.

Dette traditionelle inddelingsskema akcepteres idag næppe uden flere væsentlige modifikationer. For det første deles "den nyere tid" almindeligvis op i flere hovedafsnit, hvoraf det seneste, ofte kaldet "samtidshistorien", bl. a. skiller sig ud ved sine særlige forskningsmæssige vilkår. For det andet tillægges der nu almindeligvis "middelalderen" et positivt indhold som selvstændig kulturepoke, og dette i forbindelse med udvidelsen af verdenshistoriebegrebet til også at omfatte fremmede verdensdeles historie i deres eget perspektiv har medført, at den traditionelle periodiserings universelle karakter må betegnes som højst problematisk. Endelig er der ud fra forskellige historieteoretiske

1. Historie som fag

---

synspunkter rettet så mange angreb på en for absolut opfattelse af periodernes afgrænsning, at der efter manges mening kun bør tillægges disse en rent praktisk betydning.

2. HISTORIE SOM STUDIUM

Den historiske udvikling af studiet.

SOM OVENFOR nævnt dyrkedes Historie oprindeligt kun i forbindelse med historieskrivning, og denne udøvedes især af aktive eller forhen-værende politikere, embedsmænd og officerer – Arild Huitfeldt er et kendt dansk eksempel – eller af professionelle forfattere, i middelalderen navnlig af folk med tilknytning til klostre og domkapitler. I forbindelse med historieskrivningen udførtes naturligvis også et mere eller mindre dybtgående forskningsarbejde, og enkelte personer skabte især i renæssancen betydelige samlinger af historisk materiale og litteratur, herhjemme f. eks. franciskaneren Peder Olsen i Roskilde. Med territorialstaternes stigende magt og bogtrykkerkunstens opfindelse i samme periode fik historieskrivningen imidlertid en mere direkte politisk-publicistisk betydning, og det er i god overensstemmelse hermed, at der i 1553 udnævntes en kongelig dansk historiograf, Hans Svaning. Embedet bestod indtil geheimearkivar C. F. Wegeners afgang i 1882, men dets indehavere udmærkede sig i øvrigt mere ved samler- og udgivervirksomhed end ved egentlig historieskrivning. Ved universiteterne fandt Historien først senere indpas, i København således i 1635 og til at begynde med forenet med geografi i ét professorat, hvis første indehaver var Peder Spormand. Med fagets udvikling og offentlighedens stigende historiske orientering, den såkaldte *historisme*, styrkedes også Historiens stilling i universitetsverdenen; det andet københavnske professorat i Historie oprettedes i 1782 og det tredje i 1835, dog for private midler. Herved blev dog også den danske akademiske lærerstab i Historie bestående indtil oprettelsen af Aarhus Universitet omkring 1930. Idag beskæftiger de tre danske universiteter samt Statens Lærerskole over hundrede historikere med uddannelse af henimod tusinde studerende.

Det afgørende skel i universitetsstudiets udvikling her i landet ligger i 1883, hvor sproglig-historisk skoleembedseksamen ændredes til at omfatte ét hovedfag og to bifag (senere reduceret til ét bifag), medens

2. Historie som studium

---

den tidligere havde omfattet flere lige store fag, hvoraf Historie var det ene. Herefter stilledes der udtrykkelig krav om en metodisk, videnskabelig uddannelse i hovedfaget, og for Historiens vedkommende organiseredes denne især af den ligeledes i 1883 udnævnte professor Kristian Erslev som øvelser i *kildekritik*. Denne undervisning, der har udviklet sig til det nuværende "kursus i historieforskningens metode og teknik", har været kraftcentret i det danske historiestudium siden Erslevs dage, men den er i stigende grad blevet suppleret med kritisk gennemgang af kilder (også ikke-skriftlige) og videnskabelig litteratur inden for afgrænsede *områder* af historien. Denne undervisning, som naturligvis ikke gør fordring på at udtømme historiens mangfoldighed, er især beregnet på at tjene som mønster for senere selvstudium. I *specialestudiet*, som er det element, der frem for andre giver hovedfagsstudiet dets videnskabelige indhold, får hver enkelt student lejlighed til at demonstrere sine evner for selvstudium under behørig vejledning.¹⁾

Med studieordningen af 1968 har de danske universiteter opgivet at stille krav om elementære lærebogskundskaber dækkende hele Verdens og Nordens historie og lægger i stedet hovedvægten på det dyberegående studium af udvalgte områder.²⁾ Et grundsynspunkt, som har ligget bag ved denne i virkeligheden ret radikale ændring, er det, at ingen kandidat eller magister er "færdig" med eksamen. Den viden og indsigt, han erhverver under sit studium, skal ikke være nogen død kapital, der højst kan suppleres ved efteruddannelse i form af kurser o.l., men den skal være af en sådan karakter, at den sætter ham i stand til at bestride sit senere arbejde med alt, hvad det indebærer af planlægning og forberedelse, og til at frugtbar gøre sine erfaringer og sin eventuelle trang til at finde nye veje og opdyrke nye områder af historien. I et moderne historiestudium må undervisningen i første række sigte på at opøve den studerende i selvstudium, således at han kan varetage sin egen efteruddannelse.

¹⁾ ARUP, E., "Historie ved Københavns Universitet 1537-1937", *Scandia*, bd. 11, Kbh., 1938.

²⁾ *Studiehåndbog for det filosofiske fakultet ved Københavns Universitet*. IX Historie. Kbh., 1969.

Undervisningsformer.

FRA GAMMEL tid anvendes på Universitetet især tre undervisningsformer, der stiller forskellige krav såvel til lærerne som til de studerende: forelæsninger, eksaminatorier og øvelser.

Bortset fra festlige lejligheder anvendes egentlige *forelæsninger* ikke længere meget inden for faget Historie, og de kan i en vis forstand betegnes som den mest krævende undervisningsform idag, idet det nemlig bliver lærerens opgave at undgå de yderpunkter, hvor han enten mundtligt meddeler studenterne, hvad de uden stort besvær kunne læse selv, eller bevæger sig på et så avanceret plan, at de ikke har nogen mulighed for at følge ham. For noget viderekomne studerende, der kan og vil præstere en betydelig selvstændig *forberedelse*, er forelæsninger, der sammenfatter forskningssituationer eller opridser kildeforhold og problematik inden for større sammenhænge, imidlertid at betragte som en af de mest inspirerende og aktiviserende former for undervisning.

Egentlige *eksaminatorier*, hvor de studerende kun skal reproducere et mindre pensum fra time til time, anvendes ikke længere inden for faget Historie, hvor der ikke på noget trin stilles krav til hukommelsen uden i forbindelse med en forstående tilegnelse. Det meste af undervisningen i udvalgte områder m.v. annonceres som *gennemgang*, hvilket i regelen dækker over en blanding af orienterende forelæsning, eksamination og diskussion på grundlag af et eller flere værker. De studerendes forberedelsesarbejde vil her i højere grad være begrænset til en sideløbende gennemarbejdelse af de pågældende værker med alt, hvad denne kræver af benyttelse af håndbøger, leksika, atlantes o.l., men der vil dog altid blive tale om en vis selvstændig læsning også af direkte eksamensrelevante litteratur inden for det studerede område; selve den udstrakte valgfrihed m.h.t. opgivelser forudsætter, at lærerens gennemgang samler sig om enkelte centrale værker og evt. kilder, medens de studerende henvises til at gennemarbejde andre på egen hånd ud fra deres individuelle interesser og forudsætninger.

Øvelser dækker inden for det historiske studium en righoldighed af undervisningsformer. Fælles for dem gælder det, at selve undervisningen etablerer en forskningssituation. Således arbejdes der i kurset i historieforskningens metode og teknik med et sæt af kildekomplekser, der er skåret til specielt til denne undervisning, delvis gamle eksamensopgaver, men også på andre trin af studiet f. eks. i tilknytning til gennemgange af

2. Historie som studium

---

udvalgte områder vil de studerende i øvelserne blive stillet over for konkrete opgaver m.h.t. fortolkning og kritik af udvalgte kilder til et bestemt historisk problem. I andre tilfælde dækker betegnelsen øvelser en analyserende og diskuterende gennemgang af videnskabelige værker, eventuelt i form af gruppearbejde. Men øvelser vil også kunne være ensbetydende med hjemmeopgaver af større eller mindre rækkevidde og til mundtlig eller skriftlig besvarelse, hvor den enkelte deltager eller gruppe fremlægger sine resultater for det samlede hold til en diskussion, hvor lærerens opgave kan indskrænke sig til den at fungere som ordstyrer og opsummere diskussionens hovedresultater. Undertiden udpeges der – som ved disputatser – en bestemt opponent til at åbne diskussionen. I hvert semester vil nogle af fagets professorer og andre ældre lærere afholde sådanne øvelser direkte beregnet på specialestudiet, *specialeseminarer*, hvor studenter, der er i gang med at udarbejde et speciale, får lejlighed til at fremlægge deres foreløbige resultater eller hypoteser for at hente inspiration af den fremførte kritik.³⁾

Alle de nævnte former for undervisning indebærer en aktiv forberedelse fra time til time af deltagerne, og dertil kræver historiestudiet som flere gange nævnt en god del selvstudium samt udarbejdelse af skriftlige og mundtlige opgaver. Disse forskellige studiesituationer stiller hver deres tekniske krav.

Studieteknik.

DE FLESTE vejledninger i studieteknik er skrevet med henblik på indlæring af et omfattende hukommelsesstof og har derfor kun en begrænset relevans for historiestudiet.⁴⁾ Studiet indebærer ganske vist en udstrakt læsning, men denne vil være af forskellig karakter alt efter, hvilken studiesituation den indgår i; der opereres kun med ganske få egentlige lærebøger (væsentlig i kursusfagene), medens en stor del af det

³⁾ Den løbende undervisning og forskellige praktiske oplysninger fortegnes ved Københavns Universitet i *Forelæsninger og øvelser* . . . (halvårlig); ved Århus Universitet i *Læseplan* . . . (halvårlig); ved Odense Universitet i *Læseplan* . . . (halvårlig); ved Danmarks Lærerhøjskole i *Læseplan* . . . (årligt særnr. af *Folkeskolen*).

⁴⁾ F.eks. KAMPP, J., *Studieteknik*. Kbh., 1965.

historiske studium består i at finde den relevante litteratur eller andre hjælpemidler til besvarelse af de problemer og opgaver, der udspringer af undervisning eller selvstudium. Litteratursøgningens problemer og de forskellige hjælpemidlers karakter og anvendelighed hver for sig eller i kombination vil blive skildret i de følgende kapitler. Her skal blot nogle få spørgsmål vedrørende selve læsningen berøres i forbindelse med andre elementære studietekniske forhold; der er naturligvis kun tale om råd og vink.

1. *Læsning* kræver mere end blot sproglige kundskaber og færdigheder. Der vil være bøger og tidsskrifter, hvori man kun *slår op* for at finde en konkret oplysning eller henvisning, andre man læser hastigt igennem for at danne sig et *indtryk* af selve fremstillingens karakter eller forfatterens synspunkter; men især i de studiesituationer, som danner udgangspunkt for nærværende overvejelser, altså forberedelse og selvstændig læsning i forbindelse med det dyberegående studium af udvalgte områder af historien og specialestudiet, vil der også være en del videnskabelig litteratur, man kommer til at *gennemarbejde* med henblik på en forstående og vurderende tilegnelse.

En meget anvendt teknik ved gennemarbejdelse af en bog er *afmærkning* i selve bogen enten ved understregning af enkelte ord eller sætninger, ved lodrette streger i bogens margen ud for længere passager eller ved udskrift af stikord i margenen, eventuelt kombination af flere af disse former for afmærkning. Inden man beslutter at vælge den ene eller den anden, bør man dog nøje overveje, hvilket formål afmærkningen skal tjene: om den skal lette en senere overfladelæsning af bogen ved repetition eller blot hjælpe til koncentration om fremstillingens hovedpunkter og forståelse af argumentationens fremadskriden under selve læsningen. I begge tilfælde er det også nødvendigt under selve læsningen stadig at tage stilling til, hvor meget og nøjagtig hvad der bør fremhæves ved afmærkning.

En anden form for gennemarbejdelse af en bog er *udskrift* af excerpter (d.v.s. karakteristiske og centrale citater) eller referat. Denne form er selvsagt nødvendig, hvis bogen er lånt, men kan også anbefales, hvis læsningen indgår i en større sammenhæng f. eks. ved opgave- og specialeskrivning. Udskriften kan og bør i så fald under en og anden form systematiseres til opbevaring sammen med andre notater om emner inden for den pågældende sammenhæng. Selve teknikken ved udskriften vil dels være bestemt af lignende hensyn som ved afmærkning i bøger, dels af, hvordan man tænker sig at opbevare de udskrevne excerpter eller referater.

2. Historie som studium

---

2. *Notater* anvendes også ofte ved forelæsninger og anden undervisning. Hvis denne nøje følger en enkelt grundbog, kan notater med nogen fordel føres ind i bogens margin; ellers må det anbefales at bruge løse blade eller sedler i samme format(er), som man anvender ved udskrift af bøger, således at de kan opbevares i et fælles system. Hvor meget og hvad hver enkelt vil notere under en undervisningstime, må atter være afhængigt af, om notaterne væsentligt skal befordre hans koncentration om hovedlinierne (hvilket formentlig kun har relevans under visse forelæsninger), eller om de mest er beregnet på at ”opsamle” konkrete oplysninger eller personlige vurderinger fra læreren som supplement til den litteratur, den pågældende student har kunnet anvende til sin forberedelse. Der kan være grund til at bemærke, at notetagningen principielt bør begrænses så den ikke bortleder opmærksomheden fra selve undervisningen; stenografi af hvert enkelt ord vil kun i meget sjældne tilfælde have nogen værdi. Hvis notater skal opbevares til senere brug, er det i regelen nødvendigt at renskrive dem snarest muligt efter den time, hvor de er taget.

3. *Opbevaring* af referater eller excerpter fra bøger og af notater eller udleveret materiale fra undervisningen forudsætter, hvis den skal have noget formål, en vis orden, og denne kan igen kun opretholdes under visse ydre omstændigheder. D.v.s. at større løsblade må samles i læg (evt. konvolutter) og/eller mapper, i ringbind eller endnu dyrere former for bind; mindre sedler eller kort kan samles i konvolutter, men bedre i æsker og kasser. Det opbevarede materiale vil uanset dets proveniens samle sig om visse emner eller emnegrupper, enten det nu drejer sig om studium af et af de udvalgte områder af historien eller om forarbejde til en opgave f. eks. specialet. Selve emnet og formålet med indsamlingen og opbevaringen af det pågældende materiale vil i regelen gøre det naturligt at ordne det efter et vist *system*, og dette vil igen have visse praktiske konsekvenser. Navnlig bør det tilstræbes, at materialet inden for samme system har *samme format*. Da det duplikerede materiale, som udleveres i forbindelse med universitetsundervisning, altid vil have standardformatet A 4, må notater og udskrifter af bøger for at kunne systematiseres sammen med det også føres på A 4-papir, der endvidere er velegnet til opklæbning af udklip og fotografier. Materiale af dette format kan dog naturligvis kun ordnes i en ret grov systematik, og gælder materialesamlingen en større opgave som specialet el. lign., må et seddel- eller kartotekssystem anbefales. Under alle omstændigheder må *proveniensen* nøje angives på enhver art optegnelser: lærerens navn, emnet og datoen ved notater fra undervisning – forfatter, bogtitel,

sidehenvisning og evt. også dato for udskriften ved excerpter af bøger m.v. Det kan være nyttigt især under arbejde med større kartoteks-systemer at forsyne hvert kort eller hver seddel med et mærke, som angiver dets plads i det pågældende system.

4. *Skriftlige arbejder* tjener inden for studiet et dobbelt formål:⁵⁾ at give studenten lejlighed til at opøve og demonstrere sin evne til selvstændig forskning og at vænne ham til de traditionelle regler for videnskabelig fremstilling. Begge formål medfører, at der ligger stor vægt såvel på fremstillingens faglige kvalitet som på dokumentationen. Denne sidste gives dels i en litteraturliste, dels i direkte henvisninger.

En *litteraturliste* må aldrig savnes i en skriftlig universitetsopgave, endsi- ge i en speciale- eller prisopgave. Listen bør omfatte al den litteratur og alle de kilder, forfatteren virkelig har anvendt til udarbejdelsen, uanset om han direkte henviser dertil i sine noter. Kildeudgaver anføres i regelen for sig og før den videnskabelige litteratur, større oversigtsværker og leksika undertiden også for sig. Derudover findes der ingen faste regler for litteraturlisters systematik; de kan være alfabetisk, kronologisk eller tematisk ordnede. Under alle omstændigheder anføres for hver bog eller artikel forfatterens eller udgiverens navn, bogens eller artiklens titel, evt. tidsskriftets eller skriftrækkens titel, serie og nummer, udgivelsessted og -år samt for artikler sidetal for begyndelse og slutning, f. eks. ARUP, E., *Danmarks Historie*. Bd. 1. *Land og folk til 1282*. København, 1925. — CHRISTENSEN, A. E., "Mellem vikingetid og Valdemarstid. Et forsøg på en syntese," *Historisk Tidsskrift*, 12. rk. bd. 2, København, 1966, ss. 31-56.

I *noterne* henvises der løbende til de steder, hvorfra citater, konkrete oplysninger eller særlige vurderinger er hentet. Hvis der ikke er mulighed for misforståelse, kan man nøjes med en mere nødtørftig angivelse af, hvilket værk m.v. der henvises til, end den form, der anvendes i selve litteraturlisten, f.eks. ARUP, *Danm. Hist.* 1, s. 167 f. — Sst., s. 170. — A. E. CHRISTENSEN, *HT* 12:2, s. 41 ff. — Anf. arb., s.

⁵⁾ SEIP, J. A., *Om å skrive hovedoppgave*. Historie. Oslo, 1967. TURABIAN, K. L., *A Manual for Writers of Term Papers, Theses, and Dissertations*. 3 udg. Chicago/London, 1967. BARZUN, J. & GRAFF, H. F., *The Modern Researcher*. New York, 1962, især ss. 229-354. Se også BORRIES, G. V Th., *Teknikken ved Udarbejdelsen og Udgivelsen af videnskabelige Afhandlinger*. 2. udg. Kbh., 1950, samt LARSEN, K., *Biblioteksorientering for Handelshøjskolens Studerende*. 2. udg., Kbh., 1954.

2. Historie som studium

---

43 f. Der kan i noterne knyttes kommentarer til henvisningen eller til selve fremstillingen i opgavens tekst, men det må betegnes som en uskik at "skrive afhandlinger i noterne". Truer disse med at svulme for stærkt, bør de flyttes hen efter teksten som *ekskurser* eller indarbejdes i teksten.⁶⁾

Selve arbejdet med opgaven indebærer dels indsamling af materiale, dels opstilling af en synopsis eller *disposition* for besvarelsen. Dispositionen skal i første række tjene til at klarlægge opgavens problematik for forfatteren, men kan også gøre nytte som arbejdsplan, selv om praktiske forhold i forbindelse med indsamlingsarbejdet ofte vil tilskynde til fravigelser. Dispositionen bør opstilles med henblik på den endelige affattelse, men kan selvsagt ændres i takt med selve arbejdets fremadskriden. Det vil ofte virke fremmende, hvis man på et tidligt tidspunkt begynder at udkaste forsøg og skitser til en tekst i stedet for at bevare alt i hovedet og kartoteket.

5. *Mundtlig fremstilling* er en disciplin, som fra gammel tid er blevet forsømt i den offentlige undervisning i Danmark, men universitetet søger nu at råde bod herpå ved at tilbyde et særligt kursus deri for studerende af alle fag. Foruden de færdigheder og kundskaber, dette kursus omfatter, vil udarbejdelse af mundtlige opgaver eller foredrag i store træk stille lignende krav som angivet for skriftlige arbejder, idet dog alle henvisninger må indarbejdes i selve fremstillingen; dette medfører, at deres antal og præcision vil være reduceret kraftigt. Det kan anbefales foredragsholdere at udlevere disposition og litteraturliste til tilhørerne. Om et foredrag behøver at nedskrives ord til andet, afhænger i første række af den pågældendes evner for fri mundtlig fremstilling. Generelt kan det kun tilrådes, hvis det skønnes nødvendigt f. eks. for overholdelse af den tid, der er til rådighed, men i så fald må foredragsholderen under udarbejdelsen af sit manuskript nøje påse, at fremstillingen bliver mundret, let forståelig og klart opbygget. Det vil formentlig oftest være lettere at holde foredraget på grundlag af et *stikordsmanuskript*; i det mindste giver studietidens mundtlige opgaver lejlighed til øvelse heri.

⁶⁾ HURT, P., *Bibliography and Footnotes*. A style manual for students and writers. 3. udg. Berkeley/Cambridge, 1968.

3. LITTERATURSØGNING

Baggrund og problematik.

BETYDNINGEN AF at kunne finde frem til den for et selvstændigt arbejde med et fag eller et emne nødvendige litteratur kræver ikke nogen særlig understregning. Litteratursøgningsbehovet er ikke specielt for universitetsstudiet eller for den universitetsuddannede. Det gør sig gældende for alle på vejen gennem uddannelsessystemerne og bevarer sin aktualitet, efter at den egentlige uddannelsestid er forbi. Kravet til selvstændighed og effektivitet bliver på den anden side mere markeret, når man når frem til universitetsniveauet og den videnskabelige uddannelse, og der er god grund til på dette tidspunkt at søge tidligere erfaringer samlet, udbygget og afrundet med henblik på det eller de fag, studiet koncentrerer sig om.

Det er næppe meningsfyldt her at diskutere, om Historie stiller større krav om færdigheder i litteratursøgning end andre fag. Hvert fag har sin egen struktur, sin egen tradition, sine egne hjælpemidler, sine egne problemer med at kontrollere en stadigt voksende flod af ny viden og nyt materiale. Der tales i disse år hyppigt om en veritabel forsknings-eksplosion. Nogle fag – først og fremmest de naturvidenskabelige og tekniske – har tidligere end andre taget ny teknik, først og fremmest den elektroniske databehandling, i brug for at sikre sine udøvere muligheden for at vinde med. Men langt de fleste fag, i særdeleshed de humanistiske og samfundsvidenskabelige, står i en overgangssituation, hvor den nye teknik endnu langt fra er udviklet og tilpasset til direkte brug for den litteratursøgende. De mere traditionelle typer af hjælpemidler er fremdeles uundværlige både for det løbende stof og for det fundamentalt vigtige nyere og ældre materiale.

Få fag kræver beherskelse af større, mere universielt, mere spredt og alsidigt stof end faget Historie. Under studiet er søgningsbehovet som antydnet af mangel på egentlige lærebøger allerede på et tidligt tidspunkt stærkt fremtrædende.¹⁾ Når opmærksomheden i det følgende samles

¹⁾ Ovf. s. 10 f.

3. Litteratursøgning

om litteratursøgningen og dens teknik med stor vægt på biblioteksbenyttelsen, er det imidlertid ikke blot af hensyn til faget og dets udøvers trivsel og produktivitet, selv om dette i sig selv er væsentligt. Forskellen mellem en god forsker og en ringere er ikke *alene* bestemt af deres respektive evne til at bruge et bibliotek og beherske de mest egnede og tidssvarende hjælpemidler, men denne evne er i hvert fald en integrerende del af deres samlede faglige dygtighed, og de krav, som de mere tekniske aktiviteter stiller, er nært beslægtede med kravene på et avanceret stadium i forskningsprocessen. Store værdier står på spil, hvis forskeren eller den studerende ikke forstår at udnytte mulighederne, allerede inden et projekt påbegyndes. At have ”uddannede benyttere” er en forudsætning for, at biblioteker og andre samlingers ressourcer udnyttes fuldt ud. Samtidig betyder det en udvidelse af disse institutioners kapacitet, hvad der under de senere års uddannelsespres tør siges at have en vis aktualitet.²⁾

Strengt taget vides der meget lidt eksakt om historikeres arbejds-mønster, for så vidt det angår tilvejebringelse af deres materiale. Der er kun foretaget enkelte undersøgelser af deres forhold til de forskellige typer af hjælpemidler.³⁾ Dette forhindrer ikke, at der eksisterer ganske mange og nyttige indføringer i historisk studie- og forskningsteknik, men langt de fleste lægger større vægt på det fagligt metodiske i traditionel forstand.⁴⁾

Det er i virkeligheden ikke muligt – næppe heller ønskværdigt – at

²⁾ Jvf. BAUDE, H., *Att söka ekonomisk litteratur*. Stockholm, 1967, s. 12. Denne praktisk anlagte vejledning har i høj grad været retnings-givende for nærværende introduktion.

³⁾ *Bibliography and the Historian*. The Conference at Belmont of the Joint Committee on Bibliographical Services to History. Udg. af D. H. Perman. Santa Barbara, Cal., 1968, ss. 7-19.

⁴⁾ Se ndf. f.eks. A 5-7, 213, 215, 217, 221. Ret fyldigt fremstilles arbejdsprocessen hos HOCKETT (A 222), ss. 85-120, med særlig vægt på amerikanske forhold. Nyttig er oversigten hos SAMARAN (A 218), ss. 1421-1451, der i det hele taget må anbefales som generel indføring. En god, causerende fremstilling gives i BARZUN & GRAFF, *op. cit.* (ovf. s. 13, note 5). – Forsamningsfagene findes flere vejledninger, f.eks. A 536, 539, 555. Af interesse er ikke mindst WHITE (A 542), der behandler historie som en del af samfundsfagene. En oversigt gives af Lillian Vohn i *Forelæsninger for økonomer om biblioteksbenyttelse og opgaveskrivning*. Red. af P. Norregaard Rasmussen. Serien: *Studier fra Københavns Universitets økonomiske Institut*, nr. 8. Kbh., 1966, ss. 63-69, 77-80.

Litteratursøgning påbegyndes

---

skildre søgeprocessens faser, så alle varianter eller områder dækkes. For faget Historie omfatter den litteratur i bredeste betydning, men strengt taget adskilligt mere. Den breder sig over en lang række andre fag, i hvilke den historiske betragtningsmåde kun er en enkelt blandt mange og ikke altid den for det pågældende fag mest betydningsfulde. Det kan ikke nok understreges, at litteratursøgning er en *kombinationsproces*, hvor forskellige hjælpemidler kan tages i brug i forskellig rækkefølge alt efter opgavens karakter. Men hertil kommer, at søgningen til stadighed bør kombineres med de øvrige arbejdsfaser i en forskningsproces: indsamlingen og bearbejdelsen af materialet, sammenskrivningen o.s.v. Heri indgår almene faktorer som praktisk sans, udholdenhed og energi på lige fod med faglig viden, fornemmelse og fantasi.

Hovedvægten skal i det følgende lægges på, hvad man kunne kalde *målrettet* litteratursøgning. Dette har bestemt den rækkefølge, i hvilken de forskellige problemer og de forskellige typer hjælpemidler er behandlet, uden at der dermed er forsøgt givet andet end en meget generel model, som også skulle være vejledende for den, der har et alment orienteringsbehov. Undervejs skal der gøres nogle bemærkninger om problemerne, der er forbundet med at holde sig à jour. Det skal tilføjes, at den blotte viden om litteratursøgning er utilstrækkelig. Her gælder i elementær grad princippet ”learning by doing”.

Litteratursøgningen påbegyndes.

MAN MÅ fra starten så vidt muligt gøre sig *formålet* klart og søge *opgaven defineret*. Navnlige er det vigtigt at få præciseret, hvad den ikke omfatter. For den studerende vil den ofte fremgå af undervisningen, men dens omfang og dybde er man selv med til at bestemme. Der kan være tale om at søge en enkelt kontant oplysning eller belyse et problem eller problemkompleks. Det kan dreje sig om en vagere bestemt orientering. Er der tale om en selvstændig undersøgelse, vil den indledende afgrænsning kun være midlertidig. Det er en velkendt erfaring, at stoffet udvikler sig mellem hænderne på forskeren, at nogle problemformuleringer viser sig overflødige eller lidet frugtbare, medens nye dukker op og bider sig fast. En velovervejetholdning og en øvet

3. Litteratursøgning

---

hånd er imidlertid forudsætningen for en rettidig og givende kurskorrektio

Når man begynder på en litteratursøgning og har relativt ringe kendskab til sit emne og dets litteratur, behøver man først og fremmest *orientering* dels om emnet dels om hjælpemidler: hvorledes er emnet hidtil fremstillet, hvad er der tidligere skrevet og af hvem, hvad findes der af materiale o.s.v. Til afklaring heraf må man gå til den type litteratur, der er indrettet til at yde hurtig og kontant saglig information, *håndbøger* og *opslagsbøger*. De danske betegnelser siger en del om deres karakter. Det tilsvarende engelske udtryk "reference books" (reference = henvisning) understreger en anden side af deres væsen: deres værdi som indgang til et emne. Håndbøger og opslagsbøger er mange ting: almene konversationsleksika eller encyklopædier, ordbøger, vejvisere og telefonbøger, lektionskataloger, bogfortegnelser og -kataloger skal blot indledningsvis nævnes som nogle eksempler.

Det er en god ide at begynde med de store almene konversationsleksika eller et specialleksikon, hvis man har mulighed herfor. Ofte vil et opslag i et biografisk opslagsværk på en i sammenhængen centralt placeret person være en passende indgang. Mange opslagsværker – rent bortset de egentlige bibliografiske hjælpemidler – giver imidlertid ikke blot almen information, som gør det muligt at formulere relevante spørgsmål, herunder bl. a. en afklaring af terminologi og begreber. Deres artikler har ofte litteraturhenvisninger til egnede specialværker, som enten selv eller med deres litteraturlister giver nok til at løse en begrænset arbejdsopgave.⁵⁾

Almene leksika og ordbøger vil være tilgængelige på de fleste større biblioteker. Faglige leksika og håndbøger findes kun på de største folkebiblioteker, på større forskningsbiblioteker og specialbiblioteker. Det vil derfor hurtigt blive aktuelt at danne sig en oversigt over, hvilke af disse, der byder en passende ramme for videregående studier.

⁵⁾ Se ndf. ss. 40, 48 om disse "skjulte bibliografier".

Hvilket bibliotek?

DET OFFENTLIGE biblioteksvæsen i Danmark udgør en enhed, indenfor hvilket folkebibliotekerne virker for den almene oplysning, medens de videnskabelige og faglige biblioteker, også kaldet forskningsbibliotekerne, danner grundlag for forskning og videregående studier.⁶⁾ I folkebibliotekerne finder man litteratur af alment orienterende art indenfor alle fag, overvejende på dansk. De store folkebiblioteker, ikke mindst i universitetsbyerne, går dog væsentligt ud over denne ramme og yder i det hele taget et værdifuldt bidrag også til den faglige bogforsyning. For faget Historie er dette af meget stor betydning, først og fremmest for dansk historie. Ofte er litteraturen desuden hurtigere og lettere tilgængelig og pladsforholdene bedre end på forskningsbibliotekerne.

Folkebibliotekerne har et nært samarbejde med de videnskabelige biblioteker bl. a. ved gennem den interurbane lånevirkosomhed at formidle lån fra disse biblioteker, således at man overalt i landet har mulighed for at skaffe sig den nødvendige litteratur. De senere års fotokopieringsteknik har desuden åbnet nye muligheder.

Det er ikke meningen at give en omfattende gennemgang af de videnskabelige og faglige biblioteker, der udgør en broget skare på 160 til 200, meget forskellige i alder, størrelse, spændvidde og benytterforhold. Adskillige af dem er kun åbne for en bestemt lånerkreds, ofte med begrænset eller helt uden hjemlån, f. eks. de fleste institutbiblioteker, medens andre låner ud gennem et offentligt bibliotek. En samlet og ajourført fortegnelse over denne del af vort biblioteksvæsen med oplysninger om adresser, åbningstider m.m. gives i *Accessionskatalogen*, der efter nogle års uregelmæssighed årligt udgives af Rigs-

⁶⁾ En solid orientering om danske biblioteksforhold gives i *Lærebog i Biblioteksteknik*. Red. af E. Allerslev-Jensen. Kbh., 1959, især bd. 2, ss. 85-105. En mere omfattende fremstilling gives i *Nordisk håndbog i bibliotekskundskab*. Red. af Sv. Dahl. Bd. 1-3. Kbh., 1957-60, især bd. 2, ss. 128-196, 318-369. Begge værker har fyldige litteraturhenvisninger. For praktiske oplysninger se EINERSEN, H. & IVERSEN, M., *Dansk Biblioteksfører*. 3. udg. Kbh., 1955, samt *Videnskabelige og faglige biblioteker i København*. En kortfattet fører. Udg. af Rigsbibliotekarembetet ved J. Thomsen. Kbh., 1961. Oplysningerne heri er efterhånden noget forældede, og nye udgaver tiltrænges.

3. Litteratursøgning

---

bibliotekarembedet, i tilslutning til fortegnelsen over, hvad der er købt på de pågældende biblioteker.⁷⁾

Enklest er biblioteksbilledet i Odense og Århus, hvor *Odense Universitetsbibliotek* og *Statsbiblioteket* er universalsbiblioteker, d.v.s. at de dækker alle fag og således er hovedbiblioteker også for faget Historie. Det førstnævnte har kun nogle ganske få år bag sig og har langtfra fuldenendt sin opbygning. Biblioteket, der baserer sin bogbestand på køb, har som grundlag for sine samlinger af ældre litteratur blandt andet erhvervet enkelte større, gamle privatbiblioteker. I sin indretning vil biblioteket tage hensyn til moderne biblioteksprincipper og opstille den kurante del af bogmassen på åbne hylder direkte tilgængelig for benytterne.

Statsbiblioteket i Århus fungerer både som overcentral for samtlige folkebiblioteker og som universitetsbibliotek. Det byggedes ved sin oprettelse omkring århundredeskiftet op omkring en række privat-samlinger og Det kongelige Biblioteks dubletsamling af pligtafleverede danske bøger m.v. Denne bogbestand suppleredes ved køb af særlig vigtig udenlandsk litteratur. Fra oprettelsen af Århus Universitet udvidedes anskaffelserne betydeligt, også af tidsskrifter.⁸⁾ Biblioteket har desuden en omfattende samling af danske aviser. Dets samlinger er i hovedsagen opstillet i lukkede magasiner.

I København er alle videnskabelige og faglige biblioteker specialbiblioteker med hver sit særlige fagområde eller grupper af fagområder, men inden for en fælles ramme, der tilsammen stiler mod universel dækning. Inden for denne ramme, der var en del af den samlede koordinering af det danske biblioteksvæsen efter 1927, er *Det kongelige Bibliotek* det videnskabelige hovedbibliotek for faget Historie som for en række andre humanistiske og samfundsvidenskabelige fag (teologi, religionsvidenskab, filosofi, filologi, litteraturhistorie, teaterhistorie, musik, økonomi, sociologi, politik, antropologi, psykologi, etnografi, folklore, arkæologi, geografi, samt bogvæsen).

Biblioteket, der går tilbage til Frederik III's tid, er Nordens største og rummer meget rige samlinger af såvel kildemateriale, herunder kort,

⁷⁾ A 373: En oversigt over de for et historisk studium vigtigste biblioteker gives ndf. ss. 306-312.

⁸⁾ Opmærksomheden skal i denne forbindelse henledes på Statsbibliotekets tidsskriftslæsekredse. Igennem disse sender biblioteket for et mindre abonnementsbeløb centrale tidsskrifter, også historiske, i cirkulation.

Hvilket bibliotek?

---

billeder og manuskripter, som af gammel og ny videnskabelig litteratur og skønlitteratur på originalsproget. Hertil kommer et stort udvalg af udenlandske tidsskrifter og aviser.⁹⁾

Det kongelige Bibliotek er samtidig nationalbibliotek eller nationalt bogmuseum, d.v.s. at det har pligt til at samle og opbevare den danske litteratur, herunder også kort, billeder, musik o.l., i så fuldstændigt et omfang som muligt og stille denne til rådighed for forskning vedrørende nationale emner af enhver art, dog med de begrænsninger, en forsvarlig konservering og biblioteksmæssig opgavefordeling kræver. Det vil bl. a. sige, at ældre litteratur, al skønlitteratur og den danske faglitteratur, for hvilket biblioteket ikke er hovedbibliotek, normalt ikke er tilgængelig. Den danske bestand er baseret på pligtafleveringsloven, der som nævnt også omfatter Statsbiblioteket. Rent praktisk betyder dette, at den danske litteratur, der kun afleveres i to årlige terminer fra trykkerierne, først relativt sent er disponibel. Man må derfor ofte for den danske litteraturs vedkommende henvise til folkebibliotekerne eller andre forskningsbiblioteker, først og fremmest Universitetsbibliotekets 1. Afdeling. Det kongelige Biblioteks samlinger er som på Statsbiblioteket opstillet i lukkede magasiner, nogle af disse af pladsmangel indrettet i lokaler uden for biblioteket.

I København er det vigtigste supplement til Det kongelige Bibliotek *Universitetsbibliotekets 1. Afdeling*, der har en betydningsfuld plads som humanistisk orienteringsbibliotek og samtidig af forskellige grunde hurtigere kan stille ny litteratur til disposition.¹⁰⁾ På et enkelt område, danske aviser, er Universitetsbibliotekets 1. Afdeling hovedbiblioteket. Også her benyttes lukkede magasiner.

Vigtige faglige biblioteker i København er desuden: *Folketingets Bibliotek* (parlamentsmateriale fra mange lande, herunder forhandlingsreferater, betænkninger, statsregnskaber m.v.), *Det statistiske Departements Bibliotek* (statistik, heri indbefattet de officielle tabelværker for en række lande),¹¹⁾ *Det kongelige Garnisonsbibliotek* (krigsvidenskab,

⁹⁾ Boganskaffelsesprocessen er på de fleste større biblioteker i stigende grad specialiseret. På Det kongelige Bibliotek foretages bogvalget for de enkelte fag af de såkaldte *fagreferenter*, der også bl.a. yder lånere videregående faglig vejledning.

¹⁰⁾ Den danske litteratur erhverves her ved rekvisition fra forlagene, en ordning, der har afløst den tidligere også til dette bibliotek knyttede pligtaflevering.

¹¹⁾ Dets samling af bl.a. ældre dansk økonomisk litteratur er nu overført til Københavns Universitets Institut for økonomisk Historie.

3. Litteratursøgning

---

herunder krigshistorie), *Marinens Bibliotek* (søkrigsvæsen, herunder marinehistorie), *Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskoles Bibliotek* (her bl.a. landbrugshistorie),¹²⁾ *Danmarks tekniske Bibliotek* (teknisk litteratur, herunder teknikkens og teknologiens historie), *Handels-højskolens Bibliotek* (driftsøkonomi, men rummende materiale af interesse for økonomisk historie), *Kunstakademiets Bibliotek* (kunst-historie), *Nationalmuseets Bibliotek* (bl.a. numismatik), *Statens pædagogiske Studiesamling* (pædagogik, pædagogikkens historie), *Socialministeriets Bibliotek* (arbejdsforhold, socialpolitik) og endelig *Arbejderbevægelsens Bibliotek og Arkiv*. Endelig skal som vigtigt nyt indslag nævnes *Centralinstituttet for Nordisk Asiensforskning*, oprettet på fællesnordisk basis som dokumentations- og studiecentrum for alle sider af Asiens kultur og historie.¹³⁾

Disse biblioteker suppleres specielt for de studerende af bibliotekerne på *universiteternes faglige institutter*. Her er hovedvægten lagt på den mere studierelevante litteratur, der er direkte tilgængelig på hylderne: håndbøger og lærebøger, andre værker i tilknytning til undervisning og aktuel forskning, nogle af de centrale tidsskrifter, vigtige kildesamlinger o.l. Disse biblioteker er i Århus og Odense helt koordineret med universitetsbibliotekerne, der registrerer institutternes bogbestand. I København er dette ikke tilfældet.

Selv dette ret omfattende biblioteksvæsen rummer langtfra altid den for et videnskabeligt studium nødvendig litteratur. Ved aftaler med de øvrige nordiske lande og blandt de øvrige europæiske lande især Tyskland er de danske biblioteker imidlertid kædet ind i en langt større bibliotekshelhed, hvorved det ønskede materiale i reglen vil kunne stilles til disposition, eventuelt i form af fotokopier eller mikrofilm. Først på et avanceret stadium vil en studierejse til udlandet kunne blive nødvendig og skulle forberedes.¹⁴⁾

¹²⁾ Landbrugshistorie findes imidlertid fyldigt repræsenteret på Det kongelige Bibliotek.

¹³⁾ Tilsvarende er oprettet et fællesnordisk *Afrikainstitut* i Stockholm.

¹⁴⁾ Egnede internationale biblioteks- og arkivfører findes: *International library directory*. A world directory of libraries. Udg. af A. P. Wales. 3. udg. London, 1968; *Internationales Biblioteksadressbuch*. World guide to libraries. München, 1966. Bd. 1: *Europa*, 2: *Afrika, Amerika, Asien, Oceanien*; LEWANSKI, R. C., *Subject Collections in European Libraries*. A directory and bibliographical guide. New York, 1965; *The World of Learning*. 18. udg. London, 1967/68; OTTERVIK,

Opstillingsorden

Hvilket bibliotek man vælger, vil være fagligt og praktisk bestemt. Ofte må man bruge flere biblioteker. Det bør i almindelighed anbefales at foretage mere dybtgående litteratursøgning ved et stort bibliotek, først og fremmest fordi håndbogsudstyret og ikke mindst de bibliografiske hjælpemidler her er fyldigere og mere alsidigt repræsenteret. I det følgende vælges mulighederne på et stort forskningsbibliotek som udgangspunkt.

Søgningen på biblioteket:

Opstillingsorden.

DET MÅ konstateres, at indretning, opstillings- og katalogsystemer såvel som mere praktisk bestemte benytterforhold kan variere betydeligt fra bibliotek til bibliotek. Specielt er der en iøjnefaldende forskel på folkebibliotekerne, der er lagt an efter angelsaksiske forbilleder med størsteparten af litteraturen i åbne hylder, direkte tilgængelige for benytterne, og de fleste større forskningsbiblioteker, der efter kontinental tradition har bogbestanden opstillet i lukkede magasiner og kun en del, først og fremmest håndbøger, opslagsværker og anden særligt benyttet litteratur, opstillet i læsesale.

Det kan derfor anbefales at bruge tid på at orientere sig rent praktisk. Der findes flere samlede vejledninger om end noget forældede, og der vil ofte foreligge mindre trykte vejledninger fra enkelte biblioteker.¹⁵⁾ Føjes hertil bibliotekernes skilte, planskitser, reolafmærkninger m.v., er der et forsvarligt grundlag at gå ud fra, og man må ganske enkelt forsøge sig frem og gradvis udbygge sin viden og fornemmelse. Med fordel kan man vælge titler eller emner, man har en vis fortrolighed med, således at eventuelle tidligere bibliotekserfaringer udnyttes. Det skal ikke glemmes, at bibliotekerne er til for benytternes skyld og ikke omvendt, og at

G. & MOEHLENBROCK, S., *Bibliotek i Sverige*. Stockholm, 1964; OTTERVIK, G., MOEHLENBROCK, S. & ANDERSSON, I., *Libraries and archives in Sweden*. Stockholm, 1954. Om arkiver iøvrigt se A 765-775.

¹⁵⁾ Se f.eks. NIELSEN, L., *Vejledning i Biblioteksbenyttelse og almindelig Bibliografi*. 2. udg. Kbh., 1943, samt LARSEN, K., *op. cit.* (ovf. s. 13, note 5) og *Forelæsninger for økonomer om biblioteksbenyttelse og opgaveskrivning* (ovf. s. 16, note 4).

3. Litteratursøgning

---

man kan og bør spørge sig for hos bibliotekets vagthavende personale.

Derved bliver systemer, der måske ikke føles alt for tidssvarende og lånervenlige, brugbare uden alt for stort besvær og tidsspild. Men det er hjælp til selvhjælp. En egentlig dokumentationstjeneste, d.v.s. ikke bare bistand til litteratursøgningen, men bearbejdelse af litteratur og andet materiale og tilvejebringelse af de fornødne data i sorteret udvalg, således som dette er udviklet indenfor de tekniske og naturvidenskabelige fag, træffes endnu kun i lidet omfang indenfor de humanistiske og samfundsvidenskabelige fag.

På de fleste mindre forskningsbiblioteker og på institutbibliotekerne er bøgerne direkte tilgængelige for benytterne. Det samme princip følges i vid udstrækning ved indretningen af de nyeste forskningsbiblioteker. Fordelen ved de åbne hylder er selvfølgelig, at benytterne umiddelbart kan gå til hylderne, danne sig et overblik over den forhåndenværende litteratur, tage stilling til dens anvendelighed og få nye ideer. Man kan, som det karakteristisk nok hedder på engelsk, "browse" d.v.s. "græsse", i reolerne.

Forudsætningerne for en givende hyldesøgning er, at *opstillingsordenen er systematisk*, d.v.s. at litteraturen er opstillet efter et system med en klar emnemæssig opdeling i hovedgrupper, overskuelige og relevante undergrupper og inden for disse igen efter et klart og genkendeligt princip, enten alfabetisk eller kronologisk efter deres udgivelsestidspunkt. Af brugeren kræves tilsvarende en vis viden om systematik i almindelighed, om det enkelte biblioteks og fags systematik og ikke mindst en vis tilvænnning. For de traditionelle forskningsbiblioteker med lukkede hylder er hyldesøgningen naturligvis kun praktiseret i håndbogssamlingerne.

Kataloger.

DE FLESTE vil vide, at der til enhver større ordnet bogsamling hører et *katalogsystem*, der fungerer som nøgle til samlingen, svarende til indholdsfortegnelse og registre i den enkelte bog. En effektiv søgning lader sig i virkeligheden ikke gennemføre, uden at man støtter sig til katalogsystemet, idet dette på en væsentlig måde supplerer opstillingsordenen i hylderne og for de lukkede magasiner er brugers eneste indgang.

Kataloger

Katalogsystemer er som de bogsamlinger, de afspejler, resultatet af en udvikling. De er altid præget af en bestemt tids videnskabssyn og opfattelse af katalogets praktiske formål. At ændre et én gang fastlagt system er umådeligt arbejdskrævende og problematisk. Ofte vælger man i et bibliotek, hvis en ændring er nødvendig, fordi de praktiske forhold og rammer helt er ændrede, eller tiden som følge af den videnskabelige udvikling håbløst er løbet fra systemets inddeling efter fag og emner, at gå over til et helt nyt system med virkning fra et bestemt tidspunkt og lade den hidtil indgåede bogmasse blive stående uændret.¹⁶⁾ En undtagelse herfra danner de forskellige varianter af decimalklassedelingen, Dewey's Decimal Classification (DC), Universal Decimal Classification (UDC) og herhjemme Den danske Decimalklassedeling (DK), der bruges på folkebibliotekerne og Det kongelige Biblioteks Danske Afdeling. I disse systemer gennemføres revisioner af fag- og emnegrupper m.v., og således søges de holdt à jour.¹⁷⁾

Kataloger kan have ret forskellige ydre former: håndskrevne protokoller, skrevne sedler, leidenerbind,¹⁸⁾ trykte kort, trykte bøger. Langt det vigtigste er nutildags kartoteksformen med trykte kort i internationalt standardformat, men en kombination af flere former er ret almindelig på forskningsbiblioteker. Et moderne katalogapparat består af følgende fire katalogtyper:¹⁹⁾

- I. Alfabetisk ordnede *navnekataloger*, også kaldet nominalkataloger, ordnet efter 1) navne på personer, der som forfattere, redaktører, udgivere, medarbejdere, oversættere og illustratører har haft med værkerne at gøre, 2) navne på institutioner eller foreninger, der har udsendt værkerne, 3) navne på steder, værkerne ved deres oprindelse er knyttet til, 4) titler.

¹⁶⁾ Det kongelige Biblioteks opstillings- og katalogsystemer er et eksempel herpå. På dette bibliotek arbejdes f.eks. med to systemer på Udenlandske Afdeling, kaldet henholdsvis *Ældre og Nyere Samling*, og på Danske Afdeling med 3 samlinger, 1., 2. og 3. *Samling*. Se nærmere ndf. s. 276.

¹⁷⁾ Der foreligger foruden de forskellige trykte udgaver af systemerne en meget stor speciallitteratur herom. En nyttig oversigt gives i *Lærebog i Biblioteksteknik* (jvf. ovf. s. 19, note 6), ss. 321-366. En klassiker inden for emnet er SAYERS, W. C. Berwick, *A manual of classification*. 4. udg. London, 1967.

¹⁸⁾ Bruges på Statsbiblioteket, se ndf. s. 299.

¹⁹⁾ Se for det følgende BLEGVAD, M., "Katalogisering og klassifikation", *Nordisk håndbog*. . . (jvf. ovf. s. 19, note 6), ss. 232-271.

3. Litteratursøgning

- II. *Emnekataloger*, også kaldet realkataloger, der enten kan være ordnet 1) systematisk med opdeling i over-, side- og underordnede grupper eller 2) efter alfabetisk ordnede emneord.
- III. *Pladskataloger* eller hyldelister, ordnede efter bøgernes opstillingsorden på hylderne.
- IV. *Accessionskataloger*, ordnet efter tidspunktet for værkernes anskaffelse, indeholdende oplysninger om bøgernes herkomst, pris m.v. og – hvis der er tale om en fælleskatalog for flere biblioteker – om, hvilke biblioteker, der har anskaffet det pågældende værk.

De forskellige typer har, som det fremgår af betegnelserne, forskellige funktioner, der ofte kombineres. Nogle af funktionerne er væsentligt administrative, f.eks. III og IV, men de har alle en side, der vender ud mod benytteren, og mange problemer bliver lettere at løse på baggrund af en viden om elementære bibliotekstekniske sammenhænge. Udgangspunktet er navnekatalogen og emnekatalogen.

Den alfabetiske navnekatalog.

DET FOR al katalogisering afgørende er, at der til hver eneste bog er knyttet et navn taget i videste forstand, der kan benyttes som *ordningsord*. Oftest vil det være forfatterens eller, hvis der er to eller tre, forfatternes *efternavn*. Når et værk har flere forfattere eller savner egentlig forfatterangivelse, er forholdet mere problematisk. Den tekniske betegnelse på sådanne værker er *anonymer*. Heri indgår f. eks. større samleværker og leksika, kongresberetninger, mange offentlige publikationer og egentlige kildepublikationer og ikke mindst de såkaldte periodica, d.v.s. tidsskrifter, årbøger og monografiserier, der er karakteriseret ved, at de ikke stiler mod en afslutning. Valget af ordningsord sker desværre efter meget forskellige regler trods standardiseringsbestrebelse på nationalt og internationalt plan.

Oftentimes vil der dog af hensyn til benytterne være flere kort på samme bog, således at der er et hovedkort med alle de krævede oplysninger om bogen og et eller flere bikort med krydshenvisninger til hovedkortet. Som hovedordningsord i ældre kataloger ses hyppigt efter tysk forbillede brugt første substantiv i nominativ. Meget almindeligt er det

imidlertid at benytte det første betydningsfulde ord i titlen.²⁰⁾ Den anglo-amerikanske praksis med på hovedkortet at opløse titlen og gøre landets, det udgivende selskabs eller organs navn til hovedordningsord – det såkaldte korporative forfatterskab – vil ofte kunne træffes i trykte bibliotekskataloger og bibliografier, men har endnu ikke vundet indpas på danske biblioteker. Der er dog næppe tvivl om, at det kommer.

I mange biblioteker er den alfabetiske navnekatalog ordnet i ét system omfattende både forfatternavn og anonyme, men der er eksempler på, at disse holdes hver for sig.²¹⁾ Der er således adskillige muligheder for at tage fejl. Ved brugen af en katalog må man prøve forskellige tænkelige muligheder, og finder man ikke frem efter ”trial and error”-metoden, må man spørge sig for. Man bør simpelt hen ikke opgive en søgen uden at have spurgt eller afleveret sin bestillingsseddel til ekspedition, hvis man ikke finder, hvad man ventede.

Den alfabetiske katalog anvendes, når man vil konstatere, om biblioteket har *et bestemt værk, hvis ordningsord man kender*, eller hvis man vil se, *hvad der findes på biblioteket af en bestemt forfatter*. Viser et kartotekskort, at et værk findes på biblioteket, vil der samtidig på kortet være anført en *signatur*, der henviser til dets plads på hylden. Signaturen vil, som det siden nærmere skal omtales, have karakter af en kode (tal-, bogstavkombination o.l.) og være anbragt tydeligt på kortets øverste del, i reglen i den ene af siderne.²²⁾ Den er nødvendig, for at værket kan tages frem til benyttelse, hvad enten dette sker af låneren selv i en åben bogsamling eller af bibliotekspersonalet fra et lukket magasin. I sidste tilfælde skal signaturen anføres på lånesedlen i den dertil indrettede rubrik. Iøvrigt kan signaturen fra den alfabetiske navnekatalog være en særdeles nyttig indgang ved en egentlig emnesøgning.²³⁾

²⁰⁾ D.v.s. at man ser bort fra bestemt og ubestemt artikel. Efter førstnævnte ordningsprincip står *The American Historical Review* under *Review*, efter sidste under *American*.

²¹⁾ Således Det kongelige Biblioteks Udenlandske Afdelings *Ældre Samling*.

²²⁾ Ndf. ss. 31 f., 36.   ²³⁾ Ndf. s. 32 f.

Emnekatalogen.

EMNE- ELLER realkatalogen skal besvare spørgsmålet om, *hvad et bibliotek rummer om et bestemt emne*. En emnekatalog kan som nævnt være anlagt efter forskellige principper.²⁴). Velkendt er fra folkebibliotekerne den *alfabetiske emneordskatalog*. Hver titel indordnes i katalogen under ét eller flere emneord, som skal dække bogens indhold. Der kræves et fast emneordsregister, som angiver henvisninger fra overordnede begreber og giver henvisninger til sideordnede og underordnede begreber. Et sådant register kaldes i den moderne terminologi en "thesaurus". Katalogkortene nedlægges alfabetisk efter de respektive emneord. Under samme emneord kan kortene ordnes alfabetisk eller kronologisk. Emnekatalogen anvendes derefter som en slags opslagsbog. Denne katalog holdes ofte for sig selv, men lader sig ret let indordne i den alfabetiske navnekatalog. Den tekniske betegnelse for denne kombination, der først og fremmest er udviklet i de angelsaksiske lande, er en *ordbogskatalog*. Typen træffes på danske forskningsbiblioteker ofte anvendt som specialkartoteker over håndbogssamlinger på læsesalene, derimod sjældent dækkende hele bogsamlingen. Det er ikke tilfældigt, at emneordskatalogerne er den foretrukne realkatalogform på folkebibliotekerne, kombineret med en systematisk opstilling på åbne hylde. Det virker elementært lånervenligt, at man blot skal slå op på et kendt emneord, hvorefter man har en række kort med titler og signatur og kan gå til den rette hylde for at se på bøgerne. Den stiller på den anden side krav om en vis terminologisk nøjagtighed hos den litteratursøgende. En større ulempe er, at man på grund af emnernes alfabetiske spredning kun vanskeligt kan få et sammenhængende indtryk af et biblioteks samlede bestand indenfor et emneområde, og en anvendelse inden for et videnskabeligt specialområde kan være mindre tilfredsstillende.

På de fleste forskningsbiblioteker og enkelte større folkebiblioteker benytter man derfor den anden form for realkatalog, *den systematiske emnekatalog*. I denne er bibliotekets samlinger registreret og placeret i et logisk ordnet, trindelt (hierarkisk) klassifikationssystem med hovedgrupper og undergrupper. Grundprincippet er naturligvis, at værker af beslægtede emner anbringes sammen og forskelligartede fjernt fra

²⁴) Ovf. s. 26.

hinanden. Parallelliteten med, hvad der ovenfor er sagt om den systematiske opstilling i hylderne, er ikke tilfældig.²⁵⁾ Historisk er der en nær sammenhæng mellem opstillingen og den systematiske emnekatalog, idet denne katalogform er udviklet som pladskatalog, og i mange biblioteker fastholdes fremdeles denne kombination af katalogtype II og III.

En af fordelene ved den systematiske katalog er, at den giver mulighed for overblik og sammenhæng, men også denne katalogform har sine svagheder. Ingen systematik er nemlig fuldkommen, og den intensive videnskabelige udvikling ikke blot indenfor det enkelte traditionelle fag, men på grænseområderne imellem dem gør sammen med fremvæksten af helt nye fag og synsmåder, at et klassifikationssystem opdelinger hurtigt bliver forældede. For et fag som Historie er der desuden iøjnefaldende problemer knyttet til den stadige ændring af politiske grænser og statsbetegnelser.

Et blik udover de systematiske kataloger vil vise meget forskellige løsninger på de antydede vanskeligheder. Tendensen er i nyeste tid gået i retning af at løse forbindelsen mellem opstillingsordenen og den systematiske katalog, idet dette muliggør placering af et værk ikke blot i én gruppe svarende til pladsen på hylden, men i de vigtigste emnegrupper, som det nærmere behandler, samt tage hensyn til dets særlige synsvinkel eller metode, der ofte kan være mere karakteriserende end selve emnet. Denne frigørelse løser også visse rent praktiske problemer ved opstillingen og giver mulighed for mere økonomiske magasinsystemer.²⁶⁾

Det er i alle systemer nødvendigt at arbejde med flere inddelingskriterier eller *dimensioner*. Her skal blot nævnes en illustrerende sammenhæng.²⁷⁾ Vi tænker os en bogsamling over Europas historie,

²⁵⁾ Se ovf. s. 23.

²⁶⁾ Ret udbredt er den såkaldte "*numerus currens*"-opstilling. Her forsynes hver bog ved katalogiseringen med angivelse af år og løbenummer og stilles på plads i nummerorden ("*accessorisk*"). Denne opstilling kan kombineres med en grov emneopdeling, hvor der opstilles accessorisk inden for hver emnegruppe. Sidstnævnte system benyttes f.eks. på Det kongelige Bibliotek i Udenlandske Afdelings *Nyere Samling*. Det tilhørende pladskartotek kan yderst nødtørftigt fungere som en systematisk oversigt, mens en egentlig katalog er under udarbejdelse. Jvf. ndf. s. 280. "*Numerus currens*"-systemet er ikke velegnet for åbne hylder, da det må blive usammenhængende og uoverskueligt, men det benyttes faktisk visse steder, bl.a. fordi det er nemt at administrere.

²⁷⁾ Nævnt hos BLEGVAD, *op. cit.* (ovf. s. 25, note 19), s. 242 ff.

3. Litteratursøgning

---

hvor hvert værk behandler enten hele verdensdelen eller et enkelt land, enten fra tidernes begyndelse til nutiden eller i en bestemt periode, og enten udviklingen på alle områder af kultur- og samfundslivet eller kun den politiske, den økonomiske eller den kulturelle historie. Her er der behov for inddeling efter *geografiske* og *kronologiske* retningslinier samt efter *aspekt*. Disse dimensioner kan godt kombineres i ét system, forudsat at man vælger, hvilken af dem man vil prioritere højest, men ikke uden at det hele bliver noget kompliceret, og visse sammenhænge fremhæves på andres bekostning. Afgørende for brugeren er, at prioriteringen er konsekvent.

Både ved systematisk opstilling og ved systematiske kataloger vil der i reglen findes *oversigtsskemaer* over det anvendte system, som viser gruppernes rækkefølge og, oftest ved hjælp af indrykninger, deres indbyrdes forhold (over-, under- og sideordning).²⁸⁾ I protokolkataloger fremtræder skemaerne som indholdsfortegnelse. Ved kortkataloger vil der ofte være en kombination af trykte skemaer og fanekort, der i skufferne adskiller de enkelte grupper, og ved variation af fanernes bredde, farve og placering kan man i et vist omfang vise gruppernes indbyrdes forhold. De enkelte værker indføres under de enkelte emnegrupper (eller nedlægges i kartoteket) i alfabetisk orden eller efter udgivelsesår.

Et vigtigt træk ved de fleste moderne klassifikationssystemer er de såkaldte *hjælpetabeller* eller normalskemaer, der indgår efter behov i de sædvanlige skemaer. I disse hjælpetabeller kan man standardisere f. eks. kronologiske, sproglige og geografiske underdelinger. Almindelig er anvendelsen heraf til at angive litteraturen efter dens form. Det er ved de fleste emner hensigtsmæssigt at kunne skelne mellem tidsskrifter, serier, møde- og kongresberetninger, referenceværker af forskellig slags, mellem videnskabelige behandlinger og kilder o.s.v. Ligeledes er det praktisk i normalskemaer at kunne placere den såkaldte meta-litteratur, d.v.s. værker, der ikke behandler et fags genstand, men faget selv, dets metode og organisation, dets udøvere m.v. og ikke mindst fagets bibliografi.

Grupperne i systemerne markeres normalt ved et tegnsystem, en kode, bestående af tal eller bogstaver, eventuelt en kombination af disse. Der kan også være tale om forkortede emnebetegnelser suppleret med tal. Her må imidlertid skelnes imellem opstillingssystemer og katalogsystemer. Hvis samme system bruges i begge funktioner, kan man

²⁸⁾ Se eksempler ndf. ss. 283-284, 294-296, 302-305.

nøjes med ét tegnsystem, men ellers må der skelnes mellem *pladssignaturer*, der angiver værkerne i opstillingsordenen, og *notationen*, der betegner grupperne i det valgte klassifikationssystem.

Pladssignaturer er som nævnt nødvendige, for at man, når man har fundet et værk i en katalog, skal kunne finde det på hylden. Notationen gør det på lignende måde muligt entydigt og kortfattet at angive et emne i klassifikationssystemet og gør det nemt at henvise fra den ene emnegruppe til den anden.²⁹⁾

Sammenhængen mellem den systematiske emnekatalog og opstillingsordenen indebærer både fordele og ulemper, og en kort omtale af de sidste vil gøre en biblioteksbenytter forberedt på adskillige mærkværdigheder og problemer. Sammenhængen mellem systematisk katalog og pladskatalog er meget pladskrævende, da der på alle hylder stadig bør være plads til nye bøger om et emne. En for benytteren mere følelig ulempe kommer af den enkle omstændighed, at alle bøger ikke har samme *format*, d.v.s. ikke fylder lige meget i højden. Der skelnes fra gammel tid mellem hovedformaterne folio, kvart og oktav. Nærliggende er det af pladsmæssige grunde at opstille hvert format for sig eller i hvert fald stille de største formater ud i særlige reolafsnit. Problemet ved sammenhængen mellem systematisk katalog og pladskatalog lader sig løse ved, at man følger samme systematik i opstillingen i alle tre formater, og så enten i en fælles systematisk katalog omhyggeligt anfører formatet ud for hver bogtitel eller også opererer med tre helt parallelle kataloger, én for hvert format. Sidstnævnte praksis medfører, at en benytter ved hvert emne skal slå op tre steder for at være sikker på at have udtømt mulighederne.³⁰⁾ Uanset hvordan formatproblemet er løst i det konkrete tilfælde, er det vigtigt, at man er opmærksom på katalogens angivelse af formatet.

Et lignende problem foreligger, når et værk om et bestemt emne kommer som et bind i en *serie*. Det vil nemlig ofte være ønskeligt at have serien stående samlet på hylden, uanset om de enkelte bind behandler hver sit emne og derfor systematisk må placeres flere steder. Også i dette tilfælde må benytteren nøje følge katalogens henvisninger.³¹⁾

²⁹⁾ Iøvrigt anfører adskillige biblioteker både pladssignatur og notation på kartotekskortet. (Se eks. fra Statsbiblioteket, ndf. s. 35.) Man kan også markere notationen på fanekortene mellem de enkelte grupper.

³⁰⁾ Eksemplerne er fra Det kongelige Bibliotek, henholdsvis Danske Afdelings 2. *Samling* og Udenlandske Afdelings *Ældre Samling*.

3. Litteratursøgning

Det hører til den indledende orientering på et bibliotek i hvert fald i hovedtrækkene at sætte sig ind i de anvendte opstillings- og klassifikationssystemer og de lokale varianter. Nedenfor er givet nogle vigtige oversigter over faget Historie, således som dette er klassificeret i en række af de vigtigste biblioteker: Det kgl. Bibliotek, Statsbiblioteket, Odense Universitetsbibliotek og Universitetsbibliotekets 1. Afdeling i København. Desuden er givet en tilsvarende oversigt over fagets placering efter Den danske Decimalklassedeling.³²⁾

Af interesse er naturligvis at vide, hvilke praktiske indgangsmuligheder der er til de forskellige katalogsystemer. I de almindelige lånervejledninger giver bibliotekerne en håndsrækning. Foruden oplysning om lånerforholdene vil der ofte være en anvisning på *klassifikationsskemaernes* opbygning. Vigtigt er det at være opmærksom på, om systemerne, for så vidt der ikke er tale om en alfabetisk emneordskatalog, er forsynet med alfabetiske *emneordsregistre*, der hjælper til at finde frem til det søgte emne i sin systematiske sammenhæng.³³⁾

En enkelt praktisk mulighed skal lige noteres. Som nævnt angives pladssignaturene altid på katalogkortene i den alfabetiske *navnekatalog*. I de tilfælde, hvor opstillingsordenen i hylderne er systematisk, vil *signaturen* på et værk, som man kender om et bestemt emne, føre benytteren til det sted i reolerne, hvor andre værker om samme emne er placeret. På biblioteker med lukkede magasiner vil man, når opstillingsystem og katalogsystem er identisk, på lignende måde nå frem til den relevante sammenhæng i den systematiske katalog og kan dér fortsætte sin søgning. Har man altså en eller flere centrale litteraturhenvisninger f. eks. fra en håndbog eller en bibliografi, kan man relativt let danne sig et skøn over det pågældende biblioteks beholdninger om emnet. Man skal dog ikke tro, at man helt er dækket ind, idet en bog ofte kan være

³¹⁾ Der vil ofte på kartotekskortet være anført både en hovedindførsel med *seriens* signatur og en emnemæssig biindførsel. Ved søgning på hylden eller udfyldelse af låneseddel skal *hovedindførsels* signatur følges. Jvf. ndf. s. 34.

³²⁾ Se ndf. ss. 275-305.

³³⁾ For de større systemer, især decimalklassesystemerne, findes fyldige emneordsregistre. Det samme gælder det svenske system, som bruges på Odense Universitetsbibliotek. Derudover lader emneordsudstyret til de danske forskningsbibliotekers delvis hjemmegjorte systemer meget tilbage at ønske. På Det kongelige Bibliotek findes til de ældre kataloger grove emnefortegnelser. Både på Statsbiblioteket og Det kongelige Bibliotek arbejdes der på emneordsregistre, men et sådant arbejde er stort og tidskrævende.

placeret andetsteds i systematikken, end man umiddelbart skulle vente. Det kan skyldes systemet, men også at enhver klassificering er resultatet af et skøn, som kan falde forskelligt ud på bøger, der iøvrigt ligner hinanden.

Det skal understreges, at de nævnte kataloger ikke behøver at give hele sandheden om, hvad et biblioteks samlinger rummer. De fleste bibliotekskataloger omfatter kun selvstændige bøger, ikke tidsskrift-artikler, der for de fleste fag, også Historie, spiller en stadig større rolle. Nogle biblioteker har *specialkataloger* for tidsskrifter og tidsskrift-artikler. Tilsvarende vil der ofte være specialkataloger for særsamlinger, det være sig håndskrifts-, billed- eller udklipssamlinger, eller for afdelinger, der er skilt ud efter sproglige kriterier, f. eks. litteratur på ikke-europæiske sprog. Man bør aldrig indlede en katalogsøgen uden at have gjort sig klart, hvilket tidsrum katalogen dækker, og hvilken slags litteratur der optages i den.

Det vil tage nogen tid at blive dus med et hvilket som helst bibliotek og dets systematik. Man bliver faktisk aldrig færdig med at undre sig og høste erfaringer i et stort bibliotek. Indsatsen for at tilegne sig et grundlæggende kendskab er imidlertid givende i mere end én forstand. Erfaringerne fra ét bibliotek er således et naturligt udgangspunkt, når man skal orientere sig i andre biblioteker. Hertil kommer, som det siden nærmere vil fremgå, at alle andre hjælpemidler i litteratursøgning i grunden er bygget som kataloger uanset form og ordningsprincipper. Tydeligst fremtræder parallelliteten i de egentlige litteraturfortegnelser, bibliografierne, hvad enten disse fortegner litteratur for et enkelt fag, et enkelt land, om et bestemt emne, af en bestemt type eller af en bestemt forfatter. Det vil herefter ikke overraske nogen, at man i almindelighed bruger betegnelsen katalog og bibliografi i flæng og anvender begge typer hjælpemidler på samme måde i søgeprocessen, ofte således at den ene type supplerer den anden.

Udlån.

SØGEPROCESSEN i biblioteket vil ikke være afsluttet, før benytteren står med bogen i hånden. Derfor skal der afsluttende tilføjes nogle bemærkninger om de praktiske forhold i forbindelse med lån af bogen, hvad enten den benyttes på et nærmere angivet sted i biblioteket eller

3. Litteratursøgning

---

hjemlånes. I de biblioteker, hvor der er tale om åbne hylder for store dele af samlingerne, vil der ofte være anvendt systemer, hvor man blot skal udtage et kort af bogen, når man har fundet den på hylden, og aflevere dette i udlånet, som foretager stempning m.v. I de fleste forskningsbiblioteker med lukkede magasiner er en mere omstændelig procedure nødvendig. Bogen må for det første identificeres i katalogen, inden den kan bestilles. Derefter må katalogkortets oplysninger overføres til en *låneseddel*, som afleveres til ekspedition i biblioteket. Der vil være tale om forskelligt udseende lånesedler alt efter, om den pågældende bog skal bruges på læsesalen eller skal udleveres til hjemlån. Der vil ofte være sedler af særlig farve til specialsamlinger eller til eventuelle fotokopier. Der er i det følgende afbildet nogle eksempler på, hvordan lånesedler ser ud på Det kongelige Bibliotek og Statsbiblioteket.

Hvad det nu under alle omstændigheder drejer sig om, er, at man får de relevante oplysninger på katalogkortet over i de *rigtige felter* på lånesedlen. Man må derfor vide præcis, hvilke elementer der findes på et katalogkort, og der er i den forbindelse tale om en vis ensartethed i katalogsedlernes opbygning uanset lokale variationer i opstillingen. Der er i det følgende afbildet et par eksempler på *katalogkort*. Det er principielt de samme bibliografiske detaljer, bibliotekerne er interesserede i. Når det drejer sig om et selvstændigt værk, skal der ved bestilling angives *ordningsord* (forfatterens navn eller anonymtitel), *bogtitel*, *udgiversted* og *-år* samt *pladssignatur*. Det vil ofte virke fremmede, hvis låneren selv forsyner lånesedlen med signaturen.

Ved bestilling af en tidsskriftsartikel, enkelte bind i en serie eller samleværk, er det vigtigt, at man angiver *tidsskriftets*, *seriens* eller *samleværkets titel*, *årgangs-* og *bindnummer*, *udgiverår* og *signaturen*. Ved en tidsskriftsartikel angives desuden den pågældende artikels *forfatter* og artiklens *sidetal*. Tilsvarende angives ved serier og samleværker det pågældende binds *forfatter* og *titel*.³⁴⁾

³⁴⁾ Jvf. ovf. s. 32, note 31.

Eksempler på katalogkort.

hut-sc
Bracher, Karl Dietrich Die Auflösung der Weimarer Republik. Eine Studie zum Problem des Machtverfalls in der Demokratie. Mit einer Einleitung von Hans Herzfeld. Stuttgart-Düsseldorf: Ring-Verlag. 1955. XXIII + 754 s.
= Schriften des Instituts für Politische Wissenschaft. Bd. 4.
hut-60-9

Katalogkort fra Det kongelige Bibliotek, Udenlandske Afdelings Nyer Samling. Pladssignaturen står øverst til højre. Ved tilføjelse af *t* til gruppebetegnelsen angives, at det er et periodicum. Disse er opstillet alfabetisk efter titel, der på kortet gengives med to første bogstaver. Accessionstallet nederst til venstre bruges ikke som signatur i alfabetisk opstillede grupper, derimod i andre tilfælde.

	Mil
Montgomery of Alamein A history of warfare. London: Collins. (1968). 584 s. ill.	
90. 19	69-1236

Katalogkort fra Statsbiblioteket i Århus. "Mil" er signaturen. I gruppen er opstillingen alfabetisk. Nederst til venstre forsyner Statsbiblioteket sine bøger med notation fra Den danske Decimalklassedeling, bl.a. af hensyn til Folkebibliotekerne. Nummeret til højre tjener kun administrative formål.

3. Litteratursøgning

Eksempler på korrekt udfyldte lånesedler.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK		HJEMLÅN						
Katalog nr. _____	side _____	format _____ eller event. anden katalogbetegnelse hut-sc						
Forfatter <u>Schriften des Institut für Politische</u>								
Titel <u>Wissenschaft. Bd. 4.</u>								
<u>(Bracher, K.D., Die Auflösung d. Weimarer Republik)</u>								
Trykkested og -år <u>Stuttgart 1955</u>		lånt den <u>1.8.1969</u>						
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="2" style="text-align: center;">Udfyldes af biblioteket:</td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;">H</td> <td style="width: 50%;">L</td> </tr> <tr> <td>Eksp. af</td> <td>Bind</td> </tr> </table>		Udfyldes af biblioteket:		H	L	Eksp. af	Bind	Navn <u>(Jens Jensen) J. Jensen</u> Stilling <u>stud.mag.</u> Adresse <u>Regensen, St. Kannikestr. 2</u> <u>1169 K</u>
Udfyldes af biblioteket:								
H	L							
Eksp. af	Bind							
Bibliotekets noteringer								
Un 10,0-46								

STATSBIBLIOTEKET I ÅRHUS HJEMLÅN	Forfatter (efternavn først. - Udfyldes ikke ved tidsskrifter)		Statsbibl. signatur	Udleveret	Bind												
	Montgomery of Alamein		Mil		Fornyet	Lånetid											
	Titel (ved tidsskrifter også bind/jærgang samt afhandlingens forfatter og sidetal)					Lån fra											
	A history of warfare																
Trykkested og år		☐ Ønskes reserveret ☐ Ønskes skaffet		☐ Ønskes udbragt ☐ Evt. fotokopi	<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">R</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">2</td> <td style="text-align: center;">3</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">4</td> <td style="text-align: center;">5</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">H</td> </tr> </table>	R			1	2	3	4	5		H		
R																	
1	2	3															
4	5																
H																	
Lånerens kilde				Hjemkaldelsesdato	1 2 3												
Eksped. af	Navn	Dato	Verificeret														
	<u>Niels Nielsen</u>	<u>1/8.69</u>															
	Stilling	Telefon															
	<u>stud.mag.</u>																
	Adresse																
	<u>Evighedsvej 1</u>	<u>6623 Vorbasse</u>															
Bibliotekets noteringer																	

1

4. HÅNDBØGER OG OPSLAGSVÆRKER

Håndbogssamlingen – et bibliotek i biblioteket.

VED ENHVER litteratursøgning er der som nævnt brug for orientering dels om emnet dels om hjælpemidlerne ved studiet. Det forrige kapitel har koncentreret sig om bibliotekerne i almindelighed, de enkelte bibliotekers beholdninger og funktioner i hovedtræk, deres stærke og svage sider og ikke mindst deres muligheder for at supplere hinanden. Erfaringsmæssigt overser adskillige, selv højt fortjente brugere, hvor meget der faktisk vindes i kvalitet og tid ved, at de selv erhverver sig et nuanceret og ajourført kendskab til deres fags vigtigste hjælpemidler, til dets ”værktøjskasse”, for at bruge et udtryk fra Axel Andersens fortjenstfulde indføring i håndbogsbenyttelse.¹⁾

Værktøjskassen er bibliotekets håndbogssamling, der altid i så vidt omfang som muligt er opstillet i eller i tilknytning til læsesal eller katalogværelse. Bøgerne i håndbogssamlingen er ofte optaget i et særligt kartotekssystem med navne- og emneindgang og mærket på en sådan måde, at de tydeligt adskiller sig fra den øvrige bogmasse. Pointen er, at håndbøgerne let skal kunne findes, men dernæst, at de altid skal være til disposition på selve biblioteket og derfor ikke udlånes, med mindre de findes i flere eksemplarer. Desværre har dublinger tidligere kun været foretaget i meget beskedent omfang og er fremdeles af bevillingsmæssige grunde temmeligt begrænsede. Mange af disse bøger er samtidig bibliotekarernes uundværlige daglige hjælpemidler. Dette betyder i praksis på de største biblioteker, hvor afstanden mellem kontorer og publikumslokaler er betydelige, at adskillige helt centrale opslagsværker, ikke mindst de bibliografiske, selv om de hører til håndbogssamlingen og registreres under denne, faktisk er opstillet andetsteds og må bestilles til eventuel brug ved direkte henvendelse til det vagthavende personale. Forholdene varierer fra bibliotek til bibliotek, og en benytter må også her sætte sig ind i den på stedet gældende praksis.

¹⁾ *Håndbøgernes Hvor-står-det* (A 398).

4. Håndbøger og opslagsværker

Generelt må betones, at den intensive og stadige efterspørgsel gør det nødvendigt, at den enkelte benytter ikke blokerer nogen håndbog længere end højst nødvendigt og er omhyggelig med at bringe den tilbage på rette plads. Mange biblioteker beder lånerne om blot at anbringe bøgerne på særlige fralægningsborde eller -hylde så nær som muligt deres egentlige reolplads og foretrækker at lade personalet selv foretage påpladssætningen. De fleste biblioteker opretholder desuden af bitter erfaring særlig skarp kontrol med, at ingen låner fører håndbøger ud af biblioteket.

Håndbogssamlingen er i virkeligheden et godt spejlbillede af et biblioteks beholdninger og samlede formåen. Den er samtidig for at bruge en vending fra en kendt introduktion til den historiske forskningsproces at betragte som forskerens virkelige ”træningsbane”, både hvad angår teknik og faglig modenhed.²⁾

Håndbøger – karakteristik og bedømmelse.

FØR UDSENDELSEN af Axel Andersens *Håndbøgernes Hvor-står-det* var en dansk låner for at få en oversigt over og indføring i de vigtigste håndbogstyper og principperne for deres opbygning og benyttelse stort set henvist til fremmedsprogede værker herom.

Nogle enkelte typer og træk er allerede antydet. Karakteristisk for en håndbog er, at den er bygget op med henblik på hurtigt og nemt at kunne give benytteren de oplysninger, han har brug for. Den er altså koncentreret i form, spækket med oplysninger og ofte aldeles ulæselig i sin helhed. I faget Historie er skellet mellem egentlige opslags- og håndbøger og mere almene oversigter og fremstillinger imidlertid flydende. I det hele taget kan siges med henblik på dette fag, at begrebet håndbog i talrige tilfælde mere sigter mod en funktion end mod en type. Utvivlsomt har dette medvirket til, at mange historikere har meget lidt artikulerede forestillinger om, hvad der egentlig bør kræves i henseende til indholdsfortegnelse og registre for at gøre en bog optimalt anvendelig som referenceværk.

²⁾ BARZUN & GRAFF, *op. cit.* (ovf. s. 13, note 5), s. 72.

Hvad angår forholdet til andre fag, kan inden for håndbogsgenren iagttages en meget udpræget overlappning. Ikke alene visse emner, men enkelte perioder, f.eks. oldtiden og samtidshistorien, lader sig kun dække ved hjælp af håndbøger fra tilgrænsende fag som filologi og politik. Og igen kan der mindes om, at helt almene hjælpemidler til stadighed må inddrages.

Håndbogstyperne er karakteriseret ved 1) deres ordningsprincip og opbygning, 2) deres udstyr, 3) deres faglige afgrænsning og 4) deres sigte. Ligesom ved bibliotekskatalogerne kan skelnes mellem de *leksikalsk* ordnede – med stoffet ordnet efter alfabetiske emneord – og de i en eller anden forstand *systematisk* opbyggede. Der er ikke noget overraskende i, at den kronologiske dimension i helt overvejende grad dominerer, på forskellig vis kombineret med den geografiske og emnemæssige. En betydelig rolle spiller kronologiske tavler og tabeller samt atlas. Centralt i søgeprocessen står de forskellige former for bibliografier, faglige og almene. For næsten alle kategorier er der uundværlige løbende publikationer, der skal sikre ajourføringen.

Et første signalement af en bog får man i den bibliografiske henvisning, og/eller i bibliotekskatalogen, men et indtryk af en bog får man først, når man har den i hånden. Ved vurderingen må man koncentrere sig om flg.:³⁾

- 1) *Omfang*.
- 2) *Titelblad*. Dette giver forfatter, redaktør, titel, forlag, udgivelsessted og -år, evt. serie, allesammen hver på sin måde vigtige, og det er normalt grundlaget for kartoteksindføringerne og valg af ordningsord. Titelbladet har gradvis afløst den i ældre bøger almindelige kolofon, der indeholdt omtrent tilsvarende oplysninger og var anbragt bagest i bogen.
- 3) *Disposition*. I *forord* og *introduktion* gives normalt forfatterens eller redaktionens egen præcisering af bogens sigte, herunder hvem den især henvender sig til, endvidere synspunkter og særlig behandling af emnet, udvælgelseskriterier og afgrænsninger samt eventuelle forbehold. Hertil kan være føjet anvisninger på, hvordan værket tænkes anvendt, dets forhold til andre hjælpemidler eller tidligere udgaver. Vigtig er *indholdsfortegnelsen*, der giver en oversigt over bogens disposition. Mest bekvem er anbringelsen foran i bogen, men i f.eks. romanske lande er der stadig en overvejende tendens til at anbringe den

³⁾ Jvf. A. ANDERSEN, *op. cit.*, ss. 9-16, samt WINCHELL (A 415), s. xiv ff.

4. Håndbøger og opslagsværker

---

bagi. Også placeringen af lister over forkortelser, bidragydere til værket, særlige typografiske tegn o.l. må man nøje mærke sig.

- 4) *Udstyr*. Efter eller i forbindelse med teksten findes i alle håndbøger med videregående fagligt og videnskabeligt sigte et *note-* og *henvisningsapparat*, samt evt. *tavler*, *illustrationer*, *bilag*, *appendices* (tillæg), *errataliste* (rettelser af trykfejl, der er fundet efter korrektoren), *ekskurser* (afhandlinger om et biemne, der dårligt har kunnet finde plads inden for bogens almindelige plan).

Noteapparat og henvisninger er fundamentalt vigtige for en bogs anvendelse i søgningsprocessen og dens anvendelighed i det hele taget. Her er mulighed for at efterprøve forfatterens kildegrundlag og dokumentation. Litteraturfortegnelsen vil for det videnskabelige specialværk, hvis den er fuldstændig, vise, hvad han har kendt, og hvad han ikke har kendt, og giver ofte en værdifuld arbejdsbibliografi over det pågældende emne. For de fleste håndbøger er noter og henvisninger *selektive*, d.v.s. at de blot tilstræber i et passende udvalg at give et udgangspunkt for en videre søgning. Hvor noterne er anbragt, om de er fodnoter, er samlet efter hvert kapitel eller sat bag i bogen, må man naturligvis ligeledes bemærke, og det er et punkt, som ofte sætter lidenskaberne i kog.

Sidst i en bog, men ikke mindst betydningsfuldt, findes bogens *registerapparat*. Dette tilstræber i sin ideelle form at give flest mulige indgange til bogens tekst. Det vil være præget af, at det netop skal supplere de muligheder, der er givet med selve bogens opbygning. Er denne systematisk, vil indgangene fortrinsvis være alfabetiske (ordnet efter navne på personer, steder, emner – enten holdt hver for sig eller placeret i ét register). Er bogen alfabetisk opbygget, som tilfældet er ved mange almenbibliografier, f.eks. *Dansk Bogfortegnelse*, kan registret tilsvarende være systematisk.⁴⁾ Benytteren må i hvert enkelt tilfælde i egen velforstået interesse sætte sig ind i disse til dels bogtekniske forhold og gøre sig fortrolig med håndbogen simpelthen ved at bruge den.

Ethvert af de ovennævnte elementer indgår successivt i portrættet af bogen. Helt ydre forhold som vægt, format, indbinding, papirkvalitet, satsbillede o.l. indgår mere eller mindre som imponderabilia. Forudsat at dens fag- og emneområde og hele opbygning er fundet egnet, er det afgørende naturligvis *kvaliteten*, hvad enten det drejer sig om sagfrem-

⁴⁾ F 65. – Systematikken er *Den danske Decimalklassedeling*.

stilling eller bibliografi. I bedømmelsen heraf må der foruden bogens alder lægges vægt på, hvem der er forfatter eller redaktør, samt hvem der står for udgivelsen iøvrigt. Navnet på forlaget og et eventuelt udgiverselskab siger allerede en hel del. Ofte vil man kunne tage en stikprøve ved at benytte håndbogen på et emne, som man kender på forhånd. Det er f.eks. nærliggende ved en håndbog med internationalt tilsnit at prøve, hvad den giver på et dansk emne. Her skal alligevel advares lidt mod forhastede indtryk – Danmark er nu engang ikke verdens navle. Hertil kommer, at man ofte netop ved emner, man kender godt, kan miste sin proportionssans og uvilkårligt stille større krav til dækningsgrad, end det strengt taget er rimeligt ud fra bogens sigte. En mere indgående bedømmelse forudsætter under alle omstændigheder, at man har arbejdet med bogen og suppleret ens eget indtryk med andres, ikke mindst som disse kommer frem i anmeldelser i faglige tidsskrifter.

De historiske håndbøger.

DEN NATURLIGE indgang til håndbogssamlingen, som katalog-apparatet udgør, må hurtigt suppleres med egentlige håndbøger om håndbøgerne.

Der gives i Axel Andersens flere gange nævnte bog en ræsonnerende oversigt også over håndbøger af interesse for faget Historie, men den er nødvendigvis kortfattet og orienteret mod et bredere publikum. De bedste og nyeste udgangspunkter for en dybtgående orientering i de forskellige håndbogskategorier samt bibliografi over de vigtigste er WINCHELL (A 415), WALFORD (A 406), MALCLÈS (A 409), TOTOK/WEITZEL (A 407) og for Danmark MUNCH-PETERSEN (F 59).⁵⁾ De er alle fagligt universelle, men giver fyldige oversigter med annoteringer over faget Historie og over de tilgrænsende discipliner. Suppleres disse med fagenes egne specielle hjælpemidler er en historiker godt dækket ind. En kombination er under alle omstændigheder anbefalelsesværdig, da de nævnte værker er selektive – heldigvis, da en

⁵⁾ Som supplement til *Guide to Danish Bibliography* har MUNCH-PETERSEN desuden udarbejdet et duplikeret kompendium: *Udendansk bibliografi og danske kataloger* (A 410).

4. Håndbøger og opslagsværker

---

bruger ellers ville drukne i mængden af titler – og en vis tendens, ikke mindst sprogligt bestemt, desuden gør sig gældende i udvælgelsen.

Af indholdsfortegnelsen til nærværende bog fremgår de relevante *hovedtyper* både for fagets emner og faget selv:

- 1) Introduktioner, fremstillinger og oversigtsværker.
- 2) Bibliografier.
- 3) Leksika, almene og historiske, herunder biografiske og topografiske.
- 4) Kronologiske oversigter, kalendere og tabelværker.
- 5) Fortegnelser over og samlinger af kilder.
- 6) Tidsskrifter.

Et indtryk af variationsbredden indenfor grupperne 1, 3 og 4 fås ved at se på følgende titler i *Bibliografien*: *Clio* (A 13), *Historia Mundi* (A 35), *Cambridge-systemet* (A 10), *Svensk historia* (A 157), (Politikens) *Danmarks Historie* (C 47), *Ploetz-systemet* (A 163, 613-15, 618; E 116, 382-83), *Handbuch der Weltgeschichte* (A 609), *Grosser Historischer Weltatlas* (A 628), *Encyclopaedia Britannica* (A 570), *Der grosse Brockhaus* (A 568), *Grand Larousse* (A 571), *Svensk uppslagsbok* (A 580), *Salmonsens* (A 578), *Dictionnaire d'histoire universelle* (A 585), *Håndbog for danske Lokalhistorikere* (F 79), *Traps Danmark* (F 94), *HYAMSON* (A 528), *Dansk biografisk Leksikon* (F 98), *Geschichte in Gestalten* (A 640), *Who's Who* (A 658), *Danske historikere* (F 105).

Der skal ikke her gives en karakteristik af hver enkelt. Som udgangspunkt for en litteratursøgning bliver deres emnebestemte, selektive litteraturhenvisninger – parallelt med henvisninger, som haves fra andre lignende referenceværker eller fra f.eks. tidsskriftartikler og specialværker – især anvendelige i det, man populært kalder for ”*tilbage-skruningsmetoden*”. Man går via henvisningerne i ét værk til andre relevante behandlinger og disses henvisninger – og så fremdeles, indtil den planlagte opgave skønnes løst. Metoden er yderst anvendt og meget anvendelig, ikke mindst som optræning. På den anden side må man gøre sig klart, at man kommer til at vandre i andres fodspor. Mange vil hæmmes af fornemmelsen af, at det pågældende stof allerede er udtømt, ja næsten problemløst. Det vil derfor ofte være frugtbart hurtigt at supplere med de henvisninger, som findes i en større bibliografi om det pågældende emne, så der kan hentes ideer til en problemformulering. Det kan i denne forbindelse anbefales at se på den gruppe af *problemintroduktioner*, der eksempelvis er opregnet nedenfor

Historiske håndbøger

---

i *Bibliografien* A 236-79. Deres populære karakter gør dem ikke nødvendigvis mindre nyttige, og som type fortjener de almindelig kendskab og interesse. Fundamentale er i denne forbindelse også de *faglige kongresser*, hvis arbejdsrapporter giver et indtryk af, hvilke emner den historiske forskning netop samler sig om.⁶⁾

⁶⁾Ndf. A 1076-1085.

5. BIBLIOGRAFIER

Hvad kræver en historiker af en bibliografi?

FOR NOGLE få år siden gennemførtes af The American Historical Association en undersøgelse af medlemmernes arbejdsvaner med særligt henblik på deres forhold til de forskellige bibliografiske hjælpemidler: bibliotekskataloger, forskellige former for fagbibliografiske vejledninger ("guides"), egentlige bibliografier og andre former for bibliografisk information så som tidsskriftslæsning, tips fra kolleger inden og uden for faget, til daglig og ved faglige kongresser.¹⁾ Formålet med undersøgelsen var at få et grundlag for en eventuel tilpasning af eksisterende hjælpemidler og for en udvikling af nye, især med udnyttelse af den elektroniske databehandling i litteratursøgningen, den såkaldte "information retrieval". De udsendte spørgeskemaer, der så vidt vides er de første i deres art, afslørede højst tankevækkende mønstre, som også andre historikere vil genkende.

For det første, at hver historiker inden for sit særlige speciale ønsker at være sin egen bibliograf, selv ønsker at foretage samling og udvælgelse og derfor ikke kan få hjælpemidlerne *fuldstændige* nok i henseende til dybde, bredde og aktualitet. Der var utilfredshed med praktisk taget alle eksisterende bibliografier og indekser, som da også kun blev brugt i beskedent omfang. Ikke mindst klagedes der over vanskeligheden ved at holde sig à jour med tidsskriftlitteraturen, og arbejdsmetoderne her var yderst tilfældige. Kun ét hjælpemiddel gik nogenlunde fri for kritik, Library of Congress's store kataloger,²⁾ hvad der formentlig netop skyldes dette biblioteks helt enestående dækningsgrad.

For det andet, at disse historikere, så snart en søgning bevægede sig uden for deres specialeområde enten inden for selve faget Historie eller i de tilgrænsende fag, ikke kunne få hjælpemidlerne *selektive* nok og bearbejdede nok.

¹⁾ *Bibliography and the Historian* (jvf. ovf. s. 16, note 3), ss. 7-19.

²⁾ A 380-383.

Hvad er en bibliografi?

For så vidt mønstret er dækkende, må det konstateres, at disse diamentralt modsatte ønsker ikke lader sig opfylde i ét hjælpemiddel – i hvert fald ikke de nu kendte. Endnu en gang understreger dette det hensigtsmæssige i at kunne kombinere under sin søgeproces ud fra et nøje kendskab til, hvilke typer af bibliografier der findes, og hvad de hver for sig kan yde i vekselvirkning med andre hjælpemidler.

Hvad er en bibliografi?

AF PRAKTISK betydning er at kende den gængse brug af hovedtermen bibliografi. Begrebsmæssigt dækker ordet dels et fag, nemlig læren om bibliografier og deres udarbejdelse, dels bibliografierne selv.³). Hvad denne litteraturgenre egentlig omfatter er der imidlertid ikke enighed om, ejheller er terminologien synderlig fast. Som nævnt bruges ved siden af ordet *bibliografi* betegnelsen *katalog*, men desuden anvendes *bogfortegnelse*, *bogliste*, *indeks* og – dog mindre kurant – *bibliotheca*. Der er en vis tendens til at bruge ordet bibliografi i mere almen betydning om bogfortegnelser i almindelighed, at reservere ordet katalog (og *bibliotheca*) til fortegnelser over bestemte bogsamlinger og biblioteker og ordet indeks til at dække fortegnelser over tidsskrift-artikler på samme måde, som ordet indeks i den enkelte bog henviser til emner, navne o.s.v.

En bibliografi må som ethvert andet opslagsværk vurderes ud fra følgende kriterier: 1) omfang og indhold, 2) ordningsprincipper, 3) karakter og udstyr, 4) udgivelsesform.

- 1) Efter indholdet taler man om *almenbibliografier*, når der er tale om universel dækning, d.v.s. omfattende alle fag, og om *fag-* eller *emnebibliografier*, når der fortegnes litteratur inden for ét eller flere fag eller emner. Man bruger normalt betegnelsen *specialbibliografi* om bibliografier, der omfatter litteratur af en bestemt art, genre eller kategori, f.eks. disputatser, offentlige publikationer, periodica,

³) En bekvem oversigt gives af K. LARSEN i *Lærebog i biblioteksteknik* (jvf. ovf. s. 19, note 6), bd. 1, ss. 293-314. Se iøvrigt *Encyclopedia of Librarianship*. Udg. af Th. Landau. London, 1965, opslag "Bibliography" og den der anførte litteratur.

5. Bibliografier

---

festskrifter, tidsskriftartikler, manuskripter, billedmateriale, men her er tale om en noget flydende praksis, idet mange bruger ordet specialbibliografi også om det, der her kaldes fag- eller emnebibliografi.

Alle de nævnte grupper bestemmes i høj grad af geografiske og sproglige synspunkter, d.v.s. at de f.eks. kun medtager litteratur fra eller om et enkelt land eller sprogområde. De kan naturligvis være internationale i en eller anden forstand.

Ikke mindre vigtigt er, om bibliografien inden for sine rammer tilstræber *fuldstændighed* eller er *selektiv*, d.v.s. kun bringer, hvad udgiver eller redaktør anser for kurant og relevant.

- 2) For ordningsprincipperne gælder, hvad der i et tidligere kapitel er sagt om kataloger.⁴⁾ De kan være *alfabetiske*, *systematiske*, *emneordsbestemte*, herunder ordbogsopstillede, og *kronologiske* efter accessionstidspunkt eller udgivelsestidspunkt, herunder omspændende en nærmere angivet periodes bogproduktion.
- 3) Vedrørende en bibliografis karakter er det afgørende, om den er *ren*, d.v.s. at indførslerne kun indeholder de for identifikation af et værk nødvendige bibliografiske detaljer, eller er *annoteret*, d.v.s. indeholdende kommentarer om indhold, form, dækningsgrad, forældelsesgrad og lignende for vurderingen væsentlige træk. Af stor interesse er, om der ved angivelse af de enkelte værker samtidig gives henvisning til eventuelle anmeldelser. Den kommenterende bibliografi kan ofte have en ræsonnerende eller fremstillende karakter og være en del af en almindelig oversigt over den nyeste videnskabelige debat om et emne. Udbredt er den introducerende blandingstype, der under betegnelser som litteraturvejledning, guide, handbook, handledning o.l. findes inden for mange fag og discipliner.
En speciel og overordentlig nyttig form for kommenterede bibliografier er de såkaldte *referat-* eller *abstractsorganer*, som giver et mere eller mindre udførligt referat af en bogs eller en tidsskriftsartikels indhold. Er referatet fyldigt og udførligt, kaldes det informativt. Hvis det kun tilstræber lige at give den litteratursøgende et vink om, hvorvidt det pågældende arbejde er relevant i sin helhed, betegnes det som indikativt.
- 4) Af grundlæggende betydning er publikationsformen. Fortegner en bibliografi litteraturen, der er udkommet i et nærmere angivet

⁴⁾ Se ovf. ss. 24-26.

tidsrum eller opsummerer f.eks. et lands, et fags eller et emnes hidtidige litteratur op til et bestemt, nærmere angivet tidspunkt, kaldes den *afsluttet* eller *retrospektiv*. Udgives den periodisk enten som selvstændig bibliografisk tidsskrift eller som særligt afsnit i et almindeligt fagligt tidsskrift, kaldes den *løbende* og den indeholder den for al forskning vitale mulighed for ajourføring.

De nævnte kriterier og inddelingslinier kan kombineres på talrige måder, og her må en bruger som ved enhver anden håndbog se sig for, orientere sig efter titelblad, forord, opstilling og udstyr, ikke mindst registre. I bibliografierne spiller desuden rent tekniske forhold som *typografisk variation*, bogstavtyper, linieafstand, særlige tegn o.l. en afgørende rolle. De for det historiske studium vigtigste *bibliografityper* er:

- 1) de historiske fag- og emnebibliografier (af forskellig karakter og udgivelsesform). De må imidlertid suppleres med bibliografier fra tilgrænsende fag.
- 2) almenbibliografier, især bibliografier over bibliografier og håndbøger, store bibliotekskataloger, nationale bogfortegnelser (nationalbibliografier), specialbibliografier over offentlige tryk, disputatser o.l., tidsskriftsbibliografier og biografiske bibliografier.

Fagbibliografi kontra almenbibliografi.

HER SKAL så lidt som i forbindelse med de øvrige håndbøger gives nogen individuel karakteristisk, blot peges på følgende titler i *Bibliografien: Sources of Information in the Social Sciences* (A 542), *The American Historical Association's Guide to Historical Literature* (A 451), *Bücherkunde zur Weltgeschichte*. . . (A 459), van CAENEGEM & GANSHOF (C 134), DEUTSCH (E 350), *Harvard Guide to American History* (A 523), BRING (A 509), ERICHSEN & KRARUP (F 76), *International Bibliography of Historical Sciences* (A 463), *Bibliographie annuelle de l'histoire de France* (A 501), *International Bibliography of Social Sciences* (A 538), *London Bibliography of the Social Sciences* (A 540), *L'Année philologique* (B 119), *Historical Abstracts* (E 338), *Bulletin analytique* (A 534).

5. Bibliografier

Fagbibliografierne er fundamentale hjælpemidler i enhver videregående litteratursøgning, og fortrolighed med de vigtigste er en forudsætning for et seriøst studium. De er, som ovennævnte eksempler viser, yderst forskellige med hensyn til faglig afgrænsning, systematik, opstilling, udstyr og typografi, men også med hensyn til, hvad der tages med. Nogle tilstræber fuldstændighed, andre er selektive, nogle tager både bøger og tidsskrifter, andre kun eller overvejende én af delene. Der er retrospektive, løbende, annoterede o.s.v.

Et ofte meget værdifuldt supplement til de selvstændige fagbibliografier er som nævnt⁵⁾ de såkaldte "skjulte bibliografier", der findes spredt rundt om i håndbøger, oversigts- og specialværker. Det vil normalt fremgå af bibliotekets kartotekskort, om et værk indeholder en til emnet svarende fortegnelse over den benyttede litteratur. Som genre er de "skjulte bibliografier" meget uensartede, og de er svære at få overblik over. En registrering, dog med en vis sproglig slagside, gives i *Bibliographic Index* (A 401).⁶⁾

De selvstændige fagbibliografier kan findes på mange måder og vil for de vigtigstes vedkommende altid indgå i et biblioteks håndbogssamling. Af særlig interesse er samspillet mellem fagbibliografien og almenbibliografien.

Bibliografiske indføringer begynder oftest med almenbibliografierne som det mest omfattende og slutter med special- og fagbibliografierne. Dette er biblioteksvidenskabeligt logisk, men er set ud fra arbejdsgangen i en søgeproces at stille tingene på hovedet. Bortset fra den gruppe af almenbibliografier, herunder store bibliotekskataloger, der fortegner bibliografier og håndbøger, er almenbibliografiernes rolle i den faglige og emnemæssige søgeproces ret besat at *supplere* fagbibliografier i henseende til dybde, bredde, genre og ikke mindst aktualitet.

En omtale af de almindelige *nationalbibliografier* vil anskueliggøre dette forhold. I alle organiserede moderne stater tilstræbes en samlet og så vidt muligt fuldstændig fortegnelse over, indsamling og opbevaring af alt, hvad der i videste forstand produceres og tidligere er produceret af litteratur i og om det pågældende land. Denne opgave påhviler særlige organer og/eller store biblioteker med særlige forpligtelser og er i de fleste lande som herhjemme baseret på en pligtafleveringslov samt supplerende køb.⁷⁾

⁵⁾ Se ovf. ss. 18, 40. ⁶⁾ Se iøvrigt WINCHELL, *op. cit.* (A 415), s. 3 ff.

⁷⁾ LARSEN, K., *National bibliographical services, their creation and operation*. Serien: UNESCO *bibliographical handbooks*, bd. 1. 2. opl. Paris, 1954. — For den danske litteratur fra før 1840, se *Bibliotheca Danica* (F 60-64).

Denne litteraturmasse kan dels findes registreret retrospektivt dels løbende i ugentlige, månedlige, kvartalsvise hæfter og derefter kumuleret for et eller flere år. Der kan være tale om, at den nationale bogfortegnelse tager alle typer litteratur med, men også, at f.eks. disputatser, offentlige publikationer, periodica, kort o.l. fortegnes særskilt.⁸) Dette er altsammen forhold, som en bruger på forhånd må sætte sig ind i.

Netop på grund af kravet om fuldstændighed bliver nationalbibliografierne store og tungt arbejdende publikationer, først og fremmest beregnet på boghandelens og bibliotekernes interne brug. Her bruges de dels som grundlag for anskaffelser, dels i den daglige verifikation af efterspurgte, ofte af lånere ufuldstændigt eller fejlagtigt angivne titler. Nationalbibliografiernes karakter modificeres kun i et vist omfang af, at de er ordnet med mange indgange enten således, at hoveddelen er systematisk og registrene alfabetiske (navne eller emneord), eller omvendt.

Gør dette nationalbibliografierne til mindre hensigtsmæssige udgangspunkter i en litteratursøgning, ligger netop heri deres særlige muligheder for at supplere. For det første på grund af deres fuldstændighed, der simpelthen gør nationalbibliografierne til råstof og grundlag for alt, hvad der hedder fagbibliografi. For det andet på grund af deres regelmæssige og hyppige udgivelse og muligheder for at være à jour. Stort set må det siges, at selv de løbende fagbibliografier, også faglige tidsskriftindekser og abstracts, ofte hinker et godt stykke bagefter en bogs publiceringstidspunkt.

De forskellige former for nationale bogfortegnelser og ajourførte bibliotekskataloger er imidlertid ikke den eneste og for forskeren langtfra den mest spændende kilde til løbende orientering. Her må man vende sig direkte til de relevante blandede eller faglige *tidsskrifter* og mere seriøse del af *dagspressen*.

⁸) I *Dansk Bogfortegnelse* (F 65) optages således ikke tidsskrifter, der fra 1950 fortegnes særskilt i *Dansk Tidsskriftsfortegnelse* (F 69), ej heller disputatser og offentlige tryk, der registreres i *Impressa Publica* . . . (F 68). Jvf. MUNCH-PETERSEN & MOSHER, *op. cit.* (F 59), s. 11 ff, 17 ff, 34 ff.

6. TIDSSKRIFTER

BEGREBET TIDSSKRIFT går først og fremmest på publikationsformen og udgør den helt dominerende del af, hvad man kalder periodica, d.v.s. publikationer, der ikke stiler mod deres afslutning. Fremvokset siden det 17. årh., i de sidste menneskealdre i et forøget tempo, spiller de en stadig stigende rolle inden for alle fag og alle discipliner, også Historie, både som bærere af tidens faglige og almene debat – her ikke mindst suppleret af dagspressen – og som medier for den løbende videnskabelige forskning. Der kunne fra netop dette område nævnes tal til dokumentation af vore dages forskningsekspllosion. I denne genre kan forskeren høre væksterne gro.

Tidsskrifter udgør altså et uundværligt led i forskningsprocessen og i litteratursøgningen. Skematisk kunne deres bidrag stilles op således:

- 1) Den seneste information tilgængeligt på tryk.
- 2) Information om specielle emner, hvorom der ikke findes nogen selvstændig bog.
- 3) Samtidens vurdering af et givet emne, en given person, bog o.s.v., samt vigtigt kildemateriale i øvrigt.
- 4) Løbende bibliografier.

Der er i *Bibliografien* givet et udvalg af centrale tidsskrifter inden for Historien og tilgrænsende fag og discipliner.¹⁾ Ved vurdering af et tidsskrift indgår følgende kriterier: *titel*, ²⁾ *begyndelsesår*, *udgivelseshyppighed*, *udgiverselskab* og *udgiver*, *opbygning*, *fagligt sigte* og *afgrænsning*.

Ved opbygningen vil normalt følgende bestanddele kunne skelnes: Videnskabelige afhandlinger, diskussioner og forskningsoversigter, anmeldelser og omtaler af de nyeste bøger og tidsskriftartikler, evt. en løbende fag- eller emnebibliografi, meddelelser fra udgiverselskabet,

¹⁾ A 950-1075 og passim.

²⁾ Et betydeligt problem frembyder titelskift.

mødereferater, vedtægter, regnskaber o.l., samt mere eller mindre fyldige registre.

Den samlede stofmængde og forholdet mellem de enkelte typer af stof kan variere særdeles meget. Det samme gælder aktualitetsgraden for anmeldelser og forskningsoversigter. Nogle tidsskrifter indeholder kun anmeldelser, andre kun afhandlinger. Visse foretrækker de ræsonnerende forskningsoversigter, andre en nærmest referatpræget præsentation. Enkelte vælger at udsende bibliografierne akkumulerede i særlige numre. Som eksempler skal nævnes: *Historisk Tidsskrift* (F 130), *The American Historical Review* (A 950), *International Review of Social History* (A 988), *History and Theory* (A 456, 965), *Das historisch-politische Buch* (A 960), *Geschichte in Wissenschaft und Unterricht* (A 957), *Journal of Contemporary History* (E 407). Til at kontrollere og overskue denne betydningsfulde litteratur kræves følgende typer af hjælpemidler:

- 1) En *fortegnelse* over fagets vigtigste tidsskrifter som giver de bibliografisk relevante oplysninger om tidsskrifterne selv.³⁾ I enkelte tilfælde kan forskeren have nytte af at kende eventuelle tidsskriftsamkataloger,⁴⁾ som viser, hvor den enkelte tidsskriftsrække findes helt eller delvis, men dette hjælpemiddel er overvejende af biblioteksteknisk interesse.
- 2) *Tidsskriftsindekser* og *abstracts*, som giver en oversigt over indholdet i tidsskrifterne, og således tjener samme formål for tidsskriftartiklerne som de almindelige bibliotekskataloger for de selvstændige bøger. Førstnævnte angiver normalt blot de bibliografiske data: forfatter, titel, tidsskriftets navn, bindnummer, trykkeår og sidetal, medens sidstnævnte type går videre i sine oplysninger. Det er af betydning, om de pågældende indkser fortegner både afhandlinger og anmeldelser, eller kun den ene af delene.

³⁾ BOEHM & ADOLPHUS (A 462), KRAMM (A 466).

⁴⁾ En *samkatalog* – "union catalogue" – er en katalog, der fortægger bogbestanden i flere biblioteker. En samkatalog kan omfatte andet end Tidsskrifter. Accessionskatalogen (A 373) medtager således kun selvstændige bøger, mens tidsskrifter er skilt ud i *Periodicakatalog*. Fortegnelse over de løbende udenlandske periodica ved danske videnskabelige og faglige biblioteker. Kbh., 1955 (A 368) og i *Supplement* . . . . Kbh., 1955 (A 368). Efter dette tidspunkt har der ikke været nogen samlet dansk fortegnelse over nyhvervede udenlandske periodica. Statsbiblioteket og Det kongelige Bibliotek udsender hver sin accessionsliste (A 369).

6. Tidsskrifter

De sidste er ganske overordentlig væsentlige for vurderingen af en bog, selv om de måske ofte siger mere om emnet og navnlig anmelderens opfattelse af emnet end om det anmeldte værk. Man må være forberedt på, at jagten på anmeldelser ofte kan være utroligt tidsrøvende, og i de forhåndenværende hjælpemidler skal disse oftest søges under den anmeldte bogs titel, men også af og til under anmelderen.

For indekser gælder nøjagtig den samme problematik i forholdet mellem *fagligt* afgrænsede og *almene* tidsskriftsindekser, som ovenfor er nævnt for fagbibliografi kontra almenbibliografi, altså et vist fagbibliografisk efterslæb, selvom den bibliografitekniske udvikling inden for periodicalitteraturen er væsentligt længere fremme end for bøger.

For den nyeste tidsskriftlitteratur vil man ofte være henvist til almene tidsskriftsindekser, fortrinsvis nationale, men enkelte internationale af virkelig standard findes.⁵)

⁵)F.eks. *Dansk Tidsskriftsindeks* (F 71); *Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur aus allen Gebieten des Wissens* (A 416-420). Se iøvrigt WINCHELL, *op. cit.* (A 415), s. 144 ff.

7. LITTERATURSØGNINGEN :

EN MODEL

EN SAMLET karakteristik af søgeprocessen kan gives på flere måder. Man kan f. eks. vælge at illustrere forløbet ved et konkret eksempel på et historisk forskningsprojekt.¹⁾ Her skal vægten fremdeles lægges på det typiske. Samtidig skal nogle specielle problemer, der er forbundet med søgningen ved den allernyeste historie, kort fremdrages.

For den yngste del af Historie, samtidshistorien, gælder i høj grad de almene bemærkninger om periodeafgrænsning, som ovenfor blev anført.²⁾ Selve betegnelsen har endnu ikke vundet en sådan udbredelse, at den er fundet værdig til optagelse i denne betydning i nogen af de almindelige danske ordbøger og leksika. Uanset afgrænsningen bagud er studiet af denne stedse uafsluttede periode præget af et *dobbelt* ajourføringsbehov: i forbindelse med selve hændelsesforløbet og, parallelt med alle andre perioder, ved søgningen af den nyeste litteratur om det valgte emne.

Samtidshistorien er ikke blot løbende historie, "current history". I mange tilfælde vil også her de almindelige afsluttede bibliografier og håndbøger være selvfølgelige hjælpemidler. I teknisk forstand er f. eks. 2. verdenskrigs udbrud, besættelsestiden og Berlinkrisen historie uanset disse emners mere direkte betydning for mange nulevende.

Vælger man at studere et emne historisk fra de allerseneste år – hvad adskillige mere traditionelt indstillede historikere vil korse sig ved – lader dette sig ikke gøre uden at inddrage *løbende referenceværker* om begivenheder og tilstande³⁾ samt *løbende historiske bibliografier* for perioden.⁴⁾ Navnlig må der imidlertid trækkes hårdt på mere aktuelt orienterede samfundsvidenskabers hjælpemidler, fag som politik, sociologi, økonomi o.l., og på de almene bibliografiske hjælpemidler af

¹⁾ SHERA, H. H., *Historians, Books, and Libraries*. Cleveland, 1953, ss. 94-102.

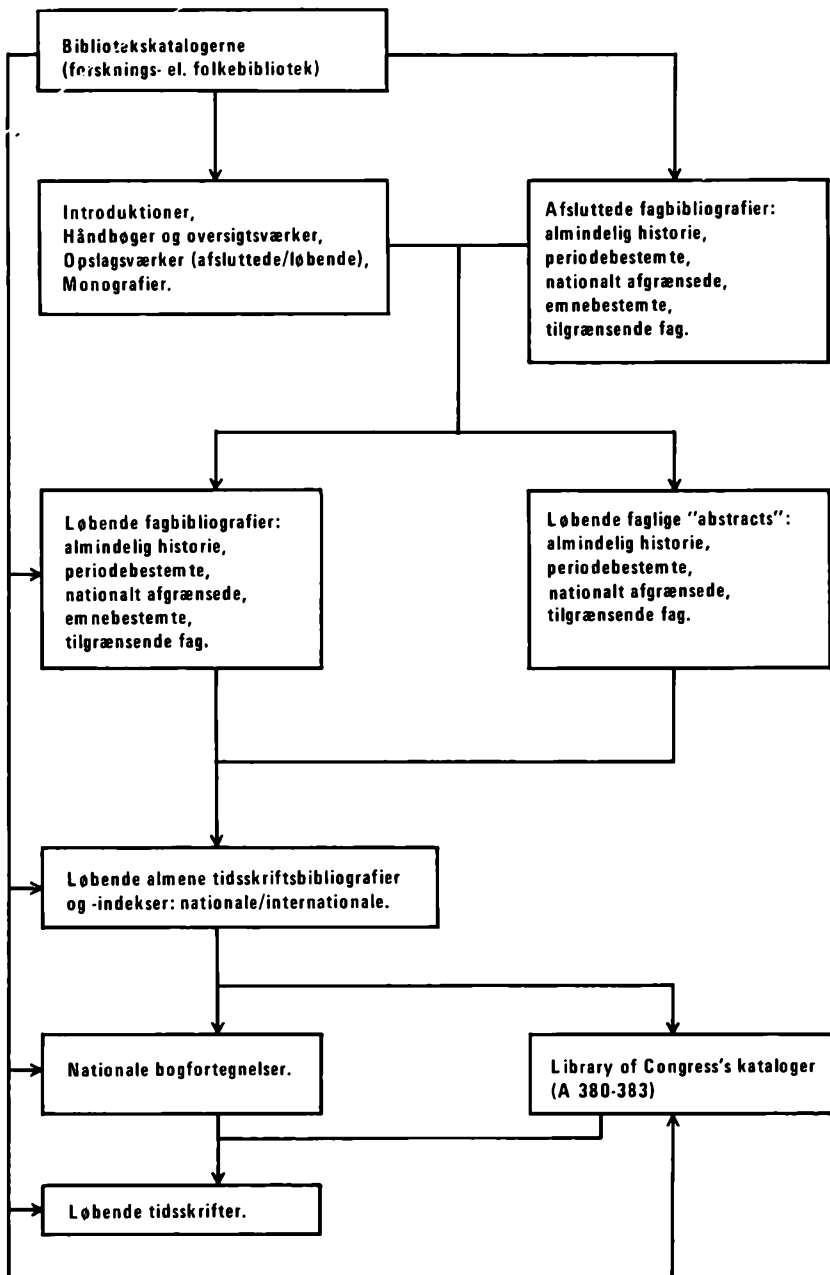
²⁾ S. 5 f. Se iøvrigt E 1-6.

³⁾ A 728-757.

⁴⁾ A 331-333, 337-339.

7. Litteratursøgning – en model

SØGEMODEL

forskellig art.⁵⁾ Samtidsperioden er et godt eksempel på de traditionelle fags sammenvoksningsproblematik.

Litteratursøgningsmodellen på s. 54 forudsætter de sædvanlige faser i arbejdsprocessen: 1) orientering, afgrænsning og planlægning, 2) indsamling af materiale i videste forstand og dets bearbejdelse i stadig og formentlig højst individuel vekselvirkning med selve søgeprocessen, 3) endelig affattelse af undersøgelsen med hensigtsmæssig disposition af stoffet: oversigt over eventuel tidligere forskning, problemformulering for den aktuelle undersøgelse, omtale af kildemateriale o.l., selve hovedundersøgelsen, samt et passende udstyr i form af noteapparat og en bibliografi over den benyttede litteratur.

Enhver undersøgelse stor eller lille, mere eller mindre selvstændig, vil være et resultat både af andres og ens eget arbejde med stoffet. Hvor skellet går, kan være vanskeligt at afgøre. Forskerens mareridt, hvad enten han er student eller kandidat, faghistoriker eller amatør, er knyttet til den mulighed, at han eller hun skulle dokumentere manglende kendskab til den relevante og nyeste litteratur om et givet emne. Ingen eksisterende hjælpemidler kan fjerne disse faglige rædsler. Måske vil den samme teknik, som har været med til at accelerere udviklingen inden for alle områder, også de videnskabelige og faglige, netop give midler til at kontrollere de svulmende mængder af viden og materiale, som nutidens historiserende menneske ikke nænner at kassere af interesse for sig selv.

⁵⁾ Se A, kap. IV, især 540, 548-549, 556-557, 565.

BIBLIOGRAFI

INDLEDNING

Indhold og sigte.

VED UDVÆLGELSE af materialet til Bibliografien er der i altovervejende grad sigtet mod *håndbøger, opslags- og oversigtsværker* samt egnede *indføringer* til de enkelte større områder, emner og sider af Historien. Den er altså *ikke* en fortegnelse over historieforskningens hovedværker eller speciallitteratur. I afsnit A er der lagt vægt på såvel generelle, især bibliografiske, håndbøger og leksika, der rummer væsentligt stof af interesse for Historien, som på den rent fagligt historiske litteratur. Blandt de med Historien nært beslægtede videnskaber indtager *samfundsfagene* endvidere en i henseende til omfang og dybde ret fremtrædende stilling ud fra det synspunkt, at disse i de senere år er blevet mere og mere integreret i det historiske studium som vigtige redskabsfag.

Opbygning og systematik.

BIBLIOGRAFIEN ER inddelt i seks afsnit: A *Almindelig historie*, B *Oldtiden*, C *Middelalderen*, D *Det 16. – 18. århundrede*, E *Det 19. – 20. århundrede* og F *Danmark i det 19. – 20. århundrede*. Denne inddeling hænger som nævnt i forordet delvis sammen med strukturen i undervisningen ved Københavns Universitets Historiske Institut.

De enkelte afsnit er videre struktureret i otte gennemgående kapitler (jvf. indholdsfortegnelsen) efter følgende plan, der slutter sig til den i *Introduktionen* skitserede søgeproces: I *Introduktioner* til faget Historie i almindelighed og til de enkelte tidsafsnit; II *Fremstillinger og oversigtsværker* over hele historien eller større tidsafsnit; III *Indføringer og fremstillinger* af de vigtigste hovedemner og -sider af Historien; IV *Bibliografier*; V *Leksika* og andre *opslagsværker*; VI *Oversigtsværker og håndbøger* til de historiske hjælpediscipliner og beslægtede videnskaber; VII *Tidsskrifter*; VIII *Kildeindføringer og -registrarer* samt udvalgte eksempler på vigtige *kildetyper* og grupper af kildemateriale. For afsnit

A's vedkommende omfatter kap. VIII dog *beretninger* fra de historiske kongresser.

Findelingen i øvrigt fremgår af *indholdsfortegnelsen*. Denne er den systematiske indgang til bibliografien. *Registret* tjener som alfabetisk indgang til forfattere, anonyme, redaktører, udgivere og udgiverselskaber. Det skal understreges, at bibliografier, leksika og tidsskrifter til de enkelte emner og sider af Historien og dennes hjælpediscipliner er placeret i de relevante grupper i afsnit A, kap. III og VI. Sådanne værker er anbragt efter introduktioner og fremstillinger af emnerne. Disse kategorier skal derfor *ikke* søges i de for bibliografier, leksika og tidsskrifter normale kapitler, IV, V og VII. Denne undtagelse gælder dog ikke samfundsfagene.

Det har været tilstræbt at samle alt materiale af generel karakter samt titler dækkende to eller flere af de større tidsafsnit i *afsnit A*. I forhold hertil fungerer de kronologiske *afsnit B-E* som en udbygning af de enkelte perioder af verdenshistorien. Det vil derfor i mange tilfælde være hensigtsmæssigt at begynde litteratursøgningen i *afsnit A*, også når emnet umiddelbart synes at falde inden for et af de kronologisk afgrænsede afsnit. I *afsnit F* findes de almindelige hjælpemidler til Danmarks historie, mens den medtagne specielle litteratur til de tidligere perioder heraf skal søges i afsnit C og D. Afsnit B og E er rent verdenshistoriske. Dansk litteratur med generelt eller verdenshistorisk sigte skal naturligvis findes i afsnit A. De enkelte værker er principielt kun opført *ét* sted, men der er overalt, hvor det er skønnet fornødent, anført *krydshenvisninger*, især mellem afsnit A og F. Endvidere findes der henvisninger *inden for* de enkelte afsnit og ved *overlapninger* mellem de kronologiske afsnit. Der henvises i almindelighed ikke fra kapitler og undergrupper i afsnit A til de tilsvarende kapitler og undergrupper i afsnit B-E og omvendt (men dog fra A til F, jvf. ovenfor).

Nummereringen og henvisningernes form.

HVERT AF de seks afsnit har egen fortløbende nummerering. Kun selvstændige titler har fået numre. Samleværker, f. eks. de store verdenshistorier, har kun fået ét nummer, hvorunder de enkelte bind er opregnet. For så vidt samleværker dækker flere tidsafsnit, er de opført med hovedindgang i afsnit A (med eventuel kommentar), mens bind af relevans for de enkelte perioder opregnes i afsnit B-E.

Indledning

Samhørighed med den eller de foregående titler angives typografisk ved en stjerne, f. eks.:

*BENTON, J. F., *Town Origins*. The Evidence from Medieval Eng-
Der optræder enkelte numre med små bogstaver efter tallet, f.eks. A
724b, og enkelte numre står åbne.

Henvisningerne kan have fire forskellige former:

- A 25, 28   henviser til afsnit A, værkerne nummer 25 og 28.
F 45/46   henviser til en selvstændig kommentar mellem værkerne F
45 og 46.
E 26-31   henviser til værkerne fra E 26 til 31.
A 12:1-3   henviser til bind 1-3 af værket A 12.

De bibliografiske data.

FOR HVER titel er medtaget bibliografiske data efter principper, der i de senere år har vundet indpas herhjemme, men som dog på enkelte punkter er tillempet. Disse omfatter – i den udstrækning, det er relevant for hver enkelt titel – følgende *enheder*: Forfatter (med kapitæler), titel (i kursiv), undertitel, redaktør eller udgiver, oversætter, serie (i kursiv), udgiverselskab, udgave, bindantal (med arabertal), paperback-serie (i parentes), udgivelsessted og -år.

Betegnelsen ”serie” bruges her om enhver publikationsrække, uanset om den er nummereret eller ikke, og uanset om den stiler mod en afslutning eller ikke.

Nogle eksempler:

Selvstændige værker med forfatterangivelse:

CLAUSEN, H. P., *Hvad er historie*. Kbh., 1963.

MORGENTHAU, H. J., *Politics among Nations*. The Struggle for Power and Peace. 4. udg. New York, 1967.

Anonymer (samleværker, serier, tidsskrifter, kildeudgaver):

Approaches to History. A symposium. Red. af H. P. R. Finberg. London, 1962.

Clio. Introduction aux études historiques. 1.-3. udg. Bd. 1-13. Paris, 1934-63.

Indledning

Problems in European Civilization. Red. af R. W. Greenlaw & D. E. Lee. Boston, 1958-.

The American Historical Review. Udg. af The American Historical Association. New York, 1895-.

Fragmenta Historicorum Graecorum. Udg. af C. & T. Müller. Bd. 1-5. Paris, 1841-70.

Enkelte bind i serier:

BJØL, E., HANSEN, P. & AMSTRUP, N., *Verdenspolitik*. Serien: *Samfundsfag for sam-*

fundsgrenen, bd. 4. Kbh., 1969.

Tidsskriftsartikler og enkelte afsnit i samleværker:

PEDERSEN, O. Karup, "Studiet af internationale konflikter efter 1945", *Historisk Tidsskrift*, 12. rk. II. Kbh., 1966.

ELLEHØJ, S., "Oversigt over Håndbøger vedrørende hele Danmarks Historie eller større dele deraf", (Politikens) *Danmarks Historie*. 2. udg. Bd. 1. Kbh., 1969, ss. 522-36.

Bindangivelser og udgivelsesårstal er ved uafsluttede værker angivet i parentes. I parentes står det sidst udkomne bind og året herfor, f.eks. ... Bd. 1-(5). ... 1945-(48). Hvis bindene er ved at udkomme i uregelmæssig rækkefølge, anføres dette således: ... Bd. (1-6). ... 1953-(56). Dette gælder dog ikke periodica, der anføres således: ... Bd. 1..... 1956-.

Annoteringer.

EN RÆKKE værker er forsynet med *annoteringer*, d.v.s. korte kommentarer vedrørende indhold, udstyr og anvendelse. Enkelte kapitler og undergrupper er ligeledes kommenteret. Subjektive vurderinger er søgt undgået.

Endvidere henvises der efter en række titler til kommentarer i ANDERSEN, A., *Håndbøgernes Hvor-står-det* (A 398). Sådanne henvisninger står i parentes umiddelbart efter det sidste led af de bibliografiske data, f.eks. (AA 85, 96). På samme måde, f. eks. (SE 524), henvises til ELLEHØJ, S., "Oversigt over Håndbøger vedrørende hele Danmarks historie eller større dele heraf", (Politikens) *Danmarks Historie*, 2. udg. Bd. 1. (F 75).

A

Almindelig historie

I INTRODUKTIONER

1. *Approaches to History*. A symposium. Red. af H. P. R. Finberg. London, 1962.
  2. CLAUSEN, H. P., *Hvad er historie?* Serien: *Berlingske Leksikon Bibliotek*. Kbh., 1963.
  3. GALBRAITH, V. H., *An Introduction to the Study of History*. London, 1964.
  4. *Geschichte*. Red. af W. Besson. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 24. Frankfurt am Main, 1961.
  5. HALPHEN, L., *Introduction à l'histoire*. Paris, 1948.
  6. KIRN, P., *Einführung in die Geschichtswissenschaft*. 4. udg. Serien: *Sammlung Götschen*, nr. 270. Berlin, 1963.
  7. NEVINS, A., *The Gateway to History*. Rev. udg. New York, 1962. (Paperback).
  8. SCHIEDER, T., *Geschichte als Wissenschaft*. Eine Einführung. München, 1965.
- Se også undergrupperne *historie-skrivning og historieforskning A 183-201*, *historieteori og historisk metode A 202-35*.

II FREMSTILLINGER

- Verdens og Europas historie.
9. *Aschehougs Verdenshistorie fra antikken til våre dager*. Red. af A. Ording & T. Dahl. Bd. 1-8. Oslo, 1953-58. (AA 278,310).
For enkelte bd. se C 5; D 3.
  10. *The Cambridge Ancient History*. Red. af J. B. Bury, S. A. Cook & C. T. Seltman. Bd. 1-12 + suppl.bd. 1-5. Cambridge, 1923-39. (Optryk 1951-54) (AA 278-280,310).
Se for de enkelte bd. B 6. I 1961 udsendes de første hefter af en ny revideret udgave.
  11. *The Cambridge Medieval History*. Red. af J. B. Bury m.fl. 1.-2. udg. Bd. 1-8 + 1 bd. kort. Cambridge, 1922-67.

Bindene er kommet i flere optryk, hvor kortbilagens placering varierer. For de enkelte bd., hvoraf nogle er kommet i 2. udg., se C 6.

12. *The Cambridge Modern History*. Red. af Lord Acton, A. W. Ward m.fl. Bd. 1-13 + kortbd. Cambridge, 1902-13. (AA 278-280,310).

Det tredje værk i "Cambridge-systemet" er et klassisk referenceværk til almindelig historie fra renaissance til ca. 1900. Hovedvægten ligger på Europas og dets koloniers historie. Skrevet af tidens anerkendte specialister, med fyldige noter og omfattende bibliografier efter hvert kapitel, detaljeret index (bd. 13), som de to andre Cambridgeværker mangler, og talrige kort. Er nu ganske vist forældet, men hele det 19. årh.s historieforskning er opsummeret i dette værk.

En ny udgave påbegyndtes i 1957 (A 40).

13. *Clio*. Introduction aux études historiques. 1.-3. udg. Bd. 1-13. Paris, 1934-63.

Et klassisk værk af udpræget håndbogskaraktér. Lægger hovedvægten på politisk historie. Visse bd. er nu forældede, mens andre i nogen udstrækning stadig føres ajour. Bindene er delt i to hoveddele: 1) en stærkt koncentreret fremstilling, der undertiden har kompendiær karakter; 2) et "note"-afsnit, der igen er tredelt i "kilder", "bibliografi" og "état actuel des questions" – en oversigt over forskningens udvikling og nuværende stade, der desværre i mange bd. ikke er ført ajour i større omfang. Spinkelt register. For de enkelte bd. se A 307. 606, 624; B 7; D 6; E 7, 431. Se også A 42.

14. *Fischer Weltgeschichte*. Bd. (1-35). Frankfurt am Main, 1965-(69).

Der lægges stor vægt på ikke-europæiske områder. Bindene er skrevet af enkelte forfattere eller af en række bidragsydere. I hvert bd. findes en ret udførlig litteraturliste. For de øvrige bd. se B 8; C 10; E 13.

Engelsk udg.:

* *The Weidenfeld and Nicholson Universal History*. London, 1967-(69).

Denne er bedre illustreret end *Fischer Weltgeschichte* og ikke i paperback.

* Bd. 14. CAHEN, C., *Der Islam I. Vom Ursprung bis zu den Anfängen des Osmanenreiches*. 1968.

* Bd. 16. *Zentralasien*. Red. af G. Hambly. 1966.

* Bd. 17. EMBREE, A. T., & WILHELM, F., *Indien*. Geschichte des Subkontinent von der Induskultur bis zum Beginn der englischen Herrschaft. 1967.

* Bd. 18. VILLIERS, J., *Südostasien vor der Kolonialzeit*. 1965.

* Bd. 19. FRANKE, H., & TRAUZETTEL, R., *Das chinesische Kaiserreich*. 1968.

* Bd. 20. HALL, J. W., *Das japanische Kaiserreich*. 1968.

* Bd. 22. KONETZKE, R., *Süd- und Mittelamerika I*. Die Indianerkulturen Altamerikas und die spanisch-portugiesische Kolonialherrschaft. 1965.

* Bd. 23. BEYHAUT, G., *Süd- und Mittelamerika II*. Von der Unabhängigkeit bis zur Krise der Gegenwart. 1965.

* Bd. 32. BERTAUX, P., *Afrika*. Von der Vorgeschichte bis zu den Staaten der Gegenwart. 1966.

15. *The Fontana History of Europe*. Red. af J. H. Plumb. London/Glasgow, 1963-(66). (Paperback). Planlagt i 12 bd. For de enkelte

- værker i denne serie se D 8-10; E 14-16.
16. *A General History of Europe*. Red. af D. Hay. London, 1961-(69).
Et nyt, stærkt ræsonnerende oversigtsværk af høj kvalitet med vægt på alle sider af historien. I hvert bind gives i et særligt kapitel en oversigt over periodens vigtigste kildemateriale, og i hvert enkelt afsnit findes litteraturoversigter. Nummer kortskitser i teksten og nyttige fodnoter til vigtige problemstillinger samt fyldige indices. Planlagt i 11 bind. For de enkelte bind se B 40; C 11-13; D 12-15; E 17-20.
17. *Geschichte der Neuzeit*. Red. af G. Ritter. 2.-5. udg. Braunschweig, 1960-66.
For de enkelte værker i denne serie se D 16-18; E 21.
18. *Grundzüge...* Udg. af Wissenschaftliche Buchgesellschaft. Bd. 1-(13). Darmstadt, 1956-(69).
Denne serie rummer en række kortfattede, oversigtsprægede fremstillinger af en række landes (og emners) historie skrevet af eksperter heri. Hvert bd. er på ca. 100-300 s. Hidtil udkommet (inden for historie):
19. * NEANDER, I., *Grundzüge der russischen Geschichte*. 1956.
20. *Bd. 1. BAYER, E., *Grundzüge der griechischen Geschichte*. 1964.
21. *Bd. 2. DETTMER, H. A., *Grundzüge der Geschichte Japans*. 1964.
22. *Bd. 3. HORNING, E., *Grundzüge der ägyptischen Geschichte*. 1965.
23. *Bd. 4. VOLKMANN, E., *Grundzüge der römischen Geschichte*. 1966.
24. *Bd. 5. HELLMANN, M., *Grundzüge der Geschichte Litauens und des litauischen Volkes*. 1966.
25. *Bd. 6. SIEBURG, H.-O., *Grundzüge der französischen Geschichte*. 1966.
26. *Bd. 7. JACOB, E. G., *Grundzüge der Geschichte Afrikas*. 1966.
27. *Bd. 10. BOGYAY, T. V., *Grundzüge der Geschichte Ungarns*. 1967.
28. *Bd. 11. MÜLLER, C. D. G., *Grundzüge des christlich-islamischen Ägypten von der Ptolemäerzeit bis zur Gegenwart*. 1969.
29. *Bd. 12/13. JACOB, E. G., *Grundzüge der Geschichte Portugals und seiner Überseeprovinzen*. 1969.
Endvidere er der planlagt bd. om Polens, U.S.A.s, Balkans, Østrigs, Venedigs, Tibets, Nordens, Brasiliens, Indiens, Mongoliets, Kinas og Byzans' historie samt om Englands forfatningshistorie og Nærorientens religionshistorie i oldtiden.
30. *Gyldendals Verdenshistorie*. Verden i Gaar – Verden i Dag. Red. af W. Norvin og A. Olsen. Bd. 1-4. Kbh., 1936-38.
For et enkelt bd. se D 24.
31. *Handbuch der europäischen Geschichte*. Red. af T. Schieder. Bd. (1-7). Stuttgart (1968-).
I dette oversigtsværk består hvert bd. af to hoveddele: 1) en analyse af de fælleseuropæiske hovedlinier; 2) en række afsnit om enkeltstater el. statsdannelse. Hovedvægten ligger på den politiske historie. Der gives meget fyldige, ajourførte bibliografiske indledninger til hvert kapitel med yderligere speciallitteratur i noteapparatet. Særdeles fyldige registre.
For de udkomne bd. se D 25; E 22.
32. *Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte*. Red. af G. v. Below og F. Meinecke. Abteilung I-IV. 1.-3. udg. München/Berlin, 1903-36.

- Abt. I. Allgemeines.
 Abt. II. Politische Geschichte.
 Abt. III. Verfassung, Recht, Wirtschaft.
 Abt. IV. Hilfswissenschaften und Altertümer.
 For de enkelte bd. se A 182, 188, 348, 832-33, 872-73; D 19-23.
33. *Histoire générale*. Grundlagt af G. Glotz. Paris, 1925-49.
 Denne består af fire samleværker for oldtid og middelalder. Se for disse B 31, 36; C 18.
34. *Histoire générale des civilisations*. Red. af M. Crouzet. 2.-4. udg. Bd. 1-7. Paris, 1955-66.
 Fransk syntese, der lægger stor vægt på de kulturhistoriske, åndshistoriske, økonomiske og demografiske aspekter af den historiske udvikling. Fremstillingen er mere fortolkende end refererende. Indeholder ved siden af en oversigt over den europæiske civilisations udvikling en fyldig fremstilling af de vigtigste ikke-europæiske områders udvikling. Korte bibliografier og en årstalsliste i hvert bind. Spinkelt index. Først ajour i stadig reviderede udgaver.
 For de enkelte bd. se B 10; C 16; D 26; E 23.
35. *Historia Mundi*. Ein Handbuch der Weltgeschichte in zehn Bänden. Red. af F. Kern & F. Valjavec. Bd. 1-10. Bern, 1952-61.
 Historikere fra mange lande har ydet bidrag til dette værk i form af selvstændige artikler om centrale emner. En fuldstændig og ensartet dækning er ikke tilstræbt. Bagest i hvert bind findes udførlige indholdsoversigter. Hvert bind slutter med bibliografi, registre og en tidstavle. Værket er uden illustrationer.
- For de enkelte bd. se B 11; C 17; D 27; E 24. Se desuden E 68.
36. *History of Civilization*. Red. af R. Syme. London, 1962-(69).
 For enkelte bd. se C 15; D 2, 76; E 25-27.
37. *History of Mankind*. Cultural and Scientific Development. Udg. af UNESCO. Bd. (1-6). London, 1963-(66).
 Et syntesepræget værk, der alene behandler kultur-, videnskabs- og åndshistorie med stor vægt på kulturernes indbyrdes påvirkninger. De enkelte kapitler slutes med noter, hvor divergerende opfattelser kommer til orde. Hvert bd. afsluttes med en litteraturliste, hvis principper dog veksler; således registreres i enkelte bd. kun den på engelsk tilgængelige litteratur, i andre også litteraturen på de øvrige vesteuropæiske hovedsprog.
 For de udkomne bd. se B 12; E 28.
38. *Methuen's History of the Greek and Roman World*. Red. af M. Cary. 1.-3. udg. Bd. (1)-7. London, 1932-(58).
 For de enkelte bd. se B 14.
39. *Methuen's History of Medieval and Modern Europe*. Bd. 1-8. London, 1937-56.
40. *The New Cambridge Modern History*. Red. af G. N. Clark, J. R. M. Butler, J. P. T. Bury & E. A. Benians. 1.-2. udg. Bd. (1-14). Cambridge, 1957-(68). (AA 278-280, 310).
 Værket er en fuldstændig nyskrevet udgave af A 12, men i lyset af ny viden, synsvinkler og metoder har den bevaret sin oprindelige karakter og struktur. Blev planlagt uden bib-

- liografisk apparat og er således adskilligt ringere som referenceværk end sin forgænger. Manglen er siden søgt rettet op ved udgivelsen af et særligt bibliografibind, A 455. Som samleværk er det af ujævn kvalitet med mange overlapninger og få afgrænsninger. Lægger større vægt på fremmede verdensdele end sin forgænger.
- For de enkelte bd. se D 31; E 33. Desuden er der planlagt en *Companion to Modern History* (bd. 13) samt et *atlas*-bd. (bd. 14).
41. *Nordstedts Världshistoria*. Red. af S. Tunberg & S. E. Bring. Bd. 1-15. Stockholm, 1926-37. (AA 278,310).
42. *Nouvelle Clio*. L'histoire et ses problèmes. Red. af R. Boutruche & P. Lemerle. 1.-2. udg. Bd. (1-46). Paris, 1963-(68).
- Hvert bind er inddelt i 3 afsnit: 1) en omfattende selektiv, kortfattet kommenteret kilde- og litteraturliste; 2) en kortfattet fremstilling af periodens eller emnets hovedtræk i form af en syntese af "vor faktiske viden"; 3) en oversigt over uløste eller omdiskuterede problemer, samt forskningens nuværende stade og retning. Værket er ikke en ny, d.v.s. revideret udgave af den "gamle" *Clio* (A 13), som selv er under stadig nyudgivelse og revision, men et selvstændigt værk, der supplerer det gamle ud fra nyere synsvinkler.
- For de udkomne bd. se B 15; C 22; D 32; E 34.
43. PALMER, R. R. & COLTON, J., *A History of the Modern World*. 3. udg. Bd. 1-2. New York, 1965.
2. udgaven udkom 1963-65 i svensk oversættelse ved T. T. Höjer under titlen *Nya tidens världshistoria*.
44. *Peuples et civilisations*. Histoire générale. Red. af L. Halphen & Ph. Sagnac. 2.-5. udg. Bd. 1-20. Paris, 1926-69.
- Dette synteseprægede værk omfatter nu også den 2. verdenskrig. Bindene kommer stadig i nye udgaver, enkelte helt omskrevne. Der gives ingen samlet bibliografisk oversigt, men noter til de enkelte afsnit.
- For de enkelte bd. se B 16; C 23; D 33; E 39.
45. *Propyläen Weltgeschichte*. Eine Universalgeschichte. Red. af G. Mann & A. Heuss. Bd. 1-10. Berlin, 1961-65. (AA 278,310).
- Skrevet af videnskabsmænd fra mange lande og fag. Er bevidst gjort ikke-europæisk i sit sigte. Udstyret med talrige afbildninger, tavler, facsimiler og kort. Bibliografi til hele værket findes bagest i *Summa Historica*..., som desuden rummer biografier over forfatterne. Hvert bind er forsynet med en udførlig kronologisk oversigt og et fyldigt register.
- For de enkelte bd. se B 17; C 24; D 34; E 40.
- Supplementer:
- *Summa Historica. Die Grundzüge der welthistorischen Epochen. 1965.
- **Bilder und Dokumente zur Weltgeschichte*. 1965.
46. *The Rise of Modern Europe*. Red. af W. L. Langer. (Harper Torch Books). New York, 1962-(63).
- En serie, oprindeligt fra 1930' og 1940'erne, der omfatter alle sider af historien i tiden 1250-1900 med relativt ringe vægt på den politiske historie; nogle bd. er aldrig udkommet. I hvert bd. findes et udførligt bibliografisk essay, der for de flestes vedkommende, i modsætning til sel-

ve fremstillingen, er ført ajour i paperbackudgaven.

For enkelte bd. se D 35-42; E 41-46.

47. *The University of Michigan History of the Modern World*. Red. af A. Nevins og H. M. Ehrmann. Ann Arbor, 1958-(61).

En omfattende, up-to-date fremstilling af de vigtigste landes og områders historie med hovedvægten på det 19. og 20. årh. Hvert bind er en selvstændig enhed og indeholder et fyldigt bibliografisk essay.

48. *SMELLIE, K. B., *Great Britain Since 1688: A Modern History*. 1952.
49. *WALSH, W. B., *Russia and the Soviet Union: A Modern History*. 1958.
50. *YALE, W., *The Near East: A Modern History*. 1958.
51. *PEFFER, N., *The Far East: A Modern History*. 1958.
52. *RIPPY, J. F., *Latin America: A Modern History*. 1958.
53. *KRAUS, M., *The United States to 1865*. 1959.
54. *DULLES, F. R. *The United States since 1865*. 1959.
55. *GUERARD, A., *France: A Modern History*. 1959.
56. *MACK-SMITH, D., *Italy: A Modern History*. 1959.
57. *BREBNER, J. B., *Canada: A Modern History*. 1960.
58. *DILL Jr., M., *Germany: A Modern History*. 1961.
59. *SPEAR, P., *India: A Modern History*. 1961.

60. *Weltgeschichte in Einzeldarstellungen*. 1.-2. udg. München, 1948-(62).
For enkelte bd. se A 114, 139; D 43-45; E 31.

Europæiske landes historie.

BELGIEN.

61. PIRENNE, H. *Histoire de Belgique*. 2.-5. udg. Bd. 1-7. Bruxelles 1923-47.

For de enkelte bd. se C 33; D 59; E 80.

Se også *Nederlandene* A 77.

ENGLAND OG SKOTLAND.

62. *A Documentary History of England 1066-1931*. Bd. 1-2. (Penguin Books). Harmondsworth, 1965-66.

Koncentreret om en række centrale dokumenter gives en kortfattet oversigt over Englands historie med særlig vægt på den konstitutionelle udvikling. Hvert enkelt dokument gennemgås og placeres i sin historiske sammenhæng, og problematikken omkring dette rides op.

*Bd. 1. BAGLEY, J. J., & ROWLEY, P. B., ---, *1066-1540*. 1966.

*Bd. 2. WILLIAMS, E. N., ---, *1559-1931*. 1965.

63. *A History of England*. Red. af C. Brooke og D. M. Smith. Bd. (1-8). Edinburgh, (1961-).

For enkelte bd. se E 83.

64. *Oxford History of England*. Red. af G. N. Clark. 1.-2. udg. Bd. 1-15. Oxford, 1936-65.

For enkelte bd. se C 27; D 52; E 84.

65. MACKIE, J. D., *A History of Scotland*. (Penguin Books). Harmondsworth, 1964.

66. *The Pelican History of England*.

Red. af J. E. Morpurgo. 1.-4. udg. Bd. 1-9. (Penguin Books). Harmondsworth, 1945-66.

For de enkelte bd. se C 28; D 53; E 85.

67. TREVELYAN, G. M., *A History of England*. 2. udg. New York, 1945.

Se også A 48.

FRANKRIG.

68. *Histoire de France depuis les origines jusqu'à la Révolution*. Red. af E. Lavis. Bd. 1-9. Paris, 1900-11.

For de enkelte bd. se C 30; D 55.

69. *Histoire de France contemporaine depuis la Révolution jusqu'à la paix de 1919*. Red. af E. Lavis. Bd. 1-10. Paris 1920-22.

For de enkelte bd. se E 92.

70. *Histoire de la France pour tous les Français*. Red. af G. Lefèbre, C. H. Pouthas og M. Baumont. Bd. 1-2. Paris, 1949-50.

Bd. 2 begynder med 1774.

71. *A Short History of France*. Red. af J. H. Jackson. Cambridge, 1959.

Se også A 25, 55.

GRÆKENLAND.

72. HEURTLEY, W. A., WOODHOUSE, C. M., DARBY, H. C. & CRAWLEY, C. W., *A Short History of Greece*. Cambridge, 1965.

Se også A 20.

ITALIEN.

73. SALVATORELLI, L., *Sommario della storia d'Italia*. 9. udg. Torino, 1961.

Findes også i tysk og engelsk oversættelse.

74. SEIDLMAYER, M., *Geschichte Italiens*. Stuttgart, 1962.

75. *A Short History of Italy*. Red. af H. Hearder og D. P. Waley. Cambridge, 1962.

Se også A 56.

JUGOSLAVIEN.

76. *A Short History of Yugoslavia from Early Times to 1966*. Red. af S. Clissold. Cambridge, 1966.

NEDERLANDENE.

77. *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*. Red. af J. A. van Houtte, J. F. Niermeyer, J. Presser, J. M. Romein & H. van Werveke. Bd. 1-12. Utrecht, 1949-58.

Omfatter også Belgien. For enkelte bd. se C 32; D 56; E 100.

Se også Belgien A 61.

POLEN.

78. *The Cambridge History of Poland*. Red. af W. F. Reddaway, J. H. Penson, O. Halecki & R. Dybowski. Bd. 1-(2). 2. udg. Cambridge, 1950-(51).

*Bd. 1. *From the Origins to Sobieski 1696*. 1950.

*Bd. 2. *From Augustus II to Pilsudski 1697-1935*. 1951.

Bd. 3, der skal rumme en bibliografi, er under udarbejdelse.

79. HALECKI, O. *The History of Poland*. 2. udg. London/New York, 1955/56.

Kort oversigt. Mangler litteraturhenvisninger.

PORTUGAL.

80. LIVERMORE, H. V., *A New History of Portugal*. Cambridge, 1966.

Se også A 29,87.

RUSLAND.

81. FLORINSKY, M. T., *Russia. A History and an Interpretation*. Bd. 1-2. New York, 1953.
82. GITERMANN, V., *Geschichte Russlands*. 2. udg. Bd. 1-3. Frankfurt am Main, 1965.
83. PARES, B., *A History of Russia*. 4. udg., London, 1955.
84. SUMNER, B. H., *A Survey of Russian History*. 2. udg. London, 1947.
85. VERNADSKY, G. V. & KARPOVICH, M., *A History of Russia*. Bd. 1-(5). New Haven, 1946-(64).
Planlagt i 10 bd. For enkelte bd. se C 38; D 60,

Se også A 19, 49, 277.

SPANIEN.

86. ALTAMIRA, R., *A History of Spain*. New York, 1949.
87. ATKINSON, W. C., *A History of Spain and Portugal*. (Penguin Books). Harmondsworth, 1960.

SYDØSTEUROPA OG BALKAN.

88. STADTMÜLLER, G., *Geschichte Südosteuropas*. München, 1950.
89. STAVRIANOS, L. S., *The Balkans since 1453*. New York, 1958.

Se også Grækenland A 72, Jugoslavien A 76, Tyrkiet A 90.

TYRKIET.

90. LEWIS, B., *The Emergence of Modern Turkey*. 2. udg. London, 1968. (Paperback).

TYSKLAND.

91. *Deutsche Geschichte im Überblick*. Red. af P. Rassow. 2. udg. Stuttgart, 1962.
92. DROZ, J., *Histoire de l'Allemagne*. Serien: *Que sais-je?*, nr. 186. Paris, 1958.
93. GEBHARDT, B., *Handbuch der deutschen Geschichte*. Red. af H. Grundmann. 8. udg. Bd. 1-4. Stuttgart, 1954-60.
For de enkelte bd. se C 35; D 68; E 113.

94. *Geschichte der deutschen Länder. "Territorien-Ploetz."* Red. af G. W. Sante. Bd. (1-). Würzburg, (1964-).
Bd. 1 behandler territorierne indtil Napoleonskrigene. Bd. 2, der skal behandle perioden fra 1815 til nutiden, og bd. 3, der skal omfatte kort, stamtavler, kilde- og litteraturhenvisninger, er endnu ikke udkommet.
95. *Handbuch der deutschen Geschichte.* Red. af L. Just. Bd. 1-5. Konstanz, 1955-68.
For et enkelt bd. se C 36.
96. HOLBORN, H., *A History of Modern Germany.* Bd. 1-(2). New York, 1959-(64).
Se også A 58.
- ØSTEUROPA.**
97. HALECKI, O., *Borderlands of Western Civilization.* A History of East Central Europe. New York, 1952.
98. WITTRAM, R., *Baltische Geschichte.* Die Ostseelände Livland, Estland, Kurland 1180-1918. Grundzüge und Durchblicke. München, 1954.
Se også Polen A 78-79, Rusland A 81-85 og Østrig A 99-101, for Litauen A 24 og for Ungarn A 27.
- ØSTRIG.**
99. HANTSCH, H., *Die Geschichte Österreichs.* 1.-2. udg. Bd. 1-2. Graz/Wien, 1947-50.
Bd. 1: Til 1648. 2. udg. 1947. Bd. 2: 1648-1918.
100. UHLIRZ, K., *Handbuch der Geschichte Österreichs und seine Nachbarländer Böhmen und Ungarn.* Bd. 1-4. Graz, 1927-39. 2. udg. Bd. (1-). (1963-).
101. ZÖLLNER, E., *Geschichte Österreichs.* 2. udg. München, 1961.
Se også Tyskland A 91-96.
- Ikke-europæiske verdensdele og landes historie.**
102. LENSEN, G. A., *The World Beyond Europe.* An Introduction to the History of Africa, India, Southeast Asia, and the Far East. Boston, 1960.
- AFRIKA.**
103. FAGE, J. D., *An Introduction to the History of West Africa.* 3. udg. Cambridge, 1962.
104. INGHAM, K., *A History of East Africa.* New York, 1962.
105. OLIVER, R. & FAGE, J. D., *A Short History of Africa.* London, 1962.
106. WESTERMANN, D., *Geschichte Afrikas.* Köln, 1952.
107. WIEDNER, D. L., *A History of Africa South of the Sahara.* New York, 1962.
Se også A 14:32, 26, 29, 262, samt Mellemøsten A 131-34.

ASIEN.

108. *Asian Civilization Series*. Red. af L. A. P. Gosling og W. D. Schorger. New York, 1964-(67).
109. *Modern China. Red. af A. Feuerwerker. 1964.
110. **Traditional India*. Red. af O. Charvarria-Aguilar. 1964.
111. **The Traditional Near East*. Red. af J. Stewart-Robinson. 1966.
112. *BASTIN, J., *The Emergence of Modern South-East Asia*. The Colonial Period 1511-1957. 1967.
113. GROUSSET, R., *Histoire de l'Asie*. Bd. 1-3. Paris, 1921-22.
114. WALDSCHMIDT, E., ALSDORF, L., SPULER, B., m.fl., *Geschichte Asiens*. Serien: *Weltgeschichte in Einzeldarstellungen*, bd. 7. München, 1950.
- Se også A 14:16, *Det Britiske Rige* A 117, *Indien* A 118-21, *Iran* A 122, *Japan* A 123-26, *Kina* A 127-30, *Mellemøsten* A 131-34, *Sydøstasien* A 140, *Østasien* A 147-48, samt 264.

AUSTRALIEN.

115. *Australia*. A Social and Political History. Red. af G. Greenwood. Sidney/London, 1955.
116. CRAWFORD, R. M., *Australia*. 2. udg. London, 1960.

(DET) BRITISKE RIGE.

117. *The Cambridge History of the British Empire*. Red. af J. H. Rose,

A. P. Newton og E. A. Benians. 1.-2. udg. Bd. 1-8. Cambridge, 1929-63.

Værkets bd. 4-5 er identisk med bd. 5-6 af A 118. For de enkelte bd. se E 142.

INDIEN.

118. *The Cambridge History of India*. Bd. (1-6). Delhi, (1921-37). Supplement, 1953. (Optræk, 1958-64). Udkommet:

*Bd. 1. *Ancient India*. Red. af E. J. Rapson. 1921.

*Bd. 3. *Turks and Afghans*. Red. af W. Haig. 1928.

*Bd. 4. *The Mughul Period*. Red. af R. Burn. 1937.

*Bd. 5. *British India, 1497-1858*. Red. af H. H. Podwell. U.å.

*Bd. 6. *The Indian Empire, 1858-1918*. Red. af H. H. Dodwell. 1932.

(Optræk: Supplement: "The Last Phase, 1919-47." Red. af R. R. Sethi. 1964).

Supplementsbind:

*WHEELER, M., *The Indus Civilization*. London, 1953.

119. MAJUMDAR, R. C., RAYCHANDHURI, H. C., og DATTA, K., *An Advanced History of India*. London, 1960.

120. SMITH, V. A., *The Oxford History of India*. 3. udg. ved P. Spear. Oxford, 1958.

121. THAPAR, R. & SPEAR, P., *A History of India*. Bd. 1-2. London, 1966.

Se også A14: 17, 59, 110.

IRAN (PERSIEN).

122. *The Cambridge History of Iran*. Red. af A. J. Arberry, H. Bailey, J. A. Boyle, B. Grey, A. K. S. Lambton, L. Lockhart, P. W. Avery. Bd. (1-8). London, (1968-). Bd. 1 og 5 er udkommet.

JAPAN.

123. KENNEDY, M., *A History of Japan*. London, 1963.
124. LATOURETTE, K. S., *History of Japan*. 2. udg. New York, 1957.
125. SANSOM, G. B., *A History of Japan, 1615-1867*. Stanford Study in the Civilizations of Eastern Asia. Bd. 1-3. Stanford, Calif., 1958-64.
126. STORRY, R., *A History of Modern Japan*. 2. udg. (Penguin Books). Harmondsworth, 1961.
Også i dansk udgave ved N. Steensgaard.
Se også A 14:20, 21.

KINA.

127. EBERHARD, W., *A History of China*. London, 1960.
128. FRANKE, O., *Geschichte des chinesischen Reiches*. Bd. 1-5. Berlin, 1930-52.
129. GOODRICH, L. C., *Kinas historie*. Dansk udg. ved N. Steensgaard. Kbh., 1966.

130. GROUSSET, R., *Histoire de la Chine*. Paris, 1949.

Se også A 14:19, 109, 265-69.

MELLEMØSTEN.

131. FISCHER, S. N., *The Middle East. A History*. London, 1959.
132. HITTI, P. K., *History of the Arabs from the Earliest Times to the Present*. 5. udg. London, 1953.
133. HITTI, P. K., *The Near East in History. A 5000 Year Story*. Princeton, New Jersey, 1961.
134. *The Jews. Their History, Culture, and Religion*. Red. af L. Finkelstein. Bd. 1-2. New York, 1949.
Se også A 14:14, 22, 28, 50, 111.

SYD- OG MELLEMMAMERIKA.

135. FAGG, J. E. *Latin America. A General History*. London, 1963.
136. HERRING, H. C., *A History of Latin America from the Beginnings to the Present*. 3. udg. New York, 1968.
137. MORNER, M., *Latinamerikas Historie*. 2. udg. Stockholm, 1965.
138. PENDLE, G., *A History of Latin America*. (Penguin Books). Harmondsworth, 1963.
Også i dansk oversættelse som *Latinamerikas historie*. Kbh., 1966.
139. SCHOEN, W. v., *Geschichte Mittel- und Südamerikas*. Serien: Welt-

geschichte in Einzeldarstellungen,
bd. 9. München, 1953.

Se også A 14:22-23, 52, 271-72.

SYDØSTASIEN.

140. HALL, D. G. E., *A History of Southeast Asia*. 3. udg. London, 1961.

Se også A 14:18,112.

U.S.A. OG CANADA.

141. *The American Epoch Series*. Red. af F. Freidel. 6 bd. New York, 1962-65.

*1. *The Colonial Image: The Origins of American Culture*. Red. af J. C. Miller. 1962.

*2. *The American Enlightenment*. Red. af A. Koch. 1965.

*3. *The Leaven of Democracy: The Growth of the Democratic Spirit in the Time of Jackson*. Red. af C. Eaton. 1963.

*4. *The Tragic Conflict: The Civil War and Reconstruction*. Red. af W. B. Hesseltine. 1962.

*5. *The Progressive Years: The Spirit and Achievement of American Reform*. Red. af O. Pease. 1962.

*6. *The Nation Transformed: The Creation of an Industrial Society*. Red. af S. Diamond. 1963.

142. *American History. A Survey*. Red. af R. N. Current, H. Williams & F. Freidel. New York, 1964.

143. BERGGREN, H., *Förenta Stater-
nas historia*. Stockholm, 1966.

Meget fyldig, ræsonnerende bibliografi. Foreligger nu også i dansk udgave.

144. *The Chicago History of American Civilization*. Red. af D. J. Boorstein. Bd. 1-21. Chicago, 1956-64.

*Bd. 1. PECKHAM, H. H., *The War for Independence, a Military History*. 1958.

*Bd. 2. MORGAN, E. S., *The Birth of a Republic, 1763-1789*. 1956.

*Bd. 3. CUNLIFFE, M., *The Nation Takes Shape, 1789-1837*. 1959.

*Bd. 4. SINGLETARY, O. A. *The Mexican War*. 1960.

*Bd. 5. ROLAND, C. P., *The Confederacy*. 1960.

*Bd. 6. FRANKLIN, J. H., *Reconstruction: After the Civil War*. 1961.

*Bd. 7. HAYS, S. P., *The Response to Industrialism, 1885-1914*. 1957.

*Bd. 8. LEUCHTENBURG, W. E., *The Perils of Prosperity, 1914-1932*. 1958.

*Bd. 9. PERKINS, D., *The New Age of Franklin Roosevelt, 1932-1945*. 1957.

*Bd. 10. AGAR, H., *The Price of Power: America Since 1945*. 1957.

Bd. 11-21 om forskellige emner og sider af den amerikanske civilisation.

145. *The New American Nation Series*. Red. af H. S. Commager & R. B. Morris. Bd. 1-(15). New York, 1953-(63).

*Bd. 1. NOTESTEIN, W., *The English People on the Eve of Colonization, 1607-1630*. 1954.

*Bd. 2. WRIGHT, L. B. *The Cul-*

- tural Life of the American Colonies, 1697-1763.* 1957.
- *Bd. 3. GIPSON, L. H., *The Coming of the Revolution, 1763-1775.* 1954.
- *Bd. 4. ALDEN, J. R., *The American Revolution, 1775-1783.* 1954.
- *Bd. 5. NYE, R. B., *The Cultural Life of the New Nation, 1776-1830.* 1960.
- *Bd. 6. DEUSEN, G. G. van, *The Jacksonian Era, 1828-1848.* 1959.
- *Bd. 7. EATON, C., *The Growth of Southern Civilization, 1790-1860.* 1961.
- *Bd. 8. BILLINGTON, R. A., *The Far Western Frontier, 1830-1860.* 1956.
- *Bd. 9. FILLER, L., *The Crusade against Slavery, 1830-1860.* 1960.
- *Bd. 10. FAULKNER, H. U., *Politics, Reform and Expansion, 1890-1900.* 1959.
- *Bd. 11. MOWRY, G. E., *The Era of Theodore Roosevelt, 1900-1912.* 1958.
- *Bd. 12. LINK, A. S., *Woodrow Wilson and the Progressive Era, 1910-1917.* 1954.
- *Bd. 13. HICKS, J. D., *Republican Ascendancy, 1921-1933.* 1960.
- *Bd. 14. DULLES, F. R., *America's Rise to World Power, 1898-1954.* 1955.
- *Bd. 15. LEUCHTENBURG, W. E., *F. D. Roosevelt and the New Deal, 1932-1940.* 1963.
146. NYE, R. B. & MORPURGO, J. E., *A History of the United States.* Bd. 1-2. London, 1955.
- Se også A 53-54, 236, 263, for Canada se A 57.
- ØSTASIEN.
147. KARLGREN, B., *Östasien.* Stockholm, 1951.
148. REISCHAUER, E. O. & FAIRBANK, J. K., *East Asia. The Great Tradition.* Boston, 1960.
- Se også A 51 samt Japan A 123-26 og Kina A 127-30.
- Nordens historie.
- DANMARK.
- Se C 44-49; D 77-80; F 1-7.
- FINLAND.
149. JUTIKKALA, E., *Finlands historia.* Stockholm, 1965.
150. WUORINEN, J. H., *A History of Finland.* New York 1965.
- NORGE.
151. *Handbok i Norges historie.* Red. af K. Mykland, A. Holmsen, A. Kaartvedt, J. A. Seip & M. Skodvin. Bd. (1-). Oslo, (1964-).
- Planlagt i 5 bd. For et enkelt bd. se C 48.
152. HOLMSEN, A. & JENSEN, M., *Norges historie.* 3. udg. 4 bd. (U-bøkene). Oslo/Bergen, 1961-65.
- *HOLMSEN, A., *Norges historie. Fra de eldste tider til 1660.* 1961.
- *JENSEN, M., *Norges historie.*

- Norge under Eneveldet 1660-1814.* 1963.
- *JENSEN, M., *Norges historie. Unionstiden 1814-1905.* 1963.
- *JENSEN, M., *Norges historie. Fra 1905 til våre dager.* 1965.
153. *Norges historie.* Red. af A. Bugge, m.fl. Bd. 1-8. Kristiania, 1909-16.
154. *Det norske folks liv og historie gennem tidene.* Red. af E. Bull, W. Keilhau, H. Shetelig & S. Steen. Bd. 1-11. Oslo, 1928-38. (AA 310).
155. *Vårt folks historie.* Red. af A. Coldevin, T. Dahl & J. Schreiner. Bd. 1-9. Oslo, 1961-64. (AA 280,310).
- SVERIGE.**
156. ANDERSSON, I., *Sveriges historia.* 6. udg. Stockholm, 1964.
- Også i dansk oversættelse. *Sveriges historie gennem tiderne.* Kbh., 1941. (AA 281,311).
157. CARLSSON, S. & ROSÉN, J., *Svensk Historia.* 2. udg. Stockholm, 1964.
- *Bd. 1. ROSEN, J., *Tiden före 1718.*
- *Bd. 2. CARLSSON, S., *Tiden efter 1718.*
158. *Den svenska historien.* Vårt folks historia skildrad för oss i vår tid. Red. af G. Grenholm, S. Carlsson, J. Rosén og J. Cornell. Bd. 1-10. Stockholm, 1966-68. (AA 280, 310).
159. *Sveriges historia till våra dagar.* Red. af E. Hildebrand & L. Stavenow. Bd. 1-15. Stockholm, 1919-45.

III ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN

- Demografi (historisk).**
160. CARR—SAUNDERS, A. M., *World Population. Past Growth and Present Trends.* Oxford, 1936.
161. MOLS, R., *Introduction à la démographie historique des villes d'Europe du XVe au XVIIIe siècle.* Bd. 1-3. Louvain, 1954-56.
- Bd. 3 omfatter bl.a. en overordentlig fyldig bibliografi over demografisk litteratur m.v.
162. *Population in History.* Red. af D. V. Glass og D. E. C. Eversley. London, 1965.
163. *Raum und Bevölkerung in der Weltgeschichte.* "Bevölkerungsploetz". Red. af E. Kirsten, E. W. Buchholz & W. Köllmann. 2.-3. udg. Bd. 1-4. Würzburg, 1965-66.
- Bd. 1. Kort
- Bd. 2. Forhistorien - middelalder.
- Bd. 3. 1100-1750.
- Bd. 4. 1750-1964.

164. *Annales de démographie historique*. Udg. af Société de démographie historique. Paris, 1964.
Bd. 1 under titlen *Études de...*
Bringer en omfattende løbende bibliografi.
- Filosofi- og idéhistorie.**
165. AHLBERG, A., *Filosofiens historie*. Ny udg. Bd. 1-6. Kbh., 1963.
166. ASPELIN, G., *Tankens veje*. En oversigt over filosofiens udvikling. Bd. 1-2. Kbh., 1962.
167. LUND, E., PIHL, M., & SLØK, J., *De europæiske idéers historie*. Kbh., 1963.
168. NÆSS, A., *Filosofiens historie*. En indføring i filosofiske problemer. 2. udg. Bd. 1-3. Kbh., 1967.
169. RUSSELL, B., *Wisdom of the West*. A historical survey of Western philosophy in its social and political setting. Udg. af P. Foulkes. London, 1959.
170. SCHELDERUP, H. K. & WINSNES, A. H., *Den europeiske filosofi fra middelalderen til vår tid*. Oslo, 1959.
Udkommet på dansk 1963.
171. STYBE, S. E., *Idéhistorie*. Vor kulturs idéer og tanker i historisk perspektiv. 3. udg. Kbh., 1966.
172. THOMSEN, H., *Hvem tænkte hvad?* Filosofiens hvem-hvad-hvor. 3. udg. (Politikens Håndbøger). Kbh., 1967. (AA 446,451).
173. *Concise Encyclopaedia of Western Philosophy and Philosophers*. Red. af J. O. Urmson. London, 1960. (AA 447,451).
174. *The Encyclopedia of Philosophy*. Red. af P. Edwards. Bd. 1-8. New York, 1967. (AA 447,451).
175. *Philosophie*. Red. af A. Diemer og J. Frenzel. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 11. 2. udg. Frankfurt am Main, 1967.
- Se også A 257, 297, 340, 350.
- Forfatningshistorie.**
- Der findes kun spredte forsøg på at give en samlet oversigt over Europas forfatningshistorie i almindelighed. De enkelte landes forfatningshistorie har derimod været genstand for talrige behandlinger.
176. DUVERGER, M., *Les institutions françaises*. Paris, 1962.
177. HARTUNG, F., *Deutsche Verfassungsgeschichte vom 15. Jahrhundert bis zur Gegenwart*. 5. udg. Stuttgart, 1955.
178. JOLLIFFE, J. E. A., *The Constitutional History of Medieval England from the English Settlement to 1485*. 4. udg. London, 1962.
- *KEIR, O. L., *The Constitutional History of Modern Britain Since 1485*. 8. udg. London, 1966.
- Se også retshistorie A 323-26 og statskundskab A 918-40, samt E 195-97. For forfatninger se E 444-47.

Forhistorie.

Se arkæologi og forhistorie A 777-98, og forhistorie i almindelighed B 20-21.

Geografi (historisk).

179. EAST, G., *An Historical Geography of Europe*. 5. udg. London, 1966.

180. HASSINGER, H., *Geographische Grundlagen der Geschichte*. Freiburg, 1953.

181. KRETSCHMER, K., *Historische Geographie von Mitteleuropa*. Serien: *Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte*, Abteilung IV. München/Berlin, 1904.

182. SMITH, C. T., *Historical Geography of Western Europe before 1800*. Serien: *Geography for Advanced Study*. Red. af S. H. Beaver. London, 1967.

Omfatter også Skandinavien, men ikke England.

Se også A 206.

Historieskrivning og historieforskning.

183. BARNES, H. E., *A History of Historical Writing*. 2. udg. New York, 1962.

184. BELLOT, H. H., *American History and American Historians*. London, 1952.

185. BRANDI, K., *Geschichte der Geschichtswissenschaft*. 2. udg. ved W. Graf. Bonn, 1952.

186. DAHL, O., *Norsk historieforskning i 19. og 20. århundre*. Oslo, 1959.

187. *The Development of Historiography*. Red. af M. A. Fitzsimons, A. G. Pundt, C. E. Nowell. Harrisburg, Pa., 1954.

188. FUETER, E., *Geschichte der neueren Historiographie*. Serien: *Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte*, Abteilung I. 3. udg. München/Berlin, 1936.

189. GOOCH, G. P., *History and Historians in the Nineteenth Century*. 2. udg. London, 1955. (Paperback).

190. KRAUS, M., *Writing of American History*. Boulder, Col., 1953.

Den amerikanske historieforsknings og historieskrivnings historie. Omfattende litteraturhenvisninger i noter, men ingen samlet bibliografi.

191. KUMLIEN, K., *Clios väg*. Historisk forskning och historieskrivning genom tiderna. Stockholm, 1966.

192. MAZOUR, A. G., *Modern Russian Historiography*. Princeton, N. J., 1958.

Rummer talrige bibliografiske henvisninger.

193. MEINECKE, F., *Die Entstehung des Historismus*. Bd. 1-2. München, 1936.

194. *Rewriting Russian History*. Soviet interpretations of Russia's past. Red. af C. E. Black. 2. udg. (Vintage Books). New York, 1962.

- Med bidrag af amerikanske og russisk-amerikanske historikere; indledning om sovjetisk historieopfattelse.
195. SHAFER, B. C., FRANÇOIS, M., MOMMSEN, W. & MILNE, A. T., *Historical Study in the West*. France, Western Germany, Great Britain, The United States. New York, 1968.
196. SHTEPPA, K. F., *Russian Historians and the Soviet State*. New Brunswick, New Jersey, 1962.
- Den russiske historieforskningens vilkår og udvikling under det kommunistiske system.
197. *Some Historians of Modern Europe*. Red. af B. E. Schmitt. Chicago, 1942.
198. *Some 20th Century Historians*. Red. af S. W. Halperin. Chicago, 1961.
199. THOMPSON, J. W., *A History of Historical Writing*. Bd. 1-2. New York, 1942.
200. *Vingt-cinq ans de recherche historique en France 1940-1965*. Udg. af Comité français des sciences historiques. Bd. 1-2. Paris, 1965.
201. WAGNER, F., *Moderne Geschichtsschreibung*. Ausblick auf eine Philosophie der Geschichtswissenschaft. Berlin, 1960.
- Historieteori og historisk metode.
202. ARON, R., *Introduction à la philosophie de l'histoire*. Essay sur les limites de l'objectivité historique, Paris, 1948.
203. BARRACLOUGH, G., *History in a Changing World*. Oxford, 1955.
204. BERNHEIM, E., *Lehrbuch der historischen Methode und der Geschichtsphilosophie*. Mit Nachweis der wichtigsten Quellen und Hilfsmittel zum Studium der Geschichte. 6. udg. Leipzig, 1914.
205. BLOCH, M., *Apologie pour l'histoire ou Métier d'historien*. Paris, 1949.
206. BRANDT, A. von, *Werkzeug des Historikers*. Eine Einführung in die historischen Hilfswissenschaften. Stuttgart, 1958.
207. CARR, E. H., *What is History?* London, 1961.
- Også som Penguin Book, 1964.
208. CLAUSEN, H. P., *Aviser som historisk kilde*. Århus, 1961. (Duplikeret).
209. COLLINGWOOD, R. G., *The Idea of History*. Oxford, 1946.
210. DAHL, O., *Grunntrekk i historieforskningens metodelære*. Oslo, 1967.
211. DAHL, O., *Om årsaksproblemer i historisk forskning*. Forsøk på en vitenskapsteoretisk analyse. Oslo, 1956.
212. DOVRING, F., *History as a Social Science*. An Essay on the Nature and Purpose of Historical Studies. Haag, 1960.
213. ERSLEV, K., *Historisk teknik*. 2. udg. Kbh., 1911.

215. GARRAGHAN, G. J., *A Guide to Historical Method*. New York, 1946.
216. *Generalization in the Writing of History*. A Report of the Committee on Historical Analysis of the Social Science Research Council. Udg. af L. Gottschalk. Chicago/London, 1963.
- Indeholder en meget fyldig bibliografi over nyere litteratur om historiografi og historieteori.
217. GRAY, W. m.fl., *Historian's Handbook*. A Key to the Study and Writing of History. 2. udg. Boston, 1964.
218. *L'Histoire et ses méthodes*. Red. af C. Samaran. Serien: *Encyclopédie de la Pléiade*, bd. 11. Paris, 1961.
219. *Historiens plass i samfunnsforskningen*. Foredrag ved den nordiske fagkonferanse om historisk metode. Voksenåsen, 1966. Serien: *Studier i historisk metode*, bd. 2. Oslo, 1967.
220. *Historische Theorie und Geschichtsforschung der Gegenwart*. Berlin, 1964.
221. *Historisk Metode i forskning og undervisning*. Foredrag holdt på den nordiske fagkonference om historisk metode i Århus 20.-24. juni 1965. Serien: *Studier i historisk metode*, bd. 1. Udg. af Jysk Selskab for Historie. Århus, 1966.
- Særtryk af *Historie*. Jyske samlinger, ny rk., bd. 7, ss. 1-91. Indeholder bl.a. ss. 77-91 en fyldig bibliografi over litteratur om historisk metode og teori.
222. HOCKETT, H. C., *The Critical Method in Historical Research and Writing*. New York, 1955.
223. KITSON CLARK, G., *The Critical Historian*. London, 1967.
224. MARROU, M.-I., *De la connaissance historique*. 4. udg. Paris, 1964.
225. *Opinion och opinionsbildning som historisk forskningsobjekt*. Foredrag ved Nordiska fackkonferensen för historisk metodlära på Hässelby Slott 4-6 maj 1967. Serien: *Studier i historisk metod*, bd. 3. Oslo, 1968.
226. POT, J. H. J. van der, *De periodisering der geschiedenis*. Een overzicht der theorieën. Haag, 1951.
227. POT, J. H. J. van der, *Historiefilosofi og historieteori*. Oversigt og diskussion. Kbh., 1957.
- Oversat fra hollandsk *De filosofie der geschiedenis*. Kort oversigt på 60 s.
228. RENWALL, P., *Den moderna historieforskningens principer*. Stockholm, 1965.
229. ROMEIN, J. M., *Die Biographie*. Einführung in ihre Geschichte und ihre Problematik. Bern, 1948.
230. SEIGNOBOS, Ch., *La méthode historique appliquée aux sciences sociales*. Paris, 1901.
231. *The Social Sciences in Historical Study*. A report of the Committee on Historiography. Udg. af Social Science Research Council, bulletin nr. 64. New York, 1951.

232. *Theories of History*. Udg. af P. Gardiner. New York, 1959.
233. *Theory and Practise in Historical Study*. A report of the Committee on Historiography. Udg. af Social Science Research Council, bulletin nr. 54. New York, 1946.
234. TORSTENDAHL, R., *Introduktion till historieforskningen*. Historia som vetenskap. Stockholm, 1966.
235. WALSH, W. H., *An Introduction to Philosophy of History*. London, 1958.
- Se også undergrupperne *introduktioner* A 1-8. For *bibliografier* især A 221, 456. For *tidsskrifter* især A 965, 974.
- Historiske problemer og diskussioner.**
236. *American Problem Studies*. Red. af O. Handlin. New York, 1962-63.
237. **The Causes of the War of 1812*. Red. af B. Perkins. 1962.
238. **Jacksonian Democracy. Myth or reality?* Red. af J. L. Bugg Jr. 1962.
239. **The Mexican War. Was it Manifest Destiny?* Red. af R. E. Ruiz. 1963.
240. **The Progressive Era. Liberal Renaissance or Liberal Failure?* Red. af A. Mann. 1963.
241. **The New Deal. What was it?* Red. af M. Keller, 1963.
242. *Critical Issues in History*. Red. af R. E. Sullivan. 6 bd. Boston, 1967. I "reading" form præsenteres i denne serie en række alternative fortolkninger af centrale temaer og problemstillinger i Europas og den vestlige verdens historie. Serien findes også i en tobindsudg.
243. **The Ancient World to A.D. 400*. Red. af T. W. Africa. 1967.
244. **The Middle Ages, 400-1250*. Red. af R. E. Sullivan. 1967.
245. **The Eve of the Modern World, 1250-1648*. Red. af J. K. Sowards. 1967.
246. **The Early Modern Era, 1648-1770*. Red. af J. C. Rule. 1967.
247. **The Age of Revolution, 1770-1870*. Red. af D. L. Dowd. 1967.
248. **War and Totalitarianism, 1870 to the Present*. Red. af J. L. Snell. 1967.
249. *Erträge der Forschung*. Udg. af Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Darmstadt, 1969-.
- Denne serie, der skal begynde at udkomme 1969, skal indeholde redegørelser på 60-80 s. for forskningens nuværende stade på en række centrale områder inden for en række humanistiske fag. Hovedvægten skal ligge på den nyere og nyeste forskning, og redegørelserne bliver en kombination af litteraturoversigt og kritisk fremstilling af et forskningsproblem. Der er foreløbig planlagt 60 bd., heraf størstedelen inden for historie. En oversigt findes i WB's *Jahreskatalog 1969*, s. 633ff., som fås ved henvendelse til selskabet.
250. *General Series*. Udg. af The Historical Association. London.
- Denne serie indeholder mindre oversigter på 30-40 s. over historiske problemstillinger, diskussioner og kontroversielle emner skrevet af kompetente historikere.

- Ret udførlige litteraturhenvisninger i noteapparatet. Der udkommer 3 bd. hvert år; hidtil udkommet 68 bd. (1968).
251. *Main Themes in European History*. Red. af B. Mazlish. New York, 1964-.
Hidtil udkommet: A 252-260.
252. **The Development of the Modern State*. Red. af H. Lunasz. 1964.
253. **The Development of Western Technology Since 1500*. Red. af T. P. Hughes. 1964.
254. **European Social Class: Stability and Change*. Red. af B. Barber & G. Barber. 1965.
255. **Exploration and Discovery*. Red. af R. G. Albion. 1965.
256. **Imperialism and Colonialism*. Red. af G. H. Nadel & P. Curtis. 1964.
257. **Intellectual Movements in Modern European States*. Red. af F. L. Baumer. 1965.
258. **Population Movements in Modern European History*. Red. af H. Moller. 1964.
259. **The Rise of Science in Relation to Society*. Red. af L. M. Marsak. 1964.
260. **The Role of Religion in Modern European History*. Red. af S. A. Burrell. 1964.
- 260a. *Pamphlets Published by the Service Center for Teachers of History*. Washington, 1958-.
The American Historical Association's informationshefter om forskningsudviklingen i amerikansk historie.
261. *Problems and Perspectives in Hi-*
- story*. Red. af H. F. Kearney. London, 1964-. (Paperback).
I denne serie præsenteres især samtidens forskellige opfattelser af det givne emne, mens den historio-grafiske behandling, hvis den ikke er samtidig, træder noget i baggrunden. Serien er således nærmest en let tilgængelig, men lidet omfangsrig kildesamling, hvis største værdi ligger i de meget udførlige bibliografier bagest i hvert bind.
Hidtil udkommet 14 bd.: se C 64-65; D 110-17; E 200-06.
262. *Problems in African History*. Red. af R. Collins. New York, 1968.
263. *Problems in American Civilization*. Red. af E. C. Rozwenc. Boston, 1949-. (Paperback).
For kommentar se A 270. For de enkelte bd. se E 207-55.
264. *Problems in Asian Civilization*. Red. af W. T. De Bary, A. T. Embree, J. Meskill, J. M. Meskill, A. Tiedemann. Boston, 1963-. (Paperback).
For generel kommentar se A 270. Der er lagt vægt på også at få asiatisk historieskrivnings syn på problemstillingerne repræsenteret. Hidtil udkommet A 265-269; E 256-264.
265. *LIU, J. T. C., & GOLAS, P. J., *Change in Sung China*. 1969.
266. *LUTZ, J., *Christian Missions in China: Evangelists or What?* 1965.
267. *MENZEL, J. M., *The Chinese Civil Service: Career Open to Talent?* 1963.
268. *MESKILL, J., *The Pattern of Chinese History: Cycles, Development, or Stagnation?* 1965.
269. *MESKILL, J., *Wang An-shih: Practical Reformer?* 1963.

270. *Problems in European Civilization*. Red. af R. W. Greenlaw & D. E. Lee. Boston, 1958-. (Paperback).
I hvert bind (hefte) af denne serie præsenteres de vigtigste modstridende meninger om et enkelt kontroversielt historisk emne – dels i en indledning, dels i form af uddrag af forskellige historikers indlæg i debatten. Hvert bind slutter med en annoteret, stærk selektiv bibliografi – som regel med hovedvægten på litteratur på engelsk.
Hidtil er udkommet 64 bind: se B 63-66; C 55-63; D 89-109; E 265-97.
271. *Problems in Latin American Civilization*. Red. af E. Lieuwen. Boston, 1966-. (Paperback).
For generel kommentar se A 270. Bidragene i disse bd. stammer udelukkende fra nord- og latinamerikanske historikere.
Hidtil udkommet A 272; E 298-300.
272. *BANNON, J. F., *Indian Labor in the Spanish Indies: Was there another Solution?* 1966.
273. *Studies in History and Politics*. Red. af G. E. Stearn. Boston, 1965-.
En serie "readings" over centrale problemstillinger i amerikansk og europæisk historie, amerikansk politik og komparativ politik. Svarer i anlæg og sigte stort set til A 263, 264, 270, 271.
Hidtil udkommet A 274-78; E 303-08.
274. **The American Image*. Red. af G. D. Lillibrige. 1968.
275. **Church and State in American History*. Red. af J. F. Wilson. 1965.
276. **Reform Movement in American History*. Red. af G. E. Stearn. 1967.
277. **Russia and the West*. From Peter to Krushchev. Red. af L. J. Oliva. 1965.
278. **Soldiers and States. Civil-Military Relations in Modern Europe*. Red. af D. B. Ralston. 1966.
279. *Wege der Forschung*. Udg. af Wissenschaftliche Buchgesellschaft. Bd. 1-. Darmstadt, 1956-.
Hvert bd. i denne serie bygges op omkring et centralt problem inden for en række humanistiske fag, især historie, politik, økonomi og jura. Efter et indledningskapitel, hvor problemstillingens oprindelse, historie og udvikling præsenteres, følger en række centrale afhandlinger, ofte taget fra tidsskrifter, og til sidst en omfattende bibliografi, i alt ca. 300-800 s. Som alle WB's publikationer fås de kun ved indmeldelse i selskabet. I alt er der udkommet eller planlagt (1969) 332 bd. En oversigt findes i WB's *Jahreskatalog 1969*, s. 650ff. Se også A 249.
- Se også B 62.
- Internationale relationers historie.
280. ARON, R., *Paix et guerre entre les Nations*. Paris, 1963.
281. DOLLOT, L., *Histoire diplomatique*. Serien: *Que sais-je*, nr. 307. 3. udg. Paris, 1968.
282. DROZ, J., *Histoire diplomatique de 1648 à 1919*. 2. udg. Paris, 1959.

283. DUROSELLE, J.-B., *Histoire diplomatique de 1919 à nos jours*. 4. udg. Paris, 1965.
284. *Histoire des relations internationales*. Red. af P. Renouvin. Bd. 1-8. Paris, 1953-58.
For de enkelte bd. se C 66; D 118; E 313.
285. WINDELBAND, W., *Die auswärtige Politik der Grossmächte von 1494 bis Versailles*. 6. udg. Stuttgart, 1964.
- Kirke- og religionshistorie.**
286. GLASENAPP, H., *Die nichtchristlichen Religionen*. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 1. Frankfurt am Main, 1957.
287. *Histoire de l'Église depuis les origines jusqu'à nos jours*. Grundlagt af A. Fliche & V. Martin. Red. af A. Fliche & E. Jarry. Bd. 1-(21). Paris, 1935-(64).
For enkelte bind se B 69; C 70; D 123; E 316.
288. HOLMQUIST, H. & NØRREGAARD, J., *Kirkehistorie*. 2.-3. udg. Bd. 1-3. Kbh., 1946-51. (AA 440,449).
For de enkelte bd. se C 71; D 121; E 317.
289. *Illustreret religionshistorie*. Red. af J. P. Asmussen & J. Læssøe. Bd. 1-3. Kbh., 1968. (AA 444, 451).
290. *The Pelican History of the Church*. Bd. (1-6). (Penguin Books). Harmondsworth, 1960-(64).
- Bd. 2 er ikke udkommet.
291. *Verdens religioner*. Red. af J. Aagaard & S. Kehler. 2. udg. (Politikens Håndbøger). Kbh., 1966. (AA 444, 450).
292. CHADWICK, O., *The History of the Church*. A Select Bibliography. Serien: *Helps for Students of History*, nr. 66. London, 1962.
For kommentar se A 460.
293. *Church History*. Udg. af The American Society of Church History. Philadelphia, 1932-.
Udkommer kvartalsvis. Afhandlinger om de kristne kirker fortrinsvis i Europa og Amerika med hovedvægten på protestantismen.
294. *The Journal of Ecclesiastical History*. London, 1950-.
Udkommer halvårligt. Afhandlinger om alle aspekter af den kristne religions historie.
295. *Revue d'Histoire Ecclésiastique*. Udg. af Université Catholique de Louvain. Louvain, 1900-.
Udkommer kvartalsvis.
296. *Zeitschrift für Kirchengeschichte*. Stuttgart, 1876/77-.
Udkommer halvårligt. Artikler om den kristne kirke verden over. Annoteret bibliografi over kirkehistorisk litteratur.
- Se også A 260. For *leksika* se A 700-06. For *Danmark* se F 132.
- Kulturhistorie.**
297. BARNES, H. E., *An Intellectual*

- and Cultural History of the Western World*. 3. udg. Bd. 1-3. New York, 1965.
298. FRIEDEL, E., *Kulturhistorie*. Kulturstrømninger fra den Sorte Død til Første Verdenskrig. Bd. 1-3. Kbh., 1958-59.
299. FRISCH, H., *Kulturhistorie*. 2. udg. Bd. 1-4. Kbh., 1961-62.
300. *Nordisk Kultur*. Red. af J. Brøndum-Nielsen, O. v. Friesen, M. Olsen & S. Erixon. Bd. 1-30. Stockholm/Oslo/Kbh., 1931-56.
For enkelte bind se C 79, 88, 92, 117-18, 121.

Se også A 37,811. For *tidskrifter* se især A 952-53.
- Kunsthistorie.**
301. *Bonniers allmänna konsthistoria*. Red. af E. Blomberg og A. L. Romdahl. 12 bd. Stockholm, 1936-68.
302. BRAMSEN, H., KRUSTRUP, M., NÆSGAARD, O. & WESTERGAARD, H., *Europas Kunst*. Bd. 1-2. Kbh., 1958.
Rigt illustreret og med litteraturhenvisninger.
303. GOMBRICH, E. H., *The History of Art*. 5. udg. London, 1965.
Dansk udgave ved P. Lauring: *Kunstens historie*. 1953.
304. HAUSER, A., *Sozialgeschichte der Kunst und Literatur*. Bd. 1-2. München, 1953.
Omfattende syntese, der tilgodeser både bildende kunst og litteratur. Litteraturhenvisninger.
305. JANSON, H. W. & D. J., *History of Art*. A Survey of Major Visual Arts from the Dawn of History to the Present Day. New York, 1962.
Illustreret oversigt over Vestens malerkunst, skulptur og arkitektur indtil det 19. årh. med kort kapitel om orientalsk og føreuropæisk kunst i Amerika. Med bibliografi.
306. JANSON, H. W. & D. J., *Key Movements of the History of Art: A Visual Survey*. Englewood Cliffs/New York, 1959.
Udvalg på mere end 1200 reproduktioner af historisk betydningsfulde værker dækkende arkitektur, billedhuggerkunst og maleri fra forhistorisk til moderne tid.
307. LAVEDAN, P., *Histoire de l'Art*. *Clio*. Bd. 10:1-2. 1.-2. udg. Paris, 1944-50.
*Bd. 10:1. *Antiquité*. 1944.
*Bd. 10:2. *Moyen Âge et Temps modernes*. 2. udg. 1950.
308. *The Pelican History of Art*. Red. af N. Pevsner. Bd. 1-(30). Baltimore, 1953-(69).
Denne store serie er planlagt i ca. 50 bd., dækkende verdenskunsten og arkitekturen i alle perioder, med omfattende bibliografier og tavler. For enkelte bd. se C 72, 78.
309. PEVNER, N., *An Outline of European Architecture*. 7. udg. (Penguin Books). Harmondsworth, 1963.
310. *Propyläen Kunstgeschichte*. 24 bd. Berlin, 1923-33.
Ny udg. er planlagt i 18 bd., hvoraf 5 bd. er udkommet 1966-(68).

311. *Art Index*. A cumulative author and subject index to a selected list of fine arts periodicals. 1933.
Har gradvis udviklet sig til at registrere periodica vedr. arkæologi, arkitektur, kunsthistorie, alle traditionelle kunstformer, film, fotografi og beslægtede emner.
312. CHAMBERLIN, M. W., *Guide to Art Reference Books*. Chicago, 1959.
Omfattende selektiv bibliografi med vægt på alle sider af kunsthistorien, men medtager ikke monografier om enkelte kunstnere, specielle emner og museums kataloger. Kun få billedværker er optaget. Indeholder desuden fortegnelser over almindelige og specielle opslagsværker, kilder, tidsskrifter og de vigtigste specialsamlinger og biblioteker i U.S.A. og Vesteuropa.
- 312a BROBY-JOHANSEN, R., *Kunstordbog*. Kbh., 1965. (Paperback).
- 312b *Encyclopedia of World Art*. Udg. af McGraw-Hill. Bd. 1-15. New York, 1959-68.
Også i italiensk udgave, men den amerikanske har flere krydshenvisninger, større vægt på U.S.A. og flere biografiske artikler. Store signerede artikler med omfattende litteraturhenvisninger. Dækker alle sider af kunsten i alle lande og alle perioder. Sidste del af hvert bind indeholder tavler.
- 312c RÉOU, L., *Lexique polyglotte des termes d'art et archéologie*. 2. udg. Paris, 1953.
- 312d *Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von Antike bis zur Gegenwart*. Red. af U. Thieme, F. Becker & H. Vollmer. Bd. 1-41. Leipzig, 1907-58.
Det mest omfattende og autoritative leksikon over malere, billedhuggere, grafikere og arkitekter. Omfatter også nulevende personer. Angiver ofte værkernes placering. Fyldige bibliografier. Større artikler er signeret.
- 312e *VOLLMER, H., *Allgemeines Lexikon der bildende Künstler des XX.s Jahrhunderts*. Bd. 1-6. Leipzig, 1953-62.
Fortsættelse af A 312d. Nogen overlappning til det 19. årh. Giver korte biografiske noter, lister over værker, samt litteraturhenvisninger.
- 312f HEINZEL, E., *Lexikon historischer Ereignisse und Personen in Kunst, Literatur und Musik*. Wien, 1956.
Kortfattede artikler med omfattende henvisninger.
- 312g *Zeitschrift für Kunstgeschichte*. Udg. af Deutscher Kunstverlag. München, 1932-
Udkommer kvartalsvis.

Militær- og krigshistorie.
313. DELBRÜCK, H. & DANIELS, E., *Geschichte der Kriegskunst in Rahmen der politischen Geschichte*. Bd. 1-7. Berlin, 1900-36.
De 3 første bind udkom i 2. udg. 1920-23.
314. FULLER, J. F. C., *The Decisive Battles of the Western World and Their Influence upon History*. Bd. 1-3. London, 1954-56.
315. FULLER, J. F. C., *A Military Hi-*

story of the Western World. Bd. 1-3. London, 1954-56.

316. KLINT, H., *Militærhistorisk orientering*. Udarbejdet til brug ved Historisk Institut, Københavns Universitet. Kbh., Hærstabens militærhistoriske Sektion, 1968.

53 siders oversigt over hovedværker i militærhistorie i almindelighed og Norden i særdeleshed. Endv. en introduktion til militærhistoriske arkiver, biblioteker og museer.

317. *Makers of Modern Strategy*. Red. af E. M. Earle. New York, 1943.

Også i paperback udgave, 1966.

318. STEVENS, W. O. & WESTCOTT, A. F., *A History of Seapower*. 4. udg. New York, 1944.

319. VESTERDAL, M., *Lærebog i krigshistorie*. Udarbejdet til brug ved undervisningen på Hærens Officersskole. Frederiksberg, 1961. (Stenc.).

Se også A 278; D 126.

Politiske ideers historie.

320. PARKINSON, C. N., *The Evolution of Political Thought*. London, 1958.

321. SABINE, G. H., *A History of Political Theory*. New York, 1960.

322. SCHMANDT, H. J., *A History of Political Philosophy*. Milwaukee, 1960.

Også i svensk oversættelse: *De politiska ideernas historia*. Stockholm, 1965. (Paperback).

Se også *filosofi- og idéhistorie* A 165-75, samt A 257 og 350.

Retshistorie.

323. DEKKERS, R., *Le droit privé des peuples*. Bruxelles, 1953.

324. KOSCHAKER, P., *Europa und das römische Recht*. München/Berlin, 1947.

Behandler emnet fra den tidlige middelalder til Hitler.

325. SEAGLE, W., *The Quest for Law*. New York, 1941.

Kommet i 2. udg. på tysk, *Weltgeschichte des Rechts*. Eine Einführung in die Probleme und Erscheinungsformen des Rechts. 1958.

326. STRAHL, I., *Makt och Rätt*. Stockholm, 1958.

Kort gennemgang af retsudviklingen gennem tiderne fra Babylon til FN. Også udkommet i dansk oversættelse, 1964.

Se også *forfatningshistorie* A 176-78.

Social historie.

327. BJURLING, O., *Att studera ekonomisk och social historia*. En introduktion. (Scandinavian University Books). Stockholm, 1966.

328. *Histoire générale du travail*. Red. af L.-H. Parias. Bd. 1-4. Paris, 1959-61.

329. *L'Histoire sociale*. Sources et méthodes. Colloque de l'École Normale Supérieure de Saint-Cloud (15-16 mai 1965). Udg. af C.N.R.S. Paris, 1967.

Se også A 254, 258, 304. For *tidsskrifter* se A 983-85, 988, 990, 992.

Teknikkens historie.

330. DERRY, T. K., *A Short History of Technology*. From the Earliest Times to A.D. 1900. Udg. af T. K. Derry & T. I. Williams. Oxford, 1960.

331. FORBES, R. J. & DIJKSTERHUIS, E. J., *A History of Science and Technology*. Bd. 1-2. (Penguin Books). Harmondsworth, 1963.
Standser ved 1900.

332. *Histoire générale des techniques*. Red. af M. Daumas. Bd. 1-(2). Paris, 1962-(64).
Planlagt i 4 bind.

333. *A History of Technology*. Red. af C. Singer, E. J. Holmyard & A. R. Hall. Bd. 1-5. Oxford, 1954-58. (Optryk 1965).

334. *Teknikkens Hvornår Skete Det*. Red. af S. Kehler & J. L. Christensen. 2. udg. (Politikens Håndbøger). Kbh., 1967. (AA 376).

Se også A 253, 259.

Videnskabs- og dannelseshistorie.

335. BERNAL, J. D., *Science in History*. Bd. 1-4. Rev.udg. (Penguin Books). Harmondsworth, 1968.

336. BUTTERFIELD, H., *The Origins of Modern Science, 1300-1800*. London, 1949.

Findes også i dansk oversættelse.

337. GOOD, H. G., *A History of Western Education*. 2. udg. New York, 1960.

338. HALL, A. R., *The Scientific Revolution, 1500-1800*. The Formation of the Modern Scientific Attitude. London, 1954.

339. *Histoire générale des sciences*. Red. af R. Taton. Bd. 1-3. Paris, 1957-64.

340. SINGER, C., *A Short History of Scientific Ideas to 1900*. Oxford, 1959. (AA 195,223).

Findes også i paperback udgave, 1962.

Se også A 37, 331.

Økonomisk historie.

341. BEUTIN, L., *Einführung in die Wirtschaftsgeschichte*. Köln/Graz, 1958.

342. *The Cambridge Economic History of Europe*. Red. af J. H. Clapham, E. Power, M. M. Postan & H. J. Habakkuk. 1.-2. udg. Bd. (1-6). Cambridge, 1942-(67).

For de udkomne bind se C 90; D 129; E 324.

343. GRAS, N. S. B., *A History of Agriculture in Europe and America*. 2. udg. New York, 1940.

344. *Handbuch der Wirtschaftsgeschichte*. Red. af G. Brodnitz. Jena, 1918-36.

Et enkelt bd. behandler middelalderen i almindelighed, de øvrige enkelte europæiske lande.

345. HAUSHERR, H., *Wirtschaftsgeschichte der Neuzeit vom Ende des 14. bis zur Höhe des 19. Jahrhunderts*. 3. udg. Köln/Graz, 1960.
346. HEATON, H., *Economic History of Europe*. 2. udg. New York, 1948. (Optryk, 1963).
347. *Histoire du commerce*. Red. af J. Lacour-Gayet. Bd. 1-6. Paris, 1950-55.
348. KULISCHER, J., *Allgemeine Wirtschaftsgeschichte des Mittelalters und der Neuzeit*. 2. udg. Bd. 1-2. Serien: *Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte*, Abt. III. München/Berlin, 1958.
349. MORGAN, E. V., *A History of Money*. (Penguin Books). Harmondsworth, 1965.
350. ROLL, E., *A History of Economic Thought*. 2. udg. London, 1946.
351. SOMBART, W., *Der moderne Kapitalismus*. Historisch-systematische Darstellung der gesamt-europäischen Wirtschaftsleben von seinen Anfängen bis zur Gegenwart. Bd. 1-3 i 6 halvbind. München/Leipzig, 1902.
Den klassiske fremstilling af Europas økonomiske historie. Værket ligger til grund for en lang række senere fremstillinger.
352. BARKER, T. C., m.fl., *Business History*. Serien: *Helps for Students*, nr. 59. London, 1960.
For kommentar se A 460.
Se også A 327. For *tidsskrifter* se A 983-93.

IV BIBLIOGRAFI

Almen bibliografi.

BOGFORTEGNELSER.

For Danmark se F 60-65.

England og U.S.A.

353. *The British National Bibliography*. Udg. af Council of the British National Bibliography. London, 1950.

Udkommer ugentligt, månedligt, kvartalsvis og årligt.

354. *The Cumulative Book Index: World List of Books in the English Language*. New York, 1898-.

Udkommer månedligt. Akkumuleres i halvårs-, års-, to- og femårsbind. Alfabetisk indgang gennem forfatter, titel, emne, udgiver, oversætter eller serie. Bagest en fortegning eller forlag. Siden 1928 har man tilstræbt at registrere alle bøger, udgivet på engelsk verden over.

355. *The English Catalogue of Books 1801-*. London, 1864-.

Frankrig.

356. *Bibliographie de la France*. Journal général et officiel de la librairie française et de la Bibliothèque Nationale. Partie 1: Bibliographie officielle. Paris, 1811.

Den franske bogfortegnelse udarbejdet på grundlag af pligtaflævering til Bibliothèque Nationale. Forfatter- og anonymregister, forlagsregister. Indtil årgang 1925, udk. 1945, under titlen *Catalogue général de la librairie française*.

357. *La Librairie Française*. Catalogue général des ouvrages . . . . 1930-. Paris, 1931.

Medtager også fransksproget litteratur udkommet i Belgien, Canada og Schweiz. Både alfabetisk forfatterfortegnelse og en titel- og emnefortegnelse, der begge må konsulteres for at få fuld bibliografisk information. Nærmest en boghandlerekatalog.

Norge.

358. *Norsk bokfortegnelse*. Udg. af Den norske Bokhandlerforening. Oslo, 1848-. (AA 465).
359. PETERSEN, H., *Bibliotheca Norvegica*. Bd. 1-4. Christiania, 1899-1924. (AA 465).

Sverige.

360. *Svensk bokförteckning 1953*-. Udg. af Bibliografiska Institutet vid Kungliga Biblioteket i Stockholm. Stockholm, 1954-. (AA 465).

361. *Svensk Bokkatalog*. The Swedish

National Bibliography. Red. af Bibliografiska Institutet vid Kungliga Biblioteket i Stockholm. 1866/75-. Stockholm, 1878-.

Udkom oprindeligt i 10-årsfortegnelser, fra 1896 i 5-årsfortegnelser; dog ingen konsekvens heri. Føres ajour af A 360, først og fremmest årsfortegnelserne.

Tyskland.

362. *Deutsche Bibliographie*. Verzeichnis aller in Deutschland erschienenen Veröffentlichungen und der in Österreich und der Schweiz im Buchhandel erschienenen Deutschsprachigen Publikationen sowie der deutschsprachigen Veröffentlichungen anderer Länder. 1945-. Udg. af Deutsche Bibliothek. Frankfurt am Main, 1951-.

Omfatter litteratur fra de 4 besættelseszoner begyndende i maj 1945. Udkommer ugentligt, akkumuleres i halvårs-, års- og femårsfortegnelser. Halvårligt index.

363. *Deutsches Bucherverzeichnis*. Verzeichnis der in Deutschland, Österreich, der Schweiz und im übrigen Ausland herausgegebenen deutschsprachigen Verlagsschriften, sowie der wichtigsten Veröffentlichungen ausserhalb des Buchhandels. 1911-. Udg. af Deutsche Bücherei, Leipzig. Bd. 1-. Leipzig, 1916-.

Udkommer i femårsfortegnelser. Føres ajour af *Jahresverzeichnis des deutschen Schrifttums*, 1956-. Leipzig, 1956-. Halvårlig og årlig udgave.

364. *Deutsche Nationalbibliographie*. Leipzig, 1946-.

Den østtyske bogfortegnelse.

365. HEINSIUS, W., *Allgemeines Bücher-Lexikon oder Vollständiges alphabetisches Verzeichniss aller von 1700 bis zu Ende 1892 erschienenen Bücher*. Leipzig, 1812-94.
Suppleres af:
*Hinrichs' *Fünffahrs-Katalog der im deutschen Buchhandel erschienenen Bücher, Zeitschriften 1891-1905*. Leipzig, 1896-1906.
*Hinrichs' *Katalog 1906-12*. Leipzig, 1911-13.
366. KAYSER, C. G., *Vollständiges Bücher Lexikon. . . 1750-1910*. Leipzig, 1834-1912.
- TIDSSKRIFTS- OG AVISFORTEGNELSER.*
367. *Ulrich's International Periodical Directory*. A classified guide to a selected list of current periodicals, foreign and domestic. Red. af E. C. Gray. 12. udg. New York, 1967-68.
Udvalg af løbende tidsskrifter fra alle videnskaber. Ca. 500 titler på historiske tidsskrifter.
368. *Periodicakatalog*. Fortegnelse over løbende udenlandske periodica ved danske videnskabelige og faglige biblioteker. Foreløbig udgave pr. 1. januar 1953. Udg. af Dansk Bibliografisk Kontor ved T. Olsen. Kbh., 1955.
**Supplement til Periodicakatalog af 1953*. Omfattende de af Det Kongelige Bibliotek, Universitetsbiblioteket og Statsbiblioteket i Århus i tiden fra 1. januar 1953 til 31. december 1958 nyhvervede, løbende tidsskrifter. Udg. af Rigsbibliotekembedet. Kbh., 1959.
- For tiden efter 1958 findes ingen fælles katalog over tidsskriftansamlinger. Det kgl. Bibliotek og Statsbiblioteket udgiver hver sin katalog; for perioden 1953-65 har Det kgl. Bibliotek udgivet en samlet katalog (A 369), der suppleres med kvartalshefter.
369. **Alfabetisk liste over Det kongelige Biblioteks nyhvervelser af Løbende udenlandske periodica og serier i årene 1953-65*. Udg. af Det kongelige Bibliotek. Kbh., 1967.
370. *The British Union Catalogue of Periodicals*. A record of the periodicals of the world, from the seventeenth century to the present day, in British libraries. London, 1955-.
Alfabetisk fortegnelse over ca. 140.000 periodica. Aviser, der er begyndt at udkomme efter 1800, er dog udeladt.
371. *Répertoire des périodiques publiés par les organisations internationales*. 2. udg. Bruxelles, 1960.
372. *Union List of Serials in Libraries of the United States and Canada*. Udg. af E. B. Titus. 3. udg. Bd. 1-5. New York, 1965.
- 372a BONAFEDE, C., *Ikke-nordiske aviser i nordiske biblioteker 1750-1963*. Oslo, 1966.
Fælleskatalog over samlingerne i 19 almenvidenskabelige biblioteker i Danmark, Finland, Norge og Sverige ført ajour til 1. januar 1964. Fortegner foruden den almindelige nyhedspresse og den politiske presse også revolutions-, immigrant- og flygtningeaviser, både dag- og ugeblade. Specielt skal nævnes, at man her finder de nordamerikanske emi-

grantaviser for alle nordiske lande og den store samling af russiske immigrantaviser i Uppsala Universitetsbibliotek registreret. Titlerne er ordnet geografisk efter udgiverlande og herunder alfabetisk.

For Danmark se F 69-70, 72-73.

BIBLIOTEKSKATALOGER.

373. *Accessionskatalog*. Fælleskatalog over danske videnskabelige og faglige bibliotekers erhvervelser af udenlandsk litteratur. Udg. af Rigsbibliotekarembetet. 1961-. Kbh., 1966-.

1953-60 (ny række) var katalogen ordnet efter DDK-systemet med forfatterregistre tilføjet. Siden 1961 er katalogen uden systematisk del og accessionen således alene ordnet alfabetisk efter forfatterne. Indtil 1952 udkom katalogen under titlen:

*Katalog over erhvervelsen af nyere udenlandsk litteratur ved statens offentlige biblioteker. 1901-1950/52. Udg. af Det kongelige Bibliotek 1901-44; af Rigsbibliotekarembetet 1945/46-1950/52. Kbh., 1902-59.

Indtil 1945/46 indeholdt katalogen bøger, seriepublikationer og tidskrifter; efter 1946 udelodes tidskrifter. 1911-30 optoges Statsbibliotekets accession ikke, men registreredes i en særskilt katalog.

Se også A 414.

Bibliothèque Nationale:

374. *Catalogue général des livres imprimés: Auteurs*. Bibliothèque Nationale. Bd. 1-(204). Paris, 1900-(69).

*---. *Actes Royaux*. Red. af M. Isnard. Bd. 1-7. Paris, 1910-60.

Denne serie indeholder akter udgivet fra kongemagten og dennes administrations- og jurisdiktionsapparat fra middelalderen op til 1789. Disse aktstykker er udgivet for sig, da de ellers ville sprænge rammerne for de øvrige serier.

British Museum:

375. *Catalogue of Printed Books*. British Museum, Department of Printed Books. Bd. 1-95. London, 1881-1900. Opretryk i 58 bd., Ann Arbor, Michigan, 1946.

*---. *Supplement*. Bd. 1-13. London, 1900-1905. Opretryk i 10 bd., 1950.

Først og fremmest en forfatterkatalog. Den ny udgave A 376, der desuden omfatter de forløbne 30 års accession, giver flere oplysninger og er langt mere moderne i sin opbygning:

376. **General Catalogue of Printed Books*. Ibid. Bd. 1-51. London, 1931-54.

*---. *Supplement to Volumes 1-3*. London, 1932.

Denne udgave fuldføres af:

377. **General Catalogue of Printed Books: Photolithographic Edition to 1955*. Ibid. Bd. 52-263. London, 1959-66.

A 376-377 indeholder en fuldstændig fortegnelse over de bøger, der findes i British Museum fra det 15. århundrede til 1955.

*---. *Ten Years' Supplement. 1956-65*. Bd. 1-30. London, 1968.

378. **Subject Index of the Modern Works Added to the Library of the British Museum in the Years 1881-1900*. Red. af G. K. Fortescue. British Museum, Department

of Printed Books. Bd. 1-3. London, 1902-03. Supplement hvert 5. år 1901-40, London, 1906-44.

**Subject Index of Modern Books Acquired 1941-1945*. Ibid. London, 1953.

*--- 1946-1950. London, 1961.

Disse 3 indices er opdelt efter alfabetiske stikord.

Library of Congress:

379. *A Catalog of Books Represented by Library of Congress Printed Cards Issued to July 31, 1942*. Bd. 1-167. Ann Arbor, Michigan, 1942-46.

**Supplement: Cards Issued August 1, 1942-December 31, 1947*. Bd. 1-42. Sst., 1948.

Forfatter- og stikordsfortegnelse.

380. **The Library of Congress Author Catalog: A Cumulative List of Works Represented by Library of Congress Printed Cards, 1948-1952*. Bd. 1-24. Sst., 1953.

Med denne 5-årsfortegnelse ændredes katalogiseringsprincipperne. Indeholder stikord og krydshenvisninger.

381. **The National Union Catalog: A Cumulative Author List Representing Library of Congress Printed Cards and Titles Reported by Other American Libraries, 1953-1957*. Bd. 1-28. Sst., 1958.

Titlen skiftede 1956.

*---, 1958-1962. Bd. 1-54. Sst., 1963.

* ---, 1963-. Sst., 1963-.

Udkommer månedligt og akkumuleres i kvartals-, års- og senere i 5-årsfortegnelser.

382. **The National Union Catalog, 1952-1955; Imprints: An Author*

List Representing Library of Congress Printed Cards and Titles Reported by Other American Libraries. Bd. 1-30. Sst., 1961.

Denne tillægskatalog supplerer på en række områder den egentlige katalog for 1953-57.

383. **Library of Congress Catalog: A Cumulative List of Works Represented by Library of Congress Printed Cards: Books-Subjects, 1950-1954*. Bd. 1-20. Ann Arbor, Michigan, 1955.

*---, 1955-1959. Bd. 1-22. New York, 1960.

Systematisk emne-katalog. Udkommer kvartalsvis og akkumuleres i etårs- og femårsfortegnelser.

384. *Sveriges offentliga bibliotek. Accessionskatalog. 1886-1955*. Stockholm, 1887-1957.

Fortsættes af:

**Accessionskatalog över utländsk litteratur i svenska forskningsbibliotek. 1956*. Stockholm, 1958-.

FORTEGNELSER OVER OFFICIELLE PUBLIKATIONER.

385. BROWN, E. S., *Manual of Government Publications*. United States and Foreign. New York, 1950.

Kortfattet håndbog med hovedvægt på U.S.A., England og internationale forhold, herunder Folkeforbundet og F.N.

386. CHILDS, J. B., *Government Documentation Bibliography in the United States and Elsewhere*. Udg. af Library of Congress, Division of Documents. 3. udg. Washington, 1942. (Optryk 1964).

387. *Étude des bibliographies courantes des publications officielles nationales*. Guide sommaire et inventaire. *A Study of Current Bibliographies of National Official Publications*. Short guide and inventory. Red. af J. Meyriat. Udg. af Comité international pour la documentation des sciences sociales (ICSSD) og UNESCO. Serien: *UNESCO Bibliographical Handbooks*, bd. 7. Paris, 1958. Første del diskuterer typer af officielle publikationer, metoder til publicering af redegørelser og dokumenter, midler til identificering og bedømmelse af disse m.v. Anden del omfatter bl.a. en bibliografi.
388. *List of Serial Publications of Foreign Governments 1815-1931*. Udg. af W. Gregory. New York, 1932.
- International fortegnelse over periodiske, offentlige publikationer med undtagelse af U.S.A. Ordnet efter lande og myndigheder. Intet titel- eller sagregister. Fælleskatalog for 85 amerikanske biblioteker. For mange lande den eneste sammenstilling af offentlige publikationer for dette tidsrum.
- Internationale organisationer.*
389. AUFRICHT, H., *Guide to League of Nations' Publications*. A Bibliographical Survey of the Work of the League. 1920-1947. New York, 1951.
390. *General Catalogue of O.E.C.D. Publications*. Brought up to date at 31st January 1964. Udg. af Organization for Economic Co-operation and Development. Paris, 1964.
391. *General Catalogue of UNESCO Publications and UNESCO Sponsored Publications 1946-1959*. New York, 1962. *Supplement 1960-1963*. New York, 1964.
392. *Ten Years of United Nations Publications, 1945-1955*. A Complete catalogue. New York, 1955.
393. *United Nations Publications 1945-1963*. A reference catalogue. New York, 1964. Årligt suppl.
394. *United Nations Publications*. Catalogue. New York, 1967.
- Se også E 427.
- Enkelte lande.*
395. BOYD, A. M. & RIPS, E. R., *United States Government Publications*. 3. udg. New York, 1949.
396. *Catalogue of Government Publications 1941-*. London, 1942-.
Storbritannien.
397. LEIDY, W. P., *A Popular Guide to Government Publications*. 2. udg. New York, 1963.
U.S.A.
- For Danmark se F 68. For Frankrig se A 356.
- ALMEN SELEKTIV BIBLIOGRAFI.*
398. ANDERSEN, A., *Håndbøgernes Hvor-står-det*. (Politikens Håndbøger). Kbh., 1969.

- En udvidet udgave af A 399. Værket rummer talrige opslagsværker af betydning for historie.
399. ANDERSEN, A., *Introduktion til håndbogslitteraturen*. Bd. 1-2. Kbh., 1967-68.
400. BESTERMANN, Th., *A World Bibliography of Bibliographies and of Bibliographical Catalogues, Calendars, Abstracts, Digests, Indexes, and the Like*. 4. udg. Bd. 1-5. Lausanne, 1965-66.
- Den mest omfattende internationale bibliografiske fortegnelse over selvstændige bibliografier af enhver art. Medtager dog ikke almene bibliotekskataloger. Denne udg. er stærkt udvidet og rummer over 117.000 titler. Ordnet efter emneord i alfabetisk orden. Inden for hver emnegruppe ordnet kronologisk. Fyldigt samlet index i bd. 5. Kun kortfattede, strengt bibliografiske annotationer.
401. *Bibliographic Index*. A Cumulative Bibliography of Bibliographies. New York, 1938-.
Udkommer halvårligt. Registrerer bibliografisk materiale fra ca. 1500 løbende periodica med hovedvægten på engelsksproget bibliografi. Særlig nyttig for mindre områder og emner.
402. *Bibliographical Services Throughout the World, 1951/52*-. Red. af L.-N. Malclès. Udg. af UNESCO. Serien: *UNESCO Bibliographical Handbooks*, bd. 4. Paris, 1951/53-.
Udkommer årligt. Også i fransk-sproget udgave.
403. COLLISON, R. L., *Bibliographical Services Throughout the World, 1950-59*. Udg. af UNESCO. Serien: *UNESCO Bibliographical Handbooks*, bd. 4. Paris, 1961.
Sammenfatning af A 402.
404. COLLISON, R. L., *Bibliographies Subject and National*. A Guide to their Contents, Arrangement and Use. 2. udg. London, 1962.
405. *Dissertations Abstracts*. Abstracts of Dissertations and Monographs Available in Microfilm. Bd. 12-. Ann Arbor, Michigan, 1952-.
Fortsættelse af *Microfilm Abstracts*. 1938-51. Udkommer månedligt og giver abstracts fra handlinger fra ca. 150 institutioner. Fra og med bd. 27 (1966/67) opdelt i to rækker:
A Humanities. B Sciences.
406. *Guide to Reference Material*. Red. af A. J. Walford. 2. udg. Bd. 1-(2). London, 1966-(68). (AA 466,469).
Mellemstor engelsk fortegnelse over opslagsbøger og bibliografier med vægt på løbende materiale. Omfatter ca. 3000 titler. Ordnet systematisk efter UDC-systemet. Fyldige og pointerede annotationer. Supplerer Winchell, A 415.
407. *Handbuch der bibliographischen Nachschlagewerke*. Red. af W. Totok, R. Weitzel og K.-H. Weimann. 3. udg. Frankfurt am Main, 1966. (AA 468,471).
Selektiv bibliografi over bibliografier, især beregnet til studiebrug. Praktisk håndbog af middelstort omfang med klare kapitelindledninger og fyldige annotationer. Systematisk opstillet. Hovedvægten ligger på europæiske og amerikanske titler.
408. LARSEN, K., *Fortegnelse over*

- bibliografier*. Udg. af Danmarks Biblioteksskole. Kbh., 1961.
Kommenteret, systematisk fortegnelse ordnet efter det danske decimalclassesystem.
409. MALCLÈS, L.-N., *Les sources du travail bibliographique*. Bd. 1-3. Genève, 1950-58.
Den indtil nu mest omfattende ræsonnerende bibliografi over bibliografier. Omfatter ca. 30.000 titler. Beregnet både som lærebog og guide med korte introduktioner og diskussioner i hvert kapitel. International, men med særlig vægt på fransksprogede og europæiske værker. Dækker foruden bibliografier opslagsbøger af enhver art, vigtige kildesamlinger, atlas, tidsskrifter m.m. Systematisk opstilling. Bd. 1 rummer almen bibliografi, bd. 2 (i to halvbd.) og bd. 3 specialbibliografi. Historie behandles i bd. 2 (første halvbd.).
410. MUNCH—PETERSEN, E., *Udenlandsk bibliografi og danske kataloger*. Kbh., 1968. (AA 468,471).
411. OTTERVIK, G., *Bibliografier*. Kommenterad urvalsforteckning med särskild hänsyn till svenska förhållanden. Lund, 1966.
412. TALBOT, Ph., *A Select Bibliography*. Asia, Africa, Eastern Europe, Latin America. New York, 1960 + suppl. 1961, 1963, 1964.
413. *Udenlandsk faglitteratur i de storkøbenhavnske folkebiblioteker 1960-65*. Udg. af De Storkøbenhavnske Folkebibliotekers Samarbejdsudvalg. Kbh., 1966. (AA 466, 469).
414. *Udvalg af nyere udenlandsk litteratur indgået i Statsbiblioteket i Århus 1968*. Red. af O. Larsen. Århus, 1969. (AA 465,469).
Smudstitel: *Overcentralkatalog*. Tilsligter almen orientering om accession; ordnet efter decimalclasser-systemet. Udkom første gang 1941.
415. WINCHELL, C. M., *Guide to Reference Books*. 8. udg. Chicago, 1967. Suppl. 1968. (AA 466,469).
Den engelske verdens standardværk om opslagsværker af alle slags inden for alle fag. International i perspektiv og sigte. Rummer mere end 7.000 titler ordnet systematisk. Korte kapitelindledninger og gennemgående fyldige annotationer. Afsnit A rummer almene værker, B humanistiske fag, C samfundsvidenskaber, D historie og enkelte områder. Suppleres af *Walford*, A 406.
- TIDSSKRIFTS- OG AVISBIBLIOGRAFI.*
416. *Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur aus allen Gebieten des Wissens* (kombinierte Folge). Red. af O. Zeller. Årgang 1-. Osnabrück, 1965-.
Hver årgang består af 2 "Halbband" à 5-6 bd. Værket er en fortsættelse af:
**Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur*. Abteilung A: *Bibliographie der deutschen Zeitschriftenliteratur*. 1861-. Bd. 1-94. Osnabrück, 1896-1944.
**Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur*. Abteilung B: *Bibliographie der fremdsprachigen Zeitschriftenliteratur*. Bd. 1-54. Osnabrück, 1911-64.

**Bibliographie der Rezensionen*. Bd. 1-77. Osnabrück, 1901-43. Kal-des senere: Abteilung C.

417. *Norsk tidsskriftindex*. Oslo, 1919-. (AA 465).

418. *Svensk tidningsindex 1953*. Udg. af Bibliotekstjänsten. Lund, 1953-.

419. *Svensk tidsskriftindex 1952*-. Udg. af Bibliotekstjänsten. Lund, 1953-.

420. *Svenska tidsskriftartiklar*. Udg. af Bibliotekstjänsten. Lund, 1955-. (AA 465).

For Danmark se F 71, 74.

ENKELTE VERDENSDELES OG LANDES ALMENE BIBLIOGRAFI.

Afrika.

421. *A Bibliography of African Bibliographies Covering Territories South of the Sahara*. Red. af A. M. L. Robinson. Udg. af South African Public Library. 4. udg. Cape Town, 1961.

422. CONOVER, H. F., *Africa South of Sahara*. A Selected List of Writings. Washington, 1963.

423. CONOVER, H. F., *Introduction to Africa*. A Selective Guide. Udg. af Library of Congress. Washington, 1952.

424. CONOVER, H. F., *North and Northeast Africa*. A Selected, Annotated List of Writings 1951-57. Washington, 1957.

425. *Nyere Afrika-litteratur*. Red. af I.

Kejlbo. Udg. af Det kongelige Bibliotek. Kbh., 1962. (Stenc.). Supplement, 1963, 1965.

Asien.

426. *Contemporary China*. A Bibliography of Reports on China Published by the United States Joint Publications Research Service. Red. af R. Sorich. Udg. af The Joint Committee on Contemporary China of the American Council of Learned Societies and the Social Science Research Council. New York, 1961.

Rapporter fra årene 1957-60.

427. EICHHORN, J. L.-W., *Index sinicus*. A catalogue of articles relating to China in periodicals and other collective publications 1920-1955. Cambridge, 1964.

428. LASKER, B., *Books on Southeast Asia*. A Select Bibliography. New York, 1957.

429. PEARSON, J. P., *Oriental and Asian Bibliography*. An Introduction with some Reference to Africa. London, 1966.

430. PRITCHARD, E. H., "Far Eastern Bibliography", *Far Eastern Quarterly*. Ann Arbor, Michigan, 1941-. Efter 1956 udkommer tidsskriftet med titlen *The Journal of Asian Studies*, A 1073. Bibliografien startede selvstændigt i 1936. Udkommer nu som et tillæg til tidsskriftet under titlen *Bibliography of Asian Studies*.

431. YUAN, TUNG-LI, *China in Western Literature*. A Continuation of Cordier's *Bibliotheca Sinica*. New Haven, 1958.

Danmark.

Se F 59.

Central Europe 1945-57. Serien: Indiana University Publications, Slavonic and East European Series, bd. 12. Bloomington, Ind., 1958.

Europa.

432. *La bibliographie européenne. The European Bibliography.* Red. af H. Pehrsson og H. Wulf. Leiden, 1965.

439. HORECKY, P. L., *Basic Russian Publications. An Annotated Bibliography on Russia and the Soviet Union.* Chicago/London, 1962.

440. HORECKY, P. L., *Russia and the Soviet Union. A Bibliographical Guide to Western-Language Publications.* Chicago/London, 1965.

Mellemøsten.

433. *Current Research on The Middle East.* Udg. af Middle East Institute. Washington, 1955-.

441. MAICHEL, K., *Guide to Russian Reference Books.* Bd. 1: General Bibliographies and Reference Books. Red. af J. S. G. Simmons. Udg. af The Hoover Institution on War, Revolution and Peace, Stanford University. Stanford, Calif., 1962.

434. *A Selected and Annotated Bibliography of Books and Periodicals in Western Languages Dealing with the Near and Middle East.* Red. af R. Ettinghausen. Washington, 1954.

For bd. 2 se A 506.

435. THOMSEN, P., *Systematische Bibliographie der Palästina-Literatur.* Bd. 1-6. Leipzig, 1908-60.

442. *Soviet Periodical Abstracts. Asia, Africa, and Latin America.* Udg. af Slavic Languages Research Institute. New York, 1961-.

Udkommer kvartalsvis. Oprindeligt med titlen *Selective Soviet Annotated Bibliographies*. . . . Referater, "abstracts", af artikler i sovjetiske tidsskrifter om emner fra de nævnte verdensdele.

Rusland-Sovjetunionen.

436. *The American Bibliography of Russian and East European Studies for 1957/59.* Udg. af A. C. Todd, S. Viederman m. fl. Bloomington, Ind., 1958-.

Fortsættelse af A 438.

443. *Soviet Periodical Abstracts.* Soviet Society. Udg. af Slavic Languages Research Institute. New York, 1961-.

Udkommer kvartalsvis. Oprindeligt med titlen *Selective Soviet Annotated Bibliographies*. Soviet Society. Referater, "abstracts", af artikler i sovjetiske tidsskrifter om sovjetiske forhold.

437. *American Research on Russia.* Red. af H. H. Fischer. Bloomington, Ind., 1959.

438. BYRNES, R. F., *Bibliography of American Publications on East*

Syd- og Mellemamerika.

444. *Handbook of Latin American Studies 1935-*. Udg. af the Hispanic Foundation of the Library of Congress. Bd. 1-13. Cambridge, Mass., 1936-51. Bd. 14-. Gainesville, Florida, 1951-.

Udkommer årligt. Indeholder en meget fyldig bibliografi.

445. *Latin America in Periodical Literature*. Udg. af Center of Latin American Studies, University of California. Bd. 1-2. Los Angeles, 1962-63.

U.S.A.

446. *America: History and Life*. A Guide to Periodical Literature. 1963-. Udg. af E. H. Boehm. Bd. 1-. Santa Barbara, Calif., 1964-.

447. *A Guide to the Study of the United States of America*. Representative books reflecting the development of American life and thought. Red. af R. P. Basler, D. H. Mugridge og B. P. McCrum. Udg. af Library of Congress. Washington, 1960.

Østeuropa.

448. RISTER, H., *Schrifttum über Polen mit besonderer Berücksichtigung des Posener Landes, 1943-51*. Marburg, 1953. 1952-53 og suppl., 1955. 1956-58 og suppl., bd. 1-2, 1960.

Udkommer nu løbende. Omfatter også litteratur om Polens historie udkommet uden for landet.

449. *Südosteuropa-Bibliographie*. Red. Af F. Valjavec. Bd. 1-2 i 4 halvbind. München, 1956-62.

Bd. 1 omfatter litteratur udkommet 1945-50, bd. 2 1951-55. Omfatter Albanien, Bulgarien, Tjsekoslovakiet, Jugoslavien, Rumænien og Ungarn.

450. *Wissenschaftlicher Dienst für Ostmitteleuropa*. Udg. af J. G. Herder-Institut, Marburg. Marburg, 1951-. 1951-54 med titlen *Wissenschaftlicher Dienst*. Udkommer månedligt og indeholder bl.a. oversigter over historisk litteratur fra Østeuropa.

For Rusland se A 436-43.

Historisk bibliografi.

GENERELT.

451. *The American Historical Association's Guide to Historical Literature*. Red. af G. F. Howe. New York, 1961.

Den vigtigste afsluttede, selektive historiske bibliografi. Medtager litteratur udkommet indtil 1957, for enkelte emners vedkommende dog frem til 1961, og omfatter ca. 20.000 indgange i 35 hovedgrupper. Afløser den ældre *Guide to Historical Literature* (1931), som dog stadig kan være til nogen nytte på visse områder, for ældre litteratur samt evt. p.g.a. sine fyldigere annotationer. I forhold til denne lægger 1961-Guiden relativ mindre vægt på europæiske forhold til fordel for ikke-europæiske områder, som der er gjort overordentlig meget ud af. Korte annotationer og fyldigt index.

452. *Annual Bulletin of Historical Literature. 1911-*. Udg. af The Historical Association. Bd. 1-. London, 1912-.
453. *Bibliographie internationale des sciences historiques publiée dans les volumes de mélanges 1880-1950*. Udg. af Comité international des sciences historiques. Bd. 1-2. Paris, 1955-65.
Bibliografi over artikler og afhandlinger i festskrifter. Engelsk-, tysk-, spansk- og italiensk-sproget.
454. *Bibliography of Historical Writings Published in Great Britain and the Empire, 1940-45*. Red. af L. B. Frewer. Oxford, 1947.
Sammen med A 458 og 472 supplerer denne bibliografi A 463 for det manglende afsnit fra den anden verdenskrig.
455. *A Bibliography of Modern History*. Red. af J. Roach. Cambridge, 1968.
Afsluttet, stærkt selektiv bibliografi over ca. 6.000 titler. Systematisk inddelt i 3 hovedafsnit, der hver rummer litteratur til 4 bind af *The New Cambridge Modern History*, A 40, hvis kapitelinddelinger den nøje følger, og hvis forfattere har leveret størstedelen af materialet. Principperne for selectionen og dermed kvaliteten varierer stærkt fra afsnit til afsnit, og bidragene er ikke afsluttet samtidigt. De ældste medtager kun litteratur indtil 1961. Ca. 30 titler pr. kapitel. Medtager tidsskriftsartikler. Hovedvægten på værker på de vestlige hovedsprog med kraftig overvægt på engelske værker. Meget korte, næsten udelukkende vurderende annotationer. Mindre index.
456. *Bibliography of the Philosophy of History 1945-61*. Tillæg til *History and Theory*. Bd. 1-3. Haag, 1961-64.
457. COULTER, E. M. & GERSTENFELD, M. L., *Historical Bibliographies*. A systematic and annotated guide. New York, 1935. (Optryk 1965).
Forældet, men rummer nyttige henvisninger til ældre historiske bibliografier.
458. *Die deutsche Geschichtswissenschaft im Zweiten Weltkrieg*. Bibliographie des historischen Schrifttums deutscher Autoren 1939-1945. Red. af W. Holtzmann og G. Ritter. Udg. af Verband der Historiker Deutschlands og Monumenta Germaniae Historica. Marburg/Lahn, 1951.
Omfatter fortid, oldtid, middelalder og nyere tid. Sammen med A 454, 472 supplerer denne bibliografi A 463 for det manglende afsnit fra anden verdenskrig.
459. FRANZ, G., *Bücherkunde zur Weltgeschichte vom Untergang des Römischen Weltreiches bis zur Gegenwart*. München, 1956.
En meget mindre, afsluttet, selektiv bibliografi end A 451. Rummer ca. 7.000 titler. Kun få, meget korte annotationer. Hovedvægten på tysksproget litteratur og på europæiske forhold indtil 1933. Desuden relativt mindre vægt på lande, der besidder gode nationalbibliografier. Den første egentlige afløser for:
*HERRE, P., *Quellenkunde zur Weltgeschichte*. Ein Handbuch. Under medvirken af A. Hoffmeister & R. Stübe. Leipzig, 1910.

For den ældre litteraturs vedkommende er denne naturligvis fyldigere.

460. *Helps for Students of History*. Udg. af The Historical Association. London, 1960-(67).

Disse publikationer er mindre, kommenterede bibliografiske oversigter på ca. 40 s. med hovedvægten på engelsksproget litteratur. De kan suppleres af samme forenings *Annual Bulletin of Historical Literature*, A 452, og tidsskriftet *History*, A 964. Hidtil er udkommet 74 hefter, hvoraf de for længst udsolgte nr. 1-51 genudsendes i optryk i 1969.

For enkelte bd. se A 292, 352, 460, 485, 494, 789; C 95; D 133; E 340.

461. HEPWORTH, P., *How to Find out in History*. A Guide to Sources of Information for All. London, 1966. (Paperback).

Bibliografisk introduktion, der dækker almindelig og historiske bibliografi, biografi og historiske fremstillinger og opslagsværker, dog med hovedvægten på engelske forhold.

462. *Historical Periodicals*. An Annotated World List of Historical and Related Serial Publications. Red. af E. H. Boehm og L. Adolphus. Santa Barbara, Calif./München, 1961.

Registrerer ca. 6.500 løbende publikationer ordnet alfabetisk under udgivelsesland. Angivelse af publikationens titel, undertitel, publikationshyppighed, begyndelsesår, senest udk. bd., udgiver og/eller udgivelsesforlag, redaktør, forlag, anvendte sprog, pris m.v. Hovedparten af de medtagne publikationer

er annoteret. Der medtages tidsskrifter, årbøger o.a. periodica for historie, samfundsvidenskaber (forholdsvis tilfældigt), historiske hjælpevidenskaber, beslægtede videnskaber samt andre tidsskrifter, der indeholder artikler af historisk interesse. Særligt afsnit for tidsskrifter, der udgives på international basis. Index.

Afløser og supplerer til dels det ældre værk:

*CARON, P. & JAYRE, M., *World List of Periodicals and Bibliographies*. New York, 1939.

Dette er en alfabetisk liste over ca. 3.000 tidsskrifter og periodica. Omfatter også historiske hjælpe-discipliner. Periodica, der er gået ind inden 1961, kan kun findes her.

463. *International Bibliography of Historical Sciences*. 1926-. Udg. af The International Committee of Historical Sciences. Paris, 1930-.

Bd. 15, der skal dække perioden 1940-46, er endnu ikke udkommet. Tidsrummet er dog delvist dækket af A 454, 458, 472.

Den vigtigste løbende, selektive historiske bibliografi. Markerer et forsøg på at opbygge en historisk bibliografi uden hensyn til sted eller sprog. Hvert bind består af en stærkt selektiv bibliografi over værker og tidsskriftsafhandlinger publiceret inden for det pågældende år samt tilføjelser fra de foregående år. Anmeldelser medtaget, men ret tilfældigt og ukritisk. Det i de enkelte bd. anvendte sprog "går på omgang" mellem de vesteuropæiske hovedsprog, men systematikken er gennemgående. Kvaliteten af afsnittene varierer; værket er af størst værdi for lande uden natio-

nale historiske bibliografier. Fagets grænseområder berøres kun i ringe omfang. For moderne historie må den suppleres af A 547, 549 og E 332, 339.

464. *Jahresberichte der Geschichtswissenschaft. 1878-1913.* Udg. af Die Historische Gesellschaft zu Berlin. Bd. 1-36. Berlin, 1880-1916.

Omfattende løbende bibliografi for de pågældende år med internationalt sigte. Medtog værker og tidsskriftsartikler på de vesteuropæiske hovedsprog. Fortsattes for Tysklands vedkommende af A 521. En slags international fortsættelse er A 463.

465. KOEHLER & VOLCKMAR—Fachbibliographien. *Geschichte.* Bd. 1-3. Köln, 1964-66.

Bd. 1: *Allgemeines*, 1945-63. 2: *Vorgeschichte und Geschichte des Altertums*, 1945-65. 3: *Deutsche Geschichte. Weltgeschichte des Mittelalters und der Neuzeit*, 1945-64. Nærmest en boghandlerkatalog. Omfatter udelukkende tysksproget litteratur. Registrerer også andre nyttige boghandlerkataloger. Udførlige registre.

466. KRAMM, H., *Bibliographie historischer Zeitschriften 1939-1951.* 1 bd. i 3 dele. Marburg, 1952-54.

467. KUEHL, W. F., *Dissertations in History. An Index to Dissertations Completed in History Departments of United States and Canadian Universities, 1873-1960.* Lexington, 1965.

Nyttigt supplement til de almindelige historiske bibliografier. Registrerer amerikanske disputatser, såvel trykte som utrykte. De sidst-

nævnte kan rekvireres i mikrofilm fra et center i Ann Arbor. Som regel trykkes dog altid en sammenfatning på 10-20 s., som de store nationalbiblioteker anskaffer.

468. *Literaturberichte über Neuerscheinungen zur ausserdeutschen Geschichte.* Red. af W. Kienast.. *Historische Zeitschrift*, Sonderheft 1. München, 1962.

Indeholder kommenterede, bearbejdede litteraturoversigter over Skandinavien historie, udk. siden 1945; Italiens middelalderhistorie, udk. 1945-58; Ungarns historie, udk. 1945-60; Polens, udk. 1945-58; Sovjetunionens, udk. i U.S.S.R. 1953-57; Ruslands og Sovjetunionens, udk. uden for U.S.S.R. 1953-59; Latinamerikas, udk. 1945-59; Sydasiens, udk. 1945-58; Japans, udk. 1945-56; Englands nyere historie, udk. 1950-59, samt Frankrigs middelalderhistorie, udk. 1952/54-60. Rummer også henvisninger til vigtigere anmeldelser især i *Historische Zeitschrift*. Register over de omtalte værker.

469. **Literaturberichte über Neuerscheinungen zur ausserdeutschen Geschichte.* Red. af W. Kienast. *Historische Zeitschrift*, Sonderheft 2. München, 1965.

Kommenterede, bearbejdede litteraturoversigter over Nederlandenes historie i almindelighed og i middelalderen, udk. 1945-60; Belgiens historie, udk. 1945-62/63; Englands middelalder, udk. 1945-62/63; Irlands latinske kultur i middelalderen; Frankrigs nyere historie, udk. 1945-63; U.S.A.s historie, udk. 1945-63, og Kinas historie. Register over de omtalte værker.

470. **Literaturberichte über Neuerscheinungen zur ausserdeutschen Geschichte*. Red. af W. Kienast. *Historische Zeitschrift*, Sonderheft 3. München, 1969.
- Kommenterede, bearbejdede litteraturoversigter over Englands historie 1485-1945, udk. 1945-67; Skandinaviens historie, udk. 1960-65; Spaniens, udk. 1950-66; Portugals, udk. 1945-67; Tjsehoslovakiet's, udk. siden 1945; Jugoslaviens, udk. 1945-66; Ruslands og Sovjetunionens udk. uden for Sovjetunionen 1960-65; Syd- og Mellemamerikas, udk. 1960-67; Byzans' historie, udk. 1945-67 samt kors-togenes historie, udk. 1958-67. Register over de omtalte værker.
471. NABHOLZ, H., *Einführung in das Studium der mittelalterlichen und neueren Geschichte*. Zürich, 1948.
472. PALUMBO, P. F., *Bibliografia storica internazionale 1940-1947*. Con una introduzione sulla stato degli studi storici durante e dopo la seconda guerra mondiale. Rom, 1950.
- Sammen med A 454, 458 supplerer denne bibliografi A 463 for det manglende afsnit fra den anden verdenskrig. Omfatter ca. 3.600 titler på alle vesteuropæiske hovedsprog, dog med hovedvægten på italiensk litteratur. Sagligt omfatter den verdenshistorien i hele sin udstrækning.
473. ROMEIN, J. M., *Apparaat voor de studie der geschiedenis*. Groningen, 1964.
- Lille, men nyttig bibliografisk håndbog, der rummer 1.442 titler. Enkelte indledninger til de forskellige afsnit, f.eks. tidsskrifter, historisk metode m.v. Rummer kortfattede annoteringer. Medtager ikke stedsangivelser og udgivelseskaber m.v.
474. SETH, I., *Bibliografisk handledning i allmän historia*. Serien: *Skrifter utg. av Historielärarnas förening*, bd. 13. Stockholm, 1961.
475. *Unterrichtshilfen für den Geschichtslehrer*. Udg. af H. Pleticha & E. Reichert. München, 1965.
- Fortegnelse over tyske hjælpemidler af enhver art til historieundervisningen i tyske skoler: lærebøger, kildesamlinger, kort, litteratur (både populær og videnskabelig), lysbilleder, grammofonplader, henvisninger til pædagogisk-metodisk litteratur m.v. Omfatter hele verdenshistorien fra forhistorien til nutiden.
- Se også A 221, 292, 352, 532, 1037 samt orienteringstidsskrifterne A 960, 972.
- AFRIKA.*
476. MEYER-HEISELBERG, R., *Bibliografi over afrikansk Historie*. Nyere litteratur om Afrika syd for Sahara. Udg. af UNESCO-Skoleprojektet. 1963. (Duplikeret).
- Kort introduktion samt bibliografi på 72 s.
- ASIEN.*
477. EMBREE, J. F. & DOTSON, L., *Bibliography of the Peoples and Cultures of Mainland Southeast Asia*. New Haven, 1950.

- Omfatter ikke samtidshistorie og økonomiske problemer.
478. HJEJLE, B., *Litteratur om Indiens historie, kultur og samfundsforhold*. Udg. af Mellemfolkeligt Samvirke. 2. udg. Kbh., 1967. (Stenc.).
Omfatter 196 værker.
479. K. B. S. *Bibliography of Standard Reference Books for Japanese Studies with Descriptive Notes*. Bd. 3: History and Biography. Tokyo, 1965.
Engelsksprogede "abstracts" af japansksproget litteratur.
480. KERNER, R. J., *Northeastern Asia. A Selected Bibliography*. Contributions to the bibliography of the relations of China, Russia and Japan. Bd. 1-2. Berkeley, Calif., 1939.
481. KOBYLINSKI, H., *Litteratur om Kinas historie*. Udg. af Mellemfolkeligt Samvirke. 2. udg. Kbh., 1966. (Stenc.).
Omfatter 122 værker. Ved et tillæg ført op til marts 1968.
482. PEDERSEN, O. Karup., *Litteratur om Sydøstasien*. Historie og moderne samfundsforhold. Udg. af Mellemfolkeligt Samvirke. 2. udg. Kbh., 1966. (Stenc.).
Omfatter 116 værker.
483. WENCKSTERN, F. v., *A Bibliography of the Japanese Empire*. A Classified list of all books, essays and maps in European languages relating to Dai Nihon published in Europe, America and in the East from 1859-93. To which is added a Facsimile reprint of: PAGES, L., *Bibliographie japonaise depuis le XVe siècle jusqu'à 1859*. Leiden, 1895.
Fortsættes af:
*Ibid., *Bibliography of the Japanese Empire*. Bd. 2. 1894-1906. Tokyo, 1907.
Indeholder også rettelser til bd. 1 og til Pagès' værk.
*NACHOD, O., *Bibliography of the Japanese Empire 1906-1926*. A Classified list of literature issued in European languages since the publications of F. v. Wenckstern's "Bibliography of the Japanese Empire" up to the year 1926. Bd. 1-2. London, 1928.
*Ibid., *Bibliographie von Japan 1927-1929*. Mit Ergänzungen für die Jahre 1906-1926. Leipzig, 1931. . . . 1930-1932. Mit Ergänzungen für die Jahre 1906-1929. Udg. af H. Praesent. Sst., 1935.
*PRAESENT, H. & HAENISCH, W., *Bibliographie von Japan 1933-1935*. Mit Ergänzungen für die Jahre 1906-1932. Leipzig, 1937. . . . 1936-1937. Mit Ergänzungen für die Jahre 1906-1935. Sst., 1940.
En fortsættelse frembyder A 430.
For Japan se også A 468. For Kina se også A 469. For Sydøstasien se også A 468.
- BELGIEN.*
Se A 469.
(DET) BRITISKE RIGE.
484. FLINT, J. E., *Books on the British*

Empire and Commonwealth. A Guide for Students. Udg. af The Royal Commonwealth Society. London, 1968.

485. MORRELL, W. P., *Overseas Expansion and the British Commonwealth.* Serien: *Helps for Students of History*, nr. 63. London, 1961.
For kommentar se A 460.

Se også A 479.

DANMARK.

Se A 468, 470; F 75-78.

ENGLAND.

486. *Bibliographical Handbooks.* Red. af J. Jean Hecht & G. R. Elton. Cambridge, (1968-).

Denne serie skal dække ethvert aspekt af Englands historie. Der er planlagt bd. om den normanniske periode, det 17. årh. og det victorianske England. Hidtil udkommet:

*LEVINE, M., *Tudor England, 1485-1603.* 1968.

De følgende 6 værker udgør tilsammen en *Bibliography of British History*:

487. **A Romano-British Bibliography 55 B.C. – A.D. 449.* Red. af W. Bonser. Oxford, 1964.
488. **An Anglo-Saxon and Celtic Bibliography A. D. 450-1087.* Red. af W. Bonser. Oxford, 1957.
489. *GROSS, C., *The Sources and Literature of English History from the Earliest Times to about 1485.* 2.

udg. London, 1915. (Optryk 1951).

Ny udgave under forberedelse.

490. **Bibliography of British History: Tudor Period, 1485-1603.* Red. af C. Read. 2. udg. Oxford, 1959.
491. **Bibliography of British History: Stuart Period, 1603-1714.* Red. af G. Davies. Oxford, 1928.
Ny udg. under forberedelse.
492. **Bibliography of British History: The Eighteenth Century, 1714-1789.* Red. af S. Pargellis & D. J. Medley. Oxford, 1951.
Ny udg. under forberedelse.

493. MILNE, A. T., *Writings on British History. 1934-1939.* Bd. 1-6. London, 1937-53. 1940-1945. Sst., 1960.

Medtager litteratur på de fleste europæiske sprog om engelsk historie med hovedvægten på engelsksproget litteratur. Ingen annotationer, men henvisninger til anmeldelser. Bind dækkende perioden 1901-33 er planlagt.

494. MOWAT, C. L., *British History since 1926.* Serien: *Helps for Students of History*, nr. 61. London, 1961.
For kommentar se A 460.

Se også A 468-70.

FRANKRIG.

495. MONOD, G., *Bibliographie de l'histoire de France... jusqu'en 1789.* Paris, 1888.
496. SAULNIER, E., & MARTIN, A., *Bibliographie des travaux publiés de 1866 à 1897 sur l'histoire de la*

France de 1500 à 1789. Udg. af Société de l'histoire moderne. Bd. 1-2. Paris, 1927-38.

Fortsættes af A 498.

497. *CARON, P., *Bibliographie des travaux publiés de 1866 à 1897 sur l'histoire de la France depuis 1789.* Udg. af Société de l'histoire moderne. Paris, 1912.

Fortsættes af A 498.

498. **Répertoire méthodique de l'histoire moderne et contemporaine de la France. 1898-1919.* Red. af C. Brière og P. Caron m.fl. Udg. af Revue d'histoire moderne et contemporaine. Bd. 1-12. Paris, 1899-1932.

499. **Répertoire bibliographique de l'histoire de France. 1920/21-1930/31.* Red. af P. Caron og H. Stein. Bd. 1-6. Paris, 1923-38.

500. *Bibliographie générale des travaux historiques et archéologiques publiés par les sociétés savantes de la France.* Red. af R. Gandilhon m.fl. Paris, 1944-.

501. *Bibliographie annuelle de l'histoire de France du cinquième siècle à 1939. 1955-.* Udg. af Comité français des sciences historiques. Paris, 1956-.

Planlagt som en fortsættelse af A 499, men emnemæssigt udvidet til også at omfatte perioden 1914-39.

Se også A 374, 468-69.

ITALIEN.

Se A 468.

MELLEMØSTEN.

502. SAUVAGET, J., *Introduction à l'histoire de l'Orient musulman.* Rev. udg. af D. Cahen. Paris, 1961.

NEDERLANDENE.

503. BUCK, H. de, *Bibliografie der Geschiedenis van Nederland.* Leiden, 1968.

Omfatter litteratur om Nederlændenes historie (Holland og Belgien) indtil 1945, udkommet indtil 1963.

Se også A 469.

NORDEN.

504. *Excerpta historica Nordica. . . .* Bd. 1-. Udg. af International Committee of Historical Sciences. Kbh., 1955-.

Udkommer uregelmæssigt.

Se også A 468, 470.

NORGE.

505. *Bibliografi til Norges Historie 1916-.* Udg. af Den Norske Historiske Forening. Oslo, 1917-.

Udkommer som bilag til (norsk) *Historisk tidsskrift*. For hvert tiår udsendes fælles titelblad og indholdsfortegnelse; sidst:

**Bibliografi til Norges Historie 1946-55.* Udg. af H. Falck Myckland. Oslo, 1957.

Fortsat som:

**Bibliografi til Norges Historie* (ny række) 1956/57-1962/63. Udg. af H. Falck Myckland og A. G. Holm-Olsen. Oslo, 1959-65.

Se også A 468, 470.

RUSLAND—SOVJETUNIONEN.

506. MAICHEL, K., *Guide to Russian Reference Books*. Bd. 2: Historical Sciences, Auxiliary Historical Sciences, Ethnography, and Geography. Udg. af The Hoover Institution on War, Revolution and Peace, Stanford University. Stanford, Calif., 1964.

For bd. 1 se A 441.

507. RASMUSSEN, K., *Kortfattet bibliografi over russisk og sovjetisk historie og samfundsforhold*. Kbh., 1964.

508. STÖCKL, G., "Russisches Mittelalter und sowjetische Mediaevistik", *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas*, bd. 3, ss. 1-40 og 105-22. München, 1955.

*Ibid., "Russische Geschichte von der Entstehung des Kiever Reiches bis zum Ende des Wirrens (862-1613). Ein Literaturbericht", *JBGÖE*, bd. 6, ss. 201-54 og 468-88. 1958.

*Ibid., "Die Geschichte Osteuropas auf dem X. Internationalen Kongress für Geschichtswissenschaft in Rom (4.-11. 9. 1955)", *JBGÖE*, bd. 3, ss. 357-68. 1955.

Se også A 468, 470.

SPANIEN OG PORTUGAL.

For *Spanien* og for *Portugal* se A 470.

SVERIGE.

509. BRING, S. E., *Bibliografisk handbok till Sveriges historia*. Stockholm, 1934.

Også som bd. 15 i A 159.

510. WARMHOLTZ, C. G., *Bibliotheca historica Sueo-Gothica: eller Förteckning uppå så väl tryckte, som handskrifne böcker, tractater och skrifter, hvilka handla om svenska historien eller därutinnan kunna gifva ljus. Med critiska och historiska anmärkningar*. Bd. 1-15. Stockholm, senere Uppsala, 1782-1817. Register ved A. Andersson, Uppsala, 1889.

Dækker litteratur udkommet før 1771.

511. SETTERWALL, K., *Svensk historisk bibliografi*. Systematisk förteckning över skrifter och uppsatser som röra Sveriges historia. Udg. af Svenska historiska föreningen. Bd. 1-3. Stockholm, 1907-37.

Bd. 1: 1771-1874. 1937. Bd. 2: 1875-1900. 1900. Bd. 3: 1901-20. 1923.

512. **Svensk historisk bibliografi. 1921-1935*. Systematisk förteckning över skrifter och uppsatser som röra Sveriges historia utkomna från och med 1921 til och med 1935. På grundlag af K. Setterwalls og P. Elfstrands årsbibliografier. Red. af P. Sjögren. Udg. af Svenska historiska föreningen. Stockholm, 1956.

513. *BOHRN, H. & ELFSTRAND, P., *Svensk historisk bibliografi. 1936-1950*. Udg. af Svenska historiska föreningen. Stockholm, 1964.
514. **Svensk historisk bibliografi. 1951-*. Udg. af Svenska historiska föreningen. Stockholm, 1952-.
- Udkom før 1952 som et tillæg til (Svensk) *Historisk tidskrift*, A 963. Udgives efter 1952 separat.
- Se også A 468, 470.
- SYD- OG MELLEMMAMERIKA.*
515. AMSTRUP, N., *Litteratur om Latinamerikas historie og moderne samfundsforhold*. Udg. af Mellemfolkeligt Samvirke. 2. udg. Kbh., 1966. (Stenc.).
- Omfatter 112 værker.
516. BAYITCH, S. A., *Latin America. A bibliographical guide to economy, history, law, politics, and society*. Coral Gables, 1961.
517. HUMPHREYS, R. A., *Latin American History. Guide to the Literature in English*. Udg. af The Royal Institute of International Affairs. London, 1958.
- Rummer ca. 2.000 titler om Latinamerikas historie, politik, økonomi og sociologi. Systematisk opbygget efter emner, perioder og lande.
- Se også A 468, 470.
- TYSKLAND.*
518. DAHLMANN, F. C. & WAITZ, G., *Quellenkunde der deutschen Geschichte*. 9. udg. Leipzig, 1931. Register, 1932.
- Omfatter litteratur udkommet indtil 1929. Udførlig indholdsfortegnelse, talrige krydshenvisninger og marginalnoter. Omfatter tiden fra forhistorien til 1918/19.
519. *DAHLMANN – WAITZ, *Quellenkunde der deutschen Geschichte. Bibliographie der Quellen und der Literatur zur deutschen Geschichte*. Red. af H. Heimpel og H. Geuss. Udg. af Max-Planck-Institut für Geschichte. Stuttgart, (1965-).
- Foreløbig er der udkommet 13 hefter. Planlagt i 5 bd. + registerbd. Dækker alle sider af tysk historie til 1945. Radikal omlægning og udvidelse i forhold til 9. udgaven, som den gradvis erstatter. Bygger på systematisk gennemgang af alle publikationer indtil 1960 samt enkelte senere. Lægger stor vægt på ikke-tysk litteratur om tysk historie.
520. FRANZ, G., *Bücherkunde zur deutschen Geschichte*. München, 1951.
- Medtager litteratur om tysk historie indtil 1933, udkommet indtil 1950.
521. *Jahresberichte für deutsche Geschichte. 1925-39/40*. Red. af A. Brackmann og F. Hartung. Jg. 1-15/16. Leipzig, 1927-42. Neue Folge, 1949. Jg. 1-. Berlin, 1952.
- Udkommer årligt. Den ældre serie indeholder dels en omfattende bibliografi og dels særdeles omfattende, sammenhængende forskningsrapporter og litteraturoversigter, herunder en vurdering af materialet i bibliografien. I den nye række er disse udeladt, i stedet er

vedføjte henvisninger til anmeldelser. Medtaget litteratur af interesse for tysk historie indtil 1945 på alle europæiske sprog. Fører A 518 à jour. Årene 1941-48 ikke udkommet.

U.S.A.

522. *Writings on American History 1902-*. Udg. af the American Historical Association. Washington, 1904-.

Nogle årgange er aldrig udkommet, andre er udkommet særskilt og er ikke indgået i ovennævnte hovedserie. En række af årgangene er identiske med nedenstående serie: **Annual Report of the American Historical Association for the Year 1889-1945*. Washington, 1890-1949.

Udkommer ikke længere. Erstattes af *Writings*. . . , der siden 1921 er udkommet årligt. Denne omfattede 1906-35 også Canada, Vestindien og Stillehavsøerne, derefter kun U.S.A. og dets besiddelser. Fyldige annoteringer og henvisninger til anmeldelser; sidstnævnte ophørte dog efter 1945. Forfatter- og emne-register udgivet særskilt 1956, dækkende årene 1902-1940. En systematisk, emnebestemt søgen er meget vanskelig.

- 522a BEERS, H. P., *Bibliographies in American History*. Guide to materials for research. New York, 1942. Meget omfattende bibliografi over ca. 11.000 bibliografier, publiceret selvstændigt eller indeholdt i andre værker, periodica o. lign. Medtager litteratur på næsten alle sprog. Rummer en fortegnelse over biblio-

grafier over Federal Department's publikationer. Ingen annotationer, men index.

523. *Harvard Guide to American History*. Red. af O. Handlin, A. M. Schlesinger m.fl. Cambridge, Mass., 1954.

Se også A 469.

ØSTEUROPA.

524. MEYER, K., *Bibliographie der Arbeiten zur osteuropäischen Geschichte aus den deutschsprachigen Fachzeitschriften 1858-1964*. Udg. af W. Philipp. Serien: *Bibliographische Mitteilungen des Osteuropa-Instituts an der Freien Universität Berlin*, Heft 9. Berlin, 1966.

For Polen og Ungarn se også A 468. For Tjsekkoslovakiet og Jugoslavien se også A 470.

Biografisk bibliografi.

525. ANDRESEN, H., *Norsk biografisk oppslagslitteratur*. Oslo, 1945.
526. ARNIM, M., *Internationale Personalbibliographie 1800-1943*. 2. udg. Bd. 1-2. Leipzig, 1944-52.

*Hertil bd. 3. ---. 1944-1959 und Nachträge zur 2. Auflage von Band I-II. Grundlagt af M. Arnim. Udg. af G. Bock & F. Hodes. Stuttgart, 1963.

Registrerer ca. 60.000 personers bibliografi fra ca. 350 bibliografiske opslagsværker, tidsskrifter o. a. periodica, håndbøger m.v. Hver

indgang angiver personens fulde navn, stilling, dødsår samt henvisninger til, hvor man kan finde fortegnelser over den pågældende persons publikationer.

527. *Biography Index*. A Cumulative Index to Biographical Material in Books and Magazines. 1946-. New York, 1949-.

Udkommer kvartalsvis og akkumuleres i års- og treårsbind. Registrerer biografisk materiale i engelsk-sprogede bøger og ca. 1500 tidsskrifter.

528. HYAMSON, A. M., *A Dictionary of Universal Biography of all Ages and all Peoples*. 2. udg. London, 1951. (AA 322, 338).

Dette værk giver henvisninger til 24 nationale biografiske leksika; derudover gives kun enkelte korte oplysninger.

529. PHILLIPS, L. B., *Dictionary of Biographical Reference*. Graz, 1966.

530. ÅGREN, S., *Svensk biografisk uppslagslitteratur*. Bibliografisk förteckning. Uppsala, 1929.

Samfundsvidenskabelig bibliografi.

ALMEN SAMFUNDSVIDENSKABELIG BIBLIOGRAFI.

531. *The ABS Guide to Recent Publications in the Social and Behavioral Sciences*. Udg. af The American Behavioral Scientist. New York, 1965. Suppl. Sst., 1966.

Udarbejdet på grundlag af de løbende bibliografier i tidsskriftet

The American Behavioral Scientist frem til midten af 1964. Meget omfattende og gennemannoteret.

532. *Bibliographie*. Histoire, sciences politiques, économiques et sociales. Red. af A. Grosser. Paris, 1958.

533. *Bibliographie der Sozialwissenschaften*. Internationale Dokumentation der Buch- und Zeitschriftenliteratur des Gesamtgebietes der Sozialwissenschaften. Bd. 1-. 1905-. Neue Folge, bd. 1-. (= bd. 42). 1950-.

Enkelte årgange aldrig udkommet. 1937-42 under titlen: *Bibliographie der Staats- und Wirtschaftswissenschaften*.

534. *Bulletin de documentation internationale contemporaine*. Udg. af Bibliothèque et musée de la Guerre. Bd. 1-3. Paris, 1922-24.

Fortsattes som:

**Bulletin de l'Office de documentation internationale contemporaine*. Udg. af L'Office de documentation internationale contemporaine. Bd. 1. Paris, 1925.

Fortsattes som:

**Bulletin bibliographique de documentation internationale contemporaine*. Udg. af L'Office de documentation internationale contemporaine & L'Institut international de coopération intellectuelle. Bd. 1-15. Paris, 1926-40.

Værket genoptoges som:

**Bulletin analytique de documentation politique, économique et sociale contemporaine*. Répertoire méthodique mensuel des principaux articles concernant les questions politiques, économiques et sociales, parus dans les meilleurs

- revues françaises, étrangères et internationales. Udg. af Fondation nationale des Sciences politiques. Bd. 1-. Paris, 1946-.
535. *Documentation dans les sciences sociales*. Liste mondiale des périodiques spécialisés dans les sciences sociales. *Documentation in the Social Sciences*. World List of Social Sciences Periodicals. Udg. af Comité international pour la documentation des sciences (ICSSD). 3. udg. Paris, 1966.
536. FRYKHOLM, L., *Översikt över samhällsvetenskapliga bibliografiska hjälpmedel*. A survey of the bibliographical aids in the social sciences. Stockholm, 1960.
537. GRANDIN, A., *Bibliographie générale de sciences juridiques, politiques, économiques et sociales de 1800 à 1925*. Bd. 1-3. Paris, 1926. Suppl. 1-19. Paris, 1928-51.
- Fortsat som:
**Bibliographie; histoire, sciences politiques, économiques et sociales*. Paris, 1958-61.
538. *International Bibliography of the Social Sciences*. Udg. af UNESCO. Udgives som fire separate løbende bibliografier, A 549, 556-57, 565.
539. LEWIS, P. R., *The Literature of the Social Sciences*. An Introductory Survey and Guide. London, 1960.
540. *A London Bibliography of the Social Sciences*. Bd. 1-(12). London, 1931-(66).
541. *Nyere samfundsvidenskabelig litteratur*. Sociologi, økonomi, politik. Udg. af Det kongelige Bibliotek. Kbh., 1964.
- Fortegnelse over ca. 1/3 af Det kgl. Biblioteks accession af udenlandsk litteratur i perioden 1950-63, udarbejdet som en katalog til en udstilling.
542. WHITE, C. M. m.fl., *Sources of Information in the Social Sciences*. A Guide to the Literature. Totowa, N. J., 1964.
- Vigtig afsluttet, selektiv bibliografi over samfundsvidenskabernes i almindelighed. Rummer ca. 2.700 titler i 8 afsnit om bl.a. historie, økonomi, sociologi, etnologi, psykologi, politisk videnskab m.v. Hvert afsnit indeholder ræsonnerende indledninger om indføringer, generel litteratur og om litteraturen til vigtigere sider af faget. Bibliografierne er overordentlig fyldigt anoterede, men udvalget forekommer undertiden ret spinkelt. Fyldigt index.
- Se også orienteringstidsskrifterne A 960, 1013.
- ENKELTE SAMFUNDSVIDENSKABER.**
- Politik (international politik og organisation, statskundskab).*
543. *The Atlantic Community: An Introductory Bibliography*. Udg. af The Conference on Atlantic Community. Bd. 1-2. Leiden, 1961.
544. *Bibliographies on International Relations and World Affairs*. An Annotated Directory. Red. af E. H. Boehm. Santa Barbara, Calif., 1965.

545. "Bibliography of Scandinavian Political Science, 1960-1964", *Scandinavian Political Studies* (A 1027), Bd. 1. Helsinki, 1966.
Løbende årsbibliografier: 1965-1967-.
546. CONOVER, H. F., *A Guide to Bibliographic Tools for Research in Foreign Affairs*. 2. udg. Washington, 1958. Suppl.
547. *Foreign Affairs Bibliography*. A Selected and Annotated List of Books on International Affairs 1919-(62). Red. af H. L. Roberts m.fl. Udg. af The Council on Foreign Relations. Bd. 1-(4). New York, 1933-(64).
Udkommer løbende som tillæg til tidsskriftet *Foreign Affairs*, jf. A 1000, og opsamles i 10-årsbind.
548. HARMON, R. B., *Political Science*. A Bibliographical Guide to the Literature. New York, 1965.
- 548a HÜFNER, K. & NAUMANN, J., *Zwanzig Jahre Vereinte Nationen*. Internationale Bibliographie. 1945-1965. International Bibliography. . . . Bibliographie internationale. . . . Serien: *Beiträge zur auswärtigen und internationalen Politik*, bd. 2. Red. af R. Löwenthal & G. Ziebur. Berlin, 1968.
549. *International Bibliography of Political Science 1952-*. Udg. af UNESCO/ICSSD. Bd. 1-. Paris, 1954-.
550. *International Political Science Abstracts*. Bd. 1-. Oxford/Paris, 1951-.
551. *NATO Bibliography*. Paris, 1967.
Revideres med jævne mellemrum.
552. *The Politics of the New States*. A Select Annotated Bibliography with Special Reference to the Commonwealth. Red. af F. Carnell. London, 1961.
553. SCHIEDERER, U., "Bibliographie", *Die Lehre von den internationalen Beziehungen* (A 854). Darmstadt, 1969, ss. 339-56.
Nyeste bibliografi til faget international politik. Forsøger at strukturere litteraturen efter de synsvinkler, der har gjort sig gældende i de senere år. Udvalgte dele er kommenteret i værkets indledning i forbindelse med en redegørelse for fagets udvikling.
554. SPEECKAERT, G. P., *Select Bibliography on International Organization 1885-1964*. Bruxelles, 1965.
555. ZAWODNY, J. K., *Guide to the Study of International Relations*. San Francisco, 1966.
Udførligt kommenteret udvalg af vigtige hjælpemidler til studiet af internationale relationer.
For tidsskrifter se A 994-1037.
- Sociologi og antropologi*
556. *International Bibliography of Social and Cultural Anthropology 1955-*. Udg. af UNESCO/ICSSD. Paris, 1958-.
557. *International Bibliography of Sociology 1955-*. Udg. af UNESCO/ICSSD. Bd. 5-. Paris, 1957-.
Fortsættelse af bibliografiheftet i A 1043:

- **Current Sociology*. Udg. af UNESCO. Bd. 1-4. Paris, 1952-55.
558. *Sociological Abstracts*. Udg. af The International Sociological Association. New York, 1952-.
- For *tidsskrifter* se A 764, 1038-47.
- Statistik*.
559. *Foreign Statistical Documents*. Red. af J. Ball. Serien: *Hoover Institution Bibliographical Series*, bd. 28. Stanford, 1967.
560. LANCASTER, H. O., *Bibliography of Statistical Bibliographies*. Edinburgh, 1968.
561. *National Censuses and Vital Statistics in Europe, 1918-1939: An Annotated Bibliography*. Washington, 1948. Supplement: 1940-48. Washington, 1948.
562. *Statistical Yearbooks*. An Annotated Bibliography of General Statistical Yearbooks of Major Political Subdivisions of the World. Red. af P. G. Carter. Udg. af Library of Congress, Census Library Project. Washington, 1953.
- For *tidsskrifter* se A 1061.
- Økonomi*.
563. BAUDE, H., *Att söka ekonomisk litteratur*. Stockholm, 1967.
564. *Economic Abstracts*. Semi-monthly review of abstracts on economics, finance, trade and industry, management and labour. Bd. 1-. Haag, 1953-.
565. *International Bibliography of Economics 1952-*. Udg. af UNESCO/ICSSD. Bd. 1-. Paris, 1955-.
566. *International Bibliography on Income and Wealth*. Annotated Quarterly Report. Udg. af The International Association for Research in Income and Wealth. London, 1948-.
- Udgivet i samarbejde med FN's statistiske departement. Registrerer bøger, artikler og pamfletter fra ca. 30 lande.
- For *tidsskrifter* se A 1048-62.

V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER

Almene leksika.

567. *Aschehougs Konversationsleksikon*. 4. udg. Bd. 1-18 + suppl. Oslo, 1954-62. (AA 45-46).
- Suppleres gennem *Aschehougs Leksikonstjeneste*. Oslo, 1962-.
568. *Brockhaus Enzyklopädie in zwanzig Bänden*. 17. udg. af *Der Grosse*

- Brockhaus*. Bd. 1-(8). Wiesbaden, 1966-(69). (AA 39).
Denne afløser til A 572 er med bd. 8 nået til "IK".
569. *Encyclopedia Americana*. Bd. 1-30. New York, 1965. (AA 35-36, 54).
570. *Encyclopaedia Britannica*. A New Survey of Universal Knowledge. 200-årsudg. Bd. 1-24. London/Chicago, 1968. (AA 29-35, 54).
Udkommet i talrige udgaver. Væsentlig er 11. udg. Bd. 1-26. 1910-11. Årligt supplement *Britannica Book of the Year 1938-*, der udsendes i 2 forskellige udgaver, en engelsk og en amerikansk.
571. *Grand Larousse encyclopédique*. Bd. 1-10. Paris, 1960-64. (AA 26-29, 54).
572. *Der Grosse Brockhaus*. 16. udg. Bd. 1-12, supplement bd. 13-14, Atlas. Wiesbaden, 1952-57, 1958-63, 1960. (AA 37-39, 54).
573. *Gyldendals opslagsbog*. Red. af A. P. Hansen & A. Svarre. Bd. 1-5. Kbh., 1961. (AA 44,55).
Suppl. hertil:
**Gyldendals opslagsbog: leksikon-supplement A-Å*. Kbh., 1966.
574. *Gyldendals store opslagsbog*. Red. af H. Jønsson, O. Norling-Christensen & E. Thomassen. Bd. 1-(5). Kbh., 1967-(69). (AA 44, 55).
Bd. 6 skal rumme registre m.m.
575. *Hagerups illustrerede konversationsleksikon*. Red. af P. Engels-toft. 4. udg. Bd. 1-10. Kbh., 1948-53. (AA 43, 55).
576. *Den Lille Salmonsens*. Red. af Palle Raunkjær. Bd. 1-12. Kbh., 1937-40. (AA 42).
Suppleres af A 579.
577. *Raunkjærs Konversationsleksikon*. Red. af P. Raunkjær. Bd. 1-13. Kbh., 1948-57. (AA 43, 55).
578. *Salmonsens Konversationsleksikon*. Red. af C. Blangstrup, J. Brøndum-Nielsen & P. Raunkjær. 2. udg. Bd. 1-26. Kbh., 1915-30. (AA 39-41, 54).
579. *Salmonsens Leksikon-Tidsskrift*. Bd. 1-8. Kbh., 1941-55. (AA 42-43, 55).
Supplement til A 576.
580. *Svensk uppslagsbok*. 2. udg. Bd. 1-32. Malmö, 1960-65. (AA 44-45, 55).

Historiske leksika.

GENERELT.

581. BAYER, E., *Wörterbuch zur Geschichte*. Begriffe und Fachausdrücke. (Kröners Taschenausgaben, nr. 289). Stuttgart, 1960.
582. HABERKERN, E. & WALLACH, B. F., *Hilfswörterbuch für Historiker*. Mittelalter und Neuzeit. 2. udg. Bern/München, 1964.
583. *Historisches Lexikon*. Von der Vorzeit bis zur Gegenwart. 4. udg. Murnau, 1957.
584. *Larousse Encyclopedia of Modern History*. Red. af J. M. Roberts. London, 1964.

585. MOURRE, M., *Dictionnaire d'histoire universelle*. Bd. 1-2. Paris, 1968.

Se også A 4.

ASIEN.

586. *Handbook of Oriental History*. Red. af C. H. Philips. Serien: *Royal Historical Society: Guides and Handbooks*, nr. 6. London, 1963.

Dækker Mellemøsten og Asien. Behandler problemer ved transkription af navne og tidsregning; desuden ordbogsafsnit og dynastiske tabeller, alt opdelt efter de større lande.

DANMARK.

Se F 79.

ENGLAND.

587. LOW, S. & PULLING, F. S. *The Dictionary of English History*. London, 1928.
588. *A New Dictionary of English History*. Red. af S. H. Steinberg. London, 1963.

MELLEMØSTEN.

589. *Encyclopaedia Judaica*. Das Juden-

tum in Geschichte und Gegenwart. Bd. 1-10. Berlin, 1928-34.

590. *The Encyclopedia of Islam*. Red. af H. A. R. Gibb m.fl. 2. udg. Bd. 1-(2). Leiden/London, 1960-(65). Værket er nået til "G".

591. *Handwörterbuch des Islam*. Red. af A. J. Wensinck & J. H. Kramers. Leiden, 1941.

592. *The Jewish Encyclopedia*. A descriptive record of the history, religion, literature, and customs of the Jewish people from the earliest times to the present day. Red. af I. Singer. New York/London. Bd. 1-12. 1901-06.

593. RONART, S. & N., *Concise Encyclopedia of Arabic Civilization*. Amsterdam, 1959.

NORDAMERIKA.

594. *Concise Dictionary of American History*. Red. af T. C. Cochran og W. Andrews. New York, 1962.

Ajourføring af og supplement til A 595.

595. *Dictionary of American History*. Red. af J. T. Adams. 2. udg. Bd. 1-5 + index. New York, 1946.

596. JOHNSON, T. H. & WISH, H., *The Oxford Companion to American History*. New York, 1966.

Stikordsleksikon uden henvisninger.

597. STORY, N., *The Oxford Companion to Canadian History and Literature*. Toronto/London/New York, 1967.

SYD- OG MELLEAMERIKA.

598. MARTIN, N. R. & LOUETT, G. H., *An Encyclopedia of Latin-American History*. New York, 1956.

TYSKLAND.

599. RÖSSLER, H. & FRANZ, G., *Sachwörterbuch zur deutschen Geschichte*. München, 1958.

ØSTEUROPA.

600. *Everyman's Concise Encyclopedia of Russia*. Red. af S. V. Utechin. London/New York, 1961.
601. *McGraw-Hill Encyclopedia of Russia and the Soviet Union*. Red. af M. T. Florinsky. New York, 1961.
602. *Slavonic Encyclopaedia*. Red. af J. S. Roucek. New York, 1949.

Kronologiske oversigter og tabelværker.

GENERELT.

603. *Abriss der Geshichte aussereuropäischer Kulturen*. Red. af E. Ritter & W.-D. v. Barloewen. Bd. 1-2. München, 1961-64.
- Rummer meget udførlige litteraturhenvisninger.
604. *Avisårbogen*. Årets begivenheder hjemme og ude i få ord. Red. af B. V. Elberling. Kbh., 1924-. (AA 301, 315-316).

605. DEDERDING, P., *Oversigt over de forhistoriske tider, oldtiden og middelalderen*. Kbh., 1950. (AA 298, 315).

606. DELORME, J., *Chronologie des civilisations*. *Clio*, bd. 13. 2. udg. Paris, 1956.

607. *dtv-Atlas zur Weltgeschichte*. Red. af H. Kinder & W. Hilgemann. Bd. 1-2. München 1964-66.

Også udkommet med dansk omslag og tillæg.

608. *An Encyclopedia of World History*. Ancient, medieval, and modern, chronological arranged. Red. af W. L. Langer. 3. udg. New York, 1956.

609. *Handbuch der Weltgeschichte*. Ein Totalbild der Menschheit. Red. af A. Randa. Bd. 1-3 + reg.bd. Olten-Freiburg, 1954-58.

Dette værk, der søger at dække alle sider af menneskets virke, følger ikke den traditionelle europæiske inddeling i oldtid, middelalder etc., men opdeler i stedet stoffet efter kulturkrede. Der er lagt stor vægt på ikke-europæisk historie. I registerbindet findes meget udførlige geografiske, navne- og sagregistre. Værket er i øvrigt forsynet med grundige krydshenvisninger.

610. HASSØ, A. G., *Historiske oversigtstabeller 1500-1936*. Kbh., 1937. (AA 298, 315).

611. HOLT, P., *Historisk årstalsliste med slægtsoversigter*. 11. udg. Kbh., 1968. (AA 297-298, 315).
- Rummer desuden lister over konger, regenter og danske ministerier.

612. PETERSEN, K., *Hvornår skete det*. Verdenshistorisk opslagsbog. Bd. 1-2. (Politikens Håndbøger). Kbh., 1960. (AA 281, 311).
Værket slutter med 1939.
613. PLOETZ, K., *Auszug aus der Geschichte*. 27. udg. Würzburg, 1968. (AA 298, 315).
Overordentlig omfangrig oversigt over verdenshistorien i meget komprimeret form. Opdelt efter perioder og lande og herunder kronologisk. Rummer udover den kronologiske opregning oversigter over enkelte områder og emner.
614. *Ploetz. Hauptdaten der Weltgeschichte*. Red. af H. E. Stier, H. Ludat & I. H. Pollmüller. 29. udg. Würzburg, 1963.
"Der kleine Ploetz" har et omfang på ca. 1/7 af "Der grosse Ploetz" = A 613.
615. *Regenten und Regierungen der Welt*. "Regierungsploetz". Red. af B. Spuler. 1-2. udg. Bd. (1-4 + suppl.). Würzburg, 1962-(66). (AA 299-300, 315).
Bd. 3. 1492-1918. Bd. 4. 1917/1918-1964. Suppl. 1964-65. Bd. 1-2 skal dække oldtid og middelalder.
616. STEIN, W., *Kulturfahrplan*. Die wichtigsten Daten der Kulturgeschichte vom Anbeginn bis heute (1963). 3. udg. Berlin, 1964. (AA 298-299, 315).
617. STEINBERG, S. H., *Historical Tables 58 B.C. - A.D. 1965*. 8. udg. London, 1966.
618. *Konferenzen und Verträge*. "Vertragsploetz". Ein handbuch geschichtlich bedeutsamer Zusammenkünfte und Vereinbarungen. Udg. af H. K. G. Rönnefarth & H. Euler. 2. udg. Bd. (1-6). Würzburg, 1958-(63). (AA 300, 315).
Udkommet er: Bd. 3. 1492-1914. Bd. 4A. 1914-1959. Bd. 4B. 1959-1963.
Under forberedelse er bd. 1-2 og 4C.
Omfatter foruden traktater og forhandlinger noter, erklæringer o.lign., kronologisk ordnet. Ved hver indgang gives forhistorie, deltagere/underskrivere, indhold (undertiden i uddrag) og sprog samt litteraturhenvisninger.
- Se også A 45, 163, 334, 643:2; E 438; F 81-83.

EVIGHEDSKALENDERE.

619. BAUER, R. W., *Calender for Aarene fra 601 til 2200 efter Christi Fødsel*. Kbh. 1868. (Fotografisk optryk ved Dansk Historisk Fællesforening. Viborg 1961). (AA 297, 315).
620. GROTEFEND, H., *Taschenbuch der Zeitrechnung des deutschen Mittelalters und der Neuzeit*. Red. af Th. Ulrich. 10. udg. Hannover, 1960.
621. *Handbook of Dates for Students of English History*. Red. af C. R. Cheney. London, 1945.

GENEALOGISKE TABELLER.

622. KÖNIGSFELDT, J. P. F., *Genealogiske-Historiske Tabeller over de*

nordiske Rigers Kongeslægter. Kbh., 1856.

623. KÖNIGSFELDT, J. P. F., *Genealogiske Tabeller over europæiske Fyrstehuse i Middelalderen og den nyere Tid.* Revideret på dansk ved T. B. Cold. Kbh., 1910.

Dækker på en meget udførlig og overskuelig måde de allerfleste europæiske konge- og fyrstehuse og viser derved i øvrigt den danske kongeslægts forbindelser til de øvrige fyrsteslægter.

Se også E 386-87.

Historiske atlas.

624. *Atlas historique. Clio*, bd. 12:1-3. Paris, 1948-(59).

*Bd. 12:1. DELAPORTE, L. m.fl., *L'Antiquité*. 3. udg. 1955.

*Bd. 12:2. CALMETTE, J., *Le Moyen Âge*. 4. udg. 1959.

*Bd. 12:3. REBILLON, A., *Les Temps modernes*.

Et fjerde delbind er planlagt som *L'Époque contemporaine*.

625. *Atlas of World History.* Red. af R. R. Palmer. New York, 1957.

Ret detaljeret behandling af det 19. og 20. årh. Indeholder tekstkommentarer.

627. *Der Grosse Brockhaus Atlas.* Erdkunde, Wirtschaft, Geschichte. Wiesbaden, 1960.

Supplement til A 572.

628. *Grosser historischer Weltatlas.* Red. af H. Bengtson, J. Engel m.fl. Bd.

(1-3). München, 1953-(57). (AA 296, 314).

Bd. 2: *Mittelalter* ikke udkommet. Ny udg. af bd. 1 og 3 forventes at udkomme i 1969.

629. *Gyldendals historiske Atlas.* Red. af J. S. Rosing. Kbh., 1967. (AA 296, 314).

631. *Politikens historiske atlas.* Red. af O. Bjørklund, H. Holmboe, A. Røhr & K. Rasmussen. Kbh., 1961. (AA 296, 314).

632. PUTZGER, F. W., *Historischer Weltatlas.* 87. udg. Bielefeld, 1965. (AA 296, 314).

633. *Westermanns Atlas zur Weltgeschichte.* Red. af H. E. Stier m.fl. 1 bd. i 3 dele. Braunschweig, 1956. (AA 296, 314).

Biografiske leksika.

GENERELT.

Et register over biograferede personer i 24 nationalbiografiske værker findes i A 528. Et meget væsentligt hjælpemiddel til at finde de nyeste og mest aktuelle oplysninger om nulevende personer har man i typen *Who's Who* ... Oprindeligt en ren engelsk publikation har den nu fået aflæggere i en lang række lande verden over, og flere internationale organisationer publicerer ligeledes en sådan. I mange tilfælde slutter der sig hertil en *Who Was Who* ... der registrerer de afdøde personer, der tidligere stod i den pågældende *Who's Who*. Typen udkommer i de forskellige lande som regel med jævne mel-

- lemrum, men frekvensen kan variere betydeligt. Optagelsesbetingelserne for medtagne personer varierer ligeledes, som regel fremgår disse af værkets indledning. (Jvf. i øvrigt AA 325-27, 339-40).
634. *Allgemeines Gelehrten-Lexicon*, darinne die Gelehrten aller Stände sowohl männ- als weiblichen Geschlechts, welche vom Anfange der Welt bis auf ietzige Zeit gelebt, und sich der gelehrten Welt bekannt gemacht, nach ihrer Geburt, Leben, merckwürdigen Geschichten, Absterben und Schrifften aus den glaubwürdigsten Scribenten in alphabetischer Ordnung beschrieben werden. Red. af C. G. Jöcher. Fortsat af J. C. Adelung, H. W. Rotermund og O. Günther. Bd. 1-11. Leipzig, 1750-1897. (Optryk, Hildesheim, 1960-61). (AA 322, 338).
635. *Biographical Encyclopedia of the World*. 3. udg. New York, 1946.
636. *Chamber's Biographical Dictionary*. Red. af J. O. Thorne. 4. udg. Bd. 1-15. Edinburgh/London, 1966.
637. *Current Biography*. Who's New and Why. New York, 1940-. (AA 339). Udkommer månedligt.
638. *Dictionary of International Biography*. Bd. 1-3. Monaco/London, 1963-66.
639. *Dictionnaire des biographies*. Red. af P. Grimal. Bd. 1-2. Paris, 1958.
640. *Geschichte in Gestalten*. Red. af H. Herzfeld. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 37-40. Bd. 1-4. Frankfurt am Main, 1963.
641. *International Who's Who*. London, 1935-.
642. *Internationales biographisches Archiv*. 1952-.
- 642a *Meyers grosses Personenlexikon*. Udg. af Bibliographisches Institut. Mannheim/Zürich, 1968.
643. *Meyers Handbuch der Geschichte*. Bd. (1-). Mannheim, (1968-).
*Bd. 1. *Lexikon der historischen Persönlichkeiten*. Red. af H.-W. Wittenberg. Mannheim, 1968.
644. *Nouvelle biographie générale depuis les temps les plus reculés jusqu'à 1850-1860 avec les renseignements biographiques et l'indication des sources à consulter*. Red. af Dr. Hoefer. Bd. 1-46. Paris, 1852-56. (Fot. optryk i 23 bd. Kbh., 1963-69). (AA 322, 338).
645. *Webster's Biographical Dictionary*. A dictionary of names of noteworthy persons, with pronunciations and concise biographies. Springfield, Mass., 1962. (AA 322, 338).
1. udg. udkom 1943.
646. *Who's Who i the Catholic World*. Düsseldorf, 1967-.
647. *World Biography*. Udg. af Institute for Research in Biography. 5. udg. New York, 1954.
1. udg. 1940. Registrerer ikke de biograferede personers bibliografi.
648. ZISCHKA, G. A., *Allgemeines Gelehrten-Lexikon*. Biographisches Handwörterbuch zur Geschichte der Wissenschaften. Stuttgart, 1961. (AA 322, 338).

Se også A 173, 731; E 405.

ASIEN.

649. *The Asia Who's Who*. 3. udg. Hong Kong, 1957.

650. *Biographical Dictionary of Republican China*. Red. af H. L. Boorman og R. C. Howard. Bd. 1-2. New York, 1967-68.

651. *The Japan Biographical Encyclopedia & Who's Who 1965-'66*. Udg. af Japan Biographical Research Department. 3. udg. Tokyo, u.å.

652. PERLEBERG, M., *Who's Who in Modern China*. From the Beginning of the Chinese Republic to the end of 1953. Hong Kong, 1954.

653. *Who's Who in Communist China*. Udg. af Union Research Institute. Hong Kong, 1966.

DANMARK.

Se F 96-99.

ENGLAND.

654. *The Concise Dictionary of National Biography*. Part I. From the Beginnings to 1900. London, 1903. (AA 324, 338).

655. *---. Part II. 1901-1950. Oxford, 1961. (AA 324, 338).

Sammen med A 654 udgør dette bd. en forkortet udgave af A 656-57.

656. *The Dictionary of National Biography from the Earliest Times to 1900*. Red. af L. Stephen – S. Lee. 2. udg. Bd. 1-22. London, 1937-38. (AA 324, 338).

657. **The Twentieth Century Dictionary of National Biography*. Bd. 1-(4). London, 1912-(59). (AA 324, 338).

658. *Who's Who*. An Annual Biographical Dictionary with which is Incorporated "Men and Women of the Time". London, årlig udg. 1849-. (AA 326, 339).

659. *Who's Who in History*. Red. af C. R. N. Routh. Bd. 1-(3). Oxford, 1960-(65).

*Bd. 1. *British Isles, 55 B.C. to 1485*. Red. af W. O. Hassall. 1960.

*Bd. 2. *England, 1485-1603*. Red. af C. R. N. Routh. 1964.

*Bd. 3. *England, 1603-1704*. Red. af C. P. Hill. 1965.

660. *Who Was Who*. 1.-4. udg. Bd. 1-5. London, 1940-64. (AA 326, 339). Dækker tiden 1897-1960.

EUROPA.

661. MAEYER, E. A. de, *Who's Who in Europe 1966-67*. Dictionnaire biographique des personnalités européennes contemporaines. 2. udg. Bruxelles, 1967.

662. *Biographisches Handbuch der Tschechoslowakei*. Red. af H. Kuhn og O. Böss. Veröffentlichungen des Collegium Carolinum Forschungsstelle für die böhmischen Länder. München/Prag, 1961.

663. *Who's Who in Austria*. A biographical dictionary containing about 4000 biographies of prominent personalities from and in Austria. Red. af R. Bohrmann og S. S. Taylor. 5. udg. Wien, 1964.
664. *Who's Who in Belgium and Grand Duchy of Luxembourg*. A biographical dictionary containing about 7000 biographies of prominent people in and of Belgium and Grand Duchy of Luxembourg. Red. af F. Michielsen og S. S. Taylor. 2. udg. Bruxelles, 1962.
665. *Who's Who in Eastern and Central Europe*. Red. af S. S. Taylor. 2. udg. Zürich, 1937. (Ophørt).
666. *Who's Who in Italy 1957/58-*. A biographical dictionary. Red. af J. Giordani og S. S. Taylor. Milano, 1958-.
667. *Who's Who in Spain*. A biographical dictionary containing about 6000 biographies of prominent people in and of Spain and 1400 organizations. Red. af S. O. Canals og S. S. Taylor. Barcelona, 1963.
668. *Who's Who in Switzerland including the Principality of Liechtenstein 1966/67*. A biographical dictionary containing about 3900 biographies of prominent people in and of Switzerland (including the Principality of Liechtenstein). 6. udg. Genève, 1966.
669. *Who's Who in the Netherlands 1962/63*. A biographical dictionary containing about 4000 biographies of prominent personalities from and in the Netherlands. Red. af S. S. Taylor og M. Spruytenburg. Amsterdam, u.å.
- FINLAND.*
670. *Kuka kukin oli? Who was Who in Finland 1900-1961*. Helsingfors, 1961.
671. *Kuka kukin on. Who's Who in Finland*. Helsingfors, 1966. (AA 327, 340).
672. *Vem och vad? Biografisk handbok 1967*. Helsingfors, 1967. (AA 327, 340).
Første bd. udkom 1920.
- FRANKRIG.*
673. *Dictionnaire de biographie française*. Red. af J. Balteau, A. Rastoul & M. Prevost. Bd. 1-(11). Paris, 1933-(67). (AA 324, 338).
Bd. 11 slutter med "Duguet".
674. *Nouveau dictionnaire national des contemporains. 1961-62*. Bd. 1-4. Paris, 1962-65.
675. *Who's Who in France*. Paris, 1953-. (AA 326, 340).
Udkommer hvert andet år.
- INTERNATIONALE ORGANISATIONER.*
676. *Who's Who in International Organizations 1964-65*. Bruxelles, 1966. (AA 366).
677. *Who's Who in the United Nations*. 1. udg. New York, 1951.
Der er aldrig kommet en ny udg. I stedet udgives et tillæg med samme titel til A 752.

MELLEMØSTEN.

678. *Who's Who in the Arab World 1967-68*. A comprehensive survey of 14 Arab countries with details of their economic and social structure, their government, and investment possibilities. . . This book also contains a biographical directory listing more than 3000 leading personalities in the Arab World. 2. udg. Beirut, 1967.

Udkommer hvert andet år.

NORGE.

679. *Hvem er hvem?* Udg. af B. Steenstrup. 9. udg. Oslo, 1964. (AA 327, 340).

Første udg. udkom 1912.

680. *Norsk biografisk leksikon*. Red. af E. Bull m.fl. Bd. 1-(15). Oslo, 1923-(66). (AA 325, 339).

Med de sidst udkomne hefter af bd. 16-17 er værket nået til "Tord Sturlason".

SOVJETUNIONEN.

681. TELBERG, J., *Who's Who in Soviet Social Sciences, Humanities, Art and Government*. New York, 1961.

682. *Who's Who in the U.S.S.R. 1965-66*. A Biographical Directory containing about 5000 biographies of prominent personalities in the Soviet Union, compiled by the Institute for the Study of the U.S.S.R., Munich, Germany. Red.

af A. J. Lebed, H. E. Schulz og S. S. Taylor. 2. udg. New York/London, 1966. (AA 327).

SVERIGE.

683. *Svenska män och kvinnor*. Biografisk uppslagsbok. Red. af N. Bohmann & T. Dahl. Bd. 1-8. Stockholm, 1942-55. (AA 325, 339).

684. *Svensk biografisk Leksikon*. Red. af B. Böethius & E. Hildebrand. Bd. 1-(17). Stockholm, 1918-(67). (AA 325, 339).

Bd. 17 er med hefte 85 nået til "Günther".

685. *Vem var det*. Stockholm, 1944. (AA 327, 340).

Dækker tiden 1912-44.

686. *Vem är det?* Svensk biografisk handbok 1969. Red. af J. Burling. Stockholm 1969. (AA 327, 340).

Udkommer hvert andet år; første gang 1912.

687. *Vem är vem?* Red. af P. Harnesk. 2. udg. Bd. 1-2. Stockholm, 1962-64.

SYD- OG MELLEMAMERIKA.

688. *Who's Who in Latin America*. A Biographical Dictionary of Notable Living Men and Women of Latin America. Grundlagt af P. A. Martin. Red. af R. Hilton. Bd. 1-7. Stanford, Calif., 1945-51.

Bd. 1: Mexiko. 2: Centralamerika

og Panama. 3: Columbia, Ecuador, Venezuela. 4: Bolivia, Chile, Peru. 5: Argentina, Paraguay, Uruguay. 6: Brasilien. 7: Caribiske Hav.

TYSKLAND.

689. *Allgemeine deutsche Biographie*. Bd. 1-56. Leipzig, 1875-1912. (AA 324-325, 339).

690. *Kürschners Deutscher Gelehrten-Kalender*. 10. udg. Bd. 1-2. Berlin, 1966. (AA 326, 340).

691. *Neue Deutsche Biographie*. Bd. 1-(7). Berlin, 1953-(66). (AA 325, 339).

Værket er nået frem til "Hartmann".

692. RÖSSLER, H. & FRANZ, G., *Biographisches Wörterbuch zur deutschen Geschichte*. München, 1952.

693. *Wer ist Wer? Das deutsche Who's Who*. Bd. 1-2. Berlin, 1948-.

Udkommer hvert 4. år. Det ene bd. dækker Vest-, det andet Østtyskland.

694. *Who's Who in Germany*. A biographical dictionary containing about 12.000 biographies of prominent people in and of Germany and 2400 organizations. Red. af H. G. Kliemann og S. S. Taylor. 3. udg. Bd. 1-2. München, 1964.

U.S.A.

695. *The Concise Dictionary of Ameri-*

can Biography. Red. af J. G. E. Hopkins. New York, 1964. (AA 324, 339).

696. *Dictionary of American Biography*. Bd. 1-20 + reg.bd. + suppl. bd. 1-2. New York, 1928-37, 1944-58. (AA 324, 339).

697. *The National Cyclopedic of American Biography*. Bd. 1-(47). New York, 1892-(1965).

698. *Who's Who in America*. A Biographical Dictionary of Notable Living Men and Women. Chicago, 1899-. (AA 326, 340).

Ny udg. hvert andet år.

699. *Who Was Who in America*. 4. bd. Chicago, 1942-60.

Bd. 1: 1897-1942. 1942. Bd. 2: 1943-1950. 1950. Bd. 3: 1951-1960. 1960. *Historical Volume 1607-1896*. 1963.

Kirke- og religionshistoriske leksika.

700. *Guds danske bibelleksikon*. Red. af E. Nielsen & B. Noack. Bd. 1-2. Kbh., 1965-66. (AA 438, 448).

701. *Kirkeleksikon for Norden*. Red. af Fr. Nielsen. Bd. 1-4. Kbh., 1900-29. (AA 437, 448).

Belyser også kirkehistorien i almindelighed.

702. *Illustreret Religionsleksikon*. Red. af Aa. Bentzen, S. Holm og N. H. Søe. Bd. 1-3. Kbh., 1949-50.

703. *Lexikon für Theologie und Kirche*. Red. af J. Höfer & K. Rahner. 2.

- udg. Bd. 1-10 + register. Freiburg in Breisgau, 1957-67. Supplement: *Das zweite Vatikanische Konzil*. Bd. 1-3. 1966-68.
704. *The Oxford Dictionary of the Christian Church*. Red. af F. L. Gross. London, 1957.
705. *Nordisk teologisk leksikon for kirke og skole*. Red. af R. Askmark m. fl. Bd. 1-3. Kbh., 1952-57. (AA 437-438, 448).
706. *Die Religion in Geschichte und Gegenwart*. Handwörterbuch für Theologie und Religionswissenschaft. Red. af K. Galling. 3. udg. Bd. 1-6 + reg. Tübingen, 1957-65. (AA 444, 451).
- Samfundsvidenskabelige leksika.
- GENERELLE SAMFUNDSVIDENSKABELIGE LEKSIKA.**
707. *A Dictionary of the Social Sciences*. Red. af J. Gould og W. L. Kolb. Udg. af UNESCO. New York, 1964.
708. *Handwörterbuch der Sozialwissenschaften*. Red. af H. Jecht og R. Schaeder. 2. udg. Bd. 1-12. Stuttgart, 1956-65.
- Afløser tillige det ældre værk *Handwörterbuch der Staatswissenschaften*.
709. *International Encyclopedia of the Social Sciences*. Red. af D. L. Sill. Bd. 1-16, index. London, 1968.
710. *POLEC*. Dictionary of Politics and Economics. Dictionnaire de politique et d'économie. Wörterbuch für Politik und Wirtschaft. Red. af H. Bach, H. Cirullies og G. Marquard. Berlin, 1964.
711. *Staatslexicon: Recht, Wirtschaft, Gesellschaft*. Udg. af Die Görresgesellschaft. 6. udg. Bd. 1-8. Freiburg, 1957-63.
712. ZADROZNY, J. T., *Dictionary of Social Science*. Washington, 1959. Samfundsvidenskabernes terminologi.
- ENKELTE SAMFUNDSVIDENSKABER.**
- Politik (international politik og organisation, statskundskab).*
713. *Aussenpolitik*. Red. af G. Mann og H. Pross. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 7. Frankfurt am Main, 1958.
714. *Dictionnaire diplomatique*. Bd. 1-5. Paris, 1933-54.
715. HAENSCH, G., *Dictionary of International Relations and Politics*. Systematic and alphabetical in four languages, German, English/American, French, and Spanish. Amsterdam, 1965.
- Også med tysk, fransk og spansk titel.
716. HAENSCH, G., *Internationale Terminologie: Diplomatie, Verträge, Internationale Organisationen, Konferenzen*. . . Stuttgart, 1954.
717. PLANE, J. C., & GREENBERG, M., *The American Political Dictionary*. 2. udg. New York, 1967.
718. *Staat und Politik*. Red. af E. Fraenkel og K. D. Bracher. Serien: *Das*

- Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 2. 2. udg. Frankfurt am Main, 1964.
- zyklopädie des Wissens, bd. 8. Frankfurt am Main, 1958.
719. THEIMER, W., *Lexikon der Politik*. Politische Begriffe, Namen, Systeme, Gedanken. 7. udg. Serien: *Sammlung Dalp*, bd. 23. Bern/München, 1967.
- Arbøger og andre løbende oversigter.
- ALMENE*.
720. *Wörterbuch der Aussenpolitik*. Red. af W. Kerff og H. Seydewitz. Berlin, 1965.
728. *The Annual Register, or a View of the History, Politics and Literature*. A review of public events of home and abroad. London, 1760-. (AA 316-317).
- Sociologi*.
729. *The Europa Yearbook*. Bd. 1-2. London 1959-. (AA 345, 365-366).
Bd. 2 omfatter udelukkende fremmede verdensdele.
721. *Dictionary of Sociology*. Red. af H. P. Fairchild. London, 1958.
722. *Handbuch der Soziologie*. Red. af W. Ziegenfuss. Bd. 1-2. Stuttgart, 1956-57.
730. *Facts on File: A Weekly World News Digest with Cumulative Index*. New York, 1940-.
Amerikansk sidestykke til *Keesing's*, A 733.
723. *Soziologie*. Red. af R. König. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 10. 2. udg. Frankfurt am Main, 1967.
731. *The International Year Book and Statesman's Who's Who*. London, 1953-.
Udkommer uregelmæssigt.
724. *Wörterbuch der Soziologie*. Red. af W. Bernsdorf og F. Bülow. Stuttgart, 1955.
732. *Die internationale Politik*. Jahrbücher des Forschungsinstituts der Deutschen Gesellschaft für Auswärtige Politik. Red. af W. Cornides. München, 1958-.
- Økonomi*.
725. *Dictionnaire des sciences économiques*. Red. af J. Romeuf & G. Pasqualaggi. Bd. 1-2. Paris, 1956-58.
733. *Keesing's Contemporary Archives*: weekly diary of important world events with index continually kept up-to-date. Bd. 1-. Bristol, 1931-. (AA 302-303, 317).
726. GREENWALD, D., *The McGraw-Hill Dictionary of Modern Economics*. New York, 1965.
734. *Political Handbook and Atlas of the World*. Parliaments, Parties and Press. Udg. af The Council on Foreign Affairs. New York, 1928-.
727. RITTERSHAUSEN, H., *Wirtschaft*. Serien: *Das Fischer Lexikon*. En-

735. *The Statesman's Yearbook: statistical and historical annual of the states of the world. 1863-*. London, 1864-. (AA 345, 365).
I 1906 udskiltes U.S.A. i et selvstændigt afsnit, i 1947 internationale organisationer, således at værket i dag omfatter fire hovedafsnit: Internationale organisationer, Commonwealth, U.S.A. og andre lande. Indholdet udskiftes ikke fra år til år, men omredigeres og ajourføres i den faste systematik.
736. *Survey of International Affairs. 1920-*. Red. af A. Toynbee m.fl. Udg. af The Royal Institute of International Affairs. London, 1923-.
Bd. 1 omfatter årene 1920-23, de øvrige bd. behandler et eller flere års storpolitiske udvikling tematisk i en række artikler. Værket er nået til året 1961. Bd. for årene 1938-45 er ikke udk. Til dette værk svarer en kildepublikation, E 499.
737. *Utrikespolitiska Institutets Kalendarium*. Stockholm, 1939-. (AA 302, 317).
738. *Year*. New York, 1948-.
Dækker verdensbegivenhederne i billeder.
739. *Yearbook of World Affairs*. Udg. af The London Institute of World Affairs. London, 1947-.
740. *Africa Diary*. Weekly Diary of African Events, with Index. New Delhi, 1961-.
- Løbende oversigt over afrikanske forhold svarende til A 733. Suppleres af:
*African Recorder. A Fortnightly Record of African Events with index. New Delhi, 1962-.
741. *L'Année Politique*. Revue chronologique des principaux faits politiques, économiques et sociaux de la France. Red. af A. Siegfried, E. Bonnefous, J.-B. Duroselle og P. Gerbert. Paris 1944/45-.
Udkom også i årene 1874-1901 og 1924-39.
742. *Annuaire européen*. Udg. af Europarådet. Haag, 1955-.
Artikler om europæisk politik med særlig vægt på europæiske integrationsbestrebelsler.
743. *Asian Recorder*. A Weekly Digest of Outstanding Asian Events. New Delhi, 1955-.
Løbende oversigt over asiatiske forhold svarende til A 733.
744. *The British Commonwealth Year Book 1962-1963*. London, 1964.
Udkommer uregelmæssigt og under skiftende titler; tidligere: *The Empire and Commonwealth Yearbook*.
745. *The Far East and Australia*. London, 1969-.
746. *The Middle East*. London, 1948-.
747. *Schultess' europäischer Geschichtskalender. 1861-1940*. Bd. 1-81. München, 1861-1942.
748. *The South American Handbook: A Yearbook and Guide to the Countries and Resources of South and*

ENKELTE OMRÅDER.

Central America, Mexico and Cuba.
London, 1924-.

INTERNATIONALE ORGANISATIONER.

749. *Annuaire de la Societe des Nations.*
Red. af G. Ottlik. Bd. 1-8. Lausanne, 1927-38.

750. *Annual Review of United Nations Affairs.* New York, 1950-.

751. *Yearbook of International Organizations.* Annuaire des organisations internationales. 1948-. Udg. af Union of International Associations. Genève, 1948-. (AA 346, 366).

Udkommer uregelmæssigt; sidste udg. er 11. udg. Bruxelles, 1966.

752. *Yearbook of the United Nations 1946/47-.* Udg. af United Nations. New York, 1947-. (AA 346, 366).

STATISTISKE ÅRBØGER.

753. *Statistical Yearbook.* Udg. af United Nations. New York, 1948/49-. (AA 345, 365).

754. *Nordisk statistisk Årsbok.* Udg. af Nordisk Råd. Serien: *Nordisk Udrædningsserie.* 1962-. (AA 350, 367).

Se også F 191.

SPECIELLE ÅRBØGER.

755. *Armaments Year-book.* Udg. af League of Nations. Bd. 1-15. Genève, 1924-40.

756. *Brassey's Annual.* New York, 1886-.

Løbende oversigt over militære forhold.

757. *The Soviet Union and the NATO Powers; the Military Balance.* Udg. af Institute for Strategic Studies, London. London 1959.

Fortsættes af:

**The Communist Bloc and the Western Alliances; the Military Balance.* Udg. af Institute for Strategic Studies, London. London 1962-.

Udkommer årligt.

Se også A 1030-31.

VI HISTORISKE HJÆLPEDISCIPLINER OG BESLÆGTEDE VIDENSKABER

Se også *introduktioner* A 1-8 og *historieteori og historisk metode* A 202-35.

Antropologi.

758. BIRKET-SMITH, K., *Vi menne-*

- sker. Menneskets udvikling og racer. 3. udg. Kbh., 1961.
759. COON, C. S., *The Origins of Races*. London, 1963.
760. DAY, M. H., *Guide to Fossil Man*. A Handbook of human palaeontology. London, 1965.
761. LUNDMAN, B., *Geographische Anthropologie*. Rassen und Wölker der Erde. Stuttgart, 1967.
762. SJØDIN, Å., *Nordisk antropologisk bibliografi 1926-1955*. Stockholm, 1965.
763. *Anthropologie*. Red. af G. Heberer, G. Kurth og J. Schwidetzky-Roesing. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 15. Frankfurt am Main, 1959.
764. *Ymer*. Tidsskrift utgivet af Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi. Stockholm, 1881-.
- Arkivteori og arkivforhold.
765. BRENNECKE, A., *Archivkunde*. Ein Beitrag zur Theorie und Geschichte des europäischen Archivwesens. Udg. af W. Leesch. Leipzig, 1953.
766. JØRGENSEN, H., *Nordiske Arkiver*. Kbh., 1968.
767. NABHOLZ, H., & KLÄUI, P., *Internationaler Archivführer*. Zürich, 1936.
768. THOMAS, D. H., & CASE, L. M., *Guide to the Diplomatic Archives of Western Europe*. Philadelphia, 1959.
769. *Elsevier's Lexicon of Archive Terminology*. Amsterdam, 1964.
770. *Archivalische Zeitschrift*. Udg. af Bayerisches Hauptstaatsarchiv. München, 1876-.
- Udkommer årligt. Afhandlinger om arkivteori og -praksis og historiske hjælpevidenskaber.
771. *Der Archivar*. Mitteilungsblatt für deutsches Archivwesen. Udg. af Verein Deutscher Archivare, Staatsarchiv Düsseldorf. Düsseldorf, 1947-.
- Udkommer kvartalsvis. Arkivteori, -teknik, -historie, historiske hjælpevidenskaber.
772. *Archives*. Udg. af British Records Association. London, 1949-.
- Udkommer halvårligt. Hovedvægten på engelske arkivforhold.
773. *Archivum*. Revue Internationale des Archives. Udg. af Conseil International des Archives. Paris, 1951-.
- Udkommer årligt. Rapporter fra internationale kongresser om arkivforhold, om arkivforhold i alm. og forskning af arkivproblemer. Annoteret bibliografi over arkivpublikationer. Engelsk-, tysk-, fransk-, italiensk- og spanskproget.
774. *Journal of the Society of Archivists*. London, 1955-.
- Udkommer halvårligt. Afhandlinger om engelske, amerikanske og Commonwealth-arkiver, arkivteknik, -administration og arkivproblemer.

775. *Nordisk arkivnyt*. Udg. af Rigsarkivet. Kbh., 1956-.
Udkommer kvartalsvis.
Se også F 126.
Arkæologi og forhistorie.
777. BRAIDWOOD, R., *Archaeologists and What They Do*. New York, 1960.
778. EGGERS, H. J., *Einführung in die Vorgeschichte*. München, 1959.
779. DANIEL, G., *The Origins and Growth of Archaeology*. (Penguin Books). Harmondworth, 1967.
780. KJÆRUM, P., *Fortiden til revision*. Serien: *Berlingske Leksikon Bibliotek*. Kbh., 1959.
781. KÜHN, H., *Vorgeschichte der Menschheit*. Bd. 1-3. Köln, 1962-66.
782. LAET, S. J. de, *Arkæologien*. Metode, teknik og problemer. Kbh., 1957.
783. *Fra Nationalmuseets Arbejdsmark*. Udg. af Nationalmuseet. Bd. 1-. Kbh., 1928-.
Fra 1958 med titlen *Nationalmuseets Arbejdsmark*. Udkommer som regel årligt eller hvert andet år.
784. POTRATZ, J. A. H., *Einführung in die Archäologie*. Stuttgart, 1962.
785. RUMPF, A., *Archäologie*. Serien: *Sammlung Göschen*, bd. 538-40. Bd. 1-(2). Berlin, 1953-(56).
Planlagt i 3 bind.
786. *Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas*. Red. af J. Filip. Bd. 1-2. Stuttgart/Praha, 1966-69. (AA 290, 313).
Ny revideret udgave af B 127.
787. *The Concise Encyclopaedia of Archaeology*. Red. af L. Cottrell. London, 1960. (AA 288, 313).
788. *Handbuch der Archäologie*. Red. af W. Otto. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft VI*. 1-4. München, 1939-54.
789. DYMOND, D. P., *Archaeology for the Historian*. Serien: *Helps for Students of History*, nr. 71. London, 1967.
For kommentar se A 460.
790. *Acta archaeologica*. Udg. af Nationalmuseet. Kbh., 1930-.
Udkommer årligt. Afhandlinger om Europas arkæologi, forhistorie og antropologi i forhistorisk tid, oldtid og middelalder. Hovedvægten på Skandinavien.
791. *The Archaeological Journal*. Udg. af Royal Archaeological Institute, London Museum. London, 1843-.
Udkommer årligt.
792. *Bulletin of the Institute of Archaeology*. Udg. af Institute of Archaeology, University of London. London, 1938-.
Udkommer årligt. Indtil 1958 under titlen *Annual Report of...* Hovedvægten på forhistorisk arkæologi.
- 793 *Cahiers archéologiques*. Fin de

- l'Antiquité et Moyen Age. Paris, 1945-.
- Udkommer uregelmæssigt.
794. *Fornvännan*. Tidskrift för Svensk antikvarisk forskning. Udg. af Kungliga vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien og Svenska Fornminnesföreningen. Stockholm, 1906-.
- Udkommer hver anden måned.
795. *Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts*. Udg. af Deutsches Archäologisches Institut. Berlin, 1886-.
796. *Kuml*. Udg. af Jysk arkæologisk Selskab, Forhistorisk Museum, Århus. Århus, 1951-.
- Udkommer årligt.
797. *Proceedings of the Prehistoric Society*. Udg. af Prehistoric Society. Oxford, 1935-.
- Udkommer årligt.
798. *Revue Archéologique*. Paris, 1844-.
- Udkommer kvartalsvis. Afhandling om arkæologi, epigrafik, numismatik, palæografi.
- Se også A 312c; B 20-21.
- Demografi (teoretisk).**
799. BARCLAY, G. W., *Techniques of Population Analysis*. New York, 1962.
800. MATTHIESSEN, P. C., *Befolkningens vækst*. Årsager og konsekvenser. Serien: *Berlingske Leksikon Bibliotek*. Kbh., 1965.
801. MATTHIESSEN, P. C., *Teoretisk demografi*. Kbh., 1968.
802. SAUVY, A., *Théorie générale de la population*. 2. udg. Bd. 1-2. Paris, 1956-59.
803. SCHWENK, H., *Wörterbuch demographischer Grundbegriffe*. Augsburg, 1960.
- Diplomatik.**
804. BRESSLAU, H., *Handbuch der Urkundenlehre*. Bd. 1-2:1-2 + registerbind. 3. udg. Berlin, 1958-60.
3. udg. er blot et optryk af 2. udg., Leipzig, 1912-31.
805. GIRY, A., *Manuel de diplomatique*. Paris, 1894.
806. SANTIFALLER, L., *Urkundenforschung*. Methoden, Ziele, Ergebnisse. Udg. af Wissenschaftliche Buchgesellschaft, Sonderausgabe. Darmstadt. 1967.
- Optryk af 1. udg. 1937.
807. STEENSTRUP, J., *Nogle hovedtræk af Skrifternes Historie og Diplomatikken, samt læren om Vaabenmærker, Segl og Mønter*. Til vejledning ved historisk læsning og studium. 2. udg. Kbh., 1930.
808. TESSIER, G., *La Diplomatie*. Serien: *Que sais-je?*, nr. 536. Paris, 1962.
809. *Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde*. Red. af E. E. Stengil. Köln, 1955-.

- Udkommer årligt. Afløste *Archiv für Urkundenforschung*. Bd. 1-18. 1908-44.
810. *Bibliothèque de l'École des Chartes*. Revue d'Érudition. Udg. af Société de l'École des Chartes. Paris, 1839-.
- Udkommer årligt.
- Se også A 206.
- Etnografi og etnologi.**
811. BIRKET-SMITH, K., *Kulturens veje*. Naturfolk og kulturfolk. 3. udg. Bd. 1-3. Kbh., 1966-67. (AA 239, 270).
812. GJESSING, G., *Mennesket og kulturen*. Bd. 1-2. Oslo, 1953.
- Bd. 1: En sammenlignende etnografi. Bd. 2: En fremstilling af kulturformerne.
813. GJESSING, G., *Samfunn og kultur*. Innføring i noen etnografiske problem. Kbh., 1963.
814. *Lehrbuch der Völkerkunde*. Red. af L. Adam & H. Trimborn. Stuttgart, 1958.
815. LOWIE, R. H., *Primitive Society*. (Harper Torchbooks), New York, 1961.
816. *Die neue grosse Völkerkunde*. Völker und Kulturen der Erde in Wort und Bild. Red. af A. Bernatzik. Ny udg. Bd. 1-3. Frankfurt am Main, 1954. (AA 239,270).
817. NICOLAISEN, J., *Kulturvidenskab*. Serien: *Berlingske Leksikon Bibliotek*. Kbh., 1966.
818. NICOLAISEN, J., *Primitive kulturer*. Nogle hovedtræk af etnologiens historie. (Scandinavian University Books). Kbh., 1963.
819. *Verdens folkeslag i vor tid*. Red. af J. Nicolaisen, G. Nellemann & S. Kehler. (Politikens Håndbøger). Kbh., 1968.
820. *Völkerkunde*. Red. af H. Tischner. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 13. Frankfurt am Main, 1959.
821. *International Dictionary of Regional European Ethnology and Folklore*. Red. af A. Hultkrantz. Udg. af International Commission on Folk, Arts and Folklore. Bd. 1-(2). Kbh., 1960-(65).
- *Bd. 1: HULTKRANTZ, A., *General Ethnological Concepts*. 1960.
- *Bd. 2: BØDKER, L., *Folk Literature (Germanic)*. 1965.
- Hvert bind er et selvstændigt leksikon, ordnet efter alfabetiske stikord inden for emnet og indeholdende en meget omfattende bibliografi.
822. *Folk*. Dansk etnografisk tidsskrift. Udg. af Dansk Etnografisk Forening. Kbh., 1959-.
823. *Jordens folk*. Etnografisk revy. Udg. af Dansk Etnografisk Forening. Kbh., 1965-.
- For bibliografi se A 556.
- Genealogi.**
824. DURYE, P., *La généalogie*. Serien:

- Que sais-je?*, nr. 917. 2. udg. Paris, 1961.
825. FABRITIUS, A. & HATT, H., *Håndbog i slægtsforskning*. 3. udg. Kbh., 1963.
- Udarbejdet på grundlag af HENNING, P., *Slægtsforskning*. Kbh. 1933. 2. udgaven indeholder afsnit om slægtsforskning i de øvrige nordiske lande samt Tyskland. Litteraturfortegnelse.
826. FORST DE BATTAGLIA, O., *Wissenschaftliche Genealogie*. Eine Einführung in die wichtigsten Grundprobleme. Bern, 1948.
827. HILDEBRAND, B., *Handbok i släkt- och personforskning*. Del I. Metodlära, medeltidsförhållanden, historiografi och bibliografi. Stockholm, 1961.
828. ISENBURG, W. K. Prinz von, *Historische Genealogie*. München/Berlin, 1940.
829. WORSØE, H., *Grundbog i slægts-historie*. Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Viborg, 1963.
830. *Adler*. Zeitschrift für Genealogie und Heraldik. Udg. af Heraldisch-Genealogische Gesellschaft "Adler". Wien, 1871-.
831. *Genealogisk tidsskrift*. Udg. af Dansk genealogisk Institut. Årg. 1-8. Kbh., 1900-14.
- Årg. 8 udkom under titlen *Personalthistoriske Samlinger*. Genealogisk Tidsskrift.
- Se også A 206, 622-23, 837; E 386-87; F 133.
- Heraldik og sigillografi (sfragistik).
832. EWALD, W., *Siegelkunde*. Serien: *Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte*, Abt. IV. München, 1914.
833. HAUPTMANN, F., *Wappenkunde*. Serien: *Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte*, Abt. IV. München, 1914.
834. PRANGE, K., *Heraldik og historie*. Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Viborg, 1962.
835. SEYLER, G. A., *Geschichte der Siegel*. Leipzig, 1894.
836. *Heraldisk tidsskrift*. Udg. af Societas Heraldica Scandinavica. Kbh., 1960-.
- Udkommer halvårligt.
837. *Der Herold*. Vierteljahresschrift für Heraldik, Genealogie und verwandte Wissenschaften. Berlin, 1939-.
- Udkommer kvartalsvis.
838. *Revue française d'héraldique et de sigillographie*. Udg. af Société française d'héraldique et de sigillographie. Paris, 1938-.
- Udkommer 3-4 gange årligt.
839. *Archives Héraldiques Suisses. Schweizer Archiv für Heraldik*. Udg. af Société Suisse héraldique. Lausanne, 1887-.
840. *Våbenhistoriske årbøger*. Udg. af Våbenhistorisk Selskab. Kbh., 1934-.
- Udkommer uregelmæssigt.

Se også A 206, 807, 809, 830.

Ikonografi.

841. ELLER, P., *Historisk ikonografi*. Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Kbh., 1964

International organisation.

842. CLAUDE, I. J., *Swords into Plowshares*. The problems and progress of international organization. 2. udg. New York, 1962.
843. *European Unity*. A Survey of the European Organizations. Red. af M. Palmer og J. Lambert. London, 1968.
844. HANSEN, P., *Hvad er vi med i* En oversigt over internationale organisationer og Danmarks placering i dem. Kbh., 1968.
845. ROSS, A., *De forenede Nationer*. Fred og Fremskridt. 2. udg. Kbh., 1968.
846. WALTERS, F. P., *A History of the League of Nations*. Udg. af Royal Institute of International Affairs. Bd. 1-2. London, 1952. (Optryk i 1 bd., 1960).

For bibliografier se A 388-93, 543-55, for leksika A 749-52 og for tidsskrifter A 994-1037, især 1007 samt 1067-69. Se også F 56.

International politik.

847. BJØL, E., *International politik*. Se-

rien: *Berlingske Leksikon Bibliotek*. Kbh., 1967.

848. BJØL, E., *International politik*. Kompendier I-III. Institut for Statskundskab, Aarhus Universitet. Aarhus, 1967.

Indeholder en fyldig, kommenteret bibliografi i indledningskapitlet. Forventes at udkomme i bogform 1969.

849. BJØL, E., HANSEN, P., AMSTRUP, N., *Verdenspolitik*. Serien: *Samfundsfag for samfundsgrenen*, bd. 4. Kbh., 1969.

850. *Forskning af international politik*. Betænkning fra Nordisk udvalg vedr. forskning af international politik, herunder internationale konflikter. Stockholm, 1965.

Indeholder bl.a. redegørelser for studiet af international politik i Norden, Vesteuropa og U.S.A. med talrige litteraturhenvisninger.

851. FRANKEL, J., *International Relations*. 2. udg. London, 1966.

Kort, oversigtspræget indføring.

852. FRIEDMANN, W., *An Introduction to World Politics*. London, 1960.

853. HOLSTI, K. J., *International Politics*. A Framework for Analysis. New York, 1967.

854. *Die Lehre von den internationalen Beziehungen*. Red. af E. O. Czempel. Serien: *Wege der Forschung*, bd. 120. Udg. af Wissenschaftliche Buchgesellschaft. Darmstadt, 1969.

Indeholder en samling afhandlinger, der belyser de forskellige synsvinkler, der har været anlagt og

- anlægges på denne videnskab i dag. Jvf. endvidere A 553.
855. MORGENTHAU, H. J., *Politics Among Nations. The Struggle for Power and Peace.* 4. udg. New York, 1967.
856. NICHOLSON, H., *Diplomacy.* London, 1963.
857. PEDERSEN, O., Karup, "Studiet af internationale konflikter efter 1945", *Historisk Tidsskrift* 12. rk. II. Kbh., 1966.
Forsøg på at strukturere forskningsudviklingen efter 1945. Talrige litteraturhenvisninger.
858. RENOUVIN, P., & DUROSELLE, J.-B., *Introduction à l'histoire des relations internationales.* 2. udg. Paris, 1966.
859. WRIGHT, Q., *The Study of International Relations.* New York, 1955.
- Se også *internationale relations historie* A 280-85; E 309-15
For bibliografier se A 543-55, for leksika A 713-20 og for tidsskrifter A 994-1037.

Kartografi.

860. BAGROW, L., *Die Geschichte der Kartographie.* Berlin, 1951.
861. ECKERT, M., *Die Kartenwissenschaft.* Bd. 1-2. Berlin/Leipzig, 1921-25.
862. HEISSLER, V., *Kartographie.* Serien: *Sammlung Götschen*, bd. 30. 2. udg. Berlin, 1966.

863. KEJLBO, I., *Historisk kartografi.* Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Kbh., 1966. (AA 270).

864. *Imago Mundi* A Review of Early Cartography. Haag, 1935-.

Se for *historiske atlas* A 624-33.

Kronologi.

865. GINZEL, F. K., *Handbuch der mathematischen und technischen Chronologie.* Bd. 1-3. Leipzig, 1906-14.
866. LODEN, L. O., *Tid.* En bok om tideräkning och kalenderväsen. (Bonniers Uggelböcker). Stockholm, 1968.
867. NIELSEN, H., *Kronologi.* Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. 2. udg. Viborg, 1967.

868. STEENSTRUP, J., *Tidsregning.* En kort Oversigt over Kronologien til Vejledning ved historisk Studium. Kbh., 1908.

Se også A 206, 619-21.

Metrologi.

869. BERRYMAN, A. E., *Historical Metrology.* London, 1953.
870. RASMUSSEN, P., *Mål og Vægt.* Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Kbh., 1967.
Hovedvægten ligger på tidsrummet 1500-1700.

Numismatik.

871. CARSON, R. A. G., *Coins, ancient, medieval, modern*. London, 1962.
872. EBENGREUTH, A. L. v., *Allgemeine Münzkunde und Geldgeschichte des Mittelalters und der neueren Zeit*. Serien: *Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte*. Abt., IV. 2. udg. München, 1926.
873. FRIEDENSBURG, F., *Münzkunde und Geldgeschichte der Einzelstaaten des Mittelalters und der neueren Zeit*. Serien: *Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte*. Abt. IV. 2. udg. München/Berlin, 1926.
874. GALSTER, G., *Mønt*. Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Kbh., 1965.
875. *Wörterbuch der Münzkunde*. Red. af F. v. Schrötter. Berlin/Leipzig, 1930.
876. *Nordisk numismatisk Unions medlemsblad*. Udg. af Nordisk numismatisk Union, Nationalmuseet. Kbh., 1936-
Udkommer 10 gange årligt.
877. *Nordisk numismatisk årsskrift*. Udg. af Nordisk numismatisk Union. Stockholm, 1940-.
878. *The Numismatic Chronicle and Journal of the Royal Numismatic Society*. London, 1836-
Udkommer årligt.
879. *Numismatische Zeitschrift*. Udg. af Österreichische Numismatische Gesellschaft. Wien, 1869-1937, 1945-.

880. *Revue numismatique*. Udg. af Société d'éditions "Les Belles Lettres". Paris, 1836-
Udkommer årligt.

Se også A 206, 807.

Palæografi og epigrafik.

881. FOERSTER, H., *Abriss der lateinischen Paläographie*. 2. udg. Stuttgart, 1963.
882. KROMAN, E., *Skriftens Historie i Danmark fra Reformationen til Nutiden*. Kbh., 1943. (Fotografisk optryk 1964) (AA 306, 317).
883. PROU, M., *Manuel de paléographie latine et française du VIe au XVIIe siècle*. 2. udg. Paris, 1892.
884. *Scriptorium*. International Review of Manuscript Studies. *Revue internationale des études relatives aux manuscrits*. Antwerpen/Bruxelles, 1946/47-
Fortsættelse af *Palaeographia latina*, 1922-26.
Se også A 206, 807, 809-10.

Politik.

Se statskundskab A 918-40 og international politik A 847-59.

Sagn- og folkemindeforskning.

885. OLRİK, A., *Nogle grundsætninger for sagnforskning*. Kbh., 1921.

886. PIØ, J., *Folkeminder og traditionsforskning*. Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Kbh., 1966.
887. *Bibliografi over dansk folkekultur*. Danmarks Folkeminder 1955-. Udg. af Dansk Folkemindesamling. Bd. 1-. Kbh., 1955-. (AA 467, 470).
Udkommer som regel årligt.
888. LÆGDSMAND, K., *Bibliografi for folkelivsforskere*. Et udvalg. . . Udg. af Københavns Universitets Institut for europæisk Folkelivsforskning. Kbh., 1968.
- Samfundsvidenskab.**
889. BIERSTEDT, R., MEEHAN, E. J., & SAMUEL, P. A., *Modern Social Science*. New York, 1964.
890. HUNT, E. F., *Social Science*. An introduction to the Study of Society. 2. udg. New York, 1961.
891. KRÖLL, M., *Gesellschaft und Staat*. Eine sozialwissenschaftliche Propädeutik. Berlin, 1961.
892. MACKENZIE, W. J. M., *Politics and Social Science*. (Penguin Books). Harmondsworth, 1967.
893. MANIS, J. G., & CLARK, S. I., *Man and Society*. An Introduction to Social Science. New York, 1960.
894. ROSS, R., HAAG, E. v., *The Fabric of Society*. An Introduction to the Social Science. New York, 1957.
895. *Samfundsfag for Samfundsgrenen*
- Red. af T. Kaarsted og E. Rasmussen. Bd. 1-4. Kbh., 1968-69.
- *Bd. 1. STEHOUSER, J., *Sociologi*. 1968.
- *Bd. 2. GELTING, J., STENSHØJ, K., & BOSERUP, M., *Økonomi*. 1969.
- *Bd. 3. RASMUSSEN, E., *Politik*. 1968.
- *Bd. 4. BJØL, E., HANSEN, P., & AMSTRUP, N., *Verdenspolitik*. 1969.
- Se også A 212, 219, 231.
- Se iøvrigt *international organisation* A 842-46, *international politik* A 847-59, *sociologi* A 896-909, *statskundskab* A 918-40 og *økonomi* A 946-49.
- For samfundsvidenskabelig bibliografi se A 531-66, for *leksika* A 707-27, for *tidskrifter* A 994-1062. Se også *årbøger og andre løbende oversigter* A 728-57.
- Sociologi.**
896. ALLARDT, E. & LITTUNEN, Y., *Sociologi*. 4. udg. Stockholm, 1967.
897. *Applied Sociology*. Opportunities and Problems. Udg. af A. W. Gouldner & S. M. Miller. New York, 1965.
898. AUBERT, V., *Sosiologi*. Kbh., 1964.
899. BAHRDT, H. P., *Wege zur Soziologie*. Mit einem bibliographischen Schlusskapitel: Wege in die soziologische Literatur von Hans Peter Dreitzel. München, 1966.

900. BIESANZ, J. & M., *Introduction to Sociology*. New York. 1969.
901. DUVERGER, M., *Sociologie politique*. 3. udg. Paris, 1968.
902. GOLDSCHMIDT, V., *Gruppe og samfund*. Serien: *Berlingske Leksikon Bibliotek*. 2. udg. Kbh., 1969.
903. *Handbook of Modern Sociology*. Udg. af R. E. L. Faris. Chicago, 1966.
904. HØGH, E., *Sociologi*. (Paludans Fiolbibliotek). Kbh., 1965.
905. SJØLUND, A., *Gruppepsykologi*. Kbh., 1965.
Indføring i en vigtig side af socialpsykologien. Udførlig bibliografi.
906. *Sociologisk Metodik*. Red. af K. Svalastoga. Bd. (1-). Kbh., (1969-). *Bd. 1. SVALASTOGA, K., *Dataindsamling*. 1969.
907. *Sociologiska metoder*. Red. af G. Karlsson. 2. udg. Kbh., 1965.
908. STEHOUWER, J., *Sociologi*. Serien: *Samfundsfag for Samfundsgrenen*, bd. 1. Kbh., 1968.
909. WIESE, L. v., *Soziologie*. Geschichte und Hauptprobleme. Serien: *Sammlung Götschen*, bd. 101. 7. udg. Berlin, 1964.

For bibliografier se A 556-58, for leksika A 721-24 og for tidsskrifter A 1038-47.
911. COLLINDER, B., *Språket*. Inledning till det vetenskapliga språkstudiet. 4. udg. Stockholm, 1967.
912. HJELMSLEV, L., *Sproget*. En introduktion. Serien: *Berlingske Leksikon Bibliotek*. Kbh., 1963.
913. KOEFOED, H. A., *Sprog og sprogvidenskab*. En oversigt over synspunkter og metoder i moderne lingvistik. (Scandinavian University Books). Kbh., 1968.
914. MALMBERG, B., *Nya vägar inom språkforskningen*. En orientering i modern lingvistik. 3. udg. (Scandinavian University Books). Kbh., 1966.
915. WENDT, H. F., *Sprachen*. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 25. Frankfurt am Main, 1961.

Statistik.

916. BJERKE, K., COLDING-JØRGENSEN, H. & MADSEN, F., *Statistik i teori og praksis*. 5. udg., 7. opl. Kbh., 1968.
917. MORONEY, M. J., *Facts from Figures*. 2. udg. (Penguin Books). Harmondsworth, 1953.

For bibliografier se A 559-62, for leksika A 753-54 og for tidsskrifter A 1029, 1061. Se også F 191.

Sprogvidenskab.

910. BORGSTRØM, C. H., *Innføring i sprogvidenskab*. Oslo, 1958.

Statskundskab (politik).

918. ANDRÉN, N., m.fl., *Nordisk stats-*

- kunskap*. 3. udg. Stockholm, 1968.
919. ANDRÉN, N., m.fl., *Utlänsk statskunskap*. 2. udg. Stockholm, 1967.
1. udgaven også udkommet på dansk 1967 ved B. Ørum under titlen *Forfatning og politisk struktur i andre lande* med talrige tilføjelser og supplerende noter.
920. DUVERGER, M., *Institutions politiques et droit constitutionnel*. Serien: *Thémis*. Manuels juridiques, économiques et politiques. Red. af M. Duverger. 10. udg. Paris, 1968.
921. DUVERGER, M., *Introduction à la politique*. Paris, 1964.
Også udkommet på dansk under titlen *Klassekamp og partistrid*. Introduktion til politik, ved M. Christiansen og J. Lund. 1968.
922. DUVERGER, M., *Parties politiques*. 6. udg. Paris, 1967.
Også i engelsk udg. *Political Parties*. 3. udg. 1964.
923. EASTON, D., *The Political System*. New York, 1953.
924. FRIEDRICH, C. J., *Constitutional government and democracy*. Boston, 1950.
925. HITCHENER, D. G., & LEVINE, C., *Comparative Government and Politics*. New York, 1967.
926. MEYER, P., *Nordisk Folkestyre*. Kbh., 1955.
927. MEYER, P., *Politik*. Statskundskab i grundtræk. Kbh., 1959.
928. MEYER, P., *Politisk videnskab*. Serien: *Berlingske Leksikon Bibliotek*. Kbh., 1962.
929. NYMAN, O., *Utländska statsskick*. En komparativ översikt. Stockholm, 1964. (Paperback).
930. PENNOCK, J. R., SMITH, D. G., *Political Science*. An Introduction. New York, 1964.
931. RASMUSSEN, E., *Komparativ politik*. Bd. 1-2. Kbh., 1968-69.
Behandler bl.a. denne videnskabs historie, udvikling og synsvinkler.
932. RASMUSSEN, E., *Politik*. Serien: *Samfundsfag for samfundsgrenen*, bd. 3. Kbh., 1968.
933. STRONG, C. F., *Modern Political Constitutions*. An introduction to the comparative study of their history and existing form. 6. udg. London, 1963.

I lighed med A 263-64, 270-71 findes også en *problems*-serie for politisk videnskab, i hvilken der hidtil er udkommet 6 bd.:
934. *Problems in Political Science*. Red. af N. Riemer. Boston, 1967-.
935. *BAUMANN, C. E., *Western Europe*. What Path to Integration? 1967.
936. *HANDLER, E., *The American Political Experience*. What is the Key? 1968.
937. *KIM, Y. H., *The Central Intelligence Agency*. Problems of Secrecy in Democracy. 1968.
938. *LITTLE, R. R., *Liberalization in the U.S.S.R.* Facade or Reality? 1968.
939. *SUMMERS, M. R., *Free Speech and Political Protest*. 1967.
940. *RIEMER, N., *The Representative*. Trustee? Delegate? Partisan? Politico? 1967.

940a *Foundations of Modern Political Science Series*. Red. af R. A. Dahl. Englewood Cliffs, N. J., 1968.

Se endvidere A 249, 273 og 279, der også omfatter bd. om politologiske problemstillinger og diskussioner.

For bibliografier se A 543-55, for leksika A 713-20 og for tidsskrifter A 994-1037.

Stednavneforskning.

941. *Danmarks stednavne*. Udg. af Stednavneudvalget (Efter 1960: Institut for Navneforskning). Bd. (1-13). Kbh., 1922-(64). (AA 99-100, 140-41).

Behandler samtlige stednavne. Udkommer amtsvis.

942. HALD, K., *Stednavne og kulturhistorie*. Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Kbh., 1966.

943. HALD, K., *Vore stednavne*. 2. udg. Kbh., 1965. (AA 99, 140).

944. *Beiträge zur Namensforschung*. Heidelberg, 1949.

Udkommer 3 gange årligt.

945. *Revue internationale d'onomatistique*. Paris, 1949.

Udkommer kvartalsvis. Person- og stednavneforskning.

Se også F 104.

Økonomi.

946. ANDERSEN, P. Nyboe, *Udenrigsøkonomi*. 2. udg. Kbh., 1964.

947. DILLARD, D., *Economic Development of the North Atlantic Community*. Historical Introduction to Modern Economics. Englewood Cliffs, N.J., 1967.

948. SAMUELSON, P. A., *Economics*. An Introductory Analysis. 6. udg. New York, 1964.

I lighed med A 273 for historie og statskundskab findes en tilsvarende serie om økonomiske problemstillinger og diskussioner:

949. *Studies in Economics*. Red. af D. E. Novack. Boston, 1964.

Der er foreløbig udkommet ca. 16 bd.

For bibliografier se A 563-66, for leksika A 725-27 og for tidsskrifter A 1048-62.

VII TIDSSKRIFTER

Se også årbøger og andre løbende oversigter A 728-57.

Historie og kulturhistorie.

950. *The American Historical Review*. Udg. af The American Historical Association. New York, 1895-.
Registre hvert 10. år indtil 1935, derpå 1935-55. Udkommer kvartalsvis.
951. *Annual Bulletin of Historical Literature*. Udg. af The Historical Association. London, 1911-.
Kritisk orientering og vurdering af årets historiske litteratur med hovedvægten på engelsksproget litteratur.
952. *Archiv für Kulturgeschichte*. Köln, 1910-.
Udkommer 3 gange årligt. Særlig vægt på Europas kulturhistorie fra middelalderen til nutiden.
953. *Cahiers d'histoire mondiale. Journal of World History. Cuadernos de historia mundial*. Red. af F. Crouzet. Udg. af UNESCO. Commission internationale pour une histoire du développement scientifique et culturel de l'Humanité. Paris, 1953-.
Udkommer uregelmæssigt. Særlig vægt på kulturhistorien.
954. *Comité international des sciences historiques*. Bulletin d'information. Paris, 1953-.
Udkommer sædvanligvis årligt. Ud- drag, referater og optryk af fore- drag, afhandlinger og meddelelser fra kongresser om historie og histo- riske hjælpevidenskaber.
955. *Comparative Studies in Society and History*. An International Quarterly. Udg. af en række amerikanske universiteter. Haag, 1958/59-.
Udkommer kvartalsvis. Register hvert 10. år indtil 1936, derpå 1936-55.
956. *The English Historical Review*. London, 1866-.
Udkommer månedligt.
957. *Geschichte in Wissenschaft und Unterricht*. Zeitschrift des Verbandes der Geschichtslehrer Deutschlands. Stuttgart, 1950-.
Udkommer månedligt.
958. *The Hispanic American Historical Review*. Durham, N. C., 1918-.
Afhandlinger om latinamerikansk historie med særlig vægt på perio- den efter 1600. Udkommer kvar- talsvis. Registre:
*BUTLER, R. L., *Guide to the His- panic American Historical Review 1918-45*. Sst. 1950.
*GIBSON, C., *Guide*. . . 1946-55. Sst. 1958.
959. *The Historical Journal*. Udg. af Cambridge Historical Society. Lon- don, 1958-.
Udkommer halvårligt. Afløste *The Cambridge Historical Journal*

960. *Das historisch-politische Buch*. Ein Wegweiser durch das Schrifttum. Udg. af Ranke-Gesellschaft, Vereinigung für Geschichte im öffentlichen Leben. Göttingen/Berlin/Frankfurt am Main, 1953-
Omtaler i korte artikler vigtige værker om historie og politik.
961. *Historische Zeitschrift*. München, 1859-
Udkommer 6 gange årligt. Register for årene 1859-1924.
962. (Norsk) *Historisk Tidsskrift*. Udg. af Den Norske Historiske Forening. Oslo, 1871-.
963. (Svensk) *Historisk Tidsskrift*. Udg. af Svenska Historiska Föreningen. Stockholm, 1881-.
964. *History*. The Journal of the Historical Association. London, 1916-.
Den engelske historielærforenings tidsskrift. Udk. 3 gange årligt.
965. *History and Theory*. Studies in the Philosophy of History. Haag, 1961-65. Middletown, Conn., 1966-.
966. *Internationales Jahrbuch für Geschichtsunterricht*. Red. af G. Eckert og O.-E. Schüddekopf. Braunschweig, 1957
Artikler om historieundervisning i forskellige lande, om dens metodiske og pædagogiske problemer. Anmeldelser af lærebøger. Rapporter fra historiske kongresser og konferencer.
967. *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas*. Udg. af Osteuropa-Institut, München. Neue Folge. München, 1953-
Udkommer kvartalsvis. Indeholder afhandlinger om Østeuropas historie med særlig vægt på Rusland. Fortsættelse af: *Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slawen*, 1924-35, og af *Jahrbücher für Geschichte Osteuropas*, 1936-41.
968. *The Journal of African History*. Red. af R. Oliver og J. D. Fage. London, 1960-
Udkommer halvårligt.
969. *The Journal of Modern History*. Udg. af University of Chicago. Chicago, 1929-.
Udkommer kvartalsvis. Afhandlinger om verdenshistorie, hovedsagelig politisk og diplomatisk historie siden 1500 med hovedvægten på europæisk historie.
970. *Journal of the History of Ideas*. A Quarterly Devoted to Cultural and Intellectual History. New York, 1940-
Lægger vægt på forholdene mellem de forskellige historiske grene og discipliner.
971. *Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung*. Wien, 1880-
Udkommer årligt med 2-4 numre.
972. *Nyt fra historien*. Red. af V. Dybdahl, E. Reske-Nielsen og R. Thomsen. Kbh., 1950- (AA 467, 470).
Udkommer kvartalsvis.
973. *Past and Present*. A Journal of Historical Studies. Udg. af The Past and Present Society. London, 1952-
Udkommer siden 1962 3 gange årligt.

974. *Revue de synthèse*. Organe du Centre international de synthèse. Udg. af Fondation "Pour la Science". Paris, 1900-.
Udkom 1900-31 under titlen *Revue de synthèse historique*.
975. *Revue des études historiques*. Udg. af Société des études historiques. Paris, 1833-1944.
Enkelte titelændringer i udgivelsesperioden. Genoptoges under titlen *Études historiques*. Revue d'histoire vivante. 1948-.
976. *Revue historique*. Paris, 1876-.
Udkommer kvartalsvis. Register hvert 5. år indtil 1935, derpå 1936-50. Afhandlinger om alle aspekter af historien, dog med særlig vægt på den nyere tid.
977. *Saeculum*. Jahrbuch für Universalgeschichte. München, 1950-.
Udkommer kvartalsvis. Afhandlinger om historie, historiografi, historiefilosofi og kulturhistorie.
978. *Scandia*. Tidskrift för historisk forskning. Grundlagt af L. Weibull. Stockholm, 1928-.
Register 1928-57. Stockholm, 1958. Udkommer halvårligt.
979. *Schweizer Beiträge zur Allgemeinen Geschichte*. Études suisses d'histoire générale. Studi svizzeri di storia generale. Bern, 1943-.
Udkommer årligt. Afhandlinger om almindelig, økonomisk, social, kultur- og religionshistorie med særlig vægt på historisk metode.
980. *La Science Historique*. Udg. af Institut des sciences historiques og Société archéologique de France. Paris, 1921-.
- Udkommer 3 gange årligt. Særlig vægt på Frankrigs moderne historie siden det 18. århundrede, herunder især på Napoleon I's tidsalder, på social historie og dynastiske problemer. Særligt afsnit for arkæologi.
981. *Südost-Forschungen*. Internationale Zeitschrift für Geschichte, Kultur und Landeskunde Südosteuropas. Udg. af Südostinstitut, München. München, 1936-.
Udkommer kvartalsvis.
982. *Die Welt als Geschichte*. Eine Zeitschrift für Universalgeschichte. Stuttgart, 1935-.
Udkommer kvartalsvis.
For Danmark se F 126-35.
- Økonomisk og social historie.**
983. *Annales*. Economies — Sociétés — Civilisations. Paris, 1947-.
Fortsættelse af *Annales d'histoire économique et sociale*, 1929-38, og *Annales d'histoire sociale*, 1939-41. Register 1929-51.
984. *Archiv für Sozialgeschichte*. Udg. af Die Friedrich-Eber-Stiftung. Hannover, 1961-.
Udkommer årligt.
985. *Le contrat social*. Revue historique et critique des faits et des idées. Udg. af Institut d'histoire sociale. Paris, 1965-.
Udkommer hver anden måned. Artikler om de socialistiske ideers historie med særligt vægt på den nyeste historie og kommunismen.

986. *The Economic History Review*. Udg. af The Economic History Society, St. Catherine's College, Cambridge. Cambridge, 1927-.
Udkommer 3 gange årligt.
987. *Economy and History*. Udg. af Institute of Economic History og The Economic History Association, University of Lund. Lund, 1958-.
988. *International Review of Social History*. Udg. af Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis. Amsterdam, 1956-.
Udkommer 3 gange årligt. Udkom 1937-40, 1950-55 under titlen *Bulletin of the International Institute of Social History*.
989. *Journal of Economic History*. Udg. af The Economic History Association, University of Washington. New York, 1941-.
Udkommer kvartalsvis. Afhandlinger om økonomisk historie siden den industrielle revolution med særlig vægt på England og Nordamerika.
990. *Revue d'histoire économique et sociale*. Paris, 1908-.
Udkom 1908-1912 under titlen *Revue d'histoire des doctrines économiques et sociales*. Udkom ikke i årene 1940-47. Udkommer nu kvartalsvis. Afhandlinger om økonomisk og social historie med hovedvægten på Frankrig og på nyere tid.
991. *Scandinavian Economic History Review*. Udg. af The Scandinavian Society for Economic and Social History and Historical Geography. Kbh., 1953-.
Udkommer halvårligt.
992. *Vierteljahrsschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte*. Wiesbaden, 1903-.
Fortsættelse af: *Zeitschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte*. 1893-1900.
993. *Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrarsoziologie*. Udg. af Deutsche Landwirtschaftsgesellschaft. Frankfurt am Main, 1953-.
Udkommer halvårligt.
- Politik (International politik og organisation, statskundskab).**
994. *American Political Science Review*. Udg. af The American Political Science Association. Menasha, Wisconsin, 1906-. Udkommer kvartalsvis.
995. *The Annals of the American Academy of Political and Social Science*. Philadelphia, 1890-.
996. *Aussenpolitik*. Zeitschrift für Internationale Fragen. Udg. af H. Bechtoldt. Stuttgart/Freiburg, 1950-.
997. *Cooperation and Conflict*. Nordic Studies in International Politics. Oslo, 1965/66-.
Udgivet på fællesnordisk basis.
998. *Current Thought on Peace and War*. A Semi-Annual Digest of Literature and Research in Progress on the Problems of World Order and Conflict. Durham, 1960-.
999. *Europa-Archiv*. Zeitschrift für internationale Politik. Udg. af Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik e. V. Bonn/Frankfurt am Main, 1946/47-.
Udkommer hver 14. dag.

1000. *Foreign Affairs*. Udg. af Council on Foreign Relations. New York, 1922-.
Udkommer kvartalsvis.
1001. *Fremtiden*. Månedsskrift for international orientering. Udg. af Udenrigspolitisk Selskab. Kbh., 1945-.
Udkommer siden 1967 8 gange årligt, tidligere 10 gange.
1002. *Internasjonal Politikk*. Udg. af Chr. Michelsens Institutt og Norsk Utenrikspolitisk Institutt. Oslo, 1956-.
Udkommer 4-6 gange årligt.
1003. *International Affairs*. Udg. af Royal Institute of International Affairs. London, 1922-.
Udkommer kvartalsvis.
1004. *International Affairs: A Monthly Journal of Political Analysis*. Moskva, 1955-.
Engelsksproget udgave af: *Mezhdunarodnaia zhizn'*.
1005. *International Conciliation*. Udg. af Carnegie Endowment for International Peace. New York, 1907-.
Titlen varierer.
1006. *International Journal*. Udg. af Canadian Institute of International Affairs. Toronto, 1946-.
1007. *International Organization*. Udg. af World Peace Foundation. Boston, 1947-.
1008. *International Social Science Bulletin*. *Bulletin international des sciences sociales*. Udg. af UNESCO. Paris, 1949-.
Udkommer kvartalsvis.
1009. *The Journal of Conflict Resolution*. A Quarterly for Research Related to War and Peace. Udg. af The Center for Research on Conflict Resolution, University of Michigan. Ann Arbor, 1957-.
Det vigtigste tidsskrift for konfliktforsknings-retningen inden for international politik.
1010. *Journal of International Affairs*. Udg. af The School of International Affairs, Columbia University. New York, 1947-.
1011. *Journal of Peace Research*. Udg. af Institutt for fredsforskning. Oslo, 1964-.
Udkommer kvartalsvis. Det førende tidsskrift for fredsforsknings-retningen inden for international politik.
1012. *The Journal of Politics*. Udg. af Southern Political Science Association. Gainesville, Florida, 1939-.
1013. *Neue politische Literatur*. Udg. af Europäische Verlagsanstalt. Frankfurt am Main, 1956-.
1014. *Nordisk administrativt tidsskrift*. Udg. af Nordisk administrativt Forbund, Indenrigsministeriet. Kbh., 1920-.
Udkommer kvartalsvis.
1015. *Orbis, A Quarterly Journal of World Affairs*. Udg. af Foreign Policy Research Institute, University of Pennsylvania. Philadelphia, 1957-.
1016. *The Political Quarterly*. Edinburgh/London, 1930-.
Enkelte bind kan være helliget et enkelt emne, f.eks. Sovjetunionen eller nationalisering.

1017. *Political Science Quarterly*. Udg. af The Academy of Political Science, Columbia University. New York, 1896-.
1018. *Political Studies*. Udg. af United Kingdom Political Studies Association. Oxford, 1953-.
Udkommer 3 gange årligt.
1019. *Politique*. Revue internationale des doctrines et des institutions. Udg. af Académie internationale de science politique et d'histoire constitutionnelle. Paris, 1957-.
Fortsættelse af: *Revue internationale d'histoire politique et constitutionnelle*. Paris, 1936-57.
1020. *Politique étrangère*. Udg. af Centre d'études de politique étrangère. Paris, 1935-.
Udkommer hver anden måned.
1021. *Politische Vierteljahresschrift*. Udg. af Deutsche Verein für politische Wissenschaft. Köln, 1960-.
1022. *The Review of Politics*. Udg. af University of Notre Dame. Notre Dame, Indiana, 1939-.
1023. *Revue de droit international de sciences diplomatiques et politiques*. Genève, 1923-.
1024. *Revue française de science politique*. Udg. af La Fondation Nationale des Sciences Politiques og L'Association Française de Science Politique. Paris, 1951-.
1025. *Revue internationale des sciences administratives*. Udg. af Institut international des sciences administratives. Bruxelles, 1935-.
Udkommer kvartalsvis. Også i engelsk og spansk udg.
1026. *Revue internationale des sciences sociales*. Udg. af UNESCO. Paris, 1959-.
Udkommer kvartalsvis. Også i engelsk udgave.
1027. *Scandinavian Political Studies*. A Yearbook published by the Political Science Associations in Denmark, Finland, Norway and Sweden. Helsinki, 1966-.
1028. *Social science information. Information sur les sciences sociales*. Udg. af International Social Sciences Council. Paris/Haag, 1962-.
Udkommer kvartalsvis. Udkom 1954-60 under titlen *Conseil international des sciences sociales*, og 1961 *Information*.
1029. *Statsvetenskaplig tidskrift för politik, statistik, ekonomi*. Udg. af Fahlbeckska Stiftelsen. Lund, 1897-.
Udkommer 5 gange årligt. Rummer bl.a. en løbende bibliografi over afhandlinger i samfundsvidenskabelige tidsskrifter publiceret i Skandinavien, England, Frankrig, Tyskland og U.S.A.
1030. *Strategisk bulletin*. Udg. af Utrikespolitiska Institutet. Stockholm, 1965-.
Udkommer 6 gange årligt.
1031. *Survival*. Udg. af The Institute for Strategic Studies. London, 1959-.
Udkommer to gange månedligt. Register 1965.
1032. *Utrikespolitik*. Udg. af Utrikespolitiska Institutet. Stockholm, 1946-.
Udkommer hver anden måned.

1033. *The Western Political Quarterly*. Udg. af Institute of Government, University of Utah. Salt Lake City, 1948.
1034. *World Politics*. A Quarterly Journal of International Relations. Udg. af The Center of International Studies, Princeton University. New York, 1948.
1035. *Zeitschrift für die gesamte Staatswissenschaft*. Tübingen, 1844-1944, 1948/49-.
Udkommer kvartalsvis. Økonomisk teori og politik, statskundskab og samfundsvidenskabernes metode.
1036. *Zeitschrift für Politik*. Udg. af Die Hochschule für politische Wissenschaften, München/Berlin, sen. Köln, 1907-44, 1954-.
Udkommer kvartalsvis.
1037. *Økonomi og politik*. Udg. af Institut for Historie og Samfundsøkonomi. Kbh., 1927-
Udkommer kvartalsvis. Indeholder dels artikler om international politik, statskundskab og moderne historie dels regelmæssige oversigter over den internationale og den danske økonomiske situation samt omfattende kronikker om politiske begivenheder i ind- og udland. Samlet emneregister 1927-36; 1937-48 årligt person- og sagregister. Fortegnelse over signerede artikler 1927-66 findes i 1967. I årgang 1963:
*VOHN, K., ”Fortegnelse over litteraturanskaffelser omhandlede moderne historie og statskundskab.”
Se også A 960
- Sociologi.
1038. *Acta sociologica*. Scandinavian Review of Sociology. Udg. af en række nordiske sociologiske selskaber og fonds. Kbh., 1955-.
Udkommer kvartalsvis.
1039. *American Journal of Sociology*. Udg. af University of Chicago. Chicago, 1895-.
Udkommer hver anden måned.
1040. *American Sociological Review*. Udg. af American Sociological Association. Washington, 1935-.
Udkommer hver anden måned.
1041. *Archives européennes de sociologie*. European Journal of Sociology. Europäisches Archiv für Soziologie. Udg. af École pratique des hautes études, 6e section. Paris/London/Düsseldorf, 1960-.
Udkommer halvårligt. Sociologisk metode og teori. Grupper af afhandlinger om et særligt emne.
1042. *British Journal of Sociology*. Udg. af London School of Economics and Political Science. London, 1950-.
Udkommer kvartalsvis.
1043. *Current Sociology*. Udg. af International Sociological Association. Oxford, 1952-.
Udkommer 2-3 gange årligt. 1952-55 udkom tidsskriftet som de første årgange af A 557. Siden da har hvert enkelt nr. indeholdt en rapport om et sociologisk problem efterfulgt af en bibliografi.
1044. *Kölner Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie*. Red. af R. König. Opladen, 1956-.

- Udkommer kvartalsvis. Efterfulgte tidsskrifterne *Kölner Vierteljahreshefte für Sozialwissenschaften*, 1921-22, *Vierteljahreshefte für Soziologie*, 1923-24, og *Kölner Zeitschrift für Soziologie*, 1949-54.
1045. *Revue française de sociologie*. Udg. af Centre d'études sociologiques. Paris, 1960-.
Udkommer kvartalsvis.
1046. *Sociologia internationalis*. Internationale Zeitschrift für Soziologie und Sozialpsychologie. Berlin, 1963-.
Udkommer halvårligt. Beskæftiger sig især med den teoretiske sociologi, dennes forbindelse til andre videnskaber og med den politiske sociologis problemer. Rapporter om fagets stade og udvikling i andre lande.
1047. *Sociologiske meddelelser*. A Danish Sociological Journal. Udg. af Sociologisk Institut. Kbh., 1955-.
Udkommer halvårligt.
Se også A 993.
- Økonomi og statistik.
1048. *American Economic Review*. Udg. af American Economic Association, Stanford University, Calif. Menasha, Wis., 1911-.
Udkommer kvartalsvis. Udkom 1886-96, 1897-99, 1900-10 under titlen *Publications of the American Economic Association*.
1049. *Aussenwirtschaft*. Zeitschrift für internationale Wirtschaftbeziehungen. Udg. af Schweizerisches Institut für Aussenwirtschafts- und Marktforschung. Zürich/St. Gallen, 1946-.
Udkommer kvartalsvis.
1050. *Economic Bulletin for Africa*. Udg. af United Nations, Economic Commission for Africa (ECA). Addis-Abeba, 1961-.
Udkommer halvårligt. Også med fransk titel.
1051. *Economic Bulletin for Asia and the Far East*. Udg. af United Nations, Economic Commission for Asia and the Far East (ECAFE). Bangkok, 1950-.
Udkommer kvartalsvis. Også med fransk titel.
1052. *Economic Bulletin for Europe*. Udg. af United Nations, Economic Commission for Europe (ECE). Geneve, 1949-.
Udkommer halvårligt. Også med fransk titel.
1053. *Economic Bulletin for Latin America*. Udg. af United Nations, Economic Commission for Latin America (ECLA). Santiago, 1956-.
Udkommer halvårligt. Også med fransk titel.
1054. *Economic Journal*. Udg. af The Royal Economic Society. London, 1903-.
Udkommer kvartalsvis. Udkom 1891-1902 under titlen *Economic Journal of the British Economic Association*.
1055. *Economica*. Udg. af London School of Economics and Political Science. London, 1921-.

- Udkommer kvartalsvis. Økonomisk teori og historie.
1056. *Erhvervsøkonomisk tidsskrift*. Udg. af Foreningen af Danske Erhvervsøkonomer. Kbh., 1937-.
Udkommer kvartalsvis.
1057. *International Labour Review*. Udg. af ILO. Genève, 1921-.
1058. *The Journal of Political Economy*. Udg. af University of Chicago. Chicago, 1892-.
Afhandlinger om økonomi og økonomisk historie. Udkommer hver anden måned.
1059. *Nationaløkonomisk tidsskrift*. Udg. af Nationaløkonomisk Forening. Kbh., 1873-.
Udkommer 3 gange årligt.
1060. *Revue d'Économie Politique*. Paris, 1887-.
Udkommer hver anden måned.
1061. *Revue de l'Institut international de statistique. Review of the International Statistical Institute*. Udg. af Institut international de statistique. Haag, 1933-.
Udkommer kvartalsvis. Statistisk teori og praksis inden for samfundsvidenskabernes. Rapporter om statistisk organisation, administration og forskning verden over.
1062. *Weltwirtschaftliches Archiv*. Udg. af Institut für Weltwirtschaft an der Universität Kiel. Hamburg, 1949-.
Udkommer kvartalsvis.

Se også A 1029, 1035, 1037.
- Specielle tidsskrifter.**
1063. *Nordisk Forum*. Tidsskrift for Universitets- og Forskningspolitik. Oslo, 1966-.
1064. *Nordisk Kontakt*. Parlamentarisk Orientering. Udg. af Nordisk Råd. Stockholm, 1955-.
1065. *Nordisk Tidsskrift för Vetenskap, Konst och Industri*. Udg. af Letterstedtska Föreningen. Stockholm, 1878-.
Fra 1925 ny serie i samarbejde med Foreningen Norden.
1066. *Nordisk Udredningsserie*. Stockholm, 1960-.
Betænkninger og statistik af alsidig samfundsbeskrivende karakter.
1067. *UN Monthly Chronicle*. Udg. af United Nations. New York, 1964-.
Udkommer 11 gange årligt.
1068. *Nouvelles du Conseil de l'Europe*. Udg. af Europarådet. Strasbourg, 1951-.
Udkommer månedligt. Også i engelsk, tysk og italiensk udg. Informationer om rådets aktiviteter.
1069. *UNESCO Chronicle*. Udg. af UNESCO. Paris, 1956-.
Udkommer månedligt. Tidligere under titlen *Official Bulletin*, 1948-53, og *UNESCO Bulletin*, 1954-56. Også i fransk og spansk udg.
1070. *Africa*. Journal of the International African Institute. London, 1928-.
Udkommer kvartalsvis.

1071. *The Islamic Quarterly*. A Review of Islamic Culture. Udg. af Islamic Cultural Centre. London, 1954-.
1072. *Journal Asiatique*. Udg. af Société asiatique. Paris, 1822-.
- Udkommer kvartalsvis. Afhandlinger om asiatisk historie, kultur, filologi og litteratur med særlig vægt på oldtid og middelalder.
1073. *Journal of Asian Studies*. Review of Eastern and Southern Asia and the Adjacent Pacific Islands. Udg. af The Association for Asian Studies, Ann Arbor, Michigan. Ann Arbor, 1956-.
- Udkommer 5 gange årligt. Fortsættelse af *Far Eastern Quarterly*, 1941-56. Se også A 430.
1074. *The Middle East Journal*. Udg. af The Middle East Institute. Washington, 1947-.
1075. *Slavonic and East European Review*. Udg. af The School of Slavonic and East European Studies, University of London. London, 1922-.
- Udkommer halvårligt. Afhandlinger om alle aspekter af slavisk historie og kultur.

VIII KONGRESBERETNINGER

Internationale.

1076. *IXe Congrès international des sciences historiques*. Paris, 28 août – 3 septembre 1950. Udg. af Comité international des sciences historiques. *Rapports – Actes*. Bd. 1-2. Paris, 1950-51.
1077. *X Congresso Internazionale di Scienze Storiche*. Roma 4 - 11 Settembre 1955. Udg. af Comitato Internazionale di Scienze Storiche. *Relazioni*, bd. 1-6, *Riassunti* ..., bd. 7, suppl. Firenze, 1955-57.
- Relazioni*, bd. 1-6. 1955: Bd. 1. *Metodologia – Problemi generali – Scienze ausiliari della storia*. Bd. 2. *Storia dell' antichità*. Bd. 3. *Storia del medioevo*. Bd. 4. *Storia moderna*. Bd. 5. *Storia contemporanea*. Bd. 6. *Relazioni generali e supplementi*. Bd. 7. *Riassunti delle comunicazioni*. Suppl. *Atti dell' X Congresso Internazionale di Scienze Storiche Roma 4–11 Settembre 1955*. Rom, 1957.
1078. *XIe Congrès international des sciences historiques*. Stockholm, 21 – 28 août 1960. Udg. af Comité international des sciences historiques. *Rapports*, bd. 1-5. Stockholm, 1960. *Resumé des communications*. Sst., 1960. *Actes*. Sst., 1962.
- Rapports*, bd. 1-5: Bd. 1. *Méthodologie. Histoire des universités. Histoire des prix avant 1750*. Bd. 3.

2. *Antiquité*. Bd. 3. *Moyen Âge*. Bd. 4. *Histoire moderne*. Bd. 5. *Histoire contemporaine*.
1079. *XIIe Congrès international des sciences historiques*. Vienne, 29 août – 5 septembre 1965. Udg. af Comité international des sciences historiques. *Rapports*, bd. 1-4. Wien 1965. *Actes*, bd. 5. Sst., 1967.
- Rapports*, bd. 1-4: Bd. 1. *Grands thèmes*. Bd. 2. *Histoire des continents*. Bd. 3. *Commissions*. Bd. 4. *Méthodologie et histoire contemporaine*.
- Nordiske.
1080. *Nordiska historikermötet i Göteborg 1951*. Berättelse. Lund, 1952.
1081. *Det nordiske syn på forbindelsen mellem Hansetæderne og Norden*. Det nordiske historikermøde i Århus, 7.-9. august 1957. Århus, 1957.
1082. *Beretning om det nordiske historikermøde i Århus 7.-9. august 1957*. Århus, 1958.
1083. *Nordiska historikermötet i Lund 7.-9. august 1961*. Lund, 1962.
1084. *Problemer i nordisk historieforskning*. Rapporter til det nordiske historikermøde i Bergen 1964. Oslo, 1964.
1085. *Nordiska historikermötet*. Historiallinen Arkisto 62. Helsingfors, 1967.
- Se også A 219, 221, 225.

B

Oldtiden

I INTRODUKTIONER

1. BENGTON, H., *Einführung in die alte Geschichte*. 5. udg. München, 1965.
2. GERCKE, A. & NORDEN, E., *Einleitung in die Altertumswissenschaft*. Bd. 1-3. Berlin, 1910-12.
3. MANNI, E., *Introduzione allo studio della storia greca e romana*. 2. udg. Palermo, 1958.
4. PETIT, P., *Guide de l'étudiant en histoire ancienne*. Paris, 1959.
5. ROSENBERG, A., *Einleitung und Quellenkunde zur römischen Geschichte*. Berlin, 1921.

II FREMSTILLINGER

Hele periodens historie eller større dele deraf.

6. *The Cambridge Ancient History*. Red. af J. B. Bury, S. A. Cook & E. C. T. Seltman. Bd. 1-12 + suppl. bd. 1-5. Cambridge, 1923-39. (Optryk 1951-53). (AA 278-280, 310).
    - *Bd. 1. *Egypt and Babylonia to 1580 B.C.* 1923.
    - *Bd. 2. *The Egyptian and Hittite Empires to c. 1000 B.C.* 1924.
    - *Bd. 3. *The Assyrian Empire*. 1925.
    - *Bd. 4. *The Persian Empire and the West*. 1926.
    - *Bd. 5. *Athens 478-401 B.C.* 1927.
    - *Bd. 6. *Macedon 401-301 B.C.* 1927.
    - *Bd. 7. *The Hellenistic Monarchies and the Rise of Rome*. 1928.
    - *Bd. 8. *Rome and the Mediterranean 218-133 B.C.* 1930.
    - *Bd. 9. *The Roman Republic 133-44 B.C.* 1932.
    - *Bd. 10. *The Augustan Empire 44 B.C. - A.D. 70*. 1934.
    - *Bd. 11. *The Imperial Peace A.D. 70-192*. 1936.
    - *Bd. 12. *The Imperial Crisis and Recovery A.D. 193-324*. 1939.
  7. *Clio*. Introduction aux études historiques. 3.-4. udg. Bd. 1-3. Paris, 1948-62.
- 1961 indledtes udsendelsen af en ny revideret udgave, hvoraf der indtil 1967 forelå bd. 1-2 i hefter.

- *Bd. 1:1. DELAPORTE, L., *Les Peuples de l'Orient méditerranéen. Le Proche-Orient Asiatique*. 3. udg. 1948.
- *Bd. 1:2. DRIKOTON, E., *Les Peuples de l'Orient méditerranéen. L'Égypte*. 4. udg. 1962.
- *Bd. 2. COHEN, R., *La Grèce et l'Hellénisation du monde antique*. 3. udg. 1948.
- *Bd. 3. PIGANIOL, A., *Histoire de Rome*. 4. udg. 1954.
8. *Fischer Weltgeschichte*. Bd. 1-9. Frankfurt am Main, 1965-68.
- *Bd. 1. *Vorgeschichte*. Red. af M.-H. Alimen & M.-J. Steve. 1966.
- *Bd. 2. *Die altorientalischen Reiche I. Vom Paläolithikum bis zur Mitte des 2. Jahrtausends*. Red. af E. Cassein, J. Bottéro & J. Vercoutter. 1965.
- *Bd. 3. --II. *Das Ende des 2. Jahrtausends*. Red. ibid. 1966.
- *Bd. 4. --III. *Die erste Hälfte des 1. Jahrtausends*. Red. ibid. 1967.
- *Bd. 5. *Griechen und Perser. Die Mittelmeerwelt im Altertum I*. Red. af H. Bengtson. 1965.
- *Bd. 6. *Der Hellenismus und der Aufstieg Roms. Die Mittelmeerwelt im Altertum II*. Red. af P. Grimal. 1965.
- *Bd. 7. *Der Aufbau des Römischen Reiches. Die Mittelmeerwelt im Altertum III*. Red. af P. Grimal. 1966.
- *Bd. 8. *Das Römische Reich und seine Nachbarn. Die Mittelmeerwelt im Altertum IV*. Red. af F. Millar. 1966.
- *Bd. 9. MAIER, F. G., *Die Verwandlung der Mittelmeerwelt. Spätantike, Völkerwanderung, neue Reiche*. 1968.
9. *Handbuch der Altertumswissenschaft*. Udg. af H. Bengtson. München.
- Bindene i dette værk er systematisk opbygget og med gode registre. For enkelte bind i serien se A 788; B 28, 34, 46, 73, 77, 81-83, 85, 88-89, 92, 94, 101, 105.
10. *Histoire générale des civilisations*. Red. af M. Crouzet. 2. udg. Bd. 1-2. Paris, 1955-56.
- *Bd. 1. AYMARD, A. & AU-BOYER, J., *L'Orient et la Grèce antique*. 2. udg. 1955.
- *Bd. 2. AYMARD, A. & AU-BOYER, J., *Rome et son empire*. 2. udg. 1956.
11. *Historia Mundi*. Red. af F. Kern & F. Valjavec. Bd. 1-4. Bern, 1952-56.
- *Bd. 1. *Friihe Menschheit*. 1952.
- *Bd. 2. *Grundlagen und Entfaltung der ältesten Hochkulturen*. 1953.
- *Bd. 3. *Der Aufstieg Europas*. 1954.
- *Bd. 4. *Römische Weltreich und Christentum*. 1956.
12. *History of Mankind. Cultural and Scientific Development*. Udg. af UNESCO. Bd. 1-2. London, 1963-65.
- *Bd. 1:1. HAWKES, J., *Prehistory*. 1963.
- *Bd. 1:2. WOOLLEY, L., *The Beginnings of Civilization*. 1963.
- *Bd. 2:1. PARETI, L., BREZZI, P. & PETECH, L., *The Ancient World. 1200 B.C. to About 500 B.C.* 1965.
- *Bd. 2:2. ---. *The Ancient World. From About 500 B.C. to the Christian Era*. 1965.
- *Bd. 2:3. ---. *The Ancient World. From the Beginning of the Christian Era to About A.D. 500*. 1965.

13. KORNEMANN, E., *Weltgeschichte des Mittelmeerraumes von Philipp II von Makedonien bis Muhammed*. Bd. 1-2. München, 1948-49.
14. *Methuen's History of the Greek and Roman World*. Red. af M. Cary. Bd. (1-7). London, 1932-(58).
 *Bd. 1. Ikke udkommet.
 *Bd. 2. LAISTNER, M. L. W., *A History of the Greek World, 479-323 B.C.* 1936.
 *Bd. 3. CARY, M., *A History of the Greek World, 323-146 B.C.* 1932.
 *Bd. 4. SCULLARD, H. H., *A History of the Roman World, 753-146 B.C.* 2. udg. 1951.
 *Bd. 5. MARSH, F. B., *A History of the Roman World 146-30 B.C.* 2. udg. ved H. H. Scullard. 1957.
 *Bd. 6. SALMON, E. T., *A History of the Roman World, 30 B.C. - A.D. 138.* 3. udg. 1957.
 *Bd. 7. PARKER, H. M. D., *A History of the Roman World, A.D. 138-337.* 2. udg. ved B. H. Warmington, 1958.
15. *Nouvelle Clio*. L'histoire et ses problèmes. Red. af R. Boutruche & P. Lemerle. Bd. (1-12). Paris, 1964-(68).
 Hidtil er udkommet:
 *Bd. 1. LEROI-GOURHAN, A., BAILLOUD, G., CHAVAILLON, J., & LAMING-EMPERAIRE, A., *La Préhistoire*. 2. udg. Paris, 1968.
 *Bd. 9. PETIT, P., *La paix romaine*. Paris, 1967.
 *Bd. 11. REMONDON, R., *La crise de l'empire romain, de Marc Aurele à Anastase*. Paris, 1964.
 *Bd. 12:1. MUSSET, L., *Les invasions: les vagues germaniques*. Paris, 1965.
16. *Peuples et civilisations*. Histoire générale. Red. af L. Halphen & P. Sagnac. Bd. 1-4. Paris, 1938-44.
 *Bd. 1. FOUGERES, G. m.fl., *Les premières civilisations*. 4. udg. 1938.
 *Bd. 2. ROUSSEL, P., CLOCHE, P. & GROUSSET, R., *La Grèce et l'Orient des guerres médiques à la conquête romaine*. 2. udg. 1938.
 *Bd. 3. PIGANIOL, A., *La conquête romaine*. 4. udg. 1944.
 *Bd. 4. ALBERTINI, E., *L'empire romain*. 3. udg. 1938.
17. *Propyläen Weltgeschichte*. Eine Universalgeschichte. Red. af G. Mann & A. Heuss. Bd. 1-4. Berlin, 1961-63.
 *Bd. 1. *Vorgeschichte*. Frühe Hochkulturen. 1961.
 *Bd. 2. *Hochkulturen des mittleren und östlichen Asiens*. 1962.
 *Bd. 3. *Griechenland*. Die hellenistische Welt. 1962.
 *Bd. 4. *Rom*. Die römische Welt. 1963.
18. ROSTOVITZ, M. I., *A History of the Ancient World*. Bd. 1-2. Oxford, 1926-27.
 Kapitelme om Grækenland og Rom oversat til dansk 1966-67 som *Grækenlands historie og Roms historie*.
19. TAEGER, F., *Das Altertum*. Bd. 1-2. Stuttgart, 1939.
 Enkelte perioders og områders historie.
 FORHISTORIE I ALMINDELIGHED.
20. CHILDE, V. G., *The Dawn of Euro-*

pean Civilization. 6. udg. London, 1957.

21. CLARK, G., *World Prehistory*. An Outline. Cambridge, 1961.

ORIENTEN.

22. CHRISTENSEN, A., *L'Iran sous les Sassanides*. 2. udg. Kbh., 1944.
23. EBELING, E., *Geschichte des alten Morgenlandes*. Bd. 1-2. Berlin, 1929-39.
24. OLMSTEAD, A. T., *A History of the Persian Empire*. Chicago, 1948.
25. OTTO, E., *Ägypten, der Weg des Pharaonenreiches*. 2. udg. Stuttgart, 1955.
26. SCHMÖCKEL, H., *Geschichte des alten Vorderasiens*. Serien: *Handbuch der Orientalistik* II,3. Leiden, 1957.

GRÆKENLAND.

27. BELOCH, K. J., *Griechische Geschichte*. 2. udg. Bd. 1-4. Strassburg/Berlin, 1924-27.
28. BENGTON, H., *Griechische Geschichte von den Anfängen bis in die römische Kaiserzeit*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* III,4. 3. udg. München, 1965.
29. BURY, J. B., *A History of Greece to the Death of Alexander the Great*. 3. udg. London, 1951.
30. HAMMOND, N. G. L., *A History of Greece to 322 B.C.* Oxford, 1959.

31. *Histoire grecque*. Red. af G. Glotz & R. Cohen. Bd. 1-4. Serien: *Histoire générale*. Grundlagt af G. Glotz. Paris, 1945-49.

32. NIESE, B., *Geschichte der griechischen und makedonischen Staaten seit der Schlacht bei Charonea*. Bd. 1-3. Gotha, 1893-1903.

33. WILCKEN, U., *Griechische Geschichte im Rahmen der Altertumsgeschichte*. 9. udg. München, 1962.

ROM OG ITALIEN.

34. BENGTON, H., *Grundriss der römischen Geschichte mit Quellenkunde*. Republik und Kaiserzeit bis 284 n. Chr. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* III,5.1. München, 1967.
35. HEUSS, A., *Römische Geschichte*. Braunschweig, 1961.
36. *Histoire romaine*. Red. af A. Pais & J. Bayet. Bd. 1-4. Serien: *Histoire generale*. Grundlagt af G. Glotz. Paris, 1940-47.
37. KORNEIMANN, E., *Römische Geschichte*. 5. udg. Bd. 1-2. Stuttgart, 1963-64.
38. MOMMSEN, T., *Römische Geschichte*. Bd. 1-3 & 5. Leipzig, 1854-85.
39. SCULLARD, H. H., *From the Gracchi to Nero*. A History of Rome from 133 B.C. to 68 A.D. New York, 1959.

Se også A 23.

SENANTIKKEN.

40. JONES, A. H. M., *The Decline of the Ancient World*. Serien: *A General History of Europe*. Red. af D. Hay. London, 1966.
41. JONES, A. H. M., *The Later Roman Empire 284-602*. A Social, Economic and Administrative Survey. Bd. 1-3. Oxford, 1964.
42. STEIN, E., *Histoire du Bas-Empire*. Bd. 1-2. Paris, 1949-59.

NORDEUROPA.

43. *Germanische Altertumskunde*. Red. af H. Schneider. 2. udg. München, 1951.
44. SCHMIDT, L., *Geschichte der deutschen Stämme bis zum Ausgang der Völkerwanderung*. 2. udg. Bd. 1-2. München, 1934-38.

III ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN

Forfatnings- og administrationshistorie.

50. JONES, A. H. M., *The Greek City from Alexander the Great to Justinian*. Oxford, 1940.
51. LARSEN, J. A. O., *Greek Federal States*. Their Institutions and History. Oxford, 1968.
52. DRACHMANN, A. B., *Den romerske Statsforfatning*. 2. udg. ved A. Afzelius. Kbh., 1930.
Kort, systematisk fremstilling.
53. DRACHMANN, A. B., *Den romerske Statsforvaltning*. Kbh., 1924.
Kort, systematisk fremstilling.
54. MADVIG, J. N., *Den romerske Stats Forfatning og Forvaltning*. Bd. 1-2. Kbh., 1881-82.

GRÆKENLAND OG HELLENIS-
MEN.

45. BERVE, H., *Die Tyrannis bei den Griechen*. Bd. 1-2. München, 1967.
46. BUSOLT, G., *Griechische Staatskunde*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* IV,1.1. Bd. 1-2. München, 1920-26.
47. EHRENBERG, V., *The Greek State*. Oxford, 1960.
48. HIGNETT, C., *A History of the Athenian Constitution to the End of the Fifth Century B.C.* Oxford, 1952.
49. JONES, A. H. M., *Athenian Democracy*. Oxford, 1957.

55. MEYER, E., *Römischer Staat und Staatsgedanke*. Zürich, 1948.

56. SHERWIN-WHITE, A. N., *The Roman Citizenship*. Oxford, 1939.

57. STEVENSON, G. H., *Roman Provincial Administration till the Age of the Antonines*. 2. udg. Oxford, 1949.

58. TAYLOR, L. R., *Party Politics in the Age of Caesar*. Berkeley, 1949.

Se også *retshistorie*, B 92-98.

Historieskrivning og historieforskning.

59. BURY, J. B., *The Ancient Greek Historians*. London, 1907.

60. *Histoire et historiens dans l'antiquité*. Sept exposés et discussions par Kurt Latte [etc.] Genève, 1956. Udg. af Fondation Hardt. Serien: *Entretiens sur l'antiquité classique*, bd. 4. Vandoeuvres/Genève, 1958.

61. LAISTNER, M. L. W., *The Greater Roman Historians*. Los Angeles, 1947.

Historiske problemer og diskussioner.

62. KAGAN, D., *Problems in Ancient History*. Bd. 1-2. New York, 1966.

*Bd. 1: *The Ancient Near East and Greece*.

*Bd. 2: *The Roman World*.

63. *Problems in European Civilization*.

Red. af R. W. Greenlaw & D. E. Lee. Boston, 1962.

Se kommentar, A 270. Hidtil udkommet: B 64-66.

64. *CHRISTEN, R. J., & HAZELTON, H. E., *Monotheism and Moses*. The Genesis of Judaism. 1969.

65. *RIDDLE, J., *Tiberius Gracchus*. Destroyer or Reformer of the Republic? 1969.

66. *KAGAN, D., *Decline and Fall of the Roman Empire*. Why did it Collapse? 1962.

Se også A 242-44.

Kirkehistorie.

67. CHRISTENSEN, T., *Kristendommen og Imperium Romanum*. Kirkens oprindelse og historie til år 600. Kbh., 1967.

Mangler henvisninger og bibliografi.

68. GRÉGOIRE, H., *Les persécutions dans l'empire romain*. Serien: *Mémoire de l'Académie Royale Belge*, bd. 46.1. Bruxelles, 1951.

69. *Histoire de l'Église depuis les origines jusqu'à nos jours*. Grundlagt af A. Fliche & V. Martin. Red. af A. Fliche & E. Jarry. Bd. 1-4. Paris, 1935-37.

*Bd. 1. LEBRETON, J. & ZEILLER, J., *L'Église primitive*. 1938.

*Bd. 2. LEBRETON, J. & ZEILLER, J., *De la fin du 2e siècle à la paix constantinienne*. 1935.

*Bd. 3. PALANQUE, J.-R. & BARDY, G., *De la paix constantinienne à la mort de Théodose*. 1936.

*Bd. 4. BARDY, G., de LABRIOLLE, P., BRÉHIER, L. & de PLINVAL, G., *De la Mort de Théodose à l'élection de Grégoire le Grand*. 1937.

70. LIETZMANN, H., *Geschichte der alten Kirche*. Bd. 1-4. Berlin, 1936-44.

Kunsthistorie.

71. BOARDMAN, J., *Greek Art*. London, 1962.

72. KÄHLER, H., *Rom und seine Welt*. Baden-Baden, 1963.

73. LIPPOLD, G., *Die griechische Plastik*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* VI,3. München, 1950.

74. LLOYD, S., *The Art of the Ancient Near East*. London, 1963.

75. MAIURI, A., *La peinture romaine*. Genève, 1953.

76. RICHTER, G. M. A., *A Handbook of Greek Art*. London, 1959.

77. RUMPF, A., *Malerei und Zeichnung der klassischen Antike*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* VI,4. München, 1953.

78. WHEELER, M., *Roman Art and Architecture*. London, 1964.

Litteraturhistorie.

79. ROSE, H. J., *A Handbook of Greek Literature*. 3. udg. London, 1948.

80. ROSE, H. J., *A Handbook of Latin Literature*. London, 1954.

81. SCHANZ, M., HOSIUS, C. & KRÜGER, G., *Geschichte der römischen Literatur*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* VIII, 1-4. München, 1914-35.

82. SCHMID, W., *Die klassische Periode der griechischen Literatur*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* VII,1. Bd. 1-6. München, 1929-48.

83. SCHMID, W. & STERLIN, O., *Die nachklassische Periode der griechischen Literatur*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* VII,2. Bd. 1-2. München, 1920-24.

Militærhistorie.

84. GROSSE, R., *Römische Militärgeschichte von Gallienus bis zum Beginn der byzantinischen Themenverfassung*. Berlin, 1920.

85. KROMAYER, J. & VEITH, G., *Heerwesen und Kriegsführung der Griechen und Römer*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* IV, 3.2. München, 1928.

86. THIEL, J. H., *Studies on the History of Roman Sea-Power in Republican Times*. Amsterdam, 1946.

Religionshistorie.

87. CUMONT, F., *Les religions orientales dans le paganisme romain*. 2. udg. Paris, 1909.

88. LATTE, K., *Römische Religionsgeschichte*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* V,4. 2. udg. München, 1967.
89. NILSSON, M. P., *Geschichte der griechischen Religion*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* V,2. 2.-3. udg. Bd. 1-2. München, 1961-67.
90. TAEGER, F., *Charisma*. Studien zur Geschichte des antiken Herrscherkultes. Bd. 1-2. Stuttgart, 1957-60.
91. WIDENGREN, G., *Mani und der Manichäismus*. Stuttgart, 1961.
- Retshistorie.
92. KASER, M., *Das römische Privatrecht*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* X,3.3. Bd. 1-2. München, 1955-59.
93. KASER, M., *Römische Rechtsgeschichte*. Göttingen, 1950.
94. KASER, M., *Das römische Zivilprozessrecht*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* X,3.4. München, 1966.
95. LATTE, K., *Heiliges Recht*. Tübingen, 1920.
96. WEISS, E., *Griechisches Privatrecht*. Bd. 1. Leipzig, 1923.
97. WESTRUP, C. W., *Introduction to Early Roman Law*. Bd. 1-5. Kbh., 1934-54.
98. WIEACKER, F., *Recht und Gesellschaft in die Spätantike*. Stuttgart, 1964.
- Se også forfatnings- og administrationshistorie, B 45-58.
- Videnskabs- og dannelseshistorie.
99. DRACHMANN, A. G., *Antikkens teknik*. Redskaber og opfindelser i den græske og romerske oldtid. Kbh., 1963.
100. GUTHRIE, W. K. C., *A History of Greek Philosophy*. Bd. 1-2. Cambridge, 1962-65.
101. HEIBERG, J. L., *Geschichte der Mathematik und Naturwissenschaften im Altertum*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* V,1.2. München, 1925.
102. JAEGER, W., *Paideia*. Die Formung des griechischen Menschen. Bd. 1-3. Berlin, 1936-47.
103. KLEBERG, T., *Bokhandel och bokförlag i antiken*. Stockholm, 1962.
104. MARROU, H.-I., *Histoire de l'éducation dans l'antiquité*. 2. udg. Paris, 1950.
- Også i engelsk oversættelse: *A History of Education in Antiquity*. London, 1956.
105. WINDELBAND, W., *Geschichte der abendländischen Philosophie im Altertum*. Serien: *Handbuch der Altertumswissenschaft* VI.1.1. 4. udg. München, 1923.
- Økonomisk og social historie.
106. ANDREADES, A., *Geschichte der*

- griechischen Staatswirtschaft*. Bd. 1. München, 1931.
107. BOARDMAN, J., *The Greeks Overseas*. (Penguin Book). Harmondsworth, 1964.
108. CHARLESWORTH, M. P., *Trade Routes and Commerce of the Roman Empire*. 2. udg. Cambridge, 1926.
109. DOPSCH, A., *Wirtschaftliche und soziale Grundlagen der europäischen Kulturentwicklung aus der Zeit von Cäsar bis auf Karl den Grossen*. 2. udg. Bd. 1-2. Wien, 1923-24.
110. *An Economic Survey of Ancient Rome*. Red. af T. Frank. Bd. 1-5. Baltimore, 1933-40.
111. FRANK, T., *An Economic History of Rome*. 2. udg. Baltimore, 1927.
112. GAGE, J., *Les classes sociales dans l'empire romain*. Paris, 1964.
113. HEICHELHEIM, F. M., *Wirtschaftsgeschichte des Altertums vom Paläolithikum bis zur Völkerwanderung*. Bd. 1-2. Leiden, 1938. Kommet som 2. udg. i engelsk oversættelse: *An Ancient Economic History*. Bd. 1-2. Leiden, 1958-64.
114. MITCHELL, H., *The Economics of Ancient Greece*. 2. udg. Cambridge, 1956.
115. ROSTOVTZEFF, M. I., *The Social and Economic History of the Hellenistic World*. 2. udg. Bd. 1-3. Oxford, 1952.
116. ROSTOVTZEFF, M. I., *The Social and Economic History of the Roman Empire*. 2. udg. Bd. 1-2. Oxford, 1957.
117. *Slavery in Classical Antiquity*. Red. af M. I. Finley. Cambridge, 1960.
118. WHEELER, M., *Rome beyond the Imperial Frontiers*. London, 1955.

IV BIBLIOGRAFI

119. *L'Année philologique*. Udg. af J. Marouzeau & J. Ernst. Paris, 1927-. Løbende fortsættelse af B 122.
120. ELKJÆR, K. & KRARUP, P., *Danmark og Antikken*. Bibliografi over danske hjælpemidler til studiet af den klassiske oldtid. 2. udg. ved K. Elkjær & G. Mondrup. Kbh., 1968.
121. LAMBRINO, S., *Bibliographie de l'antiquité classique 1896-1914*. 1. Auteurs et textes. Paris, 1951.
122. MAROUZEAU, J., *Dix années de bibliographie classique 1914-1924*. Paris, 1927.
- Se også A 470; B 138, 141, 145, 152.

V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER

Realleksika.

123. *Der kleine Pauly*. Lexikon der Antike. Udg. af K. Ziegler & W. Sontheimer. Bd. 1-(2). Stuttgart, 1964-(67). (AA 289, 313).
Planlagt i 5 bd. Bd. 3 er under udgivelse og er nået til "Megasthenes".
124. *Lexikon der alten Welt*. Udg. af K. Bartels & L. Huber. Tübingen/Zürich, 1965. (AA 289, 313).
125. *The Oxford Classical Dictionary*. Red. af M. Cary m.fl. 2. udg. Oxford, 1968. (AA 289, 313).
126. *Paulys Real-Enzyklopädie der classischen Altertumswissenschaft*. Udg. af G. Wissowa m.fl. 2. udg. Bd. 1-24. 2. række, bd. 1-(9) + suppl. bd. 1-(10). Stuttgart, 1894-(1967). (AA 289, 313).
127. *Reallexikon der Vorgeschichte*. Udg. af M. Ebert. Bd. 1-15. Berlin, 1924-32.
128. *Reallexikon für Antike und Christentum*. Udg. af T. Klauser. Bd. 1-(6). Leipzig, 1941-(66).

Prosopografiske leksika.

129. *Prosopographia Attica*. Udg. af J. Kirchner. Bd. 1-2. Berlin, 1901-03.
130. *Prosopographia Imperii Romani saec. I-III*. Udg. af E. Klebs, E. Dessau & P. v. Rohden. Bd. 1-3. Berlin, 1897-98.
2. udg. ved E. Groag & A. Stein. Bd. 1-(3). Berlin, 1933-(43).
- 130a BROUGHTON, T. R. S., *The Magistrates of the Roman Republic*. Bd. 1-2 + suppl. New York, 1951-59.
Kronologisk fortegnelse over alle romerske embedsmænd til 31 f.Kr. med kildehenvisninger.
131. *Prosopographia Ptolemaica*. Udg. af W. Peremans & E. van't Dack. Bd. 1-(5). Louvain, 1950-(63).
- Kronologiske oversigter og tabelværker.
132. BICKERMAN, E. J., *Chronology of the Ancient World*. London, 1968.

VII TIDSSKRIFTER

133. *American Journal of Philology*. Baltimore, 1880-.
134. *L'Antiquité classique*. Louvain, 1932-.
135. *Classica et Mediaevalia*. Revue danoise de philologie et d'histoire. Udg. af Societas Danica Indagationis Antiquitatis et Mediiævi. Kbh., 1938-.
136. *Classical Philology*. Chicago, 1906-.
137. *Eranos*. Acta philologia suecana 1896-. Uppsala, 1897-.
138. *Gnomon*. Kritische Zeitschrift für die gesamten klassischen Altertumswissenschaften. Berlin/München, 1925-.
- Anmeldelser og bibliografi.
139. *Hermes*. Zeitschrift für classische Philologie. Berlin/Wiesbaden, 1866-1944, 1952-.
140. *Historia*. Zeitschrift für alte Geschichte. Baden-Baden/Wiesbaden, 1950-.
141. *Jahresberichte über die Fortschritte der klassischen Altertumswissenschaft*. 1873-1943, 1944-1955. Berlin/Leipzig, 1875-1944. Göttingen, 1956.
- Forskningsoversigter og bibliografi.
142. *The Journal of Hellenic Studies*. London, 1880-.
143. *The Journal of Roman Studies*. Udg. af The Society for Promotion of Roman Studies. London, 1911-.
144. *Klio*. Beiträge zur alten Geschichte. Udg. af Deutsche Akademie der Wissenschaften zu Berlin, Institut für Griechische-Römische Altertumskunde. Leipzig, 1901-43. Berlin, 1959-.
145. *Lustrum*. Göttingen, 1956-.
- Rummer oversigter.
146. *Revue des études anciennes*. Bordeaux, 1899-.
147. *Revue des études grecques*. Udg. af L'Association pour l'encouragement des études grecques. Paris, 1888-.
148. *Revue des études latines*. Udg. af La société des études latines. Paris, 1923-.
149. *Rivista di filologia e d'istruzione classica*. Rom, sen. Torino, 1873-.
150. *Symbolae Osloenses*. Oslo, 1922-.
151. *Wiener-Studien*. Wien, 1879-.
152. *The Year's Work in Classical Studies*. Udg. af The Classical Journal's Board. Bristol, 1906-.

VIII KILDER

Kildeudgaver og kildeudvalg i almindelighed.

STANDARDUDGAVER.

153. *Bibliotheca Teubneriana*. Leipzig.
154. *Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum*. Udg. af Academia Scientiarum Austriacae. Bd. 1-70. Wien, 1866-1942. Bd. 71-. Wien, 1951-.
155. *Monumenta Germaniae Historica. Auctores Antiquissimi*. Bd. 1-15. Berlin, 1877-1919. (Nytryk 1961).
156. *Oxford Classical Texts*. Oxford.
157. *Patrologiae cursus completus...* Series Graeca & Latina. Udg. af J.-P. Migne.
 *Series Graeca. Bd. 1-161 + reg. bd. + suppl. bd. 1-3. Paris. 1857-85, 1912 & 1958/59-1963/66.
 *Series Latina. Bd. 1-221. Paris, 1844-1905.
 For kommentarer se C 145.

DOBBELTSPROGEDE UDGAVER.

158. *Collection des universités de France publiée sous le patronage de l'association Guillaume Budé*. Collection Budé. Paris.

159. *The Loeb Classical Library*. London.

OVERSÆTTELSESERIER.

160. *Penguin Classics*. Harmondsworth.
161. *Selskabet til historiske kildekrifters oversættelse*. Kbh., 1875-.

STUDIEUDGAVER.

162. *Kleine Texte für Vorlesungen und Übungen*. Berlin.
163. *Textes d'étude*. Strasbourg.

FRAGMENTSAMLINGER.

164. *Fragmenta Historicorum Graecorum*. Udg. af C. & T. Müller. Bd. 1-5. Paris, 1841-70.
165. *Die Fragmente der griechischen Historiker*. Udg. af F. Jacoby m.fl. Bd. 1-14. Berlin/Leiden, 1923-56.
166. *Historicorum Romanorum Reliquiae*. Udg. af H. Peter. Bd. 1-2. Leipzig, 1906-14.

Offentlige aktstykker m.v.

167. *Assyrian Laws*. Udg. af G. R. Driver & J. Miles. Oxford, 1935.

168. *The Athenian Tribute Lists*. Udg. af B. D. Meritt, H. T. Wade-Gery & M. F. McGregor. Bd. 1-4. Cambridge, Mass., 1939-53.
169. *The Babylonian Laws*. Udg. af G. R. Driver & J. Miles. Bd. 1-2. Oxford, 1952-55.
170. *Codex Theodosianus*. Udg. af T. Mommsen & P. Meyer. Berlin, 1905.
171. *Corpus Iuris Civilis*. Udg. af P. Krüger m.fl. Bd. 1-3. Berlin, 1928-29.
172. *Fontes Iuris Romani Antejustiniani*. Udg. af S. Riccobono m.fl. Bd. 1-3. Firenze, 1940-43.
173. *Juristische Papyri*. Udg. af P. M. Meyer. Berlin, 1920.
174. *Die Staatsverträge des Altertums*. Udg. af H. Bengtson. Bd. (1)-2. München, (-1962).
Bd. 1: ikke udkommet. Bd. 2: 700-338 v.Chr.
175. *Textes du droit Romain*. Udg. af P. F. Girard. Paris, 1937.
- Taler, breve og lignende.
176. *Epistolographi Graeci*. Udg. af R. Hercher. Paris, 1873.
177. *Oratores Attici*. Udg. af I. Bekker. Bd. 1-5. Paris, 1823-24.
178. *Oratorum Romanorum Fragmenta*. Udg. af E. Malcovati. Torino, 1930.
- For enkelte forfattere se standard-udgaveserier B 153-57.
- Indskrifter.
179. CAGNAT, R., *Inscriptiones Graecae ad res Romanas pertinentes*. Bd. 1 & 3-4. Paris, 1911-27.
Uafsluttet, samlet udg.
180. *Corpus Inscriptionum Latinarum*. Udg. af Academia litterarum Germanicae. Bd. 1-16 + suppl. Berlin, 1869-1936.
Samlet udg.
181. DESSAU, H., *Inscriptiones Latinae Selectae*. 3. udg. Bd. 1-3. Berlin, 1892-1916. (Fotografisk optryk 1962).
Kommenteret udvalg.
182. DIEHL, E., *Inscriptiones Latinae veteres Christianae*. Bd. 1-3. Berlin, 1925-31.
183. DITTENBERGER, W., *Sylloge Inscriptionum Graecarum*. 3. udg. Bd. 1-4. Leipzig, 1915-24.
Kommenteret udvalg.
184. *Inscriptiones Graecae*. Udg. af Die Preussische Akademie der Wissenschaften. Berlin, 1873-.
185. TOD, M. N., *A Selection of Greek Historical Inscriptions*. Bd. 1-2. Oxford, 1933-48.
- Mange indskrifter findes også i akt-stykkeudgaver.
- Papyri.
186. MITTEIS, L. & WILCKEN, U., *Grundzüge und Chrestomatie der Papyruskunde*. Bd. 1-4. Leipzig, 1912.

Historiske papyri i bd. 1., juridiske
i bd. 2.

A Manual of Greek Numismatics.
2. udg. Oxford, 1911.

187. TURNER, E. G., *Greek Papyri*. An
Introduction. Oxford, 1968.

191. MATTINGLY, H., *Roman Coins
from the Earliest Times to the Fall
of the Western Empire*. 2. udg. Bd.
1-3. London, 1960.

188. *Urkunden der Ptolemäerzeit* (Älte-
re Funde). Udg. af U. Wilcken. Bd.
1-2. Berlin, 1922-57.

192. MATTINGLY, H. & SYDENHAM,
E. A., *Coins of the Roman Empire
in the British Museum*. Bd. 1-5.
London, 1923-50.

Mønter.

Uafsluttet, samlet udgave. Også
med titlen *A Catalogue of the Ro-
man Coins in the British Museum*.

189. HEAD, B. V., *Historia nummorum*.

193. SYDENHAM, E. A., *The Coinage
of the Roman Republic*. London,
1952.

190. HILL, G. F., *Historical Greek
Coins*. London, 1906.

C

Middelalderen

I INTRODUKTIONER

1. *Geschichte*. Red. af W. Besson. Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopædie des Wissens, bd. 24. Frankfurt am Main, 1961.
Se artiklerne "Mittelalter", ss. 135-58, og "Periodisering, Mittelalter", ss. 253-57.
2. HALPHEN, L., *Initiation aux études d'histoire du Moyen Age*. 3. udg. Paris, 1952.
Hovedsageligt fransk orienteret.
3. PACAUT, M., *Guide de l'étudiant en histoire médiévale*. Paris, 1968.
Tager sigte på universitetsundervisning i Frankrig. Henviser navnlig til fransk litteratur.
4. QUIRIN, H., *Einführung in das Studium der mittelalterlichen Geschichte*. 3. udg. Braunschweig, 1964.
En avanceret, videnskabelig indføring i middelalderens begrebsverden og forskningsteknik. Hovedvægten på tyske forhold.

II FREMSTILLINGER

Verdens og Europas historie.

5. *Aschehougs Verdenshistorie fra antikken til våre dager*. Red. af A. Ording & T. Dahl. Bd. 2. Oslo, 1953.
*Bd. 2. SCHREINER, J., *Middelalderen*. Tusen års grotid.
Dette bind findes også som separat paperback udg. med titlen *Middelalderen*. Oslo, 1962.
6. *The Cambridge Medieval History*.
Red. af J. B. Bury m.fl. 1.-2. udg. Cambridge, 1922-67.
*Bd. 1. *The Christian Roman Empire and the Foundation of the Teutonic Kingdoms*. 2. udg. 1924.
*Bd. 2. *The Rise of the Saracens and the Foundation of the Western Empire*. 2. udg. 1926.
*Bd. 3. *Germany and the Western Empire*. 1922.
*Bd. 4:1. *The Byzantine Empire: Byzantium and its Neighbours*. 2. udg. 1966.

- *Bd. 4:2. *The Byzantine Empire: Government, Church and Civilization*. 2. udg. 1967.
- *Bd. 5. *Contest of Empire and Papacy*. 2. udg. 1929.
- *Bd. 6. *Victory of the Papacy*. 1929.
- *Bd. 7. *Decline of Empire and Papacy*. 1932.
- *Bd. 8. *The Close of the Middle Ages*. 1936.
- Værket var oprindeligt forsynet med et supplementsbind indeholdende et historisk atlas. I senere optryk findes disse 86 kort spredte over de enkelte bind.
7. *Clio*. Introduction aux études historiques. 2.-3. udg. Bd. 4-5. Paris, 1949-51.
- *Bd. 4. CALMETTE, J., *Le Monde féodal*. 2. udg. 1951.
- *Bd. 5. CALMETTE, J., *L'Élaboration du monde moderne*. 3. udg. 1949.
8. DAVIS, R. H. C., *A History of Medieval Europe from Constantine to St. Louis*. London, 1957.
9. ERSLEV, Kr., *Oversigt over Middelalderens Historie*. 3. udg. ved H. Koht. Kbh., 1949. (Fotografisk optryk, 1961).
10. *Fischer Weltgeschichte*. Bd. 10-12. Frankfurt am Main, 1965-68.
- *Bd. 10. DHONT, J., *Das frühe Mittelalter*. 1968.
- *Bd. 11. Le GOFF, J., *Das Hochmittelalter*. 1965.
- *Bd. 12. ROMANO, R. & TENEN-
TI, A., *Die Grundlegung der modernen Welt*. Spätmittelalter, Renaissance, Reformation. 1967.
11. *A General History of Europe*. Red. af D. Hay. London, 1964-(66).
De relevante, hidtil udkomne bind i denne serie er C 12-13.
12. *BROOKE, C., *Europe in the Central Middle Ages 962-1154*. 1964.
13. *HAY, D., *Europe in the Fourteenth and Fifteenth Centuries*. 1966.
14. HAMPE, K., *Das Hochmittelalter 900-1250*. Köln/Graz, 1963.
15. HEER, F., *The Medieval World*. Europe 1100-1350. Oversat af J. Sondheimer. Serien: *History of Civilization*. Red. af R. Syme. London, 1963.
16. *Histoire générale des civilisations*. Red. af M. Crouzet. Bd. 3. Paris, 1955.
- *Bd. 3. PERROY, E., *Le Moyen Âge*. L'expansion de l'Orient et la naissance de la civilisation occidentale.
17. *Historia Mundi*. Red. af F. Kern og F. Valjavec. Bd. 5-6. Bern, 1956-58.
- *Bd. 5. *Frühes Mittelalter*. 1956.
- *Bd. 6. *Hohes und spätes Mittelalter*. 1958.
18. *Histoire du Moyen Âge*. Bd. 1-10. Serien: *Histoire générale*. Grundlagt af G. Glotz. Paris, 1928-45.
- *Bd. 1. LOT, F., PFISTER, C. & GANSHOF, F.-L., *Les Destinées de l'Empire en Occident de 395 à 888*. 1928. (2. udg. i 2 bind, 1940-41).
- *Bd. 2. FLICHE, A., *L'Europe occidentale de 888 à 1125*. 1930.
- *Bd. 3. DIEHL, Ch. & MARGAIS, G., *Le Monde orientale de 395 à 1081*. 2. udg. 1944.
- *Bd. 4:1. JORDAN, E., *L'Allemagne et l'Italie aux 12. et 13. siècles*. 1939.

- *Bd. 4:2. PETIT-DUTAILLIS, Ch. & GUINARD, P., *L'Essor des Etats d'Occident: France, Angleterre, péninsule ibérique*. 2. udg. 1944.
- *Bd. 5. PERRIN, E. & LÉONARD, E. C., *La Décadence de la Papauté, l'Allemagne, l'Italie de 1273 à 1492*. (Ikke udkommet).
- *Bd. 6:1. FAWTIER, R., *L'Europe occidentale de 1270 à 1380: De 1270 à 1328*. 1940.
- *Bd. 6:2. COVILLE, A., *L'Europe occidentale de 1270 à 1380: De 1328 à 1380*. 1941.
- *Bd. 7:1. CALMETTE, J. & DÉPREZ, E., *L'Europe occidentale de la fin du XIVE siècle aux guerres de l'Italie: La France et l'Angleterre en conflit*. 1937.
- *Bd. 7:2. CALMETTE, J. & DÉPREZ, E., *L'Europe occidentale de la fin du XIVE siècle aux guerres de l'Italie: Les premières grandes puissances*. 1939.
- *Bd. 8. PIRENNE, H., COHEN, G. & FOCILLON, H., *La Civilisation occidentale au Moyen Âge du XIe siècle au milieu du XVe siècle*. 1933.
- *Bd. 9:1. DIEHL, Ch., OECONOMOS, L., GUILLAND, R. & GROUSSET, R., *L'Europe orientale de 1081 à 1453*. 1945.
- *Bd. 10:1. GROUSSET, R., AUBOYER, J. & BUHOT, J., *L'Asie orientale des origines au XVe siècle: Les empires*. 1941.
- *Bd. 10:2. MASPERRO, H. & MUS, P., *Les Institutions*. (Ikke udkommet).
19. JONES, G., *A History of the Vikings*. New York/Toronto, 1968.
20. LOT, F., *La Fin du Monde Antique et le Début du Moyen Âge*. Paris, 1950.
- Findes også i engelsk oversættelse som paperback, 1961.
21. MOSS, H. St. L. B., *The Birth of the Middle Ages 395-814*. Oxford, 1935. Paperback udgave, 1963.
22. *Nouvelle Cléo*. L'Histoire et ses problèmes. Red. af R. Boutruche og P. Lemerle. Bd. 12:1-2, 23. Paris, 1965-(66).
- *Bd. 12:1. MUSSET, L., *Les invasions: Les vagues germaniques*. 1965.
- *Bd. 12:2. MUSSET, L., *Les invasions: Le second assaut contre l'Europe chrétienne (VIIe-XIe siècles)*. 1966.
- *Bd. 23. HEERS, J., *L'Occident aux XIVE et XVE siècles: aspects économiques et sociaux*. 2. udg. 1966.
23. *Peuples et Civilisations*. Histoire générale. Red. af L. Halphen og P. Sagnac. Bd. 5-7. Paris, 1931-41.
- *Bd. 5. HALPHEN, L., *Les Barbares. Des grandes invasions aux conquêtes turques du XIe siècle*. 4. udg. 1940.
- *Bd. 6. HALPHEN, L., *L'Essor de l'Europe XIe-XIIIe siècles*. 2. udg. 1941.
- *Bd. 7:1. PIRENNE, H., RENAUDET, A., PERROY, E. & HALPHEN, L., *La Fin du moyen âge: La désagrégation du monde médiéval 1285-1453*. 1931.
- *Bd. 7:2.--, *La fin du moyen âge: L'Annonce des temps nouveaux 1453-1492*. 1931.
24. *Propyläen Weltgeschichte*. Eine Universalgeschichte. Red. af G. Mann & A. Heuss. Bd. 5. Frankfurt am Main/Berlin, 1963.

- *Bd. 5. *Islam. Die Entstehung Europas*.
25. RUNCIMAN, S., *A History of the Crusades*. Bd. 1-3. Cambridge, 1951-54. (Findes også i paperback).
26. *The Shorter Cambridge Medieval History*. Red. af C. W. Previt -Orton. Bd. 1-2. Cambridge, 1952. (Genoptryk med rettelser, 1962).
29. SAYLES, G. O., *The Medieval Foundations of England*. London, 1948. (Findes også i paperback).
- Se også A 39; D 17.

Europæiske landes historie.

ENGLAND.

27. *The Oxford History of England*. Red. af G. N. Clark. Bd. 1-6. Oxford, 1936-61.
- *Bd. 1. COLLINGWOOD, R. G. & MYRES, J. N. L., *Roman Britain and the English Settlements*. 1936.
- *Bd. 2. STENTON, F. M., *Anglo-Saxon England*. 1943.
- *Bd. 3. POOLE, A. L., *From Domesday Book to Magna Carta 1087-1216*. 1951.
- *Bd. 4. POWICKE, M., *The Thirteenth Century 1216-1307*. 1953.
- *Bd. 5. McKISACK, M., *The Fourteenth Century 1307-1399*. 1959.
- *Bd. 6. JACOB, E. F., *The Fifteenth Century 1399-1485*. 1961.
28. *The Pelican History of England*. Red. af J. E. Morpurgo. Bd. 2-4. (Penguin Books). Harmondsworth, 1961-66.
- *Bd. 2. WHITELOCK, D., *The Beginnings of English Society*. Rev. udg. 1966.
- *Bd. 3. STENTON, D. M., *English Society in the Middle Ages 1066-1307*. 4. udg. 1965.
- *Bd. 4. MYERS, A. R., *England in the late Middle Ages*. Rev. udg. 1961.
30. *Histoire de France depuis les origines jusqu'  la Révolution*. Red. af E. Lavisse. Bd. 2-4. Paris, 1901-03.
- *Bd. 2:1. BAYET, C., PFISTER, C. & KLEINCLAUSZ, A., *Le Christianisme, les Barbares, Mérovingiens et Carolingiens*. 1903.
- *Bd. 2:2. LUCHAIRE, A., *Les premiers Capétiens 987-1137*. 1901.
- *Bd. 3:1. LUCHAIRE, A., *Louis VII, Philippe Auguste, Louis VIII 1137-1226*. 1901.
- *Bd. 3:2. LANGLOIS, Ch.-V., *Saint Louis Philippe le Bel, les derniers Capétiens directs 1226-1328*. 1901.
- *Bd. 4:1. COVILLE, A., *Les premiers Valois et la Guerre de Cent Ans 1328-1422*. 1902.
- *Bd. 4:2. PETIT-DUTAILLIS, Ch., *Charles VII, Louis XI et les premières années de Charles VIII 1422-1492*. 1902.
- En bred fremstilling, dog noget for ldet.
31. LOT, F., *La France des origines   la guerre de Cent Ans*. Paris, 1941.
- Behandler kun den politiske historie.

NEDERLANDENE.

32. *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*. Red. af J. A. van Houtte, J. F. Niermeyer, J. Presser, J. M. Romein & H. van Werveke. Bd. 1-3. Utrecht, 1949-51.

*Bd. 1. *Ouheid en vroege Middeleeuwen tot het jaar 925*. 1949.

*Bd. 2. *De volle Middeleeuwen 925-1305*. 1950.

*Bd. 3. *De late Middeleeuwen 1305-1477*. 1951.

33. PIRENNE, H., *Histoire de Belgique*. 4.-5. udg. Bd. 1-3. Bruxelles. 1929-47.

*Bd. 1. *Des origines au commencement du XIVe siècle*. 5. udg. 1929.

*Bd. 2. *Du commencement du XIVe siècle à la mort de Charles le Téméraire*. 4. udg. 1947.

SPANIEN.

34. MERRIMAN, R. B., *The Rise of the Spanish Empire in the Old World and in the New*. Bd. 1-2. New York, 1918.

*Bd. 1. *The Middle Ages*.

*Bd. 2. *The Catholic Kings*. (Behandler tiden ca. 1450-1516).

TYSKLAND.

35. GEBHARDT, B., *Handbuch der deutschen Geschichte*. Red. af H. Grundmann. 8. udg. Bd. 1. Stuttgart, 1954.

*Bd. 1. *Frühzeit und Mittelalter*.

36. *Handbuch der deutschen Geschich-*

te. Red. af L. Just. Bd. 1. Konstanz, 1957.

*Bd. 1. *Deutsche Geschichte bis zum Ausgang des Mittelalters*.

ØSTEUROPA.

38. VERNADSKY, G. & KARPOVICH, M., *A History of Russia*. Bd. 1-4. New Haven, 1946-59.

*Bd. 1. *Ancient Russia*. 1946.

*Bd. 2. *Kievan Russia*. 1948.

*Bd. 3. *The Mongols and Russia*. 1953.

*Bd. 4. *Russia at the Dawn of the Modern Age*. 1959.

For Polen se A 78.

Ikke-europæiske verdensdele og landes historie.

BYZANS.

39. HUSSEY, J. M., *The Byzantine World*. London, 1957.

Er en introduktion til emnet. Der findes en dansk oversættelse fra 1962.

40. OSTROGORSKY, G., *Geschichte des byzantinischen Staates*. 2. udg. München, 1952.

Et standardværk. Der findes en engelsk oversættelse fra 1956.

41. VASILIEV, A. A., *History of the Byzantine Empire 324-1453*. 2. udg. Oxford, 1952. (Findes også i paperback).

Se også C 6:4.

- ISLAM.*
42. GUILLAUME, A., *Islam*. (Penguin Book). Harmondsworth, 1954.
- Se også A 132.
- OSMANNERRIGET.*
43. WITTEK, P., *The Rise of the Ottoman Empire*. London, 1958.
- Nordens historie.
- Se også C 19.
- DANMARK.*
44. ARUP, E., *Danmarks Historie*. Bd. 1-2. Kbh., 1926-32. (AA 282).
- *Bd. 1. *Land og Folk til 1282*. 1926.
- *Bd. 2. *Stænderne i Herrevælde 1282-1624*. 1932.
- Bd. 2:A. 1282-1523. Bd. 2:B. 1523-1624.
- Uændret fotografisk optryk, 1961.
- Se også kommentar D 77.
45. CHRISTENSEN, A. E., *Kongemagt og Aristokrati*. Kbh., 1945. (Fotografisk genoptryk med supplerende noter, 1968).
46. *Danmarks Riges Historie*. Bd. 2. Kbh., 1898-1905. (AA 281).
- *Bd. 2. ERSLEV, Kr., *Den senere Middelalder 1241-1481*.
47. (Politikens) *Danmarks Historie*. Red. af J. Danstrup og H. Koch. Bd. 1-5.
- Kbh., 1963. (AA 281-282, 285-286, 311).
- *Bd. 1. BRØNDSTED, J., *De ældste tider indtil år 600*.
- *Bd. 2. RAMSKOV, T., *Normanner-tiden 600-1060*.
- *Bd. 3. KOCH, H., *Kongemagt og Kirke 1060-1241*.
- *Bd. 4. KJERSGAARD, E., *Borgerkrig og Kalmarunion 1241-1448*.
- *Bd. 5. Se D 78:5.
- Vedr. 2. udg. se F 7.
48. *Schultz Danmarkshistorie*. Red. af Aa. Friis m.fl. Bd. 1. Kbh., 1941. (AA 281, 284, 311).
- *Bd. 1. (Tiden indtil 1241).
- Se også kommentar, F 5.
49. *Sønderjyllands Historie fremstillet for det danske Folk*. Red. af V. la Cour m.fl. Bd. 1-2. Kbh., 1930-39. (AA 287,312).
- *Bd. 1. *Landet, Sproget, Tiden indtil 1241*. 1930-31.
- *Bd. 2. *Tidsrummet 1241-ca. 1600*. 1937-39.
- Se kommentar F 33.
- NORGE.*
- 49a HELLE, K., *Norge blir en Stat 1130-1319*. Serien: *Handbok i Norges Historie*, Bd. 1. Del 3. Oslo, 1964.
- Se også A 152.
- SVERIGE.*
- Se A 157:1.

III ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN

Filosofi- og idéhistorie.

50. CARLYLE, R. W. & A. J., *A History of Medieval Political Thought in the West*. Bd. 1-6. London, 1909-36. (Optryk, 1950).
 *Bd. 1. *A History of Political Theory from the Roman Lawyers of the Second Century to the Political Writers of the Ninth*. 1909.
 *Bd. 2. *The Political Theory of the Roman Lawyers and Canonists from the Tenth Century to the Thirteenth*. 1909.
 *Bd. 3. *Political Theory from the Tenth Century to the Thirteenth*. 2. udg. 1928.
 *Bd. 4. *The Theories of the Relation of the Empire and the Papacy from the Tenth Century to the Twelfth*. 1921.
 *Bd. 5. *The Political Theory of the Thirteenth Century*. 1928.
 *Bd. 6. *Political Theory from 1300 to 1600*. 1936.
51. GILSON, E., *History of Christian Philosophy in the Middle Ages*. Justin Martyr to Nicholas of Cues. London, 1955.
52. LEFF, G., *Medieval Thought from St. Augustine to Ockham*. (Penguin Book). Harmondsworth, 1958.
53. ULLMANN, W., *A History of Political Thought: The Middle Ages*. (Penguin Book). Harmondsworth, 1965.

Historieskrivning og historieforskning.

54. GRUNDMANN, H., *Geschichtsschreibung im Mittelalter*. Göttingen, 1965. (Paperback).

Se F 35 for Danmarks vedkommende.

Historiske problemer og diskussioner.

55. *Problems in European Civilization*. Red. af R. W. Greenlaw & D. E. Lee. Boston, 1958-.
 Se kommentar, A 270. Hidtil udkommet: C 56-63.
56. *HAVIGHURST, A. F., *The Pirenne Thesis*. Analysis, Criticism and Revision. 1958. Revideret udg., 1969.
57. *BENTON, J. F., *Town Origins*. The Evidence from Medieval England. 1968.
58. *SULLIVAN, R. E., *The Coronation of Charlemagne*. What did it Signify? 1959.
59. *HERZSTEIN, R. E., *The Holy Roman Empire in the Middle Ages*. Universal State or German Catastrophe? 1965.
60. *WILLIAMS, S., *The Gregorian Epoch*. Reformation, Revolution, Reaction. 1964.
61. *POWELL, J. M., *Innocent III*. Vicar of Christ or Lord of the World? 1963.

62. *BRUNDAGE, J. A., *The Crusades. Motives and Achievements.* 1964.
63. *BODET, G. P., *Early English Parliaments. High Courts, Royal Councils or Representative Assemblies?* 1968.
64. *Problems and Perspectives in History.* Red. af H. F. Kearney. London, 1968-.
65. *SPUFFORD, P., *Origins of the English Parliament.* 1968.
- Se også A 242, 244-45.

Internationale relationers historie.

66. *Histoire des relations internationales.* Red. af P. Renouvin. 2. udg. Bd. 1. Paris, 1958.
- *Bd. 1. GANSHOF, F.-L., *Le Moyen Âge.*

Kirke- og religionshistorie.

67. BÆKSTED, A., *Guder og Helte i Norden.* (Politikens Håndbøger). Kbh., 1963. (AA 446, 451).
68. *Den danske kirkes historie.* Red. af H. Koch & B. Kornerup; N. K. Andersen & P. G. Lindhardt. Bd. 1-3. Kbh., 1950-65. (AA 440, 449).
- *Bd. 1. KOCH, H., *Den ældre middelalder indtil 1241.* 1950.
- *Bd. 2. ANDERSEN, N. K., *Senmiddelalderen 1241-1448.* 1962.
- *Bd. 3. Se D 122:3.
69. HALLER, J., *Das Papsttum. Idee und Wirklichkeit.* Bd. 1-5. Stuttgart, 1950-53.

nes jusqu'à nos jours. Grundlagt af A. Fliche & V. Martin. Red. af A. Fliche & E. Jarry. Bd. (4-14). Paris, 1937-(64).

*Bd. 4. Se B 69:4.

*Bd. 5. BREHIER, L. & AIGRAIN, R., *Grégoire le Grand, les états barbares et la conquête arabe 590-757.* 1938.

*Bd. 6. AMANN, É., *L'Epoque carolingienne 757-888.* 1941.

*Bd. 7. AMANN, É. & DUMAS, A., *L'Eglise au pouvoir des laics 888-1057.* 1942.

*Bd. 8. FLICHE, A., *La reforme gregorienne et la reconquête chrétienne 1057-1123.* 1950.

*Bd. 9:1-2. FLICHE, A., FOREVILLE, R. & ROUSSET de PINA, J., *Du premier concile du Latran à l'avènement d'Innocent III 1123-1198.* 1948-53.

*Bd. 10. FLICHE, A., THOUZELIER, Ch. & AZALS, Y., *La chrétienté romaine 1198-1274.* 1950.

*Bd. 11. ARQUILLIERE, H.-X., JARRY, E., ROUDIL, C. & FLICHE, A., *La centralisation pontificale et les tendances nationales 1274-1378.* (ikke udkommet).

*Bd. 12:1-(2). LeBRAS, G., *Institutions ecclésiastiques de la chrétienté médiévale. Préliminaires et première partie.* 1959-(64).

*Bd. 13. FOREST, A., Van STENBERGHEN, F. & de GRANDILLAC, M., *Le mouvement doctrinal du IXe au XIVe siècle.* 1956.

*Bd. 14:1-2. DELARUELLE, E., LABANDE, E.-R. & OURLIAC, P., *L'Eglise au temps du grand schisme et de la crise conciliaire 1378-1449.* 1962-64.

70. *Histoire de l'Eglise depuis les origi-*

71. HOIMQUIST, H. & NØRRE-

GAARD, J., *Kirkehistorie*. 3. udg. Bd. 1. Kbh., 1946.

*Bd. 1. *Oldtid og Middelalder*.

Kunsthistorie.

72. CONANT, H. J., *Carolingian and Romanesque Architecture 800-1200*. Serien: *The Pelican History of Art*. Harmondsworth, 1959.

73. BECKETT, F., *Danmarks Kunst*. Bd. 1-2. Kbh., 1924-27.

74. *Danmarks Kirker*. Udg. af Nationalmuseet. Bd. (1-23). Kbh., 1933-(64). (AA 258, 293, 390-92, 399).

Sigter mod en beskrivelse af samtlige danske kirker opført før 1850. De udkomne bind er specificeret i AA 399.

75. *Danske slotte og herregårde*. Red. af Aa. Roussel. 2. udg. Bd. 1-20. Kbh., 1963-68. (AA 394-95).

Bd. 1-5. Sjælland. Bd. 6. Lolland-Falster. Bd. 7-9. Fyn. Bd. 10-16. Jylland. Bd. 17. Sagn og spøgerier. Bd. 18-19. Gamle danske landsdele øst for Øresund. Bd. 20. Gamle danske landsdele syd for den nuværende grænse.

Registre til bd. 1-16 findes i bd. 16. Registre til bd. 18-19 findes i bd. 19. Bd. 20 har sit eget register.

Bd. 1-16 er hovedsageligt en let ændret udg. af *Danske Slotte og Herregårde*. Red. af A. G. Hassø. Bd. 1-7. Kbh., 1943-46. Men de øvrige bind er nye. Disse råder bod på den især for historikere store mangel i den 1. udgave, nemlig slotte og gårde i de områder, der tidligere hørte til Danmark.

Værket har størst betydning for det

16.-18. årh., idet de allerfleste bygningsværker stammer fra tiden efter middelalderen.

76. HARVEY, J. H., *The Gothic World*. London, 1951.

77. KITZINGER, E., *Early Medieval Art*. London, 1940.

78. KRAUTHEIMER, R., *Early Christian and Byzantine Architecture*. Serien: *The Pelican History of Art*. Harmondsworth, 1965.

79. *Kunst*. Serien: *Nordisk Kultur*, bd. 27. 1931.

80. MACKEPRANG, M., *Vore Landsbykirker*. 2. udg. Kbh., 1944.

Litteraturhistorie.

81. FRIIS, O., *Den danske Litteraturhistorie*. Bd. 1. Kbh., 1945.

82. MANITIUS, K., *Geschichte der lateinischen Literatur des Mittelalters*. Bd. 1-3. *Handbuch der Altertumswissenschaft IX*, 2. München, 1911-31.

83. PETERSEN, C. S. & ANDERSEN, V., *Illustreret dansk Litteraturhistorie*. Bd. 1. Kbh., 1924.

84. THEILGÅRD LAUGESEN, A., *Middelalderlitteraturen*. En orientering. Kbh., 1966.

Militærhistorie.

85. DELBRÜCK, H., *Geschichte der Kriegskunst im Rahmen der politischen Geschichte*. Bd. 3. Berlin, 1923.

Retshistorie.

86. FEINE, H. E., *Kirchliche Rechtsgeschichte*. Bd. 1: *Die katolische Kirche*. Weimar, 1955.
87. JØRGENSEN, P. J., *Dansk Retshistorie*. Retskildernes og Forfatningsrettens Historie indtil sidste Halvdel af det 17. Aarhundrede. 2. udg. Kbh., 1947. (Fotografisk optryk, 1965).

Økonomisk og social historie.

88. *Befolkning i Middelalderen*. Serien: *Nordisk Kultur*, bd. 2. 1938.
89. BLOCH, M., *La Société Féodale*. Paris, 1939-40. Engelsk oversættelse, 1961.

90. *The Cambridge Economic History of Europe*. Red. af J. H. Clapham, E. Power, M. M. Postan & H. J. Habakkuk. Bd. 1-3. Cambridge, 1952-66.

*Bd. 1. *The agrarian life of the Middle Ages*. 2. udg. 1966.

*Bd. 2. *Trade and industry in the Middle Ages*. 1952.

*Bd. 3. *Economic organization and policies in the Middle Ages*. 1963.

91. GANSHOF, F.-L., *Qu'est-ce que la féodalité?* 3. udg. Bruxelles, 1957.

Engelsk oversættelse: *Feudalism*. 3. udg. 1964. Findes også i tysk oversættelse, 1961, (paperback udgaver).

92. *Handel och Samfärdsel under Medeltiden*. Serien: *Nordisk Kultur*, bd. 16. 1933.

Se også C 21:23.

IV BIBLIOGRAFI

Almen bibliografi.

93. *Bibliography of Old Norse-Icelandic Studies 1963*. Red. af H. Bekker-Nielsen & Th. Damsgaard Olsen. Kbh., 1964.

Årsfortegnelse. Principielt udtømmende, hvad angår litteraturen af videnskabelig værdi inden for dens område: sprog, historie, arkæologi, m.m. Medtager også anmeldelser. Gennemførte krydshenvisninger.

94. KRISTELLER, P. O., *Latin Manuscript Books Before 1600*. A list of printed catalogues and unpublished inventories of extant collections. New York, 1960.

Historisk bibliografi.

95. DAVIS, R. H. C., *Medieval European History 395-1500*. A select bibliography. Serien: *Helps for Students of History*, nr. 67. 2. udg. London, 1968.

Se kommentar A 460.

96. PAETOW, L., *A Guide to the Study of Medieval History*. London, 1931. Meget omfangsrig. Et supplementsbind (1930-60) forberedes.

For *Byzans' og korstogenes historie* se også A 470. For *Danmark* se F 75-78. Se også A 468-69.

V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER

Historiske leksika.

97. *Clavis Mediaevalis*. Kleines Wörterbuch der Mittelalterforschung. Red. af R. Klauser & O. Meyer. Wiesbaden, 1962.

Belyser kilder, historiske hjælpevidenskaber, arkiv- og biblioteksvæsen.

98. *Kulturhistorisk Leksikon for nordisk Middelalder*. Fra Vikingetid til Reformationstid. Red. af J. Danstrup, G. Rona m.fl. Bd. 1-(14). Dansk udgave: Kbh., 1956-(69).

Flersproget, fælles nordisk værk. Uafsluttet. Bd. 14 fører op til "samgæld". Belyser kulturhistorien i videste forstand, herunder også administration, retsforhold, handel, landbrug og teknik.

Kronologiske oversigter og tabelværker.

For *Danmark* se F 31, 83.

Historiske atlas.

Se A 633:2 samt kortmaterialet i C 6. Bd. 2: *Mittelalter* i *Grosser Historischer Weltatlas* (A 628) er endnu ikke udkommet.

Biografiske leksika og stamtavler.

Se A 622-23 for *stamtavler*. For *Danmark* se C 115; F 96-98.

Topografi.

100. STYFFE, C. G., *Skandinavien under Unionstiden*. Ett bidrag till den historiska geografien. 2. udg. Stockholm, 1880.

Se også F 94.

Ordbøger.

101. DU CANGE, *Glossarium mediae et infimae latinitatis*. 5. udg. Bd. 1-10. Paris, 1883-87. (Genoptryk 1937-38).

Den mest omfattende ordbog over middelalderlatin. Resultat af adskillige revisioner og udvidelser siden den 1. udg. fra 1678. Nu forældet, men de nyere ordbøger, der er i færd med at afløse den, er endnu ikke brugbare.

102. NIERMEYER, J. F., *Mediae Latinitatis Lexicon minus*. Hft. 1-(11). Leiden, 1954-(64).

Kortfattet ordbog over middelalderlatin. Kildehenvisninger og oversættelser til fransk og engelsk. Hft. 11 fører op til "vaccarius".

103. CAPPELLI, A., *Lexicon abbreviaturarum*. Milano, 1953. *danske Sprog*. Bd. 1-5. Kbh., 1881-1918.
104. BAXTER, J. H. & JOHNSON, C., *Medieval Latin Wordlists from British and Irish Sources*. Red. af R. E. Latham. Ny udg. Oxford, 1965. Er ikke en egentlig ordbog. Desuden regionalt begrænset.
105. HAMMARSTRÖM, M., *Glossarium till Finlands och Sveriges latinska medeltidsurkunder jämte språklig indledning*. Helsingfors, 1925.
106. FRITZNER, J., *Ordbog over det gamle norske Sprog*. 2. udg. Bd. 1-3. Christiania, 1886-96. (Genoptryk, Oslo, 1954).
107. SÖDERWALL, K. F., *Ordbok över svenska medeltidsspråket*. Bd. 1-2. Stockholm, 1884-1918. *Supplement*. Hft. 1-(31). Lund, 1953-(66). Supplementet, hft. 31 fører op til "usne".
108. KALKAR, A., *Ordbog til det ældre danske Sprog*. Bd. 1-5. Kbh., 1881-1918.
109. LUND, G. F. V., *Det ældste danske Skriftsprog Ordforråd*. Ordbog til de gamle danske Landskabslove, de sønderjyske Stadsretter samt øvrige samtidige Sprogmindesmærker (fra omtr. 1200 til 1300). Kbh., 1877. (Fotografisk optryk, 1967). (AA 96, 140).
110. LÜBBEN, A., *Mittelniederdeutsches Handwörterbuch*. Leipzig, 1888.
111. SCHILLER, K. & LÜBBEN, A., *Mittelniederdeutsches Wörterbuch*. Bd. 1-6. Bremen, 1875-81.

Specielle leksika.

112. *Nordisk Kultur*. Red. af J. Brøndum-Nielsen, O. v. Friesen, M. Olsen & S. Erixon. Bd. 1-30. Stockholm/Oslo/Kbh., 1931-56. For enkelte bind se C 79, 88, 92, 117, 118, 121.

VI HISTORISKE HJÆLPEDISCIPLINER OG BESLÆGTEDE VIDENSKABER

Arkæologi.

113. BRØNDSTED, J., *Danmarks Oldtid*. 2. udg. Bd. 3. Kbh., 1960. (AA 273, 290-91, 313).
*Bd. 3. *Jernalderen*.

114. *Danske Voldsteder fra Oldtid og*

Middelalder. Udg. af Nationalmuseet. Bd. 1-(2). Kbh., 1957-(64). (AA 293, 314).

Svarer i plan og grundighed til *Danmarks Kirker* (C 74). De to hidtil udkomne bind dækker Thisted og Hjørring amter.

- Diplomatik.**
dansk epigrafik. Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Kbh., 1968. (AA 306-07, 315).
Se *diplomatik*, A 804-10.
- Genealogi.**
115. *Danmarks Adels Årbog*. Kbh., 1884-. (AA 309, 336, 343).
Indeholder stamtavler over en lang række adelslægter.
116. THISET, A. & WITTRUP, P., *Nyt dansk Adelsleksikon*. Kbh., 1904. (AA 309, 319).
I tilknytning hertil se C 125.
Se også A 622-23.
- Kronologi.**
Se A 619-20, 865-68.
- Metrologi.**
117. *Maal og Vægt*. Serien: *Nordisk Kultur*, bd. 30. 1936.
Se også A 869-70.
- Numismatik.**
118. *Mønt*. Serien: *Nordisk Kultur*, bd. 29. 1936.
Se også A 871-72.
- Palæografi og epigrafik.**
119. BÆKSTED, A., *Danske Indskrifter*. En indledning til studiet af
120. KROMAN, E., *Middelalderlig Skrift*. Skriftprøver og Transkriptioner. Kbh., 1951.
121. *Palæografi*. Serien: *Nordisk Kultur*, bd. 28 A–B. 1943-54.
*Bd. 28 A. *Danmark og Sverige*. 1943.
*Bd. 28 B. *Norge og Island*. 1954.
122. WATTENBACH, W., *Das Schriftwesen im Mittelalter*. Leipzig, 1896.
Se også A 881, 883-84.
- Sigillografi og heraldik.**
123. GRANDJEAN, P. B., *Dansk Heraldik*. Kbh., 1919.
124. GRANDJEAN, P. B., *Dansk Sigillografi*. Kbh., 1944. (AA 307, 317).
125. PRANGE, K., *Heraldisk nøgle til Nyt Dansk Adelsleksikon*. Hillerød, 1959. (AA 309, 319).
Se også A 832-33.
- Sprogvidenskab.**
126. *Danmarks gamle Personnavne*. Red. af G. Knudsen, M. Kristensen & R. Hornby. I. *Fornavne*. Bd. 1-2. Kbh., 1936-48. II. *Tilnavne*. Bd. 1-(2). Kbh., 1949-(64). (AA 102-03).
127. GERTZ, M. C., *Historisk Læsebog i Middelalder-Latin*. Bd. 1-2. Kbh., 1905-24.

- Indeholder tekster med tilhørende kommentar.
128. STRECKER, K., *Einführung in das Mittelalter*. 3. udg. Berlin, 1939.
129. STRECKER, K., *Introduction to Mediæval Latin*. Oversat og revideret af R. B. Palmer. Berlin, 1957.
- Se også A 941, 943.

VII TIDSSKRIFTER

130. *Deutsches Archiv für Erforschung des Mittelalters*. Udg. i tilknytning til *Monumenta Germaniae historica*. Weimar/Köln/ Graz, 1820-.
- Tidligere titler: *Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde*, 1820-74; *Neues Archiv...*, 1876-1935; *Deutsches Archiv für Geschichte des Mittelalters*, 1937-44; og fra 1950 den nuværende titel.
131. *Mediaeval Scandinavia*. A journal devoted to the study of mediaeval civilization in Scandinavia and Iceland. Odense, 1968-.
132. *Speculum*. Journal of Mediaeval Studies. Udg. af The Mediaeval Academy of America. Cambridge, Mass., 1926-.
133. *Årbøger for nordisk Oldkyndighed og Historie*. Udg. af Det kongelige nordiske Oldskriftsselskab. Kbh., 1836-.
- Titlen fra 1836 til 1863: *Annaler for nordisk Oldkyndighed*. Fra 1866: nuværende titel. *Register 1836-1863*. Kbh., 1864-65. *Register 1866-1933*. Kbh., 1936.
- Se også B 135.

VIII KILDER

Generelt.

*ALMENE FORTEGNELSER OG
INDFØRINGER.*

134. van CAENEGEM, R. C. & GANS-
HOF, F.-L., *Kurze Quellenkunde*

des westeuropäischen Mittelalters. Eine typologische, historische und bibliographische Einführung. Göttingen, 1964.

En alsidig introduktion, der også omfatter Byzans. Skandinavien er sparsomt behandlet. I det følgende

henvises der hertil for yderligere oplysninger om enkelte værker.

135. POTTHAST, A., *Bibliotheca historica mediæ ævi*. Wegweiser durch die Geschichtswerke des europäischen Mittelalters bis 1500. 2. udg. Bd. 1-2. Berlin, 1896.

Fortegnelsen omfatter kun berettende tekster.

136. *Repertorium fontium historiae mediæ ævi*. Rom, 1962-(67).

*I. *Series collectionum*. 1962.

*II. *Fontes: A-B*. 1967.

Denne "nye Potthast" behandler perioden 400-1500 og omfatter Europa, Byzans og Det hellige Land. I forhold til Potthast udvides stoffet betydeligt, idet også visse ikke-berettende kilder agtes medtaget. Det 1. bd. af *Fontes* omfatter "Aachener Chronik" til "Byrhtferth". *Series Collectionum* er en næsten udtømmende fortegnelse over trykte kildesamlinger vedr. middelalderen. Samlingernes indhold er nøje specificeret, hvorfor der i det følgende henvises hertil for indholdet af mange af de følgende værker.

137. SANTIFALLER, L., *Neuere Editionen mittelalterlicher Königs- und Papsturkunden*. Wien, 1958.

KILDEUDVALG I ALMINDELIGHED.

138. GUGGENBÜHL, G., *Quellen zur allgemeinen Geschichte*. 4. udg. Bd. 2. Zürich, 1958.

*Bd. 2. *Quellen zur Geschichte des Mittelalters*.

139. PULLAN, B., *Sources for the History of Medieval Europe*. From the mid-eighth to the mid-thirteenth Century. Oxford, 1966.

Indeholder oversættelser med bibliografisk indledning til hver tekst.

Kirken.

FORTEGNELSER.

140. *Regesta pontificum Romanorum ab condita ecclesia ad annum post Christum natum 1198*. Red. af P. Jaffé. 2. udg. Bd. 1-2. Leipzig, 1885-88.

Indeholder fortegnelser over paverne udgående skrivelser.

141. *Regesta pontificum Romanorum unde ab anno post Christum natum 1198 ad annum 1304*. Red. af A. Potthast. Bd. 1-2. Berlin, 1874-75.

For en fortegnelse over udgaver af pavelige kopibøger se van CAENEGEM & GANSHOF (C 134), ss. 210-13.

STORE KILDESAMLINGER.

142. *Acta Sanctorum quotquot toto orbe coluntur*. . . Red. af J. Bolland - m.fl. Bd. 1-(70). Antwerpen, 1643-; Bruxelles - m.fl., 1780-(1958).

Indeholder tekster vedr. kirkens helgener. Opstillingen følger helgendagene begyndende med 1. januar. Værket, som har haft en lang og broget historie, er nu næst til d. 10. november. Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 16-17.

143. FRIEDBERG, E., *Corpus Juris Canonici*. Bd. 1-2. Leipzig, 1879-82.
144. MIRBT, C., *Quellen zur Geschichte des Papsttums und des römischen Katholizismus*. Tübingen, 1924.
Et udvalg af vigtige dokumenter.
145. *Patrologiae cursus completus sive bibliotheca universalis. . . omnium ss. patrum. . . Series secunda in qua prodeunt patres. . . ecclesiae latinae. . .* (= *Patrologia latina*). Red. af J. P. Migne. Bd. 1-221. Paris, 1841-64.
Bd. 218-221: registre. Dækker tiden til ca. 1200 og indeholder meget mere end kirkefædrenes og andre kristne skribenters værker, således også ikke-berettende kilder. Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 434-54.
146. *Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectio. . .* Red. af G. D. Mansi - m.fl. 2. udg. red. af J. B. Martin & L. Petit. Bd. 1-53. Paris/Arnheim/Leipzig, 1901-27.
Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 402-03.
- Danmark.**
- FORTEGNELSER.**
148. *Regesta diplomatica historiae Danicae*. Chronologisk fortegnelse over hidtil trykte diplomer og andre brevskaber til oplysning af den danske historie fra de ældste tider indtil år 1660. 1. rk., bd. 1-2; 2. rk., bd. 1-2. Kbh., 1847-1907.
Indeholder korte "regester" eller referater af trykte breve fra tiden før 1660. Stoffet i hver række er ordnet kronologisk. Værket har intet register, men der henvises til dets indhold i *Repertorium Diplomaticum* (C 149), der er forsynet med gode registre.
149. *Repertorium diplomaticum regni Danici mediaevalis*. Fortegnelse over Danmarks breve fra middelalderen med udtag af de hidtil utrykte. Red. af Kr. Erslev & W. Christensen. 1. rk., bd. 1-4; 2. rk., bd. 1-9. Kbh., 1894-1912; 1928-39.
Indeholder en fortegnelse over samtlige danske breve, der "arkivalisk hører hjemme i datidens Danmark". Hvis et brev tidligere har været trykt, henvises der til *Regesta* (C 148) eller andetsteds. Hidtil ikke-trykte breve gengives i fyldige uddrag, hvor det originale gammeldanske sprog er betydelig moderniseret. For hvert brev gives der oplysninger om, hvor det opbevares, og om det findes i original eller afskrift, m.m. Hver række er forsynet med oversigter over indholdet af arkiverne tilhørende fyrster, klostre, købstæder, herregårde, kirker, private personer m.fl. Begge rækker er forsynet med registre.
150. *De ældste danske Archivregistraturer*. Red. af T. A. Becker. Bd. 1-5. Kbh., 1854-1910.
For *privatarkiver* før 1660 se F 150.
- STORE KILDESAMLINGER.**
151. *Acta pontificum Danica*. Pavelige

- Aktstykker vedrørende Danmark 1316-1536. Red. af L. Moltesen, A. Krarup & J. Lindbæk. Bd. 1-6 + suppl. Kbh., 1904-43.
152. *Annales Danici medii ævi*. Udg. af E. Jørgensen. Kbh., 1920.
Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 350-51.
153. *Bullarium Danicum*. Pavelige Aktstykker vedrørende Danmark 1198-1316. Red. af A. Krarup. Kbh., 1932.
154. *Corpus Diplomaticum Regni Danici*. Bd. 1-7. Kbh., 1938.
Fotografiske gengivelser af originaldiplomer i tilslutning til *Diplomatarium Danicum* (C 161).
155. *Danmarks gamle Folkeviser*. Red. af S. Grundtvig – m.fl. Bd. 1-11. Kbh., 1853-1965. (Fotografisk optryk, 1966-67).
Indholdet delvis specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, s. 209.
156. *Danmarks gamle Købstadslovgivning*. Red. af E. Kroman. Bd. 1-5. Kbh., 1951-61.
Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, s. 362.
157. *Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene*. Red. af J. Brøndum-Nielsen, P. J. Jørgensen m.fl. Bd. 1-8. Kbh., 1933-61.
Indholdet delvis specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 209-10.
158. *Danmarks gamle Love paa Nutidsdansk*. Red. af E. Kroman & S. Juul. Bd. 1-3. Kbh., 1945-48.
Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, s. 210.
159. *Danske middelalderlige regnskaber*. Kbh., 1943-(56).
*1. rk., bd. 1. *Hof- og centralstyre*. Red. af G. Galster. 1944-53.
*3. rk., bd. 1. *Roskildekirkeens jordebøger og regnskaber*. Red. af C. A. Christensen. 1956.
160. *Danmarks Riges Breve*. Udg. af Det danske Sprog- og Litteraturselskab. Rk. 1-3. Kbh., 1938-(68).
*1. rk. *Tiden til 1249*. Bd. (4-5). 1957-58. Bd. 4 & 5 omfatter tiden 1200-1223.
*2. rk. *1250-1339*. Bd. 1-12. 1938-60.
*3. rk. *Tiden efter 1339*. Bd. 1-(5). 1958-(68). Bd. 5 fører op til 1360.
Oversættelser af teksterne i *Diplomatarium Danicum* (C 161).
161. *Diplomatarium Danicum*. Udg. af Det danske Sprog- og litteraturselskab. Rk. 1-3. Kbh., 1938-(67).
*1. rk. *Tiden til 1249*. Red. af L. Weibull & N. Skyum-Nielsen. Bd. (1-5). 1957-(63).
Bd. 1 (tiden til 1052) og 3 (1170-1199) er ikke udkommet. Bd. 5 fører op til 1223.
*2. rk. *1250-1339*. Red. af A. Afzelius, F. Blatt, C. A. Christensen, G. Hermansen & K. Olsen. Bd. 1-12. 1938-60.
*3. rk. *Tiden efter 1339*. Red. af C. A. Christensen, H. Nielsen & P. Jørgensen. Bd. 1-(5). 1958-(67).
Bd. 5 fører op til 1360.
Originaltekster med indledninger. Indholdet (til 1960) yderligere spe-

- cificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, s. 221. For oversættelsen af teksterne se *Danmarks Riges Breve* (C 160).
162. *Gammeldanske diplomater*. Dupliket til brug for Ordbog over det ældre danske Sprog. Kbh., 1959-(68).
- *Gruppe A. *Den middelalderlige overlevering*.
- *1. rk. 1364-1410. Bd. 1-4. 1959-61.
- *2. rk. 1411-1430. Bd. 1-(2). (1968). Bd. 2 fører op til 1428.
163. *Gammeldanske Krøniker*. Red. af M. Lorenzen. Kbh., 1887-1913.
164. JACOBSEN, L. & MOLTKE, E., *Danmarks Runeindskrifter*. Bd. 1-3. Kbh., 1941-42. (AA 98, 293, 314).
- *Bd. 1. *Tekst*. 1942.
- *Bd. 2. *Atlas*. 1941.
- *Bd. 3. *Registre*. 1942.
165. JØRGENSEN, E., *Middelalderlig historisk Litteratur på Modersmaalet*. Kbh., 1932.
- Supplement til *Gammeldanske Krøniker* (C 163).
166. *Saxonis Gesta Danorum*. Bd. 1-2. Kbh., 1931-57.
- *Bd. 1. *Textus*. Red. af J. Olrik & H. Ræder. 1931.
- *Bd. 2. BLATT, F., *Index verborum*. 1957.
167. *Scriptores minores historiae Daniæ mediæ ævi*. Red. af M. C. Gertz. Bd. 1-2. Kbh., 1917-20.
- Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, s. 285.
168. *Scriptores rerum Danicarum mediæ ævi*. Red. af J. Langebek - m.fl. Bd. 1-9. Kbh., 1772-1878.
- Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 666-71.
169. *Vitæ sanctorum Danorum*. Red. af M. C. Gertz. Kbh., 1908-12.
- Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 285-86.
170. *Aarsberetninger fra Det kongelige Geheimearchiv indeholdende Bidrag til dansk Historie af utrykte Kilder*. Red. af C. F. Wegener. Bd. 1-7. Kbh., 1852-83.
- Bd. 2 indeholder håndfæstninger og bd. 5 forordninger indtil 1500.
- England.
- FORTEGNELSER.
171. MULLINS, E. L. C., *Texts and Calendars*. An analytical guide to serial publications. Serien: *Royal Historical Society: Guides and Handbooks*, nr. 7. London, 1958.
- En fortegnelse over kildeudgaver foranstaltet af de engelske lærde selskaber og kommissioner.
172. *Regesta regum Anglo-Normannorum 1066-1154*. Bd. 1-3. Oxford, 1913-68.
- Indeholder både kildefortegnelser og kildeudgaver.
173. *Calendar of . . .*
- Fællesbetegnelse for en række udgaver af det kongelige kancellis fortegnelser over og uddrag af dokumenter. Dækker tiden fra begyn-

delsen af det 13. årh. og fremefter. En liste over calendar-udgaver findes i van CAENEEM & GANSHOF (C 134), ss. 247-48.

Se også A 489.

STORE KILDESAMLINGER.

174. *English Historical Documents*. Red. af D. C. Douglas. Bd. 1-(2). London, 1953-(55).

*Bd. 1. c. 500-1042. Red. af D. Whitelock. 1955.

*Bd. 2. 1042-1189. Red. af C. Douglas & G. W. Greenway. 1953.

Bd. 3 og 4, der skal omfatte tiden 1180-1485, er ikke udkommet. En omfattende samling af tekster i oversættelse.

175. *Medieval Classics*. (Fra 1956: *Medieval Texts*.) (= *Nelson's Medieval Texts*). Red. af V. H. Galbraith, R. A. B. Mynors & C. N. L. Brooke. Bd. 1-(17). London, 1949-(61).

Rækken omfatter breve, beretninger og forfatningsdokumenter vedr. Englands og kontinentets historie. Foruden originalteksten og en oversættelse gives der en indledning om forskningens nuværende stade.

176. *Rerum Britannicarum mediæ aevi scriptores*. . . (= *Rolls Series*). Bd. 1-99. London, 1858-96.

En officiel samling af berettende og ikke-berettende kilder. Ikke kritiske udgaver. Omfatter 99 værker i 253 enkeltbind. En fortegnelse over disse findes i *Repertorium*. . . (C 136), *Series Collectionum*, ss. 612-19.

En fortegnelse over (Royal) Histo-

rical Society's samt Camden Society's kildepublikationer findes i *MULLINS* (C 171) og *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 117-20, 629-31.

Samlingen består af 3 serier:

*Old Series. Udg. af Camden Society. Bd. 1-105. London, 1838-72.

*New Series. Udg. af Camden Society of Royal Historical Society. Bd. 1-62. London, 1871-1901.

*Third Series. Udg. af Royal Historical Society. Bd. (1-90). London, 1900-(58).

Frankrig.

FORTEGNELSER.

177. MOLINIER, A., *Les sources de l'histoire de France*. Des origines aux guerres d'Italie. Bd. 1-6. Paris, 1901-06.

STORE KILDESAMLINGER.

178. *Chartes et diplômes relatifs à l'histoire de France*. Bd. 1-(16). Paris, 1908-(55).

Indholdet er specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 3-4, og delvis i van CAENEEM & GANSHOF (C 134), ss. 213-14.

179. *Les classiques de l'histoire de France au moyen âge*. Red. af L. Halphen & R. Latouche. Bd. 1-(28). Paris, 1923-(65).

Kritiske udgaver med oversættelse.

180. *Collection de documents inédits sur l'histoire de France*. Bd. 1-(134). Paris, 1835-(1959).

Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum* ss. 156-60.

181. *Collection de textes pour servir à l'étude et à l'enseignement de l'histoire*. Serien: *Collection Picard*. Bd. 1-51. Paris, 1886-1929.

Samlingen er uden plan, men indeholder kritiske udgaver. Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 161-63.

182. *Recueil des historiens de France*. Rk. 1-3. Paris, 1899-(1961).

*1. rk. *Documents financiers*. Bd. 1-(4). 1899-(1961).

*2. rk. *Obituaires*. Bd. 1-(5). 1902-(33).

*3. rk. *Pouillés*. Bd. 1-(8). 1903-(40).

Indholdet yderligere specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 9-10.

183. *Recueil des historiens des Gaules et de la France*. Red. af M. Bouquet - m.fl. Bd. 1-24. Paris, 1738-1904.

Samlingen videreføres af C 182. Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 7-9.

En fortegnelse over kildepublikationer udgivet af Société de l'Histoire de France findes i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 688-92. Udkommet: Bd. 1-(366). Paris, 1835-(1960).

Norge.

FORTEGNELSER.

184. JOHNSEN, O. A., *Innføring i kil-*

derne til Norges historie. Oslo, 1939.

STORE KILDESAMLINGER.

185. *Diplomatarium Norvegicum*. Red. af C. A. Lange - m.fl. Bd. 1-(20). Christiania, 1849-(1919).

Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, s. 222.

186. *Norges gamle Love*. . . . Red. af R. Keyser - m.fl. Rk. 1-2. Christiania, 1846-(1914).

*1. rk. *Norges gamle love indtil 1387*. Bd. 1-5. 1846-95.

Bd. 5 indeholder et glossarium.

*2. rk. *Norges gamle love 1388-1604*. Bd. 1-(3). 1912-(66).

Bd. 3 fører op til 1513. Indholdet yderligere specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, s. 526.

Sverige.

FORTEGNELSER.

Se A 509.

STORE KILDESAMLINGER.

187. RYDBERG, O. S., *Sveriges Traktater med främmande magter*. Bd. 1-3. Stockholm, 1877-95.

De første 3 bind omfatter tiden 822-1520.

188. *Scriptores rerum Suecicarum mediæ*

aevi. Bd. 1-3. Uppsala / Lund, 1818-76.

Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 674-76.

189. *Svenskt diplomatarium från och med år 1401*. . . . Red. af C. Silfverstolpe & K. H. Karlsson. Bd. 1-4. Stockholm, 1875-1904.

Dækker tiden 1401-1420. Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, s. 730.

190. *Finlands medeltidsurkunder*. Diplomatarium Finlandiae medii aevi. Bd. 1-8. Helsingfors, 1910-35.

Indholdet specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, s. 260.

Tyskland.

FORTEGNELSER.

191. *Regesta Imperii*. . . Red. af J. F. Böhrmer - m.fl. Wien, 1831-(1957).

Fællesbetegnelse for en lang række udgaver af fortegnelserne (*regesta*) over de frankiske og tyske kejsers udgående skrivelser. Udgaverne har forskellige titler. En liste over udkomne og planlagte udgaver findes i van CAENEGEM & GANSHOF (C 134), s. 246.

192. WATTENBACH, W., *Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter bis zur Mitte des XIII. Jahrhunderts*. 6. opl. Bd. 1-2. Berlin, 1893-94.

En udførlig fremstilling af de tyske, middelalderlige kilder, der placeres i sammenhæng, dateres og ledsages af kritisk kommentar. En ny, grun-

digtt gennemarbejdet udgave er under udgivelse (C 193).

193. WATTENBACH – LEVISON, *Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter. Vorzeit und Karolinger*. Hft. 1-4 + suppl. Weimar, 1952-63.

*Hft. 1. LEVISON, W., *Die Vorzeit von den Anfängen bis zur Herrschaft der Karolinger*. Posthumt udg. af W. Holtzmann. 1952.

*Hft. 2. LEVISON, W. & LÖWE, H., *Die Karolinger vom Anfang des 8. Jahrhunderts bis zum Tode Karls des Grossen*. 1953.

*Hft. 3. LÖWE, H., *Die Karolinger vom Tode Karls des Grossen bis zum Vertrag von Verdun*. 1957.

*Hft. 4. LÖWE, H., *Vom Vertrag von Verdun bis zum Herrschaftsantritt der Herrscher aus dem Sächsischen Haus*. Frankreich und Italien. 1963.

*Suppl. BUCHNER, R., *Die Rechtsquellen*. 1953.

En ny udgave af den første del af C 192.

194. WATTENBACH, W., *Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter. Deutsche Kaiserzeit*. Red. af R. Holtzmann. 1. rk., bd. 1-4. Berlin / Tübingen, 1938-48.

Fører op til 1125. En ny udgave af en del af C 192.

195. LORENZ, O., *Deutschlands Geschichtsquellen im Mittelalter seit der Mitte des XIII. Jahrhunderts*. 3. udg. Bd. 1-2. Berlin, 1886-87.

STORE KILDESAMLINGER.

196. BÖHRMER, J. F., *Acta imperii selec-*

- ta. Innsbruck, 1870. Dækker tiden 920-1339.
197. *Ausgewählte Quellen zur deutschen Geschichte des Mittelalters*. Serien: *Freiherr - vom - Stein - Gedächtnissausgabe*. Red. af R. Buchner. Bd. (1-16). Berlin, 1955-(61).
Indeholder foruden originalteksterne oversættelser og korte indledninger. Ca. 25 bind er planlagt.
198. *Geschichtsschreiber der deutschen Vorzeit*. Red. af W. Wattenbach & O. Holder-Egger. 2. udg. Bd. (1-96). Leipzig, 1892-(1941). 3. udg. Bd. (1-104). Köln / Graz, 1954-(62).
Oversættelser af tekster fra *Monumenta Germaniae Historica* (C 199).
199. *Monumenta Germaniae Historica*. . . Red. af G. H. Pertz - m.fl. Hannover - m.fl., 1826-(61).
Samlingen består af talrige rækker og bind, som dækker tiden 500-1500 og medtager kilder vedr. Frankeriget og Tyskland i vid betydning. Indholdet er nøje specificeret i *Repertorium* (C 136), *Series Collectionum*, ss. 466-79. Van CA-ENEGEM & GANSHOF (C 134), ss. 216-18, giver en kort, men mere overskuelig oversigt over samlingens hovedgrupper, hvoraf de vigtigste er I. *Scriptores*, II. *Leges*, III. *Epistolae*, og IV. *Diplomata*.
200. WINKELMANN, E., *Acta imperii inedita saeculi XIII et XIV*. Bd. 1-2. Innsbruck, 1880-85.
Dækker tiden 1198-1400.

D

Det 16.-18. århundrede

I INTRODUKTIONER

1. NABHOLZ, H., *Einführung in das Studium der mittelalterlichen und neueren Geschichte*. Zürich, 1948.
- Se også indledningen i HASSINGER (D 17), ss. xi-xviii.

II FREMSTILLINGER

Verdens og Europas historie.

2. ASHLEY, M., *The Golden Century. Europe 1598-1715*. Serien: *History of Civilisation*. Red. af R. Syme. London, 1969.
3. *Aschehougs Verdenshistorie fra antikken til våre dager*. Red. af A. Ording & T. Dahl. Bd. 3. Oslo, 1954.
*Bd. 3. BROCH, L., *Fra de store opdagelser til 1789*.
4. BELOFF, M., *The Age of Absolutism 1660-1815*. (The Hutchinson University Library). London, 1954.
5. CLARK, G. N., *The Seventeenth Century*. 2. udg. London, 1947.
Findes også i paperback; Oxford, 1963.
6. *Clio*. Introduction aux études historiques. 1.-3. udg. Bd. 6-7. Paris, 1949-52.
*Bd. 6. SÉE, H., REBILLON, A. & PRECLIN, E., *Le XVIe siècle*. 3. udg. 1950.
*Bd. 7:1. PRECLIN, E. & TAPIE, V.-L., *Le XVIIe siècle 1610-1715*. 2. udg. 1949.
*Bd. 7:2. PRECLIN, E. & TAPIÉ, V.-L., *Le XVIIIe siècle: la France et le monde de 1715 à 1789*. 1952.
*Bd. 7:3. PRECLIN, E., *Le XVIIIe siècle: les forces internationales*. 1952.
7. ERSLEV, Kr., *Det sekstende Aarhundredes Historie*. 3. udg. ved K. Fabricius. Kbh., 1929.
For *Fischer Weltgeschichte* se C 10:12.
8. *The Fontana History of Europe*. Red. af J. H. Plumb. London/Glasgow, 1963-(65). (Paperback).
Udkommet i denne serie: D 9-10.
9. *ELTON, G. R., *Reformation Europe 1517-1559*. 1963.

10. *OGG, D., *Europe of the Ancien Régime 1715-1783*. 1965.
11. FRIDERICIA, J. A., *Det syttende og attende Aarhundredes Historie*. 3. udg. ved Aa. Friis. Kbh., 1928. (Fotografisk optryk, 1966).
12. *A General History of Europe*. Red. af D. Hay. London, 1966-(68).
I denne serie: D 13-15.
13. *KOENIGSBERGER, H. G. & MOSSE, G. L., *Europe in the Sixteenth Century*. 1968.
14. *PENNINGTON, D. H., *Seventeenth Century Europe*. (Ikke udkommet).
15. *ANDERSON, M. S., *Europe in the Eighteenth Century*. 1966.
16. *Geschichte der Neuzeit*. Red. af G. Ritter. 2. udg. Braunschweig, 1965-66.
I denne serie: D 17-18.
17. *HASSINGER, E., *Das Werden des neuzeitlichen Europa 1300-1600*. 2. udg. 1966.
18. *HUBATSCH, W., *Das Zeitalter des Absolutismus 1600-1789*. 2. udg. 1965.
19. *Geschichte des europäischen Staatensystems 1492-1815*. Serien: *Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte*, Abteilung II. München/Berlin, 1905-28. Optryk, udg. af Wissenschaftliche Buchgesellschaft. Darmstadt, 1967.
På sin tid det klassiske håndbogssystem til Europas politiske og diplomatiske historie. Overordentlig stofmættet og detaljerig fremstilling med ringe vægt på fortolkning og vurdering. Rummer henvisninger til litteratur og forskning fra det 19. årh., som det i dag kan være vanskeligt at finde andetsteds.
- I denne serie: D 20-23.
20. *FUETER, E., *Geschichte des europäischen Staatensystems 1492-1559*. 1919.
21. *PLATZHOFF, W., *Geschichte des europäischen Staatensystems 1559-1660*. 1928.
22. *IMMICH, M., *Geschichte des europäischen Staatensystems 1660-1789*. 1905.
23. *WAHL, A., *Geschichte des europäischen Staatensystems im Zeitalter der Französischen Revolution und der Freiheitskriege (1789-1815)*. 1912.
24. *Gyldendals Verdenhistorie*. Verden i Gaar – Verden i Dag. Red. af W. Norvin & A. Olsen. Bd. 3. Kbh., 1937.
*Bd. 3. *1490-1830*. At fremhæve i dette bind: A. FRIIS, "Den nyere tids begyndelse ca. 1490-1660", ss. 31-222.
25. *Handbuch der europäischen Geschichte*. Red. af T. Schieder. Bd. (4). Stuttgart, 1968.
*Bd. 4. *Europa im Zeitalter des Absolutismus und der Aufklärung*. Red. af F. Wagner.
26. *Histoire générale des civilisations*. Red. af M. Crouzet. Bd. 4-5. Paris, 1959-65.
*Bd. 4. MOUSNIER, R., *Les XVIIe et XVIIIe siècles 1492-1715*. 4. udg. 1965.
*Bd. 5. MOUSNIER, R. & LABROUSSE, E., *Le XVIIIe siècle 1715-1815*. 3. udg. 1959.
27. *Historia Mundi*. Red. af F. Kern & F. Valjavec. Bd. 7-9. Bern, 1957-60.
*Bd. 7. *Übergang zur Moderne*. 1957.

- *Bd. 8. *Die überseeische Welt und ihre Erschliessung*. 1959.
- *Bd. 9. *Aufklärung und Revolution*. 1960.
28. *The History of Modern Europe*. Red. af E. Lipson. London, (1965).
I denne serie: D 29.
29. *OGG, D., *Europe in the Seventeenth Century*. 8. rev. udg. 1965.
Bindet om det 18. århundrede er aldrig udkommet.
30. MALAND, D., *Europe in the Seventeenth Century*. New York, 1966.
31. *The New Cambridge Modern History*. Red. af G. N. Clark m.fl. Bd. (1-8). Cambridge, 1957-(68).
*Bd. 1. *The Renaissance 1493-1520*. Red. af G. R. Potter. 1957. (Genoptryk med mindre ændringer, 1961).
*Bd. 2. *The Reformation 1520-1559*. Red. af G. R. Elton. 1958.
*Bd. 3. *The Counter-Reformation and Price Revolution 1559-1610*. Red. af R. B. Wernham. 1968.
*Bd. 4. *The Decline of Spain and the Thirty Years' War 1610-1648*. (Ikke udkommet).
*Bd. 5. *The Ascendancy of France 1648-1688*. Red. af F. L. Carsten. 1961.
*Bd. 6. *The Decline of Louis XIV and the Great Northern War 1688-1721*. (Ikke udkommet).
*Bd. 7. *The Old Regime 1713-1763*. Red. af J. O. Lindsay. 1957.
*Bd. 8. *The American and French Revolutions 1763-1793*. Red. af A. Goodwin. 1965.
32. *Nouvelle Clio*. L'Histoire et ses problèmes. Red. af R. Boutruche & P. Lemerle. Bd. 27, 30-33. Paris, 1964-(67).
- *Bd. 27. MAURO, F., *L'expansion européenne 1600-1870*. 1964.
- *Bd. 30. DELUMEAU, J., *Naissance et affirmation de la Réforme*. 1965.
- *Bd. 31. LAPEYRE, H., *Les monarchies européennes du XVIIe siècle. Les Relations internationales*. 1967.
- *Bd. 32. MAURO, F., *Le XVI siècle européen: aspects économiques*. 1966.
- *Bd. 33. MANDROU, R., *La France aux XVIIe et XVIIIe siècles*. 1967.
33. *Peuples et Civilisations*. Histoire générale. Red. af L. Halphen & P. Sagnac. Bd. 8-12. Paris, 1940-52.
*Bd. 8. HAUSER, H. & RENAUDET, A., *Les débuts de l'âge moderne*. 3. udg. 1946.
*Bd. 9. HAUSER, H., *La prépondérance espagnole 1559-1660*. 2. udg. 1940.
*Bd. 10. SAGNAC, P. & de SAINT-LÉGER, A., *Louis XIV*. 2. udg. 1944.
*Bd. 11. MURET, P., *La prépondérance anglaise 1715-1763*. 2. udg. 1942.
*Bd. 12. SAGNAC, P., *La fin de l'Ancien régime et la Révolution américaine 1763-1789*. 3. udg. 1952.
34. *Propyläen Weltgeschichte*. Eine Universalgeschichte. Red. af G. Mann & A. Heuss. Bd. 6-7. Frankfurt am Main/Berlin, 1964.
*Bd. 6. *Weltkulturen: Renaissance in Europa*.
*Bd. 7. *Von der Reformation zur Revolution*.
35. *The Rise of Modern Europe*. Red. af

W. L. Langer. (Harper Torchbooks).
New York, 1962-(63).

I denne serie: D 36-42. Årstal i
parentes angiver originaludgavens
udgivelsesår. Bindene for årene
1516-1560 og 1560-1610 er aldrig
udkommet.

36. *GILMORE, M. P., *The World of
Humanism 1453-1517*. (1952) 1962.

37. *FRIEDRICH, C. J., *The Age of the
Baroque 1610-1660*. (1952) 1962.

Litteraturlisten er ikke ajourført.

38. *NUSSBAUM, F. L., *The Triumph
of Science and Reason 1660-1685*.
(1953) 1962.

39. *WOLF, J. B., *The Emergence of
the Great Powers 1685-1715*. (1951)
1962.

40. *ROBERTS, P., *The Quest for Se-
curity 1715-1740*. (1947) 1963.

41. *DORN, W. L., *Competition for
Empire 1740-1763*. (1940) 1963.

42. *GERSHOY, L., *From Despotism to
Revolution 1763-1789*. (1944)
1963.

43. *Weltgeschichte in Einzeldarstellun-
gen*. München, 1948-56.

I denne serie: D 44-45.

44. *RÖSSLER, H., *Europa im Zeitalter
von Renaissance, Reformation und
Gegenreformation 1450-1650*. Mün-
chen, 1956.

45. *WAGNER, T., *Europa im Zeitalter
des Absolutismus 1648-1789*. Mün-
chen, 1948.

46. WHITE, R. J., *Europe in the Eigh-
teenth Century*. New York, 1965.

Europæiske landes historie.

ENGLAND.

47. ASHTON, T. S., *An Economic Hi-
story of England: The 18th Century*.
London, 1955.

48. ELTON, G. R., *England under the
Tudors*. Serien: *History of England*.
Red. af C. Oman. London, 1955.

49. FARMER, D. L., *Britain and the
Stuarts 1603-1714*. Serien: *Bell Mo-
dern History*. London, 1965.

50. *HELM, P. J., *England under the
Yorkists and Tudors 1471-1603*. Se-
rien: *Bell Modern History*. London,
1968.

51. NAMIER, L., *England in the Age of
the American Revolution*. 2. udg.
London, 1961.

52. *The Oxford History of England*.
Red. af G. N. Clark. Bd. 7-11. Ox-
ford, 1952-61.

*Bd. 7. MACKIE, J. D., *The Early
Tudors 1485-1558*. 1952.

*Bd. 8. BLACK, B., *The Reign of
Elizabeth I 1558-1603*. 2. udg.
1959.

*Bd. 9. DAVIES, G., *The Early
Stuarts 1603-1660*. 2. udg. 1959.

*Bd. 10. CLARK, G. N., *The Later
Stuarts 1660-1714*. 2. udg. 1956.

*Bd. 11. WILLIAMS, B., *The Whig
Supremacy 1714-1760*. 2. udg.
1961.

53. *The Pelican History of England*.
Red. af J. E. Morpurgo. Bd. 5-7.
(Penguin Books). Harmondsworth,
1950-61.

*Bd. 5. BINDOFF, S. T., *Tudor*

England. 1950. (Genoptryk 1965: bibliografi ajourført til 1961).

*Bd. 6. ASHLEY, M., *England in the Seventeenth Century*. 3. udg. 1961. (Genoptryk 1966: bibliografi ajourført til 1964).

*Bd. 7. PLUMB, J. H., *England in the Eighteenth Century 1714-1815*. 1950. (Genoptryk 1961: bibliografi ajourført til 1953.)

54. TREVELYAN, G. M., *England under the Stuarts 1603-1714*. 21. udg. London, 1949.

Findes også i paperback, 1965.

Se også D 94, 102-104, 108, 117.

FRANKRIG.

55. *Histoire de France depuis les origines jusqu'à la Révolution*. Red. af E. Lavisse. Bd. 5-9. Paris, 1903-11.

*Bd. 5:1. LEMONNIER, H., *Les guerres d'Italie, la France sous Charles VIII, Louis XII et François I 1492-1547*. 1903.

*Bd. 5:2. LEMONNIER, H., *La lutte contre la maison d'Autriche, la France sous Henri II 1547-1559*. 1904.

*Bd. 6:1. MARIÉJOL, J.-H., *La réforme et la Ligue, l'édit de Nantes 1559-1598*. 1904.

*Bd. 6:2. MARIÉJOL, J.-H., *Henri IV et Louis XIII 1598-1643*. 1905.

*Bd. 7:1. LAVISSE, E., *Louis XIV de 1643 à 1685*. 1906.

*Bd. 7:2. LAVISSE, E., *Louis XIV de 1643 à 1685*. 1906.

*Bd. 8:1. de SAINT-LÉGER, A., RÉBELLIAU, A., SAGNAC, P. & LAVISSE, E., *Louis XIV: la fin du règne 1685-1715*. 1908.

*Bd. 8:2. CARRÉ, H., *Louis XV 1715-1774*. 1909.

*Bd. 9:1. CARRÉ, H., SAGNAC, P. & LAVISSE, E., *Louis XVI 1774-1789*. 1910.

*Bd. 9:2. *Tables alphabétiques*. 1911.

Se også D 32:33, 98, 106, 109, 114.

NEDERLANDENE.

56. *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*. Red. af J. A. van Houtte, J. F. Niermeyer, J. Presser, J. M. Romein & H. van Werweke. Bd. 4-8. Utrecht, 1952-55.

*Bd. 4. *De Bourgondisch-habsburgse Monarchie 1477-1567*. 1952.

*Bd. 5. *De tachtigjarige oorlog 1567-1609*. 1952.

*Bd. 6. *De tachtigjarige oorlog 1609-1648*. 1953.

*Bd. 7. *Op gescheiden wegen 1648-1748*. 1954.

*Bd. 8. *De revolutie tegemoet 1748-1795*. 1955.

57. GEYL, P., *The Revolt of the Netherlands 1555-1609*. 2. udg. London, 1958.

58. *---, *The Netherlands in the Seventeenth Century*. 2. udg. Bd. 1-2. London, 1961-64.

59. PIRENNE, H., *Histoire de Belgique*. 2.-3. udg. Bd. 3-5. Bruxelles, 1923-27.

*Bd. 3. *De la mort de Charles le Téméraire à l'arrivée du Duc d'Albe dans les Pays-Bas 1567*. 3. udg. 1923.

*Bd. 4. *La révolution politique et*

religieuse, le regne d'Albert et d'Isabelle, le regime espagnol jusqu'à la paix de Munster 1648. 3. udg. 1927.

*Bd. 5. *La fin du régime espagnol, le régime autrichien, la révolution brabançonne et la révolution liégeoise.* 2. udg. 1926.

RUSLAND.

60. VERNADSKY, G. & KARPOVICH, M., *A History of Russia.* Bd. 4. New Haven, 1959.

*Bd. 4. *Russia at the Dawn of the Modern Age.*

Se også A 277; D 105.

SPANIEN OG SYDEUROPA.

61. BRAUDEL, F., *La Méditerranée et le monde méditerranéen à l'époque de Philippe II.* Paris, 1949.

62. TREVOR DAVIES, R., *The Golden Century of Spain 1501-1621.* London, 1937.

Findes også som Harper Torchbook, 1965, men litteraturlisten er ikke ajourført.

63. * - -, *Spain in Decline 1621-1700.* London, 1957.

64. HAMILTON, E. J., "The Decline of Spain", *The Economic History Review*, bd. 8. London, 1938, ss. 168-79.

65. ELLIOT, J. H., *Imperial Spain 1469-1716.* London, 1963.

Findes også som Mentor Book, 1966.

Se også C 34:2; D 97.

TYSKLAND.

66. BÜHLER, J., *Deutsche Geschichte.* Bd. 3-4. Berlin/Leipzig, 1938-50.

*Bd. 3. *Das Reformationszeitalter.* 1938.

*Bd. 4. *Barokzeitalter.* 1950.

67. ERDMANNSDÖRFER, B., *Deutsche Geschichte vom westphälischen Frieden zum Regierungsantritt Friedrichs des Grossen 1648-1740.* Bd. 1-2. Berlin, 1892-93.

68. GEBHARDT, B., *Handbuch der deutschen Geschichte.* Red. af H. Grundmann. 8. udg. Bd. 2. Stuttgart, 1960.

*Bd. 2: *Von Reformation bis zum Ende des Absolutismus: 16. bis 18. Jahrhundert.*

69. HARTUNG, F., *Deutsche Geschichte im Zeitalter der Reformation, der Gegenreformation und des 30-jährigen Krieges.* Serien: *Sammlung Götschen*, bd. 1105. Berlin, 1951.

Den europæiske ekspansions historie.

70. *The History of Human Society.* Red. af J. H. Plumb. London, 1965-(66). I denne serie: D 71-74.

71. *BOXER, G. R., *The Dutch Seaborne Empire 1600-1800.* 1965.

72. *PARRY, J. H., *The Spanish Seaborne Empire.* 1966.

73. *PLUMB, J. H., *The British Seaborne Empire.* (Ikke udkommet).

74. *GERSHOY, L., *The French Seaborne Empire.* (Ikke udkommet).

75. PARRY, J. H., *Europe and a Wider World*. London, 1949.

Findes også som Harper Torchbook under titlen *The Establishment of the European Hegemony*. New York, 1961. Litteraturlisten er ajourført.

76. PARRY, J. H., *The Age of Reconnaissance*. Serien: *History of Civilization*. Red. af R. Syme. London, 1963.

Findes også som paperback (Mentor Book), 1964.

Se også A 255; D 32:27, 96.

Nordens historie.

DANMARK.

77. ARUP, E., *Danmarks Historie*. Bd. 2:B-3. Kbh., 1932-55. (AA 282).

*Bd. 2:B. 1523-1624. 1932.

*Bd. 3. 1624-1665. Udg. af A. E. Christensen. 1955.

Bd. 3 er udgivet posthumt på grundlag af et af forfatteren delvis udarbejdet manuskript.

78. (Politikens) *Danmarks Historie*. Red. af J. Danstrup & H. Koch. Bd. 5-9. Kbh., 1962-65.

*Bd. 5. KJERSGAARD, E. & HVIDTFELDT, J., *De første Oldenborgere 1448-1533*. 1963.

*Bd. 6. CEDERGREEN BECH, S., *Reformation og Renæssance 1533-1596*. 1963.

*Bd. 7. ELLEHØJ, S., *Christian 4.s Tidsalder 1596-1660*. 1964.

*Bd. 8. OLSEN, G. & ASKGAARD, F., *Den unge Enevælde 1660-1721*. 1964.

*Bd. 9. CEDERGREEN BECH, S., *Oplysning og Tolerance 1721-1784*. 1965.

Se kommentar F 7.

79. HOLM, E., *Danmark-Norges indre Historie under Enevælden fra 1660 til 1720*. Bd. 1-2. Kbh., 1885-86.

80. *---, *Danmark-Norges Historie fra den Store nordiske Krigs Slutning til Rigernes Adskillelse 1720-1814*. Bd. 1-7. Kbh., 1891-1912.

NORGE.

Se A 152.

SVERIGE.

81. *Den svenska utrikespolitikens historia*. Red. af N. Ahnlund m.fl. Bd. 1-2. Stockholm, 1952-60.

*Bd. 1:1. AHNLUND, N., *Tiden före 1560*. 1956

*Bd. 1:2. THAM, W., *1560-1648*. 1960.

*Bd. 1:3. LANDBERG, G., *1648-1697*. 1952.

*Bd. 2:1. ROSÉN, J., *1697-1721*. 1952.

*Bd. 2:2. JÄGERSKIÖLD, O., *1721-1792*. 1957.

Se kommentar F 57.

82. ROBERTS, M., *Gustavus Adolphus*. Bd. 1-2. London, 1953-58.

83. HECKSCHER, E. F., *Sveriges ekonomiska historia från Gustav Vasa*. Bd. 1-2. Stockholm, 1935-49.

*Bd. 1:1. *Före Frihetstiden: Medel-*

tidshushållningens organisering 1520-1600. 1935.

*Bd. 1:2. *Före Frihetstiden: Hushållningen under internationell påverkan 1600-1720.* 1936.

*Bd. 2:1-2. *Det moderna Sveriges grundläggning 1720-1815.* 1949.

Se også A 157:1-2.

III ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN

Forfatningshistorie.

Se D 93.

Historieskrivning og historieforskning.

87. RITTER, G., "Leistungen, Probleme und Aufgaben der internationalen Geschichtsschreibung zur neueren Geschichte (16.-18. Jahrhundert)", *X. Congresso Internazionale di Scienze Storiche. Relazioni*, bd. 6. Firenze, 1955, ss. 167-330. (A 1077).

For Danmark se F 35.

Historiske problemer og diskussioner.

88. *Problems in European Civilization.* Red. af R. W. Greenlaw & D. E. Lee. Boston, 1959.

Se kommentar A 270.

Udkommet i denne serie: D 89-109.

89. *DANNENFELDT, K. H., *The Renaissance. Medieval or Modern?* 1959.

90. *JENSEN, De Lamar, *Machiavelli. Cynic, Patriot, or Political Scientist?* 1960.

91. *SPITZ, L. W., *The Reformation. Material or Spiritual?* 1962.

92. *SESSIONS, K. C., *Reformation and Authority. The Meaning of the Peasants' Revolt.* 1968.

93. *SLAVIN, A. J., *The "New Monarchies" and Representative Assemblies. Medieval Constitutionalism or Modern Absolutism?* 1964.

94. *SLAVIN, A. J., *Henry VIII and the English Reformation.* 1968.

95. *BASALLA, G., *The Rise of Modern Science. External or Internal Factors?* 1968.

96. *JENSEN, De Lamar, *The Expansion of Europe. Motives, Methods and Meanings.* 1967.

97. *RULE, J. C. & TE PASKE, J. J., *The Character of Philip II. The Problem of Moral Judgments in History.* 1963.

98. *SALMON, J. H. M., *The French Wars of Religion. How Important Were the Religious Factors?* 1967.

99. *RABB, T., *The Thirty Years' War. Problems of Motive, Extent and Effect.* 1964.

100. *MINCHINTON, W. E., *Mercantilism. System or Expediency?* 1969.
101. *GREEN, R. W., *Protestantism and Capitalism. The Weber Thesis and Its Critics.* 1959.
102. *TAYLOR, P.A.M., *The Origins of the English Civil War. Conspiracy, Crusade or Class Conflict?* 1960.
103. *BOYER, R. E., *Oliver Cromwell and the Puritan Revolt. Failure of a Man or a Faith?* 1966.
104. *STRAKA, G. M., *The Revolution of 1688. Whig Triumph or Palace Revolution?* 1963.
105. *RAEFF, M., *Peter the Great. Reformer or Revolutionary?* 1963.
106. *CHURCH, W. F., *The Greatness of Louis XIV. Myth or Reality?* 1959.
107. *WINES, R., *Enlightened Despotism. Reform or Reaction?* 1967.
108. *REITAN, E. A., *George III. Tyrant or Constitutional Monarch?* 1964.
109. *AMANN, P., *The Eighteenth-century Revolution. French or Western?* 1963.
110. *Problems and Perspectives in History.* Red. af H. F. Kearney. London, 1965.
Udk. i denne serie: D 111-17.
111. *ANDREWS, J. M., *Enlightened Despotism.* 1968.
112. *BURKE, P., *The Renaissance.* 1966.
113. *JUDGE, H. G., *Louis XIV.* 1965.
114. *KEARNEY, H. F., *Origins of the Scientific Revolution.* 1966.
115. *KITCH, M. J., *Capitalism and the Reformation.* 1968.
116. *LIVELY, J. F., *The Enlightenment.* 1966.
117. *STONE, L., *Social Change and Revolutions in England 1540-1640.* 1965.
Se også A 242, 245-47.

Internationale relationers historie.
118. *Histoire des relations internationales.* Red. af P. Renouvin. Bd. 2-3. Paris, 1953-55.
*Bd. 2. ZELLER, G., *Les temps modernes: I. De Christophe Colomb à Cromwell.* 1953.
*Bd. 3. ZELLER, G., *Les temps modernes: II. De Louis XIV à 1789.* 1955.
119. MATTINGLY, G., *Renaissance Diplomacy.* London, 1955.
Findes også som Penguin Book, 1966.

Kirkehistorie.
120. BAINTON, R. H., *The Reformation of the Sixteenth Century.* London, 1953.
Findes også i paperback, 1956. Behandler hovedsageligt de protestantiske kirker.
121. HOLMQUIST, H. & NØRREGAARD, J., *Kirkehistorie.* 3. udg. Bd. 2. Kbh., 1949.
*Bd. 2. *Den nyere Tid.*
122. *Den danske kirkes historie.* Red. af H. Koch & B. Korerup; N.K. Andersen & P. G. Lindhardt. Bd. 3-5. Kbh., 1951-65. (AA 440, 449).
*Bd. 3. ANDERSEN, N. K., *Den*

- danske kirkes historie under kongerne Christiern I og Hans 1448-1513; & LINDHARDT, P. G., Reformationstiden 1513-1536.* 1965.
- *Bd. 4. KORNERUP, B., *Det lærde tidsrum 1536-1670; & SCHRØDER, U., Enevældens første år 1670-1700.* 1959.
- *Bd. 5. PEDERSEN, J., *Pietismens tid 1699-1746; & KORNERUP, B., Oplysningstiden 1746-1799.* 1951.
123. *Histoire de l'Eglise depuis les origines jusqu'à nos jours.* Grundlagt af A. Fliche & V. Martin. Red. af A. Fliche & E. Jarry. Bd. 15-19. Paris, 1950-(60).
- *Bd. 15. AUBENAS, R. & RICHARD, R., *L'Église et la renaissance 1449-1517.* 1951.
- *Bd. 16. de MOREAU, E., JOURDA, P. & JANNELLE, P., *La Crise religieuse du XVIIe siècle.* 1950.
- *Bd. 17. CHRISTIANI, L., *L'Eglise à l'époque du Concile de Trente.* 1948.
- *Bd. 18:1. WILLAERT, P., *Après le Concile de Trente: La Restauration catholique 1563-1648.* 1960.
- *Bd. 19:1-2. PRÉCLIN, E. & JARRY, E., *Les luttes politiques et doctrinales aux XVIIe et XVIIIe siècles.* 1955-56.
- Se også D 32:30, 91-92, 98, 101, 111, 137.
- Kulturhistorie.**
124. FERGUSON, W. K., *The Renaissance in Historical Thought.* Five Centuries of Interpretation. Boston, 1948.
125. ERGANG, R., *The Renaissance.* Princeton, 1967.
- Se også D 89, 109, 113, 116, 140.
- Militærhistorie.**
126. ROPP, T., *War in the Modern World.* Rev. udg. New York, 1962.
- Ajournført bibliografi.
- Politiske ideers historie.**
127. ALLEN, J. W., *A History of Political Thought in the Sixteenth Century.* London, 1928.
- Findes også som University Paperback, 1961.
128. MEINECKE, F., *Die Idee der Staatsräson in der neueren Geschichte.* München/Berlin, 1924. (3. opl. München, 1929).
- Retshistorie.**
- Se C 87.
- Økonomisk og social historie.**
129. *The Cambridge Economic History of Europe.* Red. af J. H. Clapham, E. Power, M. M. Postan & H. J. Habakkuk. Bd. 4. Cambridge, 1967.
- *Bd. 4. *The Economy of Expanding Europe in the 16th and 17th Centuries.* Red. af E. E. Rich & C. H. Wilson.

130. HECKSCHER, E. F., *Merkantilismen*. Ett led i den ekonomiska politikens historia. 2. udg. Bd. 1-2. Stockholm, 1952.
- Se også A 161; D 32:32, 100-101, 111.

IV BIBLIOGRAFI

132. *Bibliographie de la Réforme 1540-1648*. Udg. af Commission internationale d'histoire ecclésiastique comparée. Bd. 1-5. Leiden, 1958-65.
- Omfatter værker udkommet 1940-55, ordnet efter lande.
- Red. af J. S. Bromley og A. Goodwin. London, 1956.
- Fortsættes af E 343.
- Se også *A Bibliography of Modern History* (A 455) samt de selektive bibliografier i *Clio* (D 6) og især i den 1. del af hvert bind i *Nouvelle Clio* (D 28). Disse kan suppleres af den fyldige litteraturliste i HAS-SINGER (D 17) for det 16. århundredes vedkommende.
- Kommenterede bibliografier findes i *Histoire générale des civilisations* (D 21) og i de enkelte værker i serien *The Rise of Modern Europe* (D 35-42).
- For den sociale og økonomiske histories vedkommende kan de ovenfor nævnte bibliografier suppleres med litteraturfortegnelserne i HEATON (A 346), *The Cambridge Economic History* (D 129) og HAUSHERR (A 345).
133. DAVIES, A., *Modern European History 1494-1788*. A select bibliography. Serien: *Helps for Students of History*, nr. 68. London, 1967.
- Se kommentar A 460.
134. SCHOTTENLOHER, K., *Bibliographie zur deutschen Geschichte im Zeitalter der Glaubensspaltung 1517-1585*. Bd. 1-(7). Leipzig/Stuttgart, 1933-(66).
- Bd. 7 omfatter litteratur udkommet 1938-60.
- For Danmark se F 75-78.
135. *A Select List of Works on Europe and Europe Overseas 1715-1815*.

V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER

136. *Repertorium der diplomatischen Vertreter aller Länder seit dem Westfälischen Frieden 1648.* Red. af L. Bittner m.fl. Bd. 1-3. Oldenburg - Berlin/Zürich/Wien, 1936-65.
Bd. 1 dækker tiden 1648-1715, bd. 2 1716-1763 og bd. 3 indtil 1815.

VII TIDSSKRIFTER

137. *Archiv für Reformationsgeschichte.* Internationale Zeitschrift zur Erforschung der Reformation und ihrer Weltwirkungen. Udg. af Verein für Reformationsgeschichte og the American Society for Reformation Research. Gütersloh, 1903/04-.
Udkommer halvårligt.
138. *Le Dix-septième siècle (XVIIe siècle).* Udg. af Société d'étude du XVIIe siècle. Red. af P. Jaillet. Paris, 1949-.
139. *Karolinska förbundets årsbok.* Lund, 1910-49; Stockholm, 1950-.
I bindet for 1950 findes et register for årene 1936-1950.
140. *Studies in the Renaissance.* Udg. af The Renaissance Society of America. New York, 1954-.
Udkommer årligt. Behandler alle aspekter af renæssancen i Europa.

VIII KILDER

For tiden efter ca. 1500 findes der ingen kildefortegnelse med en dækningsgrad svarende f.eks. til *Repertorium fontium historiae mediæ ævi*

(C 136) for middelalderens vedkommende. For det 16. årh. findes der dog en nyttig oversigt over kildematerialet i KOENIGS-

BERGER & MOSSE (D 13), kap. 2. Vigtige kildepublikationer er anført i *Clio* (D 6) og *Nouvelle Clio* (D 32).

Danmark.

Heller ikke for Danmarks nyere historie findes der en kildefortegnelse svarende i dækningsgrad til den, som omfatter middelalderens kilder, nemlig *Repertorium diplomaticum* (C 149). *Regesta diplomatica* (C 148) fører dog op til 1660.

En fortegnelse over de vigtigste kildepublikationer, redigeret af K. GLAMANN, findes i duplikeret form (F 138), men den er ikke blevet revideret og ajourført siden 1962.

For kildeindføringer og arkivregistraturer se F 136-157. Nogle vigtige kildepublikationer er D 141-157.

141. *Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadet og Stændermødernes Historie i Christian IV's Tid*. Red. af Kr. Erslev. Bd. 1-3. Kbh., 1883-90.
142. *Aktstykker og Oplysninger til Rigsrådets og Stændermødernes Historie i Frederik III's Tid*. Red. af C. Rise Hansen. Kbh., 1959.
143. *Aktstykker og Oplysninger til Statskollegiets Historie 1660-1676*. Red. af J. Lindbæk. Bd. 1-2. Kbh., 1903-10.
144. *Breve og Aktstykker til Oplysning af Christian II's og Frederik I's Historie*. Red. af C. F. Allen. Kbh., 1854.

145. *Corpus Constitutionum Daniae*. Forordninger, Recesser og andre kongelige Breve Danmarks Lovgivning vedrørende 1558-1660. Red. af V. A. Secher. Bd. 1-6. Kbh., 1887-1918.
146. *Dronning Sophies Kopibøger 1588-1617*. Red. af S. Thomsen. Kbh., 1937.
147. *Kancelliets Brevbøger vedrørende Danmarks indre Forhold 1551-1660*. Kbh., 1885-(1968).
Hidtil ført op til 1645.
148. *Kong Christian IV's egenhændige Breve*. Red. af C. F. Bricka & J. A. Fridericia - & J. Skovgaard. Bd. 1-8. Kbh., 1878-1947.
149. *Det kongelige Rettertings Domme og Rogens Forfølgninger fra Christian III's Tid*. Red. af T. Dahlerup. Bd. 1-(2). Kbh., 1959-(69).
Bd. 1-2 omfatter tiden 1536-1544.
150. *Københavns Diplomatarium*. Samling af Dokumenter, Breve og andre Kilder. Red. af O. Nielsen. Bd. 1-8 + register. Kbh., 1872-87.
151. PEDERSEN, H., *De danske Landbrug fremstillet paa Grundlag af Forarbejderne til Christian V's Matrikel 1688*. Kbh., 1928.
152. *Prins Christians (V) breve*. Red. af E. Marquard. Kbh., 1952.
153. *Samling af Kongens Rettertings Domme 1595-1604 og 1605-1614*. Red. af V. A. Secher. Kbh., 1881-86.
154. *Samlinger til Danmarks Historie under Kong Frederik den Tredies Regiering af udenlandske Arkiver*.

- Red. af P. W. Becker. Bd. 1-2. Kbh., 1847-57.
155. *Tabeller over Skibsfart og Varetransport gennem Øresund 1497-1660.* Red. af N. E. Bang. Bd. 1-2. Kbh., 1906-33.
156. *Tabeller over Skibsfart og Varetransport gennem Øresund 1661-1783.* Red. af N. E. Bang & K. Korst. Bd. 1-2. Kbh., 1930-53.
157. *Udvalg af gamle danske Domme afsagte paa Kongens Retterting og paa Landsting.* Red. af J. L. A. Kolderup-Rosenvinge. Bd. 1-4. Kbh., 1842-48.

E

Det 19.-20. århundrede

I INTRODUKTIONER

1. BARRACLOUGH, G., *An Introduction to Contemporary History*. London, 1964.
2. BESSON, W., "Zeitgeschichte". Serien: *Das Fischer Lexikon*. Enzyklopädie des Wissens, bd. 24: *Geschichte*. Red. af W. Besson. Frankfurt am Main, 1961.
3. RENOUVIN, P., "L'Orientation actuelle des travaux d'histoire contemporaine", *X. Congresso Internazionale di Scienze Storiche. Relazioni*, bd. 6. Rom, 1955, ss. 333-88.
4. ROTHFELS, H., *Zeitgeschichtliche Betrachtungen*. Göttingen, 1959.
5. SCHEURIG, B., *Einführung in die Zeitgeschichte*. Serien: *Sammlung Göschen*, bd. 1204. Berlin, 1962.
6. SCHIEDER, T., *Staat und Gesellschaft im Wandel unserer Zeit*. Studien zur Geschichte des 19. und 20. Jahrhunderts. München, 1958.

II FREMSTILLINGER

Verdens og Europas historie.

HELE PERIODEN.

7. *Clio*. Introduction aux études historiques. 2.-3. udg. Bd. 8-9. Paris, 1940-63.
*Bd. 8:1. VILLAT, L., *La Révolution et l'Empire 1789-1815*. Les Assemblées Révolutionnaires 1789-1799. 2. udg. 1940.
*Bd. 8:2. VILLAT, L., *La Révolution et l'Empire 1789-1815*. Napoléon 1799-1815. 3. udg. 1947.
*Bd. 9:1. DROZ, J., GENET, L. & VIDALENC, J., *L'Époque contemporaine*. Restaurations et Révolutions 1815-1871. 2. udg. 1963.
*Bd. 9:2. RENOUVIN, P., PRÉCLIN, E., HARDY, G., GENET, L. & VIDALENC, J., *L'Époque contemporaine*. La paix armée et la Grande Guerre 1871-1919. 3. udg. 1960.
8. *Collection U/Série "Histoire contemporaine"*. Red. af R. Rémond. Paris, 1963-(68).
Hidtil udkommet i denne serie:
9. *LESOURD, J.-A. & GERARD,

- C. G., *Histoire économique des XIXe et XXe siècles*. Bd. 1-2. 1963.
10. *DROZ, J., *Le socialisme démocratique 1864-1960*. 1966.
11. *PACAUT, M. & BOUJU, B., *Le monde contemporain 1945-1963*. 3. udg. 1968.
12. *L'Europe du XIXe et du XXe siècle*. Problèmes et interprétations historiques. Red. af M. Beloff, P. Renouvin, P. Schwabel og F. Valsecchi. Bd. 1-6. Milano/Paris, 1959-1968.
13. *Fischer Weltgeschichte*. Bd. 26, 28-29, 34. Frankfurt am Main, 1965-(69). (Paperback).
- *Bd. 26. BERGERON, L., FURET, F. & KOSELLECK, R., *Das Zeitalter der europäischen Revolution 1780-1848*. 1969.
- *Bd. 28. MOMMSEN, W., *Das Zeitalter des Imperialismus*. 1969.
- *Bd. 29. FIELDHOUSE, D. K., *Die Kolonialreiche seit dem 18. Jahrhundert*. 1965.
- *Bd. 34. PARKER, R. A. C., *Das zwanzigste Jahrhundert I, 1918-1945*. 1967.
14. *The Fontana History of Europe*. Red. af J. H. Plumb. London/Glasgow, 1964-(66). (Paperback).
15. *RUDE, G., *Revolutionary Europe, 1783-1815*. 1964.
16. *WISKEMANN, E., *Europe of the Dictators, 1919-1945*. 1966.
17. *A General History of Europe*. Red. af D. Hay. London, 1966-(69).
18. *FORD, F. L., *Europe 1780-1830*. 1969.
19. *HEARDER, H., *Europe in the Nineteenth Century, 1830-1880*. 1966.
20. *ROBERTS, J. M., *Europe 1880-1945*. 1967.
21. *Geschichte der Neuzeit*. Red. af G. Ritter. 3.-5. udg. Braunschweig, 1960-66.
- I denne serie:
*HERZFELD, H., *Die moderne Welt 1789-1945*. Bd. 1-2. 5. og 3. udg. 1966 og 1960.
- Første del omfatter perioden 1789-1890.
22. *Handbuch der europäischen Geschichte*. Red. af T. Schieder. Bd. (6). Stuttgart, (1968).
- *Bd. 6. *Europa im Zeitalter der Nationalstaaten und europäischer Weltpolitik bis zum ersten Weltkrieg*. Red. af T. Schieder.
- Bd. 5 og 7 er endnu ikke udkommet.
23. *Histoire générale des civilisations*. Red. af M. Crouzet. 3. udg. Bd. 6-7. Paris, 1962-66.
- *Bd. 6. SCHNERB, R., *Le XIXe siècle*. L'apogée de l'expansion européenne 1815-1914. 1962.
- *Bd. 7. CROUZET, M., *L'Époque contemporaine*. À la recherche d'une civilisation nouvelle. 1966.
24. *Historia Mundi*. Red. af F. Kern og F. Valjavec. Bd. 10. Bern, 1961.
- *Bd. 10. *Das 19. und 20. Jahrhundert*.
- Fortsættes af E 68.
25. *History of Civilization*. Red. af R. Symc. London, 1962-(69).
26. *HOBSBAWN, E. J., *The Age of Revolution*. Europe 1789-1848. 1962.
27. *MANSERGH, N., *The Commonwealth Experience*. A Critical History of the British Commonwealth. 1969.

28. *History of Mankind. Cultural and Scientific Development.* Udg. af UNESCO. Bd. (6). London, 1966.
*Bd. 6:1-2. WARE, C. F., PANIK-KAR, K. M. & ROMEIN, J. M., *The Twentieth Century.*
29. L'HUILLIER, F., *De la Sainte Alliance au Pacte atlantique.* Bd. 1-2. Neuchâtel, 1954-55.
*Bd. 1. 1815-1898. *L'Hégémonie européenne et la formation des nationalités.* 1954.
*Bd. 2. *Deux guerres placent l'Europe de face des nouveaux Empires.* 1955.
30. *The Modern Nations in Historical Perspective Series.* Red. af R. W. Winks. Englewood Cliffs, N. J., 1964-(67). (Paperback).
Korte indføringer med hovedvægten på den nyere tids historie. Kort kommenteret litteraturfortegnelse med hovedvægt på engelsksproget litteratur.
For de enkelte bd. se E 30, 78, 90, 98, 101, 105, 129-32, 138, 140-41, 143, 146, 154, 156, 163, 165, 169-71, 173-74, 176, 189.
31. MOMMSEN, W., *Geschichte des Abendlandes von der französischen Revolution bis zur Gegenwart, 1789-1945.* Serien: *Weltgeschichte in Einzeldarstellungen*, bd. 6. 2. udg. München, 1960.
32. NÄF, W., *Die Epochen der neueren Geschichte.* Staat und Staatengemeinschaft vom Ausgang des Mittelalters bis zur Gegenwart. 2. udg. Bd. 1-2. Aarau, 1959-60.
33. *The New Cambridge Modern History.* Red. af G. N. Clark m.fl. 1.-2. udg. Bd. 9-12. Cambridge, 1960-68.
*Bd. 9. *War and Peace in the Age of Upheaval, 1793-1830.* Red. af C. W. Crawley. 1965.
*Bd. 10. *The Zenith of European Power, 1830-1870.* Red. af J. P. T. Bury. 1960.
*Bd. 11. *Material Progress and World-Wide Problems, 1870-1898.* Red. af F. H. Hinsley. 1962.
*Bd. 12. *The Era of Violence, 1898-1945.* Red. af D. Thomson. 1960. 2. udg: *The Shifting Balance of World Forces, 1898-1945.* Red. af C. L. Mowat. 1968.
34. *Nouvelle Clio.* L'Histoire et ses problèmes. Red. af R. Boutruche & P. Lemerle. Bd. 27, 36-38, 43, 45. Paris, 1963-(67).
Hidtil udkommet:
*Bd. 27, Se D 28:27.
*Bd. 36. GODECHOT, J., *Les Révolutions 1770-1799.* 1963.
*Bd. 37. ---, *L'Europe et l'Amérique à l'époque napoléonienne 1800-1815.* 1967.
*Bd. 38. DUROSELLE, J.-B., *L'Europe de 1815 à nos jours.* 1967.
*Bd. 43. FOHLEN, C., *L'Amérique anglo-saxonne de 1815 à nos jours.* 1965.
*Bd. 45. CHESNEAUX, J., *L'Asie orientale aux XIXe et XXe siècles.* Chine - Japon - Inde - Sud-Est asiatique. 1966.
35. *Oxford History of Modern Europe.* Red. af A. Bullock og F. W. D. Deakin. Oxford, 1954-(67).
Planlagt i 16 bd. Hidtil udkommet:
36. *TAYLOR, A. J. P., *The Struggle for Mastery in Europe, 1848-1919.* Oxford, 1954.
Med stor, kommenteret bibliografi.

37. *SETON-WATSON, H., *The Russian Empire, 1801-1917*. Oxford, 1967.
Fyldig bibliografi, der også omfatter russisk-sproget litteratur.
38. *CARR, R., *Spain, 1808-1939*. Oxford, 1966.
Fyldig bibliografi.
39. *Peuples et civilisations. Histoire générale*. Red. af L. Halphen og P. Sagnac. 2.-5. udg. Bd. 13-21. Paris, 1949-69.
*Bd. 13. LEFEBVRE, G., *La Révolution française*. 3. udg. 1963.
*Bd. 14. ---, *Napoléon*. 5. udg. 1965.
*Bd. 15. PONTEIL, F., *L'Éveil des nationalités et le mouvement libéral 1815-1848*. Paris, 1960.
Dette bind er skrevet som afløser for:
*Bd. 15. WEILL, G., *L'Éveil des nationalités et le mouvement libéral 1815-1848*. 1930.
*Bd. 16. POUTHAS, C., *Démocraties et capitalisme 1848-1860*. 3. udg. 1961.
*Bd. 17. L'HUILLIER, F. & BENAERTS, P., *Nationalité et nationalisme 1860-1878*. 1968.
Dette bd. er skrevet som afløser for:
*Bd. 17. HAUSER, H., MAURAIN, J., BENAERTS, P. & L'HUILLIER, F., *Du libéralisme à l'imperialisme 1860-1878*. 1939.
*Bd. 18. BAUMONT, M., *L'Essor industriel et impérialisme colonial 1878-1904*. 2. udg. 1949.
*Bd. 19. RENOUVIN, P., *La Crise européenne et la première guerre mondiale 1904-1918*. 4. udg. 1962.
*Bd. 20:1. BAUMONT, M., *La faillite de la paix 1918-1939*. De Réthondes à Stresa. 4. udg. 1961.
*Bd. 20:2. ---, ---. De l'affaire éthiopienne à la guerre. 3. udg. 1951.
*Bd. 21:1. MICHEL, H., *La seconde guerre mondiale. Les Succès de l'Axe*. 1969.
*Bd. 21:2. ---, ---. La Victoire des Alliés. 1969.
40. *Propyläen Weltgeschichte. Eine Universalgeschichte*. Red. af G. Mann og A. Heuss. Bd. 8-10. Berlin, 1960-61.
*Bd. 8. *Das 19. Jahrhundert*. 1960.
*Bd. 9. *Das 20. Jahrhundert*. 1961.
*Bd. 10. *Die Welt von Heute*. 1961.
41. *The Rise of Modern Europe*. Red. af W. L. Langer. New York, 1934-(41).
42. *BRINTON, C., *A Decade of Revolution, 1789-1799*. 1934.
43. *BRUUN, G., *Europe and The French Imperium, 1799-1814*. 1938.
44. *ARTZ, F. B., *Reaction and Revolution, 1814-1832*. 1934.
45. *BINKLEY, R., *Realism and Nationalism, 1852-1871*. 1935.
46. *HAYES, C. J., *A Generation of Materialism, 1871-1900*. 1941.
Bindene, der skal dække årene 1832-52 og 1900-1945, er ikke udkommet. De øvrige udkom 1962-63 som Harper Torchbook i et stort set uændret optryk. Kun bibliografierne er ført up-to-date.
47. SALIS, J. von, *Weltgeschichte der neuesten Zeit*. 2. udg. Bd. 1-3. Zürich, 1955-62.
48. THOMSON, D., *Europe Since Napoleon*. 2. udg. (Penguin Book). New York, 1966.
Se også *internationale relations historie* E 309, 313.

DET 19. ÅRHUNDREDE.

49. LEISNER, J., *Europas historie i det 19. århundrede*. Bd. 1. Kbh., 1967.

Lægger megen vægt på den idchistoriske udvikling. Bd. 2 forventes at udkomme i efteråret 1969.

50. CRAIG, G. A., *Europe 1815-1914*. 2. udg. New York, 1966.

Se også E 36.

DET 20. ÅRHUNDREDE.

Hele perioden eller større dele deraf.

51. CHAMBERS, F. P., HARRIS, C. P. & BAYLEY, C. C., *This Age of Conflict: A Contemporary World History 1914 to the Present*. 3. udg. London, 1962.

52. *dtv - Weltgeschichte des 20. Jahrhunderts*. Red. af M. Broszat & H. Heiber. Bd. (1-14). München, 1966-(69).

Udkommet i dette værk er:

*Bd. 1. HERZFELD, H., *Der Erste Weltkrieg*. 1968.

*Bd. 2. SCHULZ, G., *Revolution und Friedensschlüsse 1917-1920*. 1967.

*Bd. 3. HEIBER, H., *Die Republik von Weimar*. 1966.

*Bd. 4. NOLTE, E., *Die faschistischen Bewegungen*. Die Krise des liberalen Systems und die Entwicklung der Faschismen. 1966.

*Bd. 5. GRAML, H., *Europa zwischen den Kriegen*. 1969.

*Bd. 7. ANGERMANN, E., *Die Vereinigten Staaten von Amerika*. 1966.

*Bd. 8. RUFFMANN, K.-H., *Sowjetrussland*. Struktur und Entfaltung einer Weltmacht. 1967.

*Bd. 9. BROSZAT, M., *Der Staat Hitlers*. Grundlegung und Entwicklung seiner inneren Verfassung. 1969.

*Bd. 10. GRUCHMANN, L., *Der Zweite Weltkrieg*. Kriegsführung und Politik. 1967.

*Bd. 11. VOGELANG, T., *Das geteilte Deutschland*. 1966.

*Bd. 13. ANSPRENGER, F., *Auflösung der Kolonialreiche*. 1966.

*Bd. 14. WAGNER, W., *Europa zwischen Aufbruch und Restauration*. Die europäische Staatenwelt seit 1945. 1968.

53. HAYES, C. J., *Contemporary Europe Since 1870*. 2. udg. New York, 1958.

54. HENNINGSSEN, S., *Det 20. århundrede*. Bd. 1-(2). Kbh., 1965-(66).

*Bd. 1. ---. En verden i udvikling og krig. 1900-1917.

*Bd. 2. ---. En verden søger form og stabilitet. 1917-1933.

Planlagt i 5 bd.

55. *L'Histoire du XXe siècle*. Red. af M. Baumont. Paris, (1967-).

Udkommet:

56. *BAUMONT, M., GERMAIN-MARTIN, H. & ISAY, R., *L'Europe de 1900 à 1914*. Paris, 1967.

57. KNAPTON, E. J. & DERRY, T. K., *Europe and the World Since 1914*. London, 1967.

58. LANGSAM, W. C., *The World Since 1919*. 7. udg. New York, 1954.

59. LEE BENNS, F., *Europe, 1870-1914*. New York, 1965.
60. *LEE BENNS, F. & SELDON, M. E., *Europe, 1914-1939*. New York, 1965.
61. *LEE BENNS, F. & SELDON, M. E., *Europe, 1939 to the Present*. New York, 1965.
- Ovennævnte 3 værker er en revideret og stærkt forøget udgave af Lee Benns' oprindelige et-bindes-Europas historie. Indeholder en meget fyldig bibliografi. Findes også i paperback.
62. *The Making of the Twentieth Century*. Red. af C. L. Thorne. London, (1967-).
- Hidtil udkommet:
63. *THORNE, C., *The Approach of War, 1938-39*. London, 1967.
64. *REES, D., *The Age of Containment: The Cold War 1945-1965*. London/New York, 1967.
65. *HARRISON, A., *The Framework of Economic Activity*. London, 1967.
66. THOMSON, D., *World History 1914-1961*. London, 1962.
- Også udkommet i dansk oversættelse.
67. WATT, D. C., SPENCER, F. & BROWN, N., *A History of the World in the Twentieth Century*. London, 1967.
68. *Weltgeschichte der Gegenwart*. Red. af F. Valjavec og F. von Schroeder. Bd. 1-2. Bern/München, 1962-63.
- *Bd. 1. *Die Staaten*.
- *Bd. 2. *Die Entscheidungen und Kräfte der modernen Welt*.
- Fortsættelse af E 24.
69. *Vår egen tids historia, 1880-1930*. Red. af Y. Lorents. 1.-2. udg. Bd. 1-6, supplementsbind. Stockholm, 1934-55.
- *Bd. 1. TINGSTEN, H., *Demokratiens seger og kris*. Den förfatningspolitiska utvecklingen 1880-1930. 1933.
- *Bd. 2. SVANSTRÖM, R. & ENANDER, B., *Kampen om freden och kolonierna*. Imperialistiska strömmingar under 1800-tallets senare del. 1934.
- *Bd. 3. LORENTS, Y., *Första katastrofen*. Stormakterna och världspolitikerna 1900-1918. 1952.
- *Bd. 4. ESSÉN, R., *Illusionernas årtionde*. Den politiska världsutvecklingen 1917-1930. 1940.
- *Bd. 5. SILVERSTOLPE, G. W., *Välstand och fattigdom*. Den ekonomiska och sociala omdanningen 1880-1930. 1938.
- *Bd. 6. ASPELIN, G., *Tankelinjer och trosformer*. Huvudriktningar i vår tids idéhistoria. 2. udg. 1955.
- *Supplement: THULSTRUP, Å., *Det ödesdigra 1930-talet*. 1957.
- Se også årbøger og andre løbende oversigter især A 728, 730, 732-33, 736-37, 739, 747. Se endvidere E 199 samt *internationale relationers historie* E 311-312, 313:6-8.
- Den første verdenskrig.*
70. *A Concise History of World War I*. Red. af V. J. Esposito. New York, 1964.
- Udarbejdet til brug for *Encyclopaedia Americana*.
- Se også E 285.

Den anden verdenskrig og tiden derefter.

71. *A Concise History of World War II.* Red. af V. J. Esposito. New York, 1964.

Udarbejdet til brug for *Encyclopaedia Americana*.

72. FREYMOND, J., *Western Europe Since the War.* A Short Political History. New York, 1964.

73. L'HUILLIER, F., m.fl., *Histoire de notre temps.* Politiques nationales et conflicts internationaux 1945-1962. Paris, 1964.

74. KNAPP, W., *A History of War and Peace 1939-1965.* Udg. af Royal Institute of International Affairs. London, 1967.

75. MAY, A. J., *Europe Since 1939.* New York, 1966.

76. WILLIS, F. R., *Europe in the Global Age: 1939 to the Present.* New York, 1968.

Se også E 294, 302, samt *internationale relationers historie* E 310, 313:8, 314-15.

Europæiske landes historie.

BALKAN.

77. ANDERSON, M. S., *The Eastern Question 1774-1923.* London, 1966.

Gennemgang af problematikken omkring afviklingen af det tyrkiske imperium på Balkan. Særdeles fyldig bibliografi og register.

78. JELAVICH, C. & B., *The Balkans. Serien: The Modern Nations in Historical Perspective.* Englewood Cliffs, N.J., 1965.

Se også Østrig E 123-24 for *Det østrig-ungarske Kejserrige* indtil 1918.

BELGIEN.

79. KALKEN, F. von, *La Belgique contemporaine 1780-1949.* Histoire d'une évolution politique. 2. udg. Paris, 1950.

80. PIRENNE, H., *Histoire de Belgique.* Bd. 6-7. Bruxelles, 1926-37.

*Bd. 6. *La conquête française. Le consulat et l'Empire. Le royaume des Pays-Bas. La révolution Belge.* 1926.

*Bd. 7. *De la révolution de 1830 à la guerre de 1914.* 1932.

CZECHOSLOVAKIET.

Se E 101.

Se også Østrig E 123-24 for *Det østrig-ungarske Kejserrige* indtil 1918.

ENGLAND.

81. BRIGGS, A., *The Making of Modern England 1783-1867. The Age of Improvement.* London, 1959; New York, 1965.

82. HALEVY, E., *Histoire du peuple anglais au XIXe siècle.* Bd. 1-5. Paris, 1912-46.

- Omfatter kun perioderne 1815-52 og 1895-1914. Arene 1853-94 er tilføjet af R. B. McCALLUM i den engelske oversættelse:
- **A History of the English People in the Nineteenth Century*. Udg. af R. B. McCallum m.fl. 2. udg. Bd. 1-6. Gloucester, Mass./London, 1949-52.
83. *A History of England*. Red. af C. Brooke og D. M. Smith. Bd. (8). Edinburgh, 1961.
- *Bd. 8. PELLING, H., *Modern Britain 1885-1955*.
84. *Oxford History of England*. Red. af G. N. Clark. 1.-2. udg. Bd. 12-15. London, 1936-65.
- *Bd. 12. WATSON, J. S., *The Reign of George III 1760-1815*. 1960.
- *Bd. 13. WOODWARD, L., *The Age of Reform 1815-1870*. 2. udg. 1962.
- *Bd. 14. ENSOR, R. C. K., *England 1870-1914*. 1936.
- *Bd. 15. TAYLOR, A. J. P., *English History 1914-1945*. 1965.
85. *The Pelican History of England*. Red. af J. E. Morpurgo. Bd. 8-9. (Penguin Books). Harmondsworth, 1964-65.
- *Bd. 8. THOMSON, D., *England in the Nineteenth Century*. 1964.
- *Bd. 9. THOMSON, D., *England in the Twentieth Century 1914-63*. 1965.
86. REYNOLDS, E. E. og BRASHER, N. H., *Britain in the Twentieth Century, 1900-1964*. Cambridge, 1966.
87. TREVELYAN, G. M., *British History in the Nineteenth Century 1782-1901*. London, 1922.
- Se også E 203, 269-70, 274, 286, 295-96, 304.
- FRANKRIG.
88. BONNEFOUS, E. & G., *Histoire politique de la IIIe République*. Bd. 1-7. Paris, 1956-57.
89. BURY, J. P. T., *France 1814-1940*. 4. udg. 1969.
90. CAIRNS, J., *France*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1965.
91. COBBAN, A., *A History of Modern France*. 2. udg. Bd. 1-3. (Penguin Books). Harmondsworth, 1965.
- Bd. 1 dækker 1715-99, bd. 2 1799-1870, bd. 3 1871-1962.
92. *Histoire de la France contemporaine depuis la Révolution à la paix de 1919*. Red. af E. Lavissee. Bd. 1-10. Paris, 1919-22.
- *Bd. 1. SAGNAC, P., *La Révolution 1789-1792*. 1920.
- *Bd. 2. PARISSET, G., *La Révolution 1792-1799*. 1920.
- *Bd. 3. ---, *Le Consulat et l'Empire 1799-1815*. 1921.
- *Bd. 4. CHARLÉTY, S., *La Restauration 1815-1830*. 1921.
- *Bd. 5. ---, *La Monarchie de Juillet 1830-1848*. 1921.
- *Bd. 6. SEIGNOBOS, C., *La Révolution de 1848 et le Second Empire 1848-1859*. 1921.
- *Bd. 7. ---, *Le déclin de l'Empire et l'établissement de la IIIe République 1859-1875*. 1921.

*Bd. 8. ---, *L'évolution de la IIIe République 1875-1914*. 1921.

*Bd. 9. BIDOÛ, H., GAUVAIN, A. & SEIGNOBOS, C., *La Grande Guerre*. 1922.

*Bd. 10. *Tables générales des origines à la paix de 1919*. 1922.

93. RÉMOND, R., *La vie politique en France depuis 1789*. Bd. (1-). Paris, (1965-).

Bd. 1 omfatter perioden 1789-1848.

94. WOLF, J. B., *France 1814-1919. The Rise of a Liberal-Democratic Society*. 2. udg. New York, 1963.

95. WRIGHT, G., *France in Modern Times, 1760 to the Present*. 2. udg. Chicago/London, 1962.

Efter hvert hovedafsnit gives under titlen "The Varieties of History" en omfattende oversigt over angelsaksisk og fransk forskning 1940-60.

Se også E 204, 271, 273-74, 276, 279, 288-90, 301, 306.

GRÆKENLAND.

96. FERSTER, E. S., *A Short History of Modern Greece*. London, 1958.

ITALIEN.

97. ALBRECHT-CARRIÉ, R., *Italy from Napoleon to Mussolini*. New York, 1950.

98. SALVADORI, M., *Italy*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1965.

99. SETON-WATSON, C., *Italy from Liberalism to Fascism 1870-1925*. London, 1967.

Se også E 279, 291.

NEDERLANDENE.

100. *Algemene Geschiedenis der Nederlanden*. Red. af J.A. van Houtte, J.F. Niermeyer, J. Presser, J.M. Romein & H. van Werveke. Bd. 9-12. Utrecht, 1955-58.

*Bd. 9. *Omwenteling, vereeniging en scheiding 1795-1840*. 1956.

*Bd. 10. *Liberaal getij 1840-1885*. 1955.

*Bd. 11. *Van liberaal naar social getij 1885-1914*. 1956.

*Bd. 12. *In de schadew van twee wereldoorlogen 1914-1945*. 1958.

POLEN.

101. HEYMANN, F., *Poland & Czechoslovakia*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1966.

102. ROOS, H., *Geschichte der polnischen Nation 1916-1960*. Von der Staatsgründung im ersten Weltkrieg bis zur Gegenwart. Stuttgart, 1961.

RUMÆNIEN.

103. PROST, H., *Destin de la Roumanie 1918-1954*. Paris, 1954.

Se også E 77-78.

RUSLAND – SOVJETUNIONEN.

104. CARR, E. H., *A History of Soviet Russia*. Bd. 1-(7). New York, 1950-(64).
Behandler tiden indtil 1926. Yderligere 3 bd., der skal føre fremstillingen frem til 1929, er planlagt.
105. DANIELS, R. V. *Russia*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1964.
106. KARPOVITCH, M., *Imperial Russia, 1801-1917*. Cambridge, Mass., 1959.
107. RAUCH, G. von, *Geschichte des bolschewistischen Russlands*. Wiesbaden, 1955.
108. SALOMONSSON, P., *Sovjetunionens historie 1917-1967*. Kbh., 1967.
109. TREADGOLD, D. W., *Twentieth Century Russia*. Chicago, 1959.
- Se også E 37, 52:8, 266-67, 272, 274, 305.

SPANIEN.

110. BRUGUERA, F. G., *Histoire contemporaine d'Espagne, 1789-1950*. Gap, 1953.
111. MADARIAGA, S. de, *Spain, a Modern History*. New York, 1958.
- Se også E 38, 281.

TYSKLAND.

112. BÜHLER, J., *Vom Bismarckreich zum geteilten Deutschland*. Deutsche Geschichte seit 1871. Berlin, 1961.
113. GEBHARDT, B., *Handbuch der deutschen Geschichte*. Red. af H. Grundmann. 8. udg. Bd. 3-4. Stuttgart, 1960-63.
*Bd. 3. *Von der Französischen Revolution bis zum ersten Weltkrieg*. Red. af M. Braubach. 1960.
*Bd. 4. *Die Zeit der Weltkriege*. Red. af K. D. Erdmann. 1963.
114. MANN, G., *Deutsche Geschichte des 19. und 20. Jahrhunderts*. Frankfurt am Main, 1958.
115. PASSANT, E. J. & HENDERSON, W. O., *A Short History of Germany 1815-1945*. Cambridge, 1959.
116. Ploetz. *Die deutsche Frage*. Red. af W. Hubatsch, J. Schomerus, W. John, W. Heidemeyer og K. Murawski. 2. udg. Würzburg, 1964.
117. SCHNABEL, F., *Deutsche Geschichte im neunzehnten Jahrhundert*. Bd. 1-4. Freiburg, 1929-36.
118. VERMEIL, E., *L'Allemagne contemporaine, sociale, politique et culturelle 1890-1950*. Bd. 1-2. Paris, 1952-53.
119. *Das östliche Deutschland*. Ein Handbuch. Udg. af Göttinger Arbeitskreis. Würzburg, 1959.
Folkeretslig, historisk og økonomisk redegørelse for tidligere tyske områder i Østeuropa og Østtyskland.
- Se også E 203, 278-80, 293.

UNGARN.

120. MACARTNEY, C. A., *October Fifteen*. A History of Modern Hungary 1929-1945. Bd. 1-2. Edinburgh, 1956-57.

Se også Østrig E 123-24 for *Det østrig-ungarske Kejserrige* indtil 1918.

ØSTEUROPA.

121. LEMBERG, E., *Osteuropa und die Sowjetunion*. Geschichte und Probleme. Salzburg, 1956.

Se også E 305.

ØSTRIG.

122. *Geschichte der Republik Österreich*. Red. af H. Benedikt. München, 1954.
123. MAY, A. J., *The Habsburg Monarchy 1867-1914*. Cambridge, Mass., 1951.
124. TAYLOR, A. J. P., *The Habsburg Monarchy 1815-1918*. History of the Austrian Empire and Austria-Hungary. London, 1941.

Også udkommet som Harper Torchbook.

Ikke-europæiske verdensdeles og landes historie.

GENERELT.

125. EASTON, S. G., *The Rise and Fall*

of Western Colonialism. A Historical Survey from the Early Nineteenth Century to the Present. New York, 1964.

126. PEDERSEN, O. Karup, *De nye stater*. Kbh., 1966.

127. PEAREY, G. E. & STONEMAN, E. A., *A Handbook of New Nations*. London, 1968.

Se også A 256, 297, 307.

AFRIKA.

128. *Africa in the Modern World*. Red. af C. W. Stillman. Chicago, 1955.

129. BRACE, R., *Morocco, Algeria, Tunisia*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1964.

130. CHILCOTE, R., *Portuguese Africa*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1967.

131. FLINT, J., *Nigeria & Ghana*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1966.

132. HARGREAVES, J., *West Africa: The Former French States*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1967.

133. OLIVER, R. & ATMORE, A., *Africa Since 1800*. Cambridge, 1967.

134. *The Oxford History of South Africa*. Bd. 1: *South Africa to 1870*.

Red. af M. Wilson og L. Thompson.
London, 1969.

Se også E 142:8, 156, 268, 270.

ASIEN.

135. BRECHER, M., *The New States of Asia: A Political Analysis*. London, 1968.
136. BUSS, C. A., *Asia in the Modern World*. New York, 1964.
137. EDWARDS, M., *The West in Asia 1850-1914*. London, 1966.
138. EMERSON, R., *From Empire to Nation; The Rise of Selfassertion of Asian and African People*. Cambridge, Mass., 1962.
139. PURCELL, V., *South and East Asia Since 1800*. Cambridge, 1965.

Se også E 34:45.

AUSTRALIEN.

140. CAMERON, W., *New Zealand*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N. J., 1965.
141. WARD, R., *Australia*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N. J., 1965.

Se også E 142:7.

(DET) BRITISKE RIGE.

142. *The Cambridge History of the Bri-*

tish Empire. Red. af J. H. Rose, A. P. Newton og E. A. Benians. 1.-2. udg. Bd. 1-8. Cambridge, 1929-63.

*Bd. 1. *The Old Empire from the Beginning to 1789*. Red. af J. H. Rose, A. P. Newton og E. A. Benians. 1929.

*Bd. 2. *The Growth of the New Empire, 1783-1870*. Red. ---. 1940.

*Bd. 3. *The Empire Commonwealth, 1870-1919*. Red. af E. A. Benians, J. R. M. Butler, P. N. S. Mansergh og E. A. Walker. 1959.

*Bd. 4-5, jvf. kommentar A 117.

*Bd. 6. *Canada and New Foundland*. Red. af J. H. Rose, A. P. Newton og E. A. Benians. 1930.

*Bd. 7:1. *Australia*. Red. ---. 1933.

*Bd. 7:2. *New Zealand*. Red. ---. 1933.

*Bd. 8. *South Africa, Rhodesia, and the High Commission Territories*. Red. af E. A. Walker. 2. udg. 1963.

Se også E 27.

INDIEN.

143. ARASARATNAM, S., *Ceylon*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N. J., 1964.
144. GRIFFITHS, P., *Modern India*. London, 1958.
145. THOMPSON, E. J. & GARRATT, G. T., *Rise and Fulfillment of British Rule in India*. Allahabad, 1958.

146. WOLPERT, S., *India*. Serien: *The*

Modern Nations in Historical Perspective. Englewood Cliffs, N. J., 1965.

Se også E 257-58, 260, 262, 264, 286.

JAPAN.

147. BEASLEY, W. G., *The Modern History of Japan.* London, 1963.

148. BORTON, H., *Japan's Modern Century.* New York, 1955.

149. JAMES, D. H., *The Rise and Fall of the Japanese Empire.* London, 1951.

150. STORRY, R., *A History of Modern Japan.* 2. udg. (Penguin Books). Harmondsworth, 1961.

Også i dansk udgave ved N. Steensgaard.

Se også E 261, 263.

KINA.

151. CLUBB, O., *Twentieth Century China.* New York, 1964.

Indeholder en omfattende bibliografi.

152. FRANKE, W., *Das Jahrhundert der Chinesischen Revolution, 1851-1949.* München, 1958.

153. HO KAN-CHIH, *A History of Modern Chinese Revolution.* Peking, 1959.

154. LATOURETTE, K. S., *China.* Serien: *The Modern Nations in Hi-*

storial Perspective. Englewood Cliffs, N. J., 1964.

155. LI CHIEN-NUNG, *The Political History of Modern China, 1840-1928.* Princeton, 1956. (Paperback).

Se også A 109; E 259.

MELLEMØSTEN.

156. COLLINS, R. & TIGNOR, R., *Egypt & the Sudan.* Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective.* Englewood Cliffs, N.J., 1967.

157. GIBB, H. A. R. & BOWEN, H., *Islamic Society and the West.* Bd. 1-2. London, 1950-57.

Bd. 1 omfatter det 18., bd. 2 det 19. århundrede. Behandler især Tyrkiets arabiske provinser.

158. L'HUILLIER, F., *Le Moyen-Orient contemporaine.* Paris, 1959.

159. LENCZOWSKI, G., *The Middle East in World Affairs.* 3. udg. London, 1963.

160. *The Middle East.* A Political and Economic Survey. Red. af R. Bullard. Udg. af Royal Institute of International Affairs. 3. udg. London, 1958.

SYD- OG MELLEMAMERIKA.

161. BELLO, J. M. & POPPINO, R. E., *A History of Modern Brazil, 1889-1964.* Stanford, Calif., 1966.

162. BERNSTEIN, H., *Modern and Con-*

- temporary Latin America*. Chicago, 1952.
- Mexikos, Argentinas, Brasiliens, Chiles og Columbias historie i den nyeste tid.
163. BERNSTEIN, H., *Venezuela & Colombia*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1964.
164. CUMBERLAND, C. C., *Mexico*. The Struggle for Modernity. New York, 1968.
165. FAGG, J., *Cuba, Haiti & Dominican Republic*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1965.
166. HANKE, L., *Modern Latin America*. Continent in Ferment. Princeton, N.J., 1959.
167. PARKER, F. D., *The Central American Republics*. Udg. af Royal Institute of International Affairs. London, 1964.
168. PENDLE, G., *Argentina*. Udg. af Royal Institute of International Affairs. 3. udg. London, 1963.
169. RODRIGUEZ, M., *Central America*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1965.
170. WADDELL, D., *The West Indies & the Guianas*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1967.
171. WHITAKER, A., *Argentina*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1964.
- I *Royal Institute of International Affairs'* serie af behandlinger af de syd- og mellemamerikanske staters historie findes, foruden ovennævnte, bd. om Bolivia, Britisk Guiana, Britisk Honduras, Columbia, Ecuador, Mexiko, Paraguay, Peru, Uruguay, Venezuela samt en introduktion til Latinamerikas økonomi. Se også E 298a-300.
- SYDØSTASIEN.
172. CADY, J., *South-East Asia, its Historical Development*. New York, 1964.
173. CADY, J., *Thailand, Burma, Laos & Cambodia*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1966.
174. CORPUS, O., *The Philippines*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1965.
175. KAHIN, G., *Government and Politics of South East Asia*. Ithaca, 1959.
176. LEGG, J., *Indonesia*. Serien: *The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1964.
- U.S.A.
177. ADAMS, D. K., *America in the Twentieth Century*. Cambridge, 1967.
- Kort introduktion med bibliografi.
178. ALSTYNE, R. W. van, *The Rising American Empire*. Oxford, 1960.

179. BARCK, O.T. & BLAKE, N. M., *Since 1900: A History of the U.S. in our Times*. 4. udg. New York, 1965.
180. FREIDEL, F., *America in the Twentieth Century*. New York, 1960.
181. HICKS, J. D., *The American Nation: 1865 to the Present*. Boston, 1958.
182. MORISON, S. E. & COMMAGER, H. S., *The Growth of the American Republic*. 5. udg. New York, 1962.
183. SCHLESINGER, A. M., *The Rise of Modern America, 1865-1951*. New York, 1951.
184. WISH, H., *Contemporary America. The National Scene since 1900*. 4. Udg. New York, 1966.
1. udg. oversat og forsynet med indledning af S. Henningsen som *Amerikas Historie 1900-1948*. Bd. 1-2. Kbh., 1948.
- Se også A 236-41, 274-76; E 34:37, 43, 52:7, 205, 207-55. For *Canada* se endvidere A 57; E 142:6.
- ØSTASIEN.
185. CLYDE, P. H., *The Far East; A History of the Impact of the West on Eastern Asia*. New York, 1952.
186. *A History of East Asian Civilization*. Red. af J. K. Fairbank. Bd. 1-2. Boston, 1960-65.
- *Bd. 2. FAIRBANK, J. K. & CRAIG, A. M., *East Asia. The Modern Transformation*. Boston, 1965.
187. VINACKE, H., *Far Eastern Politics in the Post War Period*. New York, 1956.
188. VINACKE, H., *A History of the Far East in the Modern Times*. New York, 1956.
- Nordens historie.
189. WUORINEN, J. H., *Scandinavia. Serien: The Modern Nations in Historical Perspective*. Englewood Cliffs, N.J., 1965.
- For *Danmark* se F 1-7. For *Finland* A 149-50. For *Norge* A 152-55. For *Sverige* A 156-59.

III ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN

Demografi (historisk).

190. REINHARD, M. R., *Histoire de la population mondiale, 1700-1948*. Paris, 1949.

Filosofihistorie.

191. HOLM, S., *Filosofien i det nittende århundrede*. Kbh., 1967.

192. *HOLM, S., *Filosofien i det tyvende århundrede*. Kbh., 1967. *schichte 1890-1945*. Handbuch und Metodik. München, 1961.
193. *Die Philosophie im XX. Jahrhundert*. Eine enzyklopädische Darstellung ihrer Geschichte, Disziplinen und Aufgaben. Red. af F. Heine- mann. Stuttgart, 1959.
194. *Vor tids filosofi*. Red. af S. E. Stybe. 2. udg. Kbh., 1967.
199. *Contemporary History in Europe*. Problems and Perspectives. Red. af D. C. Watt. Udg. af The Institute of Contemporary History and The Wiener Library. London, 1969.
- 199a *Reappraisals*. A new look at history. The Social sciences and history. *Journal of Contemporary History*, bd. 3:2. London, 1968.

Se også E 69:6.

Se også A 208.

Forfatningshistorie.

195. HAWGOOD, J. A., *Modern Constitutions Since 1787*. New York/London, 1939.
196. LAGERROTH, F., *Moderna Författningar mot historisk bakgrund*. Stockholm, 1955.

Se også A 924; E 69:1. For forfatninger se E 444-47.

Historieskrivning og historieforskning.

197. *Historians on the Twentieth Century*. History Today in U.S.A., Britain, France, Italy, Germany, Poland, India, Czechoslovakia, Spain, Holland, Sweden. *Journal of Contemporary History*, bd. 2:1. London, 1967.

Se også E 1, 3.

Historieteori og historisk metode.

198. BINDER, H., *Lebendige Zeitge-*

Historiske problemer og diskussioner.

200. *Problems and Perspectives in History*. Red. af H. F. Kearney. London, 1964-.
- For kommentar se A 261. Udkommet i denne serie: E 201-06.
201. *FIELDHOUSE, D. K., *The Theory of Capitalist Imperialism*. 1967.
202. *FLINN, M. W., *Origins of the Industrial Revolution*. 1966.
203. *GILBERT, M., *Britain and Germany Between the Wars*. 1964.
204. *KEDWARD, R., *The Dreyfus Affair*. 1965.
205. *MAJOR, J., *The New Deal*. 1968.
206. *THORLBY, A. K., *The Romantic Movement*. 1967.
207. *Problems in American Civilization*. Red. af E. C. Rozwenc. Boston, 1949-.
- Udkommet i denne serie: E 208-55.
208. *COHEN, W. I., *Intervention, 1917*. Why America Fought. 1966.
209. *COPE, A. H. & KRINSKY, F.,

- Franklin D. Roosevelt and the Supreme Court.* 1952.
210. *FILLER, L. & GUTTMANN, A., *The Removal of the Cherokee Nation. Manifest Destiny or National Dishonor?* 1962.
211. *GARFINKLE, N., *Lincoln and the Coming of the Civil War.* 1959.
212. *FENNO, R. F., *The Yalta Conference.* 1957.
213. *GREENE, T. P., *American Imperialism in 1898.* 1955.
214. *GREENE, T. P., *Roger Williams and the Massachusetts Magistrates.* 1964.
215. *GREENE, T. P., *Wilson at Versailles.* 1957.
216. *GUTTMANN, A., *American Neutrality and the Spanish Civil War.* 1963.
217. *GUTTMANN, A., *The Korean War.* 1967.
218. *GUTTMANN, A. & ZIEGLER, B. M., *Communism, the Courts and the Constitution.* 1964.
219. *HAWKINS, H., *The Abolitionists. Immediatism and the Question of Means.* 1964.
220. *HAWKINS, H., *Booker T. Washington and His Critics. The Problem of Negro Leadership.* 1962.
221. *KENNEDY, G., *Democracy and the Gospel of Wealth.* 1949.
222. *KENNEDY, G., *Education for Democracy. The Debate over the Report of the President's Commission on Higher Education.* 1952.
223. *KENNEDY, G., *Evolution and Religion. The Conflict between Science and Theology in Modern America.* 1956.
224. *KENNEDY, G., *Pragmatism and American Culture.* 1950.
225. *LATHAM, E., *The Declaration of Independence and the Constitution.* 2. udg. 1956.
226. *LATHAM, E., *The Meaning of McCarthyism.* 1965.
227. *LATHAM, E., *John D. Rockefeller. Robber Baron or Industrial Statesman?* 1949.
228. *MARX, L., *The Americanness of Walt Whitman.* 1960.
229. *RAPSON, R., *Individualism and Conformity in the American Character.* 1967.
230. *ROZWENC, E. C., *The Causes of the American Civil War.* 1961.
231. *ROZWENC, E. C., *The Compromise of 1850.* 1957.
232. *ROZWENC, E. C., *The Meaning of Jacksonian Democracy.* 1963.
233. *ROZWENC, E. C., *The New Deal. Revolution or Evolution?* Rev. udg. 1959.
234. *ROZWENC, E. C., *Reconstruction in the South.* 1952.
235. *ROZWENC, E. C., *Roosevelt, Wilson and the Trusts.* 1950.
236. *ROZWENC, E. C., *Slavery as a Cause of the Civil War.* 2. udg. 1963.
237. *SANFORD, C. L., *Benjamin Franklin and the American Character.* 1955.
238. *TAYLOR, G. R., *The Great Tariff Debate, 1820-1830.* 1953.
239. *TAYLOR, G. R., *Hamilton and the National Debt.* 1950.
240. *TAYLOR, G. R., *Jackson versus Biddle. The Struggle over the Second Bank of the United States.* 1949.
241. *TAYLOR, G. R., *The Turner Thesis concerning the Role of the Frontier in American History.* 2. udg. 1956.

242. *TAYLOR, G. R., *The War of 1812. Past Justifications and Present Interpretations.* 1963.
243. *WAHLKE, J. C., *The Causes of the American Revolution.* 1962.
244. *WAHLKE, J. C., *Loyalty in a Democratic State.* 1952.
246. *WALLER, G. M., *Pearl Harbor. Roosevelt and the Coming of the War.* 2. udg. 1965.
247. *WALLER, G. M., *Puritanism in Early America.* 1950.
248. *WARNE, C. E., *Industry-wide Collective Bargaining. Promise or Menace?* 1950.
249. *WARNE, C. E., *The Pullman Boycott of 1894. The Problem of Federal Intervention.* 1955.
250. *WARNE, C. E., *The Steel Strike of 1919.* 1963.
251. *WASKOW, A. I., *The Debate over Thermonuclear Strategy.* 1965.
252. *WHICHER, G. F., *The Transcendentalist Revolt against Materialism.* 1949.
253. *WHICHER, G. F., *William Jennings Bryan and the Campaign of 1896.* 1953.
254. *ZIEGLER, B. M., *Desegregation and the Supreme Court.* 1958.
255. *ZIEGLER, B. M., *Immigration. An American Dilemma.* 1953.
256. *Problems in Asian Civilization.* Red. af W. T. De Bary, A. T. Embree, J. Meskill, J. M. Meskill & A. Tiedemann. Boston, 1963-.
Udk. i denne serie: E 257-264.
257. *EMBREE, A. T., *1857 in India. Mutiny or War of Independence?* 1963.
258. *LEWIS, M. D., *Gandhi. Maker of Modern India?* 1965.
259. *LOH, P. P. Y., *The Kuomintang Debacle of 1949. Conquest or Collapse?* 1965.
260. *McDONOUGH, S., *Jinnah. Maker of Modern Pakistan.* 1969.
261. *MORRIS, I., *Japan 1931-1945. Militarism, Fascism, Japanism?* 1963.
262. *POWER, P. F., *India's Nonalignment Policy. Strengths and Weaknesses.* 1967.
263. *TOTTEN, G. O., *Democracy in Pre-War Japan. Groundwork or Facade?* 1965.
264. *WALLBANK, T. W., *The Partition of India. Causes and Responsibilities.* 1966.
265. *Problems in European Civilization.* Red. af R. W. Greenlaw & D. E. Lee. Boston, 1958-.
Se kommentar A 270. Udkommet i denne serie (vedr. det 19. og 20. årh.): E 266-297.
266. *ADAMS, A. E., *Imperial Russia after 1861. Peaceful Modernization or Revolution?* 1965.
267. *ADAMS, A. E., *The Russian Revolution and the Bolshevik Victory. Why and How?* 1960
268. *BETTS, R. F., *The "Scramble" for Africa. Causes and Dimensions of Empire.* 1966.
269. *CAHILL, G. A., *The Great Reform Bill of 1832. Liberal or Conservative?* 1969.
270. *CALDWELL, T. C., *The Anglo-Boer War. Why was it Fought? Who was Responsible?* 1965.
271. *CHURCH, W. F., *The Influence of the Enlightenment on the French Revolution. Creative, Disastrous or Non-Existent?* 1964.
272. *DANIELS, R. V., *The Stalin Re-*

- volution. Fulfillment or Betrayal of Communism?* 1965.
273. *DERFLER, L., *The Dreyfus Affair. Tragedy of Errors?* 1963.
274. *GOOCH, B. D., *The Origins of the Crimean War.* 1969.
275. *GRAEBNER, N. A., *The Cold War. Ideological Conflict or Power Struggle?* 1963.
276. *GREENLAW, R. W., *The Economic Origins of the French Revolution. Poverty or Prosperity?* 1958.
277. *HALSTED, J. B., *Romanticism. Problems of Definition, Explanation and Evaluation.* 1965.
278. *HAMEROW, T. S., *Otto von Bismarck. A Historical Assessment.* 1962.
279. *HELMREICH, E. C., *A Free Church in a Free State. The Catholic Church, Italy, Germany, France, 1864-1914.* 1964.
280. *HUNT, R. N., *The Creation of the Weimar Republic. Stillborn Democracy?* 1969.
281. *JACKSON, G., *The Spanish Civil War. Domestic Crisis or International Conspiracy?* 1967.
282. *KRANZBERG, M., *1848. A Turning Point?* 1959.
283. *LEDERER, I. J., *The Versailles Settlement. Was it Foredoomed to Failure?* 1960.
284. *LEE, D. E., *Munich. Blunder, Plot or Tragic Necessity?* 1969.
285. *LEE, D. E., *The Outbreak of the First World War. Who was Responsible?* Rev. udg. 1963.
286. *LEWIS, M. D., *The British in India. Imperialism or Trusteeship?* 1962.
287. *MASON, P. T., *Totalitarianism. Temporary Madness or Permanent Danger?* 1967.
288. *OSGOOD, S. M., *The Fall of France, 1940. Causes and Responsibilities.* 1965.
289. *OSGOOD, S. M., *Napoleon III. Buffoon, Modern Dictator or Sphinx?* 1963.
290. *PINKNEY, D. H., *Napoleon. Historical Enigma.* 1969.
291. *SCHAEFER, L. F., *The Ethiopian Crisis. Touchstone of Appeasement?* 1961.
292. *SCHWARZ, H. F., *Metternich, The "Coachman of Europe". Statesman or Evil Genius?* 1962.
293. *SNELL, J. L., *The Nazi Revolution. Germany's Guilt or Germany's Fate?* 1959.
294. *SNELL, J. L., *The Outbreak of the Second World War. Design or Blunder?* 1962.
295. *TAYLOR, P. A. M., *The Industrial Revolution in Britain. Triumph or Disaster?* 1958.
296. *THOMPSON, J. A., *The Collapse of the British Liberal Party. Fate or Self-Destruction?* 1969.
297. *WRIGHT, H. M., *"The New Imperialism". Analysis of Late Nineteenth-Century Expansion.* 1961.
298. *Problems in Latin American Civilization.* Red. af E. Lieuwen. Boston, 1966..
Udkommet i denne serie: E 298a-300.
- 298a *BARNES, W. S., *Pan-Americanism.* 1967.
299. *CUMBERLAND, C. C., *The Meaning of the Mexican Revolution.* 1967.
300. *FLOYD, T. S., *The Bourbon Reformers and Spanish Civilization. Builder or Destroyer?* 1966.

301. *The Shaping of Modern France. Writings on French History since 1715.* Red. af J. Friguglietti & E. Kennedy. New York, 1969.
En række centrale inden- og udenrigspolitiske problemer behandles hver for sig i enkelte kapitler (med bibliografier).
302. *Since 1945. Aspects of Contemporary World History.* Red. af J. L. Henderson. London, 1966.
303. *Studies in History and Politics.* Red. af G. E. Stearn. Boston, 1965-.
Se kommentar A 273. Udkommet i denne serie (vedr. det 19. og 20. årh.): E 304-308.
304. **British Politics. People, Parties and Parliament.* Red. af A. King. 1966.
305. **The Development of the Communist Bloc.* Red. af R. Pethybridge. 1965.
306. **French Politics.* Red. af M. Harrison. 1968.
307. **Modern Imperialism. Western Overseas Expansion in the Age of Industrialism.* Red. af R. A. Austen. 1969.
308. **The Politics of Federalism.* Red. af D. J. Elazar. 1968.
Se også A 236-42, 247-48.
- Internationale relationers historie.**
309. ALBRECHT-CARRIÉ, R., *A Diplomatic History of Europe Since the Congress of Vienna.* 2. udg. London, 1965. (Paperback).
310. CALVOCORESSI, P., *World Politics Since 1945.* London, 1968. (Paperback).
311. CARR, E. H., *The Twenty Years' Crisis 1919-1939. An Introduction to the Study of International Relations.* 3. udg. (Harper Torchbooks). New York, 1964.
312. GATHORNE-HARDY, G. M., *Short History of International Affairs 1920-1939.* Udg. af Royal Institute of International Affairs. 4. udg. London, 1950.
313. *Histoire des relations internationales.* Red. af P. Renouvin. Bd. 4-8. Paris, 1954-58.
*Bd. 4. FUGIER, A., *La révolution française et l'empire Napoléonien.* 1954.
*Bd. 5. RENOUVIN, P., *Le XIXe siècle. I: De 1815 à 1871. L'Europe des nationalités et l'éveil de nouveaux mondes.* 1954.
*Bd. 6. ---, *Le XIXe siècle. II: De 1871 à 1914. L'Apogée de l'Europe.* 1955.
*Bd. 7. ---, *Les crises du XXe siècle. I: De 1914 à 1929.* 1957.
*Bd. 8. ---, *Les crises du XXe siècle. II: De 1929 à 1945.* 1958.
314. PEDERSEN, O. Karup, *Tendenser i international politik efter 1945.* Fra fast til løs bipolaritet. Kbh., 1967.
315. ROBERTSON, C. L., *International Politics since World War II.* London, 1966.
Se også E 275, 302.

Kirkehistorie.

316. *Histoire de l'Église depuis les origines jusqu'à nos jours*. Grundlagt af A. Fliche & V. Martin. Red. af A. Fliche & E. Jarry. Bd. 20-(21) Paris, 1949-(63).

*Bd. 20. LEFLON, J., *La Crise révolutionnaire 1789-1846*. 1949.

*Bd. 21. AUBERT, R., *Le pontificat de Pie IX 1846-1878*. 1952. 2. udg. 1963.

*Bd. 22. BRULEY, E. & DUROSELLE, J.-B., *L'Église à la fin du XIXe siècle et au début du XXe siècle 1878-1922*. (ikke udg.).

*Bd. 23. DUROSELLE, J.-B., BROU, A. & BERNARD-MAÎTRE, H., *L'Église contemporaine*. (ikke udkommet).

*Bd. 24. GRUMEL, J., *Les Églises orientales séparées*. (ikke udkommet).

317. HOLMQUIST, H. & NØRREGAARD, J., *Kirkehistorie*. 2. udg. Bd. 3. Kbh., 1951.

*Bd. 3. *Det Nittende Aarhundrede*.

Militærhistorie.

318. FALLS, C. B., *A hundred Years of War*. New York, 1954.

319. *History of Military Affairs in Western Society Since the Eighteenth Century*. Red. af G. B. Turner. 2. udg. New York, 1953.

Se også D 126.

Politiske ideers historie.

Se D 128; E 69:6, 320.

Social historie.

320. HOFFMANN, W., *Ideengeschichte der sozialen Bewegung des 19. und 20. Jahrhunderts*. Serien: *Sammlung Götschen*, bd. 1205, Berlin, 1962.

321. STEARNS, P. N., *European Society in Upheaval*. Social History Since 1800. New York, 1967. (Paperback).

Se også E 69:5.

Økonomisk historie.

322. ASHWORTH, W., *A Short History of The International Economy Since 1850*. 2. udg. London, 1962.

323. BIRNIE, A., *An Economic History of Europe, 1760-1939*. 7. udg. London, 1957. (University Paperback, 1962).

324. *The Cambridge Economic History of Europe*. Red. af J. H. Clapham, E. Power, M. M. Postan og H. J. Habakkuk. Bd. 6:1-2. London, 1965.

*Bd. 6:1-2. *The Industrial Revolution and After*. Red. af M. M. Postan og H. J. Habakkuk.

325. BOESCH, H., *A Geography of World Economy*. Princeton, 1964.

326. LEWIS, W. A., *Economic Survey 1919-1939*. London, 1949.

Også i paperback.

327. POMMERY, L., *Aperçu d'histoire économique contemporaine, 1890-1952*. Bd. 1-2. Paris, 1952.

328. POSTAN, M. M., *An Economic History of Western Europe 1945-64*. London, 1967. (Paperback).
329. TREUE, W., *Wirtschaftsgeschichte der Neuzeit*. Im Zeitalter der industriellen Revolution 1700 bis 1960. Stuttgart, 1962.
330. United Nations. *World Economic Survey. 1945/47*. New York, 1948-.
- Fortsættelse af:
League of Nations. *World Economic Survey, 1931-44*. Genève, 1932-45.
- Se også E 9, 69:5, 201-02.

IV BIBLIOGRAFI

Generel historisk bibliografi.

331. *Aktuelle Bibliographien des Europa-Archivs*. Udg. af Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik. Frankfurt am Main, 1946/47-.
332. *Bibliographie zur Zeitgeschichte*. Beilage der Vierteljahreshefte für Zeitgeschichte. Bd. 1-. München, 1953-.
- Løbende verdenshistorisk bibliografi over perioden efter 1917 med hovedvægten på tysk historie. Medtager litteratur fra 1951 og fremefter. Fortsættelse af E 333. Såvel selvstændige værker som tidsskriftsartikler og anmeldelser medtages. Suppleres af E 339.
333. *Bibliographie zur Zeitgeschichte und zum zweiten Weltkrieg für die Jahre 1945-50*. Red. af F. Herre og H. Auerbach. München, 1955.
- Fortsættes af E 332.
- 333a *Bismarck-Bibliographie*. Quellen
- und Literatur zur Geschichte Bismarcks und seiner Zeit. Udg. af K. E. Born & W. Hertel. Köln/Berlin, 1966.
334. BLOCH, C. & RENOUVIN, P., *Guide de l'étudiant en histoire moderne et contemporaine*. 2. udg., Paris 1951.
- Vanskelig at få fat i. Kan delvis erstattes af indføringerne i E 7, 34:38.
335. *Bibliographien der Weltkriegsbücherei*. (Indtil 1945 . . . des Instituts für Weltpolitik). Stuttgart.
- I 1930'erne og 1940'erne udsendte *Weltkriegsbücherei* ca. 40 bibliografier om forskellige emner inden for Europas historie i det 19. og 20. årh.; de udgør et vigtigt supplement til de nyere løbende bibliografier (E 332, 339 m.fl.). Der udkom 3 bibliografier om Østrig-Ungarn 1848-1918 samt efterfølgerstaterne, 4 om Det britiske Rige 1870-ca. 1935, 4 om Frankrig ca. 1900-35,

- 2 om Italien ca. 1900-35, 2 om U.S.A. 1914-40, 5 om det polske problem og Polen ca. 1900-39 samt 1 om Det tyske Kejserriges udenrigs- og kolonipolitik 1871-1914. Se også E 342.
336. GOOCH, G. P., *Bibliography of European History, 1918-1939*. Udg. af The Historical Association. London, 1940.
337. *H.A. Bulletin*. Udg. af Historical Abstracts. Santa Barbara, Calif./München, 1955-.
- Udkommer kvartalsvis. Særlig udg. af de "abstracts" fra E 338, der er af almindelig historisk interesse, d.v.s. 1. General Bibliographical Articles; 2. Methodology and Research Methods; 3. Historiography; 4. Philosophy and Interpretation of History. Særlig beregnet for studenter, der kan abonnere til særpris.
338. *Historical Abstracts*. Bibliography of the World's Periodical Literature. Bd. 1-. Santa Barbara, Californien, 1955-.
- Opriindelig med titlen: *Historical Abstracts 1775-1945*. A quarterly of abstracts of historical articles appearing currently in periodicals the world over. Indeholder korte referater ("abstracts") af afhandlinger om politisk, diplomatisk, økonomisk, social, kultur- og åndshistorie i perioden 1775-1945 fra ca. 600 tidsskrifter o.a. periodica. For verdenshistorien efter 1945 erstattes den af A 550. 5-årsindexer.
339. *Jahresbibliographie*. Bibliothek für Zeitgeschichte. Neue Folge der Bücherschau der Weltkriegsbücherei. Jg. 32-. Stuttgart, 1960-.
- Fortsættelse af:
 **Bücherschau der Weltkriegsbücherei*. Bibliothek für Zeitgeschichte. Jg. 1-31. Stuttgart, 1921-59.
- Denne bibliotekskatalog indeholder en meget omfattende bibliografi, nemlig bibliotekets accession, samt en række forsknings- og litteraturoversigter (se bl.a. E 358) over udvalgte emner; sidstnævnte udgør dog kun ca. 1/4 af hvert enkelt bind. I bibliografien medtages værker og tidsskriftafhandlinger erhvervet i det pågældende år om alle sider af historien efter 1815, dog med hovedvægten på det 20. årh. Fungerer i realiteten som et vigtigt supplement til A 463 for den moderne histories vedkommende. Er mere omfattende end E 332, men udkommer med større forsinkelse end denne. Indholdsfortegnelsen er stærkt udfoldet og erstatter delvis det manglende sagregister.
340. *Modern European History 1789-1945*. Serien: *Helps for Students of History*, nr. 60. London, 1960. For kommentar se A 460.
341. RAGATZ, L. J., *A Bibliography for the Study of European History, 1815-1939*. Ann Arbor, Mich., 1942. Suppl. 1943, 1945 og 1957.
- Omfattende bibliografi, der rummer mere end 10.000 titler med hovedvægten på engelsk, fransk og tysk litteratur. Ingen annoteringer og index, men meget detaljeret indholdsfortegnelse.
342. *Schriften der Bibliothek für Zeitgeschichte*. Bd. 1-. Frankfurt am Main, 1962-.
- Litteraturoversigter i monografi-form over vigtige historisk-politiske

problemer. For enkelte bd., se E 357, 359. Er en fortsættelse af:

* *Bibliographische Vierteljahreshefte der Weltkriegsbücherei Stuttgart*. Heft 1-40. Stuttgart, 1934-40. Fra Heft 23 med titlen: *Bibliographien der Weltkriegsbücherei*, se E 335.

343. *A Select List of Books on European History 1815-1914*. Red. af A. Bullock og A. J. P. Taylor. 2. udg. London, 1956.

Fortsættelse af D 135. Mindre, kommenteret og stærkt selektiv literaturliste af omtrent samme omfang som bindene i A 460.

Se også A 1037.

Enkelte områder og lande.

344. CASE, M. H., *South Asian History 1750-1950*. A Guide to Periodicals, Dissertations and Newspapers. Princeton, N.J., 1968.

345. KNUDSEN, J., *Økonomisk og politisk litteratur om udviklingslandene*. Udg. af Mellempøkeligt Samvirke. 2. udg. Kbh., 1967. (Stenc.).

Ny udg. forventes at udkomme efterår 1969. Omfatter 204 værker.

346. KONGSTAD, P., RESKE-NIELSEN, E. & PETERSEN, N., *Litteratur om Det mellemste Østen*. Erhvervsgeografi og politik. Udg. af Mellempøkeligt Samvirke. Kbh., 1965. (Stenc.).

Omfatter ca. 200 værker.

348. SHAPIRO, D., *A select Bibliography of Works in English on Russian History 1801-1917*. Oxford, 1962.

Speciel historisk bibliografi.

IMPERIALISMEN.

349. RAGATZ, L. J., *The Literature of European Imperialism, 1815-1939*. 3. udg. Washington, 1947.

NATIONALISMEN.

350. DEUTSCH, K. W., *An Interdisciplinary Bibliography on Nationalism, 1935-1953*. Cambridge, Mass., 1956.

Fortsættelse af:

351. *PINSON, K. S., *A Bibliographical Introduction to Nationalism*. New York, 1935.

SOCIALISME OG KOMMUNISME.

352. FEUERWERCKER, A. & CHENG, S., *Chinese Communist Studies of Modern Chinese History*. Cambridge, Mass., 1961.

353. HAMMOND, T. T., *Soviet Foreign Relations and World Communism*. A selected, annotated bibliography of 7.000 books in 30 languages. New York, 1965.

354. HAUPT, G., *L'Internationale socialiste 1889-1914*. Étude des sources. Essai bibliographique. Paris, 1964.

355. KOLARZ, W., *Books on Communism*. A Bibliography. 2. udg. London, 1963.

356. RUBEL, M., *Bibliographie de la Première Internationale*. Serien: Cahiers de l'Institut de Science

Economique appliquée sér. S, bd. 8. Paris, 1964.

VERDENSKRIGENE.

357. GUNZENHÄUSER, M., *Die Bibliographien zur Geschichte des Ersten Weltkrieges*. Literaturbericht und Bibliographie. Serien: *Schriften der Bibliothek für Zeitgeschichte*, bd. 3. Stuttgart, 1964.

Se kommentar til A 342.

358. GUNZENHÄUSER, M., "Die Bibliographien zur Geschichte des Zweiten Weltkrieges," *Jahresbibliographie*. Bibliothek für Zeitgeschichte. Weltkriegsbücherei. Jg. 33. Stuttgart, 1961, ss. 509-65.

359. JACOBSEN, H.-A., *Zur Konzeption einer Geschichte des Zweiten*

Weltkrieges. Disposition mit kritisch ausgewähltem Schrifttum. Serien: *Schriften der Bibliothek für Zeitgeschichte*, bd. 2. Stuttgart, 1964.

Se kommentar til A 342.

360. *Revue d'histoire de la deuxième guerre mondiale*. Bibliographie, 1951-. Paris, 1950-.

361. *Saggio bibliografico sulla guerra mondiale*. Rom, 1955.

362. *The Two World Wars*. Selective Bibliography. *Les deux guerres mondiales*. Bibliographie sélective. London/Bruxelles, 1964.

363. ZIEGLER, J., "Repertoire international des bibliographies publiées de 1945 à 1965 sur la seconde guerre mondiale", *Revue d'histoire de la deuxième guerre mondiale*, bd. 63. Paris, 1966, ss. 69-80.

V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER

Historiske leksika.

364. BECK, R., *Wörterbuch der Zeitgeschichte seit 1945*. Stuttgart, 1967. (Paperback).

365. *Handbooks to the Modern World*. London, 1965-(68).

Hidtil udkommet:

366. *Africa. A Handbook. Red. af C. Legum. 2. udg. 1965.

367. *Asia. A Handbook. Red. af G. Wint. 1965.

368. *Western Europe. A Handbook. Red. af J. Calmann. 1967.

369. **Latin America and the Caribbean*. A Handbook. Red. af C. Véliz. 1968.

371. PALMER, A. W., *A Dictionary of Modern History, 1789-1945*. (Penguin Book). London, 1962.

Samfundsvidenskabelige leksika.

INTERNATIONALE ORGANISATIONER.

372. MYERS, D. P., *Handbook of the League of Nations*. A comprehensive account of its structure, operation, and activities. Boston, 1935.
373. *Everyman's United Nations*. The Structure, Functions, and Work of the Organization and its Related Agencies during the Years 1945-62 and a United Nations Chronology for 1963. Udg. af United Nations. 7. udg. New York, 1964. (AA 346, 366).
374. *Internationella organisationer*. Udg. af Sveriges Allmänna Exportförening og Utrikespolitiska Institutet. Stockholm, 1967.
375. NATO. Facts about the North Atlantic Treaty Organization. Paris, 1967.
- Udkommer i nye udgaver med jævne mellemrum.

Kronologiske oversigter.

376. BACH-THAI, J., *Chronologie des relations internationales de 1870 à nos jours*. Paris, 1957.
377. BOGE, W., MOLTSMANN, G. & TORMIN, W., *Ereignisse seit 1945*. Eine Zeittafel. 5. udg. Braunschweig, 1965.
378. DEBYSER, F., *La chronologie de la guerre mondiale*. Paris, 1938.
379. *Chronology of the Second World War*. Udg. af The Royal Institute of

International Affairs. London, 1947.

380. HILLGRUBER, A. & HÜMMELCHEN, G., *Chronik des Zweiten Weltkrieges*. Frankfurt am Main, 1966.
381. JENSEN, O. H., *Anden verdenskrig*. Hvornår-skete-det? (Politikens Håndbøger). Kbh., 1968.
382. Ploetz. *Geschichte des zweiten Weltkrieges*. 2. udg. Würzburg, 1967.
383. Ploetz. *Weltgeschehnisse der Nachkriegszeit*. Red. af W. Hubatsch, H. O. H. Strange, H. Kellenbenz & E. Franzel. Bd. 1-3. Würzburg, 1967-69.
- Dækker perioden 1945-65.
384. WILLIAMS, M., *Chronology 1941-1945*. Washington, 1960.
385. WILLIAMS, N., *Chronology of the Modern World, 1763 to the Present Time*. London, 1966.

Se også E 438.

Genealogiske tabeller.

386. COUTANT DE SAISSEVAL, G., *Les maisons impériales et royales d'Europe*. Paris, 1966.
- Meget udførlig fortegnelse over de europæiske konge-, kejser- og enkelte andre fyrstehuse siden 1815 med angivelse af insignier, ordener, titler, arveregler, arvelove, stamtavler m.v.
387. *Genealogisches Handbuch der fürstlichen Häuser*. Red. af W. v.

Hueck. Bd. 1-(8). Limburg, 1951-(68).

Omfatter fyrstehuse i det 19. og 20. årh. Udkommer ca. hvert 3. år. Værket indgår i *Genealogisches Handbuch des Adels*, som herudover består af 3 serier over adelige, friherre- og grevehuse.

Historiske atlas.

388. *Aktuelle kort*. Red. af H. Jensen og O. Barfod. Kbh., 1962. (Paperback).
389. GILBERT, M., *Recent History Atlas. 1870 to the Present Day*. London, 1966. (AA 296, 315).
390. GINSBURG, N. S., *Atlas of Econo-*

mic Development. Chicago/London, 1961. (AA 238, 270).

391. HUMLUM, J., *Kulturgeografisk atlas*. 5.-6. udg. Bd. 1-2. Kbh., 1965-67. (AA 236,269)
- Bd. 1 omfatter 136 kortsider, bd. 2 den dertil hørende tekst.
392. *The Oxford Economic Atlas of the World*. Udg. af The Economist Intelligence Unit and The Cartographic Department of the Clarendon Press. 3. udg. London, 1965. (AA 237, 270).
393. *The West Point Atlas of American Wars*. Red. af V. J. Esposito. New York, 1959.
- Dækker ikke blot den amerikanske deltagelse i verdenskrigene og Koreakrigen, men også disse i alm.

VI HISTORISKE HJÆLPEDISCIPLINER OG BESLÆGTEDE VIDENSKABER

Billed-, film- og lyd-dokumenter.

394. ARETIN, K. O. Frhr. v., "Der Film als zeitgeschichtliche Quelle", *Politische Studien*, bd. 9. 1958.
395. FOERSTER, O., *Die optisch-akustischen Arbeitsmittel in der politischen Bildung*. Bühl/Baden, 1961.
396. KEYSER, E., *Das Bild als Geschichtsquelle*. Hamburg, 1935.
397. MUTH, H., "Der historische Film. Historische und filmische Grundprobleme", *Geschichte in Wissenschaft und Unterricht*, bd. 6. Stuttgart, 1955.
398. TERVEEN, F., "Der Film als historisches Dokument. Grenzen und Möglichkeiten", *Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte*, bd. 2. München, 1955.
399. TREUE, W., "Das Filmdokument als Geschichtsquelle", *Historische Zeitschrift*, bd. 186. München, 1958.
- Se også A 208; E 5.

VII TIDSSKRIFTER

400. *Annales historiques de la Révolution française*. Udg. af Société des études Robespierrieste. Paris, 1924-.
Udkommer kvartalsvis. Behandler også andre landes historie i den franske revolutions tidsalder. Fortsættelse af de to tidsskrifter:
**Annales révolutionnaires*. 1908-23, og
**Revue historique de la Révolution française*. 1910-23.
401. *Berliner Monatshefte . . .* Red. af A. v. Wegerer. Udg. af Die Zentralstelle für Erforschung der Kriegssachen. Bd. (Jg.) 1-22. Berlin, 1923-44.
Udkom med varierende titel:
**Die Kriegsschuldfrage*. Berliner Monatshefte für internationale Aufklärung. Bd. 1-6. 1923-28.
**Berliner Monatshefte für internationale Aufklärung*. Die Kriegsschuldfrage. Bd. 7-8. 1929-30.
**Berliner Monatshefte*. (Enkelte bd. med undertitlen: Zeitschrift für Vorgeschichte und Geschichte des Weltkrieges). Bd. 9-14. 1931-36.
**Berliner Monatshefte*. Zeitschrift für neueste Geschichte. Red. af A. Bach. Neue Folge. Bd. 15-22. 1937-44.
Rummer talrige – især polemiske – indlæg i krigsskyldsdebatten. Desuden findes her et stort kildemateriale til 1920'ernes og 1930'ernes tyske historie, f.eks. mange af Hitlers taler.
402. *Cahiers d'histoire de la Révolution française*. Paris, 1946-.
Fortsættelse af:
**La Révolution française 1881-1939*.
403. *Comité d'histoire de la deuxième guerre mondiale. Bulletin*. Paris, 1952-.
Udkommer månedligt.
404. *Current History*. Udg. opr. af New York Times, senere af Current History, Inc. Philadelphia, 1914-.
Udkommer månedligt.
405. *Diplomatist*. The Review of the Diplomatic and Consular World. London, 1947-.
Udkommer månedligt.
406. *Journal of Central European Affairs*. Udg. af University of Colorado. Boulder, Color., 1941-.
Udkommer kvartalsvis. Afhandlinger hovedsagelig om diplomatisk historie i det 19. og 20. århundrede.
407. *Journal of Contemporary History*. Red. af W. Laqueur og G. L. Mosse. Udg. af The Institute of Contemporary History. London, 1966-.
Dette tidsskrift koncentrerer sig i næsten hvert kvartalshefte om at belyse et enkelt tema som f.eks. "Julikrisen 1914" eller "Urbanisering – byen i historien".
408. *Journal of Modern African Studies*. London, 1967-.

- Udkommer kvartalsvis. Artikler om historic, politik, økonomi og beslægtede emner.
409. *The Manchester School of Economic and Social Studies*. Udg. af Department of Economics, University of Manchester. Manchester, 1930-.
- Udkommer 3 gange årligt. Afhandlinger om Storbritanniens økonomiske og sociale historie efter 1870, dets udenrigshandel og om økonomisk tænkning i det 18. og 19. årh.
410. *Modern Asian Studies*. London/New York, 1963-.
- Udkommer kvartalsvis. Afhandlinger om historie, geografi, økonomi, sociologi m.v.. Dækkende verdensdelen fra Pakistan til Japan.
411. *Le mouvement social*. Udg. af Institut français d'histoire sociale. Paris, 1960-.
- Udkommer kvartalsvis. Fortsættelse af:
- **Bulletin de l'Institut français d'histoire sociale*. 1952, og
- **Actualité de l'histoire*. 1953-60.
- Afhandlinger om de nationale og den internationale arbejderbevægelse og socialismen.
412. *News from Behind the Iron Curtain*. Udg. af The Mid-European Studies Center and the National Committee for a Free Europe. New York, 1952-.
413. *Présence Africaine*. Revue culturelle du monde noir. Nouvelle série bimestrielle. Paris, 1947-49, 1955-.
- Udkommer hver anden måned. Artikler om etnografi, historie og politik. Indeks 1955-64.
414. *Présences Napoléoniennes*. Revue trimestrielle du fait français dans le monde des origines à nos jours. Red. af P. Dargent. Paris, 1957-.
- Udkommer kvartalsvis. Artikler om alle emner med tilknytning til Napoleon I og Napoleon III.
415. *Osteuropa*. Zeitschrift für Gegenwartsfragen des Ostens. Udg. af Deutsche Gesellschaft für Osteuropakunde e. V. Stuttgart, 1925-.
- Udkommer kvartalsvis. Foruden artikler om Østeuropas udvikling og historie i det 20. århundrede også biografier af ledende østeuropæiske statsmænd. Løbende oversigt over den indre udvikling i de østeuropæiske stater og over deres relationer med Tyskland. Rapporter om øst-europæisk forskning; selektiv bibliografi.
416. *Revue de l'Institut Napoléon*. Paris, 1954-.
- Udkommer kvartalsvis. Afhandlinger om emner med tilknytning til Napoleon I og Napoleon III. Fortsættelse af tidsskrifterne:
- **Revue des études napoléoniennes*. 1912-39, og
- **Bulletin de l'Institut Napoléon*. 1940-53.
417. *Revue des révolutions contemporaines*. Udg. af Société d'Histoire de la Révolution de 1848. Bd. 45-. Paris, 1950-.
- Fortsættelse af:
- **La Révolution de 1848 et les révolutions du XIXe siècle, 1830, 1848, 1870*, bd. 1-36. 1904-40, og
- **1848 et les révolutions du XIXe siècle*, bd. 37-44. 1946-50.
418. *Revue d'histoire de la deuxième*

- guerre mondiale*. Paris, 1950.
Udkommer kvartalsvis.
419. *Revue d'histoire de la guerre mondiale*. Red. af C. Bloch og P. Renouvin. Udg. af La Société de l'histoire de la Guerre. Bd. 1-17. Paris, 1923-39.
Fortsættes af:
**Cahiers d'histoire de la guerre*, bd. 1-4. 1949-50.
420. *Revue d'histoire diplomatique*. Udg. af Société d'histoire générale et d'histoire diplomatique. Paris, 1887-.
Udkommer kvartalsvis. Artikler om moderne diplomatisk historie med hovedvægten på Frankrig.
421. *Revue d'histoire moderne et contemporaine*. Udg. af Société d'histoire moderne. Paris, 1954-.
Udkommer kvartalsvis. Fortsættelse af:
**Revue d'histoire moderne*. Paris, 1926-39.
- *Supplement: *Bulletin de la Société d'Histoire Moderne*. Bd. 1-. Paris, 1901/02-.
- Afhandlinger om moderne europæisk historie med særlig vægt på Frankrig.
422. *Revue française d'histoire d'outre-mer*. Udg. af Société de l'histoire des colonies françaises. Paris, 1913-.
Udkommer kvartalsvis. De franske koloniers historie og beslægtede emner. Udkom indtil 1959 under titlen *Revue d'histoire des colonies*.
423. *Vierteljahreshefte für Zeitgeschichte*. Udg. af Institut für Zeitgeschichte. Stuttgart. München, 1953-.
424. *The World Today*. Chatham House Review. Udg. af Royal Institute of International Affairs. London, 1945-.
Udkommer månedligt.

VIII KILDER

Kildeindføringer.

425. AHLNUND, N., *Dokument och vittnesbörd till vår tids historia*. Stockholm, 1950.
426. GOOCH, G. P., *Recent Revelations*

of European Diplomacy. 4. udg. London, 1940.

Ræsonnerende oversigt over og behandling af litteratur og kildemateriale til moderne europæisk historie, herunder de store aktpublikationer vedr. forhistorien til og udbruddet af den første verdenskrig.

427. *A Guide to The Use of United Nations Documents* (including reference to the specialized agencies and special U. N. bodies). Red. af B. Brimmer m.fl. New York, 1962.
428. TEMPERLEY, H. & PENSON, L. M., *A Century of Diplomatic Blue Books 1814-1914*. Cambridge, 1938.
 Registrant over de engelske blå-bøger. Indeholder desuden en kort indledning, der gør rede for problematikken omkring farvebøgenes fremkomst og anvendelse.
429. TOSCANO, M., *History of Treaties and International Relations*. Bd. 1. Baltimore, 1966.
 Grundig indføring i kildematerialets omfang og karakter samt problemerne vedrørende dets benyttelse, særlig for det 20. århundrede.
 Se også A 218; E 5.
- Kildeudvalg i almindelighed.**
430. *Documents in the Political History of the European Continent 1815-1939*. Udg. af G. A. Kertesz. London, 1968.
431. *Textes et documents d'Histoire*. Fasc. 4. *L'Époque contemporaine*. Red. af E. Préclin & P. Renouvin. Paris, 1957.
 Kildebind i *Clio* (A 13).
432. VOILLAIR, O., CARBOURDIN, G., DREYFUS, F. & MARX, R., *Documents d'histoire contemporaine, 1776-1963*. Serien: *Collection U/Série "Histoire contemporaine"*. Bd. 1-2. Paris, 1964.
- Enkelte emner.
433. STOLZE, D., *Der Kapitalismus*. Von Manchester bis Wall Street. Texte. Bilde. Dokumente. München, 1968.
434. FETSCHER, J., *Der Sozialismus*. Von Klassenkampf zum Wohlfahrtsstaat. Texte. Bilde. Dokumente. München, 1968.
435. FETSCHER, J., *Der Kommunismus*. Von Marx bis Mao Tsetung. Texte. Bilde. Dokumente. München, 1968.
436. *The Communist International 1919-43*. Documents. Udg. af J. Degras. Bd. 1-3. Oxford, 1956-65.
437. NOLTE, E., *Der Faschismus*. Von Mussolini zu Hitler. Texte. Bilde. Dokumente. München, 1968.
438. JACOBSEN, H.-A., *1939-1945*. Der Zweite Weltkrieg in Chronik und Dokumenten. Darmstadt, 1959.
439. *Europa*. Dokumente zur Frage der europäischen Einigung. Udg. af Forschungsinstitut der deutschen Gesellschaft für Auswärtige Politik. Bd. 1-3. München, 1962.
440. SIEGLER, H., *Dokumentation der europäischen Integration*. Bd. 1-2. Bonn, 1961-66.
441. *United Nations Documents, 1941-1945*. Udg. af Royal Institute of International Affairs. London/New York, 1946.
442. *Documents on Disarmament*. Udg. af United States Arms Control and Disarmament Agency. Washington, 1960.

443. *United Nations Peacekeeping 1946-1967. Documents and Commentary. Bd. 1. The Middle East.* Udg. af R. Higgins for Royal Institute of International Affairs. London, 1968.

Forfatninger.

444. DUVERGER, M., *Constitutions et documents politiques.* Serien: *Thémis.* Manuels juridiques, économiques et politiques. 5. udg. Paris, 1968.

445. FRANZ, G., *Staatsverfassungen.* Eine Sammlung wichtiger Verfassungen der Vergangenheit und Gegenwart in Urtext und Übersetzung. 2. udg. München, 1964.

Omfatter de vigtigste forfatninger fra Tyskland, Frankrig, England, U.S.A., Sovjetunionen, Schweiz, Belgien, Kina og Japan. Foruden de nugældende er også en række ældre, vigtige forfatninger optaget.

446. PEASLEE, A. J., *Constitutions of Nations.* 3. udg. Bd. 1-(3). Haag, 1965-(68).

Bd. 2 og 3 har hver to særskilte dele. Bd. 1 omfatter afrikanske, bd. 2 asiatiske, den australske samt forfatninger fra Stillehavsoerne, bd. 3 europæiske forfatninger. Bd. 4, der skal omfatte amerikanske, er ikke kommet. Principielt er alle nuværende, selvstændige staters forfatninger medtaget.

447. *PEASLEE, A. J., *International Governmental Organizations.* Constitutional Documents. 2. udg. Bd. 1-2. Haag, 1961.

Supplement til E 446.

Parlamentsakter.

Yderligere materiale (traktater, love, dekretter, betænkninger etc.) må søges via nationale bibliografier over officielle publikationer, se A 385-88.

DANMARK.

Se F 165-73.

ENGLAND.

448. FORD, P. & G., *A Guide to Parliamentary Papers.* What they are; how to find them; how to use them. Ny udg. Oxford, 1956.

449. COBBETT, W., *Parliamentary History of England from the Earliest Period to the Year 1803.* Bd. 1-36. London, 1806-20.

En retrospektiv kompilation, der dækker tiden før *Parliamentary Debates*, E 450.

450. *Parliamentary Debates.* ("Hansard"). Udg. af W. Cobbett 1803-1813, derefter af T. C. Hansard; dennes navn anvendes fortsat. London, 1804-.

*[1. serie] bd. 1-41. 1803-1820.

*[2. serie] bd. 1-25. 1820-1830.

*3. serie, bd. 1-356. 1830-1890/91.

*4. serie, bd. 1-199. 1892-1908.

*5. serie, opdelt i:

**House of Commons Official Report.* Bd. 1-. 1909-.

**House of Lords Official Report.* Bd. 1-. 1909-.

451. *British Parliamentary Papers*. Dublin, 1967-(69).

Samlet genudgivelse af betænkninger, rapporter m.v. fra 1803-, emnemæssigt ordnet og med fyldige registre. Planlagt i ca. 1000 bd.

FRANKRIG.

452. DAMPIERRE, J. de, *Les publications officielles des pouvoirs publics*. Étude critique et administrative. Paris, 1942.

453. *Archives parlementaires de 1787 à 1860*. Recueil complet des débats législatifs et politiques des Chambres françaises, imprimé par ordre du Sénat et de la Chambre des Députés. Red. af J. Mavidal & E. Laurent. Paris, 1867-(1968).

*1. serie. 1787-1799. Bd. 1-82. 2. udg. 1879-1913, 1966. Bd. 83-(87). 1961-(68).

De udkomne bd. dækker tiden 1877-1795.

*2. serie. 1800-1860. Bd. 1-(127). 1869-.

De udkomne bd. dækker tiden 1800-1839.

454. *Gazette national, ou Moniteur universel*. 1789-1810.

Fra 1800 officielt organ med referater, betænkninger, forslag o.l. Efterfulgtes af:

**Moniteur universel, journal officiel*. 1811-68. Dog bortset fra tiden 1852-60.

**Journal officiel de l'Empire Français*. 1869- 4. sept. 1870.

455. *Journal officiel de la République Française. Edition complète 1870-*

Paris, 1870-. Udgives siden 1881 i flere afdelinger, vigtigst:

*Lois et decrets.

**Débats parlementaires: Sénat*.

*---: *Assemblée Nationale*.

**Documents parlementaires*.

*Bulletin annexe.

TYSKLAND.

456. *Stenographische Berichte über die Verhandlungen des deutschen Reichstages*. 1.-13. Legislaturperiode (1871-1918). Berlin, 1871-1918.

457. *Verhandlungen der Verfassungsgebenden Nationalversammlung 1919/20*. Berlin, 1919-20.

458. *Stenographische Berichte über die Verhandlungen des Deutschen Reichstages*. 1.-9. Wahlperiode (1920-1933). Berlin, 1920-33.

459. *Verhandlungen des Reichstages*. 1.-4. Wahlperiode (1933-1942). Berlin, 1933-42.

460. *Verhandlungen des Deutschen Bundestages*. 1949-. Bonn, 1949-.

461. *Volkskammer der Deutschen Demokratischen Republik. Stenographische Niederschriften*. 1949-. Berlin, 1949-.

U.S.A.

462. SCHMECKEBIER, L. F. & EASTIN, R. B., *Government Publications and Their Use*. 2. udg. Washington, 1961.

463. U. S. Congress. *Congressional Re-*

cord: Containing the Proceedings and Debates of the 43rd Congress. 1873-. Washington, 1873-.

For tiden indtil 1873:

**Debates and Proceedings, 1st-18th Congress, 1789-1824. (Annals of Congress). Bd. 1-42. 1834-56.*

**Register of Debates, 18th-25th Congress, 1824-1837. Bd. 1-14. 1825-37.*

**Congressional Globe, 23rd-43rd Congress, 1833-1873. Bd. 1-46. 1834-73.*

INTERNATIONALE ORGANISATIONER.

464. League of Nations. *Records of the Plenary Meetings, 1920-1940.* Genève.

Trykt i: *Journal of the [First] Assembly of the League of Nations.* 19 bd. Genève, 1920-38. Siden 1923 løbende trykt i: League of Nations. *Official Journal.*

465. League of Nations. *Minutes and Sessions of the Council.*

Trykt i: League of Nations. *Official Journal.* Genève, 1920-39.

466. *United Nations Official Records 1948-1962.* A reference catalogue. New York, 1963.

467. United Nations. *Official Records.* New York, 1946-.

Se også A 388, 390-93; E 427.

Traktatsamlinger.

De fleste lande offentliggør trak-

tater løbende i deres officielle publikationer; dette materiale må op-søges gennem indføringerne i A 385-388. Her anføres kun de vigtigste traktatsamlinger.

468. United Nations, Office of Legal Affairs. *List of Treaty Collections.* New York, 1956.

Registrerer traktatsamlinger udgivet siden ca. 1780. Første del omfatter almindelige samlinger og indeholder også registre, kronologier og bibliografier vedr. traktater i almindelighed samt håndbøger. Anden del registrerer samlingerne emnevis og tredje del landevis. Listerne er ordnet kronologisk inden for de tidsrum, samlingerne dækker.

469. ALBIN, P., *Les grands traités politiques.* Recueil des principaux textes diplomatiques depuis 1815 jusqu'à nos jours. 4. udg. Paris, 1932.

1. udgaven udkom 1911.

470. *Recueil de traités d'alliance, de paix, de trêve, de neutralité, de commerce, de limites, d'échange, etc., et plusieurs autres actes servant à la connaissance des relations étrangères des puissances et d'états de l'Europe tant dans leur rapport mutuel que dans celui envers les puissances et états dans d'autres parties du globe, depuis 1761 jusqu'à présent.* Udg. af G. F. de Martens. 2. udg. Bd. 1-8. Göttingen, 1817-35.

Dækker tiden indtil 1807. Fortsættes af E 471-474. En oversigt over indholdet i en del af dette store værk gives i E 474a.

Supplement hertil:

**Nouveaux suppléments au Recueil de traités et d'autres actes*

- remarquables, servant à la connaissance des relations étrangères des puissances et états dans leur rapport mutuel, depuis 1761 jusqu'à présent, fondé par George Frederic de Martens.* Suivi d'un appendice contenant des traités et actes publics importants d'une date antérieure. Udg. af F. W. A. Murhard. Bd. 1-3. Göttingen, 1839-42.
471. **Un Nouveau Recueil de traités d'alliance, de paix, de trêve, de neutralité, de commerce, de limites, d'échange, etc., et plusieurs autres actes servant à la connaissance des relations étrangères des puissances et états de l'Europe tant dans leur rapport mutuel que dans celui envers les puissances et états dans d'autres parties du globe depuis 1808 jusqu'à présent.* Udg. af G. F. de Martens, Ch. de Martens, F. Saalfeld & F. W. A. Murhard. Bd. 1-16. Göttingen, 1817-42.
Dækker perioden 1808-39.
472. **Nouveau Recueil général de traités, conventions, et autres transactions remarquables, servant à la connaissance des relations étrangères des puissances et états dans leurs rapports mutuels.* Udg. af F. W. A. Murhard. Bd. 1-20. Göttingen, 1843-75.
Dækker perioden 1840-74.
473. **Nouveau Recueil général de traités et autres actes relatifs aux rapports de droit international.* Continuation du grand recueil de G. Fr. de Martens. Deuxieme série. Udg. af K. Samwer & J. Hopf. Bd. 1-35. Göttingen, 1876-1908.
Dækker perioden 1875-1907.
474. **Nouveau recueil de traités et autres actes relatifs aux rapports de droit international.* Continuation du grand recueil de G. Fr. de Martens. Troisième série. Udg. af H. Triepel. Bd. 1-40. Leipzig, 1909-43.
Dækker tiden 1908-42.
- 474a **Table général du Recueil des traités de G. F. Martens et de ses continuateurs, 1494-1874.* . . Udg. af J. Hopf. Bd. 1-2. Göttingen, 1875-76.
- 474b *The Consolidated Treaty Series 1648-1918.* Udg. af C. Parry. Bd. 1-(5). Dobbs Ferry, New York, (1969-).
Stort anlagt projekt, der i ca. 100 bd. vil samle det ellers vanskeligt tilgængelige materiale fra denne periode. Hvis de originale tekster er på andre sprog end engelsk og fransk, vil der også blive givet hel/delvis oversættelse til et af disse. Bd. 1-5 dækker tiden 1648-1693.
475. *Recueil des traités et engagements internationaux enregistrés par le Secrétariat de la Société des Nations.* Genève, 1920-46.
Også med Engelsk titel: League of Nations. *Treaty Series: Publication of Treaties and International Engagements Registered with the Secretariat of the League.*
Fortsat af den tilsvarende F. N.-publikation, E 476.
476. United Nations. *Treaty Series: Treaties and International Agreements Registered or Filed and Recorded with the Secretariat of the United Nations.* New York, 1946-.
477. *Catalogue of Treaties, 1814-1918.* Udg. af United States, Department of State. 2. udg. Washington, 1965.
Dette hjælpemiddel på 730 s. til at finde traktattekster er verdens-

omspændende i sit sigte. Størstedelen af værket er en registrant over 3.318 traktater i den nævnte periode. Hver indgang er nummereret og indeholder angivelse af de kontraherende parter, traktatens titel, dato og sted for undertegnelse og ratifikation samt en henvisning til de publikationer, både officielle og uofficielle, hvor traktaten findes trykt. Oprindeligt udgivet i 1919.

478. *Major Peace Treaties of Modern History 1648-1967*. Udg. af F. L. Israel. Bd. 1-4. New York, 1967.

Gengiver teksterne i engelsk oversættelse uden videnskabeligt apparat.

Se også A 618.

Diplomatiske aktsamlinger og -for-
tegnelser.

DET 19. ÅRHUNDREDE.

479. *Preussens auswärtige Politik 1850-1858*. Udg. af H. Poschinger. Bd. 1-3. Oldenburg, 1902.

480. **Die auswärtige Politik Preussens 1858-1871*. Udg. af E. Brandenburg m.fl. Bd. 1-(10). Oldenburg, 1932-(39).

Værket er nået til februar 1869. Selve krigsudbruddet dækkes af E 481.

481. *The Origins of the War of 1870*. New Documents from the German Archives. Udg. af R. H. Lord. Serien: *Harvard Historical Studies*, bd. 28. Cambridge, Mass., 1924.

482. *Quellen zur deutschen Politik Österreichs 1859-1866*. Udg. af H. v. Srbik. Serien: *Deutsche Ge-*

schichtsquellen des 19. Jahrhunderts, bd. 29-33. Bd. 1-5. Oldenburg, 1934-38.

483. *Les Origines diplomatiques de la guerre de 1870-1871*. Recueil de documents publiés par le Ministère des Affaires étrangères. Bd. 1-29. Paris, 1910-32.

Omfatter tiden fra november 1863 til krigsudbruddet.

484. *La diplomazia del Regno di Sardegna durante la prima guerra d'indipendenza*. Bd. 1-(3). Torino, 1949-(52).

485. *I documenti diplomatici italiani*. Udg. af Ministero degli Affari esteri. Commissione per pubblicazione dei documenti diplomatici. Rom, 1952-(65).

*Serie 1. 1861-1870. Bd. 1-(3), (13). 1952-(65).

*Serie 2. 1870-1896. Bd. 1-(2). 1960-.

*Serie 3. 1896-1907. Bd. 1-(3). 1953-(62).

*Serie 4. 1907-1914. Bd. (12). 1964.

*Serie 5. 1914-1918. Bd. (1-). (1954-).

*Serie 6. 1918-1922. Bd. (1-). (1956-).

*Serie 7. 1922-1935. Bd. 1-(4). 1955-(62).

*Serie 8. 1935-1939. Bd. (12-13). 1952-(53).

*Serie 9. 1939-1943. Bd. 1-(5). 1952-(65).

486. *List of Foreign Office Records to 1878*. General Correspondance. Serien: Public Record Office. *Lists and Indexes*. Bd. 52. London,

1928. (Optryk New York, 1963).
Rummer registre for det 19. årh.
indtil 1878. Fortsættes af E 489.
487. *The Foreign Relations of the United States. Diplomatic Papers 1861-*. Washington, 1862-.
Varierende titel. Se for enkelte bd. E 497.
For *Rusland* se oversigten i E 37.
PERIODEN CA. 1870-1918/19.
488. *British Documents on the Origin of the War, 1898-1914.* Udg. af G. P. Gooch og H. Temperley. Udg. af H. M. S. O. Bd. 1-11. London, 1926-38.
489. *Lists of Foreign Office Records. General Correspondance 1879-1905.* Serien: Public Record Office. *Lists and Indexes.* Supplementary Series, bd. 1-4. New York, 1963.
En fortsættelse for 1906-1919 forberedes.
490. *Documents diplomatiques français 1871-1914, relatifs aux origines de la guerre de 1914.* Udg. af Ministère des affaires étrangères. Paris, 1929-59.
*Serie 1. 1871-1900. Bd. 1-16. 1929-59.
*Serie 2. 1900-1911. Bd. 1-14. 1930-55.
*Serie 3. 1911-1914. Bd. 1-11. 1929-36.
491. *Die grosse Politik der europäischen Kabinette, 1871-1914.* Sammlung der diplomatischen Akten des Auswärtigen Amtes. Udg. af J. Lepsius, A. Mendelssohn-Bartholdy og F. Thimme. Bd. 1-40. Berlin, 1922-27.
- Værket standser ved mordet i Sarajevo, d. 28. juni 1914. For Julikrisen og krigsudbruddet se E 493.
492. SCHWERTFEGER, B., *Die diplomatischen Akten des Auswärtigen Amtes 1871-1914.* Ein Wegweiser durch das grosse Aktenwerk der Deutschen Regierung. Bd. 1-5. Berlin, 1924-28.
En omfattende fremstilling af den tyske politik formet som et referat af og en kommentar til den store aktsamling, E 491.
493. *Die deutschen Dokumente zum Kriegsausbruch.* Udg. af K. Kautsky, M. Montgelas & W. Schücking. 2. udg. Bd. 1-5. Berlin, 1927.
494. *A Catalogue of Files and Microfilms of the German Foreign Ministry Archives 1867-1920.* Udg. af H. M. Ehrmann for The American Historical Association Committee for the Study of War Documents. Oxford, 1959.
Fortsættes af E 505.
495. *Die internationalen Beziehungen im Zeitalter des Imperialismus.* Dokumente aus den Archiven der Zarischen und der Provisorischen Regierung. Udg. af O. Hoetzsch. Bd. 1-9. Berlin, 1931-32.
Tysk, bearbejdet udgave af den store russiske kildepublikation. Den tyske udg. omfatter kun tiden januar 1914-1915 (= de første dele af den russiske udg.s serie III). Den russiske udg.s serie I & II omfatter tiden fra 1878 til december 1913.
496. *Österreich-Ungarns Aussenpolitik von der bosnischen Krise 1908 bis zum Kriegsausbruch 1914.* Diplomatische Aktenstücke des öster-

reichisch-ungarischen Ministeriums des Aussern. Udg. af L. Bittner, A. F. Pribram, H. Srbik og H. Uebersberger. Bd. 1-9. Wien/Leipzig, 1930.

497. *Papers relating to the Foreign Relations of the United States*. Paris Peace Conference 1919. Bd. 1-13. Washington, 1942-47.
498. *L'Allemagne et les problèmes de la paix pendant la première guerre mondiale*. Udg. af A. Scherer & J. Grunewald. Serien: *Publications de la Faculté des Lettres et Sciences humaines de Paris*. Textes et documents. Bd. 1-3. Paris, 1962-68.

For Italien se E 485.

PERIODEN EFTER 1918/19.

499. *Documents on International Affairs*. Udg. af Royal Institute of International Affairs. Bd. 1-. London, 1928-.
Kildepublikation til A 736.
500. *Documents on British Foreign Policy, 1919-1939*. Udg. af E. L. Woodward & R. Butler. London, 1946-(68).
*Serie 1: 1919-1924. Bd. 1-(16). 1946-(68).
*Serie 1A: 1925-1929. Bd. 1-(2). 1966-(68).
*Serie 2: 1929-1938. Bd. 1-9. 1946-65.
*Serie 3: 1938-1939. Bd. 1-10. 1949-61.
501. Public Record Office. *Index to Foreign Office Correspondance 1920-1938*. Bd. 1-77. New York, 1968.

Arkivspærregrensen for officielle papirer sænkedes i England for nyligt fra 50 til 30 år, hvorved dette materiale blev tilgængeligt. Der planlægges årlige fortsættelser.

502. *Documents diplomatiques français*. Udg. af Ministère des affaires étrangères og Commission de publication des documents relatifs aux origines de la guerre 1939-1945. Paris, 1963-(68).
*Serie 1. 1932-1935. Bd. 1-(4). 1964-(68).
*Serie 2. 1936-1939. Bd. 1-(4). 1963-(68).
Serierne er nået til henholdsvis d. 12. nov. 1933 og 19. feb. 1937.

503. WEINBERG, G. L., *Guide to Captured German Documents*. Montgomery, Alabama, 1952. Supplement, 1959.

504. *Documents on German Foreign Policy, 1918-1945*, from the Archives of the German Foreign Ministry. Udg. af R. J. Sontag m.fl. United States Department of State. Washington, 1949-(68).

Udkommer også i tysk og fransk udgave. Hidtil er udkommet:

- *Serie C: 1933-37. Bd. 1-(5). 1957-(66).
*Serie D: 1937-45. Bd. 1-(14). 1949-(68).

505. *A Catalogue of Files and Microfilms of the German Foreign Ministry Archives 1920-1945*. Red. af G. O. Kent. Bd. 1-3. Stanford, 1962-66.

Fortsættelse af E 494.

506. *Ursachen und Folgen vom deutschen Zusammenbruch 1918 und*

1945 bis zur staatlichen Neuordnung Deutschlands in der Gegenwart. Udg. af H. Michaelis, E. Schraepfer og G. Scheel. Bd. 1-(13). Berlin, 1958-(68).

Register til bd. 1-3 i bd. 3, til bd. 5-8 i bd. 8.

507. *Trial of the Major War Criminals before the International Military Tribunal, Nuremberg 14 November 1945 - 1 October 1946*. Udg. af The International Military Tribunal Bd. 1-42. Nürnberg, 1947-49.

Den officielle udgave af akterne. Findes også i en fransk-, russisk- og tysksproget udgave.

508. **The Trial of the German Major War Criminals*. Proceedings of the International Military Tribunal Sitting at Nuremberg, Germany. Published under the auspices of H. M. Attorney-General. Bd. 1-23, Judgment. London, H.M.S.O., 1946-51
509. **Trials of War Criminals before the Nuremberg Military Tribunals un-*

der Control Council Law No. 10. October 1946 - April 1949. Udg. af U.S. Government. Bd. 1-15. Washington, 1946-53.

Større processer mod en række enkeltpersoner, ministerier, hærafdelinger og industrivirksomheder.

510. *Documents of the United Nations Conference on International Organization, San Francisco, 1945*. Udg. af United Nations. Bd. 1-22. London/New York, 1945-55.

511. *United Nations Documents Index*. New York, 1950.

For Italien se E 485. For U.S.A. E 487.

Memoirer, private papirer, breve m.v.

Gode oversigter og indføringer til dette materiale findes bl.a. i E 7, 36, 426, 429.

F

Danmark i det 19.-20. århundrede

I INTRODUKTIONER

Axel Andersens *Håndbøgernes Hvor står det* A 398 og Svend Ellehøjs "Oversigt over håndbøger vedrørende hele Danmarks historie eller større dele deraf" F 75 i (Politikens) *Danmarks Historie* udgør tilsammen et værdifuldt hjælpemiddel til studiet af Danmarks nyeste historie.

Skønt Ellehøj ikke tager særligt sigte på Danmarks nyere og nyeste historie, placerer og vurderer han en lang række værker, især frem-

stillinger, som er relevante for Danmarks historie i det 19. og 20. århundrede.

I de tilfælde, hvor et værk i nærværende afsnit også omtales af Ellehøj og Andersen, henvises der til disse på følgende måde:

(AA med sidetal) = *Håndbøgernes Hvor-står-det*, s. .

(SE med sidetal) = (Politikens) *Danmarks Historie*, 2. udg. Bd. 1. 1969, s. .

II FREMSTILLINGER

Hele periodens historie eller større dele deraf.

1. WINDING, K., *Danmarks Historie*. 2. udg. Kbh., 1961. (SE 524).

I senere udgaver er litteraturlisten og fortegnerne ajourført, men teksten er uændret.

2. ENGELSTOFT, P. & WENDT, F. W., *Haandbog i Danmarks politiske Historie fra Freden i Kiel til vore Dage*. Kbh., 1933. (Genoptrykt 1964).
3. *Danmarks Riges Historie*. Bd. 5-6.

Kbh., 1896-1907. (AA 281; SE 523).

*Bd. 5. HOLM, E., *1699-1814*.

*Bd. 6. JØRGENSEN, A. D., *1814-1852*. NEERGAARD, N., *1852-1864*.

4. *Det danske Folks Historie*. Bd. 5-8. Kbh., 1928-29. (AA 281; SE 523).

Bd. 5-8 dækker perioden 1766-1927.

5. *Schultz Danmarkshistorie*. Red. af Aa. Friis, A. Lindvald & M. Mackeprang. Bd. 4-6. Kbh., 1941-43. (AA 281, 284, 311; SE 523).

- Bd. 4, 1766-1864. Bd. 5. 1864-1914. Bd. 6. 1914-1939 (-1942), samt person- og stednavneregistre til hele værket.
- Hovedsageligt en revideret udg. af *Det danske Folks Historie*, F 4, men med enkelte nye afsnit; nogle af de oprindelige afsnit er erstattet med bidrag fra nye forfattere.
6. *Historikergruppens Danmarkshistorie*. Red. af J. Hvidtfeldt m.fl. Bd. 2. Kbh., 1951. (AA 282; SE 524).
7. (Politikens) *Danmarks Historie*. Red. af J. Danstrup & H. Koch. Bd. 10-14. Kbh., 1964-66. (AA 281-82, 285-86, 311).
- *Bd. 10. VIBÆK, J., *Reform og Fallit 1784-1830*. 1964.
- *Bd. 11. SKOVMAND, R., *Folkestyrets Fødsel 1830-1870*. 1964.
- *Bd. 12. DYBDAHL, V., *De nye Klasser 1870-1913*. 1965.
- *Bd. 13. RASMUSSEN, E., *Vel-færdsstaten på vej 1913-1939*. 1965.
- *Bd. 14. WENDT, F. W., *Besættelse og Atomtid 1939-1965*. Samt registre til hele værket. 1966.
2. udg. udsendes fra efteråret 1969 og forventes afsluttet sidst i 1971. De fleste bind revideres (gennemses) af deres forfattere. Revision af afdøde J. Brøndsteds bd. 1 foretages af C. J. Becker, og af afdøde H. Kochs bd. 3 af S. Ellehøj. Bd. 2 gennemarbejdes grundigt, og bd. 14 udvides og føres op til 1970. Registret til hele værket vil udkomme i et særbind. Alle bibliografier vil blive ført ajour.
- Kortere afsnit af perioden.
8. HOLM, E., *Danmark-Norges Historie fra den Store nordiske Krigs Slutning til Rigernes Adskillelse 1720-1814*. Bd. 1-7. Kbh., 1891-1912.
9. NEERGAARD, N., *Under Juni-grundloven*. En Fremstilling af det danske Folks politiske Historie fra 1848 til 1866. Bd. 1-2. Kbh., 1892-1916.
10. THORSØE, A., *Kong Frederik den Syvendes Regering*. Et Bidrag til den danske Stats Historie fra 1848-1863. Bd. 1-2. Kbh., 1884-89.
11. WESTERGÅRD ANDERSEN, H., *Dansk Politik i Går og i Dag. 1920-1967*. 2. udg., Kbh., 1967.
- Skildrer de centrale begivenheder i dansk indenrigs- og udenrigspolitik. Kortfattet men righoldig på objektive oplysninger. Afsluttes med en række korte biografier over nogle af periodens markante politikere.
- For *besættelsestiden* se litteraturlisten i *Besættelsens Hvem-Hvad-Hvor* (F 81), ss. 477-79.
- Historisk-statistiske beskrivelser.
12. NATHANSON, M. L., *Historisk-statistisk Fremstilling af Danmarks National- og Stats-Huusholdning fra Frederik den Fjerdes Tid indtil Nutiden*. Kbh., 1836. (2. opl., 1844).
13. RUBIN, M., *1807-14. Studier til Københavns og Danmarks Historie*. Kbh., 1892.
14. RUBIN, M., *Frederik VI.s Tid. Fra Kielerfreden til Kongens Død. Økonomiske og historiske Studier*. Kbh., 1895.

15. BERGSØE, A. F., *Den danske Stats Statistik*. Bd. 1-4. Kbh., 1844-53.
16. FALBE-HANSEN, V. & SCHARLING, W., *Danmarks Statistik*. Bd. 1-6. Kbh., 1878-91. (AA 346).
Samfundsbeskrivelse hovedsagelig dækkende perioden ca. 1850-75 og 1890.
17. WARMING, J., *Lærebog i Danmarks Statistik*. Kbh., 1920.
Statistiske oplysninger i bredt historisk perspektiv. Forældet som lærebog i statistik, men ikke som historisk fremstilling.

III ENKELTE EMNER OG SIDER AF HISTORIEN

For et mere alsidigt og udførligt udvalg se Ellehøjs "Oversigt" F 75, og litteraturlisterne i de relevante bind af (Politikens) *Danmarks Historie* F 7.

Centraladministrationen.

18. *Den danske Centraladministration*. Red. af Aa. Sachs. Kbh., 1921. (SE 526).
19. KRINGELBACH, G. N., *Den Civile Centraladministration 1848-1893*. Kbh., 1894. (SE 526).
Indeholder fortegnelser over ministeriernes hovedpersonale og beskriver deres struktur i den pågældende periode.
20. LAURSEN, L., *Den civile Centraladministration 1894-1913*. Kbh., 1921.
Se kommentar til F 19.
21. JØRGENSEN, H., *Den civile Cen-*

traladministration 1914-1935. Kbh., 1936.

Se kommentar til F 19.

22. PETERSEN, N., *Oversigt over centraladministrationens udvikling siden 1848*. Kbh., 1962.

Se også værkerne om *statsforvaltningsret* F 116, 118, samt Rigsarkivets *vejledende arkivregistraturer*, der indledes med en redegørelse for den pågældende administrationsafdelings struktur gennem tiderne: F 142-157.

Fagbevægelsen.

23. BERTOLT, O., CHRISTIANSEN, E. & HANSEN, P., *En bygning vi rejser*. Den politiske arbejderbevægelses historie i Danmark. Bd. 1-3. Kbh., 1954-55.
24. BRUUN, H., *Den faglige Arbejderbevægelse i Danmark indtil 1900*. Bd. 1. Kbh., 1938.

- *Bd. 1. *Indtil ca. 1880*. (Eneste udkomne bind).
25. GALENSON, W., *Arbejder og Arbejdsgiver i Danmark*. Oversat af H. C. Ørsted. Kbh., 1955.
Oversættelse af *The Danish System of Labour Relations*, 1952; de statistiske oplysninger er ført ajour af P. Milhøj. Indeholder en udførlig oversigt over arbejdsmarkedets organisationers opståen og indbyrdes forhold samt overenskomtsystemet. Prof. Galenson var amerikansk arbejdsattaché i Danmark i årene efter den 2. verdenskrig.
26. *Under Samvirkets Flag*. Udgivet i Anledning af De samvirkende Fagforbunds Halvtreds-aars Jubilæum den 3. Januar 1898-1948. Kbh., 1948.
Belyser fagbevægelsens historie og organisationernes struktur og virkemåde. Indeholder desuden en række biografier om organisationens ledere, samt statistiske oplysninger om medlemstal m.m.
Se også F 107, 111.
Hertugdømmerne.
27. CARR, W., *Schleswig-Holstein 1815-48. A Study in National Conflict*. Manchester, 1963.
Fyldig, annoteret bibliografi. Forfatteren er ikke nationalt engageret i spørgsmålet.
28. FINK, T., *Rids af Sønderjyllands Historie*. Serien: *Vi og vor Fortid*, nr. 11. 3. udg. Kbh., 1955. (SE 533).
29. FINK, T., *Sønderjylland siden Genforeningen i 1920*. Serien: *Vi og vor Fortid*, nr. 16. 3. udg. Kbh., 1955. (SE 533).
30. *Geschichte Schleswig-Holsteins*. Red. af O. Klose. Bd. 6. Kiel, 1960. (SE 533).
Et monumentalt værk påbegyndt af V. Pauls i 1934. Bd. 6 dækker tiden 1721-1830.
31. HEDEMANN—HEESPEN, P. v., *Die Herzogtümer Schleswig-Holstein und die Neuzeit*. Kiel, 1926. (SE 533).
Dækker tiden ca. 1500 til 1926. Perioden 1789-1926: ss. 546-927. Bag i bogen en udførlig årstalsliste.
32. SCHARFF, A., *Schleswig-Holsteinische Geschichte – Ein Überblick*. Serien: *Territorien-Ploetz*. 2. udg., Würzburg, 1966.
33. *Sønderjyllands Historie fremstillet for det danske Folk*. Red. af V. la Cour, K. Fabricius, H. Hjelmholt & H. Lund. Bd. 3-5. Kbh., 1932-43. (AA 287, 312; SE 533).
*Bd. 3. SKOVGAARD, J. & HJELHOLT, H., *Tidsrummet ca. 1600-ca. 1805*. 1940-42.
*Bd. 4. FABRICIUS, K., *Tidsrummet 1805-1864*. 1943.
*Bd. 5. LUND, H., AMMUNDSEN, V. & IVERSEN, M., *Tidsrummet 1864-1920*. 1932-33.
Særbind: Navne- og sagregistre. 1943.
Hovedværket på dansk.
34. *Vejledning i Studiet af Sønderjyllands Historie*. Red. af T. Fink & J. Hvidtfeldt. Tønder, 1944. (AA 467; SE 522).
Systematiske oversigter ordnet dels efter perioder, dels efter emner,

samt litteratur- og arkivvejledninger
m.m.

ske Husmand. Bd. 1-2. Kbh.,
1952-54. (SE 528).

Historieskrivning og historieforsk-
ning.

Pengehistorie. Mønt. Nationalban-
ken.

35. JØRGENSEN, E., *Historieforskning
og Historieskrivning i Danmark ind-
til Aar 1800.* Kbh., 1931. (Genop-
trykt 1960). (SE 523).

41. SVENDSEN, K. E. & HANSEN,
S. Aa., *Dansk Pengehistorie 1700-
1914.* Kbh., 1968. (SE 529).

36. JØRGENSEN, E., *Historiens Stu-
dium i Danmark i det 19. Aarhun-
drede.* Kbh., 1943. (Genoptrykt
1964). (SE 523).

42. OLSEN, E. & HOFFMEYER, E.,
Dansk Pengehistorie 1914-1960.
Kbh., 1968. (SE 529).

37. STEENSTRUP, J., *Historieskrivnin-
gen i Danmark i det 19. Aarhundre-
de 1801-1863.* Kbh., 1889. (SE
523).

43. MORDHORST, K., *Dansk Pengehi-
storie – bilag.* Kbh., 1968.

44. WILCKE, J., *Daler, Mark og Kroner
1481-1914.* Kbh., 1926. (SE 529).

Kirkehistorie.

Presse.

38. *Den danske kirkes historie.* Red. af
H. Koch & B. Kornerup; N. K. An-
dersen & P. G. Lindhardt. Bd. 6-8.
Kbh., 1954-66. (AA 440, 449; SE
530).

45. KIRCHHOFF-LARSEN, Chr., *Den
danske Presses Historie.* Bd. 2-3.
Kbh., 1947-62. (SE 531).

*Bd. 6. KOCH, H., *Tiden 1800-
1848.* 1954.

*Bd. 2. *1749-1827.* 1947.

*Bd. 3. *1827-1866.* 1962.

*Bd. 7. LINDHARDT, P. G., *Tiden
1849-1901.* 1958.

46. THORSEN, S., *Den danske Dags-
presse.* Bd. 1-2. Kbh., 1947-51.

*Bd. 8. LINDHARDT, P. G., *Tiden
1901-1965.* 1966.

Bd. 2, ss. 320-36: Omfattende bib-
liografi vedr. dagspressens historie og
aktuelle forhold.

Landbefolkningen.

Rigsdagen.

39. SKRUBBELTRANG, F., *Den dan-
ske Bonde 1788-1938.* Kbh., 1938.
(SE 528).

47. *Den danske Rigsdag 1849-1949.* Bd.
1-6. Kbh., 1949-53. (AA 354, 368).

*Bd. 1. *Rigsdagens historie
1849-1866.* Enkelte artikler om den
grundlovgivende forsamling 1848-

40. SKRUBBELTRANG, F., *Den dan- —*

49, forarbejderne til grundlovsudkastet, tiden 1849-66. Teksten til grundloven 1849.

*Bd. 2. *Rigsdagens historie 1866-1949*. Enkelte artikler om tiden 1866-1915, 1915-40, 1940-49. Teksterne til grundlovene 1866 og 1915.

*Bd. 3. *Rigsdagen og Folket*. Behandler forholdet til vælgerne, kvinderne, de politiske partier (samt disses historie), erhvervsorganisationerne og pressen.

*Bd. 4. *Rigsdagens arbejdsmåde*. Artikler om forretningsordener, arbejdsgang, de ydre rammer, medlemmernes rettigheder, forpligtelser og livsstilling, samt talernes præg.

*Bd. 5. *Finansloven. Administrationen. Domsmagten. Det Kgl. Teater*.

*Bd. 6. *De sønderjydske landsdele. Færøerne. Grønland. Danmark og Island. Det interparlamentariske arbejde*. Bindet afsluttes med fortegnelser over ministerierne og rigsdagens formænd, samt et personregister og en detaljeret indholdsfortegnelse til hele værket.

Se også F 87-93.

Stænderforsamlinger.

48. JENSEN, H., *De danske Stænderforsamlingers Historie 1830-1848*. Bd. 1-2. Kbh., 1931-34.

Udenrigs- og sikkerhedspolitik.

49. FINK, T., *Fem foredrag om dansk udenrigspolitik efter 1864*. Aarhus, 1958.

Giver en kortfattet, men nuanceret skildring af de store linier i dansk udenrigspolitik. Bygger i stor udstrækning på arkivstudier. Perioden 1894-1909 er skildret mere indgående af samme forfatter i F 50-51.

50. FINK, T., *Ustabil Balance*. Dansk udenrigs- og forsvarspolitik 1894-1905. Aarhus, 1961.

51. *FINK, T., *Spillet om Danmarks Neutralitet 1905-09*. L. C. F. Lütken og dansk udenrigs- og forsvarspolitik. Aarhus, 1959.

52. SJØQVIST, V., *Danmarks udenrigspolitik 1933-40*. Kbh., 1966.

53. *Dansk sikkerhedspolitik 1948-1966*. Udg. af Udenrigsministeriet. Bd. 1-2. Kbh., 1968.

Bd. 1. *Fremstilling*. Bd. 2. *Bilag*. Indeholder bl.a. en lang række hidtil ikke offentliggjorte dokumenter.

54. **Udviklingen inden for NATO 1966-67*. Udg. af Udenrigsministeriet. Kbh., 1968.

55. BJØL, E., HAAGERUP, N. J., KOFOED-HANSEN, O., RESKE-NIELSEN, E. & SEIDENFADEN, E., *Danmark og NATO*. Kbh., 1968.

56. HANSEN, P., *Hvad er vi med i*. En oversigt over internationale organisationer og Danmarks placering i dem. Kbh., 1968.

57. *Den svenska utrikespolitikens historia*. Red. af N. Ahnlund m.fl. Bd. 3-5. Stockholm, 1951-61.

*Bd. 3:1-2. CARLSSON, S. & HÖJER, T., *1792-1844*. 1954.

*Bd. 3:3. JANSSON, A., *1844-1872*. 1961.

*Bd. 3:4. LINDBERG, F., *1872-1914*. 1958.

*Bd. 4. GIHL, T., 1914-1919. 1951.

*Bd. 5. LÖNNROTH, E., 1919-1939. 1959.

Et monumentalt værk uden side-stykke i de andre nordiske lande. Vigtigt til belysning af dansk udenrigspolitik. Bygger bl.a. på materiale i det danske rigsarkiv.

Økonomisk historie.

58. OLSEN, E., *Danmarks økonomiske historie siden 1750*. Kbh., 1962. (SE 528).

Standardværket om nyere dansk økonomisk historie.

IV BIBLIOGRAFI

Almen bibliografi.

59. MUNCH-PETERSEN, E. & MOSHER, F.J., *A Guide to Danish Bibliography*. Kbh., 1965. (AA 468, 471).

Se også A 410.

60. *Bibliotheca Danica*. Systematisk Fortegnelse over den danske Litteratur fra 1482-1830. . . Red. af Chr. V. Bruun. Bd. 1-4. Kbh., 1877-1902.

61. **Bibliotheca Danica* [1482-1830]. *Supplement*. Red. af L. Nielsen. Kbh., 1914.

62. **Bibliotheca Danica* [1482-1830]. *Registre*. Ved L. Nielsen. Kbh., 1931

63. **Bibliotheca Danica*. Genudgivet med tillæg og henvisninger af Det Kongelige Bibliotek. Bd. 1-5. Kbh.: Rosenkilde & Bagger, 1961-63. (AA 463; SE 522).

Bd. 2: Indeholder bl.a.: Historie I (ss. 425-559): Historiske Hjælpevidenskaber. Indledning til Historie. Almindelig Verdenshistorie. Enkelte lande og verdensdele.

Historie II (ss. 595-1085): De tre nordiske Riger. Danmark (efter emner).

Bd. 3: Danmark (efter de enkelte Kongers regeringstider). Andre Landsdele og Bilande. Personalhistorie (ss. 949-1590).

Bd. 5: Indeholder dels som supplement A-B L. Niensens supplements- og rettelsesbd. fra 1914 (F 61), dels som supplement C E. Dals aldrig trykte supplementshefte. Dernæst et genoptryk af L. Niensens registerbd. fra 1931 (F 62), der består af henholdsvis et forfatter-, et anonym- og et sagregister. Endelig såvel et forfatter- som et anonymregister til suppl. C.

64. **Supplement 1831-1840 til Bibliotheca Danica samt Bibliotheca Slesvico-Holsatica til 1840*. Red. af H. Ehrencron-Müller. Kbh.: Gad, 1948.

Udgør bindeleddet mellem *Bibliotheca Danica* og *Dansk Bogfortegnelse*, F 65. AA 468, nr. 3 angiver det fejlagtigt som en del af Rosenkilde & Baggers udgave af *Bibliotheca Danica*, F 63.

65. *Dansk Bogfortegnelse 1841-*. Kbh., 1841-. (AA 463; SE 522).
Består af følgende publikationer:
**Flerårige fortegnelser*. Før 1915: tidsrum af forskellig længde. Fra 1915: 5-årsfortegnelser: 1915-19, 1920-24 o.s.v.
*Årskatalog.
**Månedsfortegnelse*. Ca. 9-10 gange årligt.
**Det danske Bogmarked*. Ugentligt. Siden 1915 ordnet efter DDK-systemet. Tidsskrifter medtaget indtil 1950; for disse efter 1950 se F 69. Medtager *ikke* tidsskriftsartikler.
66. EHRENCRON-MÜLLER, H., *Anonym- og Pseudonymlexikon for Danmark og Island til 1920 og Norge til 1814*. Kbh., 1940. (AA 463).
For så vidt man har kunnet identificere anonyme, medtages her selvstændige skrifter, undertiden dog og så uidentificerede anonyme.
67. *Dania polyglotta*. Udg. af Det kongelige Bibliotek og Bibliotekscentralen. Kbh., 1946-. (AA 464).
Fortegner danske publikationer på fremmede sprog.
68. *Impressa Publica Regni Danici*. Bibliografi over Danmarks offentlige publikationer 1948-. Udg. af Danmarks Institut for International Udvæksling. Kbh., 1949-. (AA 464).
Fortegner også danske disputatser, herunder de ikke-subventionerede.
69. *Dansk Tidsskriftsfortegnelse*. Udg. af Bibliotekscentralen. Kbh., 1955, 1960, 1965. (AA 463; SE 533).
Fortegnelse over tidsskrifter, som udkom henholdsvis i tiden 1950-54, 1955-59, 1960-64. Svarer således til
- Bogfortegnelse*s 5-årsfortegnelser (F 65).
70. *Current Danish Periodicals*. A Select List. Kbh., 1965.
71. *Dansk Tidsskrift-index*. Systematisk fortegnelse over ca. 300 danske og en del nordiske tidsskrifter. 1915-. Udg. af Bibliotekscentralen. Kbh., 1916-. (AA 463; SE 522).
Årlig fortegnelse over tidsskriftsartikler ordnet efter DDK-systemet, siden 1948 med forfatterregister.
72. *Fortegnelse over danske aviser 1648-1967*. Med angivelse af de mikrofilmene. Red. af H. Tønnesen. Udg. af Minerva Mikrofilm. Kbh., 1967. (AA 304, 317).
73. *Danske provinsaviser*. Fortegnelse over danske provinsaviser, distriktsblade m.m. på Universitetsbiblioteket i København. 1964.
74. *Avis Kronik Index. 1940-*. Udg. af Bibliotekscentralen. Kbh., 1940-. (AA 464; SE 522).

Historisk bibliografi.

75. ELLEHØJ, S., "Oversigt over håndbøger vedrørende hele Danmarks historie eller større dele deraf", (Politikens) *Danmarks Historie*. 2. udg. Bd. 1. Kbh., 1969, ss. 522-36.
2. udg. er revideret og ajourført, men sidetallene afviger højst én side i forhold til 1. udg.
76. ERICHSEN, B. & KRARUP, A., *Dansk Historisk Bibliografi*. Systematisk Fortegnelse over Bidrag til Danmarks Historie til Udgangen af

1912. Bd. 1-3. Kbh., 1917-27. (2. udg. 1929). (SE 522).

*Bd. 1: *Danmarks Historie*.

*Bd. 2: *Danmarks Topografi. Sønderjyllands og Holstens Historie. Sønderjyllands Topografi*.

*Bd. 3: *Personalhistorie*.

Medtager bøger fra og med 1831, tidsskriftsartikler fra både før og efter 1831, men ikke avisartikler. Omfatter både dansk og udenlandsk historisk litteratur om Danmark, Skåne til 1658 og Sønderjylland til 1864 (tillæg om Nordslesvig efter 1864). Litteratur om Island, Grønland og de Vestindiske Øer er ikke medtaget.

Hvad angår anvendelsesmulighederne af F 76-78, giver Harald ILSØE mange nyttige oplysninger i sin anmeldelse i (Dansk) *Historisk Tidsskrift*, 12. rk., bd. 3 (1969), ss. 499-509.

77. *BRUUN, H., *Dansk historisk bibliografi 1913-1942*. Bd. 1-(3). Kbh., 1966-(68). (AA 467; SE 522).

*Bd. 1-2: *Danmarks historie*.

*Bd. 3: *Danmarks topografi. Hertugdømmernes historie og topografi*.

*Bd. 4-5: *Personalhistorie*. Ikke udkommet.

*Bd. 6: *Registre*. Ikke udkommet.

Optagelsesprincipper stort set som i ERICHSEN & KRARUP, men desuden medtages litteraturen om Grønland og de tidligere danske tropekolonier.

78. *BRUUN, H., *Dansk historisk bibliografi 1943-1947*. Kbh., 1956. (AA 467, SE 522).

Når de sidste bind af F 77 er udkommet, vil *Historisk Tidsskrifts* forskellige årsfortegnelser, der dækker litteraturen udkommet fra 1875 til 1938, blive overflødige. Til gengæld forbereder Historisk Institut ved Københavns Universitet en ny dansk historisk bibliografi i form af en årsfortegnelse begyndende med året 1969, som forventes at udkomme omkr. 1971. Den vil medtage alle bøger og et meget stort antal tidsskriftsartikler om Danmarks historie både fra Danmark og udlandet. Litteratur udkommet 1948-68 må indtil videre stadig søges i *Dansk Bogfortegnelse*, F 65, og *Dansk Tidsskrift-index*, F 71. Udenlandsk litteratur om Danmarks historie må søges i *Accessionskatalogen*, A 373, og de udenlandske bibliografier. En værdifuld, men naturligvis stærkt selektiv, indføring i litteraturen om hele Skandinavien udkommet efter 1945 har man desuden i H. KELLENBENZ' afsnit i A 468 og 470.

V LEKSIKA OG ANDRE OPSLAGSVÆRKER

Almene leksika.

Se A 573-79, samt kommentaren under *Historiske leksika*.

Historiske leksika.

Et historisk leksikon for hele Danmarkshistorien findes ikke. Samtlige

nordiske landes historie fra vikingetiden til reformationstiden dækkes imidlertid af *Kulturhistorisk leksikon for nordisk middelalder*, C 98. Danmarks historie fra senmiddelalderen til midt i det 19. årh. dækkes til en vis grad af *Håndbog for danske lokalhistorikere*, F 79, og besættelsestiden dækkes i de leksikalske og biografiske dele af *Besættelsens Hvem-Hvad-Hvor*, F 81.

Til gengæld indtager Danmarks historie en fremtrædende plads i *Salmonsens Konversationsleksikon*, A 578, der skønt forældet på en række områder stadig er nyttigt for dansk histories vedkommende, især hvad angår historiske begreber og institutioner. *Hagerups illustrerede konversationsleksikon*, 4. udg., A 575, og *Svensk uppslagsbok*, A 580, hvor dansk historie og danske forhold i det hele taget er udførligt behandlet, kan også bruges som danske historiske leksika.

79. *Håndbog for danske lokalhistorikere*. Red. af J. Hvidtfeldt. Viborg, 1952-56. (Fotografisk optryk, 1965). (AA 259, 306).

Rummer en indledning og et historisk leksikon. Indledningen (118 sider) giver en indgående orientering i de praktiske forhold i forbindelse med forskning og skrivning af lokalhistorie. Den leksikalske del (500 sider) lægger hovedvægten på tiden fra senmiddelalderen til midt i det 19. årh.

Kronologiske oversigter, tabelværker og årbøger m.v.

80. *Avisårbogen*. Årets begivenheder hjemme og ude i få ord. 1924-. Kbh., 1925-. (AA 52, 301, 315-16, 337).

81. *Besættelsens Hvem-Hvad-Hvor*. Red. af J. Hæstrup, H. Poulsen & H. Petersen. 2. udg. (Politikens Håndbøger). Kbh., 1966. (AA 287, 311).

Indeholder en kronologisk fremstilling af begivenhedsforløbet, et leksikalsk afsnit, et biografisk afsnit, litteraturliste m.m.

82. *Danmark under Verdenskrigen og i Efterkrigstiden*. Uddrag af Aviserne 1914-23. Red. af V. Elberling. Kbh., 1939. (AA 301, 316).

83. *Danmarkshistoriens Hvornår-skedet*. Fra istiden til 1960. År for år. Red. af S. T. Achen & S. Cedergreen Bech. 4. udg. (Politikens Håndbøger). Kbh., 1966. (AA 281, 298, 311; SE 524).

Se også årstalslisten for Slesvig-Holsten, F 31.

84. *Hvem-Hvad-Hvor: Politikens Årbog*. 1934-. Kbh., 1933-. (AA 52, 53, 56, 300).

*25 års register: *Hvor-står-det*. Kbh., 1957.

85. *Kommunal Årbog*. Kbh., 1930-. (AA 358, 360, 372).

86. *Kongelig dansk Hof- og Statskalender*. Statshåndbog for Kongeriget Danmark. Altona, 1734-1848; Kbh., 1801-. (AA 322, 335, 358-59, 372, 443.)

Oprindelig på tysk. Varierende titler.

Se også Frantz WENDTs årlige oversigtsartikler om de politiske forhold i Danmark i det forudgående år i adskillige årgange af *Nordisk Tidsskrift* ... (A 1065).

Se endvidere oversigtsartiklerne om Danmarks økonomi og de politiske

kronologiske oversigter dækkende det forudgående kvartal i *Økonomi og Politik* (A 1037).

Regeringer, Rigsdag/Folketing.

87. NORDENGAARD, J. P., *Valgene til Rigsdagen i 100 År*. Indbefattet Valgene til den grundlovgivende Rigsforsamling 1848. Roskilde, 1949. (AA 354, 369).
88. *Fortegnelse over Rigsdagsvalgene, Rigsdagssamlingerne, Ministerierne, Rigsdagens Formænd, Medlemmerne af den grundlovgivende Rigsforsamling og af Rigsdagen 1848-1916*, samt Talefortegnelser for den grundlovgivende Rigsforsamling 1848-49 og for Rigsdagssamlingerne 1850-87. Ved A. Laesgaard. Kbh., 1916.
89. *Fortegnelse over Rigsdagsvalgene, Rigsdagssamlingerne, Ministerierne, Rigsdagens Formænd, Medlemmerne af den grundlovgivende Rigsforsamling og af Rigsdagen 1848-1941*. Ved Rigsdagens Bureau. Kbh., 1942. (AA 354, 369).
- En fortsættelse af fortegnelsen over ministerierne findes i *Folketinget 1968* (F 103).
90. *Oversigt over Rigsdagens Virksomhed i de første 35 Aar efter Grundlovens Udstedelse, samt over de den grundlovgivende Rigsforsamling og Rigsraadet forelagte Sager*. Red. af D. Dessen. Kbh., 1884.
- Sagregistret i F 91 dækker også dette værk.
91. *Oversigt over Rigsdagens Virksomhed fra 1884-85 til 1899-1900, tilligemed Sageregister*. . . Red. af Fr. Kretz. Kbh., 1900.
92. *Rigsdagsaarbog. 1890/91 - 1952/53*. Kbh., 1891-1953.
- Forskellige titler: *Rigsdags-Aarbo*g til og med 1897/98. *Aarbo*g for *Rigsdagssamlingen* til og med 1941/42.
93. *Folketingsaarbo*g. 1953/54. Kbh., 1954-. (AA 355, 370).

Historiske atlas.

Et egentligt atlas til Danmarks historie findes ikke! Men spredt over de enkelte bind i Politikens *Danmarks Historie*, F 7, er et stort kortmateriale, som viser den territoriale situation gennem tiderne. De enkelte kort er desuden forsynet med tekster, som forklarer de eventuelle territorial-politiske problemer i de enkelte perioder.

Desuden findes der et stort kortmateriale i adskillige værker om Sønderjylland, hvor grænsespørgsmålene har spillet en fremtrædende rolle.

For kartografisk statistik om Danmark i 1960erne se F 195.

Topografi.

94. TRAP, J. P., *Danmark*. 5. udg. Red. af N. Nielsen, P. Skautrup, P. Engels-toft & T. Mathiassen. Bd. (1-30). Kbh., 1953-(69). (AA 99, 250-56, 269, 273, 354; SE 533).

Bd. 27: Stednavneregister. Under "Danmark" og "København" findes der i virkeligheden udførlige *emne-*registre. Bd. 28 (Personnavneregister) og bd. 30 (Grønland), der forventes at udkomme i den nærmeste fremtid, vil afslutte 5. udg.

Se desuden de tidligere udgaver af TRAP under titlen:

**Statistisk-topografisk Beskrivelse af Kongeriget Danmark*. 1. udg. 1858-60. 2. udg. 1872-79. 3. udg. 1898-1906. 4. udg. 1920-32.

Disse tidligere udgaver er meget nyttige for historikeren. En liste over andre hovedværker inden for den topografiske og statistiske beskrivelse af Danmark findes i TRAP, 5. udg., bd. 1, over for s. 1.

95. *Hvem byggede hvad*. Red. af H. Langberg. 2. udg. Bd. 1-(2). (Politikens Håndbøger). Kbh., 1968-(69).
*Bd. 1. København. 1968.
*Bd. 2. Øerne. 1969.
*Bd. 3. Jylland. (ikke udkommet).

Biografi og stamtavler.

96. *Dansk biografisk Lexikon tillige omfattende Norge for Tidsrummet 1537-1814*. Red. af C. F. Bricka. Bd. 1-19. Kbh., 1887-1905. (AA 328-330; SE 535).
97. *Dansk biografisk Haandleksikon*. Red. af S. Dahl & P. Engelstoft. Bd. 1-3. Kbh., 1918-26. (AA 330-31).
98. *Dansk biografisk Leksikon*. Red. af P. Engelstoft & S. Dahl. Bd. 1-26 + suppl. Kbh., 1933-44. (AA 331-34; SE 535).
99. *Kraaks Blå Bog*. Nulevende danske mænd og kvinders levnedsløb. Kbh., 1910-. (AA 327, 334).
- Register for årene 1910-1968 i 1969-udgaven.
- Der findes gode stamtavler spredt i de enkelte bind i Politikens *Dan-*

marks Historie, F 7. Se desuden KÖNIGFELDTs *Genealogiske Tabeller*, A 622-23. *Danmarks Adels Årbog*, C 115, samt 386-87.

Speciel biografi.

100. *Danmarks Konger*. Red. af K. Fabricius. Kbh., 1944. (SE 535).
101. ELBERLING, V., *Rigsdagsmedlemmer gennem 100 År: 1848-1948*. Bd. 1-3. Kbh., 1949-50. (AA 335, 354, 369).
Bd. 1-2. A-Ø. Valgte før 1918. Bd. 3. A-Ø. Valgte i tiden 1918-48, samt henvisninger til bd. 1-2 for de tidligere medlemmers vedkommende.
102. SØRENSEN, M., *Rigsdagens medlemmer 1949/50 – 1953*. Kbh., 1958. (AA 335, 354, 369).
Dækker de forholdsvis få rigsdagsmedlemmer, som *kun* sad i rigsdagen mellem 1949 og 22/9 1953. Skønt det betegnes som et supplement til ELBERLINGs værk, F 101, må det snarere betragtes som en indledning til *Folketinget 1956*, F 103, som det svarer til i form og format, hvorfor det ofte vil være at finde indbundet sammen med dette.
103. *Folketinget 1956, 1957, 1960, 1964, 1966, 1968*. Udg. af Folketingets Præsidium. Kbh., 1956-. (AA 335, 354, 369).
Foruden korte biografier om de enkelte folketingsmedlemmer gives der andre oplysninger og fortegnelser vedr. folketetinget, valgene, partierne, ministerierne m.m.

104. *Dansk Gesandter og Gesandtskabs-personale indtil 1914*. Udg. ved E. Marquard. Kbh., 1952. (AA 335; SE 526).
lige "statsværker" se AA 335-36.
105. *Danske historikere 1965*. Red. af H. K. Kristensen, K. Prange & J. Hvidtfeldt. Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Kbh., 1966. (AA 336).
Diverse opslagsværker.
106. *Magisterstaten 1967*. Red. af H.H. Jensen & T. Kaarsted. Udg. af Magisterforbundet. Kbh., 1968. (AA 335, 342).
Biografiske oplysninger om nulevende historikere – "amatører" såvel som "professionelle".
107. *Fagorganisationernes Haandbog 1945/46-*. Red. under medvirken af alle arbejdsmarkedets parter. Kbh., 1946.
Foruden teksterne til love, overenskomster, aftaler m.m. gives der udførlige oplysninger om fagorganisationernes opbygning, kontorer, personale o.s.v.
108. HOUKEN, Aa., *Håndbog i danske stednavne*. Kbh., 1956. (AA 99, 140; SE 531).
109. *Kraks Vejviser*. Kbh., 1770-. (AA 170-83, 352).
110. Tidligere udgaver: 1907, 1926 (suppl. 1933), 1945, 1951 (1953), 1956 (1963).
Om begrebet "stat" og de forskel-

VI HISTORISKE HJÆLPEDISCIPLINER OG BESLÆGTEDE VIDENSKABER

Samfundsbeskrivelse.

110. ANDERSEN, N., *Familie- og samfundskundskab for den videregående undervisning*. 2. udg. Kbh., 1965.
60'erne. Samfundslære for gymnasiet. Kbh., 1964.
111. *Arbejdsforhold – historisk og aktuelt*. Red. af V. Nielsen & V. Svane. Udg. af Arbejdernes Oplysningsforbund i Danmark. 3. udg. Kbh., 1966.
113. *ASKGAARD, P., m.fl., *Danmark i 60'erne: i tekster og tal*. Samfundslære for gymnasiet. Kbh., 1964.
112. ASKGAARD, P., m.fl., *Danmark i*
114. *Det danske samfund*. Red. af P. Nyboe Andersen & P. Dam. 3. udg. Kbh., 1966.
115. MUNCH, P., *Samfundskundskab*. 21. udg. ved P. Sørensen. Kbh., 1964.
Se også F 23-26, 121, 124, 125.

Statsforfatnings- og statsforvaltningsret. 116. ANDERSEN, P., <i>Dansk Statsforvaltningsret</i>. 5. udg. Kbh., 1965. 117. ANDERSEN, P., <i>Dansk Statsforfatningsret</i>. Kbh., 1954. 118. KRARUP, O. & MATHIASSEN, J., <i>Forvaltningsret</i>. Kbh., 1967. 119. ROSS, Alf, <i>Dansk Statsforfatningsret</i>. 2. udg. Bd. 1-2. Kbh., 1966. (SE 525). Statskundskab. 120. WORRE, T., <i>Danmarks politiske system</i>. Kbh., 1968. Se også F 112-15 og A 918, 926-28, 932.	Økonomi og statistik. 121. MILHØJ, P., <i>Danmarks Statistik</i>. Bd. 1-2. Kbh., 1961-66. (AA 346-47). 122. NYBOE ANDERSEN, P., m.fl., <i>Nationaløkonomi</i>. 2. udg. Kbh., 1963. 123. NYBOE ANDERSEN, P., m.fl., <i>Udenrigsøkonomi</i>. 2. udg. Kbh., 1958. 124. NØRGÅRD, H., <i>Danmarks erhvervsforhold i statistisk belysning med afsnit om socialpolitik og finanspolitik</i>. 3 udg. Kbh., 1965. 125. NØRGÅRD, H., <i>Nationaløkonomi med samfunds- og erhvervsbeskrivelse</i>. 2. udg. Kbh., 1968.

VII TIDSSKRIFTER

126. *Arkiv*. Tidsskrift for arkivforskning. Udg. af Rigsarkivet. Kbh., 1966-.
Udkommer halvårligt. Lægger hovedvægten på administrationshistorie.
127. *Erhvervshistorisk Årbog*. Meddelelser fra Erhvervsarkivet. Århus, 1949-. (SE 529).
128. *Fortid og Nutid*. Tidsskrift for kulturhistorie og lokalhistorie. Udg. af Dansk Historisk Fællesforening. Viborg, 1914-. (SE 528).
Register til bd. 1-17 (1914-48), 1950. Udkommer halvårligt.
129. *Historie*. Jyske Samlinger. Udg. af Jysk Selskab for Historie, Sprog og Litteratur. Århus, 1866-. (SE 524-25).
Oprindeligt titel: *Samlinger til jysk Historie og Topografi*. Fra 1932 til 1965 under titlen *Jyske Samlinger*. Udkommer halvårligt.

130. *Historisk Tidsskrift*. Udg. af den Danske Historiske Forening. Kbh., 1839-. (SE 525).
Udkommer nu som regel årligt.
**Register 1839-1938*. Ved H. Bruun. Kbh., 1939.
131. *Historiske Meddelelser om København*. Årbog for Københavns Stadsarkiv. Udg. af Københavns Kommunalbestyrelse. Kbh., 1907-. (SE 534).
132. *Kirkehistoriske Samlinger*. Udg. af Selskabet for Danmarks Kirkehistorie. Kbh., 1849-. (SE 530).
Udkommer årligt.
133. *Personalhistorisk Tidsskrift*. Udg. af Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie. Kbh., 1880-. (SE 535).
134. *Sønderjyske Arbøger*. Udg. af Historisk Samfund for Sønderjylland. Åbenrå, 1889-. (SE 533).
Udkommer halvårligt.
135. *Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte*. Kiel m.v., 1870-. (SE 533).
Udkommer årligt.
- Se også A 972, 978, 991, 1001, 1014, 1027, 1037, 1063-66.

VIII KILDER

- Kildefortegnelser og -indføringer samt arkivregistraturer.**
136. LINDE, H. & OLSEN, A., *Manuskripter og arkivalier i danske samlinger*. Udg. af Dansk historisk Fællesforening. Viborg, 1968.
Kortfattede beskrivelser af 251 institutioners samlinger af manuskripter og arkivalier.
137. *Skrifter udgivet af Rigsarkivet 1852-1968*. Kbh.. Rigsarkivet, 1968. (Duplikeret).
Fortegnelse over årsberetninger, meddelelser, vejledende arkivregistraturer, foreløbige registraturer, oversigter over kontorer og embedsmænd, rigsarkivets kildeudgaver, m.m.
138. GLAMANN, K, *Nogle kildeudgaver til Danmarks Historie*. Kbh.: Det Historiske Institut, 1962. (Duplikeret).
139. ERSLEV, Kr., *Rigsarkivet og Hjælpe midlerne til dets Benyttelse*. En Oversigt. Kbh., 1923.
140. JØRGENSEN, H., *Landsarkivet for Sjælland, Lolland-Falster og Bornholm og hjælpemidlerne til dets benyttelse*. En oversigt. Kbh., 1966.
141. *Jyllands Brevkiste*. Landsarkivet for Nørre-jylland 1891-1966. Viborg, 1966.
142. *Vejledende arkivregistraturer*. Udg. af Rigsarkivet. Kbh., 1892-(1964).

- Hidtil udkommet: F 143-155. Under udgivelse: F 156-157.
143. *I. KORNERUP, B., *Danske Kancelli og de dermed beslægtede Institutioner*. 1943.
144. *II. BLOCH, J., *Rentekammeret, Generaltoldkammeret og Kommercekollegiet 1660-1848*. 1892.
145. *III. BLOCH, J., *Finansarkiverne 1660-1848, Generalpostdirektionens Arkiv 1711-1848*. 1900.
146. *IV. ERSLEV, Kr., *Privatarkiver fra det 19. Aarhundrede i Rigsarkivet*. 1923.
147. *V. NYGÅRD, S., *Danmarks Kirkebøger. En Oversigt over deres væsentligste Indhold indtil 1891*. 1933.
148. *VI. GRIBSVAD, F. & HVIDT-FELDT, J., *Landsarkivet for de sønderjyske Landsdele*. 1944.
149. *VII. SKOVGAARD, J., *Tyske Kancelli I og de dermed beslægtede Institutioner*. 1946.
150. *VIII. KROMAN, E., *Privatarkiver for 1660 i Rigsarkivet*. 1948.
151. *IX. GLARBO, H., *Privatarkiver fra tidsrummet 1660-1800 i Rigsarkivet*. 1952.
152. *X. KROMAN, E., *De sønderjyske fyrstearkiver*. 1959.
153. *XI. HASSØ, A. G. & KROMAN, E., *Tyske Kancelli II. Gehejmekonseilet 1670-1770. Danske Kancellis udenrigske afdeling til 1676 (1698). Tyske Kancellis udenrigske afdeling til 1770*. 1962.
154. *XII. HOLMGAARD, J., *Rentekammeret I. Danske og norske afdelinger 1660-1848*. 1964.
155. *XIII. HELK, V., *Kongehusarkivet fra kongerne Frederik VI's, Christian VIII's og Frederik VII's tid*. 1963.
156. *XIV. RASCH, Aa. & BRO-JØRGENSEN, J. O., *Handelsarkiver, Asiatiske, guineiske og vestindiske kompagnier*. (Under udgivelse).
157. *XV. ANDERSEN, E., *München Samlingen. Kong Christiern 2.s, dronning Elisabeths med fleres udlændighedsarkiver*. (Under udgivelse).

Kildeudvalg i almindelighed.

158. *Danske Magazin, indeholdende Bidrag til den danske Histories Oplysning*. Udg. af Det kgl. danske Selskab for Fædrelandets Historie. Kbh., 1745-.

Grundlagt af Selskabet til danske Sprogs og Historiens Forbedring med undertitlen *indeholdende allehaande smaa-Stykker og Anmerkninger til Historiens og Sprogets Oplysning*. En meget omfattende samling af blandede kildearter. Der findes en systematisk ordnet indholdsfortegnelse for 1745-1886 i 4. rk., bd. 6, ss. 399-428.

Traktater.

159. REEDTZ, H. C. de, *Répertoire des traités conclus par la couronne de Dannemarc depuis Canut-le-Grand jusqu'à 1800*. Göttingen, 1826.
160. *Danmark-Norges traktater 1523-1750*. Red. af L. Laursen – C. S. Christiansen. Bd. 1-11. Kbh., 1907-49. (SE 526).
- Akter fra 1523 til 8/1 1701. Værket er udstyret med en generel indledning, samt indledninger og fyldige kommentarer til et stort

- antal af akterne. En del af disse indledninger har karakter af afhandlinger.
161. **Danske Tractater 1751-1800.* Udg. på Udenrigsministeriets foranstaltning. Kbh., 1882.
Akter fra 17/9 1751 til 27/3 1794.
162. **Danske Tractater efter 1800.* Udg. på Udenrigsministeriets foranstaltning. Bd. 1-3. Kbh., 1871-1885.
Bd. 1: Politiske traktater: 1800-1830. Bd. 2: Handelstraktater m.m.: 1801-1863. Bd. 3: Samtlige traktater: 1863-1879.
163. **Danmarks Traktater og Aftaler med fremmede Magter efter 1814.* Red. af Fr. le Sage de Fontenay – A. Heils. Udg. af Udenrigsministeriet. Bd. 4-7. Kbh., 1918-1951.
Akter fra 15/3 1880 til 29/12 1920. Bd. 1-3 er ikke udkommet. Bagerst i de enkelte bind findes forskellige oversigter og fortegnelser, men akterne er ikke kommenteret bortset fra enkelte fodnoter indeholdende nødtørftige forklaringer.
164. **Danmarks Traktater 1921-1935.* Udg. på Udenrigsministeriets foranstaltning. Kbh., 1928-1936.
Efter 1935: se *Lovtidende* (F 178), Afd. C, 1936-.
165. *Tidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter, samt for Færøerne og Island. 1835-1846.* Kbh. / Roskilde, 1836-46.
- Island udgår fra 1844. Roskilde som udgivelsessted først fra 1839.
166. *Tidende for Forhandlingerne ved Provindsialstænderne for Nørrejylland. 1836-1848.* Viborg, 1836-48.
167. *Zeitung für die Verhandlungen der [1.-5.] schleswigschen Ständerversammlung. 1836-1844.* Slesvig, 1838-44.
168. **Tidende for Forhandlingerne ved den [4.-10.] Provindsialstænderforsamling for Hertugdømmet Slesvig. 1842-1863.* Slesvig, 1842-46; Flensborg, 1853-63.
169. *Zeitung für die Verhandlungen der [1.-12.] holsteinischen Provindsialständerversammlung. 1838-1863.* Itzehoe, 1838-63.
170. *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. [1848-49]* Bd. 1-2. Kbh., 1848-49.
171. *Rigsraadstidende. 1856-1866.* Kbh., 1856-66.
172. *Rigsdagstidende. 1850-1952/53.* Kbh., 1850-1953.
173. **Folketingstidende. 1953/54.* Kbh., 1954-. (AA 300, 354-55, 370).

Aktsamlinger.

LOVGIVENDE/RÅDGIVENDE FORSAMLINGER.

REGERING OG ADMINISTRATION SAMT RETSKILDER.

174. *Statsrådets Forhandling 1848-63.* Red. af H. Jørgensen. Bd. 1-(6). Kbh., 1954-(64).
Bd. 6 slutter med 30/8 1856.
175. *Statsrådets forhandling om Danmarks Udenrigspolitik 1863-79.*

- Uddrag af Statsrådsprotokollerne. Red. af Aa. Friis. Kbh., 1936.
Akter fra 30/3 1863 til 21/3 1879.
176. *Collegialtidende. 1798-1848.* Kbh., 1798-1848.
Afløses af F 177.
177. **Departementstidende. 1848-1870.* Kbh., 1848-70.
Afløses af F 178-179.
178. **Løvtidende for Kongeriget Danmark.* Kbh., 1871-. (AA 355-56, 370).
*Afd. A. Love, anordninger, bekendtgørelser. Fra og med 1959, som en fortsættelse af Afd. A i *Love og Anordninger* (F 188).
*Afd. B. Finansloven o.l.
*Afd. C. Begynder 1936. Danmarks traktater og aftaler med fremmede magter, samt konventioner o.l.
179. **Ministerialtidende for Kongeriget Danmark.* Kbh., 1871-. (AA 357, 371).
180. *Statstidende.* Kbh., 1904-.
- LOVSAMLINGER.*
181. HIMMELSTRUP, J. & MØLLER, J., *Danske Forfatningslove 1665-1953.* 2. udg. Kbh., 1958. (SE 525).
Teksterne til Kongeloven, grundlovene, "stænderforordningen", grundlovsforslaget 1939 m.m. – forsynet med kortfattede, men yderst informative indledninger.
182. *"Fogtmans Rescripter": Kongelige Rescripter, Resolutioner og Collegialbreve for Danmark og Norge. 1660-1870.* Udg. af Laurids Fogtman (til 1806) – T. Algreen-Ussing – m.fl. Kbh., 1786-1918.
183. *"Schous Forordninger": Chronologiske Register over de Kongelige Forordninger og Aabne Breve samt andre trykte Anordninger, som fra Aar 1670 af ere udkomne. . .* Udg. af Jacob Henric Schou (til 1825) – J. L. A. Kolderup – Rosenvinge. Kbh., 1777-1850.
Fører op til 1849.
184. *"Love og Anordninger":*
En fællesbetegnelse for F 185-188, som dels løber parallelt, dels afløser hinanden. Undertiden findes også "Schous Forordninger" (F 183) indlemmet i en samling med titlen "Love og Anordninger".
185. **Love og Anordninger, samt andre offentlige Kundgjørelser Danmarks Lovgivning vedkommende for Aaret 1850.* [til 1903]. Udg. af T. Algreen-Ussing – m.fl. Kbh., 1851-1903.
Afløser "Schous Forordninger" (F 183) i anledning af, at den lovgivende magt deles mellem kongen og rigsdagen.
186. **Samling af endnu gjældende Love og Anordninger m.v. af mere almindelig Interesse.* Red. af C. S. Klein (= "Kleins Lovsamling"). Udg. efter Indenrigsministeriets Foranstaltning. Kbh., 1861-1903.
Uddrag af love m.m. fra 1683 til 1903, som var gyldige i tiden 1861-1903. Bd. 1-5 (1861-64) fører op til 1859, hvorefter samlingen fortsætter i et lidt større format under titlen *Samling af Love* o.s.v.
187. **Samling af Love, Anordninger, offentlige Kundgjørelser, ministerielle*

- Cirkulærer og Skrivelser, m.m.* Udg. efter Indenrigsministeriets Foranstaltning. Kbh., 1904-39.
- Afd. A. Afløser F 185-186. Afd. B. Medtager stof fra *Ministerialtidende* (F 179) og *Statstidende* (180).
188. **Love, Anordninger, offentlige Kundgørelser, ministerielle Cirkulærer og Skrivelser, m.m.* Udg. efter Indenrigsministeriets Foranstaltning. Kbh., 1940-58.
- Direkte fortsættelse af F 187, blot med titelændring. Fra 1959 indgår Afd. A i *Lovtidende* (F 178).
189. *Karnovs Lovsamling*. Red. af S. Hurwitz & W.E. von Eyben. 7. udg. Bd. 1-2. Kbh., 1966.
- Årlige tillæg og registre. 1967-. (AA 357, 371).
190. *Topsøe-Jensen: Dansk Lovregister*. Red. af H. & N. Topsøe-Jensen. Kbh., 1928-. (AA 357, 371).
- stiks publikationer; en fuldstændig fortegnelse over disse, samt en slags emneregister findes bag i *Statistisk Årbog* (F 191).
191. *Statistisk Årbog*. Kbh., 1896-. (AA 349-50, 367).
192. *Statistiske Efterretninger*. Kbh., 1909-. (AA 347-48).
193. *Statistiske Meddelelser*. Kbh., 1862-. (AA 348).
194. *Statistikken*. Arbejdsgiverforeningens løn- og beskæftigelsesstatistik. Kbh., 1953-. (AA 347, 352, 366).
ning. Kbh., 1940-58.
195. *Datakort Danmark*. Statistisk kort over Danmark. Udg. af Landsplansudvalgets sekretariat. Kbh., 1966-.
En fortløbende løsbladsamling, som giver en kartografisk fremstilling af en lang række statistiske oplysninger om forholdene i Danmark i 1960erne.
- Statistisk materiale.
- Hovedkilden er Danmarks Stati-
- Se også under *historisk-statistiske beskrivelser* (F 12-17) og TRAP (F 94).

TILLÆG

I

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

FOR HISTORIKERE som for andre er katalogforholdene på Det kongelige Bibliotek ret vanskelige at få overblik over. Der skal i det følgende gives en kort gennemgang af de systematiske kataloger med særlig vægt på Udenlandske Afdeling, da katalogerne her giver ret karakteristiske eksempler på mere almene katalogproblemer og i sig selv er vigtige ved benyttelsen af biblioteket. I forhold hertil skal Danske Afdelings kataloger og Den danske Decimalklassedeling kun behandles mere oversigtsmæssigt.

Det kongelige Bibliotek arbejder ikke som de fleste andre biblioteker med en enhedskatalog, men med en række specialkatalogsystemer af forskellig alder og udseende, tilrettelagt efter ret forskellige principper.

Opdelingen af katalogerne er først og fremmest bestemt af bibliotekets organisering i forskellige afdelinger. Den største er *Udenlandske Afdeling*, som rummer den meget omfattende samling af udenlandske bøger og tidsskrifter inden for de humanistiske og samfundsvidenskabelige fag, for hvilke biblioteket er hovedbibliotek.

Den næststørste afdeling er *Danske Afdeling*, tidligere kaldt Dansk-norske Afdeling, der varetager bibliotekets opgaver som nationalbibliotek og omfatter skrifter, som er trykt i eller vedrører Danmark med Færøerne og Grønland (uanset sprog og forfatter) samt litteratur om de tidligere danske områder: Norge, Slesvig-Holsten, Lauenburg, De vestindiske Øer, Island m.v., d.v.s. det område, som hørte til det danske monarki omkring 1814. Samtidig tilstræbes fuldstændighed for bøger af danske forfattere, både fag- og skønlitteratur, herunder oversættelser til fremmede sprog. For de tidligere danske områder samles det væsentligste og betydeligste, især inden for bibliotekets særlige fagområder. Disse retningslinier gør Danske Afdeling stærkt "trækkende", når bøgerne skal placeres, og man har i princippet aldrig udtømt søgemulighederne for noget emne, med mindre man også har gennemgået Danske Afdelings kataloger.

Vigtige og righoldige specialafdelinger er bl.a. *Håndskriftssamlingen*, *Kort- og billedsamlingen*, *Judaistisk Afdeling* (som er ret stærkt "træk-

kende" for Det mellemste Østen) samt *Orientalisk Afdeling*, der omfatter udenlandsk litteratur på orientalske sprog.

Katalogapparatet til de fleste af disse afdelinger omfatter en alfabetisk navnekatalog og en systematisk emnekatalog. Hertil kommer specialkataloger bl.a. over udenlandske *disputatser* (af hvilken grund det er nødvendigt i en række tilfælde at vide, om en bog er udkommet som disputats, og anføre dette på lånesedlen), over udenlandske *aviser* og over den *1. verdenskrig*, hvor materialet er så fyldigt, at det har sprængt de sædvanlige katalogrammer.

Katalogerne er ikke blot opdelt på langs efter afdelinger, men også på tværs efter et bestemt skæringsår. De ældre kataloger blev på Udenlandske Afdeling omlagt fra 1950 og på Danske Afdeling fra 1960. Derved fremkommer fire hovedkatalogsystemer, to for Udenlandske Afdeling og to for Danske Afdeling.

Betegnelsen for Udenlandske Afdelings to systemer er *Ældre Samling* (ÆS), omfattende litteraturen trykt til og med 1949 (også selv om denne er anskaffet senere), og *Nyere Samling* (NS), indeholdende bøger og tidsskrifter, trykt 1950 og derefter.

På Danske Afdeling benævnes den ældre del, omfattende bøger og tidsskrifter trykt til og med 1959, *1. og 2. Samling*. Skellet mellem 1. og 2. Samling, der i praksis behandles som én samling, ligger ved år 1830, hvor *Bibliotheca Danica*, der egentlig er en trykt katalog over den ældre danske litteratur og den ældre litteratur om det danske monarki, standser (se F 60-64, der også nævner supplementer). Bøger og tidsskrifter, trykt 1960 og derefter, benævnes *3. Samling*.

Disse samlinger og tilhørende kataloger indeholder alle Historie, men faget får en ret forskellig placering og opstilling i de forskellige systemer. Der eksisterer som *nogle* til de nævnte ældre kataloger en meget grov emnefortegnelse, trykt i den almindelige vejledning, men det er under alle omstændigheder fornødent at kende de systematiske katalogers form og opbygning.

Udenlandske Afdeling.

KATALOGERNE OVER Udenlandske Afdelings *Ældre Samling*, der er oprettet i begyndelsen af det 19. århundrede efter tysk forbillede

Udenlandske Afdeling

(universitetsbiblioteket i Göttingen), fungerer både som pladskatalog og som systematisk katalog og består af store håndskrevne *protokoller* i folioformat med titelblad og indholdsfortegnelse på latin. Et værks signatur angives ved nummeret på den protokol, hvori det er registreret, siden i protokollen samt ved formatet, f.eks. 144,-2, 8°.

Katalogen består af tre i princippet parallelle protokollrækker, én for hvert hovedformat, men nummereret fortløbende, således at 1-19 er *folio*, 20-81^I *kvart* og 81^{II}-192 *oktav*. Som det ses, er litteraturen i oktav langt den fyldigste, og det er ofte nyttigt at begynde sin søgning her.

Mange protokolbind er skrevet om og delt. Endelig følger i helt ændret form og med alle formater under ét følgende kataloger uden nummerbetegnelse: *Asien (As.)*, *Afrika (Afr.)*, *Filosofi (Filos.)*, *Geografi (Geogr.)*, *Religion (Rel.)* og *Samfundsvidenskab (Sfv.)*. Hovedgrupperne i det nummererede katalogsystem er følgende:

(1-19 Fol.).

1-5	Teologi.
6-7	Jura.
9	Pædagogik, statsret og folkeret, musikvidenskab.
10	Teknologi.
11	Historiske hjælpevidenskaber.
12	Arkæologi.
13-15	Historie.
16	Klassiske (græske og romerske) forfattere.
17	Sprogvidenskab.
18	Samlede og blandede skrifter, skønlitteratur.
19	Litteraturhistorie, kunst.

(20-81^I Kvart).

20-32	Teologi.
33-38	Jura.
45	Folkeret, statsret.
46	Pædagogik, skolevæsen, universiteter.
48-49	Teknologi, handel og økonomi, landbrug, jagt, fiskeri.
51	Musikvidenskab.
53	Nautik.
54	Krigskunst, gymnastik, sport og spil.
59-60	Historiske hjælpevidenskaber, arkæologi.
61-71	Historie.
72	Sprog.

Det kongelige Bibliotek

- 73-74 Klassiske (græske og romerske) forfattere.
75 og 77 Skønlitteratur.
76 Klassisk filologi, æstetik, retorik, digtekunst, teater og skuespilkunst.
78 Litteraturhistorie, litterære biografier.
79 Bog- og biblioteksvæsen.
80^I Lærde selskaber.
80^{II} Samlede værker.
81^I Kunst.
(81^{II}-192 Oktav).
81^{II-III} Kunst.
82-99 Teologi.
100-105 Jura.
119 Pædagogik, skolevæsen, universiteter.
120 Folkeret, statsret.
123-125 Teknologi, handel og økonomi, landvæsen.
128^{II} Musikvidenskab.
130 Nautik.
131 Krigskunst, gymnastik, sport og spil.
142-143 Historiske hjælpevidenskaber.
144-165 Historie.
166-167 Sprog.
168-171 Klassiske (græske og romerske) forfattere.
172-177 Samlede og blandede skrifter, skønlitteratur.
178 Opdagede rejser, fabler, ordsprog, skæmt.
179 Æstetik, retorik, digtekunst, teater, skuespilkunst.
180 Breve.
181 Klassisk filologi, taler.
182 Litteraturhistorie.
183 Litterære biografier.
184 Bog- og biblioteksvæsen.
185 Lærde selskaber.
186-192 Sverige (186 folio, 187-189 kvart, 190-192 oktav). Omfatter foruden litteratur om Sverige, svenske forhold og kulturliv samt svensk skønlitteratur også enkelte træk af finsk kulturliv.

Heraf omfatter *Historie med hjælpevidenskaber* 11-15, 59-71 og 142-165. Inden for disse kataloger, hvis systematik fremgår af indholdsfortegnelserne i de forskellige bind, er opstillingen den, at der indledes

med hjælpevidenskaber, kulturhistorie, folklore, mytologi samt arkæologi (naturligvis ikke omfattende dansk-norsk stof). Derefter følger (i 13, 61, 144) historisk metode, filosofi m.v. og almindelig verdenshistorie – herunder almindelig biografi, enkelte almene historiske forfatterskaber, f.eks. Rankes, samt almene historiske tidsskrifter og leksika.

Periodegrupperne for oldtid, middelalder og nyere tid er helt almene, idet den geografiske inddeling er prioriteret højt, og så meget som muligt er placeret under de enkelte landes historie, begyndende med Portugal (13, 63, 148) og sluttende med Amerika og Australien (15, 71^{II}, 165^{I-IV}) og Sverige, der fra gammel tid har en speciel samlet placering (186-192). Hertil kommer så *Asien* og *Afrika*.

Inden for protokollerne med de enkelte lande er der en ret fast rækkefølge: en indledende gruppe med bibliografi, kilder o.l., landets historie i almindelighed og derefter specialia, omfattende bl.a. enkelte perioder, topografi, indre forhold, biografi o.l.

Denne ærværdige katalogs begrebsverden hører hjemme i begyndelsen af det 19. århundrede, måske snarere før. Geografisk og politisk er det landkortet på Wienerkongressens tid, d.v.s. at f.eks. Finland skal søges under Rusland, Grækenland under Tyrkiet, Tjekkoslovakiet under Böhmen, med andre ord Østrig-Ungarn. Helt kaotiske virker Tysklands-afsnittene, der afspejler tiden før Tysklands samling. (Til Tyskland findes iøvrigt på katalogværelset et meget nyttigt, specielt stikordsregister).

Det hele bliver ikke lettere af, at klassificeringspraksis, som det kunne ventes, har varieret en del i katalogens lange levetid, og placeringerne derfor ikke er ganske konsekvente. F.eks. er kilder placeret både i den indledende kildegruppe og i forbindelse med de enkelte emner.

Indholdsfortegnelserne viser, at der er tale om et hierarkisk system, hvor de almene emner er overordnede, d.v.s. står foran de specielle. En søgning må for at være fuldstændig både omfatte den specielle emnegruppe og den overordnede gruppe, der indeholder emnet behandlet i en større sammenhæng. Som nævnt i *Introduktionen* (s. 32 f.) kan denne søgeproces lattes gennem brugen af den alfabetiske navnekatalog.

Enkelte sider af historien må findes under forskellige fag og emner i helt andre kataloger end de historiske, f.eks. står økonomisk historie under samfundsvidenskab (*Sfv.*^{II}), forfatningshistorie under jura (7, 38, 104), handelshistorie under handelsvidenskab (10, 48, 123), enkelte krige som Napoleonskrigene under krigsvæsen (9, 54, 131), hvilket ikke udelukker,

at litteratur om disse emner kan findes i protokollerne med de enkelte landes historie.

Et særligt problem frembyder *personalhistorien*, herunder genealogien. Det gælder som hovedprincip, at personer er anbragt efter deres saglige tilhørsforhold. Dog står universelle biografiske leksika og samlinger under almindelig historie (13, 61, 144), mens nationalt afgrænsede står under det enkelte land. Fyrster og regenter står under den politiske historie, helgener under teologi (4, 51, 97), militære chefer under krigshistorie (9, 54, 131), enkelte historikere under lærdomshistorie (19, 78^{II-IV}, 183^{I-III}) o.s.v.

Oprettelsen af *Nyere Samling* 1950 betød et radikalt brud med ovennævnte kataloger, som man fandt det umuligt længere at tilpasse og bygge videre på. Biblioteket valgte at udarbejde sin egen specielle systematik, som kort skal omtales, selv om historiekatalogerne endnu ikke er helt færdige, og faget derfor endnu i hovedsagen for denne samplings vedkommende må dækkes ved *gruppekartotekerne* over opstillingsgrupperne. De vigtigste opstillingsgrupper er følgende (inden for hvilke bøgerne står accessorisk):

bi	teologi, kirkehistorie	he	Frankrig
do	jura	hi	Storbritannien og Irland
el	samfundsvidenskab, økonomi, statskundskab og politik, forvaltning og internationale relationer	ho	Schweiz, Holland, Belgien, Luxemburg
fi	filosofi, psykologi, undervisning, lærdomshistorie.	hu	Tyskland, Østrig, Ungarn, Tjekkoslaviet
ga	geografi, rejser	hy	Rusland, Østeuropa, Balkan m. Tyrkiet
ge	historiske hjælpevidenskaber, arkæologi, præhistorie	hæ	Asien, Afrika
gi	religionsvidenskab, mytologi, etnografi, antropologi, folkløse, alm. kulturhistorie	hø	Amerika, Australien
go	topografi og historie i alm.	ju	judaica
gu	alm. historie i enkelte tidsrum	ka	personalhistorie i alm., kollektiv biografi
ha	Spanien, Portugal, Italien	ki	individuel biografi
		pa	bog- og biblioteksvæsen
		ra	erotica
		sa	Sverige
		si	svensk og finsk individuel biografi
		su	Finland

Med *Nyere Samlings systematiske katalog* har man forladt håndskrevne protokoller og er gået over til kortkataloger med systematikken angivet i skufferne med farvede fanekort og i oversigtsform i særlige skemabind, der fungerer som nøgle til systemerne. Samtidig løsgjorde man den systematiske katalog helt fra opstillingsordenen, hvad der muliggjorde dobbeltplaceringer og dermed langt større differentiering ved klassifikationen under hensyntagen til den enkelte bogs indhold. Til gengæld er det ikke længere muligt at få en indgang til systematikken via den alfabetiske navnekatalogs pladssignatur, og der er endnu ikke udarbejdet noget emneordsregister.

Der er lagt vægt på at opbygge et stramt hierarkisk skema med tydelig markering af over- og underordningsforhold ved indrykning, således at de overordnede grupper står til venstre for underordnede grupper i skemaet. Blandt de underordnede grupper kan enkelte være gjort "trækkende", hvilket markeres ved rykning til venstre. På vedstående *skemaside* omfattende grupperne MRHP–MRM er gruppen MRL et eksempel på en underordnet "trækkende" gruppe. Ved denne systematik må man altså ved søgning være opmærksom både på overgruppene og de "trækkende" undergrupper. Iøvrigt kan der forekomme "tomme" overgrupper, der blot fungerer som overskrift og ikke har nogen notation.

Systemet afviger på flere punkter fundamentalt fra Ældre Samlings kataloger. Det er opbygget af tre sektioner:

- 1) *Fagkatalogen*, hvor litteraturen er registreret efter fag og faglig systematik. Her er hovedklasseinddelingen:

Bibliografi

Bog- og biblioteksvæsen

Almene skrifter, encyklopædier

Alm. videnskabshistorie, universiteter og lærde selskaber

Filosofi

Teologi

Samfundsfag

Sociologi med psykologi og socialantropologi

Økonomi med socialpolitik

Statskundskab

Retsvidenskab

Alm. geografi

Historie med hjælpevidenskaber

Arkæologi

Religionshistorie
Filologisk-æstetiske fag
Sprogvidenskab
Litteraturteori. Litterære tekster og litteraturhistorie
Sceniske kunsters teori og historie
Musikkens teori og historie
Billedkunstens teori og historie

Andre fag

Der opereres med hjælpeskemaer for formkategorier, nummereret 1-9 (se *skemaside*, s. 283: gruppen MRK) samt for metalitteraturen (jvf. *Introduktionen*, s. 30).

- 2) *Regionalkatalogen* er den anden vigtige sektion. I denne registreres den samme litteratur for en række fags vedkommende efter et skema med den geografiske dimension prioriteret højest. Den statslige inddeling fra 1950 er lagt til grund. Regionalkatalogen, der er opbygget over et ret fast skema, er således principielt en supplering til dele af fagkatalogen, hvor den geografiske inddeling til gengæld er skudt i baggrunden. En række fag har tvungen dobbeltplacering i fagkatalog og regionalkatalog, f.eks. Historie og andre samfundsfag samt dele af kirkehistorien. Visse typer litteratur, f. eks. rent topografiske værker, registreres kun i regionalkatalogen.
- 3) *Biografikatalogen*, der udgør en tredje sektion, er ligeledes et supplement til fagkatalogen og er nærmest at opfatte som en slags personregister til litteraturen i fagkatalogen. De enkelte værker bliver registreret i én alfabetisk række efter den omhandlede person.

Som det fremgår af *skemasiden* anvender systemet en *notation* af store bogstaver (i regionalkatalogen med foranstillet r, f.eks. r VS). Notationen fra skemanøglen genfindes som nævnt på fanekortene. Som hovedopdelingsgrundlag i *den historiske fagkatalog* bruges den *kronologiske* dimension (modsat *Ældre Samling*). Foruden det indledende afsnit med almindelig historie opereres der med følgende periodeinddeling:

Perioden - ca. 395 e. Kr.
Perioden ca. 395-1492
Perioden 1492-1789
Perioden 1789-

Udenlandske Afdeling

Skemaside fra den historiske fagkatalog. Det kongelige Bibliotek.

MRHP-MRM

MRHP-MRM

[Historie med hjælpevidenskaber, arkæologi, etnologi og religionshistorie]

[Almindelig og vesterlandsk historie]

[1789-]

[1920-45]

[Internationale forhold]

[Enkelte særlige emner etc. og staternes forhold hertil]

[Afrikanske, asiatiske og austronesiske anliggender]

[Asiatiske anliggender]

[Syd- og sydøstasiatiske anliggender]

MRHP	Ostindiske anliggender
MRHQ	Andre anliggender
MRHR	Centralasiatiske anliggender
MRHS	Østasiatiske anliggender
MRHT	Kinesiske og japanske anliggender
MRHU	Andre staters stilling hertil (alf.)
MRHV	Andre anliggender
MRHZ	Nordasiatiske anliggender
MRIH	Austronesiske anliggender og polaranliggender
MRIM	Sørøveri og kapervæsen
MRIR	Andre særlige internationale forhold og spørgsmål
MRK 1-9	Samfundslivets historie
MRKG	Materiale til samfundslivets historie
MRKK	Love og forordninger etc.
MRKM	Statistik, registre og regnskaber
MRKP	Landebeskrivelser (herunder rejsekildringer, journalistiske skildringer, dagbøger, memoirer etc.)
MRKR	Andet materiale
MRKT	Samfundsformer
MRKV	Social vækst og depression
MRKY	Andre almene emner
MRL	Enkelte europæiske og amerikanske stater (alf.)
MRLP	Enkelte stater og deres oversøiske besiddelser (kolonirigerne, Commonwealth etc.) (alf.)
MRM	Enkelte koloniområder, Commonwealthlande etc. (alf. inden for verdensdele)

Disse perioder underinddeles igen periodisk, perioden 1789- således i 1789-1870, 1870-1920, 1920-1945 og 1945-. Et værk, hvis indhold dækker mere end to af disse underperioder anbringes i hovedperioden, der i denne sammenhæng er den overordnede gruppe. Inden for hver periode eller underperiode er skemaerne stort set parallelle og består af følgende hovedgrupper:

- Indledende gruppe (bibliografi og hjælpefag)
- Almindelig og politisk historie (med geografisk underinddeling)
- Internationale forhold (herunder enkelte landes internationale forhold og enkelte emner, f.eks. krige)
- Samfundslivets historie (jvf. *skemaside*, s. 283)
  - Institutionernes historie
  - Social historie (forstået i ret snæver betydning; her bl.a. race-spørgsmål, socialpolitik samt demografi; socialhistorie i videre forstand, se overgruppen)
  - Økonomisk historie (alment og efter erhverv)
  - Enkelte samfundsgruppers, stænders, klassers og organisationers historie
  - Politiske, nationale etc. partier, bevægelse og strømninger
- Kulturhistorie (både åndsliv og materiel kultur)

Et værk kan efter nærmere regler placeres flere steder i historiekatalogen og i andre fagkataloger, f.eks. for nyeste tid i både historie og økonomi, historie og statskundskab. Da skemaerne er ret udfoldede, kan de være svære at overskue; navnlig kan det være svært at fastholde, hvad der er "trækkende" grupper. For den, der beskæftiger sig med et enkelt land, vil regionalkatalogen være et meget nyttigt udgangspunkt. (Den er endnu ikke stillet frem på katalogværelset).

Danske Afdeling.

DANSKE AFDELINGS 1.-2. *Samling* er også fortegnet i håndskrevne protokolkataloger, der som nævnt (*Introduktion*, s. 31) omfatter alle tre formater, men iøvrigt på samme måde som Udenlandske Afdelings Ældre

Samlings kataloger er både pladskatalog og systematisk katalog. Som det kunne ventes, indtager Danmark-Norge m.v. en helt dominerende rolle, men i katalogen optages alle dansk-norske værker om udenlandske emner efter de ovenfor anførte kriterier. Hovedklasserne i katalogerne er følgende:

- 1-7 Teologi.
- 8-9 Jura.
- 10-13 Medicin.
- 14 Filosofi.
- 15 Pædagogik.
- 16 Samfundsvidenskab.
- 17 Æstetik, kunst, idræt.
- 18 Matematik, regning, dynamik, statik, mekanik, maskinlære.
- 19 Astronomi.
- 20 Fysik, kemi, geologi.
- 21 Zoologi.
- 22 Botanik, mineralogi.
- 23 Handel, teknik, husholdning.
- 24 Landvæsen, planteavl.
- 25 Husdyrbrug, veterinærvæsen.
- 26 Havebrug, skovbrug, jagt, fiskeri.
- 27 Militærvæsen, søvæsen, bygningsvæsen.
- 28 Geografi og rejser.
- 29 Historiske hjælpevidenskaber.
- 30^{I-II} Historie.
- 31 Norden (oldtidsvidenskab, historie, kirkehistorie, topografi, fællesnordiske forhold).
- 32^{I-II} Danmarks almindelige topografi, Københavns topografi og historie.
- 33^{I-III} Danmarks specielle topografi.
- 34^{I-IV} Danmarks indre forhold.
- 35-38 Danmarks historie.
- 39 Færøerne, Island, Grønland, Vestindien.
- 40^{I-II} Slesvig og Holsten.
- 41 Norge.
- 42-46 Dansk personalhistorie.
- 47 Sprog.
- 48 Klassiske forfattere.

- 49-51 Lærde selskabers skrifter. Kritiske tidsskrifter. Litteraturhistorie. Bog- og biblioteksvæsen.
- 52 Samlede og blandede skrifter, breve og taler.
- 53-54 Poesi.
- 55-56 Drama.
- 57-58 Romaner og fortællinger.
- 59 Ordsprog, eventyr, fabler, skæmt.
- 60 Blandede tidsskrifter. Aviser udgivne i København og i Norge (de i Danmark udenfor København samt på Færøerne og i Island udgivne er ligesom de dansk-amerikanske og dansk-vestindiske deponeret i Universitetsbibliotekets 1. Afdeling og må benyttes i den derværende avislæsesal).

Katalogerne for faget *Historie*, 29-46 har følgende grupper:

- 29 Historiske hjælpevidenskaber: Kronologi, genealogi, heraldik, palæografi, numismatik, antikviteter, arkæologi, indskrifter.
- 30^I Historie. I almindelighed. Oldtiden. Middelalderen. Nyere tid. Enkelte lande: Tyskland (undtagen Preussen). Holland, Belgien.
- 30^{II} Historie. Enkelte lande: Storbritannien og Irland, Frankrig, Spanien, Portugal, Italien, Schweiz, Preussen, Østrig, Rusland, Tyrkiet, Grækenland, Asien, Afrika, Amerika, Australien.
- 31 Nordisk oldtidsvidenskab. De tre nordiske riger i almindelighed.
- 32 Danmarks geografi og topografi. 1. Rejser i Danmark. Danmarks geografi og topografi i almindelighed. Speciel topografi: Sjælland, København.
- 33 Danmarks geografi og topografi. 2. Speciel topografi: det øvrige land.
- 34^I Danmarks statistik. Danmarks stats- og kulturforhold: Statsforfatning. Statsforvaltning. Politivæsen. Kameralvæsen. Toldvæsen. Samfærdselsvæsen.
- 34^{II} Danmarks stats- og kulturforhold: Finansvæsen. Krigsvæsen. Kirkevæsen: Kirkehistorie og kirkeforfatning.
- 34^{III} Danmarks stats- og kulturforhold: Kulturhistorie. Videnskabelig kultur. Universitet. Skole. Videnskabelige samlinger. Videnskabelige og litterære selskaber. De skønne kunster i Danmark. Teatervæsen.

Danske Afdeling

- 34^{IV} Danmarks stats- og kulturforhold: Landboforhold. Landvæsen. Forstvæsen. Industri. Handel. Søfart. Fiskeri. Miscellanea.
- 35 Danmarks historie. 1. Til Christian den Femte.
- 36 Danmarks historie. 2. Frederik den Fjerde til Frederik den Femte.
- 37 Danmarks historie. 3. Christian den Syvende til Frederik den Syvende.
- 38 Danmarks historie. 4. Fra Christian den Niende.
- 39 Færøerne. Island. Grønland. De vestindiske besiddelser.
- 40^I Slesvig og Holsten (og Lauenburg). 1. Topografi.
- 40^{II} Slesvig og Holsten (og Lauenburg). 2. Indre forhold.
- 41^I Norge. 1. Topografi. Statistik og økonomi. Statsforfatning og statsforvaltning. Kirke- og undervisningsvæsen o.s.v.
- 41^{II} Norge. 2. Historie.
- 42 Dansk-norsk personalhistorie. I almindelighed. A-B.
- 43 Dansk-norsk personalhistorie. C-G.
44. Dansk-norsk personalhistorie. H-L.
- 45 Dansk-norsk personalhistorie. M-R.
- 46 Dansk-norsk personalhistorie. S-Ø.

Af særlige problemer ved søgningen i Danske Afdeling skal blot nævnes placeringen af tidvis danske områder, f. eks. Helgoland, der optræder både på Danske og Udenlandske Afdeling. Iøvrigt er vanskelighederne af samme art som ved de tidligere nævnte kataloger, blot er der her som oftest den afgørende forskel, at man ved, at bogen skal kunne findes i afdelingen. For de enkelte sider af historien, retshistorie, handels-historie m.v., må man gå til de respektive fagområders kataloger (8-9, 23 o.s.v.).

Selv om 1.-2. Samlings kataloger er ca. 50 år yngre end de tilsvarende kataloger for Udenlandske Afdelings Ældre Samling, var de alligevel ved at sprænges af indførsler, i mange tilfælde helt udskrevne og vanskelige at overskue, i slutningen af 1950erne. Efter forskellige overvejelser valgte biblioteket at lægge *Den danske Decimalklassedeling*, 4. udg., til grund for 3. Samling. Da dette system samtidig anvendes af alle danske folkebiblioteker og benyttes i *Dansk Bogfortegnelse* (se *Introduktionen* s. 40, note 4), var dette et betydningsfuldt skridt i retning af standardisering på et vigtigt biblioteksområde.

II DEN DANSKE DECIMALKLASSEDELING

DETTE FAGLIGT universelle klassifikationssystem er en variant af amerikaneren Dewey's Decimal Classification fra 1876. Decimal-systemerne har trods titalsystemets i klassifikationsmæssig henseende noget snærende bånd – ikke alle emner lader sig dele med 10 – takket være deres relative enkelhed og anvendelighed som opstillingssystemer vundet en helt dominerende stilling verden over.

Den danske Decimalklassedeling, der hidtil har foreligget i 4. udg., udsendt af Dansk bibliografisk Kontor 1954, vil formentlig inden længe foreligge i en ny noget ændret og ajourført udgave.

Dens hovedgrupper vil være velkendt for de fleste. En klar oversigt gives hos ANDERSEN (A 398), ss. 472-476. Det danske system adskiller sig fra Dewey ved en noget enklere notation. En enkelt emnegruppe er desuden anbragt anderledes, nemlig Geografi og rejser, der er placeret i 40, medens Dewey holder gruppen under 90.

Gruppen 90-99 fordeler sig eksempelvis som følger:

90-99 Historie

90	Historie i alm.	91	Historiske perioder
.1	Alm. kulturhistorie	.2	Oldtiden. Orienten. Jødefolket
.19	Alm. krigshistorie	.3	Klassisk arkæologi
.2	Historiske kort	.4	Den klassiske oldtids historie og antikviteter
.3	Historiske tidstavler. Avisårhbøger	.6	Middelalderens historie
.7	Historieforskningens metoder og filosofi	.7	Den nyere tids historie
.8	Historiske hjælpevidenskaber	.8	19. århundrede
.9	Historieskrivningens historie	.9	20. århundrede
		92	Frankrigs historie
		93	Englands historie

Den danske Decimalklassedeling

94	Tyskland og de gamle østrig-ungarske landes historie	96	Danmarks historie
		97	Andre europæiske lande
		98	Andre verdensdele
95	Nordens historie	99	Personalhistorie

Den største vanskelighed ved at bruge systemet er den store splittelse af mange emner, der egentlig hører sammen, men der bødes meget herpå ved det tilhørende emneordsregister. Tager man f. eks. emnet "krig", vil man skulle se 15.7 (den etiske side), 90.19 (krigshistorie), 62.27 (krigsvidenskab), 34.13 (krigsfanger), 13.9 (krigspsykologi), 33.29 (krigsøkonomi), 99.1 (krigsveteraner) o.s.v.

III
UNIVERSITETSBIBLIOTEKETS 1. AFDELING.

VEDRØRENDE UB I's kataloger er først og fremmest at bemærke, at der *ikke* her er en opdeling i en dansk afdeling, som rummer bøger om danske forhold og danske bøger om ethvert emne, plus en udenlandsk afdeling med ikke-danske bøger om ikke-danske forhold. På UB I er der én systematik, hvori indarbejdes alle de bøger, der tilgår biblioteket.

Katalogerne *A-Ø* vedrører Danmark. Af interesse for historikere kan nævnes i katalog *A* retshistorie, dansk statsret og forvaltningsret, og i katalog *A bis* folkeret vedrørende Danmark, f.eks. traktatsamlinger.

Katalog *B* omfatter arkæologi, krigshistorie og Danmarks indre forhold (bl.a. statistik, økonomi, samfærdsel, industri, landbrug, universiteter, skoler o.s.v.)

Katalogerne *C* og *D* er Danmarks specielle topografi. Katalog *E* er Danmarks historie, indledt med bibliografi, historiske hjælpevidenskaber og Nordens historie. Katalog *F* er dansk kirkehistorie og kulturhistorie.

I alle de nævnte kataloger er også indbefattet bøger om Norden som helhed, f.eks. nordisk arkæologi, kulturhistorie o.s.v.; disse er anbragt forrest i gruppen.

Katalog *G* er dansk personalhistorie og omfatter også norsk personalhistorie før 1814 og islandsk før 1918, alfabetisk ordnede efter de biograferedes efternavn. Katalog *K* omfatter tidsskrifter og aviser. Den suppleres af en specialkatalog over aviser på den særlige avislæsesal.

Katalog *S* omfatter Danmarks bilande og kolonier i almindelighed, katalog *T* specielt Island, Færøerne og Grønland, *V* De vestindiske Øer, og *Ø* Slesvig, Holsten og Lauenburg.

De følgende kataloger, der er opstillet i alfabetisk rækkefølge efter katalogbetegnelse, omfatter som sagt både danske og udenlandske bøger om ikke-danske emner. Nogle kataloger er moderniseret og ajourført, f.eks. Afrika, men i almindelighed henvises her til de blå sedler med indholdsfortegnelser, der er anbragt forrest i hver kasse.

Katalogerne *Afr.-Østr.* omfatter dels *geografiske* enheder med dertil hørende topografi, rejsebeskrivelser og historie, og dels *emneområder* ordnet efter et sædvanligt hierarkisk system. Af interesse for historikere er foruden de ”geografiske” kataloger, hvor *de enkelte landes historie* er anbragt, især følgende:

Ant. = antikviteter omfatter antikke samfundsforhold, indre forhold og kulturhistorie.

Ark. = klassisk arkæologi i modsætning til nordisk, der var i katalog *B.* Gruppen *Biogr.* = biografi og karakteristik (alfabetisk ordnet efter de biograferedes navne) er meget omfattende og vigtig for historikere. Det skal bemærkes, at levnedsskildringer af statsoverhoveder ikke findes her, men i de enkelte landes historie. Gruppen omfatter ikke nordisk biografi, idet dansk personalhistorie er i katalog *G*, svensk i *Sg.*, norsk efter 1814 i *Nge.* og finsk i *Finl.* Noget tilsvarende gælder for *Brv.* = brevsamlinger, hvor man for Nordens vedkommende må søge i *Sg.*, *Nge.*, *Finl.* og katalog *F* (danske brevsamlinger).

For katalog *Gr.* = Grækenland og *Ital.* = Italien noteres, at de kun omfatter disse områders historie i nyere tid. For oldtidens vedkommende henvises til katalog *Hist.* = historie.

Gruppen *Hist.* = Historie starter med bibliografi og med historiske hjælpevidenskaber, (dog ikke numismatik, der findes i katalog *Num.*, og palæografi, der er i katalog *S.B.* = skrift- og bogvæsen). Den omfatter i øvrigt historiske bøger, der ikke kan anbringes under ét land og er delt op i oldtidens, middelalderens og den nyere tids historie. Skematisk ser gruppen således ud:

Hist.   [Historie i alm.]
            Bibliografi
            Kronologi
            Diplomatik
            Sigillografi
            Genealogi
            Heraldik
            Ikonografi
            Alm. historie
            Kulturhistorie
            Oldtidens historie
            Middelalderens historie
            Den nyere tids historie

Universitetsbibliotekets 1. Afdeling

Gruppen *Jud.* = judaica omfatter jødernes historie, både i almindelighed og i enkelte lande, også i *Danmark*.

I gruppen *Jus.* = fremmed retsvidenskab findes enkelte landes statsret og forvaltningsret (÷ de nordiske lande) og bl.a. systematiske fremstillinger af folkeretten. Katalog *Krg.* = krigsvæsen og *Kst.* = kunst (historie) kan også være af betydning for historikere.

Pædagogik og undervisningsvæsen (katalog *Pdg.*) omfatter bl.a. enkelte landes universitets- og skoleforhold (÷ de nordiske lande).

I kataloget *Statsv.* = statsvidenskab er der meget at finde af interesse for en historiker. Gruppen omfatter bl.a. almindelig statslære, politik (historie), krig og fred, Folkeforbundet og FN. Endvidere sociologi, politisk økonomi (herunder u-landenes økonomi), handelshistorie og enkelte landes handelsforhold (igen ÷ de nordiske lande).

Enkelte landes kirkehistorie er overalt anbragt efter de enkelte landes historie, kirkehistorie i almindelighed er placeret i katalog *Th. bis.*

Om tidsskrifter skal til slut nævnes, at de står sammen med det emne de behandler, og at danske blandede tidsskrifter (f.eks. *Minerva* og *Tilskueren*) findes i katalog *K.*

IV
ODENSE UNIVERSITETSBIBLIOTEK.

ODENSE UNIVERSITETSBIBLIOTEK anvender i sin systematiske katalogisering "*Klassifikationssystem för svenska bibliotek*" (KSB), der i Sverige benyttes af såvel de videnskabelige biblioteker som folkebibliotekerne. Systemet bygger i og for sig på de samme grundprincipper som de forskellige decimalsystemer, men anvender *bogstaver* (i visse tilfælde kombinationer af bogstaver og tal) i sine notationer (signaturer). En række *hjælpetabeller* og brugen af forskellige *typografiske tegn*, ( ) , : , = o.s.v. tillader en yderligere nuancering inden for de enkelte grupper, hvorved aspekt, genre o.l. kan fremhæves. *Dobbeltplaceringer* anvendes i katalogerne; disse har iøvrigt en finere underinddeling end den, der anvendes ved bøgernes opstilling i de åbne magasiner (fagsale).

Hvert af bogstaverne fra A til Ö repræsenterer en *hovedgruppe*, dog således at X-Ö er forbeholdt specielle kategorier af biblioteksmateriale som musikaler, bånd, film, aviser m.v. Hovedgrupperne er i øvrigt følgende:

- A *Bog- og biblioteksvæsen*
- B *Blandede skrifter ("Allmänt och blandat")*
- C *Religion (herunder teologi)*
- D *Filosofi og psykologi*
- E *Pædagogik*
- F *Sprogvidenskab*
- G *Litteraturhistorie*
- H *Skønlitteratur*
- I *Kunst, musik, teater og film*
- J *Arkæologi*
- K *Historie*
- L *Biografi og genealogi*
- M *Etnografi og folkelivsforskning*
- N *Geografi*
- O *Rets- og statsvidenskab, sociologi ("Samhälls- och rättsvetenskap")*

- P *Teknik, industri og trafik*
- Q *Økonomi og næringsvæsen*
- R *Idræt, leg og spil*
- S *Krigsvæsen*
- T *Matematik*
- U *Naturvidenskab*
- V *Medicin*

Gruppen K *Historie* underinddeles ved hjælp af bogstaver (*geografisk*) og/eller tal (*kronologisk*). Helt konsekvent er dette dog ikke gennemført; således bruges for oldtidshistoriens vedkommende tal-kombinationer til at betegne såvel geografiske områder som tidsperioder, mens visse bogstaver benyttes til bestemte sider af historien, f.eks. økonomisk historie, krigshistorie o.l., samt til hjælpevidenskaberne. Ved anvendelse af hjælpeetabler og de typografiske tegn kan forskellige særlige aspekter udskilles i egne undergrupper, f.eks. kilder til en periodes historie, kendetegnet ved (u) efter den øvrige signatur. Følgende summariske oversigt, hvis grupper naturligvis for størstepartens vedkommende underinddeles yderligere adskillige gange, kan give et indtryk af systemets struktur:

- K *Historie i almindelighed*
- K.2 *Oldtiden*
- K.3 *Middelalderen*
- K.4 *Nyere tid*
- K.5 *Tiden efter 1914*

- Ka *Europas historie i almindelighed*
- Kb *Nordens historie i almindelighed*
- Kc *Sveriges historie*
- Kd *Øvrige nordiske landes historie*
- Kda *Danmarks historie*
- Kdb *Norges historie*
- Kdc *Islands historie*
- Kdd *Finlands historie*
- Ke *Englands historie*
- Kes *Skotlands historie*
- Ket *Irlands historie*
- Kf *Mellemeuropas historie*
- Kfa *Tysklands historie*

Kfb	Østrigs historie
Kfc	Ungarns historie
Kfd	Tjekkoslavakiets historie
Kg	<i>Holland og Belgiens historie (Nederlandene før 1572)</i>
Kga	Hollands historie
Kgb	Belgiens historie
Kgc	Luxemburgs historie
Kh	<i>Schweiz' historie</i>
Ki	<i>Italiens historie</i>
Kj	<i>Frankrigs historie</i>
Kk	<i>Spaniens historie</i>
Kl	<i>Portugals historie</i>
Km	<i>Østeuropas historie</i>
Kma	Ruslands historie
Kmb	Polens historie
Kmc	De baltiske landes historie
Kmd	Ukraines historie
Kme	Hvideruslands historie
Kn	<i>Balkanlandenes historie</i>
Kna	Rumæniens historie
Knb	Jugoslaviens historie
Knc	Bulgariens historie
Knd	Grækenlands historie
Knf	Albaniens historie
Ko	<i>Asiens historie</i>
Koa	Forasiens historie
Kob	Forindiens historie
Koc	Bagindiens historie
Kod	Indonesiens historie
Koe	Østasiens historie
Koea	Kinas historie
Koeb	Koreas historie
Koec	Japans historie
Kof	Centralasiens historie
Kog	Sibiriens historie
Kp	<i>Afrikas historie</i>
Kq	<i>Amerikas historie</i>
Kqa	Forenede Staters historie
Kqb	Kanadas historie
Kqc	Mexicos og Centralamerikas historie

Kqd	Sydamerikas historie
Kr	<i>Australiens og Oceaniens historie</i>
Ks	<i>Polarlandenes historie</i>
Kt	<i>Kulturhistorie i almindelighed</i>
Ku	<i>Social historie i almindelighed</i>
Kv	<i>Økonomisk historie i almindelighed</i>
Kx	<i>Krigshistorie i almindelighed</i>
Ky	<i>Historiske hjælpevidenskaber</i>
Kya	Diplomatik
Kyb	Heraldik
Kyc	Sfragistik
Kyd	Flag
Kye	Emblematik
Kyf	Rang- og titelvæsen
Kyg	Kronologi
Kyh	Numismatik
Kyi	Ordensvæsen.

De enkelte landes historie underinddeles kronologisk ved hjælp af tal, og en vidtgående harmonisering af disse underinddelinger er naturligvis tilstræbt, omend man ifølge sagens natur ikke altid kan benytte de samme perioder. Kfa.41 betyder således Tysklands historie 1500-1648, men Kma.41 Ruslands historie 1533-1682.

En række af de øvrige hovedgrupper indeholder naturligvis også litteratur af interesse for historikere; man kan således pege på C *Religion* (Cj *Kirkehistorie*), I *Kunst* m.m. (Ib *Kunsthistorie*), J *Arkæologi*, M *Etnografi*, N *Geografi* (her placeres den egentlige lokalhistorie), Q *Økonomi* og S *Krigsvæsen*, idet det dog bemærkes, at de to sidstnævnte discipliners historiske aspekt skal søges under henholdsvis Kv og Kx. Den for historikeren vigtigste gruppe uden for K er dog O, der indeholder de samfundsvidenskabelige fag (minus økonomi). En oversigt over hovedinddelingen gives derfor her:

Oa	<i>Sociologi</i>
Ob	<i>Internationale forhold og organisationer</i>
Oc	<i>Statskundskab og politik</i>
Od	<i>Forvaltning</i>
Oe	<i>Retsvidenskab</i>
Oh	<i>Sociale spørgsmål og socialpolitik</i>
Oi	<i>Statistik</i>

Ok	<i>Forsikringsvæsen</i>
Om	<i>Kooperation</i>

Om gruppen L *Biografi og genealogi* bemærkes, at den indeholder alle de almene biografiske opslagsværker; biografier over enkeltpersoner skal derimod søges i de faglige grupper, hvori de biograferede personer sagligt hører hjemme (digtere i G, filosoffer i D, billedkunstnere i I o.s.v.) eller, hvor det drejer sig om "historiske personer" i snævrere forstand, altså statsmænd, krigshelte o.s.v., under det lands og den periodes historie, hvori den pågældende levede.

Odense Universitetsbibliotek har endnu kun katalogiseret en ganske ringe del af bogbestanden endeligt (vel ikke mere end 2-3% i skrivende stund, d.v.s. efteråret 1969); lånerne vil derfor først om en årrække kunne forvente at finde en færdig systematisk katalog efter ovenstående retningslinier. Et lyspunkt for historikeren er dog, at så at sige alle de færdigkatalogiserede bøger tilhører gruppen K *Historie*.

V
STATSBIBLIOTEKET

HISTORIKEREN ER på Statsbiblioteket vanskeligere stillet end de fleste andre fagfolk, fordi hans fag er et *aspekt*, der kan anlægges inden for så at sige alle fag. På et universalbibliotek vil der derfor være en tendens til at placere de historiske discipliner vedrørende et fag *ved pågældende fag*, mens f.eks. et historisk institutbibliotek snarere ville anskue disse emner som historiske randområder eller måske ligefrem som sektioner af faget. På Statsbiblioteket må historikeren vænne sig til at betragte f.eks. reformationens historie som et kirkehistorisk anliggende, medens reformationstidens historie naturligvis skal søges ved historie. En bog om Luthers placering i reformationsrøret skal derimod findes ved tysk personalhistorie. Et emne som Folkeforbundet må betragtes som statsvidenskab, medens dets virke for løsning af enkeltstående politiske situationer hører hjemme i det historiske begivenhedsforløb, og en bog om Wilson og hans folkeforbundside vil være at søge ved amerikansk personalhistorie. Handelshistoriens almindelige udvikling placeres ved samfundsvidenskab, det enkelte lands handelshistorie under pågældende land, og den enkelte vares handelshistorie følger placeringen af varefabrikationen (tehandel under nærings- og nydelsesmidler i faggruppen husvæsen, klædehandel under tekstiler i gruppen teknik og studehandel under kvægavl i gruppen landbrug).

En historiker vil således ikke kunne klare sig med faggruppen *Historie* på Statsbiblioteket, men må være indstillet på at søge sine emner i en række af bibliotekets faggrupper *uden for* det systematiske kartotek. Grupperne kunsthistorie, kirkehistorie, religionsvidenskab, retsvidenskab, samfundsvidenskab, statsvidenskab, kulturhistorie (der f.eks. omfatter arkæologi) og teknik vil være grupper, der meget hyppigt må inddrages for at yde historikeren det fornødne udbytte af Statsbibliotekets systematik. I givne situationer vil også en række andre faggrupper kunne blive til nytte.

Den *topografiske* sontring vil være mere naturlig for en historiker. Der er intet overraskende i, at Sveriges historie skal søges under Sverige og Tysklands historie under Tyskland. I disse grupper samles litteratu-

ren om et enkelt lands geografi og beskrivelse, samfundsudvikling og historie. For Danmarks vedkommende er emnerne skilt i grupperne: Danmarks almindelige og specielle beskrivelse, Danmarks økonomi og Danmarks historie, hvoraf speciel beskrivelse omfatter enkeltlokaliteter ordnet i alfabetisk følge. En tilsvarende opdeling findes i litteraturen om Slesvig-Holstens beskrivelse, samfundsudvikling og historie, blot er stoffet her dissekeret ud på væsentlig flere smågrupper. Knyttet til det enkelte lands topografiske gruppe findes en meget stor gruppe *personalhistorie*, hvoraf enkeltbiografierne er opført alfabetisk efter den biograferede person. For Danmarks og Slesvig-Holstens vedkommende udgør personalhistorie to selvstændige grupper: almindelig personalhistorie (omfattende biografisamlinger, genealogi m.m.) og speciel personalhistorie (enkeltpersoner og -slægter). Topgrafisk/biografiske grupper findes for de fleste europæiske lande, i enkelte tilfælde er flere lande slået sammen. Tilsvarende grupper findes for de 4 andre verdensdele: Afrika, Asien, Amerika og Australien. Den skarpe sondring efter verdensdele vanskeliggør efterforskning af f.eks. et emne som Mellemøsten.

For at få indtryk af, hvilke emner, gruppen "*Historie i almindelighed*" omfatter, må man altså først udskille den litteratur, der går til disse omtalte faglige og topografisk/biografiske grupper. Af den "rene" verdenshistorie er i øvrigt fire emner skilt ud i særlige grupper: Hellas (det antike Grækenland), Romerriget, 1. og 2. verdenskrig, den sidste dog med den væsentlige begrænsning, at krigens asiatiske afsnit skal søges under gruppen Asien. Den herved begrænsede del af faget Historie placeres i gruppen Historie (i alm.). Det politiske forhold mellem to eller flere stater vil i reglen være at finde her, medens krige placeres under det land, hvori de udspiller sig. Dette medfører, at krigene 1848-50 og 1864 er placeret i særgrupper under Slesvig-Holsten. En undtagelse er revolutions- og Napoleonskrigene, der skal søges ved Frankrig.

Inden for den enkelte systematiske faggruppe er bøgerne placeret i *nummererede emnegrupper* og en oversigt over disse grupper repræsenterer nøglen til at orientere sig i faggruppen. Har man i oversigten fundet frem til den eller de nummererede grupper, man mener at have brug for, vil disse kunne findes afmærkede med fanekort i det systematiske kartotek, der faggruppevis er hæftet i nummerrækkefølge i et større eller mindre antal småbind, de såkaldte ledenerbind. Af illustrationen (ss. 302-305) ses en prøve på *faggruppeoversigten*. De overordnede grupper i systemet er placeret yderst til venstre på siden, me-

dens undergrupperne i takt med deres placering rykkes ind mod midten af siden. Historie er delt i 4 overgrupper:

I Alm.	(gruppe 1-57)
Oldtiden	(gruppe 58-78)
Middelalderen	(gruppe 79-94)
Nyere Tid	(gruppe 95-133)

Heraf fremgår, at "I Alm." (1-57) må omfatte værker, der ikke tidsmæssigt er begrænset til en enkelt af de 3 flg. overgrupper. På lignende vis lader 1. overgruppe sig opdele i "Alm. skrifter" (2-56) og "Specielle emner" (57). "Alm. skrifter" lader sig opdele i:

Begreb og System o.s.v. (3-32)
Historieskrivningens Historie (33)
Møder, Institutioner (34)

Historiens Filosofi (50-55)

Er man interesseret i emnet historisk kronologi og kalendervæsen, kan man altså ikke nøjes med at se i gr. 10, da emnet efter systemet omfatter grupperne 10-23; men en findeling af emnet lader sig yderligere foretage. Emnets historie findes i grupperne 13-18 og almindelige skrifter i gruppe 19-22. Da gr. 20 omfatter skrifter trykt før 1800, gr. 21 skrifter fra det 19. årh. og gr. 22 skrifter fra det 20. årh., må gr. 19 følgelig være en "tom gruppe", der faktisk kun repræsenterer overskriften. Den samme skæbne rammer f.eks. gr. 10 og 11 og adskillige andre numre i systemet. For at undgå denne ulempe har man i de senere år undladt at lade systemets gruppeoverskrifter nummerere i tilfælde, hvor de umuligt ville kunne repræsentere en gruppe (som f.eks. 10, 11 og 19). Man må således regne med at træffe ældre systematiserede faggrupper som historie med "fødte tomme" grupper side om side med nyere systematiserede faggrupper, hvor systemets "nøgne" overskrifter er holdt uden for nummereringer.

Vil man anvende systemet effektivt må man under eftersøgningen af litteratur om et specielt emne ikke lade sig nøje med den eller de grupper, hvor dette specielle emne er placeret. Det må ikke overses, at overordnede grupper i systemet rummer emnet i bredere belysning, og sideordnede grupper i systemet kan rumme almene skrifter, hvor det

specielle emne kan være behandlet, måske endda bedre end i det litteraturudvalg, der findes i gruppen med det specielle emne. I historiegruppen 93 findes bøger om enkelte korstog, i 91-92 om korstogene i almindelighed. Et moderne værk fra 1960'erne om korstogene vil i de fleste tilfælde være at foretrække frem for eventuelt en ældre bog fra slutn. af 19. årh. om 1. korstog, selvom det måske netop er 1. korstog, man skal beskæftige sig med. I det mindste er gruppe 91-92 et nyttigt supplement til gr. 93.

Statsbiblioteket

Uddrag af en faggruppeoversigt. Statsbiblioteket.

Historie i Alm.

- - -

I Alm.

2 Alm.Skrifter

3 Begreb og System. Studium og Metode. Undervisning

4 I Alm.

5 Alm.Skrifter (*Undervisning se 9*)

6 Indtil 1800

7 1801 - 1900

8 1901 flg.

9 Andre Skrifter (*spec. Historieundervisning*)

10 Kronologi. Kalendervæsen

11 I Alm.

12 Forskelligt indledende

13 Historie

14 I Alm. (*spec. Enkelte Tidstrøm*)

15 Hos enkelte Lande og Folk

16 Nordiske Lande (*og Norden i Alm.*)

17 Andre enkelte Lande i Europa

18 Enkelte fremmede Verdensdele

19 Alm.Skrifter

20 Indtil 1800

21 1801 - 1900

22 1901 flg.

23 Specielt (*enkelte Kalendersystemer se 11*)

24 Diplomati. Sfragistik. Arkivvæsen

25 I Alm. og Diplomati. i Alm.

26 Forskelligt indledende

27 Alm.Skrifter

28 Indtil 1800

29 1801 flg.

30 Specielt

31 Sfragistik

32 Arkivvæsen

33^T Historieskrivningens Historie (Historiografi) (*spec. Enkelte Lande*)

34 Møder. Institutioner. (Foreninger. Museer) (*Arkiver se 26*) ^{II} *Bibliografi*

35 Kort

36 Billedværker

37 Skemaer. Tidstavler. Register

og Samlinger

I Alm.

*2 Enkelte Lande
31-32 spec. enkelte
(1901)*

(I Alm.)

(Alm.Skrifter)

38 Blandede Skrifter af flere Forfattere.Kildesamlinger

39 Encyklopædi. Skrifter af blandet Indhold. Essays

40 Indtil 1800

(Samlingen af *flaa Trf. se 38*)

41 1801 - 1900

42 1901 flg.

43 Alm.systematiske Skrifter

44 I Alm.

45 Indtil 1700

46 1701 - 1800

47 1801 - 1900

48 1901 flg.

49 Større Tidsrum

50 Historiens Filosofi

51 Forskelligt indledende

52 Andre Skrifter

53 Indtil 1800

54 1801 - 1900

55 1901 flg.

56 Andre alm.Skrifter (*se Lexica*)

57 Specielle Emner

58 Oldtiden (*se 31 se 70*)

59 I Alm.

60 Forskelligt indledende

61 Kort Billeder

62 Lexica

63 Andre Skrifter

64 Indtil 1800

65 1801 - 1900

66 1901 flg.

67 Den ældste Tid. "Orienten".

68 Skrifter indtil 1900

69 Skrifter 1901 flg.

70 Den klassiske Oldtid i Alm. (*Orientalen se 67*)

71 Forskelligt indledende

72 Historie (*se Oldtidsvidenskabens Hist.*)

73 Lexica

74 Andre Skrifter (*Titeluden og Billeder se 71*)

75 Indtil 1800

76 1801 - 1900

(Oldtiden)

(Den klassiske Oldtid)

(Andre Skrifter)

77 1901 - 1925

78 1926 flg.

79 Middelalderen (*evt. + Renassancen*)

80 I Alm.

81 Forskelligt indledende

82 Andre Skrifter

83 Indtil 1900

84 1901 flg.

85 Folkevandringstiden. Eldre Middelalder (*til ca. 1100*)

86 Alm. og forskelligt

87 Enkelte Folkestammer (*alfab. e. Navn*) (*Germaner i Alm. se 86*)

88 Korstogene. Yngre Middelalder

89 Korstogene

90 Alm. Skrifter

91 Indtil 1800

92 1801 flg.

93 Enkelte Korstog (*kronolog. e. Korstog*) (*D. 4. Korstog se 86*)

94 Andre Skrifter

95 Nyere Tid

96 I Alm.

97 Alm. Skrifter

98 Forskelligt indledende

99 Blandede Skrifter. Essays (*af flere Forff. se 98*)

100 Alm. systematiske Skrifter

101 Specielt (*af flere Forff. se 98*)

102 Tiden indtil ca. 1600 (*spec. Renassancen*) (*sml. 79*)

103 17. og 18. Aarhundrede

104 I Alm.

105 17. Aarhundrede

106 18. Aarhundrede

107 I Alm.

108 Forskelligt indledende

109 Alm. Skrifter (*Bland. Sk. af flere Forff. se 108*)

110 Specielt

(Nyere Tid)

- /// 19. og 20. Aarhundrede
    - //2 I Alm.
    - //3 Forskelligt indledende
    - //4 Andre Skrifter
  - //5 19. Aarhundrede
    - //6 I Alm.
    - //7 Alm. Skrifter
    - //8 I Alm.
    - //9 Forskelligt indledende
    - //10 Alm. Skrifter
    - //11 Indtil 1900
    - //12 1901 flg.
    - //13 Større Tidsrum
    - //14 Specielt (*Kritik i Alm. s. 117*) (*Seismologiske skrifter idler. s. 120*)
  - //25 Tiden indtil 1850
    - //26 I Alm.
    - //27 Enkelt Afsnit (*spec. Enkelt Kongresser (alfab. ord.)*)
    - //28 Tiden 1851 flg.
  - //29 20. Aarhundrede
    - 130 I Alm.
    - 131 1900-1918 (*incl.*)
    - 132 1919 (*ex. 1918-*)-1945 (*incl.*)
    - 133 1946 (*ex. 1945-*)— (*spec. NATO*).
-
-

VI
ADRESSELISTE OVER BIBLIOTEKER OG ARKIVER

Biblioteker og institutter.

København.

ARBEJDERBEVÆGELSENS BIBLIOTEK OG ARKIV.

Hjalmar Brantings Plads 8, 2100 Kbh. Ø.

tlf. (01) TR 1360.

Læsesal og hjemlån: mandag 14-19,

tirsdag, onsdag og torsdag 14-16, fredag 14-18.

CENTRALINSTITUTTET FOR NORDISK ASIENSFORSKNING.

Kejsergade 2, Kbh. K.

tlf. (01) 11 12 71 og 11 16 86 og 14 49 64.

Åbent hverdag 10-16 (lørdag undt.).

Ingen hjemlån.

DANMARKS BIBLIOTEKSSKOLES BIBLIOTEK.

Birketinget 6, 2300 Kbh. S.

tlf. (01) 58 60 66.

Hjemlån: 9-15 (lørdag undt.).

DANMARKS LÆRERHØJSKOLES BIBLIOTEK.

Emdrupborg, Emdrupvej 101, 2400 Kbh. NV.

tlf. (01) 69 66 33, lokal 217.

Katalogværelse: 10-16.

Lukket i skoleferierne.

Udlån gennem Bibliotekernes Oplysningskontor.

DANMARKS STATISTIKS BIBLIOTEK.

Frederiksholms Kanal 27, værelse 37, 1220 Kbh. K.

tlf. (01) 12 16 75, lokal 39.

Læsesal og hjemlån: 12.30-16.30 (lørdag undt.).

Adresseliste

DANSK FOLKEMINDESAMLING.

Danmarks Biblioteksskole, Birketinget 6, 2300 Kbh. S.

tlf. (01) 15 17 76.

Hjemlån og læsesal: 10-15.

FOLKETINGETS BIBLIOTEK.

Folketinget, Christiansborg, 1218 Kbh. K.

tlf. (01) 11 66 00, lokal 233.

Læsesal og hjemlån: i mødeperioden 10-18 (lørdag undt.), uden for mødeperioden 13 15 (lørdag undt.).

FREDERIKSBERG KOMMUNES HOVEDBIBLIOTEK.

Solbjergvej 21-25, 2000 Kbh. F.

tlf. (01) 34 48 77.

Udlån: mandag-fredag 10-20, lørdag 10 16.

Læsesal og oplysning: hverd. 9-22 (juni-aug. hverd.9-20, lørdage 9-16).

Søndage hele året 13-18.

GENTOFTE KOMMUNES HOVEDBIBLIOTEK.

Øregårdsallé 7, 2900 Hellerup.

tlf. (01) HE 7500.

Udlån: 10-20, lørdag 10-16.

Læsesal og oplysning: 10-21.30.

(15/6-15/8 10-20) lørdag 10-16.

HANDELSHØJSKOLENS BIBLIOTEK.

Jul. Thomsens Plads 10, 1925 Kbh. V.

tlf. (01) 35 15 36.

Læsesal og hjemlån: sept.-april 10-21, maj 10-20 juni og august 10-18, juli 10-17, alle lørdage 10-17.

HISTORISK INSTITUT. KØBENHAVNS UNIVERSITET.

Bispetervet 3, 1167 Kbh. K.

tlf. (01) MI 1066.

Læsesal: 9-22 (lørdag 9-16) i semestrene.

Adgang for studerende mod depositum for nøgle.

Intet hjemlån.

Adresseliste

INSTITUT FOR SAMTIDSHISTORIE OG STATSKUNDSKAB. KØBENHAVNS UNIVERSITET.

Rosenborggade 15, 1130 Kbh. K.

tlf. (01) 11 41 53.

Læsesal: 9-22.

Begrænset hjemlån efter aftale.

Adgang mod depositum for nøgle.

INSTITUT FOR ØKONOMISK HISTORIE. KØBENHAVNS UNIVERSITET.

Midlertidig adresse:

Frederiksholms Kanal 4, 1220 Kbh. K.

tlf. (01) 14 10 02.

Fra 1971:

Nørregade 7, 1165 Kbh. K.

Samme tlf.

Åbent 10-16.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK.

Christians Brygge 8, 1219 Kbh. K.

tlf. (01) 15 01 11. Telex 5009.

Forespørgsler og bogbestillinger: (01) 15 99 78 og 15 99 82 kl. 9-12.

Læsesal: 9-21 (1/5-31/8: 9-19), ekspedition: 10-16 (lørdag 10-15).

Udlån: 12-16 (lørdag 12-15) (lukket mellem jul og nytår).

Afhentning af bestilte bøger og aflevering af lånte bøger kan uden for udlånets åbningstid ske på læsesalen eller i katalogværelset.

DET KONGELIGE GARNISONSbibliOTEK.

Søndre Magasin, Kastellet, 2100 Kbh. Ø.

tlf. (01) 11 22 33, lokal 428.

Læsesal og hjemlån: 13.30-17 (lørdag undt.).

KUNSTAKADEMIETS BIBLIOTEK.

Kongens Nytorv 1, 1050 Kbh. K.

tlf. (01) 12 86 59 og 12 68 60.

Forespørgsler, læsesal og hjemlån:

1/10-30/4: 10-18 (onsdag 10-21, lørdag 10-14) og 1/5-30/9: 10-17 (onsdag 10-20, lørdag 10-14).

Adresseliste

DANMARKS VETERINÆR- OG JORDBRUGSBIBLIOTEK. DEN KGL. VETERINÆR- OG LANDBOHØJSKOLE.

Bülowsvej 13, 1870 Kbh. V.

tlf. (01) 21 81 71. Telex 5061.

Læsesal: 9-18.

Udlån: 10-18.

Onsdag holdes læsesal og udlån åbent til 21, lørdag til 16, juli-august daglig til 14.

KØBENHAVNS KOMMUNES HOVEDBIBLIOTEK.

Kultorget 2, 1175 Kbh. K.

tlf. (01) MI 6070.

Udlån: 10-20, lørdag 10-16.

Læsesal og oplysning: 10-22 (maj-aug. 10-20), lørdag 10-16. Søndag 14-20.

MARINENS BIBLIOTEK.

Overgaden oven Vandet 62B, 1415 Kbh. K.

tlf. (01) SU 7382. Bibliotekar SU 3293.

Åbent for hjemlån: 9-15 (lørdag 9-12), torsdag dog 9-16.30.

1/6-31/8 lukket lørdag.

NATIONALMUSEETS BOGSAMLINGER.

Ny Vestergade 10, 1471 Kbh. K.

tlf. (01) MI 8660, lokal 268.

Åbent: 10-15 (lørdag undt.).

Begrænset hjemlån.

STATENS PÆDAGOGISKE STUDIESAMLING.

Frederiksberg Allé 22, 1820 Kbh. V.

tlf. (01) VE 8136. Telex 9163.

Læsesal og hjemlån: 10-17 (lørdag 10-14).

DANMARKS TEKNISKE BIBLIOTEK.

Øster Voldgade 10, 1350 Kbh. K.

tlf. (01) 14 85 50. Telex 5048.

Læsesale og hjemlån: mandag-torsdag 9-18, fredag 9-21, lørdag 9-16.

I juni, juli og august: mandag-fredag 9-18, lørdag 9-13.

Lyngby Afd. Lundtoftevej 100, 2800 Lyngby. tlf. (01) 88 19 22.

Åbent: mandag-fredag 9-17.

Adresseliste

TØJHUSEETS BIBLIOTEK.

Frederiksholms Kanal 29, 1220 Kbh. K.

tlf. (01) 11 60 37.

Læsesal: 12-16 (lørdag 10-12).

Begrænset hjemlån.

UNIVERSITETSBIBLIOTEKETS 1. AFDELING.

Fiolstræde 1, 1171 Kbh. K.

tlf. (01) MI 875.

Forespørgsler og bogbestillinger 9-12.

Læsesal: 9-21 (1/5-31/8: 9-19).

Hjemlån: 12-16 (lørdag 12-15) (lukket mellem jul og nytår).

Afhentning af bestilte bøger og aflevering af lånte bøger kan uden for udlånstiden ske på læsesalen.

ØKONOMISK INSTITUT. KØBENHAVNS UNIVERSITET.

Studiestræde 6, 1455 Kbh. K.

tlf. (01) 14 51 82, kl. 10-11.30 og 14-14.30.

Læsesal: 9-20 (lørdag 9-14) i semestrene. Adgang kun for studerende mod depositum for nøgle. Hjemlån gennem andre biblioteker i begrænset omfang.

Odense.

ODENSE CENTRALBIBLIOTEK.

Klosterbakken 2, 5000 Odense.

tlf. (09) 12 72 27.

Åbent hverdage 10-20 (lørdag 10-14).

ODENSE UNIVERSITETSBIBLIOTEK.

Islandsgade 2, 5000 Odense.

tlf. (09) 13 61 61.

Åbent: mandag-fredag 8.15-17.30, onsdag tillige 17.30-22.30. Den sidste time af åbningstiden kan der ikke forventes ekspedition fra magasinerne.

Bibliotekets ekspeditionskontor: værelse E 201, Hjallesøvej 230, 5000 Odense. Tlf. (09) 13 66 00. Åbent: mandag-fredag 13-16.30.

Adresseliste

Århus.

ÅRHUS KOMMUNES BIBLIOTEKER.

Mølleparken, 8000 Århus C.

tlf. (06) 13 66 22.

Åbent: hverdag 10 20 (maj-aug. 10 19), lørdage 10 14.

INSTITUT FOR STATSKUNDSKAB. ÅRHUS UNIVERSITET.

Universitetsparken, 8000 Århus C.

tlf. (06) 13 01 11.

Åbent: 8-22.00 (lørdag 8 16.30).

Kontor åbent: 8.30 17.00 (lørdag lukket).

INSTITUT FOR NYERE HISTORIE. ÅRHUS UNIVERSITET.

Universitetsparken, 8000 Århus C.

tlf. (06) 13 67 11.

Åbent: 10-14.

INSTITUT FOR OLDTID OG MIDDELALDER.

ÅRHUS UNIVERSITET.

Universitetsparken, 8000 Århus C.

Åbent 10-14.

STATSBIBLIOTEKET.

Universitetsparken, 8000 Århus C.

tlf. (06) 12 20 22. Telex 4515.

Læsesal: 9-21 (1/5-31/8: 9-19).

Katalogsal: 9-21 (1/5-31/8: 9-19).

Udlån: 9-15.30, lørdag 9-13.30.

Bogbestilling: 9-12 på tlf. (06) 12 20 22.

Al henvendelse om bestilte bøger og aflevering af lånte bøger må uden for udlånets åbningstid ske gennem læsesalen.

ØKONOMISK INSTITUT. ÅRHUS UNIVERSITET.

Universitetsparken, 8000 Århus C.

tlf. (06) 13 01 11.

Åbent: 8.00-22.00 (lørdag 8-17).

Ekspedition: 9-12 (lørdag lukket).

Adresseliste

Arkiver.

ERHVERVSARKIVET.

Vester Allé 12, 8000 Århus C.

tlf. (06) 12 85 33.

Åbent: 10 15, lørdag 10 12.

LANDSARKIVET FOR DE SØNDERJYDSKE LANDSDELE.

Haderslevvej 45, 6200 Åbenrå.

tlf. (04) 62 27 04.

Læsesal: 9-16, lørdag 9-17.

LANDSARKIVET FOR FYN.

Jernbanegade 36, 5000 Odense.

tlf. (09) 12 58 85 og 14 04 71.

Læsesal: åben 9-16 hverdage.

LANDSARKIVET FOR NØRREJYLLAND.

Ll. Sct. Hansgade 5, 8800 Viborg.

tlf. (06) 62 17 88.

Læsesal: alle hverdage 9-17.

Kont.: 9-16, lørdag 9-13.

LANDSARKIVET FOR SJÆLLAND, LOLLAND-FALSTER OG BORNHOLM.

Jagtvejen 10, 2200 Kbh. N.

tlf. (01) 39 35 20.

Åbent: hverdage 9-17.

Ekspedition: 9-12 og 13-15.30.

RIGSARKIVET.

Rigsdagsgården 9, 1218 Kbh. K.

tlf. (01) 12 38 78.

Læsesal: 9-17 (lørdag 9-14 i sommermånederne).

Ekspedition: 9-15.30 (lørdag 9-14 i sommermånederne).

Intet hjemlån.

REGISTER

REGISTER

Registret omfatter alene *Bibliografien*, ikke *Introduktionen*. Medtaget er forfattere, redaktører, udgivere, udgivelseskaber samt anonyme. Anonymer er trykt med kursiv, de øvrige med almindelig skrift. Angående henvisningernes opbygning se indledningen til *Bibliografien* s. 59-61. Dog er i registeret henvisninger til enkelte bind af et nr. anført således: A 14:18.

Ved alfabetiseringen er anvendt princippet "ingenting før noget". Indgangsordet for anonyme og udgivelseskaber er det første ord efter en evt. artikel. Der er skelnet mellem v og w; ä, ö og ü er indordnet uden hensyntagen til omlydstegnene. Titler, der begynder med et tal, er anbragt efter tallets stavemåde på det respektive sprog. Navne forbundet med bindestreg betragtes som ét. Hvor to efternavne anvendes, vil begge være anført som indgange i registret.

A

Abriss der Geschichte aussereuropäischer Kulturen, A 603

ABS Guide to Recent Publications in the Social and Behavioral Sciences, A 531

Academia litterarum Germanica, B 180

Academia Scientiarum Austriaca, B 154

Académie internationale de science politique et d'histoire constitutionnelle, A 1019

Academy of Political Science, A 1017

Accessionskatalog, A 373. F 78/79

Accessionskatalog över utländsk litteratur i svenska forskningsbibliotek, A 384

Achen, S. T., F 83

Acta archaeologica, A 790

Acta pontificum Danica, C 151

Acta Sanctorum, C 142

Acta sociologica, A 1038

Actualité de l'histoire, E 411

Adam, L., A 814

Adams, A. E., E 266-267

Adams, D. K., E 177

Adams, J. T., A 595

Adelung, J. C., A 634

Adler, A 830

Adolphus, L., A 462

Africa, A 1070

Africa. A Handbook, E 366

Africa Diary. Weekly Diary of African Events, A 740

- Africa, T. W., A 243
Africa in the Modern World, E 128
African Recorder, A 740
 Afzelius, A., C 161
 Agar, H., A 144:10
 Ahlberg, A., A 165
 Ahnlund, N., D 81, 81:1. E 425. F 57
 Aigrain, R., C 70:5
Aktstykker og Oplysninger til Rigsraadets og Stændermødernes Historie i Christian IV's Tid, D 141
Aktstykker og oplysninger til rigsrådets og stændermødernes historie i Frederik III's tid, D 142
Aktstykker og Oplysninger til Statskolegiets Historie 1660-1676, D 143
Aktuelle Bibliographien des Europa-Archivs, E 331
Aktuelle kort, E 388
 Albertini, E., B 16:4
 Albin, P., E 469
 Albion, G., A 255
 Albrecht-Carrié, R., E 97, 309
 Alden, J. B., A 145:4
Alfabetisk liste over det kongelige biblioteks nyerhvervelser af løbende udenlandske periodica og serier i årene 1953-65, A 369
Algemene Geschiedenis der Nederlanden, A 77. C 32. D 56. E 100
 Algreen-Ussing, T., F 182, 185
 Alimen, M.-H., B 8:1
 Allardt, E., A 896
Allemagne et les problèmes de la paix pendant la première guerre mondiale, E 498
 Allen, C. F., D 144
 Allen, J. W., D 127
Allgemeine deutsche Biographie, A 689
Allgemeines Gelehrten-Lexicon . . ., A 634
Allgemeines Lexikon der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart, A 312d
 Alsdorf, L., A 114
 Alstyne, R. W. van, E 178
 Altamira, R., A 86
 Amann, É., C 70:6-7
 Amann, P., D 109
America: History and Life, A 446
 American Academy of Political and Social Science, A 995
American Behavioral Scientist, A 531
American Bibliography of Russian and East European Studies for . . ., A 436
 American Economic Association, A 1048
American Economic Review, A 1048
American Epoch Series, A 141
 American Historical Association, A 260a, 451, 522, 950. E 494
 American Historical Association Committee for the Study of War Documents, E 494
American Historical Association's Guide to Historical Literature, A 451
American Historical Review, A 950
American History, A 142
American Journal of Philology, B 133
American Journal of Sociology, A 1039
 American Political Science Association, A 994
American Political Science Review, A 994
American Problem Studies, A 236-241
American Research on Russia, A 437
 American Society for Reformation Research, D 137
 American Society of Church History, A 293
 American Sociological Association, A 1040
 Ammundsen, V., F 33:5
 Amstrup, N., A 515, 849, 895:4
 Andersen, A., A 398-399. F /1
 Andersen, E., F 157
 Andersen, H. Westergård, F 11
 Andersen, N., F 110
 Andersen, N. K., C 68, 68:2. D 122, 122:3. F 38
 Andersen, P., F 116-117
 Andersen, P. Nyboe, A 946. F 114, 122-123
 Andersen, V., C 83
 Anderson, M. S., D 15. E 77
 Andersson, A., A 510

- Andersson, I., A 156
 Andreades, A., B 106
 Andrés, N., A 918-919
 Andresen, H., A 525
 Andrews, J. N., D 111
 Andrews, W., A 594
 Angermann, E., E 52:7
Anglo-Saxon and Celtic Bibliography A.D. 450-1087, A 488
Anglo-South American Handbook, A 748
Annaler for nordisk Oldkyndighed, C 133
Annales, A 983
Annales Danici medii aevi, C 152
Annales de démographie historique, A 164
Annales d'histoire économique et sociale, A 983
Annales d'histoire sociale, A 983
Annales historiques de la révolution française, E 400
Annales révolutionnaires, E 400
Annals . . ., A 995
Annals of Congress, E 463
Année philologique, B 119
Année Politique, A 741
Annuaire de la Société des Nations, A 749
Annuaire européen, A 742
Annual Bulletin of Historical Literature, A 452, 460, 951
Annual Register . . ., A 728
Annual Report of the American Historical Association for the Year . . ., A 522
Annual Report of the Institute of Archaeology, A 792
Annual Review of United Nations Affairs, A 750
 Ansprenger, F., E 52:13
Antiquité classique, B 134
Antropologie, A 763
Applied Sociology, A 897
Approaches to History, A 1
 Arasaratnam, S., E 143
 Arbejdernes Oplysningsforbund i Danmark, F 111
Arbejdsforhold - historisk og aktuelt, F 111
 Arberry, A. J., A 122
Archaeological Journal, A 791
Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde, C 130
Archiv für Diplomatik, Schriftgeschichte, Siegel- und Wappenkunde, A 809
Archiv für Kulturgeschichte, A 952
Archiv für Reformationsgeschichte, D 137
Archiv für Sozialgeschichte, A 984
Archiv für Urkundenforschung, A 809
Archivalische Zeitschrift, A 770
Archivar, A 771
Archives, A 772
Archives européennes de sociologie, A 1041
Archives Heraldique Suisse, A 839
Archives parlementaires de 1787 à 1860, E 453
Archivum, A 773
 Aretin, K.O. Frhr.v., E 394
Arkiv, F 126
Armaments Year-book, A 755
 Arnim, M., A 526
 Aron, R., A 202, 280
 Arquillière, H.-X., C 70:11
Art Index, A 311
 Artz, F.B., E 44
 Arup, E., C 44. D 77
Aschehougs Konversationsleksikon, A 567
Aschehougs Leksikonservice, A 567
Aschehougs verdenshistorie fra antikken til våre dager, A 9. C 5. D 3
 Ashley, M., D 2, 53:6
 Ashton, T.S., D 47
 Ashworth, W., E 322
Asia, A Handbook, E 367
Asia Who's Who, A 649
Asian Civilization Series, A 108-112
Asian Recorder, A 743
 Askgaard, F., D 78:8
 Askgaard, P., F 112-113
 Askmark, R., A 705
 Asmussen, J.P., A 289
 Aspelin, G., E 69:6
 Aspelin, G., A 166

- Association for Asian Studies, Ann Arbor, Michigan, A 1073
 Association Française de Science Politique, A 1024
 Association pour l'encouragement des études grecques, B 147
Assyrian Laws, B 167
Athenian Tribute Lists, B 168
 Atkinson, W.C., A 87
Atlantic Community: An Introductory Bibliography, A 543
Atlas of World History, A 625
 Atmore, A., E 133
 Aubenas, R., D 123:15
 Aubert, R., E 316:21
 Aubert, V., A 898
 Auboyer, J., B 10:I-2. C 18:10
Auctores Antiquissimi, B 155
 Auerbach, H., E 333
 Aufricht, H., A 389
Ausgewählte Quellen zur deutschen Geschichte des Mittelalters, C 197
Aussenpolitik, A 713
Aussenpolitik, A 996
Aussenwirtschaft, A 1049
 Austen, R.A., E 307
Australia, A 115
Auswärtige Politik Preussens 1858-1871, E 480
 Avery, P.W., A 122
Avis Kronik Index, F 74
Avisärbogen, A 604. F 80
 Aymard, A., B 10:I-2
 Azals, Y., C 70:10
 Acton, Lord, A 12
- B**
- Babylonian Laws*, B 169
 Bach, A., E 401
 Bach-Thai, J., E 376
 Back, H., A 710
 Bagley, J.J., A 62:1
 Bagrow, L., A 860
 Bahrdt, H.P., A 899
 Bailey, H., A 122
 Bailloud, G., B 15:I
- Bainton, R.H., D 120
 Ball, J., A 559
 Balteau, J., A 673
 Bang, N.E., D 155-156
 Bannon, J.F., A 272
 Barber, B., A 254
 Barber, E. G., A 254
 Barck, O.T., E 179
 Barclay, G.W., A 799
 Bardy, G., B 69:3-4
 Barfod, O., E 388
 Barker, T.C., A 352
 Barloewen, W.-D.v., A 603
 Barnes, H.E., A 183, 297
 Barnes, W.S., E 298a
 Barraclough, G., A 203. E 1
 Bartels, K., B 124
 Basalla, G., D 95
 Basler, R.P., A 447
 Bastin, J., A 112
 Baude, H., A 563
 Bauer, R.W., A 619
 Baumann, C.E., A 935
 Baumer, L., A 257
 Baumont, M., A 70. E 39:18, 20, 55,56
 Baxter, J.H., C 104
 Bayer, E., A 20, 581
 Bayerisches Hauptstaatsarchiv, A 770
 Bayet, C., C 30:2
 Bayet, J., B 36
 Bayitch, S.A., A 516
 Bayley, C.C., E 51
 Beasley, W.G., E 147
 Beaver, S.H., A 181
 Bech, S. Cedergreen, D 78:6,9. F 83
 Bechtoldt, H., A 996
 Beck, R., E 364
 Becker, F., A 312d
 Becker, P.W., D 154
 Becker, T.A., C 150
 Beckett, F., C 73
Befolkning i Middelalderen, C 88
Beiträge zur auswärtigen und internationalen Politik, A 548a
Beiträge zur Namensforschung, A 944
 Bekker, I., B 177
 Bekker-Nielsen, H., C 93
Bell Modern History, D 49-50

- Bello, J.M., E 161
 Bellot, H.H., A 184
 Beloch, K.J., B 27
 Beloff, M., D 4. E 12
 Below, G.v., A 32
 Benaerts, P., E 39:17
 Benedikt, H., E 122
 Bengtson, H. A 628. B 1, 8:5, 9, 28, 34, 174
 Benians, E. A., A 40, 117. E 142, 142:I-3, 6-7
 Bennis, F.Lee, E 59-61
 Benton, J.F., C 57
 Bentzen Aa., A 702
Beretning om det nordiske historikermøde i Århus 7.-9. august 1957, A 1082
Beretning om Forhandlingerne på Rigsdagen [1848-49], F 170
 Bergeron, L., E 13:26
 Berggren, H., A 143
 Bergsøe, A.F., F 15
Berliner Monatshefte, E 401
Berliner Monatshefte für internationale Aufklärung, E 401
Berliner Monatshefte. . ., E 401
Berlingske Leksikon Bibliotek, A 2, 780, 817, 834, 847, 902, 912, 928
 Bernal, J.D., A 335
 Bernard-Maitre, H., E 316:23
 Bernatzik, A., A 816
 Bernheim, E., A 204
 Bernsdorf, W., A 724
 Bernstein, H., E 162-163
 Berryman, A.E., A 869
 Bertaux, P., A 14:32
 Bertolt, O., F 23
 Berve, H., B 45
 Besson, W., A 4. C 1. E 2
 Bestermann, Th., A 400
Besættelsens Hvem-Hvad-Hvor, F 11/12, 78/79, 81
 Betts, R.F., E 268
 Beutin, L., A 341
Bevölkerungsploetz, A 163
 Beyhaut, G., A 14:23
Bibliografi over dansk folkekultur, A 887
Bibliografi til Norges Historie. . ., A 505
 Bibliografiska Institutet vid Kungliga Biblioteket, A 360-361
Bibliographic Index, A 401
Bibliographical Handbooks, A 486
Bibliographical Services throughout the World, A 402
Bibliographie, A 532
Bibliographie; histoire, sciences politiques, économiques et sociales, A 537
Bibliographie annuelle de l'histoire de France du cinquième siècle à 1939, A 501
Bibliographie de la France, A 356
Bibliographie de la Réforme 1540-1648, D 132
Bibliographie de l'histoire de France jusqu'en 1789, A 495
Bibliographie der deutschen Zeitschriftenliteratur, A 416
Bibliographie der fremdsprachigen Zeitschriftenliteratur, A 416
Bibliographie der Rezensionen, A 416
Bibliographie der Sozialwissenschaften, A 533
Bibliographie der Staats- und Wirtschaftswissenschaften, A 533
Bibliographie des travaux . . . sur l'histoire de la France, A 496-497
Bibliographie européenne, A 432
Bibliographie générale des travaux historiques et archéologiques publiés par les sociétés savantes de la France, A 500
Bibliographie internationale des travaux historiques publiés dans les volumes de mélanges 1880-1950, A 453
Bibliographie von Japan. . ., A 483
Bibliographie zur Zeitgeschichte, E 332
Bibliographie zur Zeitgeschichte und zum zweiten Weltkrieg für die Jahre 1945-50, E 333
Bibliographien der Weltkriegsbücherei, E 335, 342
Bibliographien des Instituts für Weltpolitik, E 335
Bibliographies on International Relations and World Affairs, A 544

- Bibliographische Mitteilungen des Ost-europa-Instituts an der Freien Universität Berlin*, A 524
- Bibliographische Vierteljahreshefte der Weltkriegsbücherei Stuttgart*, E 342
- Bibliographisches Institut, A 642a
- Bibliography of African Bibliographies Covering Territories South of the Sahara*, A 421
- Bibliography of Asian Studies*, A 430
- Bibliography of British History: The Eighteenth Century, 1714-1789*, A 492
- Bibliography of British History: Stuart Bibliography of British History: Tudor Period, 1485-1603*, A 490
- Bibliography of Historical Writings published in Great Britain...1940-45*, A 454
- Bibliography of Modern History*, A 455. D 135/136
- Bibliography of Old Norse-Icelandic Studies*, C 93
- Bibliography of Scandinavian Political Science*, A 545
- A Bibliography of the Japanese Empire*, A 483
- Bibliography of the Philosophy of History 1945-61*, A 456
- Bibliotekscentralen, F 67, 69, 71, 74
- Bibliotekstjänsten, A 418-420
- Bibliotheca Danica*, F 60-64
- Bibliotheca Danica. Registre*, F 62-63
- Bibliotheca Danica. Supplement*, F 61, 63
- Bibliotheca historica Sueo-Gothica*, A 510
- Bibliotheca Norvegica*, A 359
- Bibliotheca Slesvico-Holsatica*, F 64
- Bibliotheca Teubneriana*, B 153
- Bibliothèque de la Guerre, A 534
- Bibliothèque de l'École des Chartes, A 810
- Bibliothèque Nationale, A 356, 374
- Bickermann, E.J., B 132
- Bidou, H., E 92:9
- Bierstedt, R., A 889
- Biesanz, J., A 900
- Biesanz, M., A 900
- Billington, R.A., A 145:8
- Binder, H., E 198
- Bindoff, S.T., D 53:5
- Biographical Dictionary of Republican China*, A 650
- Biographical Encyclopedia of the World*, A 635
- Biographisches Handbuch der Tschechoslowakei*, A 662
- Biography Index*, A 527
- Birket-Smith, K., A 758, 811
- Birnie, A., E 323
- Bismarck-Bibliographie*, E 333a
- Bittner, L., D 136. E 496
- Bjerke, K., A 916
- Bjurling, O., A 327
- Bjøl, E., A 847-849, 895:4. F 55
- Bjørklund, O., A 631
- Black, B., D 52:8
- Black, C.E., A 194
- Blake, N.M., E 179
- Blangstrup, C., A 578
- Blatt, F., C 161, 166:2
- Bloch, C., E 344, 419
- Bloch, J., F 144-145
- Bloch, M., A 205. C 89
- Blomberg, E., A 301
- Boardman, J., B 71, 107
- Bock, G., A 526
- Bodet, G.P., C 63
- Boehm, E.H., A 466, 462, 544
- Boesch, H., E 325
- Boëthius, A., A 684
- Böge, W., E 377
- Bogyay, T.v., A 27
- Bohmann, N., A 683
- Böhmer, J.F., C 191, 196
- Bohrmann, R., A 663
- Bohrn, H., A 513
- Bolland, J., C 142
- Bonafede, C., A 372a
- Bonnefous, E., A 741. E 88
- Bonnefous, G., E 88
- Bonniers allmänna konsthistoria*, A 301
- Bonser, W., A 487-488
- Boorman, H.L., A 650
- Boorstein, D.J., A 144

- Borgstrøm, C.H., A 910
 Born, K.E., E 333a
 Borton, H., E 148
 Boserup, M., A 895
 Böss, O., A 662
 Bottéro, J., B 8:2-4
 Bouju, B., E 11
 Bouquet, M., C 183
 Boutruche, R., A 42. B 15. C 21. D 32.
 E 34
 Bowen, H., E 157
 Boxer, G.R., D 71
 Boyd, A.M., A 395
 Boyer, R.E., D 103
 Boyle, J.A., A 122
 Brace, R., E 129
 Bracher, K. D., A 718
 Brackmann, A., A 521
 Braidwood, R., A 777
 Bramsen, H., A 302
 Brandenburg, E., E 480
 Brandi, K., A 185
 Brandt, A.v., A 206
 Brasher, N.H., E 86
Brassey's Annual, A 756
 Braubach, M., E 113
 Braudel, F., D 61
 Brebner, J.B., A 57
 Brecher, M., E 135
 Bréhier, L., B 69:4. C 70:5
 Brennecke, A., A 765
 Bresslau, H., A 804
*Breve og Aktstykker til Oplysning af
 Christian II's og Frederik I's Historie*,
 D 144
 Brezzi, P., B 12:2
 Bricka, C.F., D 148. F 96
 Brière, C., A 498
 Briggs, A., E 81
 Brimmer, B., E 427
 Bring, S.E., A 41, 509
 Brinkley, R., E 45
 Brinton, C., E 42
Britannica Book of the Year. . ., A 570
The British Commonwealth Year Book,
 A 744
*British Documents on the Origin of the
 War, 1898-1914*, E 488
British Journal of Sociology, A 1042
 British Museum, Department of Printed
 Books, A 375-378
British National Bibliography, A 353
British Parliamentary Papers, E 451
 British Records Association, A 772
British Union Catalogue of Periodicals, A
 370
 Bro-Jørgensen, J.O., F 156
 Broby-Johansen, R., A 312a
 Broch, L., D 3:3
Brockhaus Enzyklopädie, A 568
 Brodnitz, G., A 344
 Bromley, J.S., D 135
 Brooke, C., A 63. C 12. E 83
 Brooke, C.N.L., C 175
 Broszat, M., E 52, 52:9
 Brou, A., E 316:23
 Broughton, T.R.S., B 130a
 Brown, E.S., A 385
 Brown, N., E 67
 Bruguera, F.G., E 110
 Bruley, E., E 316:22
 Brundage, J.A., C 62
 Bruun, Chr.V., F 60
 Bruun, G., E 43
 Bruun, H., F 24, 77-78, 130
 Brøndsted, J., C 47:1, 113
 Brøndum-Nielsen, J., A 578. C 112, 157
Bücherschau der Weltkriegsbücherei, E
 339
 Buchholz, E.W., A 163
 Buchner, R., C 193, 196
 Buck, H.de, A 503
 Bugg jr., J.L., A 238
 Bugge, A., A 153
 Bühler, J., D 66. E 112
 Buhot, J., C 18:10
 Bull, E., A 154, 680
 Bullard, R., E 160
Bullarium Danicum, C 153
*Bulletin analytique de documentation
 politique, économique et sociale con-
 temporaine*, A 534
*Bulletin bibliographique de documenta-
 tion internationale contemporaine*, A
 534

- Bulletin de documentation internationale contemporaine*, A 534
Bulletin de la Société d'Histoire Moderne, E 421
Bulletin de l'Institut français d'histoire sociale, E 411
Bulletin de l'Institut Napoléon, E 416
Bulletin de l'Office de documentation internationale contemporaine, A 534
Bulletin international des sciences sociales, A 1008
Bulletin of the Institute of Archaeology, A 791
Bulletin of the International Institute of Social History, A 988
 Bullock, A., E 35, 343
 Bülow, F., A 724
 Burke, P., D 112
 Burling, J., A 686
 Burn, R., A 118
 Burrell, S.A., A 260
 Bury, J.B., A 10-11. B 5, 29, 59. C 6
 Bury, J.P.T., A 40. E 33:10, 89
 Busolt, G., B 46
 Buss, C.A., E 136
 Butler, J.R.M., A 40. E 142:3
 Butler, R., E 500
 Butler, R.L., A 958
 Butterfield, H., A 336
 Byrnes, R.F., A 438
 Bæksted, A., C 67, 119
 Bødker, L., A 821
- C**
 C.N.R.S., A 329
 Caenegem, R.C. van, C 134, 173, 178, 191, 199
 Cady, J., E 172-173
 Cagnat, R., B 179
 Cahen, C., A 14:14
 Cahen, D., A 502
Cahiers archéologiques, A 793
Cahiers d'histoire de la guerre, E 419
Cahiers d'histoire de la Révolution française, E 402
Cahiers d'histoire mondiale, A 953
Cahiers de l'Institut de Science Economique appliquée sér. S., E 356
 Cahill, G.A., E 269
 Cairns, J., E 90
 Caldwell, T.C., E 270
Calendar of..., C 173
 Calmann, J., E 368
 Calmette, J., A 624. C 7:4-5, 18:7
 Calvocoressi, P., E 310
Cambridge Ancient History, A 10. B 6
Cambridge Economic History of Europe, A 342. C 90. D 129, 135/136. E 324
Cambridge Historical Journal, A 959
 Cambridge Historical Society, A 959
Cambridge History of India, A 118
Cambridge History of Iran, A 122
Cambridge History of Poland, A 78
Cambridge History of the British Empire, A 117. E 142
Cambridge Medieval History, A 11. C 6
Cambridge Modern History, A 12
 Camden Society, C 176/177
 Cameron, W., E 140
 Canadian Institute of International Affairs, A 1006
 Canals, S.O., A 667
 Capelli, A., C 103
 Carbourdin, G., E 432
 Carlsson, S., A 157-158. F 57:3
 Carlyle, A.J., C 50
 Carlyle, R.W., C 50
 Carnegie Endowment for International Peace, A 1005
 Carnell, R., A 552
 Caron, P., A 462, 497-499
 Carr, E.H., A 207. E 104, 311
 Carr, R., E 38
 Carr, W., F 27
 Carr-Saunders, A.M., A 160
 Carré, H., D 55:8-9
 Carson, R.A.G., A 871
 Carsten, F. L., D 31:5
 Carter, P.G., A 562
 Cartographic Department of the Clarendon Press, E 392
 Cary, M., A 38. B 14:3, 125
 Case, L.M., A 768
 Case, M.H., E 344

- Cassein, E., B 8:2-4
Catalog of Books Represented by Library of Congress Printed Cards Issued to July 31, 1942, A 379
Catalogue général de la librairie française, A 356
Catalogue général des livres imprimés: auteurs, A 374
Catalogue of Files and Microfilms of the German Foreign Ministry Archives 1867-1920, E 494
Catalogue of Files and Microfilms of the German Foreign Ministry Archives 1920-1945, E 505
Catalogue of Government Publications, A 396
Catalogue of Printed Books, A 375
Catalogue of Printed Books. Supplement, A 375
Catalogue of the Roman Coins in the British Museum, B 192
Catalogue of Treaties 1814-1918, E 477
 Cedergreen Bech, S., D 78 6,9. F 83
 Center for Research on Conflict Resolution, A 1009
 Center of International Studies, A 1034
 Center of Latin American Studies, A 445 445
 Centre d'études de politique étrangère, A 1020
 Centre d'études sociologiques, A 1045
 Chadwick, O., A 292
 Chamberlin, M.W., A 312
Chamber's Biographical Dictionary, A 636
 Chambers, F.P., E 51
 Charlesworth, M.P., B 108
 Charléty, S., E 92:4-5
Chartes et diplômes relatifs à l'histoire de France, C 178
 Chavaillon, J., B 15:1
 Chavarria-Aguilar, O., A 110
 Cheney, C.R., A 621
 Cheng, S., E 352
 Chesneaux, J., E 34:45
Chicago History of American Civilization, A 144
 Chilcote, R., E 130
 Childe, V.G., B 20
 Childs, J.B., A 386
 Christen, R.J., B 64
 Christensen, A., B 22
 Christensen, A.E., C 45. D 77
 Christensen, C.A., C 158,161
 Christensen, J.L., A 334
 Christensen, T., B 67
 Christensen, W., C 149
 Chr. Michelsens Institut, A 1002
 Christiansen, C.S., F 160
 Christiansen, E., F 23
 Christiansen, M., A 921
Chronologiske Register over de Kongelige Forordninger og Aabne Breve samt andre trykte Anordninger, som fra Aar 1670 af ere udkomne. . ., F 183
Chronology of the Second World War, E 379
 Church, W.F., D 106. E 271
Church History, A 293
 Cirullies, H., A 710
 Clapham, J.H., A 342. C 90. D 129. E 324
 Clark, G., B 21
 Clark, G. Kitson, A 223
 Clark, G.N., A 40, 64. C 27. D 5, 31, 52, 52:10. E 33, 84
 Clark, S.I., A 893
Classica et Mediaevalia, B 135
 Classical Journal's Board, B 152
Classical Philology, B 136
Classiques de l'histoire de France au moyen âge, C 179
 Claude, I.J., A 842
 Clausen, H.P., A 2, 208
Clavis Mediaevalis, C 97
Clio, A 13, 307, 606, 624. B 7. C 7. D 6, 135/136, 140/141. E 7, 431
 Clissold, S., A 76
 Cloché, P., B 16:2
 Clubb, O., E 151
 Clyde, P.H., E 185
 Cobban, A., E 91
 Cobbett, W., E 449-450
 Cochran, T.C., A 594
Codex Theodosianus, B 170

- Cohen, G., C 18:8
 Cohen, R., B 7:2, 31
 Cohen, W.I., E 208
 Cold, T.B., A 623
 Coldevin, A., A 155
 Colding-Jørgensen, H., A 916
Collection Budé, B 158
Collection de documents inédits sur l'histoire de France, C 180
Collection de textes pour servir à l'étude et à l'enseignement de l'histoire, C 181
Collection des universités de France publiée sous le patronage de l'association Guillaume Budé, B 158
Collection Picard, C 181
Collection U/Série Histoire contemporaine, E 8-11, 432
Collegialtidende, F 176
 Collinder, B., A 911
 Collingwood, R.G., A 209. C 27:1
 Collins, R., A 262. E 156
 Collison, R.L., A 403-404
 Colton, J., A 43
 Comitato Internazionale di Scienze Storiche, A 1077
Comité d'histoire de la deuxième guerre mondiale. Bulletin, E 403
 Comité français des sciences historiques, A 200, 501
Comité international des sciences historiques, A 453, 463, 504, 954, 1076, 1078-1079
Comité international pour la documentation des sciences, A 387, 535, 549, 556-557, 565
 Commager, H.S., A 145. E 182
 Commission internationale d'histoire ecclésiastique comparée, D 132
 Commission internationale pour une histoire du développement scientifique et culturel de l'humanité, A 953
 Committee on Historical Analysis of the Social Science Research Council, A 216
 Committee on Historiography, A 231, 233
Communist Bloc and the Western Alliances; the Military Balance, A 757
Communist International 1919-43, E 435
Comparative Studies in Society and History, A 955
 Conant, K.J., C 72
Concise Dictionary of American Biography, A 695
Concise Dictionary of American History, A 594
Concise Dictionary of National Biography, A 654-655
Concise Encyclopaedia of Western Philosophy and Philosophers, A 173
Concise Encyclopaedia of Archaeology, A 787
Concise History of World War I, E 70
Concise History of World War II, E 71
 Conference on Atlantic Community, A 543
Congrès international des sciences historiques. . ., A 1076-1079
Congressional Globe, E 463
Congressional Record, E 463
Congresso Internazionale di Scienze Storiche, A 1077. D 87. E 3
 Conover, H.F., A 422-424. 546
 Conseil International des Archives, A 773
Conseil international des sciences sociales, A 1028
Consolidated Treaty Series 1648-1918, E 474b
Contemporary China. . ., A 426
Contemporary History in Europe, E 199
Contrat social, A 985
 Cook, S.A., A 10. B 6
 Coon, C.S., A 759
Cooperation and Conflict, A 997
 Cope, A.H., E 209
 Cornell, J., A 158
 Comides, W., A 732
 Corpus, O., E 174
Corpus Constitutionum Daniae, D 145
Corpus Diplomaticum Regni Danici, C 154
Corpus Inscriptionum Latinarum, B 180

- Corpus Iuris Civilis*, B 171
Corpus Scriptorum Ecclesiasticorum Latinorum, B 154
 Cottrell, L., A 787
 Coulter, E.M., A 457
 Council of the British National Bibliography, A 353
 Council on Foreign Affairs, A 734
 Council on Foreign Relations, A 1000
 Coutant de Saisseval, G., E 386
 Coville, A., C 186, 30:4
 Craig, A.M., E 186:2
 Craig, G.A., E 50
 Crawford, R.M., A 116
 Crawley, C.W., A 72. E 33:9
 Cristiani, L., D 123:17
Critical Issues in History, A 242-248
 Crouzet, F., A 953
 Crouzet, M., A 34. B 10. C 16. D 26. E 23, 23:7
Cuadernos de historia mundial, A 953
 Cumberland, C.C., E 164, 299
 Cumont, F., B 87
Cumulative Book Index, A 354
 Cunliffe, M., A 144:3
 Current, R.N., A 142
Current Biography, A 637
Current Danish Periodicals, F 70
Current History, E 404
 Current History, Inc., E 404
Current Research on the Middle East, A 433
Current Sociology, A 557, 1043
Current Thought on Peace and War, A 998
 Curtis, P., A 256
 Czempiel, E.-O., A 854
- D
 Dack, E. van't, B 131
 Dahl, O., A 186, 210-211
 Dahl, R.A., A 940a
 Dahl, S., F 97-98
 Dahl, T., A 683
 Dahl, T., A 9, 155. C 5. D 3
- Dahlerup, T., D 149
 Dahlmann, F.C., A 518-519
 Dal, E., F 63
 Dam, P., F 114
 Dampierre, J. de, E 452
 Damsgaard Olsen, Th., C 93
Dania polyglotta, F 67
 Daniel, G., A 779
 Daniels, E., A 313
 Daniels, R.V., E 105, 272
Danmark under Verdenskrigen og i Efterkrigstiden, F 82
Danmarks Adels Årbog, C 115. F 99/100
 Danmarks Biblioteksskole, A 408
Danmarks gamle Folkeviser, C 155
Danmarks gamle Købstadslovgivning, C 156
Danmarks gamle Landskabslove med Kirkelovene, C 157
Danmarks gamle Love på Nutidsdansk, C 158
Danmarks gamle Personnavne, C 126
Danmarks Historie (Politikens), C 47. D 78. F /1, 7, 17/18, 75, 93/94, 99/100
Danmarks Kirker, C 74, 114
Danmarks Konger, F 100
Danmarks Riges Breve, C 160-161
Danmarks Riges Historie, C 46. F 3
 Danmarks Statistik, 190/191
Danmarks Stednavne, A 941
Danmarks Traktater 1921-1935, F 164
Danmarks-Norges Traktater 1523-1750, F 160
Danmarks Traktater og Aftaler med fremmede Magter efter 1814, F 163
Danmarkshistoriens Hvornår-skete-det, F 83
 Dannenfeldt, K.H., D 89
 Dansk Bibliografisk Kontor, A 368
Dansk biografisk Haandleksikon, F 97
Dansk biografisk Leksikon, F 98
Dansk biografisk Lexikon tillige omfattende Norge for Tidsrummet 1537-1814, F 96
Dansk Bogfortegnelse, F 64-65, 69, 78/79
 Dansk Etnografisk Forening, A 822-823

- Dansk Folkesamling, A 887
 Dansk genealogisk Institut, A 831
Dansk historisk bibliografi, F 76-78
 Dansk Historisk Fællesforening, A 619,
 829, 834, 841, 863, 867, 870, 874,
 886, 942. C 119. F 105, 128, 136
Dansk sikkerhedspolitik 1948-1966, F 53
Dansk Tidsskriftfortegnelse, F 69
Dansk Tidsskrift-index, F 71, 78/79
Danske Bogmarked, Det, F 65
Danske Centraladministration, Den, F 18
Danske Folks Historie, Det, F 4-5
*Danske Gesandter og Gesandtskabs-
 personale indtil 1914*, F 104
Danske historikere 1965, F 105
 Danske Historiske Forening, Den, F 130
Danske kirkes historie, Den, C 68. D
 122. F 38
 Danske Magazin, F 158-159
Danske provinsaviser, F 73
 Danske Rigsdag 1849-1949, Den, F 47
 Danske samfund, Det, F 114
Danske slotte og herregårde, C 75
 Danske Sprog- og Litteraturselskab, Det,
 C 160-161
Danske Tractater efter 1800, F 162
Danske Tractater 1751-1800, F 161
*Danske Voldsteder fra Oldtid og Middel-
 alder*, C 114
 Danstrup, J., C 47, 98. D 78. F 7
 Darby, H. C., A 72
 Dargent, P., E 414
Datakort Danmark, F 195
 Datta, K., A 119
 Daumas, M., A 332
 Davies, A., D 133
 Davies, G., A 491. D 52:9
 Davis, R. H. C., C 8, 95
 Davies, R. Trevor, D 62-63
 Day, M. H., A 760
 De Bary, W. T., A 264. E 256
 Deakin, F. W. D., E 35
Debates and Proceedings, E 463
 Debyser, F., E 378
*X Congresso Internazionale di Scienze
 Storiche*, A 1077. D 87. E 3
 Dederding, P., A 605
 Degras, J., E 436
 Dekkers, R., A 323
 Delaporte, L., A 624. B 7:1
 Delaruelle, E., C 70:14
 Delbrück, H., A 313. C 85
 Delorme, J., A 606
 Delumeau, J., D 32:30
Departementstidende. . ., F 177
 Department of Economics, University of
 Manchester, E 409
 Déprez, E., C 18:7
 Derfeler, L., E 273
 Derry, T. K., A 330. E 57
 Dessau, E., B 130
 Dessau, H., B 181
 Dessau, D., F 90
 Dettmer, H. A., A 21
 Deussen, G. G. van, A 145:6
 Deutsch, W., E 350
 Deutsche Akademie der Wissenschaften
 zu Berlin. Institut für Griechische-
 Römische Altertumskunde, B 144
Deutsche Bibliographie, A 362
 Deutsche Bibliothek, A 362
 Deutsche Bücherei, A 363
Deutsche Geschichte im Überblick, A 91
*Deutsche Geschichtswissenschaft im
 Zweiten Weltkrieg*, A 458
 Deutsche Gesellschaft für Auswärtige
 Politik, A 999. E 331
 Deutsche Gesellschaft für Osteuropa-
 kunde e. V., E 415
 Deutsche Landwirtschaftsgesellschaft, A
 993
Deutsche Nationalbibliographie, A 364
 Deutsche Verein für politische Wissen-
 schaft, A 1021
*Deutschen Dokumente zum Kriegssaus-
 bruch, Die*, E 493
 Deutsches Archäologisches Institut, A
 795
*Deutsches Archiv für Erforschung des
 Mittelalters*, C 130
*Deutsches Archiv für Geschichte des
 Mittelalters*, C 130
Deutsches Bücherverzeichnis, A 363
Development of Historiography, A 187
 Dhont, J., C 10:10
 Diamond, S., A 141:6

- Dictionary of American Biography*, A 696
- Dictionary of American History*, A 595
- Dictionary of International Biography*, A 638
- Dictionary of National Biography from the Earliest Times to 1900*, A 656
- Dictionary of Sociology*, A 721
- Dictionary of the Social Sciences*, A 707
- Dictionnaire de biographie française*, A 673
- Dictionnaire des biographies*, A 639
- Dictionnaire des sciences économiques*, A 725
- Dictionnaire diplomatique*, A 714
- Diehl, Ch., C 18:3, 9
- Diehl, E., B 182
- Diemer, A., A 175
- Dijksterhuis, E. J., A 331
- Dill jr., M., A 58
- Dillard, D., A 947
- Diplomatarium Danicum*, C 154, 161
- Diplomatarium Norvegicum*, C 185
- Diplomatist*, E 405
- Diplomazia del Regno di Sardegna*, E 484
- Dissertations Abstracts*, E 405
- Dittenberger, W., B 183
- 1848 et les révolutions du XIXe siècle*, E 417
- Six-septième siècle (XVIIe siècle)*, D 138
- Documentary History of England 1066-1931*, A 62
- Documentation dans les sciences sociales*, A 535
- Documentation in the Social Sciences*, A 535
- Documenti diplomatici Italiani*, E 485
- Documents diplomatiques français 1871-1914*, E 490
- Documents diplomatiques français 1932-1939*, E 502
- Documents financiers*, C 182
- Documents in the Political History of the European Continent 1815-1939*, E 430
- Documents of the United Nations Conference on International Organization, San Francisco 1945*, E 510
- Documents on British Foreign Policy, 1919-1939*, E 500
- Documents on Disarmament*, E 442
- Documents on German Foreign Policy, 1918-1945*, E 504
- Documents on International Affairs*, E 499
- Dodwell, H. H., A 118
- Dollot, L., A 281
- Dopsch, A., B 109
- Dorn, W. L., D 41
- Dotson, L., A 477
- Douglas, D. C., C 174:2
- XIIe Congrès international des sciences historiques*, A 1079
- Dovring, F., A 212
- Dowd, D. L., A 247
- Drachmann, A. B., B 52-53
- Drachmann, A. G., B 99
- Dreizel, P., A 899
- Dreyfus, F., E 432
- Drioton, E., B 7:1
- Driver, G. R., B 167, 169
- Dronning Sophies Kopibøger 1588-1617*, D 146
- Droz, J., A 92, 282. E 7:9, 10
- dtv-Atlas zur Weltgeschichte*, A 607
- dtv-Weltgeschichte des 20. Jahrhunderts*, E 52
- Du Cange, C 101
- Dulles, F. R., A 54, 145:14
- Dumas, A., C 70:7
- Duroselle, J.-B., A 283, 741, 858. E 34:38, 316:22-23
- Durye, P., A 824
- Duverger, M., A 176, 901, 920-922. E 444
- Dybdahl, V., A 972. F 7:12
- Dybowski, R., A 78
- Dymond, D. P., A 789
- E**
- Earle, E. M., A 317
- East, G., A 179

- Eastin, R. B., E 462
 Easton, D., A 923
 Easton, S. G., E 125
 Eaton, C., A 141:3, 145:7
 Ebeling, E., B 23
 Ebengreuth, A. L., A 872
 Eberhard, W., A 127
 Ebert, M., A 786. B 127
 Eckert, G., A 966
 Eckert, M., A 861
 École pratique des hautes études, 6e section, A 1041
Economic Abstracts, A 564
Economic Bulletin for Africa, A 1050
Economic Bulletin for Asia and the Far East, A 1051
Economic Bulletin for Europe, A 1052
Economic Bulletin for Latin America, A 1053
 Economic History Association (Lund), A 987
 Economic History Association (Washington), A 989
Economic History Review, A 986. D 64
 Economic History Society, A 986
Economic Journal, A 1054
Economic Journal of the British Economic Association, A 1054
Economic Survey of Ancient Rome, B 110
Economica, A 1055
 Economist Intelligence Unit, E 392
Economy and History, A 987
 Edwards, M., E 137
 Edwards, P., A 174
 Eggers, H. J., A 778
 Ehrenberg, V., B 47
 Ehrencron-Müller, H., F 64, 66
 Ehrmann, H. M., A 47. E 494
 Eichhorn, J. L.-W., A 427
 Elazar, D. J., A 308
 Elberling, B. V., A 604
 Elberling, V., F 82, 101-102
 Elfstrand, P., A 512-513
 Elkjær, K., B 120
 Ellehøj, S., D 78:7. F/1, 17/18, 75
 Eller, P., A 841
 Elliot, J. H., D 65
Elsevier's Lexicon of Archive Terminology, A 769
 Elton, G. R., A 486. D 9, 31:2, 48
 Embree, A. T., A 14:17, 264. E 256-257
 Embree, J. F., A 477
 Emerson, R., E 138
Empire and Commonwealth Yearbook, A 744
 Enander, B., E 69:2
Encyclopaedia Britannica, A 570
Encyclopaedia Judaica, A 589
Encyclopedia Americana, A 569. E 70-71
Encyclopedia of Islam, A 590
Encyclopedia of Philosophy, A 174
Encyclopedia of World Art, A 312b
Encyclopedia of World History, A 608
 Encyclopédie de la Pléiade, A 218
 Engel, J., A 628
 Engelstoft, P., A 575. F 2, 94, 97-98
English Catalogue of Books, A 355
English Historical Documents, C 174
English Historical Review, A 956
 Ensor, R. C. K., E 84:14
Entretiens sur l'antiquité classique, B 60
Enzyklopädisches Handbuch zur Ur- und Frühgeschichte Europas, A 786
Epistolographi Graeci, B 176
Eranos, B 137
 Erdmann, K. D., E 113
 Erdmannsdörfer, B., D 67
 Ergang, R., D 125
Erhvervshistorisk Årbog, F 127
Erhvervsøkonomisk tidsskrift, A 1056
 Erichsen, B., F 76-77
 Erixon, S., C 112
 Ernst, J., B 119
 Erslev, Kr., A 213. C 9, 46:2, 147, 149. D 7, 141. F 139, 146
Erträge der Forschung, A 249
 Esposito, V. J., A 70-71, 393
 Essén, R., E 69:4
 Ettinghausen, R., A 434
Études de démographie historique, A 164
Études des bibliographies courantes des publications officielles nationales, A 387
Études historiques. Revue d'histoire vivante, A 975

Register

- Euler, H., A 618
Europa, E 439
Europa Yearbook, A 729
Europa-Archiv, A 999
 Europäische Verlagsanstalt, A 1013
 Europarådet, A 742, 1068
Europe du XIXe et du XXe siècle, E 12
European Bibliography, A 432
European Unity, A 843
 Eversley, D. E. C., A 162
Everyman's Concise Encyclopedia of Russia, A 600
Everyman's United Nations, E 373
 Ewald, W., A 832
Excerpta historica Nordica . . ., A 504
 Eyben, W. W. von, F 189
- F**
- Fabricius, K., D 7. F 33:4, 100
 Fabritius, A., A 825
Facts on File, A 730
 Fage, J. D., A 103, 105, 968
 Fagg, J., E 165
 Fagg, J. E., A 135
Fagorganisationernes Haandbog, F 107
 Fahlbeckska Stiftelsen, A 1029
 Fairbank, J. K., A 148. E 186, 186:2
 Fairschild, H. P., A 721
 Falbe-Hansen, V., F 16
 Falck-Myckland, H., A 505
 Falls, C. B., E 318
Far East and Australia, A 745
Far Eastern Quarterly, A 430, 1073
 Faris, R. E. L., A 903
 Farmer, D. L., D 49
 Faulkner, H. U., A 145:10
 Fawtier, R., C 18:6
 Feine, H. E., C 86
25-års register: Hvor står det, F 84
 Fenno, R. F., E 212
 Ferguson, W. K., D 124
 Ferster, E. S., E 96
 Fetscher, J., E 434-435
 Feuerwerker, A., A 109. E 352
 Fieldhouse, D. K., E 13:29, 201
 Filip, J., A 786
- Filler, L., A 145:9. E 210
Filosofiens hvem-hvad-hvor, A 172
 Finberg, H. P. R., A 1
 Fink, T., F 28-29, 34, 49-51
 Finkelstein, L., A 134
Finlands medeltidsurkunder, C 190
 Finley, M. I., B 117
 Fischer, H. H., A 437
 Fischer, S. N., A 131
Fischer Lexikon, Das, A 4, 175, 286, 640, 713, 718, 723, 727, 763, 820, 909, 915. C 1. E 2
Fischer Weltgeschichte, A 14. B 8. C 10. D 7/8. E 13
 Fitzsimons, M. A., A 187
Flerårige fortegnelser, F 65
 Fliche, A., A 287. B 69. C 18:2, 70, 70:8-11. D 123. E 316
 Flinn, M. W., E 202
 Flint, J., E 131
 Flint, J. E., A 484
 Florinsky, M. T., A 81, 601
 Floyd, T. S., E 300
 Focillon, H., C 18:8
 Foerster, H., A 881
 Foerster, O., E 395
 Fogtman, L., F 182
Fogtmans Rescripser, F 182
 Fohlen, C., E 34:43
Folk, A 822
Folketinget F 89, 102-103
Folketingstidende . . ., F 173
Folketingsårbog, F 93
 Fondation Nationale des Sciences Politiques, A 534, 1024
 Fondation "Pour la Science", A 974
Fontana History of Europe, A 15. D 8-10. E 14-16
Fontes, C 136
Fontes Iuris Romani Antejustiniani, B 172
 Forbes, R. J., A 331
 Ford, F. L., E 18
 Ford, G., E 448
 Ford, P., E 448
Foreign Affairs, A 547, 1000
Foreign Affairs Bibliography, A 547

- Foreign Policy Research Institute, A 1015
- Foreign Relations of the United States*, E 487, 497
- Foreign Statistical Documents*, A 559
- Foreningen af Danske Erhvervsøkonomer, A 1056
- Forest, A., C 70:13
- Foreville, R., C 70:9
- Forvännan*, A 794
- Forschungsinstitut der deutschen Gesellschaft für Auswärtige Politik, A 732. E 347, 439
- Forskning af international politik*, A 850
- Forst De Battaglia, O., A 826
- Fortegnelse over danske aviser 1648-1967*, F 72
- Fortegnelse over Rigsdagsvalgene, Rigsdagsssamlingerne, Ministerierne, Rigsdagens Formænd, Medlemmerne af den grundlovgivende Rigsforsamling og af Rigsdagen 1841-1941*, F 89
- Fortegnelse over Rigsdagsvalgene, Rigsdagsssamlingerne, Ministerierne, Rigsdagens Formænd, Medlemmerne af den grundlovgivende Rigsforsamling og af Rigsdagen 1848-1916, samt Talefortegnelser for den grundlovgivende Rigsforsamling 1848-49 og for Rigsdagsssamlingerne 1850-87*, F 88
- Fortescue, G. K., A 378
- Fortid og Nutid*, F 128
- Fougères, G., B 16:1
- Foulkes, P., A 169
- Foundation of Modern Political Science Series*, A 940a
- Fra Nationalmuseets Arbejdsmark*, A 783
- Fraenkel, E., A 718
- Fragmenta Historicorum Graecorum*, B 164
- Fragmente der griechischen Historiker*, B 165
- François, M., A 195
- Frank, T., B 110-111
- Franke, H., A 14:19
- Franke, O., A 128
- Franke, W., E 152
- Frankel, J., A 851
- Franklin, J. H., A 144:6
- Franz, G., A 459, 520, 599, 692. E 445
- Franzel, E., E 383
- Freidel, F., A 141-142. E 180
- Freiherr-vom-Stein-Gedächtnisausgabe*, C 197
- Fremtiden*, A 1001
- Frenzel, J., A 175
- Frewer, L. B., A 454
- Freymond, J., E 72
- Fridericia, J. A., D 11, 148
- Friedell, E., A 298
- Friedensburg, F., A 873
- Friedberg, E., C 143
- Friedmann, W., A 852
- Friedrich, C. J., A 924. D 37
- Friedrich-Ebert-Stiftung, A 984
- Friesen, O. v., C 112
- Friguglietti, J., E 301
- Friis, A., D 24:3
- Friis, O., C 81
- Friis, Aa., C 48. D 11. F 5, 175
- Frisch, H., A 299
- Fritzner, J., C 106
- Frykholm, L., A 536
- Fueter, E., A 188. D 20
- Fugier, A., E 313:4
- Fuller, J. F. C., A 314-315
- Furet, F., E 13:26

G

- Gads danske bibelleksikon*, A 700
- Gagé, J., B 112
- Galbraith, V. H., A 3. C 175
- Galenson, W., F 25
- Galling, K., A 706
- Galster, G., A 874. C 159
- Gammeldanske diplomer*, C 162
- Gammeldanske Krøniker*, C 163, 165
- Gandilhon, R., A 500
- Ganshof, F.-L., C 18:2, 66:1, 91, 134, 173, 178, 191, 199
- Gardiner, P., A 232
- Garfinkle, N., E 211
- Garraghan, G. J., A 215

- Garratt, G. T., E 145
 Gathorne-Hardy, G. M., E 312
 Gauvain, A., E 92:9
Gazette national, ou Moniteur universel, E 454
 Gebhardt, B., A 93. C 35. D 68. E 113
 Gelting, J., A 895:2
Genealogisches Handbuch der fürstlichen Häuser, E 387
Genealogisches Handbuch des Adels, E 387
Genealogisk tidsskrift, A 831
General Catalogue of O.E.C.D. Publications, A 390
General Catalogue of Printed Books, A 376
General Catalogue of Printed Books: Photolithographic Edition to 1955, A 377
General Catalogue of Printed Books: Photolithographic Edition to 1955. Ten Years' Supplement, A 377
General Catalogue of Printed Books. Supplement to Volumes 1-3, A 376
General Catalogue of UNESCO Publications and UNESCO Sponsored Publications 1946-1959, A 391
General History of Europe, A 16. B 40. C 11-13. D 12-15. E 17-20
General Series, A 250
Generalization in the Writing of History, A 216
 Genet, L., E 7:9
Geography for Advanced Study, A 182
 Gerard, C. G., E 9
 Gercke, A., B 2
 Germain-Martin, H., E 56
Germanische Altertumskunde, B 43
 Gershoy, L., D 42, 74
 Gerstenfeld, M. L., A 457
 Gertz, M. C., C 127, 167, 169
Geschichte (Fischer), A 4. C 1. E 2
Geschichte (Koehler & Volckmar), A 465
Geschichte der deutschen Länder, A 94
Geschichte der Neuzeit, A 17. D 16-18. E 21
Geschichte der Republik Österreich, E 122
Geschichte des europäischen Staatensystems . . ., D 19-23
Geschichte in Gestalten, A 640
Geschichte in Wissenschaft und Unterricht, A 957. E 397
Geschichte Schleswig-Holsteins, F 30
Geschichtschreiber der deutschen Vorzeit, C 198
 Geuss, H., A 519
 Geyl, P., D 57-58
 Gibb, H. A. R., A 590. E 157
 Gibson, C., A 958
 Gihl, T., F 57:4
 Gilbert, M., E 203, 389
 Gilmore, M. P., D 36
 Gilson, E., C 51
 Ginsburg, N. S., E 390
 Ginzel, F. K., A 865
 Giordani, J., A 666
 Gipson, D. H., A 145:3
 Girard, P. F., B 175
 Giry, A., A 805
 Gitermann, V., A 82
 Gjessing, G., A 812-813
 Glamann, K., D 140/141. F 138
 Glarbo, H., F 151
 Glasenapp, H., A 286
 Glass, D. V., A 162
 Glotz, G., A 33. B 31, 36. C 18
Gnomon, B 138
 Godechot, J., A 34:36-37
 Golas, P. J., A 265
 Goldschmidt, V., A 902
 Gombrich, E. H., A 303
 Gooch, B. D., E 274
 Gooch, G. P., A 189. E 336, 426, 488
 Good, H. G., A 337
 Goodrich, L. C., A 129
 Goodwin, A., D 31:8, 135
 Görresgesellschaft, A 711
 Gosling, L. A. P., A 108
 Göttinger Arbeitskreis, E 119
 Gottschalk, L., A 216
 Gould, J., A 707
 Gouldner, A. W., A 897
 Graebner, N. A., E 275
 Graf, W., A 185
 Graml, H., E 52:5

- Grand Larousse encyclopédique*, A 571
 Grandillac, M. de, C 70:13
 Grandin, A., A 537
 Grandjean, P. B., C 123-124
 Gras, N. S. B., A 343
 Gray, E. C., A 367
 Gray, W., A 217
 Green, R. W., D 101
 Greenberg, M., A 717
 Greene, T. P., E 213-215
 Greenlaw, R. W., A 270. B 63. C 55. D 88. E 265, 276
 Greenwald, D., A 726
 Greenway, G. W., C 174:2
 Greenwood, C., A 115
 Grégoire, H., B 68
 Gregory, W., A 388
 Grenholm, G., A 158
 Grey, B., A 122
 Gribsvad, F., F 148
 Griffiths, P., E 144
 Grimal, P., A 639. B 8:6-7
 Groag, E., B 130
 Gross, C., A 489
 Gross, F.L., A 704
 Grosse, R., B 84
Grosse Brockhaus, Der, A 568, 572
Grosse Brockhaus Atlas, Der, A 627
Grosse Ploetz, Der, A 614
Grosse Politik der europäischen Kabinette. 1871-1914, E 491
 Grosser, A., 532
Grosser historischer Weltatlas, A 628. C 99/100
 Grotefend, H., A 620
 Grousset, R., A 113, 130. B 16:2. C 18:9-10
 Gruchmann, L., E 52:10
 Grumel, J., E 316:24
 Grundmann, H., A 93. C 35, 54. D 68. E 113
 Grundtvig, S., C 155
Grundzüge . . ., A 18-29
 Grunewald, J., E 498
 Guerard, A., A 55
 Guggenbühl, G., C 138
Guide to Reference Books, A 415
Guide to Reference Material, A 406
Guide to the Study of the United States of America, A 447
Guide to the Use of United Nations Documents, E 427
 Guillard, R., C 18:9
 Guillaume, A., C 42
 Guinard, P., C 18:4
 Günther, O., A 634
 Gunzenhäuser, M., E 357-358
 Guthrie, W. K. C., B 100
 Guttmann, A., E 210, 216-218
Gyldendals historiske Atlas, A 629
Gyldendals opslagsbog, A 573
Gyldendals opslagsbog: leksikon supplement A-A, A 573
Gyldendals store opslagsbog, A 574
Gyldendals Verdenshistorie, A 30. D 24
- ## H
- H. A. Bulletin*, E 337
 H. M. S. O., E 488
 Haag, E. v., A 894
 Habakkuk, H. J., A 342. C 90. D 129. E 324, 324:6
 Haberkern, E., A 582
 Haenisch, W., A 483
 Haensch, G., A 715-716
Hagerups illustrerede konversationsleksikon, A 575. F 78/79
 Haig, W., A 118
 Hald, K., A 942-943
 Halecki, O., A 78-79, 97
 Halévy, E., E 82
 Hall, A. R., A 333, 338
 Hall, D. G. E., A 140
 Hall, J. W., A 14:20
 Haller, J., C 69
 Halperin, S. W., A 198
 Halphen, L., A 5, 44. B 16. C 2, 23:5-7, 179. D 33. E 39
 Halsted, J. B., E 277
 Hambly, G., A 14:16
 Hamerow, T. S., E 278
 Hamilton, E. J., D 64
 Hammarström, M., C 105
 Hammond, N. G. L., B 30

- Hammond, T. T., E 353
 Hampe, K., C 14
Handbok i Norges historie, A 151. C 49a
Handbok of Dates for Students of English History, A 621
Handbook of Latin American Studies, A 444
Handbook of Modern Sociology, A 903
Handbook of Oriental History, A 586
Handbook to the Modern World, E 365-369
Handbuch der Altertumswissenschaft, A 788. B 8, 28, 34, 46, 73, 77, 81-83, 85, 88-89, 92, 94, 101, 105. C 82
Handbuch der Archäologie, A 788
Handbuch der bibliographischen Nachschlagewerke, A 407
Handbuch der deutschen Geschichte, A 93. C 35. D 68. E 113
Handbuch der deutschen Geschichte, A 95. C 36
Handbuch der europäischen Geschichte, A 31. D 25. E 22
Handbuch der mittelalterlichen und neueren Geschichte, A 32, 182, 188, 348, 832-833, 872-873. D 19-23
Handbuch der Orientalistik, B 26
Handbuch der Soziologie, A 722
Handbuch der Weltgeschichte, A 609
Handbuch der Wirtschaftsgeschichte, A 344
Handel og Samfærdsel under Medeltiden, C 92
 Handler, E., A 936
 Handlin, O., A 236, 523
Handwörterbuch der Sozialwissenschaften, A 708
Handwörterbuch der Staatswissenschaften, A 708
Handwörterbuch des Islam, A 591
 Hanke, L., E 166
 Hansard, T. C., E 450
Hansard, E 450
 Hansen, A. P., A 573
 Hansen, C. Rise, D 142
 Hansen, P., A 844, 849, 895. F 56
 Hansen, P., F 23
 Hansen, Sv. Aa., F 41
 Hantsch, H., A 99
 Hardy, G., E 7:9
 Hargreaves, J., E 132
 Harmon, R. B., A 548
 Harnesk, P., A 687
 Harris, C. P., E 51
 Harrison, A., E 65
 Harrison, M., E 306
 Hartung, F., A 177, 521. D 69
Harvard Guide to American History, A 523
Harvard Historical Studies, E 481
 Harvey, J. H., C 76
 Hassall, W. O., A 659:2
 Hassinger, E., D/1, 17, 135/136
 Hassinger, H., A 180
 Hassø, A. G., A 610. C 75. F 153
 Hatt, H., A 825
 Haupt, G., E 354
 Hauptmann, F., A 833
 Hauser, A., A 304
 Hauser, H., D 33:8-9. E 39:17
 Hausherr, H., A 345. D 135/136
 Havighurst, A. F., C 56
 Hawgood, J. A., E 195
 Hawkes, J., B 12:1
 Hawkins, H., E 219-220
 Hay, D., A 16. B 40. C 11, 13. D 12. E 17
 Hayes, C. J. H., E 46, 53
 Hays, S. P., A 144:7
 Hazelton, H. E., B 64
 Head, B. V., B 189
 Hearder, H., A 75. E 19
 Heaton, H., A 346. D 135/136
 Heberer, G., A 763
 Hecht, J. Jean, A 486
 Hedemann-Heespen, P. v., F 31
 Heer, F., C 15
 Heers, J., C 22:23
 Heiber, H., E 52, 52:3
 Heiberg, J. L., B 101
 Heichelheim, F. M., B 113
 Heilmeyer, W., E 116
 Heils, A., F 163
 Heimpel, H., A 519
 Heinemann, F., E 193
 Heinsius, W., A 365

- Heinzel, E., A 312f.
 Heissler, V., A 862
 Heckscher, E. F., D 83, 130
 Helk, V., F 155
 Helle, K., C 49a
 Hellmann, M., A 24
 Helm, P. J., D 50
 Helmreich, E. C., E 279
Helps for Students of History, A 292,
 352, 460, 485, 494, 789. C 95. D 133.
 E 340
 Henderson, J. L., E 302
 Henderson, W. O., E 115
 Hennings, P., A 825
 Henningsen, S., E 54, 184
 Hepworth, P., A 461
 Heraldisch-Genealogische Gesellschaft
 "Adler", A 830
Heraldisk tidsskrift, A 836
 Hercher, R., B 176
 Herder, J. G., Institut, A 450
 Hermansen, G., C 161
Hermes, B 139
Herold, A 837
 Herre, F., E 333
 Herre, P., A 459
 Herring, H. C., A 136
 Hertel, W., E 333a
 Herzfeld, H., A 640. E 21:3, 52:1
 Herzstein, R. E., C 59
 Hesseltine, W. B., 141:4
 Heurtley, W. A., A 72
 Heuss, A., A 45. B 17, 35. C 24. D 34.
 Heymann, F., E 101
 Hicks, J. D., A 145:13. E 181
 Higgins, R., E 443
 Hignett, C., B 48
 Hildebrand, B., A 827
 Hildebrand, E., A 159, 684
 Hilgemann, W., A 607
 Hill, C. P., A 659:3
 Hill, G. F., B 190
 Hillgruber, A., E 380
 Hilton, R., A 688
 Himmelstrup, J., F 181
*Hinrichs' Fünfjahrs-Katalog der im deut-
 schen Buchhandel erschienenen Bücher,
 Zeitschriften 1891-1905*, A 365
Hinrichs' Katalog 1906-1912, A 365
 Hinsley, F. H., E 33:11
Hispanic American Historical Review, A
 958
 Hispanic Foundation of the Library of
 Congress, A 444
Histoire de Belgique, A 61. C 33. D 59.
 E 80
*Histoire de France contemporaine depuis
 la révolution jusqu'à la paix de 1919*,
 A 69. E 92
Histoire de France jusqu'à la Révolution,
 A 68. C 30. D 55
*Histoire de France pour tous les
 Français*, A 70
Histoire de l'Eglise... (Fliche-Martin),
 A 287. B 69. C 70. D 123. E 316
Histoire des relations internationales, A
 284. C 66. D 118. E 313
Histoire du commerce, A 347
Histoire du Moyen Âge, C 18
Histoire du XXe siècle, E 55-56
Histoire et historiens dans l'antiquité,
 B 60
Histoire et ses méthodes, A 218
Histoire générale, A 33. B 31, 36. C 18
Histoire générale des civilisations, A 34.
 B 10. C 16. D 26, 135/136. E 23
Histoire générale des sciences, A 339
Histoire générale des techniques, A 332
Histoire générale du travail, A 328
Histoire grecque, B 31
Histoire romaine, B 36
Histoire sociale, A 329
Historia, B 140
Historia Mundi, A 35. B 11. C 17. D 27.
 E 24
Historians on the Twentieth Century,
 E 197
Historical Abstracts, E 337-338
Historical Abstracts 1775-1945, E 338
 Historical Association, A 250, 452, 460,
 951, 964. E 336
Historical Journal, A 959
Historical Periodicals, A 462
Historicorum Romanorum Reliquiae,
 B 166
Historie, A 221. F 129

- Historiens plass i samfunnsforskningen*, A 219
- Historikergruppens Danmarkshistorie*, F 6
- Historisch-politische Buch, Das*, A 960
- Historische Gesellschaft zu Berlin, A 464
- Historische Theorie und Geschichtsforschung der Gegenwart*, A 220
- Historische Zeitschrift*, A 468-470, 961. E 399
- Historisches Lexikon*, A 583
- Historisk Institut, F 78/79, 138
- Historisk metode i forskning og undervisning*, A 221
- Historisk Samfund for Sønderjylland, F 134
- Historisk Tidsskrift (dansk)*, A 857. F 76, 78/79, 130
- Historisk tidsskrift (norsk)*, A 505, 962
- Historisk tidsskrift (svensk)*, A 514, 963
- Historiske Meddelelser om København*, F 131
- History*, A 460, 964
- History and Theory*, A 456, 965
- History of Civilization*, A 36. C 15. D 2, 76. E 25-27
- History of East Asian Civilization*, E 186
- History of England (Brooke, Smith)*, A 63. E 83
- History of England (Oman)*, D 48
- History of Human Society*, D 70-74
- History of Mankind*, A 37. B 12. E 28
- History of Military Affairs in Western Society Since the Eighteenth Century*, E 319
- History of Modern Europe*, D 28-29
- History of Technology*, A 333
- Hitchener, D. G., A 925
- Hitti, P. K., A 132-133
- Hjejle, B., A 478
- Hjelholt, H., F 33:3
- Hjelmlev, L., A 912
- Ho Kan-Chih, A 153
- Hobsbawn, E. J., E 26
- Hochschule für politische Wissenschaften, A 1036
- Hockett, H. C., A 222
- Hodes, F., A 526
- Hoefler, D., A 644
- Hoetzsch, O., E 495
- Höfer, J., A 703
- Hof- og centralstyre*, C 159
- Hoffmann, W., E 320
- Hoffmeister, A., A 459
- Hoffmeyer, E., F 42
- Holborn, H., A 96
- Holder-Egger, O., C 198
- Holm, E., D 79-80. F 3:5, 8
- Holm, S., A 702. E 191-192
- Holm-Olsen, A. G., A 505
- Holmboe, H., A 631
- Holmgaard, J., F 154
- Holmquist, H., A 288. C 71. D 121. E 317
- Holmsen, A., A 151-152
- Holmyard, E. J., A 333
- Holsti, K. J., A 853
- Holt, P., A 611
- Holtzmann, R., C 194
- Holtzmann, W., A 458. C 193
- Hoover Institution Bibliographical Series*, A 559
- Hoover Institution on War, Revolution and Peace, A 441, 506
- Hopf, J., E 473, 474a
- Hopkins, J. G. E., A 695
- Horecky, P. L., A 439-440
- Hornby, R., C 126
- Hornung, E., A 22
- Hosius, C., B 81
- Houken, Aa., F 108
- House of Commons Official Report*, E 450
- House of Lords Official Report*, E 450
- Houtte, J. A. van, A 77. C 32. D 56. E 100
- Howard, R. C., A 650
- Howe, G. F., A 451
- Hubatsch, W., D 18. E 116, 383
- Huber, L., B 124
- Hueck, W. v., E 387
- Hüfner, K., A 548a
- Hughes, H. S., E 56
- Hughes, T., A 253
- L'Huillier, F., E 29, 39:17, 73, 158
- Hultkrantz, A., A 821, 821:1

- Humlum, J., E 391
 Hümmelchen, G., E 380
 Humphreys, R., A., A 517
 Hunt, E. F., A 890
 Hunt, R. N., E 280
 Hurwitz, S., F 189
 Hussey, J. M., C 39
Hvem byggede hvad, F 95
Hvem er hvem, A 679
Hvem-Hvad-Hvor: Politikens Årbog, F 84
Hvem tænkte hvad, A 172
 Hvidtfeldt, J., D 78:5. F 6, 34, 79, 105, 148
Hvornår skete det, A 612
 Hyamson, A. M., A 528
 Hærestabens militærhistoriske Sektion, A 316
 Hæstrup, J., F 81
 Høgh, E., A 904
 Höyer, T. T., A 43. F 57:3
 Haagerup, N. J., F 55
Håndbog for danske lokalhistorikere, F 78/79, 79
Håndbøgernes Hvor-står-det, A 398
- I**
 ICSSD, A 387, 535, 549, 556-557, 565
Illustreret religionshistorie, A 289
Illustreret Religionsleksikon, A 702
 ILO, A 1057
 Ilsoe, H., F 76
Imago Mundi, A 864
 Immich, M., D 22
Impressa Publicae Regni Danici, F 68
 Indenrigsministeriet, F 186-188
Index to Foreign Office Correspondance 1920-1938, E 501
Indiana University Publications, Slavonic and East European Series, A 438
Information, A 1028
Information sur les sciences sociales, A 1028
 Ingham, K., A 104
Inscriptiones Graecae, B 184
 Institut d'histoire sociale, A 985
 Institut des sciences historiques, A 980
 Institut for Historie og Samfundsøkonomi, A 1037
 Institut for Navneforskning, A 941
 Institut for Statskundskab, A 847
 Institut français d'histoire sociale, E 411
 Institut für Weltpolitik, E 335
 Institut für Weltwirtschaft an der Universität Kiel, A 1062
 Institut für Zeitgeschichte, E 423
 Institut international de coopération intellectuelle, A 534
 Institut international de statistique, A 1061
 Institut international des sciences administratives, A 1025
 Institute for Research in Biography, A 647
 Institute for Strategic Studies, A 757, 1031
 Institute for the Study of the USSR, A 682
 Institute of Archaeology, A 792
 Institute of Contemporary History, E 199, 407
 Institute of Economic History, A 987
 Institute of Government, A 1033
 Institut for fredsforskning, A 1011
 Inter Nationes, E 347
Internasjonal Politikk, A 1002
 Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis, A 988
International Affairs, A 1003
International Affairs; A Monthly Journal of Political Analysis, A 1004
 International African Institute, A 1070
 International Association for Research in Income and Wealth, A 566
International Bibliography of Economics, A 565
International Bibliography of Historical Sciences, A 463
International Bibliography of Political Science, A 549
International Bibliography of Social and Cultural Anthropology, A 556
International Bibliography of Sociology, A 557
International Bibliography of the Social Sciences, A 538
International Bibliography on Income and Wealth, A 566

- International Commission on Folk Arts and Folklore, A 821
 International Committee for Social Science Documentation (ICSSD), A 387, 535, 549, 556-557, 565
 International Committee of Historical Sciences, A 453, 463, 504, 954
International Conciliation, A 1005
International Dictionary of Regional European Ethnology and Folklore, A 821
International Encyclopedia of the Social Sciences, A 709
International Journal, A 1006
International Labour Review, A 1057
 International Military Tribunal, A 507
International Organization, A 1007
International Political Science Abstracts, A 550
International Review of Social History, A 988
International Social Science Bulletin, A 1008
 International Social Science Council, A 1028
 International Sociological Association, A 558, 1043
International Who's Who. . ., A 641
International Year Book and Statesman's Who's Who, A 731
Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur, A 416
Internationale Bibliographie der Zeitschriftenliteratur aus allen Gebieten des Wissens, A 416
Internationale Politik, A 732
Internationalen Beziehungen im Zeitalter des Imperialismus, Die, E 495
Internationales biographisches Archiv, A 642
Internationales Jahrbuch für Geschichtsunterricht, A 966
Internationella organisationer, E 374
 Isay, R., E 56
 Isenburg, W. K. Prinz von, A 828
 Islamic Cultural Centre, A 1071
Islamic Quarterly, A 1071
 Israel, F. L., E 478
 Iuul, S., C 158
 Iversen, M., F 33:5
- J**
 J. G. Herder-Institut, A 450
 Jackson, G., E 281
 Jackson, J. H., A 71
 Jacob, E. F., C 27:6
 Jacob, E. G., A 26, 29
 Jacobsen, H.-A., E 359, 438
 Jacobsen, L., C 164
 Jacoby, F., B 165
 Jaeger, W., B 102
 Jaffé, P., C 140
 Jägerskiöld, O., D 81:2
Jahrbuch des Deutschen Archäologischen Instituts, A 795
Jahrbücher für Geschichte Osteuropas, A 508, 967
Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slawen, A 967
Jahresberichte der Geschichtswissenschaft, A 464
Jahresberichte für deutsche Geschichte, A 521
Jahresberichte über die Fortschritte der klassischen Altertumswissenschaft, B 141
Jahresbibliographie, E 339, 358
Jahreskatalog 1969, A 249, 279
Jahresverzeichnis des deutschen Schrifttums, A 363
 Jaillet, P., D 138
 James, D. H., E 149
 Jannelle, P., D 123:16
 Janson, D. J., A 305-306
 Janson, H. W., A 305-306
 Jansson, A., F 57:2
Japan Biographical Encyclopedia & Who's Who, A 651
 Japan Biographical Research Department, A 651
 Jarry, E., A 287. B 69. C 70, 70:11. D 123, 123:19. E 316
 Jayre, M., A 462
 Jecht, H., A 708
 Jelavich, B., E 78

- Jelavich, C., E 78
 Jensen, De Lamar, D 90, 96
 Jensen, H., E 388
 Jensen, H., F 48
 Jensen, H. H., F 106
 Jensen, M., A 152
 Jensen, O. H., E 381
Jewish Encyclopedia, A 592
Jews, A 134
 Jöcher, C. G., A 634
 John, W., E 116
 Johnsen, O. A., C 184
 Johnson, C., C 104
 Johnson, T. H., A 596
 Joint Committee on Contemporary China of the American Council of Learned Societies, A 426
 Jolliffe, J. E. A., A 178
 Jones, A. H. M., B 40-41, 49, 50
 Jones, G., C 19
 Jordan, E., C 18:4
Jordens Folk, A 823
 Jourda, P., D 123:16
Journal Asiatique, A 1072
Journal of African History, A 968
Journal of Asian Studies, A 430, 1073
Journal of Central European Affairs, E 406
Journal of Conflict Resolution, A 1009
Journal of Contemporary History, E 197, 199a, 407
Journal of Ecclesiastical History, A 294
Journal of Economic History, A 989
Journal of Hellenic Studies, B 142
Journal of International Affairs, A 1010
Journal of Modern African Studies, E 408
Journal of Modern History, A 969
Journal of Peace Research, A 1011
Journal of Political Economy, A 1058
Journal of Politics, A 1012
Journal of Roman Studies, B 143
Journal of the . . . Assembly of the League of Nations, E 464
Journal of the History of Ideas, A 970
Journal of the Society of Archivists, A 774
Journal of World History, A 953
Journal officiel de la République Française, E 455
Journal officiel de l'Empire Français, E 454
 Judge, H. G., D 113
Juristische Papyri, B 173
 Just, L., A 95. C 36
 Jutikkala, E., A 149
Jyllands Brevkiste, F 141
 Jysk arkæologisk Selskab, A 796
 Jysk Selskab for Historie. . . , A 221. F 129
Jyske Samlinger, F 129
 Jønsson, H., A 574
 Jørgensen, A. D., F 3:6
 Jørgensen, E., C 152, 165. F 35-36
 Jørgensen, H., A 766. F 21, 140, 174
 Jørgensen, P., C 161
 Jørgensen, P. J., C 87, 157
- ## K
- Kagan, D., B 62, 66
 Kahin, G., E 175
 Kähler, H., B 72
 Kalkar, A., C 108
 Kalken, F. von, E 79
Kancelliets Brevbøger vedrørende Danmarks indre Forhold 1551-1660, D 147
 Karlgren, B., A 147
 Karlsson, G., A 907
 Karlsson, K. H., C 189
Karnovs Lousamling, F 189
Karolinska förbundets årsbok, D 139
 Karpovich, M., A 85. C 38. D 60. E 106
 Karup Pedersen, O., A 482, 857. E 126, 314
 Kaser, M., B 92-94
Katalog over erhvervelsen af nyere udenlandsk litteratur ved statens offentlige biblioteker, A 773
 Kautsky, K., E 493
 Kayser, C. G., A 366
K. B. S. Bibliography of Standard Reference Books for Japanese Studies with Descriptive Notes, A 479

Register

- Kearney, H. F., A 261. C 64. D 110,
114. E 200
- Kedward, R., E 204
- Keasing's Contemporary Archives*, A 730,
733
- Kehler, S., A 291, 334, 819
- Keilhau, W., A 154
- Keir, O. L., A 178
- Kejlbo, I., A 425, 863
- Kellenbenz, H., E 383. F 78/79
- Keller, M., A 241
- Kennedy, E., E 301
- Kennedy, G., E 221-224
- Kennedy, M., A 123
- Kent, G. O., E 505
- Kerff, W., A 720
- Kern, F., A 35. B 11. C 17. D 27. E 24
- Kerner, R. J., A 480
- Kertesz, G. A., E 430
- Keyser, E., E 396
- Keyser, R., C 186
- Kienast, W., A 468-470
- Kim, Y. H., A 937
- Kinder, H., A 607
- King, A., E 304
- Kirchhoff-Larsen, Chr., F 45
- Kirchner, J., B 129
- Kirkehistoriske Samlinger*, F 132
- Kirkeleksikon for Norden*, A 701
- Kim, P., A 6
- Kirsten, E., A 163
- Kitch, M. J., D 115
- Kitson Clark, G., A 223
- Kitzinger, E., C 77
- Kjersgaard, E., C 47:4, D 78:5
- Kjærum, P., A 780
- Kläui, P., A 767
- Klauser, R., C 97
- Klauser, T., B 128
- Kleberg, T., B 103
- Klebs, E., B 130
- Klein, C. S., F 186
- Kleinclausz, A., C 30:2
- Kleine Pauly, Der*, B 123
- Kleine Ploetz, Der*, A 614
- Kleine Texte für Vorlesungen und Übungen*, B 162
- Kleins Lousamling*, F 186
- Kliemann, H. G., A 694
- Klint, H., A 316
- Klio*, B 144
- Klose, O., F 30
- Knapp, W., E 74
- Knapton, E. J., E 57
- Knudsen, G., C 126
- Knudsen, J., E 345
- Kobylnski, H., A 481
- Koch, A., A 141:2
- Koch, H., C 47, 47:3, 68, 68:I. D 78,
122. F 7, 38, 38:6
- Koefoed, H. A., A 913
- Koehler & Volckmar-Fachbibliographien*,
A 465
- Koenigsberger, H. G., D 13, 140/141
- Kofoed-Hansen, O., F 55
- Koht, H., C 9
- Kolarz, W., E 355
- Kolb, W. L., A 707
- Kolderup-Rosenvinge, J. L. A., D 157.
F 183
- Köllmann, W., A 163
- Kölner Vierteljahrshefte für Sozialwissen-
schaften*, A 1044
- Kölner Zeitschrift für Soziologie*, A 1044
- Kölner Zeitschrift für Soziologie und So-
zialpsychologie*, A 1044
- Kommunal Arbog*, F 85
- Konetzke, R., A 14:22
- Konferenzen und Verträge*, A 618
- Kong Christian IV's egenhændige Breve*,
D 148
- Kongelig dansk Hof- og Statskalender*,
F 86
- Kongelige Bibliotek, Det, A 369, 373,
425, 541. F 63, 67
- Kongelige danske Selskab for Fædrelandets
Historie, Det, F 158
- Kongelige nordiske Oldskriftselskab, Det,
C 133
- Kongelige Rescripter, Resolutioner og
Collegialbreve for Danmark og Norge.
1660-1870*, F 182
- Kongelige Rettertings Domme og Rigenes
Forfølgninger fra Christian III's Tid*,
Det, D 149
- Kongstad, P., E 346

- König, R., A 723, 1044
 Königsfeldt, J. P. F., A 622-623. F 99/
 100
 Kornemann, E., B 13, 37
 Kornerup, B., C 68. D 122, 122:4-5.
 F 38, 143
 Korst, K., D 156
 Koschaker, P., A 324
 Koselleck, R., E 13:26
Kraks Blå Bog, F 99
Kraks Vejviser, F 109
 Kramers, J. H., A 591
 Kramm, H., A 466
 Kranzberg, M., E 282
 Krarup, A., C 151, 153. F 76-77
 Krarup, O., F 118
 Krarup, P., B 120
 Kraus, M., A 53, 190
 Krautheimer, R., C 78
 Kretschmer, K., A 181
 Kretz, Fr., F 91
Kriegsschuldfrage, E 401
 Kringelbach, G. N., F 19
 Krinsky, F., E 209
 Kristeller, P. O., C 94
 Kristensen, H. K., F 105
 Kristensen, M., C 126
 Kröll, M., A 891
 Kroman, E., A 882. C 120, 156, 158.
 F 150, 152-153
 Kromayer, J., B 85
 Krüger, G., B 81
 Krüger, P., B 171
 Krustrup, M., A 302
 Kuehl, W. F., A 467
 Kuhn, H., A 662
 Kühn, H., A 781
Kuka kukin oli?, A 670
Kuka kukin on, A 671
 Kulischer, J., A 348
Kulturfahrplan, A 616
*Kulturhistorisk Leksikon for nordisk Mid-
 delalder*, C 98. F 78/79
 Kuml, A 796
 Kumlien, K., A 191
 Kungliga vitterhets-, historie- och anti-
 kvitetsakademien, A 794
Kunst, C 79
- Kürschners Deutscher Gelehrten-Kalen-
 der*, A 690
 Kurth, G., A 763
Københavns Diplomatarium, D 150
 Københavns Kommunalbestyrelse,
 F 131
*Københavns Universitets Institut for eu-
 ropæisk Folkelivsforskning*, A 888
 Kaarsted, T., A 895: F 106
 Kaartved, A., A 151
- L**
- Labande, E.-R., C 70:14
 Labriolle, P. de, B 69:4
 Labrousse, E., D 26:5
 la Cour, V., C 49. F 33
 Lacour-Gayet, J., A 347
 Laet, S. J. de, A 782
 Lagerroth, F., E 196
 Laistner, M. L. W., B 14:2, 61
 Lambert, J., A 843
 Lambrino, S., B 121
 Lambton, A. K. S., A 122
 Laming-Emperaire, A., B 15:1
 Lancaster, H. O., A 560
 Landberg, G., D 81:1
 Landsplanudvalgets sekretariat, F 195
 Langberg, H., F 95
 Lange, C.A., C 185
 Langebek, J., C 168
 Langer, W. L., A 46, 608. D 35. E 41
 Langlois, Ch.-V., C 30:3
 Langsam, W. C., E 58
 Lapeyre, H., D 32:31
 Laqueur, W., E 407
*Larousse Encyclopaedia of Modern Hi-
 story from 1500*, A 584
 Larsen, J. A. O., B 51
 Larsen, K., A 408
 Larsen, O., A 414
 Lasker, B., A 428
 Latham, E., E 225-227
 Latham, R. E., C 104
*Latin America and the Caribbean. A
 Handbook*, E 369

- Latin America in Periodical Literature*,
A 445
- Latouche, R., C 179
- Latourette, K. S., A 124. E 154
- Latte, K., B 60, 88, 95
- Lauesgaard, A., F 88
- Laugesen, A. Theilgård, C 84
- Laurent, E., E 453
- Lauring, P., A 303
- Laursen, L., F 20, 160
- Lavedan, P., A 307
- Lavisse, E., A 68-69. C 30. D 55:7-9. E 92
- Le Goff, J., C 10:11
- le Sage de Fontenay, Fr., F 163
- League of Nations, A 755. E 464-465,
475
- League of Nations World Economic Survey*, E 330
- Lebed, A. J., A 682
- LeBras, G., C 70:12
- Lebreton, J., B 69:1-2
- Lederer, I. J., E 283
- Lee, D. E., A 270. B 63. C 55. D 88. E
265, 284-285
- Lee Benns, F., E 59-61
- Leesch, W., A 765
- Lefèvre, G., A 70. E 39:13-14
- Leff, G., C 52
- Leflon, J., E 316:20
- Legg, J., E 176
- Legum, C., E 366
- Lehrbuch der Völkerkunde*, A 814
- Lehre von den internationalen Beziehungen*, A 553, 854
- Leidy, W. P., A 397
- Leisner, J., E 49
- Lemberg, E., E 121
- Lemerle, P., A 42. B 15. C 21. D 32. E
34
- Lemonnier, H., D 55:5
- Lenczowski, G., E 159
- Lensen, G. A., A 102
- Léonard, E. C., C 18:5
- Lepsius, J., E 491
- Leroi-Gourhan, A., B 15:1
- Lesourd, J.-A., E 9
- Letterstedtska Föreningen, A 1065
- Leuchtenburg, W. E., A 144:8, 145:15
- Levine, C., A 925
- Levine, M., A 486
- Levison, W., C 193
- Lewis, B., A 90
- Lewis, M. D., E 258, 286
- Lewis, P., A 539
- Lewis, W. A., E 326
- Lexikon der alten Welt*, B 124
- Lexikon der historischen Persönlichkeiten*, A 643
- Lexikon für Theologie und Kirche*, A 703
- Li Chien-Nung, E 155
- Librairie Française*, A 357
- Library of Congress, A 423, 447
- Library of Congress, Census Library
Project, A 562
- The Library of Congress Author Catalog: A Cumulative List of Works Represented by Library of Congress Printed Cards, 1948-1952*. A 380
- Library of Congress Catalog: A Cumulative List of Works Represented by Library of Congress Printed Cards: Books-Subjects, 1950-1954; 1955-1959*.
A 383
- Lietzmann, H., B 70
- Lieuwen, E., A 271. E 298
- Lille Salmonsens, Den*, A 576
- Lillibridge, G. D., A 274
- Lindberg, F., F 57:3
- Lindbæk, J., C 151. D 143
- Linde, H., F 136
- Lindhardt, P. G., C 68. D 122,, 122:3.
F 38, 38:7-8
- Lindsay, J. O., D 31:7
- Link, A. S., A 145:12
- Linvald, A., F 5
- Lippold, G., B 73
- Lipson, E., D 28
- List of Foreign Office Records*, E 486,
489
- List of Serial Publications of Foreign Governments 1815-1931*, A 388
- List of Treaty Collections*, E 468
- Lists and Indexes*, E 486, 489
- Literaturberichte über Neuerscheinungen zur ausserdeutschen Geschichte*,
A 468-70

- Little, R. R., A 938
 Littunen, Y., A 896
 Liu, J. T. C., A 265
 Lively, J. F., D 116
 Livermore, H. V., A 80
 Lloyd, S., B 74
 Lockhart, L., A 122
 Loden, L. O., A 866
Loeb Classical Library, B 159
 Loh, P. P. Y., E 259
London Bibliography of the Social Sciences, A 540
 London Institute of World Affairs, A 739
 London School of Economics and Political Science, A 1042, 1055
 Lord, R. H., E 481
 Lorents, Y., E 69, 69:3
 Lorenz, O., C 195
 Lorenzen, M., C 163
 Lot, F., C 18:1, 20, 31
 Louett, G. H., A 598
Love og Anordninger, F 178, 184
Love, Anordninger, offentlige Kundgørelser, ministerielle Cirkulærer og Skrivelser m.m., F 188
Love og Anordninger, samt andre offentlige Kundgørelser Danmarks Lovgivning vedkommende for Aaret 1850-, F 185
 Löventhal, R., A 548a
Lou tidende for Kongeriget Danmark, F 164, 178, 188
 Low, S., A 587
 Löwe, H., C 193
 Lowie, R. H., A 815
 Lubasz, H., A 252
 Lübben, A., C 110-111
 Luchaire, A., C 30:2-3
 Ludat, H., A 614
 Lund, E., A 167
 Lund, G. F. V., C 109
 Lund, H., F 33:5
 Lund, J., A 921
 Lundman, B., A 761
Lustrum, B 145
 Lutz, J., A 266
 Lægdsmand, K., A 888
 Læssøe, J., A 289
- Løbende udenlandske periodica og serier*, A 369
 Lönnroth, E., F 57:5
- M**
 Macartney, C. A., E 120
 Mack-Smith, D., A 56
 Mackenzie, W. J. M., A 892
 Mackeprang, M., C 80. F 5
 Mackie, J. D., A 65. D 52:7
 Madariaga, S. de, E 111
 Madsen, F., A 916
 Madvig, J. N., B 54
 Maeyer, E. A. de, A 661
 Magisterforbundet, F 106
Magisterstaten 1967, F 106
 Maichel, K., A 441, 506
 Maier, F. G., B 8:9
Main Themes in European History, A 251-260
 Maiuri, A., B 75
 Major, J., E 205
Major Peace Treaties of Modern History 1648-1967, E 478
 Majumdar, R. C., A 119
Makers of Modern Strategy, A 317
Making of the Twentieth Century, E 62-65
 Maland, D., D 30
 Malclès, L.-N., A 402, 409
 Malcovati, E., B 178
 Malmberg, B., A 914
Manchester School of Economic and Social Studies, E 409
 Mandrou, R., D 32:33
 Manis, J. G., A 893
 Manitius, K., C 82
 Mann, A., A 240
 Mann, G., A 45, 713. B 17. C 24. D 34. F 40, 114
 Manni, E., B 3
 Mansergh, P. N. S., E 27, 142:3
 Mansi, G. D., C 146
Manuels bibliographiques de l'UNESCO, A 386, 401, 403
 Marçais, G., C 18:3

- Mariéjol, J.-H., D 55:6
 Marouzeau, J., B 119, 122
 Marquard, E., D 152. F 104
 Marquard, G., A 710
 Marrou, H.-I., B 104
 Marrou, M.-I., A 224
 Marsak, L. M., A 259
 Marsh, F. B., B 14:5
 Martens, Ch. de, E 471
 Martens, G. F. de, E 470-471, 473-474a
 Martin, A., A 496
 Martin, J. B., C 146
 Martin, P. A., A 688
 Martin, V. A 287. B 69. C 70. D 123.
     E 316
 Martin, W. R., A 598
 Marx, L., E 228
 Marx, R., E 432
 Mason, P. T., E 287
 Masperro, H., C 18:10
 Mathiassen, J., F 118
 Mathiassen, T., F 94
 Mathiassen, P. C., A 800-801
 Mattingly, G., D 119
 Mattingly, H., B 191-192
 Maurain, J., E 39:17
 Mauro, F., D 32:27, 32
 Mavidal, J., E 453
 Max-Planck-Institut für Geschichte, A 519
 May, A. J., E 75, 123
 Mazlish, B., A 251
 Mazour, A. G., A 192
 McCallum, R. B., E 82
 McCrum, B. P., A 447
 McDonough, S., E 260
 McCr
 McGraw-Hill, A 312b
*McGraw-Hill Encyclopedia of Russia and
 the Soviet Union*, A 601
 McGreger, M. F., B 168
 McKisack, M., 27:5
 Mediaeval Academy of America, C 132
Mediaeval Scandinavia, C 131
Mediaeval Classics, C 175
Medieval Texts, C 175
 Medley, D. J., A 492
 Meehan, E. J., A 889
 Meinecke, F., A 32, 193. D 128
 Mellempfolkeligt Samvirke, A 478, 481-
 482, 515. E 345-346
Mémoire de l'Académie Royale Belgique,
 B 68
 Mendelssohn-Bartholdy, A., E 491
 Menzel, J. M., A 267
 Meritt, B. D., B 168
 Merriman, R. B., C 34
 Meskill, J., A 264, 268-269. E 256
 Meskill, J. M., A 264. E 256
*Methuen's History of Medieval and Mo-
 dern Europe*, A 39
*Methuen's History of the Greek and Ro-
 man World*, A 38. B 14
 Meyer, E., B 55
 Meyer, K., A 524
 Meyer, O., C 97
 Meyer, P., A 926-928
 Meyer, P., B 170, 173
 Meyer-Heiselberg, R., A 476
Meyers grosses Personenlexikon, A 642a
Meyers Handbuch der Geschichte, A 643
 Meyriat, J., A 387
Mezhdurardnaia zhizn', A 1004
 Michaelis, H., E 506
 Michel, H., E 39:21
 Michelsens institutt, Chr., A 1002
 Michielsen, F., A 664
Microfilm Abstracts, A 405
Middle East, A 746
*Middle East. A Political and Economic
 Survey*, E 160
 Middle East Institute, A 433, 1074
Middle East Journal, A 1074
 Mid-European Studies Center and the Na-
 tional Committee for a Free Europe,
 E 412
 Migne, J.-P., B 157. C 145
 Miles, J., B 167, 169
 Milhøj, P., F 25, 121
Military Balance, A 757
 Millar, F., B 8:8
 Miller, J. C., A 141:1
 Miller, S. M., A 897
 Milne, A. T., A 195, 493
 Minchinton, W. E., D 100
 Minerva Mikrofilm, F 72
 Ministère des Affaires étrangères, E 483,
 490

- Ministerialtidende for Kongeriget Danmark*, F 179, 187
Minutes and Sessions of the Council, E 465
 Mirbt, C., C 144
 Mitchell, H., B 114
Mitteilungen des Instituts für Österreichische Geschichtsforschung, A 971
 Mitteis, L., B 186
Modern Asian Studies, E 410
Modern European History, 1789-1945, E 340
Modern Nations in Historical Perspective Series, E 30, 78, 90, 98, 101, 105, 129-132, 138, 140-141, 143, 146, 154, 156, 163, 165, 169-171, 173-174, 176, 189
 Molinier, A., C 177
 Moller, H., A 258
 Mols, R., A 161
 Moltesen, L., C 151
 Moltmann, G., E 377
 Moltke, E., C 164
 Mommsen, T., B 38, 170
 Mommsen, W., A 195. E 13:28, 31
 Mondrup, G., B 120
Moniteur universel, journal officiel, E 454
 Monod, G., A 495
 Montgelas, M., E 493
Monumenta Germaniae Historica, A 458
Monumenta Germaniae Historica . . .
 B 155. C 130, 198-199
 Mordhorst, K., F 43
 Moreau, E. de, D 123:16
 Morgan, E. S., A 144:2
 Morgan, E. V., A 349
 Morgenthau, H. J., A 855
 Morison, S. E., E 182
 Morner, M., A 137
 Moroney, M. J., A 917
 Morpurgo, J. E., A 66, 146. C 28. D 53. E 85
 Morrell, W. P., A 485
 Morris, I., E 261
 Morris, R. B., A 145
 Mosher, F. J., F 59
 Moss, H. St. L. B., C 21
 Mosse, G. L., D 13. 140/141. E 407
 Mourre, M., A 585
 Mousnier, R., D 26:4-5
Mouvement social, E 411
 Mowat, C. L., A 494. E 33:12
 Mowry, G. E., A 145:11
 Mugridge, D. H., A 447
 Müller, C., B 164
 Müller, C. D. G., A 28
 Müller, T., B 164
 Mullins, E. L. C., C 171, 176/177
 Munch, P., F 115
 Munch-Petersen, E., A 410. F 59
 Murawski, K., E 116
 Muret, P., D 33:11
 Murhard, F. W. A., E 470-472
 Mus, P., C 18:10
 Musée de la Guerre, A 534
 Musset, L., B 15:12. C 22:12
 Muth, H., E 397
 Myckland, H. Falck, A 505
 Myers, A. R., C 28:4
 Myers, D. P., E 372
 Mykland, K., A 151
 Mynors, R. A. B., C 175
 Myres, J. N. L., C 27:1
 Møller, J., F 181
 Mønt, C 118
Maal og Vægt, C 117
Månedsfortegnelse, F 65
- N**
 Nabolz, H., A 471, 767. D 1
 Nachod, O., A 483
 Nadel, H., A 256
 Näf, W., E 32
 Namier, L., D 51
 Nathanson, M. L., F 12
National Censuses and Vital Statistics in Europe 1918-1939: An Annotated Bibliography, A 561
National Cyclopaedia of American Biography, A 697
National Union Catalog . . ., A 381-382
 Nationalmuseet, A 783, 790, 876. C 74, 114

Register

- Nationalmuseets Arbejdsmark*, A 783
Nationaløkonomisk Forening, A 1059
Nationaløkonomisk tidsskrift, A 1059
NATO, E 375
NATO Bibliography, A 551
 Naumann, J., A 548a
 Neander, I., A 19
 Neergaard, N., F 3:6, 9
 Nellesmann, G., A 819
Nelson's Medieval Texts, C 175
Neue Deutsche Biographie, A 691
Neue grosse Völkerkunde, A 816
Neue politische Literatur, A 1013
Neues Archiv der Gesellschaft für ältere deutsche Geschichtskunde, C 130
IXe Congrès international des sciences historiques, A 1076
 Nevins, A., A 7, 47
New American Nation Series, A 145
New Cambridge Modern History, A 40, 455. D 31, 135/136. E 33
New Dictionary of English History, A 588
New Series, C 176/177
New York Times, E 404
News from Behind the Iron Curtain, E 412
 Newton, A. P., A 117. E 142, 142:1-2, 6-7
 Nicholson, H., A 856
 Nicolaisen, J., A 817-819
 Nielsen, E., A 700
 Nielsen, Fr., A 701
 Nielsen, H., A 867. C 161
 Nielsen, L., F 61-63
 Nielsen, N., F 94
 Nielsen, O., D 150
 Nielsen, V., F 111
 Niermeyer, J. F., A 77. C 32, 102. D 56. E 100
 Niese, B., B 32
 Nilsson, M. P., B 89
 Noack, B., A 700
 Nolte, E., E 52:4, 437
 Norden, E., B 2
 Nordengaard, J. P., F 87
 Nordisk administrativt Forbund, A 1014
Nordisk administrativt tidsskrift, A 1014
Nordisk Arkivnyt, A 775
Nordisk Forum, A 1063
Nordisk Kontakt, A 1064
Nordisk Kultur, A 300. C 79, 88, 92, 112, 117-118, 121
 Nordisk numismatisk Union, A 876-877
Nordisk numismatisk Unions medlemsblad, A 876
Nordisk numismatisk årsskrift, A 877
 Nordisk Råd, A 754, 1064
Nordisk statistisk Årsbok, A 754
Nordisk teologisk leksikon for kirke og skole, A 705
Nordisk Tidsskrift for Vetenskap, Konst och Industri, A 1065. F 86/87
Nordisk Udredningsserie, A 754, 1066
 Nordisk udvalg vedr. forskning af international politik, herunder internationale konflikter, A 850
Nordiska historikermötet... A 1080, 1083, 1085
Nordiske syn på forbindelsen mellem Hansestæderne og Norden, Det, A 1081
Norges gamle Love... C 186
Norges historie, A 153
 Norling-Christensen, O., A 574
Norsk biografisk leksikon, A 680
Norsk bokfortegnelse, A 358
Norsk tidsskriftindex, A 417
 Norsk Utenrikspolitisk Institutt, A 1002
 Norske Bokhandlerforening, Den, A 358
Norske folks liv og historie gennem tiderne, Det, A 154
 Norske Historiske Forening, Den, A 505, 962
Norstedts Världshistoria, A 41
 Norvin, W., A 30. D 24
 Notestein, W., A 145:1
Nouveau dictionnaire national des contemporains, A 674
Nouveau Recueil de traités d'alliance, de paix..., E 471
Nouveau recueil de traités et autres actes relatifs aux rapports de droit international, A 474
Nouveau Recueil général des traités..., E 472-473

- Nouveaux supplément au Recueil de traités . . .*, E 470
Nouvelle biographie générale . . ., A 644
Nouvelle Clío, A 42. B 15. C 22. D 32, 135/136, 140/141. E 34
Nouvelles du Conseil de l'Europe, A 1068
 Novack, D. E., A 949
 Nowell, C. E., A 187
Numismatic Chronicle and Journal of the Royal Numismatic Society, A 878
Numismatische Zeitschrift, A 879
 Nussbaum, F. L., D 38
 Nyboe Andersen, P., A 946. F 114, 122-123
 Nye, R. B., A 145:5, 146
Nyere Afrika-litteratur . . ., A 425
Nyere samfundsvidenskabelig litteratur . . ., A 541
 Nygård, S., F 147
 Nyman, O., A 929
Nyt fra Historien, A 972
 Næsgaard, O., A 302
 Næss, A., A 168
 Nørgård, H., F 124-125
 Nørregaard, J., A 288. C 71. D 121. E 317
- O**
Obituaires, C 182
 Oeconomos, L., C 18:9
 Office de documentation internationale contemporaine, A 534
 Office of Legal Affairs, E 468
Official Bulletin, A 1069
Official Journal, E 464
Official Records, E 467
 Ogg, D., D 10, 29.
Old Series, C 176/177
 Oliva, L. J., A 277
 Oliver, R., A 105, 968. E 133
 Olmstead, A. T., B 24
 Olrik, A., A 885
 Olrik, J., C 166:1
 Olsen, A., A 30. D 24. F 136
 Olsen, E., F 42, 58
 Olsen, G., D 78:8
 Olsen, K., C 161
 Olsen, M., C 112
 Olsen, T., A 368
 Olsen, Th. Damsgaard, C 93
 Oman, C., D 48
XIe Congrès international des sciences historiques, A 1078
Opinion och opinionsbildning som historisk forskningsobjekt, A 225
Oratores Attici, B 177
Oratorum Romanorum Fragmenta, B 178
Orbis, A Quarterly Journal of World Affairs, A 1015
 Ording, A., A 9. C 5. D 3
 Organisation for Economic Co-operation and Development, A 390
Origines diplomatiques de la guerre de 1870-1871, E 483
Origins of the War of 1870, E 481
 Osgood, S. M., E 288-289
Österreich-Ungarns Aussenpolitik von der bosnischen Krise 1908 bis zum Kriegsausbruch 1914, E 496
Osteuropa, E 415
 Osteuropa-Institut, A 967
Östliche Deutschland, Das, E 119
 Ostrogorsky, G., C 40
 Ottervik, G., A 411
 Ottlik, G., A 749
 Otto, E., B 25
 Otto, W., A 788
 Ourliac, P., C 70:14
Overcentralkatalog, A 414
Oversigt over Rigsdagens Virksomhed fra 1884-85 til 1899-1900 tilligemed Sagerregister . . ., F 91
Oversigt over Rigsdagens Virksomhed i de første 35 Aar efter Grundlovens Udstedelse, samt over de den grundlovgivende Rigsforsamling og Rigsraadet forelagte Sager, F 90
Oxford Classical Dictionary, B 125
Oxford Dictionary of the Christian Church, A 704
Oxford Classical Texts, B 156
Oxford Economic Atlas of the World, E 392

- Oxford History of England*, A 64. C 27, D 52. E 84
Oxford History of Modern Europe, E 35-38
Oxford History of South Africa, E 134
- P**
- Pacaut, M., C 3, E 11
 Paetow, L., C 96
 Pages, L., A 843
 Pais, A., B 36
Palaeographia latina, A 884
 Palanque, J.-R., B 69:3
 Palmer, A. W., E 371
 Palmer, M., A 843
 Palmer, R. B., C 129
 Palmer, R. R., A 43, 625
 Palumbo, P. F., A 472
Palæografi, C 121
Pamphlets Published by the Service Center for Teachers of History, A 260a
 Panikkar, K. M., E 28:6
Papers Relating to the Foreign Relations of the United States, E 497
 Pares, B., A 83
 Pareti, L., B 12:2
 Pargellis, S., A 492
 Parias, L.-H., A 328
 Pariset, G., E 92:2-3
 Parker, F. D., E 167
 Parker, H. M. D., B 14:7
 Parker, R. A. C., E 13:34
 Parkinson, C. N., A 320
Parliamentary Debates, E 449-450
 Parry, C., E 474b
 Parry, J. H., D 72, 75-76
 Passant, E. J., E 115
Past and Present, A 973
 Past and Present Society, A 973
Patrologiae cursus... ecclesiae latinae, B 157. C 145
 Pauls, V., F 30
Paulys Real-Encyclopädie der classischen Altertumswissenschaft, B 126
 Pearey, G. E., E 127
 Pearson, J. P., A 429
 Pease, O., A 141:5
 Peaslee, A. J., E 446-447
 Peckham, H. H., A 144:1
 Pedersen, H., D 150
 Pedersen, J., D 122:5
 Pedersen, O. Karup, A 482, 857. E 126, 314
 Peffer, N., A 51
 Pehrsson, H., A 432
Pelican History of Art, A 308. C 72, 78
Pelican History of England, A 66. C 28, D 53. E 85
Pelican History of the Church, A 290
 Pelling, H., A 83:8
 Pendle, G., A 138. E 168
Penguin Classics, B 160
 Pennington, D. H., D 14
 Pennock, J. R., A 930
 Penson, J. H., A 78
 Penson, L. M., E 428
 Peremans, W., B 131
Periodicakatalog, A 368
 Perkins, B., A 237
 Perkins, D., A 144:9
 Perleberg, M., A 652
 Perrin, E., C 18:5
 Perroy, E., C 16, 23:7
Personalhistorisk Tidsskrift, F 133
Personalhistoriske Samlinger. Genealogisk Tidsskrift, A 831
 Pertz, G. H., C 199
 Petech, L., B 12:2
 Peter, H., B 166
 Petersen, C. S., C 83
 Petersen, H., F 81
 Petersen, K., A 612
 Petersen, N., E 346. F 22
 Pethybridge, R., E 305
 Petit, L., C 146
 Petit, P., B 4, 15:9
 Petit-Dutaillis, Ch., C 18:4, 30:4
 Pettersen, H., A 359
Peuples et civilisations, A 44. B 16. C 23. D 33. E 39
 Pevsner, N., A 308-309
 Pfister, C., C 18:1, 30:2
 Philipp, W., A 524
 Philips, C. H., A 586

- Phillips, L. B., A 529
Philosophie, A 175
Philosophie im XX Jahrhundert, E 193
Piganiol, A., B 7:3, 16:3
Pihl, M., A 167
Pinkney, D. H., E 290
Pinson, K. S., E 351
Pirenne, H., A 61, C 18:8, 23:7, 33. D 59, E 80
Piø, J., A 886
Plane, J. C., A 717
Platzhoff, W., D 21
Pleticha, H., A 475
Plinval, G., B 69:4
Ploetz, K., A 613
Ploetz, A 163, 613-615, 618. E 116, 382-383
Ploetz. Die deutsche Frage, E 116
Ploetz. Geschichte des zweiten Weltkrieges, E 382
Ploetz. Hauptdaten der Weltgeschichte, A 614
Ploetz. Weltgeschehnisse der Nachkriegszeit, E 383
Plumb, J. H., A 15. D 8, 53:7, 70, 73. E 14
Podwell, H. H., A 118
POLEC, A 710
Political Handbook and Atlas of the World, A 734
Political Quarterly, A 1016
Political Science Quarterly, A 1017
Political Studies, A 1018
Politics of the New States, A 552
Politikens historiske Atlas, A 631
Politique, A 1019
Politique étrangère, A 1020
Politische Studien, E 394
Politische Vierteljahresschrift, A 1021
Pollmüller, I. H., A 614
Pommery, L., E 327
Ponteil, F., E 39:15
Poole, A. L., C 27:3
Poppino, R. E., E 161
Population in History, A 162
Poschinger, H., E 479
Postan, M. M., A 342. C 90. D 129. E 324, 324:6, 328
Pot. J. H. J. van der, A 226-227
Potratz, J. A. H., A 784
Potter, G. R., D 31:1
Potthast, A., C 135-136, 141
Pouillès, C 182
Poulsen, H., F 81
Pouthas, C. H., A 70. E 39:16
Powell, J. M., C 61
Power, E., A 342. C 90. D 129. E 324
Power, P. F., E 262
Powicke, M., C 27:4
Praesent, H., A 483
Prange, K., A 834. C 125. F 105
Préclin, E., D 6:6-7, 123:19. E 7:9, 431
Prehistoric Society, A 797
Présence Africaine, E 413
Présences Napoléoniennes, E 414
Presser, J., A 77. C 32. D 56. E 100
Preussens auswärtige Politik 1850-1858, E 479
Preussische Akademie der Wissenschaften, B 184
Previté-Orton, C. W., C 26
Prevost, M., A 673
Pribram, A. F., E 496
Prins Christian (V's) breve, D 152
Pritchard, E. H., A 430
Problemer i nordisk historieforskning, A 1084
Problems and Perspectives in History, A 261. C 64-65. D 110-117. E 200-206
Problems in African History, A 262
Problems in American Civilization, A 263. E 207-255
Problems in Ancient History, B 62
Problems in Asian Civilization, A 264-269, E 256-264
Problems in European Civilization, A 270, B 63-66. C 55-63. D 88-109. E 265-297
Problems in Latin American Civilization, A 271-272. E 298-300
Problems in Political Science, A 934-940
Proceedings of the Prehistoric Society, A 797
Propyläen Kunstgeschichte, A 310

Propyläen Weltgeschichte, A 45. B 17.
C 24. D 34. E 40
Prosopographia Attica, B 129
*Prosopographia Imperii Romani saec.
I-III*, B 130
Prosopographia Ptolemaica, B 131
Pross, H., A 713
Prost, H., E 103
Prou, M., A 883
Public Record Office, E 486, 489, 501
*Publications de la Faculté des Lettres et
Sciences humaines de Paris*, E 498
*Publications of the American Economic
Association*, A 1048
Pullan, B., C 139
Pulling, F. S., A 587
Pundt, A. G., A 187
Purcell, V., E 139
Putzger, F. W., A 632

Q

Que sais-je, A 92, 281, 808, 824
*Quellen zur deutschen Politik Öster-
reichs 1859-1866*, E 482
Quirin, H., C 4

R

Rabb, T., D 99
Raeff, M., D 105
Ragatz, L. J., E 341, 349
Rahner, K., A 703
Ralston, D. B., A 278
Ramskov, T., C 47:2
Randa, A., A 609
Ranke Gesellschaft. Vereinigung für Ge-
schichte im öffentlichen Leben, A 960
Rapson, E. J., A 118
Rapson, R., E 229
Rasch, Aa., F 156
Rasmussen, E., A 895, 895:3, 931-932.
F 7:13
Rasmussen, K., A 507, 631
Rasmussen, P., A 870
Rassow, P., A 91

Rastoul, A., A 673
Rauch, G. von, E 107
*Raum und Bevölkerung in der Welt-
geschichte*, A 163
Raunkjær, P., A 576-578
Raunkjærs Konversationsleksikon, A 577
Raychaudhuri, H. C., A 119
Read, C., A 490
Reallexikon der Vorgeschichte, A 786.
B 127
Reallexikon für Antike und Christentum,
B 128
Reappraisals, E 199a
Rebelliau, A., D 55:8
Rebillon, A., A 624. D 6:6
Records of the Plenary Meeting, E 464
*Recueil de traites d'alliance, de paix, de
trêve . . .*, E 470
Recueil des historiens de France, C 182
*Recueil des historiens des Gaules et de
la France*, C 183
*Recueil des traites et engagements inter-
nationaux enregistrés par le Secrétariat
de la Société des Nations*, E 475
Reddaway, W. F., A 78
Reedtz, H. C. de, F 159
Rees, D., E 64
Regenten und Regierungen der Welt,
A 615
Regesta diplomatica historiae Danicae,
C 148-149. D 140/141
Regesta Imperii . . ., C 191
*Regesta pontificum Romanorum ab con-
dita ecclesia ad annum post Christum
natum 1198*, C 140
*Regesta pontificum Romanorum unde
ab anno post Christum natum 1198
ad annum 1304*, C 141
*Regesta regum Anglo-Normannorum
1066-1154*, C 172
Regierungsploetz, A 615
Register 1839-1938, F 130
Register 1836-1863, C 133
Register 1866-1933, C 133
Register of Debates, E 463
Reichert, E., A 475
Reinhard, M. R., E 190
Reischauer, E. P., A 148

- Reitan, E. A., D 108
Relazioni, A 1077. D 87. E 3
Religion in Geschichte und Gegenwart, A 706
 Rémond, R., E 8, 93
 Remond, R., B 15:11
 Renaissance Society of America, D 140
 Renaudet, A., C 23:7. D 33:8
 Renouvin, P., A 284, 858. C 66. D 118.
 E 3, 7:9, 12, 39:19, 313, 313:5-8, 334,
 419, 431, 502
 Renwall, P., A 228
 Réou, L., A 312c
Répertoire bibliographique de l'histoire de France, A 499
Répertoire des périodiques publiés par les organisations internationales, A 371
Répertoire méthodique de l'histoire moderne et contemporaine de la France, A 498
Repertorium der diplomatischen Vertreter aller Länder seit dem Westfälischen Frieden 1648, D 136
Repertorium Diplomaticum regni Danici mediaevalis, C 148-149. D 140/141
Repertorium fontium historiae medii aevi, C 136, 142, 145-146, 152, 155-158, 161, 167-169, 176, 176/177, 178, 180-183, 183/184, 185-186, 188-190, 199. D 140/141
Rerum Britannicarum medii aevi scriptores..., C 176
 Reske-Nielsen, E., A 972. E 346, F 55
Review of Politics, A 1022
Review of the International Statistical Institute, A 1061
Révolutions de 1848 et les révolutions du XIXe siècle, 1830, 1848, 1870, E 417
Révolution française, E 402
Revue Archéologique, A 798
Revue de droit international de sciences diplomatiques et politiques, A 1023
Revue d'Économie Politique, A 1060
Revue d'histoire de la deuxième guerre mondiale, E 360, 363, 418
Revue d'histoire de la guerre mondiale, E 419
Revue d'histoire des colonies, E 422
Revue d'histoire des doctrines économiques et sociales, A 990
Revue d'histoire diplomatique, E 420
Revue d'Histoire Ecclésiastique, A 295
Revue d'histoire économique et sociale, A 990
Revue d'histoire moderne, E 421
Revue d'histoire moderne et contemporaine, A 498. E 421
Revue de l'Institut international de statistique, A 1061
Revue de l'Institut Napoléon, E 416
Revue de synthèse, A 974
Revue de synthèse historique, A 974
Revue des études anciennes, B 146
Revue des études grecques, B 147
Revue des études historiques, A 975
Revue des études latines, B 148
Revue des études napoléoniennes, E 416
Revue des révolutions contemporaines, E 417
Revue française d'héraldique et de sigillographie, A 838
Revue française d'histoire d'outre-mer, E 422
Revue française de science politique, A 1024
Revue française de sociologie, A 1045
Revue historique, A 976
Revue historique de la Révolution française, E 400
Revue internationale d'histoire politique et constitutionnelle, A 1019
Revue internationale d'onomastique, A 945
Revue internationale des sciences administratives, A 1025
Revue internationale des sciences sociales, A 1026
Revue numismatique, A 880
Rewriting Russian History, A 194
 Reynolds, E. E., E 86
 Riccobono, S., B 172
 Rich, E. E., D 129:4
 Richard, R., D 123:15
 Richter, G. M. A., B 76
 Riddle, J., B 65

Register

- Riemer, N., A 934, 940
 Rigsarkivet, A 775. F 17/18, 126, 137, 142/157
 Rigsbibliotekarembetet, A 368, 373
 Rigsdagens Bureau, F 89
Rigsdagstidende . . ., F 172
Rigsdagsaarbog, F 92
Rigsraadstidende . . ., F 171
 Rippey, J. F., A 52
 Rips, E. R., A 395
 Rise Hansen, C., D 142
Rise of Modern Europe, A 46. D 35-42, 135/136. E 41-46
 Rister, H., A 448
 Ritter, E., A 603
 Ritter, G., A 17, 458. D 16, 87. E 21
 Rittershausen, H., A 727
Rivista di filologia e d'instruzione classica, B 149
 Roach, J., A 455
 Roberts, H. L., A 547
 Roberts, J. M., A 584
 Roberts, M., D 82
 Roberts, P., D 40
 Robertson, C. L., E 315
 Robinson, A. M. L., A 421
 Rodriguez, M., E 169
 Rohden, P. von, B 130
 Roland, C. P., A 144:5
 Roll, E., A 350
Rolls Series, C 176
 Romano, R., C 10:12
Romano-British Bibliography 55 B.C.-A.D. 449, A 487
 Romdahl, A. L., A 301
 Romein, J. M., A 77, 229, 473. C 32. D 56. E 28:6, 100
 Rona, G., C 98
 Ronart, N., A 593
 Ronart, S., A 593
 Rönnefarht, H. K. G., A 618
 Roos, H., E 102
 Ropp, T., D 126
 Rose, H. J., B 79-80
 Rose, J. H., A 117. E 142, 142:1-2, 6-7
 Rosén, J., A 157-158. D 81:2
 Rosenberg, A., B 5
 Rosing, J. S., A 629
Roskildekirkeens jordebøger og regnskaber, C 159
 Ross, A., A 845. F 119
 Ross, R., A 894
 Rössler, H., A 599, 692. D 44
 Rostovtzeff, M. I., B 18, 115-116
 Rotermund, H. W., A 634
 Rothfels, H., E 4
 Roucek, J. S., A 602
 Roudil, C., C 70:11
 Roussel, P., B 16:2
 Roussell, Aa., C 75
 Rousset de Pina, J., C 70:9
 Routh, C. R. N., A 659, 659:1
 Rowley, P. B., A 62:1
 Royal Archaeological Institute, A 791
 Royal Commonwealth Society, A 484
 Royal Economic Society, A 1054
 Royal Historical Society, C 176/177
Royal Historical Society: Guides and Handbooks, A 586. C 171
 Royal Institute of International Affairs, A 517, 736, 846, 1003. E 74, 160, 167-168, 171/172, 312, 379, 424, 441, 443, 499
 Rozwenc, E. C., A 263. E 207, 230-236
 Rubel, M., E 356
 Rubin, M., F 13-14
 Rudé, G., E 15
 Ruffmann, K.-H., E 52:8
 Ruiz, R. E., A 239
 Rule, J. C., A 246. D 97
 Rumpf, A., A 785. B 77
 Runciman, S., C 25
 Russell, B., A 169
 Rydberg, O. S., C 187
 Ræder, H., C 166:1
 Røhr, A., A 631
- ## S
- Saalfeld, F., E 471
 Sabine, G. H., A 321
 Sachs, Aa., F 18
Sacrorum conciliorum nova et amplissima collectio . . ., C 146
Saeculum, A 977

- Sage de Fontenay, F. le, F 163
Saggio bibliografico sulla guerra mondiale, E 361
 Sagnac, P., A 44. B 16. C 23. D 23, 33:10, 12, 55:8-9. E 39, 92:1
 Saint-Léger, A., D 33:10, 55:8
 Saisseval, G. Coutant de, E 386
 Salis, J. von, E 47
 Salmon, E. T., B 14:6
 Salmon, J. H. M., D 98
Salmonsens Leksikon-Tidsskrift, A 579
Salmonsens Konversationsleksikon, A 578. F 78/79
 Salomonssen, P., E 108
 Salvadori, M., E 98
 Salvatorelli, L., A 73
 Samaran, C., A 218
 Samfundet for Dansk Genealogi og Personalhistorie, F 133
Samfundsfag for Samfundsgrenen, A 849
Samling af endnu gjældende Love og Anordninger m.v. af mere almindelig Interesse, F 186
Samling af Kongens Rettertings Domme 1595-1604 og 1605-1614, D 153
Samling af Love . . ., F 186
Samling af Love, Anordninger, offentlige Kundgørelser, ministerielle Cirkulærer og Skrivelser, m.m., F 187
Samlinger til Danmarks Historie under Kong Frederik den Tredies Regiering af udenlandske Arkiver, D 154
Samlinger til jysk Historie og Topografi, F 129
Samlung Dalp, A 719
Sammlung Göschen, A 6, 785, 862, 909. D 68. E 5, 320
 Samuel, P. A., A 889
 Samuelson, P. A., A 948
 Samwer, K., E 473
 Sanford, C. L., E 237
 Sansom, G. B., A 125
 Sante, G. W., A 94
 Santifaller, L., A 806. C 137
 Saulnier, E., A 496
 Sauvaget, J., A 502
 Savy, A., A 802
Saxonis Gesta Danorum, C 166
 Sayles, G. O., C 29
Scandia, A 798
Scandinavian Economic History Review, A 991
Scandinavian Political Studies, A 545, 1027
 Scandinavian Society for Economic and Social History and Historical Geography, A 991
 Schaefer, R., A 708
 Schaefer, L. F., E 291
 Schanz, M., B 81
 Scharff, A., F 32
 Scharling, W., F 16
 Scheel, G., E 506
 Schelderup, H. K., A 170
 Scherer, A., E 498
 Scheurig, B., E 5
 Schieder, Th., A 8, 31. D 25. E 6, 22, 22:6
 Schiederer, U., A 553
 Schiller, K., C 111
 Schlesinger, A. M., A 523. E 183
 Schmandt, H. J., A 322
 Schmeckeber, L. F., E 462
 Schmid, W., B 82-83
 Schmidt, L., B 44
 Schmitt, B. E., A 197
 Schmöckel, H., B 26
 Schnabel, F., E 117
 Schneider, H., B 43
 Schnerb, R., E 23:6
 Schoen, W. v., A 139
 Schomerus, J., E 116
 School of International Affairs, A 1010
 School of Slavonic and East European Studies, A 1075
 Schorger, W. D., A 108
 Schottenloher, K., D 134
 Schou, J. H., F 183
Schous Forordninger, F 183-185
 Schraepfer, E., E 506
 Schreiner, J., A 155. C 5:2
Schriften der Bibliothek für Zeitgeschichte, E 342, 357, 359
Schrifttum über Deutschland 1918-1845, E 347
 Schroeder, F. von, E 68

- Schrötter, A 875
 Schröder, U., D 122:4
 Schücking, W., E 493
 Schüddekopf, O.-E., A 966
Schultess' europäischer Geschichtskalender, A 747
Schultz Danmarkshistorie, C 48. F 5
 Schulz, G., E 52:2
 Schulz, H. E., A 682
 Schwabel, F., E 12
 Schwarz, H. F., E 292
Schweizer Archiv für Heraldik, A 839
Schweizer Beiträge zur Allgemeinen Geschichte, A 979
 Schweizerisches Institut für Aussenwirtschafts- und Marktforschung, A 1049
 Schwenk, H., A 803
 Schwertfeger, B., E 492
 Schwidetzky-Roesing, J., A 763
Science Historique, A 980
Scriptores minores historiae Danicae medii aevi, C 167
Scriptores rerum Danicarum medii aevi, C 168
Scriptores rerum Suecicarum medii aevi, C 188
Scriptorium, A 884
 Scullard, H. H., B 14:4-5, 39
 Seagle, W., A 325
 Secher, V. A., D 145, 153
 See, H., D 6:6
 Seidenfaden, E., F 55
 Seidlmayer, M., A 74
 Seignobos, Ch., A 230. E 92:6-9
 Seip, J. A., A 151
 Seldon, M. E., E 60-61
Select List of Books on European History 1815-1914, E 343
Select List of Works on Europe and Europe Overseas, D 135
Selected and Annotated Bibliography of Books and Periodicals in Western Languages Dealing with the Near and Middle East, A 434
Selective Annotated Bibliographies..., A 442-443
 Selskabet for Danmarks Kirkehistorie, F 132
 Selskabet til danske Sprog og Historiens Forbedring, F 158
Selskabet til historiske kildekrifters oversættelse, B 161
 Seltman, C. T., A 10. B 6
Series collectionum, C 136, 142, 145-146, 152, 155-158, 161, 167-169, 176, 176/177, 178, 180-183, 183/184, 185-186, 188-190, 199
Series Graeca, B 157
Series Latina, B 157
 Service Center for Teachers of History, A 260a
 Sessions, K. C., D 92
 Seth, I., A 474
 Sethi, R. R., A 118
 Seton-Watson, C., E 99
 Seton-Watson, H., E 37
 Setterwall, K., A 511-512
 Seydewitz, H., A 720
 Seyler, G. A., A 835
 Schafer, B. C., A 195
Shaping of Modern France, E 301
 Shapiro, D., E 348
 Sherwin-White, A. N., B 56
 Shetelig, H., A 154
Shorter Cambridge Medieval History, C 26
 Shtepa, K. F., A 196
 Sieburg, H.-O., A 25
 Siegfried, A., A 741
 Siegler, H., E 440
 Silberstolpe, C., C 189
 Silverstolpe, G. W., E 69:5
 Sill, D. L., A 709
 Simmons, J. S. G., A 441
Since 1945, E 302
 Singer, C., A 333, 340
 Singer, I., A 592
 Singletary, O. A., A 144:4
 Sjødin, Å., A 762
 Sjögren, P., A 512
 Sjølund, A., A 905
 Sjøqvist, V., F 52
 Skautrup, P., F 94
 Skodvin, M., A 151
 Skovgaard, J., D 148. F 33:3, 149
 Skovmand, R., F 7:11

- Skrifter udgivet af Rigsarkivet 1852-1968*, F 137
- Skrifter utg. av Historielärarnas förening*, A 474
- Skrubbeltrang, F., F 39-40
- Skyum-Nielsen, N., C 161
- Slavery in Classical Antiquity*, B 117
- Slavic Languages Research Institute, A 442-443
- Slavin, A. J., D 93-94
- Slavonic and East European Review*, A 1075
- Slavonic Encyclopaedia*, A 602
- Sløk, J., A 167
- Smellie, K. B., A 48
- Smith, C. T., A 182
- Smith, D. G., A 930
- Smith, D. M., A 63, E 83
- Smith, V. A., A 120
- Snell, J. L., A 248, E 293-294
- Social Science in Historical Study*, A 231
- Social science information*, A 1028
- Social Science Research Council, A 231, 233, 426, E 345
- Societas Danica Indagationis Antiquitatis et Mediaevi, B 135
- Societas Heraldica Scandinavica, A 836
- Société archéologique de France, A 980
- Société asiatique, A 1072
- Société de démographie historiques, A 164
- Société d'éditions "Les Belles Lettres", A 880
- Société d'étude du XVIIe siècle, D 138
- Société d'Histoire de la Révolution de 1848, E 417
- Société d'histoire générale et d'histoire diplomatique, E 420
- Société d'histoire moderne, E 421
- Société de l'École des Chartes, A 810
- Société de l'Histoire de France, C 183/184
- Société de l'Histoire de la Guerre, E 419
- Société de l'histoire des colonies françaises, E 422
- Société de l'histoire moderne, A 496-497
- Société des études latines, B 148
- Société des études Robespierrieste, E 400
- Société française d'héraldique et de sigillographie, A 838
- Société Suisse héraldique, A 839
- Society for Promotion of Roman Studies, B 143
- Sociologia internationalis*, A 1046
- Sociological Abstracts*, A 558
- Sociologisk Institut, A 1047
- Sociologisk Metodik*, A 906
- Sociologiska metoder*, A 907
- Sociologiske meddelelser*, A 1047
- Šöderwall, K. F., C 107
- Sombart, W., A 351
- Some Historians of Modern Europe*, A 197
- Some 20th Century Historians*, A 198
- Sonderheft*, A 468-470
- Sondheimer, J., C 15
- Sontag, R. J., E 504
- Sontheimer, W., B 123
- Sorich, R., A 426, E 345
- Sources of Information in the Social Sciences*, A 542
- South African Public Library, A 421
- South American Handbook*, A 748
- Southern Political Science Association, A 1012
- Soviet Periodical Abstracts*, A 442-443
- Soviet Union and the NATO Powers; the Military Balance*, A 757
- Sowards, J. K., A 245
- Soziologie, A 723
- Spear, P., A 59, 121
- Speculum*, C 132
- Speeckaert, G. P., A 554
- Spencer, F., E 67
- Spitz, L. W., D 91
- Spruytenburg, M., A 669
- Spufford, P., C 65
- Spuler, B., A 114, 615
- Sbrik, H. v., E 482, 496
- Staat und Politik*, A 718
- Staatslexicon: Recht, Wirtschaft, Gesellschaft*, A 711
- Staatsverträge des Altertums*, B 174
- Stadt Müller, G., A 88
- Statesman's Yearbook*, A 735
- Statistical Yearbook*, A 753

- Statistical Yearbooks*, A 562
Statistikken, F 194
Statistisk Årbog, F 190/191, 191
Statistiske Efterretninger, F 192
Statistiske Meddelelser, F 193
Statsrådets Forhandlinger 1848-63,
 F 174
*Statsrådets forhandlinger om Danmarks
 Udenrigspolitik 1863-79*, F 175
Statstidende, F 180, 187
*Statsvetenskaplig tidskrift för politik,
 statistik, ekonomi*, A 1029
 Stavenow, L., A 159
 Stavrianos, L. S., A 89
 Stearn, G. E., A 273, 276. E 303
 Stearns, P. N., E 321
 Stednavneudvalget, A 941
 Steen, S., A 154
 Steensgaard, N., A 126, 129. E 150
 Steenstrup, B., A 679
 Steenstrup, J., A 807, 868. F 37
 Stehouwer, J., A 895:1, 908
 Stein, A., B 130
 Stein, E., B 42
 Stein, H., A 499
 Stein, W., A 616
 Steinberg, S. H., A 588, 617
 Stengil, E. E., A 809
 Stenberghen, F. van, C 70:13
*Stenographische Berichte über die Ver-
 handlungen des deutschen Reichstages*,
 E 456, 458
Stenographische Niederschriften, E 461
 Stenshøj, K., A 895:2
 Stenton, D. M., C 28:3
 Stenton, F. M., C 27:2
 Sterlin, O., B 83
 Steve, M.-J., B 8:1
 Stevens, W. O., A 318
 Stevenson, G. H., B 57
 Stewart-Robinson, J., A 111
 Stier, H. E., A 614, 633
 Stillman, C. W., E 128
 Stöckl, G., A 508
 Stolze, D., E 433
 Stone, L., D 117
 Stoneman, E. A., E 127
 Storkøbenhavnske Folkebibliotekers
 Samarbejdsudvalg, A 413
 Story, N., A 597
 Storry, R., A 126. E 150
 Strahl, I., A 326
 Straka, G. M., D 104
 Strange, H. O. H., E 383
Strategisk bulletin, A 1030
 Strecker, K., C 128-129
 Strong, C. F., A 933
Studier i historisk metode, A 219, 221,
 225
Studies in Economics, A 949
Studies in History and Politics, A 273-
 278. E 303-308
Studies in the Renaissance, D 140
*Study of Current Bibliographies of Na-
 tional Official Publications*, A 387
 Stübe, R., A 459
 Stybe, S. E., A 171. E 194
 Styffe, C. G., C 100
*Subject Index of Modern Books Acquired
 1941-1945*, A 378
*Subject Index of Modern Books Acquired
 1946-1950*, A 378
*Subject Index of the Modern Works Add-
 ed to the Library of the British Mu-
 seum in the Years 1881-1900*, A 378
Südost-Forschungen, A 981
Südosteuropa-Bibliographie, A 449
 Südostinstitut, A 981
 Sullivan, R. E., A 242, 244. C 58
 Summers, M. R., A 939
 Summer, B. H., A 84
*Supplement 1831-1840 til Bibliotheca
 Danica samt Bibliotheca Slesvico-Hol-
 satica til 1840*, F 64
Supplement til Periodicakatalog af 1953,
 A 368
Survey of International Affairs, A 736
Survival, A 1031
 Svalastoga, K., A 906, 906:1
 Svane, V., F 111
 Svanström, R., E 69:2
 Svarre, A., A 573
 Svendsen, K. E., F 41
Svensk bokförteckning, A 360
Svensk Bokkatalog, A 361
Svensk historisk bibliografi. . ., A 511-514
Svensk tidningsindex, A 418

- Svensk tidskriftindex*, A 419
Svensk uppslagsbok, A 580. F 78/79
 Svenska Fornminnesföreningen, A 794
Svenska historien, Den, A 158
 Svenska historiska föreningen, A 511-514, 963
Svenska män och kvinnor, A 683
 Svenska Sällskapet för Antropologi och Geografi, A 764
Svenska tidskriftartiklar, A 420
Svenska utrikespolitikens historia, Den, D 81. F 57
Svenskt biografiskt Leksikon, A 684
Svenskt diplomatarium från och med år 1041. . ., C 189
 Sveriges Almåna Exportförening, E 374
Sveriges historia till våra dagar, A 159
Sveriges offentliga bibliotek, A 384
 Sydenham, E. A., B 192-193
Symbolæ Osloenses, B 150
 Syme, R., A 36. C 15. D 2, 76. E 25
 Søe, N. H., A 702
Sønderjyllands Historie fremstillet for det danske Folk, C 49. F 33
Sønderjyske Arbøger, F 134
 Sørensen, M., F 102
 Sørensen, P., F 115
- T**
- Tabeller over Skibsfart og Varetransport gennem Øresund 1497-1660*, D 155
Tabeller over Skibsfart og Varetransport gennem Øresund 1661-1783, D 156
Table général du Recueil des traités. . ., E 474a
Table générale des origines à la paix de 1919, E 92:10
 Taeger, F., B 19, 90
 Talbot, Ph., A 412
 Tapié, V.-L., D 6:7
 Taton, R., A 339
 Taylor, A. J. P., E 36, 84:15, 124, 343
 Taylor, G. R., E 238-242
 Taylor, L. R., B 58
 Taylor, P. A. M., D 102. E 295
 Taylor, S. S., A 663-667, 669, 682, 694
- Te Paske, J. J., D 97
 Teerveen, F., E 398
Teknikkens Hvornår Skete Det, A 334
 Telberg, J., A 681
 Temperley, H., E 428, 488
Ten Years of United Nations Publications, 1945-1955, A 392
 Tenenti, A., C 10:12
Territorien-Ploetz, A 94. F 32
 Tessier, G., A 808
Textes d'étude, B 163
Textes du droit Romain, B 175
 Textes et documents d'Histoire, E 431
 Tham, W., D 81:1
 Thapar, R., A 121
 Theilgård Laugesen, A., C 84
 Theimer, W., A 719
Thémis, A 920. E 444
Theories of History, A 232
Theory and Practice in Historical Study, A 233
 Thiel, J. H., B 86
 Thieme, U., A 312d
 Thimme, F., E 491
Third Series, C 176/177
 Thiset, A., C 116
 Thomas, D. H., A 768
 Thomassen, E., A 574
 Thompson, E. J., E 145
 Thompson, J. A., E 296
 Thompson, J. W., A 199
 Thompson, L., E 134:1
 Thomsen, H., A 172
 Thomsen, P., A 435
 Thomsen, R., A 972
 Thomsen, S., D 146
 Thomson, D., E 33:12, 48, 66, 85:8-9
 Thorlby, A. K., E 206
 Thorne, C., E 63
 Thorne, C. L., E 62
 Thorne, J. O., A 636
 Thorsen, S., F 46
 Thorsøe, A., F 10
 Thouzellier, Ch., C 70:10
 Thulstrup, Å., E 69
Tidende for Forhandlingerne ved den [4.-10.] Provindsialstænderforsamling for Hertugdømmet Slesvig. . ., F 168

- Tidende for Forhandlingerne ved Provindialstænderne for Nørre-Jylland...*, F 166
- Tidende for Forhandlingerne ved Provindialstænderne for Sjællands, Fyens og Lolland-Falsters Stifter, samt for Færøerne og Island. . .*, F 165
- Tiedemann, A., A 264. E 256
- Tignor, R., E 156
- Tingsten, H., E 69:1
- Tischner, H., A 820
- Titus, E. B., A 372
- Tod, M. N., B 185
- Todd, A. C., A 436
- Topsøe-Jensen: Dansk Lovregister*, F 190
- Topsøe-Jensen, H., F 190
- Topsøe-Jensen, N., F 190
- Tormin, W., E 377
- Torstendahl, R., A 234
- Toscano, M., E 429
- Totok, W., A 407
- Totten, G. O., E 263
- Toynbee, A., A 736
- Trap, J. P., F 94, 195/
- Trauzettel, R., A 14:19
- Treadgold, D. W., E 109
- Treaty Series: Publication of Treaties and International Engagements Registered with the Secretariat of the League*, E 475
- Treaty Series: Treaties and International Agreements Registered or Filed and Recorded with the Secretariat of the United Nations*, E 476
- Treue, W., E 329, 399
- Trevelyan, G. M., A 67. D 54. E 87
- Trevor Davies, R., D 62-63
- Trial of the German War Criminals*, E 508
- Trial of the Major War Criminals Before the International Military Tribunal, Nuremberg 14 November 1945-1 October 1946*, E 507
- Trials of War Criminals before the Nuremberg Military Tribunals under Control Council Law No. 10*, E 509
- Triepel, H., E 474
- Trimborn, H., A 814
- Tunberg, S., A 41
- Turner, E. G., B 187
- Turner, G. B., E 319
- Twentieth Century Dictionary of National Biography*, A 657
- Two World Wars*, E 362
- Tønnesen, H., F 72
- U**
- U. S. Congress, E 463
- Udenlandsk faglitteratur i de storkøbenhavnske folkebiblioteker 1960-65*, A 413
- Udenrigsministeriet, F 53-54, 161-164
- Udenrigspolitisk Selskab, A 1001
- Udvalg af gamle danske Domme afsagte paa Kongens Retterting og paa Lands-ting*, D 157
- Udvalg af nyere udenlandsk litteratur indgået i Statsbiblioteket i Århus. . .*, A 414
- Udvikling inden for NATO 1966-67*, F 54
- Uebersberger, H., E 496
- Uhlirz, K., A 100
- Ullmann, W., C 53
- Ulrich, Th., A 620
- Ulrich's International Periodical Directory*, A 367
- UN Monthly Chronicle*, A 1067
- Under Samvirkets Flag*, F 26
- UNESCO, A 37, 387, 402-403, 535, 538, 549, 556-557, 565, 707, 953, 1008, 1026, 1069. B 12. E 28
- UNESCO Bibliographical Handbooks*, A 487, 402-403
- UNESCO Bulletin*, A 1069
- UNESCO Chronicle*, A 1069
- UNESCO-Skoleprojektet, A 476
- Union List of Serials in Libraries of the United States and Canada*, A 372
- Union of International Associations, A 751
- Union Research Institute, A 653

- United Kingdom Political Studies Association, A 1018
 United Nations, A 752, 753, 1067. E 373, 467-468, 510-511
United Nations Documents Index, E 511
United Nations Documents, 1941-1945, E 441
 United Nations, Economic Commission for Africa (ECA), A 1050
 United Nations, Economic Commission for Asia and the Far East (ECAFE), A 1051
 United Nations, Economic Commission for Europe (ECE), A 1052
 United Nations, Economic Commission for Latin America (ECLA), A 1053
United Nations Official Records 1948-1962, E 466
United Nations Peacekeeping 1946-1967, E 443
United Nations Publications, A 394
United Nations Publications 1945-1963, A 393
United Nations. Statistical Yearbook, A 753
United Nations. World Economic Survey, E 330
 United States Arms Control and Disarmament Agency, E 442
 United States Department of State, E 477, 504
 United States Government, E 509
 Université Catholique de Louvain, A 295
 University of Chicago, A 969, 1039, 1058
 University of Colorado, E 406
 University of Lund, A 987
University of Michigan History of the Modern World, A 47-59
 University of Notre Dame, A 1022
Unterrichtshilfen für den Geschichtslehrer, A 475
Urkunden der Ptolemäerzeit, B 188
 Urmson, J. O., A 173
Ursachen und Folgen vom deutschen Zusammenbruch 1918 und 1945 bis zur staatlichen Neuordnung Deutschlands in der Gegenwart, E 506
 Utechin, S. V., A 600
Utrikespolitik, A 1032
 Utrikespolitiska Institutet, A 1030, 1032. E 374
Utrikespolitiska Institutets Kalendarium, A 737
- V**
- Valjavec, F., A 35, 449. B 11. C 17. D 27, E 24, 68
 Valsecchi, F., E 12
 Vasiliev, A. A., C 41
 Veith, G., B 85
Vejledende Arkivregistraturer, F 17/18, 142-157
Vejledning i studiet af Sønderjyllands historie, F 34
 Véliz, C., E 369
Vem är det?, A 686
Vem är vem?, A 687
Vem och vad?, A 672
Vem var det?, A 685
 Verband der Geschichtslehrer Deutschlands, A 957
 Verband der Historiker Deutschlands, A 458
 Vercoutter, J., B 8:2-4
Verdens folkeslag i vor tid, A 819
Verdens religioner, A 291
 Verein Deutscher Archivare, A 771
 Verein für Reformationsgeschichte, D 137
Verhandlungen der Verfassungsgebenden Nationalversammlung, E 457
Verhandlungen des Deutschen Bundestages, E 460
Verhandlungen des Reichstages, E 459
 Vermeil, E., E 118
 Vernadsky, G., A 85. C 38. D 60
Veröffentlichungen des Collegium Carolinum Forschungsstelle für die böhmischen Länder, A 662
Vertragsploetz, A 618
 Vesterdal, M., A 319
Vi og vor Fortid, F 28-29
 Vibæk, J., F 7:10
 Vidalenc, J., E 7:9

- Viederman, S., A 436
Vierteljahrshefte für Soziologie, A 1044
Vierteljahrshefte für Zeitgeschichte,
 E 322, 398, 423
Vierteljahrsschrift für Sozial- und Wirtschaftsgeschichte, A 992
 Villat, L., E 7:8
 Villiers, J., A 14:18
 Vinacke, H., A 187-188
Vingt-cinq ans de recherche historique en France 1940-1965, A 200
Vitae sanctorum Danorum, C 169
 Vogelsang, T., E 52:11
 Vohn, K., A 1037
 Voillar, O., E 432
Völkerkunde, A 820
 Volkmann, E., A 23
Volkskammer der Deutschen Demokratischen Republik. Stenographische Niederschriften, E 461
 Vollmer, H., A 312d-e
Vor tids filosofi, E 194
 Våbenhistorisk Selskab, A 840
Våbenhistoriske årbøger, A 840
Vår egen tids historia, 1880-1930, E 69
Vårt folks historie, A 155
- W**
- Waddell, D., E 170
 Wade-Gery, H. T., B 168
 Wagner, F., A 201. D 25:4
 Wagner, T., D 45
 Wagner, W., E 52:14
 Wahl, A., D 23
 Wahlke, J. C., E 243-244
 Waitz, G., A 518-519
 Waldschmidt, E., A 114
 Waley, D. P., A 75
 Walford, A. J., A 406, 415
 Walker, E. A., E 142:3, 8
 Wallach, B. F., A 582
 Wallbank, T. W., E 264
 Waller, G. M., E 246-247
 Walsh, W. B., A 49
 Walsh, W. H., A 235
 Walters, F. P., A 846
- Ward, A. W., A 12
 Ward, R., E 141
 Ware, C. F., E 28:6
 Warmholtz, C. G., A 510
 Warming, J., F 17
 Warmington, B. H., B 14:7
 Warne, C. E., E 248-250
 Waskow, A. I., E 251
 Watson, J. S., E 84:12
 Watt, D. C., E 67, 199
 Wattenbach, W., C 122, 192, 194, 198
 Wattenbach-Levison, C 193
Webster's Biographical Dictionary, A 645
Wege der Forschung, A 279, 854
 Wegener, C. F., C 170
 Wegerer, A. von, E 401
 Weibull, L., A 987. C 161
Weidenfeld and Nicolson Universal History, A 14
 Weill, G., E 39:15
 Weimann, K.-H., A 407
 Weinberg, G. L., E 503
 Weiss, E., B 96
 Weitzel, R., A 407
Welt als Geschichte, A 982
Weltgeschichte der Gegenwart, E 68
Weltgeschichte in Einzeldarstellungen,
 A 60, 114, 139. D 43-45. E 31
 Weltkriegsbücherei, E 335, 342
Weltwirtschaftliches Archiv, A 1062
 Wenckstern, F. v., A 483
 Wendt, F. W., F 2, 7:14, 86/87
 Wendt, H. F., A 915
 Wensinck, A. J., A 591
Wer ist wer?, A 693
 Wernham, B., D 31:3
 Werveke, H. van, A 77. C 32. D 56. E 100
West Point Atlas of American Wars, E 393
 Westcott, A. F., A 318
 Westergaard, H., A 302
 Westergård Andersen, H., F 11
 Westermann, D., A 106
Westermanns Atlas zur Weltgeschichte,
 A 633
Western Europe. A Handbook, E 368
Western Political Quarterly, A 1033
 Westrup, C. W., B 97
 Wheeler, M., A 118, B 78, 188

- Whicher, G. F., E 252-253
 Whitaker, A., E 171
 White, C. M., A 542
 White, R. J., D 46
 Whitelock, D., C 28:2, 174:1
Who's Who, A 633/634, 658
Who's Who in America, A 698
Who's Who in Austria, A 663
Who's Who in Belgium and Grand Duchy of Luxembourg, A 664
Who's Who in Communist China, A 653
Who's Who in Eastern and Central Europe, A 665
Who's Who in Europe, A 661
Who's Who in France, A 675
Who's Who in Germany, A 694
Who's Who in History, A 659
Who's Who in International Organizations 1964-65, A 676
Who's Who in Italy 1957/58, A 666
Who's Who in Latin America, A 688
Who's Who in Modern China, A 652
Who's Who in Soviet Social Sciences, Humanities, Art and Government, A 681
Who's Who in Spain, A 667
Who's Who in Switzerland, A 668
Who's Who in the Arab World 1967-68, A 678
Who's Who in the Catholic World, A 646
Who's Who in the Netherlands, A 669
Who's Who in the United Nations, A 677
Who's Who in the USSR 1965-66, A 682
Who Was Who, A 633/634, 660
Who Was Who in America, A 699
 Widengren, G., B 91
 Wieacker, F., B 98
 Wiedner, D. L., A 107
Wiener-Studien, B 151
 Wiener Library, E 199
 Wiese, L. v., A 909
 Wilcke, J., F 44
 Wilcken, U., B 33, 186, 188
 Wilhelm, F., A 14:17
 Willaert, P., D 123:18
 Williams, B., D 52:11
 Williams, E. N., A 62:2
 Williams, H., A 142
 Williams, M., E 384
 Williams, N., E 385
 Williams, S., C 60
 Williams, T. I., A 330
 Willis, F. R., E 76
 Wilson, C. H., D 129:4
 Wilson, J. F., A 275
 Wilson, M., E 134:1
 Winchell, C. M., A 415, 406
 Windelband, W., A 285. B 105
 Winding, K., F 1
 Wines, R., D 107
 Winkelmann, E., C 200
 Winks, R. W., E 30
 Winsnes, A. H., A 170
 Wint, G., E 367
 Wish, H., A 596. E 184
 Wiskermann, E., E 16
 Wissenschaftliche Buchgesellschaft, A 18, 249, 279, 806, 854. D 19
Wissenschaftlicher Dienst, A 450
Wissenschaftlicher Dienst für Ostmitteleuropa, A 450
 Wissowa, G., B 126
 Wittek, P., C 43
 Wittenberg, H.-W., A 643
 Wittram, R., A 98
 Wittrup, P., C 116
 Wolf, J. B., D 39. E 94
 Wolpert, S., E 146
 Woodhouse, C. M., A 72
 Woodward, E. L., E 84:13, 500
 Woolley, L., B 12:1
World Biography, A 647
 World Peace Foundation, A 1007
World Politics, A 1034
World Today, E 424
 Worre, T., F 120
 Worsøe, H., A 829
Wörterbuch der Aussenpolitik, A 720
Wörterbuch der Münzkunde, A 875
Wörterbuch der Soziologie, A 724
 Wright, G., E 95
 Wright, H. M., E 297
 Wright, L. B., A 145:2
 Wright, Q., A 859
Writings on American History. . . , A 522

Writings on British History, A 493
 Wulf, H., A 432
 Wuorinen, J. H., A 150. E 189

Y

Yale, W., A 50
 Year, A 738
Year's Work in Classical Studies, B 152
Yearbook of International Organizations,
 A 751
Yearbook of the United Nations, A 752
Yearbook of World Affairs, A 739
 Ymer, A 764
 Yuan, Tung-Li, A 431

Z

Zadrozny, J. T., A 712
 Zawodny, J. K., A 555
 Zeiller, J., B 69:1-2
*Zeitschrift der Gesellschaft für Schleswig-
 Holsteinische Geschichte*, F 135
*Zeitschrift für Agrargeschichte und Agrar-
 soziologie*, A 993
*Zeitschrift für die gesamte Staatswissen-
 schaft*, A 1035
Zeitschrift für Kirchengeschichte, A 296
Zeitschrift für Kunstgeschichte, A 312g
Zeitschrift für Politik, A 1036
*Zeitschrift für Sozial- und Wirtschaftsge-
 schichte*, A 992
*Zeitung für die Verhandlungen der [1.-
 12.] holsteinischen Provinzialstän-
 derversammlung. . .*, F 169
*Zeitung für die Verhandlungen der [1.-
 5.] schleswigschen Ständerversamm-
 lung. . .*, F 167

Zeller, G., D 118:2-3
 Zeller, O., A 416
 Zentralstelle für Erforschung der Kriegs-
 ursachen, E 401
 Ziebur, G., A 548a
 Ziegenfuss, W., A 722
 Ziegler, B. M., E 218, 254-255
 Ziegler, J., E 363
 Ziegler, K., B 123
 Zischka, G. A., A 648
 Zöllner, E., A 101
Zweite Vatikanische Konzil, Das, A 703

Æ

Ældste danske Archivregistraturer, De,
 C 150

Ø

Økonomi og Politik, A 1037. F 86/87
 Ørsted, H. C., F 25
 Ørum, B., A 919

Å

Ågren, S., A 530
 Aagaard, J., A 291
Aarbog for Rigsdagssamlingen, F 92
*Arbøger for nordisk Oldkyndighed og
 Historie*, C 133
*Aarsberetninger fra Det kongelige Ge-
 heimearchiv indeholdende Bidrag til
 dansk Historie af utrykte Kilder*,
 C 170
Årskatalog, F 65

